(آياتها ٥٣) سُوْرَةُ الشُّوْرٰى مَكِّيَّةٌ (٤٢) (٦٢) (ركوعاتها ٥)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

حٰمٓ ﴿١﴾ عٓسٓقٓ ﴿٢﴾ كَذٰلِكَ يُوْحِيْٓ اِلَيْكَ وَاِلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكَ ۙ اللّٰهُ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٣﴾ لَهٗ
مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۭ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيْمُ ﴿٤﴾ تَكَادُ السَّمٰوٰتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ
فَوْقِهِنَّ وَالْمَلٰۗىِٕكَةُ يُسَبِّحُوْنَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُوْنَ لِمَنْ فِي الْاَرْضِ ۭ اَلَآ اِنَّ اللّٰهَ
هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿٥﴾ وَالَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ اَوْلِيَاۗءَ اللّٰهُ حَفِيْظٌ عَلَيْهِمْ ڮ وَمَآ اَنْتَ
عَلَيْهِمْ بِوَكِيْلٍ ﴿٦﴾ وَكَذٰلِكَ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا لِّتُنْذِرَ اُمَّ الْقُرٰى وَمَنْ حَوْلَهَا
وَتُنْذِرَ يَوْمَ الْجَمْعِ لَا رَيْبَ فِيْهِ ۭ فَرِيْقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيْقٌ فِي السَّعِيْرِ ﴿٧﴾ وَلَوْ شَاۗءَ اللّٰهُ لَجَعَلَهُمْ اُمَّةً
وَّاحِدَةً وَّلٰكِنْ يُّدْخِلُ مَنْ يَّشَاۗءُ فِيْ رَحْمَتِهٖ ۭ وَالظّٰلِمُوْنَ مَا لَهُمْ مِّنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿٨﴾ اَمِ

42. షూరా (సలహా సంప్రదింపులు)

అవతరణ: మక్కా   సూక్తులు:53

ఈ అధ్యాయంలోని విషయాలు గమనిస్తే ఇది 41వ అధ్యాయం తర్వాత న.శ.6 లేక 7వ ఏట అవతరించిఉండవచ్చని తెలుస్తుంది. ఇందులో దైవసందేశం పట్ల బహుదైవారాధకులు వెలిబుచ్చిన అనుమానాలు, అభ్యంతరాలు, వాటికి సమాధానాలున్నాయి. మధ్యమధ్యలో సత్యతిరస్కార పర్యవసానం గురించిన హెచ్చరికలున్నాయి.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

హా-మీమ్, ఐన్-సీన్- ఖాఫ్. మహా శక్తిమంతుడు, అపార వివేకవంతుడయిన దేవుడు గత ప్రవక్తల దగ్గరకు ఏవిధంగా దివ్యావిష్కృతి పంపుతుండేవాడో అదేవిధంగా ఇప్పుడు నీదగ్గరకు కూడా దివ్యావిష్కృతి పంపుతున్నాడు. భూమ్యాకాశాల్లో ఉన్న సమస్తం ఆయనదే. ఆయన సర్వాధికుడు, సర్వోన్నతుడు. (1-4)

(దేవుని ఘనత-పవిత్రతలను కించపరిచే చేష్టల వల్ల) పైనుండి ఆకాశం బ్రద్దలై పడి పోవచ్చు. దైవదూతలు తమ ప్రభువుని స్తుతిస్తూ ఆయన్ని స్మరిస్తున్నారు. భూలోకవాసుల పాపాలు క్షమించమని కూడా మనవిచేస్తున్నారు. వినండి, దేవుడే గొప్ప క్షమాశీలి, అమిత దయామయుడు. తనను వదలి ఇతరుల్ని సంరక్షకులుగా చేసుకున్నవారిని ఆయన గమనిస్తూనే ఉన్నాడు. నీవు వారి (తిరస్కారవైఖరి)కి బాధ్యుడవు కావు. (5-6)

అలాగే మక్కావారిని, దాని చుట్టుప్రక్కల ప్రాంతాలవారిని (సత్యతిరస్కార పర్యవసానం గురించి) హెచ్చరించడానికి మేమీ ఖుర్‌ఆన్‌ని అరబీభాషలో నీవద్దకు పంపాము. (మానవులంతా) సమావేశమయ్యే రోజు (సంభవించే భయంకర పరిణామాల్ని) గురించి కూడా హెచ్చరించు. ఆరోజు తప్పకుండా వస్తుంది. అందులో ఎలాంటి సందేహం లేదు. అప్పుడు ఒక వర్గం స్వర్గానికి, మరొక వర్గం నరకానికి పోవలసి ఉంటుంది. (7)

దేవుడు తలచుకుంటే వీరందర్నీ ఒకే సమాజంగా చేయగలడు. కాని ఆయన తాను కోరిన వారిని తన కారుణ్యఛాయలోకి తీసుకుంటాడు. దుర్మార్గులకు మాత్రం

اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ اَوْلِيَاۗءَ ۚ فَاللّٰهُ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِ الْمَوْتٰى ۡ وَهُوَ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٩﴾ ع ١/٢
وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيْهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهٗٓ اِلَى اللّٰهِ ۭ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبِّيْ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ڰ وَاِلَيْهِ اُنِيْبُ ﴿١٠﴾
فَاطِرُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ جَعَلَ لَكُمْ مِّنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا وَّمِنَ الْاَنْعَامِ اَزْوَاجًا ۚ
يَذْرَؤُكُمْ فِيْهِ ۭ لَيْسَ كَمِثْلِهٖ شَيْءٌ ۚ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْبَصِيْرُ ﴿١١﴾ لَهٗ مَقَالِيْدُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ يَبْسُطُ
الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَاۗءُ وَيَقْدِرُ ۭ اِنَّهٗ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿١٢﴾ شَرَعَ لَكُمْ مِّنَ الدِّيْنِ مَا وَصّٰى بِهٖ
نُوْحًا وَّالَّذِيْٓ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهٖٓ اِبْرٰهِيْمَ وَمُوْسٰى وَعِيْسٰٓى اَنْ اَقِيْمُوا الدِّيْنَ
وَلَا تَتَفَرَّقُوْا فِيْهِ ۭ كَبُرَ عَلَي الْمُشْرِكِيْنَ مَا تَدْعُوْهُمْ اِلَيْهِ ۭ اَللّٰهُ يَجْتَبِيْٓ اِلَيْهِ مَنْ يَّشَاۗءُ
وَيَهْدِيْٓ اِلَيْهِ مَنْ يُّنِيْبُ ﴿١٣﴾ وَمَا تَفَرَّقُوْٓا اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ مَا جَاۗءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ۭ وَلَوْلَا
كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى لَّقُضِيَ بَيْنَهُمْ ۭ وَاِنَّ الَّذِيْنَ اُوْرِثُوا الْكِتٰبَ مِنْۢ بَعْدِهِمْ

ఏ సహాయకుడూ, సంరక్షకుడూ ఉండడు. వారు దేవుడ్ని వదలి ఇతరుల్ని సంరక్షకులుగా చేసుకున్నారా? నిజానికి అసలు సంరక్షకుడు దేవుడే. ఆయనే మృతుల్ని తిరిగి బ్రతికించేవాడు. ఆయన ప్రతిపనీ చేయగల సమర్థుడు, సర్వశక్తిమంతుడు. (8-9)

(ప్రవక్తా! చెప్పు:) “మీమధ్య ఏ విషయంలో విభేదం వచ్చినా దాన్ని పరిష్కరించే పని దేవునిదే. ఆయనే నా ప్రభువు. ఆయన్నే నేను నమ్ముకున్నాను. (ఏ సమస్య వచ్చినా) నేను ఆయన (హితవుల) వైపుకే మరలుతాను.” (10)

ఆయన భూమ్యాకాశాలకు సృష్టికర్త. ఆయనే మీజాతి నుండి మీకు తోడుగా జంటల్ని పుట్టించాడు. అలాగే జంతువుల్లో కూడా జంటల్ని పుట్టించాడు. ఇలా ఆయన ప్రాణికోటి సంతతిని విస్తరింపజేస్తున్నాడు. యావత్తు విశ్వవ్యవస్థలో ఆయన్ని పోలిన వస్తువు, (జీవి)లేదు. ఆయన సమస్తం వింటున్నాడు, చూస్తున్నాడు. భూమ్యాకాశాల తాళపుచెవులు ఆయన చేతిలోనే ఉన్నాయి. ఆయన తలచినట్లు కొందరికి పుష్కలంగా, కొందరికి స్వల్పంగా ఉపాధి నిస్తున్నాడు. ఆయన సర్వం ఎరిగినవాడు. (11-12)

ఆయన నూహ్‌కు ఆదేశించిన జీవనమార్గాన్నే మీకోసం నిర్దేశించాడు. (ప్రవక్తా!) దానినే ఇప్పుడు దివ్యావిష్కృతి ద్వారా నీ దగ్గరకు పంపించాడు. ఈ జీవన మార్గాన్నే మేము ఇంతకు పూర్వం ఇబ్రాహీం, మూసా, ఈసాల క్కూడా అందజేస్తూ అందులోనే (జీవితాంతం) స్థిరంగా ఉండాలని, వర్గభేదాలు సృష్టించకూడదని హెచ్చరించాం. ఈ విషయాన్ని గురించే నీవు బోధిస్తున్నప్పుడు బహుదైవారాధకులు బెదిరిపోతున్నారు. దేవుడు తానుకోరిన మనిషిని తనవాడిగా చేసుకుంటాడు. తన వైపు మరలేవాడికే ఆయన తన సాన్నిధ్యానికి చేరుకునే మార్గం చూపిస్తాడు. (13)

మానవులు తమ దగ్గరకు (సత్య)జ్ఞానం వచ్చిన తర్వాత, (దాన్ని వదలి) పరస్పరం పంతాలకు పోయి కలహించుకోవడం వల్లనే వారిలో వర్గభేదాలు ఏర్పడ్డాయి. నీ ప్రభువు దగ్గర నిర్ణీత సమయం అనే మాట లేకపోయిఉంటే ఆయన వారి కథ ఎప్పుడో పరిసమాప్తం చేసివుండేవాడు. పూర్వీకుల తరువాత (దైవ)గ్రంథానికి వారసులుగా చేయబడినవారు దాన్ని సందేహిస్తూ, తీవ్ర సందిగ్ధంలో పడిపోయారు. (14)

لَفِيْ شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيْبٍ ﴿١٤﴾ فَلِذٰلِكَ فَادْعُ ۚ وَاسْتَقِمْ كَمَآ اُمِرْتَ ۚ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَهُمْ ۚ وَقُلْ
اٰمَنْتُ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنْ كِتٰبٍ ۚ وَاُمِرْتُ لِاَعْدِلَ بَيْنَكُمْ ؕ اَللّٰهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ ؕ لَنَآ اَعْمَالُنَا
وَلَكُمْ اَعْمَالُكُمْ ؕ لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ ؕ اَللّٰهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا ۚ وَاِلَيْهِ الْمَصِيْرُ ﴿١٥﴾ وَالَّذِيْنَ يُحَآجُّوْنَ
فِي اللّٰهِ مِنْۢ بَعْدِ مَا اسْتُجِيْبَ لَهٗ حُجَّتُهُمْ دَاحِضَةٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَّلَهُمْ عَذَابٌ
شَدِيْدٌ ﴿١٦﴾ اَللّٰهُ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ وَالْمِيْزَانَ ؕ وَمَا يُدْرِيْكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ
قَرِيْبٌ ﴿١٧﴾ يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِهَا ۚ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مُشْفِقُوْنَ مِنْهَا ۙ وَيَعْلَمُوْنَ اَنَّهَا
الْحَقُّ ؕ اَلَآ اِنَّ الَّذِيْنَ يُمَارُوْنَ فِي السَّاعَةِ لَفِيْ ضَلٰلٍۢ بَعِيْدٍ ﴿١٨﴾ اَللّٰهُ لَطِيْفٌۢ بِعِبَادِهٖ يَرْزُقُ
مَنْ يَّشَآءُ ۚ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيْزُ ﴿١٩﴾ مَنْ كَانَ يُرِيْدُ حَرْثَ الْاٰخِرَةِ نَزِدْ لَهٗ فِيْ حَرْثِهٖ ۚ وَمَنْ
كَانَ يُرِيْدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهٖ مِنْهَا وَمَا لَهٗ فِي الْاٰخِرَةِ مِنْ نَّصِيْبٍ ﴿٢٠﴾ اَمْ لَهُمْ شُرَكٰٓؤُا شَرَعُوْا

ఏమైనప్పటికీ (ప్రవక్తా!) నీవు అదే జీవనవిధానం వైపు ప్రజలను ఆహ్వానించు. నీకివ్వబడిన ఆదేశం ప్రకారం ఆ విధానంలోనే స్థిరంగా ఉండు. అంతేగాని లోకుల మనోవాంఛల్ని అనుసరించకు. వారికిలా తెలియజెయ్యి:

"నేను దేవుడు పంపిన ప్రతి గ్రంథాన్ని విశ్వసిస్తున్నాను. మీ వ్యవహారాలన్నీ న్యాయంగా, నిష్పక్షపాతంగా పరిష్కరించాలని నాకు ఆజ్ఞయింది. దేవుడే మా ప్రభువు, మీ ప్రభువు కూడా. మేము చేసే కర్మలు మాతో పాటు ఉంటాయి. మీరు చేసే కర్మలు మీతో పాటుంటాయి. (కనుక) మీకూ, మాకూ మధ్య ఎలాంటి జగడం లేదు. దేవుడు ఓరోజు మనల్నందర్నీ (కర్మవిచారణ కోసం) సమావేశపరుస్తాడు. మనమంతా చివరికి ఆయన దగ్గరికే మరలి పోవలసి ఉంది." (15)

దైవసందేశం స్వీకరించిన తర్వాత కొందరు దేవుని విషయంలో జగడమాడు తున్నారు. వారి వివాదం దేవుని దృష్టిలో అన్యాయమైనది, అధర్మమైనది. వారిపై దైవాగ్రహం విరుచుకు పడుతుంది. వారి కోసం కఠినశిక్ష కాచుకొని ఉంది. (16)

ఆ దేవుడే సత్యం ప్రాతిపదికపై ఈ గ్రంథాన్ని, త్రాసుని (అంటే ధర్మశాస్త్రాన్ని) అవతరింపజేశాడు. తీర్పుఘడియ సమీపంలోనే ఉందేమో మీకేం తెలుసు? దాన్ని విశ్వసించనివారే దానికోసం తొందరపెడ్తున్నారు. దాన్ని విశ్వసించినవారు మాత్రం దాని పట్ల భయపడుతున్నారు. అది తప్పకుండా వస్తుందని వారికి తెలుసు. వినండి, ఆ ఘడియ రాక గురించి సందేహాస్పదమయిన వాదనలు చేస్తున్నవారు మార్గభ్రష్టత్వంలో పడి బహుదూరం కొట్టుకుపోయారు. (17-18)

దేవుడు తన దాసుల విషయంలో అమిత దయామయుడు, అపార వాత్సల్యుడు. ఆయన తలచినవారికి తలచినది ప్రసాదిస్తాడు. ఆయన ఎంతో బలాఢ్యుడు, మహా శక్తి మంతుడు. పరలోక సుకృతఫలం కోరుకునేవారి కోసం మేము వారి పుణ్యఫలం వృద్ధి చేస్తాం. ఇహలోకఫలం కోరుకునేవారికి మేము ఇహలోకంలోనే దాన్ని ప్రసాదిస్తాం. అయితే పరలోక(సుకృతఫల)ంలో వారికి ఎలాంటి వాటా లభించదు. (19-20)

వారు ఆశ్రయించిన మిథ్యాదైవాలలో ఏవైనా దేవుడు అనుమతించని ధర్మమార్గం

لَهُمْ مِّنَ الدِّيْنِ مَا لَمْ يَأْذَنْۢ بِهِ اللّٰهُ ؕ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ؕ وَاِنَّ الظّٰلِمِيْنَ لَهُمْ
عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٢١﴾ تَرَى الظّٰلِمِيْنَ مُشْفِقِيْنَ مِمَّا كَسَبُوْا وَهُوَ وَاقِعٌۢ بِهِمْ ؕ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا
الصّٰلِحٰتِ فِيْ رَوْضٰتِ الْجَنّٰتِ ۚ لَهُمْ مَّا يَشَآءُوْنَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ؕ ذٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيْرُ ﴿٢٢﴾ ذٰلِكَ الَّذِيْ
يُبَشِّرُ اللّٰهُ عِبَادَهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ؕ قُلْ لَّآ اَسْئَلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْرًا اِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبٰى ؕ
وَمَنْ يَّقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهٗ فِيْهَا حُسْنًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ شَكُوْرٌ ﴿٢٣﴾ اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا ۚ
فَاِنْ يَّشَاِ اللّٰهُ يَخْتِمْ عَلٰى قَلْبِكَ ؕ وَيَمْحُ اللّٰهُ الْبَاطِلَ وَيُحِقُّ الْحَقَّ بِكَلِمٰتِهٖ ؕ اِنَّهٗ عَلِيْمٌۢ
بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿٢٤﴾ وَهُوَ الَّذِيْ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهٖ وَيَعْفُوْا عَنِ السَّيِّاٰتِ وَيَعْلَمُ مَا
تَفْعَلُوْنَ ﴿٢٥﴾ وَيَسْتَجِيْبُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَيَزِيْدُهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ ؕ وَالْكٰفِرُوْنَ لَهُمْ
عَذَابٌ شَدِيْدٌ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ بَسَطَ اللّٰهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهٖ لَبَغَوْا فِي الْاَرْضِ وَلٰكِنْ يُّنَزِّلُ بِقَدَرٍ مَّا يَشَآءُ ؕ

వారి కోసం నిర్ణయించాయా? తీర్పు విషయం ముందే నిర్ణయించబడకపోయి ఉంటే వారి కథ ఎప్పుడో సమాప్తమయి ఉండేది. అలాంటి దుర్మార్గులకు తప్పనిసరిగా దుర్భర శిక్ష పడుతుంది. అప్పుడీ దుర్మార్గులు తమ దుష్కర్మల పర్యవసానం పట్ల భయపడటాన్ని నీవు చూస్తావు. అది వారి మీద తప్పకుండా వచ్చిపడుతుంది. పోతే సత్యాన్ని విశ్వసించి, సదాచార సంపన్నులైనవారు స్వర్గవనాల్లో ఉంటారు. వారికి వారు కోరుకున్నదల్లా వారి ప్రభువు వద్ద లభిస్తుంది. ఇదే అన్నిటికంటే గొప్ప దైవానుగ్రహం. (21-22)

ఇలాంటి శుభవార్తనే దేవుడు సత్యాన్ని విశ్వసించి సదాచరణ వైఖరి అవలంబిం చిన దాసులకు అందజేస్తున్నాడు. కనుక ప్రవక్తా! వారికిలా చెప్పు: "నేనీ (ధర్మప్రచారం) పని కోసం మీనుండి ఎలాంటి ప్రతిఫలం ఆశించడం లేదు. కాకపోతే బంధుప్రేమను మాత్రం మీనుండి తప్పక ఆశిస్తాను." సత్కార్యాలు చేసేవారికి ఆ సత్కార్యాల్లో మేము వృద్ధివికాసాలు కలిగిస్తాం. దేవుడు గొప్ప క్షమాశీలి, ఎంతో ఆదరించేవాడు. (23)

వారు (నీగురించి) "ఈమనిషి దేవునిపై నిందలు మోపుతున్నాడ"ని అంటున్నారా? (అదే నిజమైతే) దేవుడు తలచుకుంటే నీ హృదయకవాటాలు మూసివేస్తాడు. (కాని వారు చెబుతున్నది పచ్చిఅబద్ధం, నీపై లేనిపోని అభాండాలు వేస్తున్నారు.) దేవుడు అసత్యాన్ని అంతమొందిస్తున్నాడు. తన సద్వచనాలతో సత్యాన్ని సత్యంగా నిరూపిస్తున్నాడు. ఆయనకు (మానవుల) ఆంతర్యాలలో మెదిలే రహస్యాలు సైతం తెలుసు. (24)

ఆయనే తన దాసులు పశ్చాత్తాపంతో చేసే వేడుకోలు స్వీకరించి వారి పొరపాట్లు మన్నిస్తున్నాడు. ఆయనకు మీ చేష్టలన్నీ తెలుసు. (అయినప్పటికీ ఆయన మిమ్మల్ని ఉపేక్షిస్తున్నాడు.) విశ్వసించి, సదాచార సంపన్నులైనవారు చేసే వేడుకోలును ఆయన స్వీకరిస్తాడు. పైగా ఆయన తన అనుగ్రహంతో వారికి మరింత(భాగ్యం) ప్రసాదిస్తాడు. సత్యతిరస్కారులకు మాత్రం దుర్భర యాతనలు తప్పవు. (25-26)

ఒకవేళ దేవుడు తన దాసులందరికీ పుష్కలంగా ఉపాధినిస్తే, వారు ప్రపంచంలో గర్విష్ఠులయి తిరుగుబాటుకు పాల్పడతారు. అందువల్ల ఆయన తానుతలచిన విధంగా ఒక నిర్ణీత పరిమాణంలో (ఉపాధి) దించుతున్నాడు. ఆయనకు తనదాసుల (స్వభావం)

إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٢٧﴾ وَهُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا قَنَطُوا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُ ۚ وَهُوَ
الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٨﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَثَّ فِيهِمَا مِنْ دَابَّةٍ ۚ وَهُوَ عَلَىٰ
جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾ وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ ﴿٣٠﴾
وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ ۖ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٣١﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ الْجَوَارِ
فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ﴿٣٢﴾ إِنْ يَشَأْ يُسْكِنِ الرِّيحَ فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ عَلَىٰ ظَهْرِهِ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ

గురించి బాగా తెలుసు. వారిని ఆయన ఓకంట గమనిస్తున్నాడు. (27)

ప్రజలు (వర్షాభావంతో) నిరాశ చెందినప్పుడు ఆ దేవుడే వర్షం కురిపించి తన కారుణ్యాన్ని విస్తృతం చేస్తున్నాడు. ఆయనే (అందరికీ) సంరక్షకుడు, ప్రశంసనీయుడు. ఆయన నిదర్శనాలలో భూమ్యాకాశాల సృష్టి కూడా ఒకటి. ఆ రెండిటిలోనూ ఆయన జీవరాసులను వ్యాపింపజేసి ఉంచాడు.[1] తాను తలచుకున్నప్పుడు వాటిని (పరలోకంలో ఒకచోట) సమీకరించగలడు. (28-29)

మీకు ఏ ఆపద వచ్చినా అది మీ చేజేతులా తెచ్చిపెట్టుకున్నదే అవుతుంది. మీరు చేస్తున్న అనేక పొరపాట్లను ఆయన ఇట్టే క్షమించి వదలిపెడ్తున్నాడు.[2] (అయినా మీరు మీ దురాగతాలను మానుకోవడం లేదు.) అయితే మీరు ప్రపంచంలో దేవుని పట్టు నుండి తప్పించుకొని ఎక్కడికీ పారిపోలేరు. దేవునికి వ్యతిరేకంగా మీకు ఎలాంటి సహాయకుడూ, సంరక్షకుడూ లభించడు. (30-31)

ఆయన నిదర్శనాలలో సముద్రంలో కొండల్లా కన్పించే ఓడలు కూడా ఉన్నాయి. దేవుడు ఎప్పుడు తలచుకుంటే అప్పుడు గాలిని స్తంభింపజేయగలడు. దాంతో ఆ ఓడలు సముద్రతలంపై (ముందుకు సాగకుండా ఎక్కడికక్కడ) నిలిచిపోతాయి. సహన వైఖరి అవలంబించి కృతజ్ఞులయి ఉండేవారికి ఇందులో గొప్ప సూచనలున్నాయి......లేదా ఓడ ప్రయాణీకులు చేసిన అనేక పాపాలను మేము క్షమించి, కేవలం కొన్ని పాపాల

1. ఈసూక్తిని బట్టి జీవరాసులు మన భూమిపైన్నే గాక, ఇతరగ్రహాలలో కూడా ఉన్నాయని తెలుస్తోంది. (వివరాలకు 16:49 సూక్తితో పాటు 65:12 సూక్తికి రాసిన పాదసూచిక చూడండి.)

2. ఈ సూక్తిలో అవిశ్వాసులకు, ప్రపంచపూజారులకు వచ్చే కష్టాలు వారు చేజేతులా కొని తెచ్చుకున్నవేనని దేవుడు అంటున్నాడు. అంటే దేవుడు తనప్రవక్తల ద్వారా పంపిన బోధనలు విశ్వసించకుండా వాటికి వ్యతిరేకంగా నడచుకుంటే సహజంగానే ఇబ్బందులు ఏర్పడతాయన్నమాట.

అయితే దేవుని బోధనలు విశ్వసించి వాటి ప్రకారం నడచుకునే వారికి కూడా కష్టాలు వస్తాయి కదా, దానికి కారణం ఏమిటనే ప్రశ్న వస్తుంది. ఇస్లాం సంపూర్ణ జీవనవ్యవస్థ. ఈ వ్యవస్థను నెలకొల్పడానికి దానికి పూర్తిగా భిన్నమైన వ్యవస్థలో ఊపిరి పీల్చుకుంటూ కృషి చేస్తున్నప్పుడు కష్టాలు ఎదురవడం సహజమే. అయితే ఈ కష్టాలు మనిషి పాపప్రక్షాళనకు, పరలోకంలో అతని హోదాఅంతస్తుల పెరుగుదలకు దోహదపడతాయి.

దీన్ని గురించే దైవప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు: "ముస్లింకు ఎలాంటి కష్టాలు, కడగండ్లు, ఆపదలు, ఆందోళనలు ఎదురయినా, చివరికి అతనికి ఒక ముల్లు గుచ్చుకున్నా సరే వాటిని దేవుడు అతని పాపాలకు, పొరపాట్లకు పరిహారంగా చేస్తాడు." (బుఖారి, ముస్లిం)

شَكُورٍ ﴿٣٣﴾ أَوْ يُوبِقْهُنَّ بِمَا كَسَبُوا وَيَعْفُ عَنْ كَثِيرٍ ﴿٣٤﴾ وَيَعْلَمَ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِنَا مَا
لَهُمْ مِنْ مَحِيصٍ ﴿٣٥﴾ فَمَا أُوتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ لِلَّذِينَ
آمَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٣٦﴾ وَالَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ يَغْفِرُونَ ﴿٣٧﴾
وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ

కారణంగా వారిని (నడి సముద్రంలో) ముంచివేయగలం. అప్పుడు మా సూక్తుల్ని గురించి వితండవాదం చేసేవారికి నిజం తెలిసొస్తుంది. రక్షణ పొందడానికి తమకిక ఎలాంటి ఆశ్రయం లేదని వారు తెలుసుకుంటారు. (32-35)

ఇహలోకంలో మీకివ్వబడిన జీవన సామగ్రి మూన్నాళ్ళ ముచ్చట మాత్రమే. దేవుని దగ్గర (పరలోకంలో) ఉన్నదే శ్రేష్ఠమైనది, శాశ్వతమైనది. అయితే సత్యాన్ని విశ్వసించి తమ ప్రభువును నమ్ముకున్నవారికే ఇది లభిస్తుంది. (36)

(అలా విశ్వసించినవారి గుణగణాలు ఈవిధంగా ఉంటాయి:)

- వారు ఘోరపాపాలకు, నీతిబాహ్యమైన పనులకు దూరంగా ఉంటారు.
- కోపోద్రేకాలు కలిగినప్పుడు (వాటిని దిగమింగి ఇతరుల్ని) క్షమిస్తారు.
- తమ ప్రభువు ఆదేశాలు శిరసావహించడానికి సదా సిద్ధంగా ఉంటారు.
- ప్రార్థనా (నమాజు) వ్యవస్థ నెలకొల్పుతారు.
- పరస్పరం సలహా సంప్రదింపులతో తమ వ్యవహారాలు నడుపుకుంటారు.[3]
- మేము ప్రసాదించిన ఉపాధిలో కొంత మా మార్గంలోనూ ఖర్చుపెడతారు.

3. ఈ దైవవచనం సామూహిక వ్యవహారాల్లో నియంతృత్వ పోకడలను, ఏకసత్తాక ధోరణులను అరికడ్తూ, దేవుడు ప్రసాదించిన ధర్మశాస్త్రం పరిధిలో ప్రజాస్వామ్య విధానాన్ని ప్రోత్సహిస్తోంది. దైవప్రవక్త (స), ఆ తరువాత ఆయనకు వారసులుగా వచ్చిన తొలి నలుగురు ఖలీఫాలు ధర్మశాస్త్ర పరిధిలోకి రాని సామూహిక వ్యవహారాల విషయంలో తోటి ముస్లింలతో సలహా సంప్రదింపులు జరిపి సమిష్టి నిర్ణయాలు తీసుకునేవారు.

దేవుడు తన ప్రవక్త (సల్లం)ను తన ఆజ్ఞల పరిధిలోకి రాని వ్యవహారాల విషయమయి అనుచరులతో సంప్రదించి నిర్ణయం తీసుకోవాలని ఇలా ఆదేశిస్తున్నాడు: "నీవు తలపెట్టే పనుల విషయంలో వారిని సంప్రదిస్తూ ఉండు". (3:159)

ఖుర్‌ఆన్, హదీసులతో కూడిన ధర్మశాస్త్రం ఇస్లామీయ రాజ్యంలో శాశ్వత రాజ్యాంగమవుతుంది. అందులో మార్పులు, చేర్పులు చేయడానికి ప్రజలకు, ప్రజాప్రతినిధులకు ఎలాంటి అధికారం లేదు. ధర్మశాస్త్ర పరిధిలోకిరాని వ్యవహారాల్లో మాత్రమే రాజ్యాధినేత ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో ప్రజాప్రతినిధుల్ని సంప్రదించి నిర్ణయం తీసుకుంటాడు. రాజ్యాధినేత తప్పుడు నిర్ణయం తీసుకుంటే ప్రజలకు అతడ్ని విమర్శించే, బలవంతంగా అతని నిర్ణయాన్ని ఉపసంహరింపజేసే హక్కు ఉంటుంది. సన్మార్గగాములైన తొలి నల్గురు ఖలీఫాలు ప్రజలకు నిర్భయంగా తమ అభిప్రాయాల్ని వెలిబుచ్చడానికి, తప్పు చేసినప్పుడు తమను విమర్శించడానికి పూర్తి స్వేచ్ఛనిచ్చారు.

ఓసారి రెండో ఖలీఫా హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) జుమాప్రసంగం చేస్తూ, వివాహంలో నాల్గొందల దిర్హంలకు మించి మహర్ చెల్లించడానికి అనుమతి ఇవ్వకూడదని ప్రతిపాదన చేశారు. వెంటనే

إِذَآ أَصَابَهُمُ الْبَغْىُ هُمْ يَنْتَصِرُوْنَ (39) وَجَزٰٓؤُا سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا ۚ فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهٗ عَلَى
اللّٰهِ ۚ إِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الظّٰلِمِيْنَ (40) وَلَمَنِ انْتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهٖ فَأُولٰٓئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِّنْ سَبِيْلٍ (41) إِنَّمَا السَّبِيْلُ
عَلَى الَّذِيْنَ يَظْلِمُوْنَ النَّاسَ وَيَبْغُوْنَ فِى الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۚ أُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيْمٌ (42) وَلَمَنْ صَبَرَ
وَغَفَرَ إِنَّ ذٰلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْأُمُوْرِ (43) وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ وَّلِيٍّ مِّنْ بَعْدِهٖ ۚ وَتَرَى الظّٰلِمِيْنَ ع
لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ يَقُوْلُوْنَ هَلْ إِلٰى مَرَدٍّ مِّنْ سَبِيْلٍ (44) وَتَرٰىهُمْ يُعْرَضُوْنَ عَلَيْهَا خٰشِعِيْنَ مِنَ

⊛ వారిపై ఎవరైనా దౌర్జన్యంచేస్తే వారు దాన్ని ఎదుర్కొంటారు. (37-39)

కీడుకు ప్రతీకారం అలాంటి కీడే. ఐతే ఎవరైనా ప్రతీకారం చేయకుండా ప్రత్యర్థిని క్షమించి పరిస్థితి చక్కబరిస్తే అతనికి (దాని) ప్రతిఫలమిచ్చే బాధ్యత దేవునిపై ఉంది. దేవుడు దౌర్జన్యపరుల్ని ప్రేమించడు. దౌర్జన్యం జరిగిన తర్వాత (హద్దుమీరకుండా) బదులు తీర్చుకుంటే తప్పులేదు. ఇతరులపై దౌర్జన్యం చేస్తూ దేశంలో అన్యాయంగా కల్లోలం రేపేవారినే తప్పుపట్టాలి. అలాంటివారికి దుర్భరశిక్ష ఉంది. (40-42)

కాకపోతే సహనంతో వ్యవహరిస్తూ (ప్రత్యర్థిని) క్షమించ గలిగితే (ఎంతో మంచిది). ఇది ఎంతో ధైర్యసాహసాలతో కూడిన పని. (43)

దేవుడు ఎవరినైనా మార్గభ్రష్టుడిగా చేస్తే ఇక దేవునికి వ్యతిరేకంగా అతడ్ని రక్షించే వారెవరూ ఉండరు. ఈ దుర్మార్గులు (మా)శిక్ష కళ్ళారా చూసినప్పుడు వారి పరిస్థితి ఎలా ఉంటుందో నీవు చూస్తావు. వారు (నరక)యాతన చూసి "ఇప్పుడు (మాకు బుద్ధొచ్చింది. భూలోకానికి) తిరిగి వెళ్ళే మార్గమేదైనా ఉందా?" అని అడుగుతారు. (44)

ఒక స్త్రీ లేచి "అలా ఆదేశించే అధికారం మీకు లేదు. ఖుర్ఆన్ మహర్‌గా ఎంత పెద్ద ధనరాసి ఇవ్వడానికైనా అనుమతిస్తుంటే దానికి హద్దు లేర్పరచేందుకు మధ్యలో మీరెవరు?" అని విమర్శించింది. హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) తక్షణమే తన ప్రతిపాదన ఉపసంహరించుకున్నారు.

మరొకసారి ఆయన్ని హజ్రత్ సల్మాన్ ఫార్సీ (రజి) నిండుసభలో పట్టుకొని "అందరికీ లెక్క ప్రకారం ఒక్కొక్క దుప్పటే వచ్చింది కదా, మరి మీరు ఇంత పెద్ద చొక్కా ఎలా కుట్టించుకున్నారు? దానికి రెండు దుప్పట్లయితేగాని సరిపోదు" అని అడిగారు. హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) భారీకాయంగల ఎత్తయిన మనిషి. అందువల్ల ఆయన చొక్కా కుట్టించుకోవడానికి తన భాగానికి వచ్చిన దుప్పటి సరిపడనందున తన కుమారుని వాటాకు వచ్చిన దుప్పటి అడిగి తీసుకొని చొక్కా కుట్టించుకున్నారు. ఆ విషయమే ఆయన తన కుమారుని చేత చెప్పించారు.

ఆనాటి ఖలీఫాలు ప్రజలకు ఎంత భావప్రకటన స్వేచ్ఛ ఇచ్చారంటే, తమను అకారణంగా దూషించినవారిని, బెదిరించినవారిని సైతం సహించేవారు. దూషణలు, నిందారోపణలు రుజువు కానంతవరకు వారు వాటిని శిక్షార్హమైన నేరాలుగా పరిగణించేవారు కాదు. నాల్గవ ఖలీఫా హజ్రత్ అలి (రజి) దగ్గరికి ఓరోజు అయిదుగురు వ్యక్తులు బంధించి తీసుకురాబడ్డారు. వారు ఖలీఫాను బహిరంగంగా దూషించారని, వారిలో ఒకడు ప్రమాణం చేసి మరీ తాను అలి (రజి)ని చంపుతానని అన్నాడని అతనిపై ఆరోపణ వచ్చింది. కాని హజ్రత్ అలి (రజి) ఆ ఖైదీలందర్నీ విడిచిపెట్టి "కావాలంటే వారి తిట్లకు మీరు జవాబిచ్చుకోండి. క్రియాత్మకంగా తిరుగుబాటు చేయనిదే కేవలం నోటి మాటలతో నన్ను విరోధించినంత మాత్రాన నేను వారిని శిక్షించలేను" అని అన్నారు తన క్రింది అధికారులతో.

الذُّلِّ يَنْظُرُوْنَ مِنْ طَرْفٍ خَفِيٍّ ۚ وَقَالَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا إِنَّ الْخٰسِرِيْنَ الَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا أَنْفُسَهُمْ وَ
أَهْلِيْهِمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۚ أَلَآ إِنَّ الظّٰلِمِيْنَ فِى عَذَابٍ مُّقِيْمٍ (45) وَمَا كَانَ لَهُمْ مِّنْ أَوْلِيَآءَ
يَنْصُرُوْنَهُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۚ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ سَبِيْلٍ (46) اِسْتَجِيْبُوْا لِرَبِّكُمْ مِّنْ
قَبْلِ أَنْ يَّأْتِىَ يَوْمٌ لَّا مَرَدَّ لَهٗ مِنَ اللّٰهِ ۚ مَا لَكُمْ مِّنْ مَّلْجَاٍ يَّوْمَئِذٍ وَّمَا لَكُمْ مِّنْ نَّكِيْرٍ (47) فَإِنْ
أَعْرَضُوْا فَمَآ أَرْسَلْنٰكَ عَلَيْهِمْ حَفِيْظًا ۚ إِنْ عَلَيْكَ إِلَّا الْبَلٰغُ ۚ وَإِنَّآ إِذَآ أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً
فَرِحَ بِهَا ۚ وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ ۢ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيْهِمْ فَإِنَّ الْإِنْسَانَ كَفُوْرٌ (48) لِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَ
الْأَرْضِ ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۚ يَهَبُ لِمَنْ يَّشَآءُ إِنَاثًا وَّيَهَبُ لِمَنْ يَّشَآءُ الذُّكُوْرَ (49) أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَّ
إِنَاثًا ۚ وَيَجْعَلُ مَنْ يَّشَآءُ عَقِيْمًا ۚ إِنَّهٗ عَلِيْمٌ قَدِيْرٌ (50) وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُّكَلِّمَهُ اللّٰهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِنْ
وَّرَآئِ حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ رَسُوْلًا فَيُوْحِىَ بِإِذْنِهٖ مَا يَشَآءُ ۚ إِنَّهٗ عَلِىٌّ حَكِيْمٌ (51) وَكَذٰلِكَ أَوْحَيْنَآ

వారిని నరకం దగ్గరకు తెచ్చినప్పటి పరిస్థితి కూడా నీవు చూస్తావు. అప్పుడు వారు అవమానభారంతో క్రుంగిపోతారు. బితుకు బితుకుమంటూ బిక్కచచ్చిన చూపులతో చూస్తారు. అప్పుడు విశ్వాసులు (వారి దుస్థితి చూసి) "ఈరోజు ప్రళయదినాన తమను, తమ కుటుంబీకులను నష్టపరచుకున్నవారే సర్వం కోల్పోయినవారు" అంటారు.

వినండి! దుర్మార్గులు శాశ్వతంగా (నరక) యాతనల్లో చిక్కుకుంటారు. అక్కడ దేవునికి వ్యతిరేకంగా వారిని ఆదుకోవడానికి ఎలాంటి సహాయకుడూ, సంరక్షకుడూ ఉండడు. దేవుడు మార్గభ్రష్టత్వంలో పడవేసిన వాడికి ఇక అందులో నుంచి తప్పించుకునే మార్గమే ఉండదు. (కనుక మానవులారా!) దేవుని తరఫున ఎలాంటి పరిస్థితిలోనూ తప్పిపోని (ప్రళయ)దినం రాకముందే మీ ప్రభువు మాట ఒప్పుకోండి. ఆరోజు మీకు ఎలాంటి రక్షణ లభించదు, మీ తలరాతను ఎవడూ మార్చలేడు. (45-47)

ప్రవక్తా! వీరు (మామాట వినకుండా) ముఖం తిప్పుకుంటే తిప్పుకోని. మేము నిన్ను వారి మీద పర్యవేక్షకుడిగా చేసి పంపలేదు. సందేశం అందజేయడమే నీ బాధ్యత.

మానవుడు చాలా చిత్రమైన మనిషి. మేమతనికి మా అనుగ్రహం చవిచూపిస్తే సంతోషంతో పొంగిపోతాడు. కాని చేజేతులా చేసుకున్న దుష్కార్యమేదైనా ఆపద రూపంలో వచ్చిపడితే (లోగడ దేవుడు చేసిన మేలంతా మరచిపోయి) కృతఘ్నుడైపోతాడు. (48)

దేవుడు భూమ్యాకాశాలకు యజమాని, సార్వభౌముడు. తాను తలచిన ప్రతిదాన్నీ సృష్టించగలడు. తాను తలచిన విధంగా కొందరికి మగసంతానం, కొందరికి ఆడ సంతానం, మరికొందరికి ఆడ, మగ సంతానం ప్రసాదిస్తాడు. అలాగే తాను తలచినట్లు కొందరిని సంతాన హీనులుగా కూడా చేస్తాడు. ఆయన గొప్ప జ్ఞానసంపన్నుడు, సమస్త కార్యాలు చేయగల సమర్థుడు. (49-50)

దేవుడు ఏ మానవునితోనూ నేరుగా సంభాషించడు. మానవమాత్రుడికి అది సాధ్యమయ్యే పనికాదు. దేవుడు తనమాటను దివ్యావిష్కృతి ద్వారానో లేక తెరవెనుక నుంచో మనిషికి చేరవేస్తాడు. లేదా తానుకోరినది తనఆజ్ఞతో సూచించడానికి సందేశహరుడ్ని (దైవదూతను) పంపుతాడు. ఆయన మహోన్నతుడు, ఎంతో వివేకవంతుడు. (51)

إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا ۚ مَا كُنتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ وَلَٰكِن جَعَلْنَاهُ نُورًا نَّهْدِي بِهِ مَن
نَّشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا ۚ وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥٢﴾ صِرَاطِ اللَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ أَلَا إِلَى اللَّهِ تَصِيرُ الْأُمُورُ ﴿٥٣﴾

(آياتها ٨٩) (٤٣) سُورَةُ الزُّخْرُفِ مَكِّيَّةٌ (٦٣) (ركوعاتها ٧)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٣﴾ وَإِنَّهُ فِي أُمِّ الْكِتَابِ
لَدَيْنَا لَعَلِيٌّ حَكِيمٌ ﴿٤﴾ أَفَنَضْرِبُ عَنكُمُ الذِّكْرَ صَفْحًا أَن كُنتُمْ قَوْمًا مُّسْرِفِينَ ﴿٥﴾ وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِن نَّبِيٍّ
فِي الْأَوَّلِينَ ﴿٦﴾ وَمَا يَأْتِيهِم مِّن نَّبِيٍّ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٧﴾ فَأَهْلَكْنَا أَشَدَّ مِنْهُم بَطْشًا وَمَضَىٰ
مَثَلُ الْأَوَّلِينَ ﴿٨﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٩﴾ الَّذِي

ప్రవక్తా! అలాగే మేము దివ్యావిష్కృతి ద్వారా నీవద్దకు మా ఆజ్ఞల్ని పంపుతున్నాం. ఇంతకు ముందు నీకు గ్రంథం అంటే ఏమిటో తెలియనే తెలియదు. కాని ఆ తరువాత ఈ దివ్యావిష్కృతిని ఒక జ్యోతిగా చేసి మేము కోరిన మా దాసునికి రుజుమార్గం చూపుతున్నాం. నిస్సందేహంగా నీవు ప్రజలను సన్మార్గం వైపుకు నడిపిస్తున్నావు. అది భూమ్యాకాశాల్లోని సమస్త సృష్టిరాసులకు యజమాని అయిన దేవుని మార్గం. వినండి! సమస్త వ్యవహారాలు చివరికి దేవుని దగ్గరికే చేరుకుంటాయి. (52-53)

43. జుఖ్రుఫ్ (బంగారు నగలు)

అవతరణ: మక్కా సూక్తులు: 89

ఈ అధ్యాయం కూడా న.శ. 6 లేక 7వ ఏటలో అవతరించింది. ఇందులో మూఢ నమ్మకాలను, ప్రాపంచిక వ్యామోహాన్ని గురించి విమర్శించడం జరిగింది. దేవుడు చేసిన మహోపకారాలు గుర్తుచేస్తూ ప్రకృతిలో దేవుని ఏకత్వాన్ని చాటిచెప్పే అనేక నిదర్శనాలను గురించి కూడా తెలియజేయడం జరిగింది.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

హా-మీమ్. విషయస్పష్టత కలిగిన ఈగ్రంథం సాక్షి! మీరు అర్థంచేసుకోవడానికి దీన్ని మేము అరబీభాషలో పఠనగ్రంథం (ఖుర్ఆన్)గా చేశాం. నిజానికిది మా దగ్గరున్న మూలగ్రంథంలోనిది. మాదృష్టిలో ఇది మహోన్నతమైనది, వివేచనాపూరితమైనది. (1-4)

మీరు హద్దుమీరిన వారైనంత మాత్రాన మేము విసుగుచెంది ఈ హితోపదేశాన్ని మీ దగ్గరకు పంపడం మానేస్తామనుకుంటున్నారా? గతజాతులలో కూడా మేము దైవ ప్రవక్తల్ని ప్రభవింపజేశాం. దైవప్రవక్త వారి దగ్గరకు రావడం, వారతడ్ని హేళన చేయక పోవడం అంటూ ఎన్నడూ జరగలేదు. వీరికంటే ఎంతో శక్తిమంతులైన వారిని మేము సర్వనాశనం చేశాం. గతజాతుల పతనగాథలే ఇందుకు తార్కాణాలు. (5-8)

భూమ్యాకాశాల్ని ఎవరు సృష్టించారని నీవు అడిగితే మహాశక్తిమంతుడు, సర్వజ్ఞాని అయిన దేవుడే అని వారు తప్పకుండా అంటారు. మరి ఆయనే కదా మీకోసం ఈ

جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠﴾ وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
بِقَدَرٍ فَأَنشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَّيْتًا ۚ كَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١١﴾ وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ
الْفُلْكِ وَالْأَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَ ﴿١٢﴾ لِتَسْتَوُوا عَلَىٰ ظُهُورِهِ ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَ
تَقُولُوا سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَٰذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ﴿١٣﴾ وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنقَلِبُونَ ﴿١٤﴾ وَجَعَلُوا لَهُ
مِنْ عِبَادِهِ جُزْءًا ۚ إِنَّ الْإِنسَانَ لَكَفُورٌ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾ أَمِ اتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَأَصْفَاكُم بِالْبَنِينَ ﴿١٦﴾
وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَٰنِ مَثَلًا ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿١٧﴾ أَوَمَن يُنَشَّأُ فِي

భూమిని ఊయలగా[1] చేసి, మీరు మీ గమ్యాలకు చేరుకోవడానికి అందులో దారులు ఏర్పరచినవాడు! ఆయనే ఒక నిర్ణీత పరిమాణంలో ఆకాశం నుండి వర్షం కురిపించి తద్వారా మృతభూమిని బ్రతికిస్తున్నాడు. అదేవిధంగా ఓరోజు మిమ్మల్ని కూడా బ్రతికించి భూమి నుండి బయటికి తీయడం జరుగుతుంది. (9-11)

ఆయనే యావత్తు (స్త్రీపురుష) జంటలను పుట్టించాడు.[2] ఆయనే మీ ప్రయాణ సౌలభ్యం కోసం ఓడలు, జంతువులను సృజించాడు. కనుక వాటిని ఎక్కేటప్పుడు మీ ప్రభువు చేసినమేళ్ళను గుర్తుచేసుకుంటూ "మాకోసం వీటిని అదుపులో ఉంచిన దేవుడు ఎంతో పవిత్రుడు. మేము వీటిని అదుపులో పెట్టగల శక్తిమంతులం కాము. ఒకరోజు మేము మా ప్రభువు దగ్గరికి మరలిపోవలసి ఉంది" అని పలకండి. (12-14)

వీరు దేవుని దాసులలో కొందరిని ఆయనకు సంతానం అంటగట్టారు. మానవుడు నిజంగా పరమ కృతఘ్నుడు. దేవుడు తన సృష్టితాలలో కొందరిని తనకు కూతుళ్ళుగా ఎంచుకొని, మీకు మాత్రం కోరి కొడుకుల్ని ప్రసాదించాడా? (ఎంతఅపచారం?) అయితే వారు కరుణామయుడైన దేవునికి ఏ ఆడసంతానం అంటగట్టారో ఆ సంతానం గురించిన శుభవార్తే వారిలో ఎవరికైనా విన్పిస్తే అతను ముఖంమాడ్చుకొని పుట్టెడు దుఃఖంతో

1. ఖుర్ఆన్‌లో అనేక చోట్ల భూమిని పడకతో పోల్చడం జరిగింది. కాని ఇక్కడ భూమి ఊయలతో పోల్చబడింది. చంటిపిల్లవాడు సుఖంగా, ప్రశాంతంగా పడుకోవడానికి ఊయల ఎంత అనువుగా ఉంటుందో, మానవులు కూడా సుఖంగా, ప్రశాంతంగా, హాయిగా మనుగడ సాగించడానికి భూమిని ఊయల మాదిరిగా ఎంతో అనువుగా ఏర్పరచడం జరిగిందని భావం.

మన భూమండలం గంటకు 1000 మైళ్ళ వేగంతో తన చుట్టూ తాను తిరుగుతూ, గంటకు 65 వేల మైళ్ళ వేగంతో సూర్యుని చుట్టూ తిరుగుతున్నప్పటికీ, దానిమీద నివశిస్తున్న మానవులకు అది తిరుగుతున్నట్లు ఏమాత్రం అన్పించదు. అదీగాక దాని వాతావరణం కూడా మనకు ఎంతో అనుకూలంగా ఉంది. (ఇతర వివరాలకు 27:61 సూక్తికి రాసిన పాదసూచిక చూడండి.)

అయితే అప్పుడప్పుడు వచ్చే వరదలు, భూకంపాల ద్వారా దేవుడు, తాను తలచుకుంటే భూమిని ఒక్క ఊపు ఊపి మిమ్మల్ని సర్వనాశనం చేయగలనని హెచ్చరిస్తుంటాడు. భూగర్భంలోని ఉష్ణోగ్రత ఒక్కోసారి ఉపరితలంపై ఉండే పర్వతాలను కరిగించి లావా రూపంలో పెద్ద విధ్వంసం సృష్టించడం కూడా జరుగుతుంది. అందువల్ల మానవులు ఈ హెచ్చరికలను గమనించి, దేవుడు భూమండలాన్ని తమ కోసం ఊయలగా, ప్రశాంత నిలయంగా రూపొందించినందుకు కృతజ్ఞతగా ఆయనకు, ఆయన ప్రవక్తలకు విధేయులయి ఉండాలని ఈ సూక్తి పరోక్షంగా సూచిస్తోంది.

2. వివరాలకు 51:49 సూక్తి, దాని పాదసూచిక చూడండి.

الْحِلْيَةِ وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ ﴿١٨﴾ وَجَعَلُوا الْمَلٰٓئِكَةَ الَّذِينَ هُمْ عِبٰدُ الرَّحْمٰنِ إِنٰثًا ۚ أَشَهِدُوا
خَلْقَهُمْ ۚ سَتُكْتَبُ شَهٰدَتُهُمْ وَيُسْـَٔلُونَ ﴿١٩﴾ وَقَالُوا لَوْ شَآءَ الرَّحْمٰنُ مَا عَبَدْنٰهُمْ ۗ مَا لَهُمْ بِذٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۖ
إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ ءَاتَيْنٰهُمْ كِتٰبًا مِنْ قَبْلِهِ فَهُمْ بِهِ مُسْتَمْسِكُونَ ﴿٢١﴾ بَلْ قَالُوٓا إِنَّا وَجَدْنَآ ءَابَآءَنَا
عَلٰٓى أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلٰٓى ءَاثٰرِهِمْ مُهْتَدُونَ ﴿٢٢﴾ وَكَذٰلِكَ مَآ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَذِيرٍ إِلَّا قَالَ
مُتْرَفُوهَآ إِنَّا وَجَدْنَآ ءَابَآءَنَا عَلٰٓى أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلٰٓى ءَاثٰرِهِمْ مُقْتَدُونَ ﴿٢٣﴾ قٰلَ أَوَلَوْ جِئْتُكُمْ بِأَهْدٰى مِمَّا
وَجَدْتُّمْ عَلَيْهِ ءَابَآءَكُمْ ۖ قَالُوٓا إِنَّا بِمَآ أُرْسِلْتُمْ بِهِ كٰفِرُونَ ﴿٢٤﴾ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ ۖ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ
عٰقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٥﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرٰهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَآءٌ مِمَّا تَعْبُدُونَ ﴿٢٦﴾ إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي
فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ ﴿٢٧﴾ وَجَعَلَهَا كَلِمَةًۢ بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٨﴾ بَلْ مَتَّعْتُ هٰٓؤُلَآءِ وَ

క్రుంగిపోతాడు. ఆభరణాలలో అల్లారుముద్దుగా పెరుగుతూ, వాదనలో తన అభిప్రాయాన్ని కూడా సరిగా వివరించలేని ఆడపిల్ల[3] దేవుని వాటాలోకి వచ్చిందా? (15-18)

వీరు కరుణామయుని దాసులయిన దైవదూతల్ని స్త్రీలుగా పరిగణించారు. వారి శరీరాకృతి చూశారా వీరు? వీరి సాక్ష్యాన్ని మేము నమోదుచేస్తున్నాం. దాన్ని గురించి వీరు (మాముందు) సమాధానం ఇచ్చుకోవలసి ఉంటుంది. (19)

"దేవుడు తలచివుంటే మేము ఎన్నడూ వారిని పూజించేవారం కాదు" అంటారు వారు. ఈ వ్యవహారంలో వాస్తవం ఏమిటో వారికి బొత్తిగా తెలియదు. కేవలం ఊహాగానాలు చేస్తున్నారు. గతంలో వారికి మేమేదైనా గ్రంథం ప్రసాదించామా? ఆ గ్రంథానికి సంబంధించి వారి దగ్గర ఏదైనా ప్రమాణం ఉందా? ఎంతమాత్రం లేదు. (ప్రమాణం లేకపోయినా) "మా తాతముత్తాతలు ఒక సంప్రదాయం పాటిస్తూఉండగా చూశాం గనక, మేము వారి అడుగుజాడల్లోనే నడచుకుంటున్నాం" అంటారు వారు. (20-22)

అలాగే నీకు పూర్వం మేము ఏ పట్టణానికి బోధకుడ్ని పంపినా అక్కడుండే ధనికులు తమ తాతముత్తాతలు ఒక సంప్రదాయం పాటిస్తుండగా చూశాంగనక, తాము వారి అడుగుజాడల్లోనే నడుచుకుంటున్నామని చెప్పేవారు. అప్పుడు ప్రతి దైవప్రవక్త "మీరు మీ తాతముత్తాతలు అనుసరిస్తుండగా చూసిన మార్గం కన్నా మెరుగైన మార్గం నేను చూపిస్తున్నా మీరు అదే దారిన నడుస్తారా?" అని అడిగేవాడు. దానికి వారు "నీవు చెచ్చిన ధర్మాన్ని మేము తిరస్కరిస్తున్నాం"అని చెప్పేవారు. చివరికి మేము వారి భరతం పట్టాము. చూడండి, తిరస్కారులకు ఎలాంటి దుర్గతి పట్టిందో! (23-25)

ఇబ్రాహీం వృత్తాంతం జ్ఞాపకం తెచ్చుకో. అతను తన తండ్రితో, తన జాతిప్రజలతో "మీరు పూజిస్తున్న వాటితో నాకెలాంటి సంబంధంలేదు. నా సంబంధం నన్ను సృష్టించిన దేవునితో మాత్రమే ఉంది. ఆయనే నాకు దారి చూపుతాడు" అన్నాడు. ఈ విషయాన్నే అతను తన సంతానంలో వదలివెళ్ళాడు, వారు దానివైపు మరలేందుకు. (26-28)

(ఇంత చెప్పినా వారు సృష్టిపూజ మాననప్పటికీ వారిని నాశనం చేయలేదు.) పైగా వారికి, వారి తాతముత్తాతలకు జీవనసామగ్రి ప్రసాదిస్తున్నాను. చివరికి వారి వద్దకు

3. వివరాలకు 16:59, 53:22, 81:8 సూక్తులు, వాటి పాదసూచికలు చూడండి.

ءَابَآءَهُمْ حَتّٰى جَآءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُولٌ مُبِينٌ ﴿٢٩﴾ وَلَمَّا جَآءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوا هٰذَا سِحْرٌ وَإِنَّا بِهِ كٰفِرُونَ ﴿٣٠﴾
وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ هٰذَا الْقُرْءَانُ عَلٰى رَجُلٍ مِنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ ﴿٣١﴾ أَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ ۚ
نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجٰتٍ لِيَتَّخِذَ بَعْضُهُمْ
بَعْضًا سُخْرِيًّا ۗ وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٣٢﴾ وَلَوْلَآ أَنْ يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وٰحِدَةً لَجَعَلْنَا لِمَنْ يَكْفُرُ
بِالرَّحْمٰنِ لِبُيُوتِهِمْ سُقُفًا مِنْ فِضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ ﴿٣٣﴾ وَلِبُيُوتِهِمْ أَبْوٰبًا وَسُرُرًا عَلَيْهَا
يَتَّكِـُٔونَ ﴿٣٤﴾ وَزُخْرُفًا ۚ وَإِنْ كُلُّ ذٰلِكَ لَمَّا مَتٰعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَالْءَاخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٣٥﴾ وَمَنْ
يَعْشُ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمٰنِ نُقَيِّضْ لَهُ شَيْطٰنًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ ﴿٣٦﴾ وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ
أَنَّهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿٣٧﴾ حَتّٰىٓ إِذَا جَآءَنَا قَالَ يٰلَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ الْقَرِينُ ﴿٣٨﴾ وَلَنْ

సత్యం వచ్చింది. దాన్ని విడమరచి బోధించే ప్రవక్తా వచ్చాడు. కాని వారి వద్దకు సత్యం వచ్చినప్పుడు "ఇదో మంత్రజాలం, మేము దీన్ని నమ్మం" అన్నారు వారు. (29-30)

"ఈ ఖుర్ఆన్ (మన దేశంలోని) రెండు నగరాలలో ఉన్న పెద్దమనుషుల్లో ఒకరిపై ఎందుకు అవతరించలేదు?" అంటారు వారు. నీ ప్రభువు కారుణ్యాన్ని వీరు పంచుతున్నారా? ఐహికజీవితంలో కావలసిన ఒనరుల్ని నేనే వారికి పంచిపెట్టాను. కాకపోతే పరస్పరం సేవాసహకారాలకై వారిలో కొందరికి కొందరిపై ఆధిక్యతనిచ్చాను. ఐతే నీ ప్రభువు కారుణ్యం వారి ధనికులు కూడబెడ్తున్న దానికంటే ఎంతో విలువైనది. (31-32)

మానవులంతా ఒకే ఉరవడిలో కొట్టుకుపోతారన్న భయంలేకుంటే[4] మేము కరుణామయుడైన దేవుడ్ని తిరస్కరించేవారి ఇండ్ల కప్పులను, వారు మేడలపైకి ఎక్కే మెట్లను, వారి తలుపుల్ని, వారు దిండ్లకానుకొని కూర్చునే పీఠాలను, అన్నిటినీ వెండి బంగారాలతో చేసేసేవారం. కాని ఇది (మూన్నాళ్ళ ముచ్చటైన) ఇహలోక జీవితసంపద మాత్రమే. (పరలోక సంపద ఇంతకంటే ఎంతో శ్రేష్ఠమైనది, శాశ్వతమైనది.) నీ ప్రభువు దగ్గర భయభక్తులు కలవారికే పరలోక సంపద ప్రాప్తమవుతుంది. (33-35)

కరుణామయుని బోధ పట్ల ఏమరుపాటు వహించినవాడిపై మేము ఒక పిశాచ శక్తిని రుద్దుతాం; అది అతనికి సహచరి అయిపోతుంది. అలాంటి వారిని ఈ పిశాచ శక్తులు సన్మార్గంలోకి రాకుండా నిరోధిస్తుంటాయి. వారు తాము చేస్తున్న పని సముచితమైనదేనని భావిస్తారు. ఈవిధంగా చివరికా వ్యక్తి మా వద్దకు చేరుకుంటాడు. అప్పుడతను తన పిశాచ సహచరునితో "అయ్యయ్యో! నీకూ నాకూ మధ్య తూర్పుపడమరలంత దూరం ఉంటే బాగుండేది!! నువ్వు నాకు అతిచెడ్డ స్నేహితుడిగా దొరికావు" అనంటాడు.

4. అంటే, ప్రాపంచిక సిరిసంపదల పట్ల ఉండే ఆకర్షణ వల్ల మానవులంతా ప్రపంచ పూజారులైపోయి పరలోకచింతన పూర్తిగా మరచిపోతారని, అలా జరిగే ప్రమాదం గనక లేకపోతే అవిశ్వాసుల్ని దేవుడు వెండిబంగారాలతో తులతూగేలా చేస్తాడని అర్థం. అయితే దేవుని దృష్టిలో ఐహిక జీవితానికి వీసమెత్తయినా విలువలేదని ఈ క్రింది హదీసు కూడా స్పష్టం చేస్తోంది:

"దేవుని దృష్టిలో ప్రపంచం విలువ దోమ రెక్కంత ఉన్నాసరే, ఆయన ఈ ప్రపంచంలో సత్య తిరస్కారులకు త్రాగడానికి గుక్కెడు నీళ్ళు కూడా ప్రసాదించేవాడు కాదు." (బుఖారి)

يَّنْفَعَكُمُ الْيَوْمَ اِذْ ظَّلَمْتُمْ اَنَّكُمْ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُوْنَ ۝٣٩ اَفَاَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ اَوْ تَهْدِي الْعُمْيَ
وَمَنْ كَانَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ۝٤٠ فَاِمَّا نَذْهَبَنَّ بِكَ فَاِنَّا مِنْهُمْ مُّنْتَقِمُوْنَ ۝٤١ اَوْ نُرِيَنَّكَ الَّذِيْ وَعَدْنٰهُمْ
فَاِنَّا عَلَيْهِمْ مُّقْتَدِرُوْنَ ۝٤٢ فَاسْتَمْسِكْ بِالَّذِيْٓ اُوْحِيَ اِلَيْكَ ۚ اِنَّكَ عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۝٤٣ وَاِنَّهٗ لَذِكْرٌ لَّكَ
وَلِقَوْمِكَ ۚ وَسَوْفَ تُسْـَٔلُوْنَ ۝٤٤ وَسْـَٔلْ مَنْ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُّسُلِنَآ اَجَعَلْنَا مِنْ دُوْنِ الرَّحْمٰنِ
اٰلِهَةً يُّعْبَدُوْنَ ۝٤٥ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوْسٰى بِاٰيٰتِنَآ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ فَقَالَ اِنِّيْ رَسُوْلُ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝٤٦
فَلَمَّا جَآءَهُمْ بِاٰيٰتِنَآ اِذَا هُمْ مِّنْهَا يَضْحَكُوْنَ ۝٤٧ وَمَا نُرِيْهِمْ مِّنْ اٰيَةٍ اِلَّا هِيَ اَكْبَرُ مِنْ اُخْتِهَا ۫ وَاَخَذْنٰهُمْ بِالْعَذَابِ

అప్పుడు వారితో (దైవదూతలు) "మీరు దుర్మార్గపుపనులు చేశారు గనక, ఈరోజు మీకెలాంటి సహాయం లభించదు. మీరంతా శిక్షలో సమానులే" అంటారు. (36-39)

మరి నీవిప్పుడు బధిరులకు విన్పించగలవా? లేక అంధులకు, దారి తప్పినవారికి దారి చూపగలవా? మేము (ముందే) నిన్ను ప్రపంచం నుండి (మాదగ్గరకు) రప్పించుకున్నా, లేక మేము వాగ్దానం చేసినదాన్ని నీ కళ్ళెదుటే వారికి చవిచూపినా మొత్తంమీద వారిని మేము శిక్షించి తీరుతాం. వారి మీద మాకు పూర్తి అదుపు ఉంది. ఏమైనప్పటికీ నీవు మటుకు దివ్యావిష్కృతి ద్వారా నీ దగ్గరకు పంపబడిన ఈ గ్రంథాన్ని దృఢంగా పట్టుకో. నిస్సందేహంగా నీవు సన్మార్గంలో ఉన్నావు. ఈగ్రంథం నీకు, నీజాతి ప్రజలకు గొప్ప హితకారిణి. (ప్రజలారా!) త్వరలోనే మీరంతా దీని విషయమై (దేవుని సమక్షంలో) సమాధానం చెప్పుకోవలసి ఉంటుంది. మేము కరుణామయుణ్ణే గాక ఇతరుల్ని కూడా దేవుళ్ళుగా నిర్ణయించామా మీరు వారిని ఆరాధించడానికి? (కావాలంటే) ఇంతకు పూర్వం మేము పంపిన ప్రవక్తలను అడిగి చూడండి. (40-45)

మేము మూసాకు మా నిదర్శనాలిచ్చి ఫిరౌన్ దగ్గరకు, అతని అధికారుల దగ్గరకు పంపాము. అతను వెళ్ళి "నేను విశ్వప్రభువు పంపిన దైవప్రవక్తను" అన్నాడు. తర్వాత అతను వారిముందు మా నిదర్శనాలు ప్రదర్శించినప్పుడు వారు హేళనచేశారు. మేము ఒకదాన్ని మించిన మరొకటి అనేక నిదర్శనాలు[5] ఒకదాని తర్వాత మరొకటి వరుసగా

5. మూసా ప్రవక్త (అలైహి) ద్వారా దేవుడు ఈ నిదర్శనాలు ఫిరౌన్‌కు చూపాడు: (1) మొట్ట మొదట మూసా ప్రవక్తకు, మాంత్రికులకు మధ్య జరిగిన పోటీలో మాంత్రికులు ఓడిపోయి ఆయన్ని దైవప్రవక్తగా విశ్వసించారు. (2) తరువాత మూసాప్రవక్త చేసిన భవిష్యత్ ప్రకటన ప్రకారం ఈజిప్టులో తీవ్రమైన కరువు వచ్చింది. ఆయన చేసిన దుఆ (వేడుకోలు) వల్లనే అది తొలగి పోయింది. (3) మూసా ప్రకటన ప్రకారం దేశమంతటా పెనుతుఫాను వచ్చి అనేక ఊళ్ళు, పంట పొలాలు సర్వ నాశనమయ్యాయి. ఆయన దుఆ వల్లనే ఈ ఉపద్రవం కూడా తొలగిపోయింది. (4) మూసా ప్రకటనతో భయంకరమైన మిడతల దండు వచ్చిపడింది. మళ్ళీ ఆయన చేసిన దుఆ వల్లనే ఈ విపత్తు కూడా దూరమయింది. (5) మూసా ప్రకటనతో దేశమంతటా పేలు, ధాన్యపు పురుగులు ప్రబలిపోయాయి. జనం తీవ్ర ఆందోళన చెందారు. గోదాముల్లోని ధాన్యం నాశనమయి పోయింది. ఈ ఆపద కూడా ఆయన దుఆ వల్లనే తొలగిపోయింది. (6) మూసా హెచ్చరికతో దేశం నలు మూలలా భయంకరమైన కప్పల బెడద వచ్చిపడింది. ఈ బెడద కూడా ఆయన చేసిన దుఆ వల్లనే తొలగిపోయింది. (7) మూసా ప్రకటనతో దేశంలో నెత్తుటి విపత్తు వచ్చింది. నదులు, చెరువులు, బావులు, కుంటల్లోని నీరంతా రక్తమయమైపోయింది. చేపలు చచ్చిపోయాయి. వారం రోజులదాకా జనం మంచినీటి కోసం కటకటలాడి పోయారు. (27:12 సూక్తి కూడా చూడండి.)

لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ۝٤٨ وَقَالُوْا يٰٓاَيُّهَ السّٰحِرُ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ ۚ اِنَّنَا لَمُهْتَدُوْنَ ۝٤٩ فَلَمَّا كَشَفْنَا
عَنْهُمُ الْعَذَابَ اِذَا هُمْ يَنْكُثُوْنَ ۝٥٠ وَنَادٰى فِرْعَوْنُ فِيْ قَوْمِهٖ قَالَ يٰقَوْمِ اَلَيْسَ لِيْ مُلْكُ مِصْرَ وَهٰذِهِ
الْاَنْهٰرُ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِيْ ۚ اَفَلَا تُبْصِرُوْنَ ۝٥١ اَمْ اَنَا خَيْرٌ مِّنْ هٰذَا الَّذِيْ هُوَ مَهِيْنٌ ۙ وَّلَا يَكَادُ يُبِيْنُ ۝٥٢
فَلَوْلَآ اُلْقِيَ عَلَيْهِ اَسْوِرَةٌ مِّنْ ذَهَبٍ اَوْ جَآءَ مَعَهُ الْمَلٰٓئِكَةُ مُقْتَرِنِيْنَ ۝٥٣ فَاسْتَخَفَّ قَوْمَهٗ فَاَطَاعُوْهُ ۭ
اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا فٰسِقِيْنَ ۝٥٤ فَلَمَّآ اٰسَفُوْنَا انْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَاَغْرَقْنٰهُمْ اَجْمَعِيْنَ ۝٥٥ فَجَعَلْنٰهُمْ سَلَفًا وَّمَثَلًا
لِّلْاٰخِرِيْنَ ۝٥٦ وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا اِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّوْنَ ۝٥٧ وَقَالُوْٓا ءَاٰلِهَتُنَا خَيْرٌ اَمْ هُوَ ۭ مَا
ضَرَبُوْهُ لَكَ اِلَّا جَدَلًا ۭ بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُوْنَ ۝٥٨ اِنْ هُوَ اِلَّا عَبْدٌ اَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنٰهُ مَثَلًا لِّبَنِيْٓ
اِسْرَاۗءِيْلَ ۝٥٩ وَلَوْ نَشَاۗءُ لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَّلٰۗىِٕكَةً فِي الْاَرْضِ يَخْلُفُوْنَ ۝٦٠ وَاِنَّهٗ لَعِلْمٌ لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ
بِهَا وَاتَّبِعُوْنِ ۭ هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ ۝٦١ وَلَا يَصُدَّنَّكُمُ الشَّيْطٰنُ ۚ اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ۝٦٢ وَلَمَّا جَآءَ عِيْسٰى

పంపాము. ఇలా మేము నానాయాతనలు పెట్టి వారిని పట్టుకున్నాం, అప్పుడైనా వారు తమ వైఖరి మార్చుకుంటారేమోనని. కాని వారు మా శిక్ష వచ్చినప్పుడల్లా "మాంత్రికుడా! నీ ప్రభువు నుండి నీకు లభించిన పదవీహోదాల ఆధారంగా మా కోసం ఆయన్ని ప్రార్థించు; మేము తప్పకుండా సన్మార్గం అవలంబిస్తాం" అని చెప్పేవారు. కాని మేము వారి నుండి శిక్ష తొలగించగానే వారు మాట తప్పేవారు. (46-50)

ఒకరోజు ఫిరౌన్ చాటింపు వేయించి తన జాతిప్రజలతో ఇలా అన్నాడు: "ప్రజలారా! ఈజిప్టు సామ్రాజ్యం నాదికాదా? (నైలునది నుండి చీలిన) ఈ సెలయేరులు నా(మేడల) క్రింద ప్రవహించడం లేదా? ఇవన్నీ మీకు కన్పించడం లేదా? నేను శ్రేష్ఠుణ్ణా లేక సరిగ్గా మాట్లాడటమే రాని ఈ నీచుడు శ్రేష్ఠుడా? (అతనేదో గొప్పవాడైతే) అతని (దౌత్యపదవి గుర్తింపు) కోసం స్వర్ణకంకణం ఎందుకు అవతరించలేదు? లేక అతని హోదాదర్పం కోసం దైవదూతల దళమొకటి అతనివెంట ఎందుకు రాలేదు?" (51-53)

అతను తన జాతిప్రజల్ని అల్పులని భావించాడు. వారతనికి విధేయులైపోయారు. వారసలు స్వతహాగానే దుర్జనులు. చివరికి వారు మాకెంతో ఆగ్రహం తెప్పించారు. దాంతో మేము వారిని (నడిసముద్రంలో) ముంచి ప్రతీకారం తీర్చుకున్నాం. ఈవిధంగా మేము వారి పర్యవసానాన్ని రాబోవు తరాలకు గుణపాఠంగా చేశాం. (54-56)

మర్యం కుమారుడి గాథను తార్కాణంగా పేర్కొన్నప్పుడు నీ జాతిప్రజలు పెద్ద రభస చేస్తూ "మా దేవుళ్ళు గొప్పా, అతను గొప్పా?" అన్నారు. వారీ మాటను నీతో వితండవాదం చేయడానికి మాత్రమే పేర్కొన్నారు. వీరసలు స్వతహాగానే కలహకారులు. ఈసా మా అనుగ్రహం పొందిన దాసుడు తప్ప మరేమీకాదు. మేమతడ్ని ఇస్రాయీల్ సంతతి (కనువిప్పు) కోసం మా శక్తికి ఒక నిదర్శనంగా చేశాము. మేము తలచుకుంటే మీలో కొందరిని దైవదూతలుగా చేయగలము; వారు ప్రపంచంలో మీకు వారసులవు తారు. అతనసలు ప్రళయదినానికి ఒక సూచనలాంటివాడు. కనుక మీరు దాన్ని గురించి సందేహంలో పడకండి. నామాట వినండి. ఇదే రుజుమార్గం. షైతాన్ మీకు బహిరంగ శత్రువు. ఆ విషయం నుండి వాడు మిమ్మల్ని నిరోధించకూడదు. (57-62)

بِالْبَيِّنٰتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ وَلِاُبَيِّنَ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِيْ تَخْتَلِفُوْنَ فِيْهِ ۚ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ۝٦٣
اِنَّ اللّٰهَ هُوَ رَبِّيْ وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْهُ ۭ هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ ۝٦٤ فَاخْتَلَفَ الْاَحْزَابُ مِنْۢ بَيْنِهِمْ ۚ
فَوَيْلٌ لِّلَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْ عَذَابِ يَوْمٍ اَلِيْمٍ ۝٦٥ هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّا السَّاعَةَ اَنْ تَاْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَّهُمْ لَا
يَشْعُرُوْنَ ۝٦٦ اَلْاَخِلَّاۗءُ يَوْمَىِٕذٍۢ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ اِلَّا الْمُتَّقِيْنَ ۝٦٧ يٰعِبَادِ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلَآ اَنْتُمْ
تَحْزَنُوْنَ ۝٦٨ اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاٰيٰتِنَا وَكَانُوْا مُسْلِمِيْنَ ۝٦٩ اُدْخُلُوا الْجَنَّةَ اَنْتُمْ وَاَزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُوْنَ ۝٧٠ يُطَافُ
عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِّنْ ذَهَبٍ وَّاَكْوَابٍ ۚ وَفِيْهَا مَا تَشْتَهِيْهِ الْاَنْفُسُ وَتَلَذُّ الْاَعْيُنُ ۚ وَاَنْتُمْ فِيْهَا
خٰلِدُوْنَ ۝٧١ وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِيْٓ اُوْرِثْتُمُوْهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝٧٢ لَكُمْ فِيْهَا فَاكِهَةٌ كَثِيْرَةٌ مِّنْهَا تَاْكُلُوْنَ ۝٧٣
اِنَّ الْمُجْرِمِيْنَ فِيْ عَذَابِ جَهَنَّمَ خٰلِدُوْنَ ۝٧٤ لَا يُفَتَّرُ عَنْهُمْ وَهُمْ فِيْهِ مُبْلِسُوْنَ ۝٧٥ وَمَا ظَلَمْنٰهُمْ
وَلٰكِنْ كَانُوْا هُمُ الظّٰلِمِيْنَ ۝٧٦ وَنَادَوْا يٰمٰلِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ ۭ قَالَ اِنَّكُمْ مّٰكِثُوْنَ ۝٧٧ لَقَدْ جِئْنٰكُمْ

ఈసా స్పష్టమైన నిదర్శనాలతో వచ్చి (ప్రజలకు) ఇలా బోధించాడు: "నేను మీ దగ్గరకు వివేకం తెచ్చాను. మీరు విభేదించుకుంటున్న కొన్ని విషయాల్లోని నిజానిజాలు ఏమిటో మీముందు వెల్లడించడానికే మీ దగ్గరికొచ్చాను. కనుక మీరు దేవునికి భయ పడండి. నాకు విధేయత చూపండి. నిజానికి దేవుడే నా ప్రభువు, మీ ప్రభువు కూడా. ఆయన్నే మీరు ఆరాధించండి. ఇదే సన్మార్గం." (63-64)

అయితే వారు పరస్పరం విభేదించుకొని విభిన్న వర్గాలుగా చీలిపోయారు. కనుక అన్యాయం, అధర్మాలకు వడిగట్టిన ఆ దుర్మార్గులకు వినాశం (రాసిపెట్టి) ఉంది. ఒక భయానక దినం నాటి యాతనలో చిక్కుకొని వారు నాశనమైపోతారు. (65)

ఇప్పుడు వీరు కూడా ఏమరుపాటులో ఉన్నప్పుడు తమపై హఠాత్తుగా ప్రళయం విరుచుకుపడాలని ఎదురుచూస్తున్నారా? ఆరోజు వచ్చినప్పుడు దైవభీతిపరులు తప్ప మిగిలిన మిత్రులంతా పరస్పరం శత్రువులయి పోతారు.

సత్యాన్ని విశ్వసించి విధేయులైపోయిన వారికి ఆరోజు ధైర్యం కలిగిస్తూ ఇలా చెప్పబడుతుంది: "నా దాసులారా! ఈరోజు మీకెలాంటి భయం లేదు, దుఃఖం కూడా ఉండదు. ఇక మీరు, మీ భార్యాపిల్లలు (తదితర బంధుమిత్రులు) స్వర్గంలో ప్రవేశిం చండి, మిమ్మల్ని ఆనందింపజేయడం జరుగుతుంది." (66-70)

వారి ముందు బంగారంతో చేయబడిన కంచాలు, గిన్నెలు కదులాడుతుంటాయి. వారి హృదయాలకు, కళ్ళకు ఆనందాన్నిచ్చే ప్రతి వస్తువూ అక్కడ లభిస్తుంది. "ఇప్పుడు మీరిక్కడ కలకాలం (సుఖంగా) ఉంటారు. మీరు ప్రపంచంలో చేసుకున్న సత్కార్యాల కారణంగానే ఈ స్వర్గసీమకు వారసులయ్యారు. ఇక్కడ మీరు తినడానికి కావలసినన్ని పండ్లు ఫలాలు ఉన్నాయి" అని వారికి చెబుతారు (దైవదూతలు). (71-73)

ఇక పాపాత్ములు- వారు శాశ్వతంగా నరక యాతనల్లో చిక్కుకొని ఉంటారు. వారి శిక్ష ఎన్నటికీ తగ్గించబడదు. వారందులో నిరాశా నిస్పృహలతో పడిఉంటారు. వారికి మేము అన్యాయం చేయలేదు. వారే ఆత్మవంచనకు పాల్పడ్డారు. వారు (నరకయాత నలు భరించలేక) "నరకపాలకుడా! నీ ప్రభువు మా కథను ముగించివేస్తే బాగుండు"

بِالْحَقِّ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كٰرِهُوْنَ ۝٧٨ اَمْ اَبْرَمُوْٓا اَمْرًا فَاِنَّا مُبْرِمُوْنَ ۝٧٩ اَمْ يَحْسَبُوْنَ اَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ
وَنَجْوٰىهُمْ ۭ بَلٰى وَرُسُلُنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُوْنَ ۝٨٠ قُلْ اِنْ كَانَ لِلرَّحْمٰنِ وَلَدٌ ڰ فَاَنَا اَوَّلُ الْعٰبِدِيْنَ ۝٨١ سُبْحٰنَ
رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُوْنَ ۝٨٢ فَذَرْهُمْ يَخُوْضُوْا وَيَلْعَبُوْا حَتّٰى يُلٰقُوْا يَوْمَهُمُ
الَّذِيْ يُوْعَدُوْنَ ۝٨٣ وَهُوَ الَّذِيْ فِي السَّمَاۗءِ اِلٰهٌ وَّفِي الْاَرْضِ اِلٰهٌ ۭ وَهُوَ الْحَكِيْمُ الْعَلِيْمُ ۝٨٤ وَتَبٰرَكَ
الَّذِيْ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۚ وَعِنْدَهٗ عِلْمُ السَّاعَةِ ۚ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ۝٨٥ وَلَا
يَمْلِكُ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهِ الشَّفَاعَةَ اِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ۝٨٦ وَلَىِٕنْ سَاَلْتَهُمْ
مَّنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُوْلُنَّ اللّٰهُ فَاَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ۝٨٧ وَقِيْلِهٖ يٰرَبِّ اِنَّ هٰٓؤُلَاۗءِ قَوْمٌ لَّا يُؤْمِنُوْنَ ۝٨٨ فَاصْفَحْ عَنْهُمْ
وَقُلْ سَلٰمٌ ۭ فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ۝٨٩

అని అరుస్తారు. దానికి దైవదూత "మీరు అలాగే పడివుండండి. మేము మీ దగ్గరకు సత్యాన్ని తెస్తే, మీలో చాలామందికి సత్యం గిట్టలేదు" అని జవాబిస్తాడు. (74-78)

(నీకు వ్యతిరేకంగా) వీరేదైనా చర్య తీసుకోవడానికి నిర్ణయించుకున్నారా? సరే, మేము కూడా ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటాం. మేము తమ రహస్య విషయాల్ని, గుస గుసల్ని వినలేమని భావిస్తున్నారా వారు? మేము అన్నీ వింటున్నాము. వాటిని మా దూతలు వారి దగ్గరే నిలబడి నమోదు చేస్తున్నారు. (79-80)

వారికిలా చెప్పు: "కరుణామయునికి నిజంగా సంతానం ఉంటే (ఆ సంతానాన్ని) అందరికంటే ముందు నేనే ఆరాధించేవాడ్ని." భూమ్యాకాశాల ప్రభువు, మహోన్నత సింహాసనాధిపతి అయిన దేవుడు వారి కల్పితాలకు అతీతుడైన పరమ పవిత్రుడు.

సరే, వారు (ఎటూ) తమకు వాగ్దానం చేయబడుతున్న (ప్రళయ) దినాన్ని (కళ్ళారా) చూసుకుంటారు. అప్పటిదాకా వారిని అలాగే తమ దుష్ట ఊహాలోకంలో విహరిస్తూ, ఆటపాటల్లోనే మునిగి ఉండనివ్వు. (81-83)

యావత్తు భూమ్యాకాశాల్లో ఆయనే ఆరాధ్యుడు. ఆయన ఎంతో వివేకవంతుడు, జ్ఞానసంపన్నుడు. ఆయనే సర్వోన్నతుడు, శుభదాయకుడు. భూమ్యాకాశాల్లో, వాటిమధ్య ఉన్న సమస్త రాజ్యాధికారం ఆయన చేతిలోనే ఉంది. ప్రళయం వచ్చే సమయం ఆయకే తెలుసు. ఆయన దగ్గరికే మీరంతా మరలిపోవలసి ఉంది. (84-85)

ఆయన్ను వదలి వీరు ప్రార్థిస్తున్న దైవేతరులకు ఎలాంటి సిఫారసు చేసే అధికారం లేదు. కాకపోతే వీరేదయినా విషయపరిజ్ఞానం ఆధారంగా సత్యానుగుణమైన సాక్ష్యమిస్తే అందుకు అనుమతి లభిస్తుంది. (86)

ఒకవేళ నీవు "మిమ్మల్ని ఎవరు సృష్టించారు"ని అడిగితే, "దేవుడే" అని వారు తప్ప కుండా చెబుతారు. మరి వీరు ఎలా మోసపోతున్నారు? 'ప్రభూ! వీరు (ఎంత నచ్చ జెప్పినా) విశ్వసించేవారు కాదు' అని పలికిన ప్రవక్త పలుకుల సాక్షి! (వారిక ఏమాత్రం విశ్వసించరు.) కనుక ప్రవక్తా! వారికో సలాం చేసి వారి మానాన వారిని వదలిపెట్టు. (తిరస్కార పర్యవసానం ఏమిటో) వారికి త్వరలోనే తెలుస్తుంది. (87-89)

اٰيَاتُهَا ٥٩ (٤٤) سُوْرَةُ الدُّخَانِ مَكِّيَّةٌ (٦٤) رُكُوْعَاتُهَا ٣

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

حٰمٓ ﴿١﴾ وَالْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ﴿٢﴾ اِنَّاۤ اَنْزَلْنٰهُ فِيْ لَيْلَةٍ مُّبٰرَكَةٍ اِنَّا كُنَّا مُنْذِرِيْنَ ﴿٣﴾ فِيْهَا يُفْرَقُ
كُلُّ اَمْرٍ حَكِيْمٍ ﴿٤﴾ اَمْرًا مِّنْ عِنْدِنَا ؕ اِنَّا كُنَّا مُرْسِلِيْنَ ﴿٥﴾ رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ ؕ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ
الْعَلِيْمُ ﴿٦﴾ رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۘ اِنْ كُنْتُمْ مُّوْقِنِيْنَ ﴿٧﴾ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ ؕ
رَبُّكُمْ وَرَبُّ اٰبَآئِكُمُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿٨﴾ بَلْ هُمْ فِيْ شَكٍّ يَّلْعَبُوْنَ ﴿٩﴾ فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَاْتِي السَّمَآءُ
بِدُخَانٍ مُّبِيْنٍ ﴿١٠﴾ يَّغْشَى النَّاسَ ؕ هٰذَا عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿١١﴾ رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ اِنَّا مُؤْمِنُوْنَ ﴿١٢﴾

అవతరణ: మక్కా

44. దుఖాన్ (పొగ)

సూక్తులు: 59

ఈ అధ్యాయం కూడా న.శ. ఆరు లేక ఏడవ ఏటలో అవతరించి ఉండవచ్చు. అయితే ఇది అవతరించిన కాలంలో ఇస్లాంవ్యతిరేకత మరింత తీవ్రం అయింది. కనుక ఇందులోనూ బహుదైవారాధకులకు నయాన, భయాన నచ్చజెప్పడం జరిగింది.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

హా-మీమ్. విషయస్పష్టత కలిగిన ఈగ్రంథం సాక్షి! మేము మానవుల్ని హెచ్చరించే ఉద్దేశ్యంతో దీన్ని ఒక శుభరాత్రిన అవతరింపజేశాము. మా నిర్ణయం ప్రకారం ప్రతి విషయంలోనూ వివేకవంతమైన ఉత్తర్వు జారీఅయ్యే రాత్రి ఇది.[1] మేమే సందేశహరుడ్ని ప్రభవింపజేశాం. ఇందులో ఎలాంటి అనుమానం లేదు. (1-5)

(ఇది) నీ ప్రభువు అనుగ్రహం. ఆయన సమస్తం వింటున్నాడు. ఆయనే సర్వం ఎరిగినవాడు. భూమ్యాకాశాలకు, వాటి మధ్యఉన్న సర్వానికీ ఆయనే ప్రభువు. మీరు నిజంగా (ఈ విషయాన్ని) నమ్ముతుంటే (ఈ ఖుర్‌ఆన్ ఆయన పంపిన గ్రంథమేనని విశ్వసించాలి). ఆయన తప్ప మరో ఆరాధ్యుడు లేడు. ఆయనే మీ జీవన్మరణాలకు మూలకారకుడు. మీకు, మీ పూర్వీకులక్కూడా ఆయనే ప్రభువు. (6-8)

వీరసలు అనుమానంలో పడి (మా సూక్తుల్ని గురించి ప్రశాంతంగా ఆలోచించకుండా) ఆటపాటల్లో మునిగి తేలుతున్నారు. సరే, ఆకాశంనిండా పొగ కమ్ముకునే రోజు కోసం ఎదురుచూడండి. అది ప్రజల మీద ఆవరిస్తుంది. అదొక దుర్భరయాతన.[2] ❁

1. వివరాలకు 97వ అధ్యాయం, దాని పాదసూచికలు చూడండి.

2. ఇక్కడ పొగ గురించి భాష్యకార్యుల్లో భిన్నాభిప్రాయాలున్నాయి. ప్రళయకాలంలో ప్రళయ సూచనగా ఆకాశంలో కమ్ముకునే పొగ అని కొందరు, మక్కాలో కరువు వచ్చినప్పుడు ప్రజలు ఆకాశంలో చూస్తే ఆకలి తీవ్రత వల్ల వారికి పొగ కన్పించేదని మరికొందరు అభిప్రాయపడ్డారు.

ఓరోజు ప్రవక్తఅనుచరులు ప్రళయం గురించి చర్చిస్తుంటే దైవప్రవక్త(సల్లం) వచ్చి ఇలా అన్నారు: "పది సూచనలు ఒకదాని తరువాత మరొకటి వెలువడనంత వరకు ప్రళయం రాదు. ఆ సూచనలు (1) సూర్యుడు పడమటి దిక్కు నుండి ఉదయించడం, (2) పొగ, (3) (మాట్లాడే) చతుష్పాదం, (4) దజ్జాల్, (5) యాజూజ్ మాజూజ్‌ల దాడులు, (6) హజ్రత్ ఈసా ఇబ్నె మర్యం (అలైహి) అవతరణ, (7) భూమి (మూడు చోట్ల) క్రుంగిపోవడం, తూర్పు ప్రాంతంలో, (8) పశ్చిమ

اَنّٰى لَهُمُ الذِّكْرٰى وَقَدْ جَآءَهُمْ رَسُوْلٌ مُّبِيْنٌ ﴿١٣﴾ ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوْا مُعَلَّمٌ مَّجْنُوْنٌ ﴿١٤﴾ اِنَّا
كَاشِفُوا الْعَذَابِ قَلِيْلًا اِنَّكُمْ عَآئِدُوْنَ ﴿١٥﴾ يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرٰى ۚ اِنَّا مُنْتَقِمُوْنَ ﴿١٦﴾
وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَآءَهُمْ رَسُوْلٌ كَرِيْمٌ ﴿١٧﴾ اَنْ اَدُّوْۤا اِلَيَّ عِبَادَ اللّٰهِ ؕ اِنِّيْ لَكُمْ
رَسُوْلٌ اَمِيْنٌ ﴿١٨﴾ وَّاَنْ لَّا تَعْلُوْا عَلَى اللّٰهِ ۚ اِنِّيْۤ اٰتِيْكُمْ بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿١٩﴾ وَاِنِّيْ عُذْتُ بِرَبِّيْ
وَرَبِّكُمْ اَنْ تَرْجُمُوْنِ ﴿٢٠﴾ وَاِنْ لَّمْ تُؤْمِنُوْا لِيْ فَاعْتَزِلُوْنِ ﴿٢١﴾ فَدَعَا رَبَّهٗۤ اَنَّ هٰۤؤُلَآءِ قَوْمٌ
مُّجْرِمُوْنَ ﴿٢٢﴾ فَاَسْرِ بِعِبَادِيْ لَيْلًا اِنَّكُمْ مُّتَّبَعُوْنَ ﴿٢٣﴾ وَاتْرُكِ الْبَحْرَ رَهْوًا ؕ اِنَّهُمْ جُنْدٌ مُّغْرَقُوْنَ ﴿٢٤﴾

(ఇప్పుడు వీరు దేవుడు తెచ్చిపెట్టిన కరువుకష్టాలతో తల్లడిల్లిపోతూ) "ప్రభూ! మాపై నుండి ఈ ఆపద తొలగించు, మేము విశ్వసిస్తాం" (అంటున్నారు.) కాని వారి ఏమరుపాటు (అంత త్వరగా) ఎలా వదలుతుంది? వారి దగ్గరకు సత్యాన్ని స్పష్టంగా చెప్పే ప్రవక్త వచ్చినా వారతని వైపు కన్నెత్తి చూడలేదు. పైగా "ఇతను చెప్పుడు మాటలు నేర్చుకున్న పిచ్చోడు. (ఇతరులు నూరిపోస్తుంటే వాటిని చిలకపలుకుల్లా వల్లెవేస్తున్న అమాయకుడు.) అని అంటారు. మేము కాస్త మీ (కరువు)కష్టాన్ని తొలగిస్తాం. కాని మీరు లోగడ చేసిన (చెడ్డ)పనులే మళ్ళీ చేస్తారు. ఆ తరువాత మీపై మేము పెద్దదెబ్బ వేసే రోజు వస్తుంది.[3] ఆరోజు మేము తప్పకుండా మీకు ప్రతీకారం చేస్తాం. (9-16)

వీరికి పూర్వం మేము ఫిరౌన్‌జాతిని ఇలాంటి పరీక్షకే గురిచేశాము. వారి దగ్గరకు సౌశీల్యుడైన దైవప్రవక్త వచ్చి ఇలా అన్నాడు: "దేవుని దాసులను నాకు అప్పగించండి. నేను మీకోసం వచ్చిన నిజాయితీపరుడైన దైవప్రవక్తను. దేవుని పట్ల తిరుగుబాటు వైఖరి అవలంబించకండి. నేను మీముందు గట్టి నిదర్శనాలు చూపుతాను. మీరు నా మీద చేసే దాడి నుండి నేను నాకూ, మీకూ ప్రభువయిన దేవుని శరణు పొందాను. మీరు నామాట ఒప్పుకోకపోతే (కనీసం) నామీద చేయిచేసుకోకండి." (17-21)

చివరికతను వీరు నేరస్థులని (తనను, తన అనుచరుల్ని కాపాడమని) తన ప్రభువుని ప్రార్థించాడు. (దానికి) "సరే, (ఒకరోజు) రాత్రికిరాత్రే నా దాసుల్ని తీసుకొని బయలుదేరు. (ఫిరౌన్) మిమ్మల్ని వెంబడిస్తాడు. సముద్రాన్ని దాని మానాన వదిలెయ్యి. ఈ సైన్యమంతా అందులో మునిగిపోతుంది" (అని చెప్పాడు దేవుడు). (22-24)

ప్రాంతంలో, (9) అరేబియా ద్వీపంలో, (10) అదన్ నుండి అగ్ని బయలుదేరి జనాన్ని (హష్ర్ మైదానం వైపు) తోలుకుపోవడం." (ముస్లిం) (21:96 సూక్తి పాదసూచిక కూడా చూడండి.)

3. మక్కా అవిశ్వాసులు దైవప్రవక్త (స)కు వ్యతిరేకంగా విద్వేషప్రచారం ముమ్మరం చేశారు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (స) ప్రకృతి వైపరీత్యం రూపంలో ఏదైనా శిక్ష వస్తే దారికొస్తారేమోనన్న ఉద్దేశ్యంతో "దేవా! యూసుఫ్ కాలంవంటి కరువు తెచ్చి నాకు సహాయం చెయ్యి" అని ప్రార్థించారు. దాంతో మక్కాలో కరువచ్చింది. ప్రజలు ఆకలితో అల్లాడి పోయారు. అప్పుడు ఖురైష్ నాయకులు ప్రవక్త (స) దగ్గరకొచ్చి "ఈ ఆపద నుండి ప్రజల్ని కాపాడమని దైవాన్ని ప్రార్థించు"అని విన్నవించుకున్నారు. కరువు తొలగిపోయింది. కాని వారు తమ సత్యవ్యతిరేక వైఖరి మానుకోలేదు.

ఆ తర్వాత దేవుడు"మేము మీపై పెద్ద దెబ్బవేసే రోజు వస్తుంద"ని హెచ్చరించాడు. ఇది బద్ర్ యుద్ధం గురించిన హెచ్చరిక. బద్ర్‌లో 1000 మంది అవిశ్వాసులు 313 మంది ముస్లింల చేతిలో చావుదెబ్బ తిని పారిపోయారు. వారి అగ్రనాయకుల్లో అనేకమంది హతమయ్యారు.

كَمْ تَرَكُوا مِن جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٢٥﴾ وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٢٦﴾ وَنَعْمَةٍ كَانُوا فِيهَا فَاكِهِينَ ﴿٢٧﴾
كَذَٰلِكَ ۖ وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا آخَرِينَ ﴿٢٨﴾ فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا
مُنظَرِينَ ﴿٢٩﴾ وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿٣٠﴾ مِن فِرْعَوْنَ ۚ إِنَّهُ كَانَ
عَالِيًا مِّنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾ وَلَقَدِ اخْتَرْنَاهُمْ عَلَىٰ عِلْمٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٣٢﴾ وَآتَيْنَاهُم مِّنَ الْآيَاتِ مَا
فِيهِ بَلَاءٌ مُّبِينٌ ﴿٣٣﴾ إِنَّ هَٰؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ ﴿٣٤﴾ إِنْ هِيَ إِلَّا مَوْتَتُنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُنشَرِينَ ﴿٣٥﴾
فَأْتُوا بِآبَائِنَا إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٦﴾ أَهُمْ خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ
أَهْلَكْنَاهُمْ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿٣٧﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ ﴿٣٨﴾
مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقَاتُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٠﴾

వారు ఎన్నో పొలాలు, తోటలు, సెలయేళ్ళు, మేడలు వదలివెళ్ళారు. వారు రంగ రంగ వైభవంతో అనుభవించిన ఎన్నో విలాసవస్తువులు వారి వెనుకే ఉండిపోయాయి. ఇదీ వారి (అహంకారానికి) పర్యవసానం. మేమా వస్తువులన్నిటికీ ఇతరుల్ని వారసులుగా చేశాం. వారి దుస్థితి చూసి ఇటు భూమీ ఏడ్వలేదు; అటు ఆకాశమూ ఏడ్వలేదు.[4] వారికి కాస్త కూడా (బ్రతికి బయటపడే) అవకాశం ఇవ్వలేదు. (25-29)

ఈవిధంగా మేము ఇస్రాయీల్ సంతతివారిని ఎంతో అవమానకరమైన శిక్ష నుండి కాపాడి, ఫిరౌన్ బారి నుండి విముక్తి కలిగించాము. హద్దులు మీరే వారిలో ఫిరౌన్ నిజంగా చాలా ఘనత వహించిన పెద్దమనిషి! (ఇస్రాయీల్ సంతతి)వారి పరిస్థితి తెలిసే మేము వారికి ప్రపంచంలోని ఇతర జాతులకన్నా ఎక్కువ ప్రాధాన్యమిచ్చాము. వారికి మేము చూపిన నిదర్శనాలలో స్పష్టమైన పరీక్ష ఉండింది. (30-33)

వీరు (పరలోకాన్ని తిరస్కరిస్తూ) "మాకొచ్చే తొలి మరణం తర్వాత మరేమీ లేదు. మమ్మల్ని మళ్ళీ బ్రతికించి లేపడమంటూ జరగదు. ఒకవేళ నీవు చెప్పేది నిజమయితే (చనిపోయిన) మా తాతముత్తాతల్ని లేపుకురా" అనంటారు. (34-36)

వీరు మేటిగాళ్ళా లేక తుబ్బాజాతి ప్రజలా? లేక వారికి పూర్వం గతించినవారా? నేరస్థులయిన కారణంగానే వారిని మేము సర్వనాశనం చేశాము. (37)

మేము భూమ్యాకాశాల్ని, వాటి మధ్యఉన్న సమస్తాన్ని ఏదో తమాషా కోసం సృష్టించలేదు. వాటిని మేము (ఓ మహోన్నత లక్ష్యం కోసం) సత్యం ప్రాతిపదికపై సృజించాం. కాని చాలామందికి (ఈసత్యం) తెలియదు. వీరందర్నీ (బ్రతికించి) లేపడానికి ఒక నిర్ణీత

4. ఫిరౌనీయుల మృతిపట్ల భూమ్యాకాశాలు ఏడ్వలేదని ఈసూక్తిలో ఉంది. మరి భూమ్యాకాశాలు ఎవరి మృతిపట్ల ఏడుస్తాయి? దీనికి సమాధానంగా ఈ క్రింది హదీసులు చూడండి.

"ప్రతి మానవుని కోసం ఆకాశంలో రెండు ద్వారాలుంటాయి. ఒక ద్వారం గుండా అతని ఆహారం క్రిందికి దిగుతుంది. రెండవ ద్వారం గుండా అతని కర్మలు పైకెక్కిపోతాయి. సత్యాన్ని విశ్వసించిన దాసుడు చనిపోయినప్పుడు అతని మృతిపట్ల ఈ రెండుద్వారాలు ఏడుస్తాయి." (తిర్మిజి)

"హజ్రత్ ఇబ్నెఅబ్బాస్ (రజి) కథనం ప్రకారం, విశ్వాసి మృతి పట్ల భూమి నలభై రోజుల దాకా దుఃఖిస్తుంది." (హాకిమ్)

يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلًى عَن مَّوْلًى شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾ إِلَّا مَن رَّحِمَ اللَّهُ ۚ إِنَّهُ هُوَ
الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٤٢﴾ إِنَّ شَجَرَتَ الزَّقُّومِ ﴿٤٣﴾ طَعَامُ الْأَثِيمِ ﴿٤٤﴾ كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ ﴿٤٥﴾ كَغَلْيِ
الْحَمِيمِ ﴿٤٦﴾ خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ إِلَىٰ سَوَاءِ الْجَحِيمِ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيمِ ﴿٤٨﴾
ذُقْ إِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ﴿٤٩﴾ إِنَّ هَٰذَا مَا كُنتُم بِهِ تَمْتَرُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ
فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿٥١﴾ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٢﴾ يَلْبَسُونَ مِن سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتَقَابِلِينَ ﴿٥٣﴾
كَذَٰلِكَ وَزَوَّجْنَاهُم بِحُورٍ عِينٍ ﴿٥٤﴾ يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ آمِنِينَ ﴿٥٥﴾ لَا يَذُوقُونَ
فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا الْمَوْتَةَ الْأُولَىٰ ۖ وَوَقَاهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٥٦﴾ فَضْلًا مِّن رَّبِّكَ ۚ ذَٰلِكَ
هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٥٧﴾ فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾ فَارْتَقِبْ إِنَّهُم مُّرْتَقِبُونَ ﴿٥٩﴾

దినం ఉంది. అదే తీర్పుదినం. ఆరోజు ఏ ఆప్తమిత్రుడూ తన ప్రాణస్నేహితుడికి ఏ మాత్రం ఉపయోగపడలేడు. దేవుడు ఎవరినైనా కటాక్షిస్తే తప్ప వారికి ఎలాంటిసహాయం లభించదు. దేవుడు మహా శక్తిమంతుడు, అపార దయామయుడు. (38-42)

పాపాత్ములు జఖ్ఖూమ్ (అనే ఒక రకమైన నాగజెముడు) చెట్టు తప్పకుండా తినవలసిఉంటుంది. చమురు తెట్టులాంటి ఆ పదార్థం వారి పొట్టలోకి పోయి మరగకాచిన నీటిలా కుతకుత ఉడికిపోతుంది. "పట్టుకోండి వాడ్ని. బరబర ఈడుస్తూ తీసికెళ్ళి నరకం మధ్య విసరిపడేయండి. సలసల కాగే నీటిని వాడి నెత్తిమీద కుమ్మరించండి"... "ఇక చూడు దీని రుచి. నువ్వు మహా గౌరవనీయుడవైన పెద్ద మనిషివి కదూ!"..."మీరు ఇంతకాలంగా సంభవిస్తుందో లేదో అని సందేహిస్తూఉండిన విషయమిదే." (43-50)

(ఆరోజు) దైవభీతిపరులు ప్రశాంత నిలయంలో[5] సెలయేరులుండే ఉద్యాన వనాలలో ఉంటారు. పల్చటి జరీ పట్టువస్త్రాలు ధరించి ఒకరికొకరు ఎదురెదురుగా కూర్చుంటారు. ఇదీ వారి వైభవం! వారికి మేము ఎర్రటి దేహచ్ఛాయతో విశాల నేత్రాలు గల సుందరాంగుల్ని ఇచ్చి పెళ్ళి చేస్తాం. వారక్కడ ఏ చీకూచింతా లేకుండా హాయిగా కూర్చొని రకరకాల పలహారాలు తెప్పించుకుంటారు. మరణం వారి దరిదాపులకే రాదు; ప్రపంచంలో ఒకసారి వచ్చిన మరణమే మరణం. దేవుడు తన కటాక్షంతో వారిని నరక యాతనల నుండి రక్షిస్తాడు. ఇదే అన్నిటికంటే ఘనవిజయం (పరమమోక్షం). (51-57)

ముహమ్మద్ (సల్లం)! ప్రజల హితోపదేశం కొరకు మేమీ గ్రంథాన్ని మీకు తెలిసిన భాషలో సులభతరం చేశాము. ఇక నీవూ ఎదురు చూస్తూవుండు, వారూ ఎదురు చూస్తూవుంటారు. (58-59)

5. స్వర్గాన్ని ఇక్కడ ప్రశాంత నిలయంగా వర్ణించడం జరిగింది. అంటే ఇక్కడ ఎలాంటి కష్టాలు, కడగండ్లు, ఆపదలు, ఆందోళనలకు ఆస్కారంలేని శాంతి నిలయం అన్నమాట. దైవప్రవక్త (సల్లం) ప్రవచనం ప్రకారం "స్వర్గ వాసులకు (దైవదూతలు) ఇలా చెబుతారు: "ఇక్కడ మీరు ఎల్లప్పుడూ ఆరోగ్యంగా ఉంటారు. ఎన్నడూ జబ్బుపడరు. శాశ్వతంగా జీవించి ఉంటారు. ఎప్పుడూ చనిపోరు. కలకాలం సుఖసంతోషాలతో ఉంటారు. ఏనాడూ ఎలాంటి దుస్థితికి లోనుకారు. ఎల్లప్పుడూ యువకులుగానే ఉంటారు. ఎన్నడూ ఏమాత్రం వృద్ధులు కారు." (ముస్లిం)

اٰیَاتُهَا ٣٧ ﴿٤٥﴾ سُوْرَةُ الْجَاثِيَةِ مَكِّيَّةٌ ﴿٦٥﴾ رُكُوْعَاتُهَا ٤

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

حٰمٓ ۝١ تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ۝٢ اِنَّ فِي السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ لَاٰيٰتٍ لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ۝٣
وَ فِيْ خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِنْ دَآبَّةٍ اٰيٰتٌ لِّقَوْمٍ يُّوْقِنُوْنَ ۝٤ وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَ النَّهَارِ
وَمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنَ السَّمَآءِ مِنْ رِّزْقٍ فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيْفِ الرِّيٰحِ
اٰيٰتٌ لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ۝٥ تِلْكَ اٰيٰتُ اللّٰهِ نَتْلُوْهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ۚ فَبِاَيِّ حَدِيْثٍۢ بَعْدَ اللّٰهِ وَ
اٰيٰتِهٖ يُؤْمِنُوْنَ ۝٦ وَيْلٌ لِّكُلِّ اَفَّاكٍ اَثِيْمٍ ۝٧ يَّسْمَعُ اٰيٰتِ اللّٰهِ تُتْلٰى عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا

45. జాసియా (కూలబడిన వారు)

అవతరణ : మక్కా | సూక్తులు : 37

ఈ అధ్యాయం 44వ అధ్యాయం తరువాత సమీప కాలంలో అవతరించి ఉండవచ్చని తెలుస్తోంది. ఇందులో ఇంచుమించు 44వ అధ్యాయంలో ప్రస్తావించిన విషయాలే వేరొక తీరులో పేర్కొనబడ్డాయి.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

హా-మీమ్. ఇది మహా శక్తిమంతుడు, వివేకవంతుడైన దేవుని నుండి అవతరించిన గ్రంథం. విశ్వసించేవారికి భూమ్యాకాశాల్లో అనేక నిదర్శనాలున్నాయి. మీపుట్టుకలో కూడా ఉన్నాయి. దేవుడు వ్యాపింపజేసిన జంతుజాలంలో కూడా నమ్మేవారికి గొప్ప నిదర్శనాలున్నాయి. రేయింబవళ్ళ చక్రభ్రమణంలో, ఆకాశంనుండి దేవుడు దించే ఉపాధి (వర్షం)లో, తద్వారా ఆయన మృతభూమికి జీవం పోసే (సస్యశ్యామలం చేసే) ప్రక్రియలో, గాలుల చలనంలోనూ బుద్ధిజ్ఞానాలు కలవారికి అద్భుత నిదర్శనాలున్నాయి. (1-5)

ఇవన్నీ దైవనిదర్శనాలు. వీటిని మేము నీముందు ఉన్నవివున్నట్లు వివరిస్తున్నాం. దేవుడ్ని, ఆయన నిదర్శనాలు-సూక్తుల్ని వదిలేస్తే ఇక ఏవిషయాన్ని వారు విశ్వసిస్తారు? ❁

అబద్ధాలకోరు, దుష్కర్ముడయిన ప్రతివాడికీ వినాశం (రాసిపెట్టి) ఉంది.[1] అతనికి దేవుని సూక్తులు విన్పిస్తున్నప్పుడు అతను వాటిని వినడానికైతే ఎలాగో వింటాడు. కాని

1. అబద్ధం ఘోరమైన పాపమని ఈ సూక్తి చెబుతోంది. మరో సూక్తిలో ఇలా ఉంది: "కనుక విగ్రహాల మాలిన్యానికి దూరంగా ఉండండి, అసత్యం పలకడాన్ని విడనాడండి." (22:30)

అబద్ధం అనేక అనర్థాలకు, నీతిమాలిన పనులకు దారితీస్తుంది. అబద్ధమాడనని, ఎల్లప్పుడు సత్యమే పలుకుతానని గట్టిగా నిర్ణయించుకున్న వ్యక్తి దౌర్జన్యం, దొంగతనం, వ్యభిచారం, మద్య సేవనం చేయలేడు. కారణం విచారణ జరిగితే అతను నిజం చెబుతాడు. తత్ఫలితంగా దేహశుద్ధి జరుగుతుంది. అందువల్ల నిజం చెప్పే మనిషి ఈ చెడులే గాక, ఇతర అనేక చెడులు కూడా మానుకుంటాడు. అబద్ధం గురించి దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు:

"అబద్ధమాడటం ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ ధర్మసమ్మతం కాదు. సీరియస్‌గా నైనా, పరిహాసంగా నైనా అబద్ధమాడరాదు. మీ పిల్లలకు ఏదైనా ఇస్తామని చెప్పి, ఇవ్వకపోతే అది కూడా ధర్మసమ్మతం కాదు." (అల్ అదబుల్ మఫ్రద్) (4:31 సూక్తి పాదసూచిక మొదటి పేరా చూడండి.)

كَاَنْ لَّمْ يَسْمَعْهَا ۚ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ۝٨ وَ اِذَا عَلِمَ مِنْ اٰيٰتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَهَا هُزُوًا ۚ
اُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ۝٩ مِنْ وَّرَآئِهِمْ جَهَنَّمُ ۚ وَلَا يُغْنِيْ عَنْهُمْ مَّا كَسَبُوْا شَيْئًا وَّلَا
مَا اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَوْلِيَآءَ ۚ وَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ۝١٠ هٰذَا هُدًى ۚ وَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ
رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِّنْ رِّجْزٍ اَلِيْمٌ ۝١١ اَللّٰهُ الَّذِيْ سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْفُلْكُ
فِيْهِ بِاَمْرِهٖ وَلِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ۝١٢ وَسَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا
فِي الْاَرْضِ جَمِيْعًا مِّنْهُ ۚ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ۝١٣ قُلْ لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا يَغْفِرُوْا
لِلَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ اَيَّامَ اللّٰهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ۝١٤ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا
فَلِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ اَسَآءَ فَعَلَيْهَا ۫ ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمْ تُرْجَعُوْنَ ۝١٥ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ
الْكِتٰبَ وَ الْحُكْمَ وَ النُّبُوَّةَ وَرَزَقْنٰهُمْ مِّنَ الطَّيِّبٰتِ وَفَضَّلْنٰهُمْ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ۝١٦ وَ اٰتَيْنٰهُمْ

ఆ తరువాత వాటిని విననే లేదన్నట్లు తలబిరుసుతో పంతానికి పోయి, తన అవిశ్వాస వైఖరినే గట్టిగా పెనవేసుకొని ఉంటాడు. అలాంటి వాడికి దుర్భరయాతన కాచుకొని ఉందని శుభవార్త విన్పించు! మా హితబోధ ఏదైనా అతని దృష్టికి వస్తే దాన్ని ఎగతాళి చేసి ఎగరగొడ్తాడు. అలాంటివారికి అవమానకరమైన యాతన (సిద్ధంగా)ఉంది. (6-9)

వారి ముందు నరకం (పొంచి)ఉంది. వారు సంపాదించుకున్నదేదీ వారికి పనికిరాదు. వారు దేవుడ్ని వదలి తమకు సంరక్షకులుగా చేసుకున్న మిథ్యాదైవాలు వారిని ఆదుకోలేవు. వారికి తీవ్రమైన యాతన ఉంది. ఇది మార్గదర్శక గ్రంథం. తమ ప్రభువు సూక్తులు నమ్మనివారి కోసం అతి బాధాకరమైన యాతన కాచుకొని ఉంది. (10-11)

మీ కోసం సముద్రాన్ని అదుపులో ఉంచినవాడు దేవుడే. తన ఆదేశంతో ఓడలు నడవడానికి, తద్వారా మీరు దైవానుగ్రహం అన్వేషించి తనకు కృతజ్ఞతలు చూపడానికే ఇలా చేశాడు. (అసలు) ఆయన భూమ్యాకాశాల్లో ఉన్న సమస్తాన్ని మీ ఉపయోగార్థమే అదుపులో ఉంచాడు. యోచించేవారికి ఇందులో గొప్ప సూచనలున్నాయి. (10-13)

ప్రవక్తా! విశ్వాసులకు చెప్పు: "దేవుని నుండి తమకు దుర్దినాలు దాపురించవని నిర్భయంగా ఉండేవారి చేష్టల్ని చూసీచూడనట్లు వదిలేయండి. దేవుడే ఒక వర్గానికి దాని చేష్టలకు తగిన దుష్ఫలం చవిచూపిస్తాడు. ఎవరు సత్కార్యం చేస్తాడో అది అతనికే మేలు చేకూరుస్తుంది. మరెవరు దుష్కార్యానికి పాల్పడుతాడో దాని దుష్ఫలితం అతను అనుభవిస్తాడు. చివరికి అందరూ తమ ప్రభువు దగ్గరికి పోవలసినవారే." (14-15)

ఇంతకు పూర్వం మేము ఇస్రాయీల్ సంతతికి గ్రంథాన్ని, వివేకాన్ని, దైవదౌత్యాన్ని ప్రసాదించాము. వారికి మేము శ్రేష్ఠమైన జీవనసామగ్రి అనుగ్రహించాము. యావత్తు ప్రపంచ మానవులపై వారికి ఔన్నత్యాన్నిచ్చి, ధర్మం గురించి స్పష్టమైన హితవులు ప్రసాదించాం. కాని తరువాత వారిలో విభేదాలు పొడసూపాయి అంటే (అజ్ఞానం వల్ల

"నీవు అసత్యమైన ఒక విషయాన్ని నీ సోదరునికి నిజమని నమ్మేటట్లు చెప్పడం మహా విశ్వాసఘాతుకం." (అబూదావూద్) (ఇతర వివరాలకు 22:30 సూక్తి, దాని పాదసూచిక చూడండి.)

بَيِّنٰتٍ مِّنَ الْاَمْرِ ۚ فَمَا اخْتَلَفُوْۤا اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ الْعِلْمُ ۙ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ؕ اِنَّ رَبَّكَ
يَقْضِيْ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ۝ ثُمَّ جَعَلْنٰكَ عَلٰى شَرِيْعَةٍ مِّنَ الْاَمْرِ
فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝ اِنَّهُمْ لَنْ يُّغْنُوْا عَنْكَ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا ؕ وَاِنَّ
الظّٰلِمِيْنَ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۚ وَاللّٰهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِيْنَ ۝ هٰذَا بَصَآئِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى
وَّرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُّوْقِنُوْنَ ۝ اَمْ حَسِبَ الَّذِيْنَ اجْتَرَحُوا السَّيِّاٰتِ اَنْ نَّجْعَلَهُمْ كَالَّذِيْنَ
اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ۙ سَوَآءً مَّحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ ؕ سَآءَ مَا يَحْكُمُوْنَ ۝ وَخَلَقَ اللّٰهُ ع ۱۸
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِتُجْزٰى كُلُّ نَفْسٍۢ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ۝ اَفَرَءَيْتَ
مَنِ اتَّخَذَ اِلٰهَهٗ هَوٰىهُ وَاَضَلَّهُ اللّٰهُ عَلٰى عِلْمٍ وَّخَتَمَ عَلٰى سَمْعِهٖ وَقَلْبِهٖ وَجَعَلَ عَلٰى بَصَرِهٖ
غِشٰوَةً ؕ فَمَنْ يَّهْدِيْهِ مِنْۢ بَعْدِ اللّٰهِ ؕ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ۝ وَقَالُوْا مَا هِيَ اِلَّا حَيَاتُنَا
الدُّنْيَا نَمُوْتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَآ اِلَّا الدَّهْرُ ۚ وَمَا لَهُمْ بِذٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۚ اِنْ هُمْ اِلَّا

కాదు), దివ్యజ్ఞానం వచ్చిన తర్వాతే (దాన్ని విస్మరించడం వల్ల) పొడసూపాయి. అదీగాక వారు పరస్పరం ఒకరికొకరు అన్యాయం చేసుకోజూశారు. వారు విభేదిస్తున్న విషయాలను గురించి రేపు ప్రళయదినాన దేవుడు తప్పకుండా తీర్పు చేస్తాడు. (16-17)

ముహమ్మద్ (స)! ఆ తర్వాత మేము నిన్ను ధర్మం విషయంలో చక్కని రాచబాటలో నిలబెట్టాం. కాబట్టి నీవు అదే బాటలో నడు. (ధర్మ)జ్ఞానం లేనివారి మనోవాంఛల్ని నీవు ఎన్నటికీ అనుసరించకు. (అలా చేస్తే) దేవునికి వ్యతిరేకంగా వారు నీకు ఏమాత్రం ఉపయోగపడరు. దుర్మార్గులు ఒకరికొకరు స్నేహితులు. దైవభీతిపరులకు దేవుడే స్నేహితుడు. ఈ (ఖుర్ఆన్) గ్రంథం యావత్తు మానవాళి కోసం స్పష్టమైన సూచన; సత్యాన్ని విశ్వసించేవారి కోసం మార్గదర్శిని, కారుణ్యప్రదాయిని. (18-20)

దుష్కార్యాలకు పాల్పడుతున్నవారు తమను, సత్యాన్ని విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేస్తున్నవారిని మేము ఒకేగాటన కట్టివేస్తామని భావిస్తున్నారా? వారుభయుల చావుబ్రతుకులు (పర్యవసానాలు) ఒకటే అవుతాయనుకుంటున్నారా? చాలా తప్పుడు ఆలోచన వారిది. ఎలాంటి అన్యాయం జరగకుండా ప్రతిమనిషికీ అతని సంపాదనకు తగిన ప్రతిఫలం ఇవ్వడానికి దేవుడు భూమ్యాకాశాల్ని సత్యం ప్రాతిపదికపై సృష్టించాడు. (21-22)

మనోవాంఛల్ని దైవంగా చేసుకున్నవాడ్ని[2] గురించి నీవెప్పుడైనా ఆలోచించావా? అతను విద్యాజ్ఞానాలు కలిగివున్నా దేవుడు అతడ్ని దారి తప్పించాడు. అతని హృదయ కవాటాలు మూసివేశాడు; చెవులకు సీలువేశాడు; కళ్ళకు గంతలుకట్టాడు. దేవుడే అలా చేశాక ఇక అతనికి ఎవరు దారి చూపగలరు? మీరు గుణపాఠం నేర్చుకోరా? (23)

"జీవితమంటే ఈ ప్రపంచజీవితమే. ఇక్కడే మనం చావాలి, ఇక్కడే బ్రతకాలి. కాలచక్ర భ్రమణం తప్ప మనల్ని ఏదీ నాశనం చేయలేదు" అంటారు వీరు.[3] వీరి దగ్గర

2. వివరాలకు 25:43 సూక్తి, దాని పాదసూచిక చూడండి.

3. మన దేహంలోకి ఆత్మ ఎక్కడ్నుంచి వచ్చింది; తిరిగి ఎక్కడికి వెళ్తుంది అనే విషయానికి నాస్తికులు ప్రాముఖ్యం ఇవ్వరు. మనిషి తల్లి గర్భం నుంచి పుట్టి చివరికి మట్టిలో కలసిపోతాడని,

يَظُنُّوْنَ ۝ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ مَّا كَانَ حُجَّتَهُمْ اِلَّآ اَنْ قَالُوا ائْتُوْا
بِاٰبَآئِنَآ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝ قُلِ اللّٰهُ يُحْيِيْكُمْ ثُمَّ يُمِيْتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ اِلٰى يَوْمِ
ع ۱۹ الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيْهِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ
وَيَوْمَ تَقُوْمُ السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَّخْسَرُ الْمُبْطِلُوْنَ ۝ وَتَرٰى كُلَّ اُمَّةٍ جَاثِيَةً ۫ كُلُّ اُمَّةٍ تُدْعٰۤى
اِلٰى كِتٰبِهَا ؕ اَلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝ هٰذَا كِتٰبُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ ؕ اِنَّا
كُنَّا نَسْتَنْسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝ فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَيُدْخِلُهُمْ
رَبُّهُمْ فِيْ رَحْمَتِهٖ ؕ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِيْنُ ۝ وَاَمَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۟ اَفَلَمْ تَكُنْ اٰيٰتِيْ تُتْلٰى
عَلَيْكُمْ فَاسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنْتُمْ قَوْمًا مُّجْرِمِيْنَ ۝ وَاِذَا قِيْلَ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّالسَّاعَةُ

ఎలాంటి (సత్య)జ్ఞానం లేదు. వీరు కేవలం ఊహాగానాలు చేస్తున్నారు. (24)

విషయస్పష్టత కలిగిన మాసూక్తులు విన్పిస్తున్నప్పుడు "నీవు చెప్పేది నిజమైతే మా తాతముత్తాతల్ని లేపుకురా" అంటారు వారు. వారికిలా చెప్పు: "దేవుడే మిమ్మల్ని బ్రతికిస్తున్నాడు. ఆయనే మిమ్మల్ని చంపుతున్నాడు. ఆ తరువాత ఆయనే మిమ్మల్ని (మళ్ళీ బ్రతికించి) ప్రళయదినాన సమావేశపరుస్తాడు. ఆరోజు తప్పకుండా వస్తుంది. కాని చాలామందికి (ఈ సత్యం) తెలియదు. (25-26)

భూమ్యాకాశాల సార్వభౌమత్వం ఆయనదే. ఏరోజు ప్రళయఘడియ వచ్చిపడుతుందో ఆరోజు అసత్యాన్ని అంటిపెట్టుకున్నవారు ఘోరంగా నష్టపోతారు. (27)

ఆరోజు ప్రతివర్గం (నీల్గుడంతా పోయి నేలచూపులు చూస్తూ) మోకాళ్ళ మీద చతికిలబడి ఉండటం నీకు కన్పిస్తుంది. అప్పుడు ప్రతివర్గాన్నీ తన కర్మలచిట్టా వైపు రమ్మని పిలవడం జరుగుతుంది. తరువాత (దేవుడు) ఇలా అంటాడు: "ఈరోజు మీకు మీ కర్మల ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది. ఇది మేము తయారు చేయించిన కర్మపత్రాలు. మీ గురించి ఇవి ఉన్నవి ఉన్నట్లు సాక్ష్యమిస్తాయి. (ప్రపంచంలో) మీరు చేస్తున్నదంతా మేము (ఎప్పటికప్పుడు) వ్రాయిస్తూ ఉండేవాళ్ళం." (28-29)

ఆ తరువాత సత్యాన్ని విశ్వసించి సాత్త్విక జీవితం గడిపినవారిని వారి ప్రభువు తన కారుణ్యఛాయలోకి తీసుకుంటాడు. ఇదే అసలు విజయం (పరమమోక్షం). (30)

అవిశ్వాసుల్ని ఇలా నిలదీయడం జరుగుతుంది "(బోధకులు) మీకు మా సూక్తులు విన్పిస్తుండేవారు కాదా? కాని మీరు అహంకారంతో నేరస్థులైపోయారు. 'దేవుని వాగ్దానం సత్యమైనదని, ప్రళయం సంభవించడంలో ఎలాంటి సందేహం లేదని చెబుతున్నప్పుడు

ఇదంతా కాలం తెచ్చే మార్పులు తప్ప మరేమీ లేదంటారు. వీరే సౌఖ్యాలు కలిగినప్పుడు మంచి రోజులని కాలాన్ని పొగుడుతారు. కష్టాలు వచ్చినప్పుడు చెడ్డ రోజులని తెగుడుతారు.

ఈ విషయాన్ని గురించే దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు: దేవుడు ఈవిధంగా అంటున్నాడు- "మానవుడు కాలాన్ని తెగుడుతూ (నిజానికి) నన్ను వేధిస్తున్నాడు. ఆ కాలానికి యజమానిని నేనే. కాలం తనంతట తాను ఏం చేయగలదు? ప్రతి పనీ నా చేతిలోనే ఉంది. నేనే రేయింబవళ్ళను ఒక దాని తరువాత ఒకటి మాటిమాటికి తీసుకొస్తున్నాను." (బుఖారి)

لَا رَيْبَ فِيهَا قُلْتُمْ مَّا نَدْرِي مَا السَّاعَةُ إِن نَّظُنُّ إِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُسْتَيْقِنِينَ ٣٢
وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ٣٣ وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنسَاكُمْ
كَمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّن نَّاصِرِينَ ٣٤ ذَٰلِكُم بِأَنَّكُمُ اتَّخَذْتُمْ
آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا وَغَرَّتْكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ٣٥
فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ٣٦ وَلَهُ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَاوَاتِ وَ
الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ٣٧

آياتها ٣٥ — سُورَةُ الْأَحْقَافِ مَكِّيَّةٌ (٤٦) (٦٦) — رُكُوعَاتُهَا ٤

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

حم ١ تَنزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ٢ مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا

మీరు 'ప్రళయమంటే ఏమిటో మాకు తెలియదు. అదేదో ఊహాకల్పనని మా అనుమానం. దానిమీద మాకసలు నమ్మకం కుదరడంలేదు' అని చెప్పేవారు." (31-32)

అప్పుడు వారిముందు వారు చేసిన పనుల్లోని చెడులేమిటో బట్టబయలవుతాయి. వారు దేన్ని గురించి హేళన చేస్తుండేవారో దాని ఉచ్చులోనే పడిపోతారు. తర్వాత వారితో (దైవదూతలు) ఇలా అంటారు: "నేటి సమావేశాన్ని మీరు (ఆనాడు) ఎలా విస్మరించారో ఈరోజు మేము కూడా మిమ్మల్ని విస్మరిస్తున్నాం. ఇప్పుడు మీ నివాసస్థలం నరకమే. ఇక మీకెవరూ సహాయం చేయరు. మీరు దేవుని సూక్తుల్ని అపహాస్యం చేశారు. మిమ్మల్ని ఐహిక జీవితం మోసగించింది. అందుకే మీకీ దుర్గతి పట్టింది." కనుక ఈరోజు వారిని నరకం నుండి విముక్తి కలిగించడంగాని, క్షమాపణ కోరుకొని దైవప్రసన్నత పొందమని చెప్పడంగాని జరగదు. (33-35)

కాబట్టి (తెలుసుకోండి.) భూమ్యాకాశాల ప్రభువు, సర్వలోక స్వామి అయిన దేవుడే సకలవిధాల ప్రశంసలకు అర్హుడు. భూమ్యాకాశాల్లో ఘనత, ఔన్నత్యాలు ఆయనకే శోభిస్తాయి. ఆయన అపార శక్తిమంతుడు, అసామాన్య వివేకవంతుడు. (36-37)

46. అహ్‌ఖాఫ్ (ఇసుకకొండల నేల)

అవతరణ: మక్కా సూక్తులు: 35

దైవప్రవక్త (స) ధర్మప్రచారం కోసం తాయిఫ్ వెళ్ళి తిరిగివస్తున్నప్పుడు లేక మక్కా చేరిన తర్వాత న.శ. ఆరు లేక ఏడవ ఏట ఈ అధ్యాయం అవతరించి ఉండవచ్చు. ఇందులో జిన్నులు (భూతాలు) దైవప్రవక్త (స) దగ్గరికి వచ్చి ఖుర్‌ఆన్ విన్న సంఘటన ఉంది. ముఖ్యంగా అవిశ్వాసుల భ్రష్టవైఖరిని విమర్శిస్తూ వారికి దేవుని ఏకత్వం, పరలోక పరిణామాల్ని గురించి బోధించడం జరిగింది.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

హా-మీమ్. ఇది అపార శక్తిసంపన్నుడు, అసామాన్య వివేకవంతుడైన దేవుని దగ్గర నుండి అవతరించిన గ్రంథం. మేము భూమ్యాకాశాల్ని, వాటి మధ్యనున్న సమస్తాన్ని

بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُعْرِضُونَ ٣ قُلْ أَرَأَيْتُم مَّا تَدْعُونَ
مِن دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَاوَاتِ ائْتُونِي بِكِتَابٍ مِّن
قَبْلِ هَٰذَا أَوْ أَثَارَةٍ مِّنْ عِلْمٍ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ٤ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُو مِن دُونِ اللَّهِ مَن
لَّا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَن دُعَائِهِمْ غَافِلُونَ ٥ وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ
أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ ٦ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ
لَمَّا جَاءَهُمْ هَٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ٧ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ إِنِ افْتَرَيْتُهُ فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ
اللَّهِ شَيْئًا هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ كَفَىٰ بِهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ٨
قُلْ مَا كُنتُ بِدْعًا مِّنَ الرُّسُلِ وَمَا أَدْرِي مَا يُفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰ
إِلَيَّ وَمَا أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ٩ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن كَانَ مِنْ عِندِ اللَّهِ وَكَفَرْتُم بِهِ وَشَهِدَ شَاهِدٌ

సత్యం ప్రాతిపదికపై ఒక నిర్ణీతవ్యవధి కోసం సృష్టించాం. కాని ఈ అవిశ్వాసులు తమను హెచ్చరించి చెప్పిన యదార్థానికి విముఖులైపోయారు. (1-3)

ప్రవక్తా! వారినిలా అడుగు: "దేవుడ్ని వదలి మీరు ప్రార్థిస్తున్న శక్తులేమిటో ఎప్పుడైనా మీరు కళ్ళు తెరచి చూశారా? అవి లోకంలో ఏం సృష్టించాయో కాస్త నాకు చూపించండి. పోనీ ఆకాశ నిర్మాణంలో వాటి పాత్ర ఏమిటో చెప్పండి. మీ అభిప్రాయం నిజమయితే దీనికి పూర్వం (మీ నమ్మకాలకు రుజువుగా) వచ్చిన గ్రంథంగాని, లేదా ఏదైనా (దైవిక)జ్ఞానంలోని కొన్ని అంశాలుగాని మీ దగ్గరుంటే తీసుకురండి." (4)

దేవుడ్ని వదలి ప్రళయందాకా తమ ప్రార్థనలకు స్పందించని మిథ్యాదైవాలను మొరపెట్టుకునేవాడి కంటే మించిన మార్గభ్రష్టుడు మరెవరుంటారు? పైగా మొరపెట్టుకునేవారు తమను మొరపెట్టుకుంటున్నారన్న సంగతి కూడా ఆ మిథ్యాదైవాలకు తెలియదే! అంతేకాదు, మానవులంతా సమావేశపరచబడే (ప్రళయ)దినాన వారు తమను ప్రార్థించినవారికి శత్రువులైపోతారు; వారి పూజాపురస్కారాలను తిరస్కరిస్తారు. (5-6)

విషయస్పష్టత కలిగిన మా సూక్తులు విన్పించడం ద్వారా సత్యం వారి ముందుకు వచ్చినప్పుడు ఈ సత్యతిరస్కారులు దాన్ని గురించి "ఇదంతా మాయాజాలం" అంటారు. దైవప్రవక్త దీన్ని కల్పించుకున్నాడని అంటున్నారా వీరు? అయితే వారికిలా చెప్పు: "నేనొకవేళ దీన్ని కల్పించుకుంటే, దేవుని పట్టు నుండి మీరు నన్ను ఏ విధంగానూ కాపాడ లేరు. మీరు కల్పించి చెబుతున్న మాటలను గురించి దేవునికి బాగా తెలుసు. (ఈ విషయంలో) నాకూ మీకూ మధ్య దేవుడే సాక్షి. (కనుక ఇప్పటికైనా మీ వైఖరి మార్చుకుంటే) ఆయన ఎంతో క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడు." (7-8)

చెప్పు: "నేనేమీ కొత్తగా వచ్చిన ప్రవక్తను కాను. (పూర్వం కూడా ఎందరో ప్రవక్తలు వచ్చిపోయారు.) రేపు మీ విషయమైనా, నా విషయమైనా ఏమవుతుందో నేను చెప్పలేను. నేను నా దగ్గరికొస్తున్న దివ్యావిష్కృతిని అనుసరిస్తున్నవాడ్ని మాత్రమే. నేను (విషయం గురించి ప్రజలను) స్పష్టంగా హెచ్చరించేవాడ్ని తప్ప మరేమీ కాను." (9)

مِنْ بَنِيٓ إِسْرَآءِيلَ عَلَىٰ مِثْلِهِ فَآمَنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (10) ع
وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَا سَبَقُونَا إِلَيْهِ ۚ وَإِذْ لَمْ يَهْتَدُوا بِهِ فَسَيَقُولُونَ
هَٰذَا إِفْكٌ قَدِيمٌ (11) وَمِنْ قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً ۚ وَهَٰذَا كِتَابٌ مُصَدِّقٌ لِسَانًا
عَرَبِيًّا لِيُنْذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَبُشْرَىٰ لِلْمُحْسِنِينَ (12) إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (13) أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (14) وَ
وَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا ۖ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا ۖ وَحَمْلُهُ وَفِصَالُهُ
ثَلَاثُونَ شَهْرًا ۚ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي

వారికిలా చెప్పు: "ఇది దేవుని దగ్గర్నుండే వచ్చిన వాణి అయివుండి, దాన్ని మీరు తిరస్కరిస్తే (ప్రళయదినాన మీ గతేమవుతుంది)? దీన్ని గురించి ఆలోచించారా మీరు? ఇలాంటిదే (గతంలో) ఒకవాణి వచ్చినప్పుడు ఇస్రాయీల్ సంతతికి చెందిన ఒక సాక్షి దానికి అనుకూలంగా సాక్ష్యమిచ్చాడు. (అది బోధించే సత్యాన్ని) అతను విశ్వసించాడు. కాని మీరు మాత్రం గర్వపోతులయి పోయారు. అలాంటి దుర్మార్గులకు దేవుడు ఎన్నటికీ సద్బుద్ధి ప్రసాదించడు." (10)

అవిశ్వాసులు విశ్వసించినవారిని విమర్శిస్తూ "ఈ గ్రంథాన్ని విశ్వసించడం మంచి పనయితే, దీని విషయంలో (సమాజంలో ఎలాంటి పేరూ ఊరూ లేని) వీరు మమ్మల్ని మించిపోయేవారు కాదు" అంటున్నారు. ఈగ్రంథం నుండి సన్మార్గం పొందలేకపోయారు గనక వారు దీన్ని పాతకాలంనాటి పుక్కిటి పురాణమని తప్పకుండా అంటారు. దీనికి పూర్వం మూసా (ప్రవక్త)కు ఇవ్వబడిన (తౌరాత్) గ్రంథం (మానవుల పాలిట) మార్గదర్శినిగా, (దైవ)కారుణ్యంగా వచ్చింది. ఇప్పుడీ గ్రంథం దాన్ని (సత్యతను) ధృవీకరిస్తూ దుర్మార్గుల్ని హెచ్చరించడానికి, సన్మార్గ వైఖరి అవలంబించేవారికి శుభవార్త అందజేయడానికి అరబీభాషలో అవతరించింది. (11-12)

దేవుడే తమ ప్రభువని పలికి, ఆమాట పైన్నే స్థిరంగా ఉండేవారికి (పరలోకంలో) ఎలాంటి భయంగాని, దుఃఖంగాని ఉండదు. అలాంటివారికే స్వర్గ ప్రవేశం లభిస్తుంది. వారు భూలోకంలో చేసిన సత్కార్యాలకు ప్రతిఫలంగానే ఈ స్వర్గభాగ్యం లభిస్తుంది. అక్కడే వారు కలకాలం (సుఖసంతోషాలతో) ఉంటారు. (13-14)

మేము మానవునికి తన తల్లిదండ్రుల పట్ల సత్ప్రవర్తన కలిగివుండాలని ఆదేశించాం. అతని తల్లి అతడ్ని ఎంతో శ్రమకోర్చి తన గర్భంలో పెట్టుకొని మోసింది. ఎంతో శ్రమపడి అతడ్ని కన్నది. అతడ్ని గర్భంలో పెట్టుకొని మోయడానికి, ఆ తర్వాత పాలు మాన్పించడానికి ముప్పయి నెలలు పట్టింది.[1] చివరికతను పూర్తిగా శక్తిమంతుడవుతాడు. (అలా) నలభై యేళ్ళ ప్రాయానికి చేరుకున్న తర్వాత అతను (దేవుడ్ని) ఇలా ప్రార్థిస్తాడు:

1. గర్భం ధరించి, బిడ్డను కని, పాలుపట్టడానికి మొత్తం ముప్పయి నెలలు పడ్తుందని ఈ సూక్తిలో ఉంది. 2:233 సూక్తిలో తల్లులు తమ బిడ్డలకు పూర్తిగా రెండేళ్ళు పాలు పట్టాలని ఉంది. 31:14 సూక్తిలో బిడ్డ పాలు వదలడానికి రెండేళ్ళు (24 నెలలు) పట్టిందని ఉంది. దీన్నిబట్టి స్త్రీ కనీసం 6 నెలల్లో గర్భంధరించి, పూర్తిస్థాయి బిడ్డను కనడం సాధ్యమేనని తెలుస్తోంది. అందువల్ల

أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي ۖ إِنِّي تُبْتُ
إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ (15) أُولَٰئِكَ الَّذِينَ نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَنَتَجَاوَزُ عَنْ سَيِّئَاتِهِمْ
فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ ۖ وَعْدَ الصِّدْقِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ (16) وَالَّذِي قَالَ لِوَالِدَيْهِ أُفٍّ لَكُمَا
أَتَعِدَانِنِي أَنْ أُخْرَجَ وَقَدْ خَلَتِ الْقُرُونُ مِنْ قَبْلِي وَهُمَا يَسْتَغِيثَانِ اللَّهَ وَيْلَكَ آمِنْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ
حَقٌّ فَيَقُولُ مَا هَٰذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ (17) أُولَٰئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ
مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ (18) وَلِكُلٍّ دَرَجَاتٌ مِمَّا عَمِلُوا ۖ وَلِيُوَفِّيَهُمْ
أَعْمَالَهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ (19) وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَذْهَبْتُمْ طَيِّبَاتِكُمْ فِي
حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا وَاسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي

"ప్రభూ! నీవు నాకు, నా తల్లిదండ్రులకు చేసిన మేళ్ళకు నేను నీపట్ల కృతజ్ఞుడయి ఉండే సద్బుద్ధి ప్రసాదించు. నీ ప్రసన్నతాభాగ్యం లభించేటటువంటి సత్కార్యాలు చేసే సద్బుద్ధి కూడా ప్రసాదించు. నా సంతానాన్ని కూడా సజ్జనులుగా చేసి నాకు సుఖాన్నివ్వు. నేను నీకు విధేయుణ్ణయిన దాసుడ్ని. నా పాపాలకు నేను పశ్చాత్తాపపడుతూ నన్ను క్షమించమని నీ సన్నిధిలో వేడుకుంటున్నాను." (15)

ఇలా మేము మానవుల దుష్కర్మల్ని క్షమించి వారి సత్కర్మల్ని స్వీకరిస్తున్నాం. ఇలాంటివారే తమకు చేయబడిన సత్యవాగ్దానాల ప్రకారం స్వర్గవాసుల్లో చేరిపోతారు.*

దీనికి భిన్నంగా మరొక వ్యక్తి తన తల్లిదండ్రుల్ని ఈసడించుకుంటూ "ఛీ! మీపోరు ఎక్కువయిపోయింది. నేను చనిపోయాక (మళ్ళీ బ్రతికించి) సమాధి నుండి నన్ను లేపుతారని మీరు నన్ను బెదరగొడ్తున్నారా? మరి నాకు పూర్వం ఎన్నో తరాలు గతించాయి కదా! (వారిలో ఒక్కరూ సమాధి నుండి లేచి రాలేదే!!)" అని అంటాడు. దానికి అతని తల్లిదండ్రులు దైవాన్ని మొరపెట్టుకున్న తర్వాత "ఓరి దౌర్భాగ్యుడా! (మామాట) నమ్ము. దైవవాగ్దానం సత్యమైనది" అనంటారు. కాని ఆ వ్యక్తి (తలబిరుసుతో) "ఇవన్నీ పూర్వ కాలంనాటి పుక్కిటి పురాణాలు తప్ప మరేమీ కాదు" అనంటాడు. (16-17)

ఇలాంటివారికే (నరక)శిక్ష నిర్ణయం వర్తిస్తుంది. (ఇలాంటి చేష్టలకు పాల్పడి) గతించిన జిన్, మానవ జాతుల్లో వీరూ చేరిపోయారు. వీరు తప్పక నష్టపోతారు. ప్రతి వర్గానికీ దాని కర్మల్ని బట్టి అంతస్తులుంటాయి. వారు చేసుకున్న కర్మలకు ప్రతిఫలం ఇవ్వడానికే ఇలా జరుగుతుంది. వారికెలాంటి అన్యాయం జరగదు. (18-19)

తర్వాత ఈ అవిశ్వాసుల్ని నరకాగ్ని ముందు నిలబెట్టి వారితో (దైవదూతలు) ఇలా అంటారు: "మీరు ప్రపంచ జీవితంలో మీవాటాకు వచ్చిన సిరిసంపదలన్నీ తనివితీరా అనుభవించి కాజేశారు. పైగా అక్కడ ఎలాంటి నీతి న్యాయం లేకుండా అహంకారంతో విర్రవీగేవారు. ఎన్నో అక్రమాలకు, అధర్మాలకు పాల్పడ్డారు. అందువల్ల ఈరోజు మీరు అత్యంత అవమానకరమైన శిక్షగా (నరక) యాతనలకు గురికాబోతున్నారు." (20)

షరీఅత్‌వేత్తలు ఏ స్త్రీ అయినా పెళ్ళయిన ఆర్నెల్లకు బిడ్డను కంటే, కేవలం దాని కారణంగా ఆమె మీద వ్యభిచారనింద మోపడానికి వీల్లేదని నిర్ణయించారు.

الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنتُمْ تَفْسُقُونَ ﴿٢٠﴾ وَاذْكُرْ أَخَا عَادٍ إِذْ أَنذَرَ قَوْمَهُ بِالْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَتِ
النُّذُرُ مِن بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٢١﴾
قَالُوا أَجِئْتَنَا لِتَأْفِكَنَا عَنْ آلِهَتِنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٢﴾ قَالَ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِندَ
اللَّهِ وَأُبَلِّغُكُم مَّا أُرْسِلْتُ بِهِ وَلَٰكِنِّي أَرَاكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿٢٣﴾ فَلَمَّا رَأَوْهُ عَارِضًا مُّسْتَقْبِلَ أَوْدِيَتِهِمْ
قَالُوا هَٰذَا عَارِضٌ مُّمْطِرُنَا بَلْ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُم بِهِ رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٤﴾ تُدَمِّرُ كُلَّ شَيْءٍ بِأَمْرِ
رَبِّهَا فَأَصْبَحُوا لَا يُرَىٰ إِلَّا مَسَاكِنُهُمْ كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ مَكَّنَّاهُمْ فِيمَا إِن
مَّكَّنَّاكُمْ فِيهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَأَبْصَارًا وَأَفْئِدَةً فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَارُهُمْ
وَلَا أَفْئِدَتُهُم مِّن شَيْءٍ إِذْ كَانُوا يَجْحَدُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٢٦﴾ وَلَقَدْ
أَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُم مِّنَ الْقُرَىٰ وَصَرَّفْنَا الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٧﴾ فَلَوْلَا نَصَرَهُمُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا

ఆద్(జాతి) సోదరుని వృత్తాంతం విన్పించు. అప్పుడతను (హూద్‌ప్రవక్త) ఇసుక కొండల నేలయిన 'అహ్‌ఖాఫ్'లో తన జాతిప్రజలను ఒక ఉపద్రవం గురించి హెచ్చరించాడు- ఇలా హెచ్చరించేవారు గతంలో, ఆ తర్వాత కూడా వచ్చిపోయారు- "దేవుడ్ని తప్ప మరెవరినీ ఆరాధించకండి. నేను మీ విషయంలో ఒక భయంకర దినాన సంభవించే ఉపద్రవం గురించి భయపడుతున్నాను" అని హెచ్చరించాడతను. (21)

దానికి అతని జాతిప్రజలు (సత్యాన్ని అంగీకరించడానికి నిరాకరిస్తూ) "మమ్మల్ని మా దేవతల నుండి దూరం చేయడానికి వచ్చావా? సరే, నీవు సత్యవంతుడవయితే, మమ్మల్ని బెదరగొడ్తున్న ఆ ఉపద్రవం ఏమిటో తీసుకురా చూద్దాం" అన్నారు. (22)

"ఆ సంగతి దేవునికే తెలుసు. నేను నాకిచ్చి పంపిన సందేశం మాత్రమే మీకు అందజేస్తున్నాను. కాని మీరు చాలా అజ్ఞానం, మూఢత్వాలతో ప్రవర్తిస్తున్నట్లు అన్పిస్తోంది నాకు" అన్నాడు వారి సోదరుడు. (23)

(ఓరోజు) ఆ విపత్తు మేఘాలరూపంలో తమ లోయల వైపు రావడం చూసి "ఈ మేఘాలు మనకెంతో ప్రయోజనం కలిగిస్తాయి" అన్నారు వారు (సంబరపడిపోతూ)... "కాదు, ఇది మీరు లోగడ తొందరపెట్టిన ఉపద్రవం. ఇదొక పెనుతుఫాన్, ఘోరమైన ఆపద మోసుకొస్తోంది. అది తన ప్రభువాజ్ఞతో (మిమ్మల్ని) సర్వనాశనం చేస్తుంది." (24)

చివరికి ఆ ఉపద్రవం వారిపై విరుచుకుపడి, వారి నివాస స్థలాలు తప్ప పూర్తిగా తుడిచి పెట్టింది. ఇలా మేము పాపాత్ములకు ప్రతిఫలమిస్తున్నాం. (25)

మేము వారికి మీకివ్వని సిరిసంపదలెన్నో ఇచ్చాం. వారికి మేము కళ్ళు, చెవులు, హృదయాలు కూడా ఇచ్చాం. కాని వారి కళ్ళుగాని, చెవులుగాని, హృదయాలుగాని ఏవీ వారికి ఉపయోగపడలేదు. కారణం వారు దేవుని సూక్తుల్ని (హేళనచేస్తూ) నిరాకరిస్తుండేవారు. చివరికి వారు హేళన చేసినదాని ఉచ్చులోనే పడిపోయారు. (26)

మీ చుట్టుప్రక్కల ప్రాంతాల్లోని అనేక ఊళ్ళను మేము నాశనం చేశాము. ఆ ప్రజలు తమ వైఖరి మానుకుంటారేమోనని, మేము మా సూక్తులు పంపి అనేకసార్లు

مِن دُونِ اللَّهِ قُرْبَانًا آلِهَةً بَلْ ضَلُّوا عَنْهُمْ وَذَٰلِكَ إِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢٨﴾ وَإِذْ
صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا
إِلَىٰ قَوْمِهِم مُّنذِرِينَ ﴿٢٩﴾ قَالُوا يَا قَوْمَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِن بَعْدِ مُوسَىٰ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ
يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَإِلَىٰ طَرِيقٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٣٠﴾ يَا قَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا بِهِ يَغْفِرْ لَكُم
مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُم مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣١﴾ وَمَن لَّا يُجِبْ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْأَرْضِ وَ

అనేక విధాలుగా నచ్చజెప్పాం. వారు దేవుడ్ని వదలి ఇతర శక్తుల్ని దైవసామీప్య సాధనాలుగా భావించి పూజించేవారు. మరి అవి వారిని (ఆపద సమయంలో) ఎందుకు ఆదుకోలేదు? అసలవి వారి నుండి (ఎప్పుడో) కనుమరుగయి పోయాయి. ఇదీ వారి అసత్యాలు, అభూతకల్పనల పర్యవసానం. (27-28)

(వారికి మరో సంఘటన విన్పించు:) మేము జిన్నుల సమూహం ఒకదాన్ని ఖుర్‌ఆన్ వాణి వినేందుకు నీదగ్గరకు పంపాము.[2] వారు (నీవు ఖుర్‌ఆన్ పఠిస్తున్న) స్థలానికి చేరుకొని పరస్పరం నిశ్శబ్దంగా ఉండండని అన్నారు. ఖుర్‌ఆన్ పఠనం ముగిసిన తర్వాత వారు హెచ్చరించేవారుగా తమ జాతిప్రజల దగ్గరికెళ్ళి ఇలా అన్నారు:

"మాజాతి సోదరులారా! మేమొక (అద్భుత)గ్రంథం విన్నాం. ఇది మూసా నిష్క్రమణ తర్వాత అవతరించింది. పూర్వం అవతరించిన (దైవ)గ్రంథాలను ధృవీకరిస్తోంది. సత్యం, సన్మార్గాల వైపు మార్గదర్శనం చేస్తుంది. కనుక మాజాతి సోదరులారా! దేవుని

2. మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సల్లం) ధర్మ ప్రచారం కోసం తాయిఫ్ వెళ్ళి అక్కడ పరిస్థితి అనుకూలించనందున బాధాతప్త హృదయంతో మళ్ళీ మక్కా పట్నానికి తిరుగుముఖం పట్టారు. దారిలో ఆయన నఖ్లా అనే చోట విడిది చేశారు. ఆ రాత్రి ఆయన నమాజులో ఖుర్‌ఆన్ పఠిస్తుంటే జిన్నుల (భూతాల) సమూహం ఒకటి యాదృచ్ఛికంగా అటువచ్చి ఖుర్‌ఆన్ బోధ విన్నది. అయితే ఈ సంగతి దైవప్రవక్త (సల్లం)కు ఏమాత్రం తెలియదు. ఆ తరువాత దేవుడు ఈ సంఘటన గురించి దివ్యావిష్కృతి ద్వారా ఆయనకు తెలియజేశాడు.

ఖుర్‌ఆన్ మానవులకోసమే గాక జిన్నులకోసం కూడా వచ్చింది. అంచేత ఈ సంఘటనలో జిన్నులు ఖుర్‌ఆన్ విని విశ్వసించారు. తరువాత వారు తమ జాతి ప్రజలకు దగ్గరకు వెళ్ళి దాన్ని ప్రచారం కూడా చేశారు.

ఈ సంఘటన తర్వాత జిన్నులు తరచుగా దైవప్రవక్త (స) సన్నిధికి వచ్చి ఖుర్‌ఆన్ విని పోతుండేవారు. దైవప్రవక్త (స) మక్కాలో ఉన్న కాలంలో జిన్నులు ఇలా ఆరుసార్లు వచ్చిపోయారని తెలుస్తోంది. కొన్ని హదీసుల్ని బట్టి దైవప్రవక్త (స) జిన్నుల విజ్ఞప్తిపై నిర్ణీత సమయానికి ఓ ప్రత్యేక నిర్జన ప్రదేశానికెళ్ళి ఖుర్‌ఆన్ పఠించేవారని, అప్పుడు జిన్నులు ఆయన చుట్టూ చేరి ఆ దైవవాణిని శ్రద్ధగా వినేవారని తెలుస్తోంది. (మరిన్ని వివరాలకు 72:1-15 సూక్తులు చూడండి.)

మట్టితో సృజించబడిన మానవుల మాదిరిగానే అగ్నితో సృజించబడిన జిన్నులకు కూడా దేవుడు మంచీ చెడుల విచక్షణ జ్ఞానం, వాటిలో తాము కోరిన దాన్ని అవలంబించే స్వేచ్ఛ ప్రసాదించాడు. అందువల్ల జిన్నులకు కూడా స్వర్గ నరకాలు ఉన్నాయి.

(6:128 సూక్తి పాదసూచికతో పాటు, మరికొన్ని విషయాలకు 72:1-15 సూక్తులు చూడండి.)

لَيْسَ لَهٗ مِنْ دُوْنِهٖٓ اَوْلِيَآءُ ۭ اُولٰۗىِٕكَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ۝٣٢ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ
وَالْاَرْضَ وَلَمْ يَعْيَ بِخَلْقِهِنَّ بِقٰدِرٍ عَلٰٓي اَنْ يُّـحْيِۦ الْمَوْتٰى ۭ بَلٰٓي اِنَّهٗ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝٣٣
وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا عَلَي النَّارِ ۭ اَلَيْسَ ھٰذَا بِالْحَقِّ ۭ قَالُوْا بَلٰى وَرَبِّنَا ۭ قَالَ فَذُوْقُوا
الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُوْنَ ۝٣٤ فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ اُولُوا الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ
لَّهُمْ ۭ كَاَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوْعَدُوْنَ ۙ لَمْ يَلْبَثُوْٓا اِلَّا سَاعَةً مِّنْ نَّهَارٍ ۭ بَلٰغٌ ۚ فَهَلْ يُهْلَكُ ع
اِلَّا الْقَوْمُ الْفٰسِقُوْنَ ۝٣٥

(اٰيَاتُهَا ٣٨) سُوْرَةُ مُحَمَّدٍ مَدَنِيَّةٌ (٤٧) (٩٥) (رُكُوْعَاتُهَا ٤)

వైపు పిలిచేవాని పిలుపు అందుకోండి. ఆయన్ని విశ్వసించండి. దేవుడు మీ తప్పులు మన్నిస్తాడు. మిమ్మల్ని ఘోరశిక్ష నుండి రక్షిస్తాడు.” (29-31)

దైవసందేశ ప్రచారకుని మాట విననివాడు లోకంలో దేవుని పట్టునుండి తప్పించుకోలేడు. దేవుడు తప్ప అతనికి ఏ సహాయకుడూ, సంరక్షకుడూ ఉండడు. ఇలాంటివారే స్పష్టమైన మార్గభ్రష్టత్వంలో పడివుండేవారు. భూమ్యాకాశాల్ని సృష్టించినవాడికి, వాటిని సృష్టించడంలో ఏమాత్రం అలసిపోనివాడికి మృతుల్ని బ్రతికించే శక్తి కూడా ఉంటుందని వారికి తెలియదా? ఆయనకు ప్రతిదానిపై అదుపు, అధికారం ఉన్నాయి. (32-33)

ఈ అవిశ్వాసులను నరకాగ్ని ముందుకు తెచ్చి నిలబెట్టే రోజు “ఇది వాస్తవం కాదా?” అని వారిని అడుగుతారు (దైవదూతలు). దానికి వారు “వాస్తవమే. మాప్రభువు సాక్షి! (ఇది వాస్తవమే)” అంటారు. అప్పుడు “అయితే మీ తిరస్కారానికి ఫలితంగా (నరక)యాతన చవిచూడండి” అని చెప్పడం జరుగుతుంది. (34)

కనుక ప్రవక్తా! అనన్య ధైర్యసాహసాలుగల ప్రవక్తలు సహనం వహించినట్లు నీవూ సహనం వహించు. వీరి విషయంలో తొందరపడకు. వీరు తమకు హెచ్చరించబడుతున్న దాన్ని చూసే రోజు వచ్చినప్పుడు, వీరికి తాము భూలోకంలో ఒక ఘడియ కాలం కన్నా ఎక్కువసేపు లేమన్నట్లు అన్పిస్తుంది. (నీ బాధ్యత నెరవేరింది.) విషయం (వారికి) అందజేయబడింది. ఇక దురాత్ములు తప్ప ఎవరు నాశనమవుతారు? (35) ☯

అవతరణ:మదీనా | 47. ముహమ్మద్ (సల్లం) | సూక్తులు:38

ఈ అధ్యాయం హి.శ. రెండవ ఏట బదర్ యుద్ధానికి పూర్వం అవతరించింది. ముస్లింలు మక్కా వదలి మదీనాకు వలసపోయినా మక్కా ఖురైషీయులు వారిని వెన్నాడటం మానుకోలేదు. అదీగాక మక్కాలో ఇంకా ఉండిపోయిన ముస్లింలను తీవ్రంగా వేధించసాగారు. మరోవైపు మదీనాపై దాడిచేసి ముస్లింలను అంతమొందించే ఆలోచనలు కూడా చేయసాగారు. అలాంటి పరిస్థితిలో ఈ అధ్యాయం అవతరించింది. ఇందులో ముస్లింలను మానసికంగా యుద్ధానికి సమాయత్తం చేసేందుకు తగిన హితవులు ఇవ్వబడ్డాయి. మరోవైపు అవిశ్వాసులు, కపటులు అవలంబించిన సత్య విరోధ వైఖరిని ఖండించి హెచ్చరించడం జరిగింది. చివర్లో దైవమార్గంలో ధనవినియోగం గురించి ముస్లింలను ప్రేరేపించడం జరిగింది.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اَلَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اَضَلَّ اَعْمَالَهُمْ ۝١ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَاٰمَنُوْا بِمَا نُزِّلَ عَلٰي
مُحَمَّدٍ وَّهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّهِمْ ۙ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّاٰتِهِمْ وَاَصْلَحَ بَالَهُمْ ۝٢ ذٰلِكَ بِاَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا
الْبَاطِلَ وَاَنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَّبِّهِمْ ۭ كَذٰلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ لِلنَّاسِ اَمْثَالَهُمْ ۝٣ فَاِذَا
لَقِيْتُمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَضَرْبَ الرِّقَابِ ۭ حَتّٰٓي اِذَآ اَثْخَنْتُمُوْهُمْ فَشُدُّوا الْوَثَاقَ ڎ فَاِمَّا مَنًّۢا بَعْدُ وَاِمَّا
مع ١٣ فِدَاۗءً حَتّٰى تَضَعَ الْحَرْبُ اَوْزَارَهَا ڛ ذٰلِكَ ڛ وَلَوْ يَشَاۗءُ اللّٰهُ لَانْتَصَرَ مِنْهُمْ ۙ وَلٰكِنْ لِّيَبْلُوَا۟ بَعْضَكُمْ

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

ఎవరు సత్యాన్ని తిరస్కరించి, ప్రజలను దైవమార్గంలోకి రానీయకుండా నిరోధిస్తారో వారి కర్మలను దేవుడు నిష్ఫలం చేస్తాడు. దీనికి భిన్నంగా ఎవరు సత్యాన్ని విశ్వసించి, సదాచార సంపన్నులయి, ముహమ్మద్ (స)పై అవతరించిన దాన్ని కూడా విశ్వసిస్తారో- అది వారి ప్రభువు నుండి వచ్చిన సత్యవాణి- దేవుడు అలాంటి వారిలో చెడులేమైనా ఉంటే వాటిని దూరంచేసి వారి పరిస్థితి చక్కబరుస్తాడు. (1-2)

దీనిక్కారణం అవిశ్వాసులు అసత్యాన్ని అవలంబించారు; విశ్వాసులు తమ ప్రభువు నుండి వచ్చిన సత్యాన్ని అనుసరించారు. ఈవిధంగా దేవుడు మానవుల స్థితిగతులు ఉన్నవి ఉన్నట్లు తెలియజేస్తున్నాడు. (3)

కనుక మీరీ (మక్కా) అవిశ్వాసుల్ని ఎదుర్కోవలసి వస్తే మొట్టమొదట వారి మెడలు నరకండి. వారిని పూర్తిగా అణచివేశాక ఖైదీలను గట్టిగా కట్టివేయండి. ఆతర్వాత యుద్ధం(చేసే శత్రువు) ఆయుధాలు క్రింద పడవేసేవరకు (ఖైదీల విషయంలో) మీరు ఉపకారబుద్ధితోనైనా ప్రవర్తించండి లేదా నష్టపరిహారమైనా తీసుకోండి.[1]

1. యుద్ధ ఖైదీల పట్ల ఉపకార బుద్ధితో ప్రవర్తించడమంటే వారి పోషణ, రక్షణ తదితర విషయాల్లో ఉదార స్వభావంతో వ్యవహరించడం, యుద్ధపరిహారం తీసుకోకుండా క్షమించి వదలి పెట్టడం వగైరా ఎన్నో పద్ధతులున్నాయి. ఉదా: ఇక్కడ ఒక సంఘటన పేర్కొంటున్నాను.

బుఖారి, ముస్లిం గ్రంథాల ప్రకారం యమామా ప్రాంతం నాయకుడయిన సుమామా బిన్ ఉసాల్ ఒక యుద్ధంలో ఖైదీగా పట్టుబడి వచ్చినప్పుడు దైవప్రవక్త (స) అతడ్ని “సుమామా! నీ అభిప్రాయం ఏమిట”ని అడిగారు. దానికి సుమామా ఇలా అన్నాడు: “మీరు నన్ను హతమార్చితే విలువైన రక్తంగల ఒక వ్యక్తిని హతమార్చిన వారవుతారు. ఒకవేళ మీరు నాకు మేలు చేస్తే, చేసిన మేలును సదా గుర్తుంచుకునే ఒక వ్యక్తికి మేలు చేసినవారవుతారు. ఒకవేళ మీరు నా దగ్గర ధనం తీసుకోదలిస్తే నేనివ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను, అడగండి ఎంతకావాలో.”

దైవప్రవక్త (స) ఇలా మూడురోజులు అడిగారు. అడిగిన ప్రతిసారీ అతను ఇలాగే సమాధానమిచ్చేవాడు. చివరికి దైవప్రవక్త (స) అతడ్ని విడిచిపెట్టమని ఆదేశించారు. సుమామా ఖైదు నుండి విడుదలకాగానే సమీపంలోని ఒక ఒయాసిస్సు కెళ్ళి స్నానంచేసి దైవప్రవక్త (స) దగ్గరకు తిరిగొచ్చాడు. ఆయన ముందు సద్వచనం (కలిమా) పఠించి ముస్లిం అయిపోయాడు.

అప్పుడాయన దైవప్రవక్త (స)తో “దీనికి పూర్వం నేను అందరికంటే ఎక్కువ మిమ్మల్ని, అన్ని ధర్మాలకన్నా ఎక్కువ మీధర్మాన్ని ద్వేషించేవాడ్ని. కాని ఈరోజు నేను అందరికంటే ఎక్కువ మిమ్మల్ని,

بِبَعْضٍ ؕ وَالَّذِيْنَ قُتِلُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَلَنْ يُّضِلَّ اَعْمَالَهُمْ ﴿۴﴾ سَيَهْدِيْهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ ﴿۵﴾ وَ
يُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ ﴿۶﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِنْ تَنْصُرُوا اللّٰهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ اَقْدَامَكُمْ ﴿۷﴾
وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَتَعْسًا لَّهُمْ وَاَضَلَّ اَعْمَالَهُمْ ﴿۸﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَرِهُوْا مَاۤ اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاَحْبَطَ اَعْمَالَهُمْ ﴿۹﴾
اَفَلَمْ يَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ دَمَّرَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ۫ وَلِلْكٰفِرِيْنَ
اَمْثَالُهَا ﴿۱۰﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ مَوْلَى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَاَنَّ الْكٰفِرِيْنَ لَا مَوْلٰى لَهُمْ ﴿۱۱﴾ اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذِيْنَ ع
اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ؕ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا يَتَمَتَّعُوْنَ وَيَاْكُلُوْنَ كَمَا
تَاْكُلُ الْاَنْعَامُ وَالنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ ﴿۱۲﴾ وَكَاَيِّنْ مِّنْ قَرْيَةٍ هِيَ اَشَدُّ قُوَّةً مِّنْ قَرْيَتِكَ الَّتِيْۤ اَخْرَجَتْكَ ۚ

ఇవీ మీరు చేయవలసిన పనులు. దేవుడు తలచుకుంటే (మీజోక్యం లేకుండా) స్వయంగానే వారి భరతం పట్టేవాడు. కాని ఆయన మిమ్మల్ని ఒకరి ద్వారా మరొకరిని పరీక్షించడానికి (ఈ పద్ధతి అవలంబించాడు). దైవమార్గంలో చంపబడినవారి కర్మల్ని దేవుడు ఎన్నటికీ నిష్ఫలం చేయడు. వారికి ఆయన (తన ప్రసన్నతాభాగ్యం పొందే) దారి చూపిస్తాడు; వారి పరిస్థితి చక్కబరుస్తాడు; ఆ తరువాత వారిని (ఇంతకు ముందు) పరిచయం చేసిన స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. (4-6)

విశ్వాసులారా! మీరు దేవునికి సహాయంచేస్తే దేవుడు మీకు సహాయం చేస్తాడు. మీ కాళ్ళను (యుద్ధం నుండి వెనుకంజవేయకుండా) స్థిరంగా ఉంచుతాడు. (7)

ఇక అవిశ్వాసుల సంగతి. వారికి వినాశం (రాసిపెట్టి) ఉంది. దేవుడు వారి పనుల్ని పెడదారి పట్టించాడు. కారణం (మానవుల మార్గదర్శనం కోసం) ఆయన పంపినదాన్ని వారు అసహ్యించుకున్నారు. అందువల్ల దేవుడు వారి కర్మల్ని నిష్ఫలం చేశాడు.

వారు ప్రపంచంలో తిరిగి తమకుపూర్వం గతించినవారికి ఎలాంటి గతి పట్టిందో చూడలేదా? దేవుడు వారిని నామరూపాలు లేకుండా తుడిచిపెట్టాడు. అలాంటి దుర్గతే ఈ తిరస్కారుల క్కూడా రాసిపెట్టి ఉంది. (8-10)

దానిక్కారణం, విశ్వాసులకు సహాయకునిగా, సంరక్షకునిగా దేవుడున్నాడు. తిరస్కారులకు ఏ సహాయకుడు, సంరక్షకుడూ లేడు. సత్యాన్ని విశ్వసించి సదాచార సంపన్నులైనవారిని దేవుడు సెలయేరులు పారే స్వర్గవనాలలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. సత్యతిరస్కారులు ప్రపంచంలో కొన్నాళ్ళపాటు పశువుల్లా తింటూ, త్రాగుతూ జీవిత భోగభాగ్యాలు అనుభవిస్తారు. ఆతర్వాత వారి అంతిమ నివాసం నరకమవుతుంది. (11-12)

ముహమ్మద్ (స)! నిన్ను వెళ్ళగొట్టిన పట్నం కన్నా ఎంతో శక్తి, వైభవాలతో తుల

అన్ని ధర్మాలకన్నా ఎక్కువ మీ ధర్మాన్ని అభిమానిస్తున్నాను" అని అన్నాడు.

ఆ తరువాత ఆయన ఉమ్రా యాత్ర కోసం మక్కా వెళ్ళి అక్కడి ఖురైష్ నాయకుల్ని ఉద్దేశిస్తూ "ఇక నుండి ముహమ్మద్ (స)గారి అనుమతి లేకుండా మీకు ఎమామా నుండి ఎలాంటి ధాన్యం పంపడం జరగద"ని హెచ్చరించారు. అలా చేసి చూపారు కూడా. దాంతో మక్కా ఖురైషీయులు దైవప్రవక్త (స) దగ్గరకొచ్చి "దయచేసి ఎమామా నుండి వచ్చే ధాన్యాన్ని మాకు సరాఫరా కాకుండా నిలుపుదల చేయించకండి" అని విన్నవించుకున్నారు.

اَهْلَكْنٰهُمْ فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ ﴿۱۳﴾ اَفَمَنْ كَانَ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّهٖ كَمَنْ زُيِّنَ لَهٗ سُوْٓءُ عَمَلِهٖ وَاتَّبَعُوْۤا اَهْوَآءَهُمْ ﴿۱۴﴾
مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِيْ وُعِدَ الْمُتَّقُوْنَ ؕ فِيْهَاۤ اَنْهٰرٌ مِّنْ مَّآءٍ غَيْرِ اٰسِنٍ ۚ وَاَنْهٰرٌ مِّنْ لَّبَنٍ لَّمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهٗ ۚ
وَاَنْهٰرٌ مِّنْ خَمْرٍ لَّذَّةٍ لِّلشّٰرِبِيْنَ ۬ۚ وَاَنْهٰرٌ مِّنْ عَسَلٍ مُّصَفًّى ؕ وَلَهُمْ فِيْهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ
وَمَغْفِرَةٌ مِّنْ رَّبِّهِمْ ؕ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوْا مَآءً حَمِيْمًا فَقَطَّعَ اَمْعَآءَهُمْ ﴿۱۵﴾ وَمِنْهُمْ مَّنْ
يَّسْتَمِعُ اِلَيْكَ ۚ حَتّٰۤى اِذَا خَرَجُوْا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوْا لِلَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ اٰنِفًا ۫ اُولٰٓئِكَ
الَّذِيْنَ طَبَعَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ وَاتَّبَعُوْۤا اَهْوَآءَهُمْ ﴿۱۶﴾ وَالَّذِيْنَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَّاٰتٰىهُمْ تَقْوٰىهُمْ ﴿۱۷﴾
فَهَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّا السَّاعَةَ اَنْ تَاْتِيَهُمْ بَغْتَةً ۚ فَقَدْ جَآءَ اَشْرَاطُهَا ۚ فَاَنّٰى لَهُمْ اِذَا جَآءَتْهُمْ
ذِكْرٰىهُمْ ﴿۱۸﴾ فَاعْلَمْ اَنَّهٗ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْۢبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ

తూగిన పట్నాలు గతంలో ఎన్నో ఉండేవి. అలాంటి పట్నాలను (సైతం) మేము తుడిచిపెట్టాం. అప్పుడు వారిని కాపాడే నాథుడే లేకపోయాడు. (అవిశ్వాసులకు గుర్తుచెయ్యి) ఒక వ్యక్తి తన ప్రభువు తరపున స్పష్టమైన ప్రమాణంతో సన్మార్గంలో ఉన్నాడు. దీనికి భిన్నంగా మనోవాంఛలకు బానిసలైనవారు కొందరున్నారు. వారి దుష్కార్యాలు వారికి మనోహరమైనవిగా చేయబడ్డాయి. మరి వీరుభయులు సమానమవుతారా? (13-14)

భయభక్తులు కలవారికి వాగ్దానం చేయబడిన స్వర్గం మహా వైభవంగా ఉంటుంది. అక్కడ అణుమాత్రం కూడా కలుషితంకాని పరిశుభ్రమైన నీరుగల (చల్లటి) సెలయేరులు, ఏమాత్రం రుచి కోల్పోని స్వచ్ఛమైన పాల నదులు, పానప్రియులకు అమిత రుచికరంగా ఉండే వారుణీవాహినీలు, ఎంతో నిర్మలమైన తేనె ఝరులు (నిరంతరం) ప్రవహిస్తుంటాయి. అక్కడ అన్నిరకాల పండ్లు లభిస్తాయి. వారి ప్రభువు తరపున వారికి మన్నింపు భాగ్యం ఉంటుంది. స్వర్గంలో ఈ మహాభాగ్యాలన్నీ పొందే మనిషి, నరక కూపంలో (నానాయాతనలు అనుభవిస్తూ) ఎల్లకాలం పడివుండేవాడు సమానమవుతారా? (ఎన్నటికీ సమానులు కాలేరు.) నరకంలో ఉండేవారికి (దైవదూతలు) త్రాగేందుకు సలసల మరిగే నీరిస్తారు. ఆ నీరు వారి ప్రేగుల్ని సైతం మాడ్చివేస్తుంది. (15)

వీరిలో కొందరు చెవులు రిక్కించి నీ మాటలు వినడానికయితే బాగానే వింటారు. కాని నీ దగ్గర్నుంచి వెళ్ళిపోయి, జ్ఞానం ఇవ్వబడినవారిని కలుసుకొని "ఇప్పుడీయనగారు చెప్పిందేమిటండీ?" అనడుగుతారు. (ఈ నిర్లక్ష్యం, కాపట్యాల వల్లనే) దేవుడు వారి హృదయకవాటాలు మూసివేశాడు. వీరసలు తమ మనోవాంఛలకు బానిసలైపోయారు. సన్మార్గగాములకు దేవుడు మరింత సన్మార్గావలంబన బుద్ధి ప్రసాదించి, వారి దైవభీతిని మరింత పెంపొందింపజేస్తాడు. వారు హఠాత్తుగా తమపై ప్రళయం వచ్చిపడాలని దాని కోసం నిరీక్షిస్తున్నారా? దాని సూచనలు ఇప్పటికే బహిర్గతమయ్యాయి. అయితే అది వచ్చిపడితే వారికిక హితోపదేశం స్వీకరించే అవకాశం ఎక్కడుంటుందనీ? (16-18)

కనుక ప్రవక్తా! తెలుసుకో, దేవుడు తప్ప మరోఆరాధ్యుడు లేడు. క్షమాపణ కోరుకో నీ పొరపాట్లకు, విశ్వసించిన స్త్రీ పురుషుల పొరపాట్లకు కూడా. దేవునికి మీ కార్యకలాపాలు, మీ నివాసస్థలాలు అన్నీ తెలుసు. (19)

مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوٰىكُمْ ﴿١٩﴾ وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُوْرَةٌ ۚ فَاِذَاۤ اُنْزِلَتْ سُوْرَةٌ مُّحْكَمَةٌ ع
وَّذُكِرَ فِيْهَا الْقِتَالُ ۙ رَاَيْتَ الَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ يَّنْظُرُوْنَ اِلَيْكَ نَظَرَ الْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ مِنَ
الْمَوْتِ ؕ فَاَوْلٰى لَهُمْ ﴿٢٠﴾ طَاعَةٌ وَّقَوْلٌ مَّعْرُوْفٌ ۫ فَاِذَا عَزَمَ الْاَمْرُ ۫ فَلَوْ صَدَقُوا اللّٰهَ لَكَانَ خَيْرًا
لَّهُمْ ﴿٢١﴾ فَهَلْ عَسَيْتُمْ اِنْ تَوَلَّيْتُمْ اَنْ تُفْسِدُوْا فِي الْاَرْضِ وَتُقَطِّعُوْۤا اَرْحَامَكُمْ ﴿٢٢﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ
لَعَنَهُمُ اللّٰهُ فَاَصَمَّهُمْ وَاَعْمٰۤى اَبْصَارَهُمْ ﴿٢٣﴾ اَفَلَا يَتَدَبَّرُوْنَ الْقُرْاٰنَ اَمْ عَلٰى قُلُوْبٍ اَقْفَالُهَا ﴿٢٤﴾ اِنَّ
الَّذِيْنَ ارْتَدُّوْا عَلٰۤى اَدْبَارِهِمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى ۙ الشَّيْطٰنُ سَوَّلَ لَهُمْ وَاَمْلٰى لَهُمْ ﴿٢٥﴾
ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوْا لِلَّذِيْنَ كَرِهُوْا مَا نَزَّلَ اللّٰهُ سَنُطِيْعُكُمْ فِيْ بَعْضِ الْاَمْرِ ۚۖ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اِسْرَارَهُمْ ﴿٢٦﴾
فَكَيْفَ اِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ يَضْرِبُوْنَ وُجُوْهَهُمْ وَاَدْبَارَهُمْ ﴿٢٧﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمُ اتَّبَعُوْا مَاۤ اَسْخَطَ
اللّٰهَ وَكَرِهُوْا رِضْوَانَهٗ فَاَحْبَطَ اَعْمَالَهُمْ ﴿٢٨﴾ اَمْ حَسِبَ الَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ اَنْ لَّنْ يُّخْرِجَ ع
اللّٰهُ اَضْغَانَهُمْ ﴿٢٩﴾ وَلَوْ نَشَآءُ لَاَرَيْنٰكَهُمْ فَلَعَرَفْتَهُمْ بِسِيْمٰهُمْ ؕ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِيْ لَحْنِ الْقَوْلِ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ

విశ్వాసులు (యుద్ధం గురించి) ఏదైనా అధ్యాయం ఎందుకు అవతరించ లేదని అడుగుతున్నారు. కాని యుద్ధప్రస్తావన స్పష్టంగా ఉన్న అధ్యాయం అవతరించగానే హృదయాల్లో (కాపట్య) రోగమున్నవారి వైఖరి నీవు గమనించావు కదా! వారు మృత్యువు ఆవహించిన మనిషి చూసినట్లు (కళ్ళు తేలవేసి) నీవైపు చూడసాగారు. కనుక వారికి వినాశం ఉంది. వారు అతివినయం ఒలకబోస్తూ పైకి మంచిమాటలే పలుకుతారు. కాని కచ్చితమైన ఆజ్ఞ వచ్చినప్పుడు (దాన్నుండి పలాయనం చిత్తగిస్తారు). వారు దేవుని దగ్గర చేసిన వాగ్దానం నిలబెట్టుకొనిఉంటే వారికెంతో మేలు జరిగేది. (20-21)

(కపటులారా!) మీరు (ఈ నూతన విప్లవానికి) విముఖులై (అనాగరిక విధానం వైపుకు) పోతే ప్రపంచంలో మళ్ళీ అరాచకం, అల్లకల్లోలాలు రేకెత్తిస్తూ ఒకరి గొంతులు మరొకరు కోసుకుంటారు. అంతకంటే మీనుండి మరేం ఆశించగలం? వీరసలు దైవ శాపగ్రస్తులు. దేవుడు వీరిని (సత్యం కానలేని) అంధులుగా, (హితోక్తులు వినలేని) బధిరులుగా చేశాడు. వీరు ఖుర్ఆన్ గురించి ఆలోచించ లేదా? లేక వారి హృదయ కవాటాలు మూసుకుపోయాయా? సత్యం, సన్మార్గాలు స్పష్టంగా ముందుకొచ్చిన తర్వాత కూడా వాటికి విముఖులైపోయారు. అందుకే షైతాన్ వారికోసం ఇలాంటి (కపట) వైఖరిని సులభం చేసి, లేనిపోని ఆశలు వారిలో పెంచిపోషించాడు. (22-25)

ఈ కారణంగానే వారు, దేవుడు పంపిన జీవన విధానాన్ని ద్వేషించేవారితో "కొన్ని విషయాల్లో మేము మీమాటే వింటాం" అన్నారు. వారు జరిపిన ఈ రహస్యమంతనాలు దేవునికి బాగా తెలుసు. మృత్యుదూతలు వారి ప్రాణాలు తీసి, ముఖాలు, వీపులు చిట్ల గొడ్తూ తీసికెళ్తున్నప్పుడు వారి పరిస్థితి ఎలా ఉంటుంది? వారు దేవుని ప్రసన్నతా మార్గం త్రోసిపుచ్చి, ఆయనకు ఆగ్రహం తెప్పించే చేష్టలకు పాల్పడ్డారు. అందుకే దేవుడు వారి కర్మల్ని నిష్ఫలం చేసి ఇలా శిక్షిస్తున్నాడు. హృదయాల్లో (కాపట్య) రోగమున్నవారు, తమ హృదయాల్లో దాగిన కల్మషాన్ని దేవుడు బట్టబయలు చేయడని భావిస్తున్నారా? (26-29)

మేము తలచుకుంటే వారిని నీ కళ్ళకు చూపించగలం. వారి ముఖాలు చూస్తేనే

اَعْمَالَكُمْ ﴿٣٠﴾ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتّٰى نَعْلَمَ الْمُجٰهِدِيْنَ مِنْكُمْ وَالصّٰبِرِيْنَ ۙ وَنَبْلُوَا۟ اَخْبَارَكُمْ ﴿٣١﴾ اِنَّ
الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَشَآقُّوا الرَّسُوْلَ مِنْۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدٰى ۙ لَنْ
يَّضُرُّوا اللّٰهَ شَيْـًٔا ؕ وَسَيُحْبِطُ اَعْمَالَهُمْ ﴿٣٢﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَطِيْعُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ وَلَا
تُبْطِلُوْۤا اَعْمَالَكُمْ ﴿٣٣﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ثُمَّ مَاتُوْا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يَّغْفِرَ
اللّٰهُ لَهُمْ ﴿٣٤﴾ فَلَا تَهِنُوْا وَتَدْعُوْۤا اِلَى السَّلْمِ ۖۗ وَاَنْتُمُ الْاَعْلَوْنَ ۖۗ وَاللّٰهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَّتِرَكُمْ اَعْمَالَكُمْ ﴿٣٥﴾
اِنَّمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَّلَهْوٌ ؕ وَاِنْ تُؤْمِنُوْا وَتَتَّقُوْا يُؤْتِكُمْ اُجُوْرَكُمْ وَلَا يَسْـَٔلْكُمْ اَمْوَالَكُمْ ﴿٣٦﴾
اِنْ يَّسْـَٔلْكُمُوْهَا فَيُحْفِكُمْ تَبْخَلُوْا وَيُخْرِجْ اَضْغَانَكُمْ ﴿٣٧﴾ هٰۤاَنْتُمْ هٰۤؤُلَآءِ تُدْعَوْنَ لِتُنْفِقُوْا فِيْ سَبِيْلِ
اللّٰهِ ۚ فَمِنْكُمْ مَّنْ يَّبْخَلُ ۚ وَمَنْ يَّبْخَلْ فَاِنَّمَا يَبْخَلُ عَنْ نَّفْسِهٖ ؕ وَاللّٰهُ الْغَنِيُّ وَاَنْتُمُ الْفُقَرَآءُ ۚ
ع وَاِنْ تَتَوَلَّوْا يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ۙ ثُمَّ لَا يَكُوْنُوْۤا اَمْثَالَكُمْ ﴿٣٨﴾

నీవు గుర్తిస్తావు. వారు మాట్లాడే ధోరణిని బట్టే గుర్తించవచ్చు. మీరు చేసే పనులన్నీ దేవునికి బాగా తెలుసు. మీలో స్థిరచిత్తులెవరో, సాహసవీరులెవరో బట్టబయలుచేసి మీ పరిస్థితుల నిగ్గు తేల్చడానికి దేవుడు మిమ్మల్ని తప్పకుండా పరీక్షిస్తాడు.[2] (30-31)

అవిశ్వాసులు దైవమార్గంలో ఆటంకాలు సృష్టించడమే గాక సత్యం, సన్మార్గాలు స్పష్టంగా వారి ముందుకొచ్చినా దైవప్రవక్తతో జగడం పెట్టుకున్నారు. అయినా వారు దేవునికి ఎలాంటి నష్టం కలిగించలేరు. దేవుడే వారి కర్మల్ని నిష్ఫలం చేస్తాడు. (32)

విశ్వాసులారా! మీరు మాత్రం దేవునికి, దైవప్రవక్తకు విధేయులయి మసలుకోండి. (చేజేతులా) మీ కర్మల్ని నాశనం చేసుకోకండి. (గుర్తుంచుకోండి,) సత్యాన్ని తిరస్కరించే వారిని, దైవమార్గంలో ఆటంకాలు సృష్టించేవారిని, చచ్చేదాకా సత్యతిరస్కారంలోనే పడి వుండేవారిని దేవుడు ఎన్నటికీ క్షమించడు. కనుక మీరు ధైర్యం కోల్పోయి (అవిశ్వాసులతో) రాజీ పడకండి. (ధైర్యంతో వ్యవహరిస్తే) మీరే విజయం సాధిస్తారు. దేవుడు మీకు తోడుగా ఉన్నాడు. ఆయన మీ కృషిని ఎన్నటికీ వమ్ముచేయడు. (33-35)

ఈ ప్రాపంచిక జీవితం ఒక ఆట, తమాషా మాత్రమే. మీరు విశ్వాసులై భయభక్తులతో నడచుకుంటే దేవుడు మీకు రావలిసిన ప్రతిఫలం తప్పక ప్రసాదిస్తాడు. ఆయన మిమ్మల్ని మీ సిరిసందలు ఇవ్వమని అడగటం లేదు. ఆయన మీ ధనాన్ని అడిగితే, చాలా తరిగిపోయేదాకా ఇవ్వమని అడుగుతుంటే మీరు పిసినారితనం చూపుతారు. ఇలా దేవుడు మీ బలహీనతల్ని బయటపెడ్తాడు. (36-37)

వినండి, (అవసరార్థం) దైవమార్గంలో ధనం ఖర్చుపెట్టమని మిమ్మల్ని కోరడం జరుగుతోంది. కాని మీలో కొందరు పిసినారితనం వహిస్తున్నారు. అయితే పిసినారితనం వహిస్తున్నవాడు నిజానికి తన సొంత విషయంలోనే పిసినారితనం వహిస్తున్నాడు (అని వారు తెలుసుకోలేకపోతున్నారు). దేవుడు నిరపేక్షాపరుడు. మీరే (సమస్త అవసరాలకు) ఆయనపై ఆధారపడేవారు. మీరు గనక (మా ఆజ్ఞలకు) విముఖులైతే దేవుడు మీ స్థానంలో కొత్తగా మరోజాతిని తెచ్చిపెడతాడు. వారు మీలా ప్రవర్తించరు. (38)

2. ఇతర వివరాలకు 2:155, 29:3 సూక్తులు, వాటి పాదసూచికలు చూడండి.

سُوْرَةُ الْفَتْحِ مَدَنِيَّةٌ (٤٨) (١١١) اٰيَاتُهَا ٢٩ رُكُوْعَاتُهَا ٤

అవతరణ: మదీనా

48. ఫతహ్ (విజయం)

సూక్తులు: 29

ఈ అధ్యాయం హి.శ. ఆరవ ఏట మక్కాలో దైవప్రవక్త (స) ఖురైష్ నాయకులతో హుదైబియా ఒప్పందం చేసుకొని మదీనాకు తిరిగివస్తున్నప్పుడు దారిలో అవతరించింది.

దైవప్రవక్త (సల్లం) తన అనుచరులతో మక్కా వెళ్ళి ఉమ్రా (కాబా దర్శనం) చేసినట్లు ఓరోజు కలగన్నారు. దాన్ని ఆచరణలో పెట్టేందుకు ఆయన కొన్నాళ్ళ తరువాత 1400 మంది సహాబీల(అనుచరుల)తో మక్కా బయలుదేరారు. ఈ సంగతి తెలిసి మక్కా ఖురైషీయులు ముస్లింలను అడ్డుకోవడానికి సైన్యాన్ని పంపారు. ఈవిధంగా ముస్లింలు ఉమ్రా చేయడానిక్కాదు, యుద్ధం చేయడానికి వచ్చారని అరబ్బులలో ప్రచారం చేయవచ్చని వారు ఎత్తుగడ వేశారు.

అయితే దైవప్రవక్త (సల్లం)కు ఈ సంగతి తెలిసింది. ఆయన వెంటనే ఆ దారి మార్చి వేరే దారిగుండా ప్రయాణం సాగించారు. చివరికి ఎంతో వ్యయప్రయాసలకోర్చి మక్కా నుండి 30 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న హుదైబియా ప్రాంతానికి చేరుకొని అక్కడ విడిది చేశారు.

ఖురైష్ నాయకులు ఈ సంగతి తెలుసుకొని చర్చల కోసం హుదైబియా ప్రాంతం తెగ నాయకుడు బుదైల్ బిన్ వర్ఖాను పంపారు. బుదైల్ దైవప్రవక్త (స)ను కలుసుకొని వారి రాకకు కారణం అడిగాడు. దైవప్రవక్త (స) తాము కాబాసందర్శనం కోసం మాత్రమే వచ్చామని చెప్పారు. బుదైల్ మక్కా వెళ్ళి ఈ విషయమే ఖురైష్ నాయకులకు తెలియజేసి, కాబాదర్శనం కోసం వస్తున్న ఈ యాత్రికుల్ని అడ్డుకోవడం భావ్యంకాదని సలహా ఇచ్చాడు. కాని ఖురైష్ నాయకులు అతని సలహాను ఖాతరు చేయలేదు.

వారు అహాబీష్ తెగలనాయకుడు హులైస్ బిన్ అల్ఖమాను దౌత్యవేత్తగా పంపుతూ ముస్లింలను ఎలాగైనా తిరిగి వెళ్ళిపోయేలా ఒప్పించాలని చెప్పారు. హులైస్ దైవప్రవక్త (స)తో మాట్లాడడానికి వెళ్ళాడు. కాని అతనక్కడి పరిస్థితి చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు. ముస్లిములంతా కాబాయాత్ర దీక్ష (ఇహ్రాం) బూని, తత్సంబంధిత దుస్తులు ధరించి ఉన్నారు. వారి ముందు మెడలకు ప్రత్యేకమైన పట్టాలు కట్టిన ఖుర్బానీ (బలి) ఒంటెలు నిలబడి ఉన్నాయి. ఈ దృశ్యం చూసి అతను వీరు యుద్ధం చేయడానికి కాదు, కాబా దర్శనం కోసం మాత్రమే వచ్చారని గ్రహించాడు. అందువల్ల అతను దైవప్రవక్త (స)ను కలుసుకోకుండానే మక్కా వెళ్ళిపోయాడు. ఖురైషీయులకు ఈ సంగతి తెలిపి “మీరు కాబా పవిత్రతను దిగజార్చుతూ వారిని అడ్డుకుంటే మేము మీతో సహకరించం” అని స్పష్టంగా చెప్పేశాడు హులైస్.

కాని ఖురైషీయులు తమ మంకుతనాన్ని వదలక ఈసారి మరో నాయకుడు ఉర్వా బిన్ మస్వూద్‌ని పంపారు. అతను కూడా వెళ్ళొచ్చి, ప్రవక్తఅనుచరుల గురుభక్తిని ప్రశంసిస్తూ “మీరు ఎలాంటి వారితో తలపడబోతున్నారో మీరే తేల్చుకోండి” అని చెప్పాడు. ఆతర్వాత ఖురైషీయులు ముస్లింలను కవ్వించడానికి ఓరోజు రాత్రివేళ యాభై మంది విలుకాండ్రను పంపారు. వారెళ్ళి ముస్లింశిబిరాలపై బాణాలు, రాళ్ళు విసిరారు.

ముస్లింలు వెంటనే మేల్కొని వారిని బంధించి దైవప్రవక్త (స) ముందు ప్రవేశపెట్టారు. అయితే ఆయన వారిని క్షమించి వదలిపెట్టారు. మరొకసారి తెల్లవారుజామున 80 మంది యోధులు వచ్చి నమాజు చేస్తున్న ముస్లింలపై మెరుపుదాడి చేశారు. చివరికి వారు కూడా పట్టుబడ్డారు. దైవప్రవక్త (స) వారిని కూడా క్షమించి వదలిపెట్టారు. ఇలా కవ్వించి కయ్యం పెట్టుకోవాలన్న ఖురైషీయుల ఎత్తుగడ నీరుగారిపోయింది.

ఆ తర్వాత దైవప్రవక్త (స) రాయబారం కోసం హజ్రత్ ఉస్మాన్ (రజి)ని పంపారు. హజ్రత్ ఉస్మాన్ (రజి) మక్కావెళ్ళి తాము యుద్ధం చేయడానికి రాలేదని, కాబాదర్శనం చేసుకొని వెళ్ళిపోతామని అన్నారు. కాని ఖురైషీయులు దానికి ససేమిరా అంగీకరించలేదు. పైగా ఆయన్ని మక్కానుండి వెళ్ళనివ్వకుండా ఆపిఉంచారు. ఈలోగా ఉస్మాన్‌ని హత్యచేశారని పుకారు పుట్టింది. ఆయన తిరిగి రాకపోవడంతో ముస్లింలు ఈవార్త నిజమేనని ఆగ్రహోదగ్రులైపోయారు. రాజనీతిని ఉల్లంఘించి దౌత్యవేత్తను చంపడమంటే ఖురైషీయులు యుద్ధప్రకటన చేయడమే. అంచేత దైవప్రవక్త (స) తక్షణమే అనుచరులందర్నీ సమావేశపరచి చివరి రక్తపుబొట్టు చిందేవరకు ఇక్కడ్నుంచి మరలిపోమనే మాటపై వారి చేత ప్రమాణంచేయించారు. దీన్నే ‘రిజ్వాన్ శపథం’ అంటారు.

తరువాత ఉస్మాన్ (రజి) హత్యవార్త నిజంకాదని తెలిసింది. హజ్రత్ ఉస్మాన్ (రజి) మక్కా నుండి తిరిగొచ్చారు. ఖురైష్ నాయకులు ఒకడుగు వెనక్కి తగ్గి రాజీ కోసం సుహైల్ బిన్అమ్రిని పంపించారు. సుహైల్ వచ్చి దైవప్రవక్త (సల్లం)తో సుదీర్ఘ చర్చలు జరిపాడు. చివరికి ఈక్రింది షరతులపై ఒప్పందం చేసుకోవడానికి ఉభయ వర్గాల ప్రతినిధులు అంగీకరించారు.

(1) ఈ సంవత్సరం ముహమ్మద్ (స), ఆయన అనుచరులు ఉమ్రా చేయకుండా వెళ్ళిపోతారు. వచ్చే ఏడు ఉమ్రా కోసం వచ్చి వారు మక్కాలో మూడురోజులు మాత్రమే ఉంటారు. అయితే తమవెంట ఒక్కొక్క ఖడ్గం మాత్రం తెచ్చుకుంటారు. అది తప్ప మరే ఆయుధ సామగ్రిని వెంట తెచ్చుకోరు.

(2) ఉభయపక్షాల మధ్య పదేళ్ళదాకా యుద్ధంగాని, ఒకరికి వ్యతిరేకంగా మరొకరు ఎలాంటి చర్యా తీసుకోవడంగాని జరగదు.

(3) ఈ పదేళ్ళ కాలంలో ఖురైషీయులకు చెందిన ఏ మనిషి అయినా అతని సంరక్షకుని అనుమతి లేకుండా ముహమ్మద్ (స) దగ్గరకు పారిపోయి వస్తే అతడ్ని వెనక్కి తిప్పిపంపాలి. అయితే ముహమ్మద్ (స) అనుచరుల్లో ఎవరైనా ఖురైషీయుల దగ్గరికి వస్తే అతడ్ని వెనక్కి పంపడం జరగదు.

(4) అరబ్బుతెగలు ఈ రెండుపక్షాలలో దేంతోనైనా స్నేహఒప్పందం చేసుకోవచ్చు.

ముస్లింలు ఈఒప్పందం పట్ల తీవ్రఆందోళన చెందారు. పైకి చాలా అన్యాయంగా, దారుణంగా కనిపిస్తున్న ఈ షరతుల్ని చూసి వారు మనస్ఫూర్తిగా అంగీకరించలేకపోయారు. వారికి దైవప్రవక్త (సల్లం) ఎలాగో అతికష్టం మీద నచ్చజెప్పారు. కాని అనుచరులు అయిష్టతతో లోలోన కుమిలిపోసాగారు. అవిశ్వాసులకు తాము లొంగిపోయినట్లు భావించి బాధపడసాగారు.

సంధిపత్రం రాయడం ఇంకా పూర్తికాలేదు. చివరిదశలో ఉంది. అంతలో సుహైల్ కొడుకు అబూజందల్ (రజి) అవిశ్వాసుల నిర్బంధం నుంచి తప్పించుకొని, కాళ్ళకు

సంకెళ్ళతో దైవప్రవక్త (స) దగ్గరకొచ్చి తనను అవిశ్వాసుల బారినుండి కాపాడమని వేడు కున్నారు. ఆయన చేసిన నేరం ఇస్లాం స్వీకరించడమే. ముస్లింలు ఆయన దుస్థితి చూసి చలించిపోయారు. కాని సుహైల్ వెంటనే ప్రవక్త (స) నుద్దేశించి "సంధిపత్రం రాయడం పూర్తిగాకపోయినా షరతులు ముందుగానే మన మధ్య నిర్ణయమై పోయాయి. కనుక ఇతడ్ని నాకప్పగించాలి" అన్నాడు. దైవప్రవక్త (సల్లం) కేవలం నోటిమాటకు కట్టుబడి, బాధాతప్త హృదయంతో అబూజందల్ (రజి)ని సుహైల్‌కు అప్పగించారు. ప్రవక్త అనుచ రులు కోపం, దుఃఖం కలగలిసిన భావోద్రేకాలను బలవంతంగా దిగమింగి, నిస్సహా యంగా చూస్తూ ఉండిపోవలసి వచ్చింది.

ఒప్పందం కుదిరిన తరువాత దైవప్రవక్త (సల్లం), ఆయన అనుయాయులు హుదైబియాలోనే పశువుల్ని బలిచ్చి శిరోముండనం చేయించుకున్నారు. ఆ తరువాత ముస్లింలు ఈ ఒప్పందం తమకు అపజయం, అవమానకరమని భావిస్తూ క్రుంగిన మనస్సుతో మదీనా తిరుగుప్రయాణమయ్యారు. అప్పుడు దారిలో ఒకచోట 'హుదైబియా ఒప్పందం మీ పాలిట ఘనవిజయం' అంటూ ఈ అధ్యాయం అవతరించింది. దాంతో వారి ముఖాలలో ఆశ్చర్యం, ఆనందం తొణికిసలాడాయి. ఇంతకూ ఈ ఒప్పందం ఘన విజయం ఎలా అయిందో పరిశీలిద్దాం.

హుదైబియా ఒప్పందం వల్ల అరేబియాలో చాలావరకు శాంతియుత వాతావరణం నెలకొన్నది. దేశం నలుమూలల నుండి బహుదైవారాధకులు స్వేచ్ఛగా మదీనాకు రాకపోకలు ప్రారంభించారు. వారు మదీనాలో ముస్లింల ధార్మిక జీవనసరళిని దగ్గర్నుండి చూసి ప్రభావితులవుతున్నారు. వారిలో అనేకమంది ఇస్లాం స్వీకరించసాగారు. ఇలా ఇస్లాం అతివేగంగా విస్తరిస్తూ పోతోంది. ఒప్పందం సమయంలో ఇస్లాం పరిరక్షకులుగా 1400 మంది యోధులు మాత్రమే ఉండగా, కేవలం రెండేళ్ళలో ఈసంఖ్య 10,000కు పెరిగింది. ఒప్పందంలోని 4వ నిబంధన ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) అనేక అరబ్బు తెగలతో స్నేహఒప్పందాలు కుదుర్చుకున్నారు. హుదైబియా ప్రాంతంలోని ఖుజాఅ తెగతో కూడా ఒప్పందం కుదుర్చుకొని దాన్ని తమ మిత్రపక్షంగా చేసుకున్నారు.

మరోవైపు దైవప్రవక్త (స)కు ఇస్లామీయ రాజ్యాన్ని పటిష్ఠపరచడానికి, ముస్లింలను నైతికంగా, సామాజికంగా, సాంస్కృతికంగా మరింత తీర్చిదిద్దడానికి, విదేశీ చక్రవర్తులకు దైవసందేశంతో కూడిన లేఖలు పంపడానికి అవకాశం లభించింది. ఇస్లాంని తీవ్రంగా ద్వేషిస్తూ నిరంతరం కుట్రలు, కుయుక్తులు పన్నుతున్న యూదులను సులభంగా అణచి వేయగలిగారు. ఖైబర్, ఫిదక్, ఖురాలోయ, తైమా వగైరా యూద ప్రాంతాలు ఇస్లామీయ రాజ్యపరిధిలోకి వచ్చాయి.

మక్కాలో ఇస్లాం స్వీకరించినవారు ఒక్కొక్కరే ఖురైషీయుల నిర్బంధం, చిత్ర హింసల బారి నుండి తప్పించుకొని, ఒప్పందంలోని మూడవ షరతు ప్రకారం మదీనా వెళ్ళలేక, ఎర్ర సముద్రం తీరాన సిరియా నుండి మక్కా వచ్చే దారిలో ఓ కీలక ప్రదేశా నికి చేరుకోసాగారు. అలా డెబ్బయి, ఎనభై మంది చేరుకొని మక్కా ఖురైషీయుల వర్తక బిడారాలపై గెరిల్లా దాడులు చేస్తూ వారిని చికాకు పరచడం ప్రారంభించారు. ఈ పోరు పడలేక ఖురైష్ నాయకులు ఒడంబడిక జరిగిన ఏడాదికే హిజ్రీ శకం 7వ ఏట దైవప్రవక్త (స) దగ్గరకు వెళ్ళి ఒడంబడికలోని 3వ షరతును రద్దుచేసి ఆ ముస్లింలను మదీనా పిలిపించుకో వలసిందిగా ఆయన్ని అభ్యర్థించారు.

بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ

اِنَّا فَتَحۡنَا لَکَ فَتۡحًا مُّبِیۡنًا ۙ﴿۱﴾ لِّیَغۡفِرَ لَکَ اللّٰہُ مَا تَقَدَّمَ مِنۡ ذَنۡۢبِکَ وَمَا تَاَخَّرَ وَیُتِمَّ نِعۡمَتَہٗ عَلَیۡکَ
وَیَہۡدِیَکَ صِرَاطًا مُّسۡتَقِیۡمًا ۙ﴿۲﴾ وَّیَنۡصُرَکَ اللّٰہُ نَصۡرًا عَزِیۡزًا ﴿۳﴾ ہُوَ الَّذِیۡۤ اَنۡزَلَ السَّکِیۡنَۃَ فِیۡ قُلُوۡبِ
الۡمُؤۡمِنِیۡنَ لِیَزۡدَادُوۡۤا اِیۡمَانًا مَّعَ اِیۡمَانِہِمۡ ؕ وَلِلّٰہِ جُنُوۡدُ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ ؕ وَکَانَ اللّٰہُ عَلِیۡمًا
حَکِیۡمًا ۙ﴿۴﴾ لِّیُدۡخِلَ الۡمُؤۡمِنِیۡنَ وَالۡمُؤۡمِنٰتِ جَنّٰتٍ تَجۡرِیۡ مِنۡ تَحۡتِہَا الۡاَنۡہٰرُ خٰلِدِیۡنَ فِیۡہَا وَیُکَفِّرَ
عَنۡہُمۡ سَیِّاٰتِہِمۡ ؕ وَکَانَ ذٰلِکَ عِنۡدَ اللّٰہِ فَوۡزًا عَظِیۡمًا ۙ﴿۵﴾ وَّیُعَذِّبَ الۡمُنٰفِقِیۡنَ وَالۡمُنٰفِقٰتِ وَ
الۡمُشۡرِکِیۡنَ وَالۡمُشۡرِکٰتِ الظَّآنِّیۡنَ بِاللّٰہِ ظَنَّ السَّوۡءِ ؕ عَلَیۡہِمۡ دَآئِرَۃُ السَّوۡءِ ۚ وَغَضِبَ اللّٰہُ

హిజ్రీ శకం 7లో ఒప్పందం ప్రకారం దైవప్రవక్త (స) అనుయాయుల్ని తీసుకొని మక్కా వెళ్ళి ప్రశాంతంగా కాబాయాత్ర జరిపి వచ్చారు. అయితే హి.శ. 8లో ఖురైషీ యుల మిత్రపక్షమైన బనూబకర్ తెగ పాతకక్షలతో ముస్లింల మిత్రపక్షమైన ఖుజాఅ తెగపై దాడిచేసి ఘోరమైన హత్యాకాండకు పాల్పడింది. ఈ హత్యాగ్నికి ఖురైషీయులు కూడా ఆజ్యంపోసి హుదైబియా ఒడంబడికను ఉల్లంఘించారు. ఖుజాఅ తెగ ప్రతిని ధులు మదీనా వెళ్ళి తమపై బకర్ తెగ జరిపిన హింసాకాండ గురించి దైవప్రవక్త (స) ముందు విలపిస్తూ చెప్పుకున్నారు. అది హి.శ. 8వ ఏడు. హజ్ కాలం కూడా సమీపిం చింది. అప్పుడు దైవప్రవక్త (స) 10,000 మంది సాయుధ సహచరులతో బయలుదేరి పెద్దగా రక్తపాతం లేకుండానే మక్కా పట్టణాన్ని సులువుగా జయించగలిగారు. దాంతో మక్కా ప్రజలు, దాని చుట్టుప్రక్కల ఉన్న తెగలవారు దైవప్రవక్త (స)కు లొంగిపోయారు. వారిలో వేలాదిమంది ఇస్లాం స్వీకరించడం కూడా జరిగింది.

ఇదీ ఈ అధ్యాయంలో భవిష్యత్ ప్రకటనగా హుదైబియా ఒప్పందాన్ని ఘన విజయంగా వర్ణించబడిన రహస్య విశేషాలు.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

ముహమ్మద్ (స)! మేము నీకు స్పష్టమైన విజయం ప్రసాదించాం. దేవుడు నీగత పొరపాట్లు, భావిపొరపాట్లు మన్నించి నీపై తన అనుగ్రహం పరిపూర్తి చేయాలని, నీకు రుజుమార్గం చూపి, పెద్ద సహాయం చేయాలని (ఈ శుభవార్త నీకు విన్పిస్తున్నాడు).

ఆయనే ముస్లింల విశ్వాసం ద్విగుణీకృతం కావడానికి వారి హృదయాలలో శాంతీ స్థిమితాలను అవతరింపజేశాడు. భూమ్యాకాశాల సైన్యాలన్నీ దేవుని అధీనంలోనే ఉన్నాయి. ఆయన సర్వం ఎరిగినవాడు, ఎంతో వివేకవంతుడు. (1-4)

(ఇలా చేయడానికి కారణం) విశ్వసించిన స్త్రీ పురుషుల్ని శాశ్వతనివాసం కొరకు సెలయేరులు పారే స్వర్గవనాలలో ప్రవేశింపజేయాలని, వారి నుండి చెడులను తొలగిం చాలని- దేవుని దృష్టిలో ఇది గొప్పవిజయం- దేవుడ్ని గురించి అనుమాన రోగానికి గురైన కపట, బహుదైవారాధక స్త్రీపురుషుల్ని శిక్షించాలని ఆయన సంకల్పించాడు.

ఈ అనుమాన రోగిష్టులు తమంతట తామే కీడువలలో చిక్కుకున్నారు. వారిపై దైవాగ్రహం విరుచుకుపడుగాక! ఆయన ఈ దుర్మార్గుల్ని శపించాడు. వారికోసం అతిచెడ్డ

عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَاَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ ؕ وَسَآءَتْ مَصِيْرًا ﴿٦﴾ وَلِلّٰهِ جُنُوْدُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ
وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ﴿٧﴾ اِنَّآ اَرْسَلْنٰكَ شَاهِدًا وَّمُبَشِّرًا وَّنَذِيْرًا ﴿٨﴾ لِّتُؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ وَ
رَسُوْلِهٖ وَتُعَزِّرُوْهُ وَتُوَقِّرُوْهُ ؕ وَتُسَبِّحُوْهُ بُكْرَةً وَّاَصِيْلًا ﴿٩﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يُبَايِعُوْنَكَ اِنَّمَا يُبَايِعُوْنَ
اللّٰهَ ؕ يَدُ اللّٰهِ فَوْقَ اَيْدِيْهِمْ ۚ فَمَنْ نَّكَثَ فَاِنَّمَا يَنْكُثُ عَلٰى نَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ اَوْفٰى بِمَا عٰهَدَ
عَلَيْهُ اللّٰهَ فَسَيُؤْتِيْهِ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿١٠﴾ سَيَقُوْلُ لَكَ الْمُخَلَّفُوْنَ مِنَ الْاَعْرَابِ شَغَلَتْنَآ اَمْوَالُنَا
وَاَهْلُوْنَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا ۚ يَقُوْلُوْنَ بِاَلْسِنَتِهِمْ مَّا لَيْسَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ ؕ قُلْ فَمَنْ يَّمْلِكُ لَكُمْ
مِّنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا اِنْ اَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا اَوْ اَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا ؕ بَلْ كَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ﴿١١﴾
بَلْ ظَنَنْتُمْ اَنْ لَّنْ يَّنْقَلِبَ الرَّسُوْلُ وَالْمُؤْمِنُوْنَ اِلٰٓى اَهْلِيْهِمْ اَبَدًا وَّزُيِّنَ ذٰلِكَ فِيْ قُلُوْبِكُمْ
وَظَنَنْتُمْ ظَنَّ السَّوْءِ ۖۚ وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُوْرًا ﴿١٢﴾ وَمَنْ لَّمْ يُؤْمِنْ بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ فَاِنَّآ اَعْتَدْنَا
لِلْكٰفِرِيْنَ سَعِيْرًا ﴿١٣﴾ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ يَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ

నివాసమైన నరకకూపం సిద్ధపరచి ఉంచాడు. భూమ్యాకాశాల సైన్యాలన్నీ ఆయన అధీనంలోనే ఉన్నాయి. ఆయన సర్వ శక్తిమంతుడు, మహా వివేకవంతుడు. (5-7)

ముహమ్మద్ (స)! మేము నిన్ను సాక్ష్యమిచ్చేవానిగా, శుభవార్త అందజేసేవానిగా, హెచ్చరించేవానిగా చేసి పంపాము. ఎందుకంటే (మానవులారా!) మీరు దేవుడ్ని, ఆయన ప్రవక్తను విశ్వసించండి. ఆయనకు మీ సహాయసహకారాలు అందజేయండి. ఆయన్ని గౌరవించండి. ఉదయం, సాయంత్రం దేవుని పవిత్రత స్మరిస్తూ ఉండండి. (8-9)

ప్రవక్తా! నీముందు శపథం చేస్తున్నవారు నిజానికి దేవుని ముందు శపథం చేస్తున్నారు. వారి చేయి దేవుని చేతిలో ఉంది. ఇప్పుడీ ప్రమాణాన్ని ఎవరైనా భంగపరిస్తే దాని కీడు వారిపైనే పడుతుంది. ఎవరు దేవుని ముందు ప్రమాణంచేసి దాన్ని నెరవేరుస్తారో, దేవుడు వారికి త్వరలోనే గొప్ప ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడు. (10)

ప్రవక్తా! గ్రామీణుల్లో (యుద్ధానికి బయలుదేరకుండా) వెనకుండిపోయినవారు ఇప్పుడు నీ దగ్గరికొచ్చి (సాకులు చెబుతూ) "మా ఆస్తులూ, భార్యాపిల్లల గొడవలో పడి మేము రాలేక పోయాము. (దయచేసి) మా మన్నింపు కోసం దైవాన్ని ప్రార్థించండి" అని తప్పకుండా అంటారు. వీరు తమ మనసులో లేని మాటలు చెబుతారు. కనుక వారికిలా చెప్పు: "అదా సంగతి! అయితే దేవుడు మీకు కీడు లేదా మేలు చేయదలిస్తే ఆయన నిర్ణయాన్ని ఎవరు అడ్డుకో గలుగుతారు? మీ వ్యవహారాలను గురించి దేవునికి బాగా తెలుసు. మీరసలు దైవప్రవక్త, విశ్వాసులు (యుద్ధంలో చిక్కుకొని) తమ ఇండ్లకు తిరిగి రాలేరనుకున్నారు. ఈ ఆలోచన మీ మనస్సుకు ఎంతగానో నచ్చింది. మీరిలా దుష్ట ఆలోచనలకు పోయిన పరమదుర్మార్గులు." (11-12)

దేవుడ్ని, ఆయన ప్రవక్తను నమ్మని అవిశ్వాసుల కోసం మేము భగభగమండే నరకాగ్ని సిద్ధపరచి ఉంచాం. భూమ్యాకాశాల సామ్రాజ్యానికి సార్వభౌముడు దేవుడే. ఆయన తలచుకున్న విధంగా కొందరిని క్షమిస్తాడు, మరికొందరిని శిక్షిస్తాడు. తిరస్కార వైఖరి విడనాడినవారి పట్ల ఆయన గొప్ప క్షమాశీలి, అమిత దయామయుడు. (13-14)

غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿١٤﴾ سَيَقُوْلُ الْمُخَلَّفُوْنَ اِذَا انْطَلَقْتُمْ اِلٰى مَغَانِمَ لِتَاْخُذُوْهَا ذَرُوْنَا نَتَّبِعْكُمْ ۚ
يُرِيْدُوْنَ اَنْ يُّبَدِّلُوْا كَلٰمَ اللّٰهِ ؕ قُلْ لَّنْ تَتَّبِعُوْنَا كَذٰلِكُمْ قَالَ اللّٰهُ مِنْ قَبْلُ ۚ فَسَيَقُوْلُوْنَ بَلْ
تَحْسُدُوْنَنَا ؕ بَلْ كَانُوْا لَا يَفْقَهُوْنَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿١٥﴾ قُلْ لِّلْمُخَلَّفِيْنَ مِنَ الْاَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ اِلٰى
قَوْمٍ اُولِيْ بَاْسٍ شَدِيْدٍ تُقَاتِلُوْنَهُمْ اَوْ يُسْلِمُوْنَ ۚ فَاِنْ تُطِيْعُوْا يُؤْتِكُمُ اللّٰهُ اَجْرًا حَسَنًا ۚ وَاِنْ
تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِّنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿١٦﴾ لَيْسَ عَلَى الْاَعْمٰى حَرَجٌ وَّلَا عَلَى الْاَعْرَجِ
حَرَجٌ وَّلَا عَلَى الْمَرِيْضِ حَرَجٌ ؕ وَمَنْ يُّطِعِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ يُدْخِلْهُ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهٰرُ ۚ وَمَنْ يَّتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿١٧﴾ لَقَدْ رَضِيَ اللّٰهُ عَنِ الْمُؤْمِنِيْنَ اِذْ يُبَايِعُوْنَكَ
تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِيْ قُلُوْبِهِمْ فَاَنْزَلَ السَّكِيْنَةَ عَلَيْهِمْ وَاَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيْبًا ﴿١٨﴾ وَّمَغَانِمَ
كَثِيْرَةً يَّاْخُذُوْنَهَا ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ﴿١٩﴾ وَعَدَكُمُ اللّٰهُ مَغَانِمَ كَثِيْرَةً تَاْخُذُوْنَهَا فَعَجَّلَ
لَكُمْ هٰذِهٖ وَكَفَّ اَيْدِيَ النَّاسِ عَنْكُمْ ۚ وَلِتَكُوْنَ اٰيَةً لِّلْمُؤْمِنِيْنَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا مُّسْتَقِيْمًا ﴿٢٠﴾

మీరు సమరసొత్తు సేకరించడానికి బయలుదేరితే వెనుక వదిలేయబడినవారు మీ దగ్గరికొచ్చి 'మమ్మల్ని కూడా మీతోపాటు తీసికెళ్ళండ'ని తప్పక అంటారు. వీరు దైవ నిర్ణయాన్ని మార్చేయజూస్తున్నారు. (కనుక) "మీరు మాతోపాటు రావడానికి వీల్లేదు. దేవుడు ఈ విషయాన్ని ముందే నిర్ణయించాడ"ని వారికి స్పష్టంగా చెప్పేయండి. దానికి వారు (లోలోన ఉడికిపోతూ) "లేదు, మీరసలు మమ్మల్ని ద్వేషిస్తున్నారు" అనంటారు. (ఇక్కడ ద్వేషం ప్రసక్తే లేదు.) వీరసలు మంచిమాటను సరిగా గ్రహించరు. (15)

వెనకుండిపోయే గ్రామీణులతో ఇలా అనండి: "త్వరలోనే మీరు చాలా శక్తిమంతులైనవారితో పోరాడేందుకు పిలువబడతారు. వారితో మీరు యుద్ధం చేయవలసి ఉంది. లేదా వారు విధేయులయి లొంగిపోవచ్చు. అప్పుడు మీరు యుద్ధాజ్ఞను శిరసావహిస్తే దేవుడు మీకు మంచి ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడు. అలాకాకుండా మీరు ఇదివరకు ముఖం చాటేసినట్లు చాటేస్తే దేవుడు మీకు అతి బాధాకరమైన శిక్ష విధిస్తాడు." (16)

అంధులు, కుంటివాళ్ళు, వ్యాధిగ్రస్తులు యుద్ధంలో పాల్గొనలేకపోతే ఎలాంటి తప్పులేదు. దేవునికి, ఆయన ప్రవక్తకు విధేయులైనవారిని దేవుడు సెలయేరులు పారే స్వర్గవనాలలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. విముఖులయ్యేవారికి దుర్భరశిక్ష విధిస్తాడు. (17)

విశ్వాసులు చెట్టు క్రింద నీచేతిలో చేయి వేసి శపథం చేస్తున్నప్పుడు దేవుడు వారి పట్ల ప్రసన్నుడయ్యాడు. వారి ఆంతర్యాల స్థితి ఆయనకు తెలుసు. అందువల్ల వారిపై ఆయన శాంతిస్థిమితాలు అవతరింపజేశాడు. బహుమానంగా వారికి సమీప విజయాన్ని, అపార సమరసొత్తును అనుగ్రహించాడు. దాన్ని వారు (త్వరలోనే) సాధిస్తారు. దేవుడు మహా శక్తిమంతుడు, ఎంతో వివేచనాపరుడు. (18-19)

దేవుడు మీకు పెద్దఎత్తున సమరసొత్తు లభిస్తుందని వాగ్దానం చేస్తున్నాడు. ప్రస్తుతం ఆయన మీకు ఈవిజయం ప్రసాదించి, భవిష్యత్తులో మీకు వ్యతిరేకంగా ఇతరులు తోక జాడించకుండా వారిని నిలువరించాడు. మరోవైపు విశ్వాసులకు ఒక నిదర్శనంగా చేశాడు. మీరు సన్మార్గంలో స్థిరంగా ఉండేందుకు దేవుడు మీకు మరింత సద్బుద్ధి ఇవ్వా

وَّاُخْرٰى لَمْ تَقْدِرُوْا عَلَيْهَا قَدْ اَحَاطَ اللّٰهُ بِهَا ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيْرًا ﴿٢١﴾ وَلَوْ قٰتَلَكُمُ
الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوَلَّوُا الْاَدْبَارَ ثُمَّ لَا يَجِدُوْنَ وَلِيًّا وَّلَا نَصِيْرًا ﴿٢٢﴾ سُنَّةَ اللّٰهِ الَّتِىْ قَدْ خَلَتْ مِنْ
قَبْلُ ۖۚ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللّٰهِ تَبْدِيْلًا ﴿٢٣﴾ وَهُوَ الَّذِىْ كَفَّ اَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ
بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنْۢ بَعْدِ اَنْ اَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرًا ﴿٢٤﴾ هُمُ الَّذِيْنَ
كَفَرُوْا وَصَدُّوْكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْىَ مَعْكُوْفًا اَنْ يَّبْلُغَ مَحِلَّهٗ ؕ وَلَوْلَا رِجَالٌ مُّؤْمِنُوْنَ
وَنِسَآءٌ مُّؤْمِنٰتٌ لَّمْ تَعْلَمُوْهُمْ اَنْ تَطَئُوْهُمْ فَتُصِيْبَكُمْ مِّنْهُمْ مَّعَرَّةٌ ۢ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ لِيُدْخِلَ
اللّٰهُ فِىْ رَحْمَتِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ۚ لَوْ تَزَيَّلُوْا لَعَذَّبْنَا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿٢٥﴾ اِذْ جَعَلَ
الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فِىْ قُلُوْبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَاَنْزَلَ اللّٰهُ سَكِيْنَتَهٗ عَلٰى رَسُوْلِهٖ
وَعَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ وَاَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوٰى وَكَانُوْۤا اَحَقَّ بِهَا وَاَهْلَهَا ؕ وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيْمًا ﴿٢٦﴾ ع
لَقَدْ صَدَقَ اللّٰهُ رَسُوْلَهُ الرُّءْيَا بِالْحَقِّ ۚ لَتَدْخُلُنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ اِنْ شَآءَ اللّٰهُ اٰمِنِيْنَ ۙ مُحَلِّقِيْنَ

లన్న ఉద్దేశ్యం కూడా దీని వెనకుంది. మరికొన్ని సమరసొత్తులు కూడా మీకు లభిస్తాయని దేవుడు వాగ్దానం చేస్తున్నాడు. వాటిని మీరింకా సాధించలేదు. దేవుడు వాటిని చుట్టుముట్టి ఉంచాడు. దేవుడు ప్రతిపనీ చేయగల సర్వశక్తిమంతుడు. (20-21)

ఇప్పుడీ అవిశ్వాసులు గనక మీతో పోరాడితే తప్పకుండా వెన్నుజూపి పారిపోతారు. వారికి ఎలాంటి మద్దతు, సహాయం లభించవు. ఇది పూర్వకాలం నుండీ వస్తున్న దైవ సంప్రదాయం. దైవసంప్రదాయంలో నీవు ఎన్నడూ ఏ మార్పూ చూడలేవు. దేవుడే మక్కాలోయలో వారి చేతుల్ని మీనుండి, మీ చేతుల్ని వారినుండి (యుద్ధం జరగకుండా) నిరోధించాడు. నిజానికి ఆయన వారిపై మీకు ఇంతకు ముందే ఆధిక్యత (విజయం) ప్రసాదించాడు. మీరు చేస్తున్నదంతా దేవుడు గమనిస్తూనే ఉన్నాడు. (22-24)

సత్యాన్ని తిరస్కరించినవారు, మిమ్మల్ని ప్రతిష్ఠాలయం (కాబాగృహం)కు రానివ్వకుండా నిరోధించినవారు, బలిపశువుల్ని వాటి బలిప్రదేశానికి చేరనీకుండా అడ్డుకున్న వారు వారేకదా! (మక్కాలో) మీరెరుగని స్త్రీపురుష విశ్వాసులు లేకుండాఉంటే, పొరపాటున మీరు వారిపై కూడా దాడిచేస్తారన్న ప్రమాదం, దానివల్ల మీరు అప్రతిష్ఠ పాలవుతారన్న భయం కూడా లేకుండా ఉంటే (ఈ యుద్ధాన్ని మేము నిరోధించేవారం కాదు). దేవుడు తానుకోరిన వారిని తన కారుణ్యఛాయలోకి తీసుకోవడానికే (ఈ యుద్ధాన్ని నిరోధించాడు). ఈ విశ్వాసులు వేరేచోటికి పోయివుంటే (మక్కాలో మిగిలివుండే) అవిశ్వాసుల్ని మేము తప్పకుండా కఠినంగా శిక్షించేవాళ్ళం. (25)

(ఈ కారణంగానే) ఈ అవిశ్వాసులు మొండి పట్టుదలకు పోయినప్పుడు దేవుడు తన ప్రవక్తకు, విశ్వాసులకు సహనం, సంయమనాలు ప్రసాదించాడు. వారిని భయభక్తుల వైఖరికి కట్టుబడిఉండేలా చేశాడు. అసలు వారే భయభక్తులు కలిగిఉండటానికి ఎక్కువ అర్హులు. దేవుడు సర్వం ఎరిగినవాడు. (26)

దేవుడు తన ప్రవక్తకు స్వప్నం చూపిన సంగతి నిజమే. అది సత్యంతో కూడుకున్న స్వప్నం. (దాని ప్రకారం) దేవుడు తలిస్తే (త్వరలోనే) మీరు తప్పకుండా ప్రతిష్ఠాలయం

رُءُوْسَكُمْ وَمُقَصِّرِيْنَ ۙ لَا تَخَافُوْنَ ؕ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوْا فَجَعَلَ مِنْ دُوْنِ ذٰلِكَ فَتْحًا قَرِيْبًا ﴿٢٧﴾
هُوَ الَّذِىْۤ اَرْسَلَ رَسُوْلَهٗ بِالْهُدٰى وَدِيْنِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهٗ عَلَى الدِّيْنِ كُلِّهٖ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًا ﴿٢٨﴾
مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰهِ ؕ وَالَّذِيْنَ مَعَهٗۤ اَشِدَّآءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَآءُ بَيْنَهُمْ تَرٰٮهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَّبْتَغُوْنَ
فَضْلًا مِّنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانًا ؗ سِيْمَاهُمْ فِىْ وُجُوْهِهِمْ مِّنْ اَثَرِ السُّجُوْدِ ؕ ذٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِى التَّوْرٰٮةِ ۖۛۚ وَ
مَثَلُهُمْ فِى الْاِنْجِيْلِ ۛۚ كَزَرْعٍ اَخْرَجَ شَطْئَـهٗ فَاٰزَرَهٗ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوٰى عَلٰى سُوْقِهٖ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ
لِيَغِيْظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ ؕ وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ مِنْهُمْ مَّغْفِرَةً وَّاَجْرًا عَظِيْمًا ﴿٢٩﴾ ع

اٰيَاتُهَا ١٨ (٤٩) سُوْرَةُ الْحُجُرٰتِ مَدَنِيَّةٌ (١٠٦) رُكُوْعَاتُهَا ٢

(కాబా)లో నిర్భయంగా, నిశ్చింతగా ప్రవేశిస్తారు. అక్కడ మీతలలను పూర్తిగా గొరిగించుకుంటారు లేదా కత్తిరించుకుంటారు. మీకు ఎలాంటి భయముండదు. మీకు తెలియని విషయాలు (ఎన్నో) ఆయనకు తెలుసు. అందువల్ల ఈ స్వప్నం నిజం కావడానికి ముందుగా ఆయన ఈ సమీప విజయాన్ని మీకు ప్రసాదించాడు. (27)

ఆ దేవుడే తన ప్రవక్తకు సన్మార్గం, సత్యధర్మం ఇచ్చి, అది యావత్తు జీవనవ్యవస్థలపై ఆధిక్యత వహించడానికి పంపాడు. దీనికి దేవుని సాక్ష్యమే చాలు. (28)

ముహమ్మద్ (స) దేవుని సందేశహరుడు. ఆయన అనుచరులు అవిశ్వాసులకు ఏమాత్రం లొంగని దృఢమనస్కులు. అయితే వారు పరస్పరం మృదుహృదయులు, దయామయులు. నీవు ఎప్పుడైనా వారిని చూస్తే వారు రుకూ, సజ్దాలు (ప్రార్థన) చేయడంలో, దేవుని అనుగ్రహం, ఆయన ప్రసన్నతలు అర్థించడంలో నిమగ్నులై ఉండటం కన్పిస్తుంది. వారి ముఖాలపై సాష్టాంగప్రణామ చిహ్నాలు ఉంటాయి. ఆ చిహ్నాల్ని బట్టే వారిని గుర్తించవచ్చు. ఇవి తౌరాత్‌లో వారిని గురించి వర్ణించబడిన లక్షణాలు.

ఇన్జీల్‌లో వారి లక్షణాలు ఈవిధంగా పోల్చబడ్డాయి: ఒక పొలం ఉంది. అందులో మొదట విత్తనం నుండి చిన్న మొలక అంకురిస్తుంది. తరువాత అది పటిష్ఠమవుతుంది. ఆ తర్వాత కాస్త లావెక్కి కాడగా మారుతుంది. ఆపై ఆ మొక్క తన కాండం మీద నిటారుగా నిలబడుతుంది. అప్పుడు రైతులకు ఆ దృశ్యం కనులపండువగా ఉంటుంది; అవిశ్వాసులు అసూయాగ్నిలో మాడిపోవడానికి (ఈవిధంగా విశ్వాసుల సద్గుణ సంపత్తి పుష్పించి ఫలిస్తుంది). వారిలో సత్యాన్ని విశ్వసించి సదాచార సంపన్నులయిన వారిని దేవుడు మన్నించి గొప్ప ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తానని వాగ్దానం చేశాడు. (29)

49. హుజురాత్ (నివాసగృహాలు)

అవతరణ: మదీనా — సూక్తులు : 18

ఈ అధ్యాయం సూక్తులు హి.శ. 8నుంచి 10వరకు వివిధ సందర్భాలలో అవతరించాయి. ఇందులో సభ్యతాసంస్కృతులు బోధించబడ్డాయి. సామూహిక చెడులకు, వర్గ, వర్గ విచక్షణలకు దూరంగా ఉండాలని, మాటల్లోనేగాక, చేతల్లో కూడా విశ్వాసాలు వెలిబుచ్చే క్రియాశీలురైన ముస్లింలుగా మసలుకోవాలని చెప్పడం జరిగింది.

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا لَا تُقَدِّمُوۡا بَيۡنَ يَدَىِ اللّٰهِ وَرَسُوۡلِهٖ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيۡعٌ عَلِيۡمٌ ﴿۱﴾
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا لَا تَرۡفَعُوۡۤا اَصۡوَاتَكُمۡ فَوۡقَ صَوۡتِ النَّبِىِّ وَلَا تَجۡهَرُوۡا لَهٗ بِالۡقَوۡلِ كَجَهۡرِ
بَعۡضِكُمۡ لِبَعۡضٍ اَنۡ تَحۡبَطَ اَعۡمَالُكُمۡ وَاَنۡتُمۡ لَا تَشۡعُرُوۡنَ ﴿۲﴾ اِنَّ الَّذِيۡنَ يَغُضُّوۡنَ اَصۡوَاتَهُمۡ
عِنۡدَ رَسُوۡلِ اللّٰهِ اُولٰٓئِكَ الَّذِيۡنَ امۡتَحَنَ اللّٰهُ قُلُوۡبَهُمۡ لِلتَّقۡوٰى ؕ لَهُمۡ مَّغۡفِرَةٌ وَّاَجۡرٌ عَظِيۡمٌ ﴿۳﴾
اِنَّ الَّذِيۡنَ يُنَادُوۡنَكَ مِنۡ وَّرَآءِ الۡحُجُرٰتِ اَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡقِلُوۡنَ ﴿۴﴾ وَلَوۡ اَنَّهُمۡ صَبَرُوۡا حَتّٰى تَخۡرُجَ
اِلَيۡهِمۡ لَكَانَ خَيۡرًا لَّهُمۡ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوۡرٌ رَّحِيۡمٌ ﴿۵﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡۤا اِنۡ جَآءَكُمۡ فَاسِقٌۢ بِنَبَاٍ
فَتَبَيَّنُوۡۤا اَنۡ تُصِيۡبُوۡا قَوۡمًاۢ بِجَهَالَةٍ فَتُصۡبِحُوۡا عَلٰى مَا فَعَلۡتُمۡ نٰدِمِيۡنَ ﴿۶﴾ وَاعۡلَمُوۡۤا اَنَّ فِيۡكُمۡ رَسُوۡلَ

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

విశ్వాసులారా! దేవుని సమక్షంలో, ఆయన ప్రవక్త సమక్షంలో మీరు మితిమీరి పోకండి. దేవునికి భయపడండి. దేవుడు సమస్తం వింటున్నాడు; సర్వం ఎరిగినవాడు.(1)

మీరు పరస్పరం బిగ్గరగా మాట్లాడుకున్నట్లు దైవప్రవక్త ముందు బిగ్గరగా మాట్లాడకండి. (దీనివల్ల) మీరు చేసుకున్న సత్కర్మలు మీ ఆలోచనకు సైతం తట్టని విధంగా నిష్ఫలం కావచ్చు. దైవప్రవక్త ఎదుట (వినయంతో) కంఠస్వరం తగ్గించి మాట్లాడేవారే నిజమైన దైవభీతిపరులు. భయభక్తుల కోసం దేవుడు వారి హృదయాలు పరీక్షించి చూశాడు. వారికి మన్నింపు, గొప్ప ప్రతిఫలం లభిస్తాయి. (2-3)

ప్రవక్తా! (నీ) నివాసగృహాల బయటనుంచి నిన్ను కేకలు పెట్టి బిగ్గరగా పిలుస్తున్న వారిలో చాలామందికి బుద్ధిలేదు. నీవు బయటికి వచ్చేదాకా వారు ఓపిక పట్టివుంటే వారికి మేలైఉండేది. (సరే పోనివ్వు.) దేవుడు క్షమాశీలి, దయామయుడు. (4-5)

విశ్వాసులారా! మీ దగ్గరకు ఎవరైనా దుర్జనుడు ఏదైనా (ముఖ్య)సమాచారం తీసుకొస్తే దాన్ని ఓసారి క్షుణ్ణంగా పరిశీలించండి. అలా చేయకుంటే మీరు ఏదైనా వర్గానికి పొరపాటున నష్టం కల్గించవచ్చు. ఆతర్వాత మీరు జరిగినదానికి విచారిస్తారు.[1] అలాంటి

1. ఈ సూక్తి వలీద్ బిన్ ఉఖ్బా విషయంలో అవతరించిందని వ్యాఖ్యానకర్తల అభిప్రాయం. బనీ ముస్తలిఖ్ తెగవాళ్ళు ఇస్లాం స్వీకరించిన తరువాత దైవప్రవక్త (సల్లం) వారినుండి జకాత్ తీసుకు రావడానికి వలీద్ బిన్ ఉఖ్బాని పంపించారు. కాని వలీద్ ఆ ప్రాంతానికి చేరుకొని, ఏదో కారణంతో భయపడి ఆ తెగవారిని కలవకుండానే మదీనా తిరిగొచ్చారు. వచ్చి, వారు జకాత్ చెల్లించడానికి నిరాకరించారని, తనను హతమార్చ జూస్తున్నారని ఫిర్యాదు చేశారు.

దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ సంగతి వినగానే ఆగ్రహోదగ్రులయి ఆ తెగ పీచం అణచేందుకు ఓ సైనికదళం పంపడానికి సన్నాహాలు ప్రారంభించారు. ఈలోగా బనీ ముస్తలిఖ్ తెగ నాయకుడు (విశ్వాసుల మాతృమూర్తి హజ్రత్ జువైరియా గారి తండ్రి హారిస్ బిన్ జిరార్) తన అనుచరులు కొందరిని వెంటబెట్టుకొని మదీనా వచ్చారు. ఆయన దైవప్రవక్త (సల్లం)ను కలుసుకొని "దైవసాక్షి! మేము వలీద్‌ని కనీసం చూడనైనా చూడలేదు. అంచేత మేము జకాత్ చెల్లించడానికి నిరాకరించామన్న, ఆయన్ని చంపదలిచామన్న ప్రశ్నే తలెత్తదు. మేము ఇప్పటికీ ఇస్లాం ధర్మంలో స్థిరంగా

اللّٰهِ ؕ لَوۡ يُطِيۡعُكُمۡ فِىۡ كَثِيۡرٍ مِّنَ الۡاَمۡرِ لَعَنِتُّمۡ وَلٰـكِنَّ اللّٰهَ حَبَّبَ اِلَيۡكُمُ الۡاِيۡمَانَ وَزَيَّنَهٗ فِىۡ
قُلُوۡبِكُمۡ وَكَرَّهَ اِلَيۡكُمُ الۡكُفۡرَ وَالۡفُسُوۡقَ وَالۡعِصۡيَانَ ؕ اُولٰٓئِكَ هُمُ الرّٰشِدُوۡنَ ﴿۷﴾ فَضۡلًا مِّنَ اللّٰهِ وَ
نِعۡمَةً ؕ وَاللّٰهُ عَلِيۡمٌ حَكِيۡمٌ ﴿۸﴾ وَاِنۡ طَآئِفَتٰنِ مِنَ الۡمُؤۡمِنِيۡنَ اقۡتَتَلُوۡا فَاَصۡلِحُوۡا بَيۡنَهُمَا ۚ فَاِنۡۢ
بَغَتۡ اِحۡدٰٮهُمَا عَلَى الۡاُخۡرٰى فَقَاتِلُوا الَّتِىۡ تَبۡغِىۡ حَتّٰى تَفِىۡٓءَ اِلٰٓى اَمۡرِ اللّٰهِ ۚ فَاِنۡ فَآءَتۡ
فَاَصۡلِحُوۡا بَيۡنَهُمَا بِالۡعَدۡلِ وَاَقۡسِطُوۡا ؕ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الۡمُقۡسِطِيۡنَ ﴿۹﴾ اِنَّمَا الۡمُؤۡمِنُوۡنَ اِخۡوَةٌ
فَاَصۡلِحُوۡا بَيۡنَ اَخَوَيۡكُمۡ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُوۡنَ ﴿۱۰﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا لَا يَسۡخَرۡ قَوۡمٌ

పరిస్థితి రాకూడదు సుమా! జాగ్రత్త! మీమధ్య దైవప్రవక్త ఉన్నాడన్న సంగతి మరచి పోకండి. అనేక వ్యవహారాల్లో ఆయన మీమాట ఒప్పుకుంటే చివరికి మీరే ఇబ్బందుల్లో పడిపోతారు. దేవుడు మీ విశ్వాస వైఖరి పట్ల మీలో ప్రేమాభిమానాలు జనింపజేశాడు. దాన్ని మీ హృదయాలకు ప్రియమైన వస్తువుగా చేశాడు. అవిశ్వాసం, అవిధేయత, దుర్నడతల పట్ల మీకు ఏవగింపు కలిగించాడు. ఇలాంటివారే దేవుని అనుగ్రహం, ఔదార్యాల వల్ల సన్మార్గంలో ఉన్నారు. దేవుడు సర్వజ్ఞాని, మహా వివేకవంతుడు. (6-8)

విశ్వాసుల్లో రెండువర్గాలు పరస్పరం జగడానికి దిగితే వారిమధ్య రాజీ కుదర్చండి. ఒకవేళ (రాజీయత్నం విఫలమై) ఆ రెండువర్గాల్లో ఒక వర్గం రెండో వర్గంపై దౌర్జన్యానికి పాల్పడితే, దౌర్జన్యానికి పాల్పడిన వర్గం దేవుని ఆజ్ఞ వైపు మరలివచ్చే దాకా దానితో పోరాడండి. అది దేవుని ఆజ్ఞ వైపు మరలివస్తే వాటి మధ్య న్యాయంగా రాజీ కుదర్చండి. న్యాయం చేయండి, న్యాయం చేసేవారిని దేవుడు ప్రేమిస్తాడు. (9)

విశ్వాసులు పరస్పరం అన్నదమ్ముల్లాంటివారు. కనుక మీ అన్నదమ్ముల మధ్య సత్సంబంధాలు నెలకొల్పండి.[2] దేవునికి భయపడండి, మీరు కరుణించబడతారు. (10)

ఉన్నాం. జకాత్ చెల్లింపును మేము నిరాకరించడం లేదు" అని అన్నారు. అప్పుడీ సూక్తి అవతరించింది. ముఖ్యమైన వ్యవహారం గురించి ఏదైనా సమాచారం అందినప్పుడు ఆ సమాచారం అందజేసిన వ్యక్తి మంచివాడా, చెడ్డవాడా, సత్యవంతుడా, అబద్ధాలమారియా, నమ్మకస్తుడా, మోసగాడా అనే విషయాల్ని గురించి పరిశోధించి తెలుసుకున్న తరువాతే ఆ సమాచారానికి సంబంధించి తగిన చర్య తీసుకోవాలని, దారినపోయే ప్రతి దానయ్య మోసుకొచ్చే గాలికబుర్లు నమ్మి వెంటనే ప్రతిస్పందించకూడదని ధర్మవేత్తలు ఈ సూక్తిని గురించి వ్యాఖ్యానించారు. అయితే ప్రాధాన్యంలేని సాధారణ వ్యవహారాలలో అంతగా ఆరా తీసి అడుగెయ్య నవసరంలేదు.

2. ముస్లింలు ఒక సైద్ధాంతిక సమాజానికి చెందిన సభ్యులు. అందువల్ల ప్రపంచంలో ఎక్కడున్నా పరస్పరం సత్సంబంధాలు కలిగి ఉండాలని, వారి మధ్య అంతర్జాతీయ సౌభ్రాతృత్వం నెలకొని ఉండాలని ఈ సూక్తి చెబుతోంది. మహాప్రవక్త (స) మహితోక్తులు కొన్ని చూడండి:

"ఒక ముస్లిం మరొక ముస్లింకు సోదరుని వంటివాడు. అతను తోటిముస్లిం మీద దౌర్జన్యానికి, అన్యాయానికి పాల్పడడు. అతని సహచర్యాన్ని విడనాడడు. అతడ్ని కించపరచడు. తోటిముస్లిం సోదరుడ్ని కించపరచడం వంటి చెడుకు మించిన ఘోరమైన చెడు లేదు." (ముస్నద్‌అహ్మద్)

"ముస్లిం తోటిముస్లింని దూషించడం దుర్మార్గం. అతనితో యుద్ధం చేయడం అవిశ్వాసం (కుఫ్ర్)తో సమానం." (బుఖారి)

مِنْ قَوْمٍ عَسٰى اَنْ يَّكُوْنُوْا خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَآءٌ مِّنْ نِّسَآءٍ عَسٰى اَنْ يَّكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ
وَلَا تَلْمِزُوْٓا اَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوْا بِالْاَلْقَابِ بِئْسَ الِاسْمُ الْفُسُوْقُ بَعْدَ الْاِيْمَانِ وَمَنْ
لَّمْ يَتُبْ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ⑪ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اجْتَنِبُوْا كَثِيْرًا مِّنَ الظَّنِّ اِنَّ
بَعْضَ الظَّنِّ اِثْمٌ وَّلَا تَجَسَّسُوْا وَلَا يَغْتَبْ بَّعْضُكُمْ بَعْضًا اَيُحِبُّ اَحَدُكُمْ اَنْ يَّاْكُلَ لَحْمَ
اَخِيْهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوْهُ وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ تَوَّابٌ رَّحِيْمٌ ⑫ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اِنَّا خَلَقْنٰكُمْ

విశ్వాసులారా! పురుషులు తోటిపురుషుల్ని హేళన చేయకూడదు. వీరికంటే వారే మంచివారై ఉండవచ్చు. అలాగే స్త్రీలు తోటిస్త్రీలను గేలి చేయకూడదు. వీరికంటే వారే మంచివారై ఉండవచ్చు. మీరు ఒకరి తప్పులు మరొకరు ఎత్తిచూపుకుంటూ పరస్పరం బురద చల్లుకోకండి. తప్పుడు పేర్లతో పిలుచుకోకండి. విశ్వాసభాగ్యం పొందిన తర్వాత చెడ్డపేరు తెచ్చుకోవడం చాలా తప్పు. ఈ వైఖరి మానుకోని వారే దుర్మార్గులు. (11)

విశ్వాసులారా! మితిమీరిన అనుమానాలకు పోకండి. కొన్ని అనుమానాలు (మీకు) పాపాలుగా పరిణమించవచ్చు. (ప్రజల) రహస్య విషయాల వెనుక పడకండి.[3] మీలో ఎవరూ ఇతరుల్ని పరోక్షంగా నిందించకూడదు. మీలో ఎవరైనా మీ మృతసోదరుని మాంసం తినడానికి ఇష్టపడతారా? (ఇష్టపడరు.) చూశారా, మీరే దాన్ని అసహ్యించుకుంటారు.[4] దేవునికి భయపడండి. దేవుడు ఎంతో క్షమాశీలి, దయామయుడు. (12)

"ప్రతి ముస్లింకు తోటిముస్లిం ధనమానప్రాణాలు (హరించడం) నిషిద్ధం." (ముస్లిం)

"శిరస్సుకు, శరీరానికి ఎలాంటి సంబంధం ఉందో ఒక విశ్వాసి తోటి విశ్వాసులతో అలాంటి సంబంధమే కలిగి ఉంటాడు. శరీరంలోని ప్రతి అవయవం అనుభవించే బాధను శిరస్సు ఎలా పాలుపంచుకుంటుందో తోటి విశ్వాసులు అనుభవించే బాధను కూడా ఆ విశ్వాసి అలాగే పాలు పంచుకుంటాడు." (అహ్మద్)

(మరిన్ని వివరాలకు 3:103 సూక్తి, దాని పాదసూచిక చూడండి.)

3. ఒక వ్యక్తిలో ఏదైనా చెడు ఉన్నట్లు అనుమానం వస్తే దాన్ని గురించి ఆరా తీయడానికి ప్రయత్నించకూడదని ఈ సూక్తి తెలియజేస్తోంది. హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) పాలనాకాలంలో ఓసారి అర్ధ రాత్రివేళ ఒక వ్యక్తి తన ఇంట్లో ఏదో పాట పాడుతున్నాడు. ఆ పాట వినగానే గస్తీ తిరుగుతున్న హజ్రత్ ఉమర్ (రజి)కు అనుమానం వచ్చింది. ఆయన వెంటనే అతని ఇంటి గోడెక్కి తొంగిచూస్తే మందూ, మగువా కన్పించాయి. ఆయన కోపంతో "ఓరి దైవవిరోధీ! నీవు దేవుని ఆజ్ఞలను ఉల్లంఘిస్తుంటే ఆయన నీ గుట్టు రట్టు చేయడని భావించావా?" అని అరిచారు.

దానికా వ్యక్తి ఇలా అన్నాడు: "విశ్వాసుల నాయకా! తొందరపడకండి. నేను ఒకపాపం చేస్తే మీరు మూడుపాపాలు చేశారు. దేవుడు ఇతరుల రహస్యాలు కూపీ తీయడాన్ని నిషేధించాడు. కాని మీరా పని చేశారు. దేవుడు ఇండ్లలోకి ముఖద్వారం గుండా ప్రవేశించమని ఆదేశిస్తే మీరు ప్రహరీ గోడెక్కి వచ్చారు. దేవుడు ఇతరుల ఇండ్లలోకి వారి అనుమతి లేకుండా ప్రవేశించకూడదంటే, మీరు నా అనుమతి లేకుండానే నా ఇంట్లో ప్రవేశించారు."

ఉమర్ (ర) ఈమాట విని తప్పు ఒప్పుకున్నారు. అతనిపై ఎలాంటిచర్య తీసుకోలేదు. కాక పోతే అతనిచేత దుష్కార్యాలు మానేసి నీతిమార్గం అవలంబిస్తానన్న వాగ్దానం చేయించుకున్నారు.

4. పరోక్షంగా నిందించకూడదంటే ప్రత్యక్షంగా నిందించవచ్చని అర్థం కాదు. ప్రత్యక్ష నింద కంటే పరోక్ష నింద తీవ్రమైన విషయమని తెలుసుకోవాలి.

مِّنْ ذَكَرٍ وَّاُنْثٰى وَجَعَلْنٰكُمْ شُعُوْبًا وَّقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوْا اِنَّ اَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ اَتْقٰكُمْ

మానవులారా! మేము మిమ్మల్ని ఒకే స్త్రీపురుష జంట నుండి పుట్టించాం. తర్వాత మీ పరస్పర పరిచయం కోసం మిమ్మల్ని విభిన్న జాతులుగా, తెగలుగా చేశాం. అయితే మీలో అందరికంటే ఎక్కువ భయభక్తులు కలవాడే దేవుని దృష్టిలో ఎక్కువ గౌరవ నీయుడు.[5] దేవుడు సర్వజ్ఞాని, సమస్త విషయాలు తెలిసినవాడు. (13)

దైవప్రవక్త (స) ఓసారి "పరోక్షనింద వ్యభిచారం కన్నా నీచమైన పాపం" అన్నారు. అనుచరులు ఈమాట విని "దైవప్రవక్తా! పరోక్షనింద వ్యభిచారంకన్నా నీచమైన పాపం ఎలా అవుతుంది?" అనడిగారు. దానికి ఆయన సమాధానమిస్తూ "మనిషి వ్యభిచారం చేసిన తరువాత పశ్చాత్తాపంతో క్షమాపణ కోరుకుంటే దేవుడు అతడ్ని క్షమిస్తాడు. కాని పరోక్ష నిందకు పాల్పడినవాడ్ని నిందితుడు క్షమించనంత వరకు దేవుడు అతడ్ని క్షమించడు" అని వివరించారు (మిష్కాత్)

ఆయన మరో సందర్భంలో ఇలా తెలిపారు: "పరోక్షనిందకు ఒక ప్రాయశ్చిత్తం- నీవు ఎవరిపై నింద మోపావో అతనికి దేవుడు క్షమాభిక్ష ప్రసాదించాలని వేడుకోవాలి. అతను 'దేవా! నాకు, అతనికి క్షమాభిక్ష పెట్టు' అని ప్రార్థించాలి." (మిష్కాత్)

పరోక్షనింద విషయంలో కొన్ని మినహాయింపులున్నాయి. ధర్మశాస్త్రం దృష్టిలో ఒక విషయం ఎంతో అవసరమైనప్పుడు, పరోక్షనిందకు పోకుండా ఆ పని నెరవేరని పరిస్థితి ఏర్పడినప్పుడు పరోక్షనింద ధర్మసమ్మతం అవుతుంది.

ఉదాహరణకు- పీడితుడు దౌర్జన్యపరుడికి వ్యతిరేకంగా ఆ దౌర్జన్యం నుండి కాపాడగల వ్యక్తి ముందు నిందారోపణ చేయవచ్చు. సంస్కరణాభిలాషతో ఒకవ్యక్తి లేక ఒక వర్గంలోని చెడుల్ని గురించి వాటిని దూరంచేయగలవారి ముందు ప్రస్తావించవచ్చు. దుర్మార్గుడి దుర్మార్గపు పనులను గురించి ప్రజలను హెచ్చరించవచ్చు. సాక్షుల లోపాలను ఎత్తి చూపవచ్చు. పెళ్ళి చేసుకోదలచిన వారికి తత్సంబంధిత వరుడు లేక వధువులోని లోపాలను తెలియజేయవచ్చు.

5. విభిన్న జాతుల, వ్యక్తుల మధ్య ఉన్న జన్యుసారూప్యతలను, జన్యు వ్యత్యాసాలను పరిశీలించిన "హ్యూమన్ జెనోమ్ ప్రాజెక్ట్" శాస్త్రవేత్తలు 13-2-2001 తేదీ దినపత్రికల కథనం ప్రకారం ఓ కొత్త విషయం కనుగొన్నారు. మానవులంతా ఆఫ్రికాలోని ఒక తల్లికి జన్మించిన సంతతికి చెందిన వారేనని, ఆయా ప్రాంతాల్లోని వాతావరణం, ఇతర పరిస్థితుల్ని బట్టిమాత్రమే రూపురేఖల్లో తేడాలు వచ్చాయనే వాదనలకు ఈ పరిశోధనలు బలం చేకూరుస్తున్నాయని వారు తెలిపారు.

మానవాళి మాతృమూర్తి పుట్టిల్లు ఆఫ్రికా ఖండం అన్నమాట. ఈ పరిశోధనల్లో మానవుడు కోతి నుండి పరిణామం చెందాడన్న డార్విన్ జీవపరిణామ సిద్ధాంతానికి కాలంచెల్లే సూచనలు కూడా కన్పిస్తున్నాయి. మానవాళి మాతృమూర్తి పుట్టిల్లు ఆఫ్రికా అని నిర్ధారించిన శాస్త్రవేత్తలు మరి కొన్నేళ్ళకు మానవాళి పితృమూర్తి పుట్టిల్లు శ్రీలంక అని, ఆ తరువాత కొంతకాలానికి వారుభయుల కలయికతో పుట్టి విస్తరించిన యావత్తు మానవ సంతతి అరేబియన్‌లని నిర్ధారించినా ఆశ్చర్యం లేదు. ఎందుకంటే అవి ఇస్లాం సత్యతను ధృవపరిచే విషయాలు.

అమెరికా 'సైన్స్' జర్నల్‌లో శాస్త్రవేత్తలు ఈ పరిశోధన గురించి వ్యాఖ్యానిస్తూ "తెల్లవారు-నల్లవారు, ఎర్రవారు-పచ్చవారు అనే తేడాలు లేకుండా అందరూ ఒకే సంతతికి చెందినవారని తెలిపేందుకు ఇంతకంటే గట్టిఆధారం ఏముంటుంది?"ని అన్నారు. 'సెలారా జెనోమిక్స్ కార్పొరేషన్' శాస్త్రవేత్త డాక్టర్ వెంటర్ మాట్లాడుతూ "జాతి (Race) అనేది శాస్త్రీయ దృక్పథమని ఈ రంగంలో పనిచేసే విజ్ఞత కలిగిన ఏ పండితుడు కూడా భావించడ"ని అన్నారు.

إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿١٣﴾ قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَّا ۖ قُل لَّمْ تُؤْمِنُوا وَلَٰكِن قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا
يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ ۖ وَإِن تُطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُم مِّنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا ۚ

ఈ గ్రామీణులు తాము విశ్వసించామని చెప్పుకుంటారు. వారితో ఇలా అను: "మీరసలు (సత్యాన్ని)విశ్వసించలేదు. దానికిబదులు మేము లొంగిపోయామని చెప్పండి. మీ ఆంతర్యాలలో విశ్వాసం ఇంకా ప్రవేశించలేదు. మీరు దేవునికి, ఆయన ప్రవక్తకు విధేయులై మసలుకుంటే దేవుడు మీ కర్మఫలంలో ఎలాంటి కొరత చేయడు. ఆయన

జర్మనీలోని 'ఎవల్యుషనరీ ఆంత్రోపాలజీ' సంస్థకు చెందిన ప్రొఫెసర్ స్వాండేపాబో జన్యు సారూప్యతలు, వ్యత్యాసాలను గురించి సాధించిన సమాచారంపై వ్యాఖ్యానిస్తూ, "ఈ జ్ఞానం (మానవుల మధ్య) సాంఘిక సహనం, సానుభూతులను ప్రోత్సహిస్తుంద"ని అన్నారు. "జీన్స్ డాటా ఉపయోగించి జాతితత్వం (Racism), ఇతర దురభిమానాలకు శాస్త్రీయ సమర్థన (Scintific support) సాధించలేమని; హింసాపీడనలు, సంకుచితత్వాలు, జాతీయ దురభిమానాలు అనేవి అజ్ఞానం, మూఢత్వాల నుండి పుట్టుకొచ్చిన విషయాలయినందున అలాంటి పరిశోధనల కోసం చేసే ప్రయత్నాలు వ్యతిరేక ఫలితాలు తెచ్చిపెడ్తాయ"ని ఆయన తెలిపారు.

ఈనాడు టి.వి, కంప్యూటర్, ఇంటర్‌నెట్ వంటి మాధ్యమాలు యావత్తు ప్రపంచాన్ని "వసుధైక గ్రామం"(Globle village)గా మార్చినా, ఈ వసుధైక గ్రామీణుల మధ్య జాతి విద్వేషాలు, వర్ణ వైషమ్యాలు, మత దురభిమానాలు ఇంకా సమసిపోలేదు. మానవ జన్యు పరిశోధన అసహజమైన ఈ అడ్డుగోడలను ఏమేరకు కూల్చగలదో చెప్పలేము.

శాస్త్రపరిశోధన ద్వారా సత్యం స్పష్టంగా ముందుకు వచ్చినా ఏకదైవభీతి, సరైన పరలోకభావన వంటి బలమైన ఆధ్యాత్మిక ప్రేరకాలు ప్రజల అంతరంగాల్లో చోటుచేసుకోనంత వరకూ ఈ అడ్డు గోడల్ని కూల్చడం కష్టమే. ఇస్లాం మొదటి నుండే మానవులందరూ ఆది దంపతులైన ఆదం, హవ్వా (అలైల) సంతతేనని చెబుతోంది. భౌగోళిక పరిస్థితులు, వాతావరణ స్థితిగతుల కారణంగా ఏర్పడిన సహజ వ్యత్యాసాలతో మానవులలో కొందరిని అధికులుగా, మరికొందర్ని అధములుగా, నీచులుగా భావించడం దేవుని దృష్టిలో ఘోరమైన పాపం. నిజానికి ఇవన్నీ అజ్ఞానం వల్ల ఏర్పడిన విషయాలు. జన్యుపరిశోధన శాస్త్రవేత్తలు కూడా ఇలాంటి అభిప్రాయాన్నే వెలిబుచ్చారు.

ఈ వాస్తవాన్ని గురించి దైవప్రవక్త (స) ఇలా తెలియజేశారు:

"ప్రళయదినాన దేవుడు మీ కులగోత్రాలను గురించి అడగడు. మీలో అందరికంటే ఎక్కువ దైవభీతి కలవాడే దేవుని దృష్టిలో ఎక్కువ గౌరవనీయుడు." (ఇబ్నెమాజ). "దేవుడు మీ రూపురేఖల్ని చూడడు. ఆయన మీ ఆంతర్యాలను, ఆచరణలను మాత్రమే చూస్తాడు." (ముస్లిం, ఇబ్నెమాజ)

"ప్రజలారా! జాగ్రత్తగా వినండి, మీకందరికీ దేవుడు ఒక్కడే. అరబ్బులకు అరబ్బేతరులపై, అరబ్బేతరులకు అరబ్బులపై, తెల్లవాళ్ళకు నల్లవాళ్ళపై, నల్లవాళ్ళకు తెల్లవాళ్ళపై దైవభీతి ప్రాతిపదిక పై తప్ప ఎలాంటి ఔన్నత్యం లేదు. మీలో అందరికంటే ఎక్కువ దైవభీతిపరుడే దేవుని దృష్టిలో ఎక్కువ గౌరవనీయుడు......" (బైహఖి)

"మీలోని అజ్ఞాన కాలంనాటి చెడుల్ని, అహంకారాన్ని దూరం చేసిన దేవుడు ఎంతో ప్రశంస నీయుడు. ప్రజలారా! యావత్తు మానవులు రెండే రెండు వర్గాల్లో విభజించబడ్డారు. (1) సజ్జనులు, దైవభీతిపరులు. వీరు దేవుని దృష్టిలో గౌరవనీయులు. (2) దుర్మార్గులు, దౌర్భాగ్యులు. వీరు దేవుని దృష్టిలో తుచ్ఛులు. (ఈభేదం గనక) లేకపోతే మానవులంతా ఆదం సంతానం (అయిన దృష్ట్యా అంతా సమానులే). ఆదంని దేవుడు మట్టితో సృజించాడు." (తిర్మిజి)

إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا
بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴿١٥﴾ قُلْ أَتُعَلِّمُونَ اللَّهَ بِدِينِكُمْ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٦﴾ يَمُنُّونَ عَلَيْكَ
أَنْ أَسْلَمُوا ۖ قُل لَّا تَمُنُّوا عَلَيَّ إِسْلَامَكُم ۖ بَلِ اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَاكُمْ لِلْإِيمَانِ إِن
كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٧﴾ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾ ع ٢ ١٤

(اٰياتها ٤٥) (٥٠) سُورَةُ قٓ مَكِّيَّةٌ (٣٤) (ركوعاتها ٣)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

قٓ ۚ وَالْقُرْآنِ الْمَجِيدِ ﴿١﴾ بَلْ عَجِبُوا أَن جَاءَهُم مُّنذِرٌ مِّنْهُمْ فَقَالَ الْكَافِرُونَ هَٰذَا شَيْءٌ
عَجِيبٌ ﴿٢﴾ أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا ۖ ذَٰلِكَ رَجْعٌ بَعِيدٌ ﴿٣﴾ قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ ۖ

గొప్ప క్షమాశీలి, అమిత దయామయుడు." దేవుణ్ణి, ఆయన ప్రవక్తను మనస్ఫూర్తిగా విశ్వసించి, ఇకదానిపై ఎలాంటి అనుమానానికి ఆస్కారమివ్వకుండా దైవమార్గంలో ధన ప్రాణాలొడ్డి పోరాడేవారే నిజమైన విశ్వాసులు. వారే సత్యవంతులు. (14-15)

ప్రవక్తా! (విశ్వసించామని చెప్పుకుంటున్న) వారికి చెప్పు: "మీరు దేవునికే ఆయన ధర్మం గురించి నేర్పుతున్నారా? ఆయన భూమ్యాకాశాల్లోని సమస్త విషయాలు ఎరిగిన వాడు. ప్రతి వస్తువుకు, ప్రతి విషయానికి సంబంధించిన పరిజ్ఞానం ఆయనకుంది.

వీరు ఇస్లాం స్వీకరించి నీకేదో ఉపకారం చేసినట్లు మాట్లాడుతున్నారు. వారికి చెప్పు: "మీ ఇస్లాం స్వీకరణకు సంబంధించిన ఉపకారం నామీద పెట్టకండి. దేవుడే మీకు ఇస్లాం స్వీకారభాగ్యం ప్రసాదించి ఎంతో మేలు చేశాడు; మీరు నిజమైన విశ్వాసు లైతే (మీ ఉపకారి ఎవరో మీకే తెలుస్తుంది)." భూమ్యాకాశాల్లోని నిగూఢ విషయాలన్నీ దేవునికే తెలుసు. మీరు చేస్తున్న ప్రతిపనీ ఆయన దృష్టిపథంలో ఉంది. (16-18) ☯

అవతరణ: మక్కా 50. ఖాఫ్ సూక్తులు: 45

ఈ అధ్యాయంలోని ప్రారంభ బీజాక్షరాన్నే దీనికి మకుటంగా పెట్టడం జరిగింది. ఇది నబవీశకం 3 నుంచి 5వ ఏట మధ్య అవతరించినట్లు తెలుస్తోంది. ఇందులో ఎక్కువగా పరలోకం గురించిన విషయాలు, వాటికి సంబంధించిన ప్రమాణాలున్నాయి.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

ఖాఫ్, ఖుర్ఆన్ సాక్షి! (నిస్సందేహంగా ముహమ్మద్ దేవుని ప్రవక్తే.) కాని ఒక హెచ్చరించేవాడు (దైవప్రవక్త) తమలోనే ఉద్భవించి తమ వద్దకు రావడమేమిటని వారు ఆశ్చర్యపోతున్నారు. (పైగా ఈ) అవిశ్వాసులు "చాలా విచిత్రంగా ఉందే! మనం ఒకసారి చనిపోయి మట్టిలో కలసిపోయాక (మళ్ళీ బ్రతికించబడతామా)? ఇది బుద్ధికందని విషయం" అని చెప్పసాగారు. (కాని) వారి దేహంలో భూమి తినేసే భాగాలేమిటో మాకు తెలుసు. మా దగ్గరున్న గ్రంథంలో అంతా నమోదయి భద్రంగా ఉంది. (1-4)

وَعِندَنَا كِتَابٌ حَفِيظٌ ﴿٤﴾ بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَهُمْ فِي أَمْرٍ مَّرِيجٍ ﴿٥﴾ أَفَلَمْ يَنظُرُوا
إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا وَزَيَّنَّاهَا وَمَا لَهَا مِن فُرُوجٍ ﴿٦﴾ وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا
رَوَاسِيَ وَأَنبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ ﴿٧﴾ تَبْصِرَةً وَذِكْرَىٰ لِكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيبٍ ﴿٨﴾ وَنَزَّلْنَا

వారు సత్యం ముందుకొచ్చినప్పుడు దాన్ని (గురించి ప్రశాంతంగా ఆలోచించకుండా) తిరస్కరించారు. అందుకే వారిప్పుడు దైవప్రవక్తను గురించి నిరాధారమైన అభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చుతూ కచ్చితమైన నిర్ణయానికి రాలేక సందిగ్ధంలో పడిపోయారు.

వారెప్పుడైనా తమ పైనున్న ఆకాశాన్ని పరికించి చూడలేదా, మేము ఎలా దాన్ని నిర్మించి తీర్చిదిద్దామో?[1] అందులో ఎక్కడా ఎలాంటి రంధ్రంగాని, నెర్రగాని లేదు. మేము భూమిని పరచి దానిపై పర్వతాలను పాతాము. అందులో రకరకాల మనోహరమైన వృక్షజాతుల్ని మొలపించాం. ఇవి సత్యాన్వేషకులకు కళ్ళుతెరిపించే సూచనలు. (5-8)

1. ఇక్కడ ఆకాశమంటే అనేక గ్రహాలు, నక్షత్రాలు, సూర్యచంద్రులున్న సువిశాల అంతరిక్షం అని అర్థం. ఉదయం లేవగానే సహస్ర కిరణాలతో తేజోవంతంగా మానవునికి కన్పించే సూర్యుడు మన భూమి కంటే పరిమాణంలో 13 లక్షల రెట్లు పెద్దగా ఉన్నాడు. మన భూమి నుండి 9 కోట్ల 30 లక్షల మైళ్ళ దూరంలో ఉన్నాడు. సెకండుకు 1 లక్షా 86 వేల మైళ్ళ వేగంతో ప్రయాణించే కాంతి సూర్యుడి నుండి భూమికి చేరుకోవడానికి 8 నిమిషాల 20 సెకండ్లు పడుతుంది.

మన భూమండలం తన చుట్టూ తిరుగుతున్న చంద్రుడ్ని తీసుకొని గంటకు 65 వేల మైళ్ళ వేగంతో సూర్యుని చుట్టూ తిరుగుతోంది. అలాగే ఇతరగ్రహాలు కూడా. మన పాలపుంతలో 10,000 కోట్ల నక్షత్రాలు ఉన్నట్లు అంచనా. ఈ పాలపుంతలోని మన (భూమి)కి అత్యంత సమీపంగా ఉన్న నక్షత్రం నాలుగున్నర కాంతి సంవత్సరాల దూరంలో ఉంది.

"కాంతి సంవత్సరం" అంటే సెకండుకు 1 లక్షా 86 వేల మైళ్ళ వేగంతో మనం ఏదైనా మాధ్యమం ద్వారా ప్రయాణం చేయగలిగితే మనకు అతి దగ్గరగా ఉన్న నక్షత్రానికి చేరుకోవడానికి నాలుగున్నర సంవత్సరాలు పడ్తుంది! అదే 20-8-1977న అమెరికా ప్రయోగించిన అత్యంత వేగవంతమైన వాయెజర్-2 అనే అంతరిక్ష నౌక గంటకు 36,000 మైళ్ళ వేగంతో దూసుకుపోతున్నప్పటికీ, ఈ నక్షత్రానికి చేరుకోవాలంటే దాదాపు 40,000 సంవత్సరాలు పడ్తుంది!!

ఇక పాలపుంత (గెలాక్సీ)లోనే సుదూర నక్షత్రాలు మన భూమి నుండి వేలాది కాంతి సంవత్సరాల దూరంలో ఉన్నాయి. మన గెలాక్సీ ఒక చివర నుండి మరొక చివరకున్న దూరం 20 లక్షల కాంతి సంవత్సరాలు ఉంది. మన పాలపుంత వేయి పాలపుంతల సముదాయంలో ఒకటిగా ఉంది. ఈ వేయి పాలపుంతల (గెలాక్సీల) సముదాయాన్ని క్వాజర్ అంటారు. ఈ క్వాజర్‌లో మన గెలాక్సీకు అతిసమీపంలో ఉన్న గెలాక్సీ ఎంత దూరం ఉందంటే, అక్కడ్నుంచి కాంతి మన భూమికి చేరుకోవడానికి 10 లక్షల సంవత్సరాలు పడుతుంది. అంటే ఆ గెలాక్సీ మన భూమి నుండి 10 లక్షల కాంతి సంవత్సరాల దూరంలో ఉందన్నమాట.

మనం ఉండే క్వాజర్‌లోనే మన గెలాక్సీకు సుదూరంలో ఉండే ఒక గెలాక్సీకు శాస్త్రవేత్తలు 'సోర్స్ 3 సి-295' అని పేరు పెట్టారు. అది మన భూమి నుండి కోటి కాంతి సంవత్సరాల దూరంలో ఉన్నట్లు తెలుస్తోంది. అంతటితో ఈ విశ్వంలోని నక్షత్రాలన్నిటినీ మానవుడు చూసినట్లు కాదు. ఇప్పటిదాకా మనం చెప్పుకున్నదంతా ఒక్క క్వాజర్‌లోని గెలాక్సీలు, నక్షత్రలు, గ్రహాలను గురించే. ఇలాంటి క్వాజర్‌లు ఈ విశ్వంలో కోటి దాకా ఉన్నాయని శాస్త్రవేత్తలు అంచనా వేశారు.

مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُّبَارَكًا فَأَنبَتْنَا بِهِ جَنَّاتٍ وَحَبَّ الْحَصِيدِ ﴿٩﴾ وَالنَّخْلَ بَاسِقَاتٍ لَّهَا طَلْعٌ نَّضِيدٌ ﴿١٠﴾
رِّزْقًا لِّلْعِبَادِ ۖ وَأَحْيَيْنَا بِهِ بَلْدَةً مَّيْتًا ۚ كَذَٰلِكَ الْخُرُوجُ ﴿١١﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَابُ الرَّسِّ
وَثَمُودُ ﴿١٢﴾ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَانُ لُوطٍ ﴿١٣﴾ وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ ۚ كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدِ ﴿١٤﴾
ع ١٥ أَفَعَيِينَا بِالْخَلْقِ الْأَوَّلِ ۚ بَلْ هُمْ فِي لَبْسٍ مِّنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٥﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ
بِهِ نَفْسُهُ ۖ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ ﴿١٦﴾ إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ
قَعِيدٌ ﴿١٧﴾ مَّا يَلْفِظُ مِن قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴿١٨﴾ وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ۖ ذَٰلِكَ

మేము ఆకాశం నుండి శుభదాయకమైన నీటిని (వర్షాన్ని) దించి, తద్వారా (పండ్ల) తోటలు, పంటధాన్యాలు, ఒకదాని మీద ఒకటి విరగగాచే పండ్లగుత్తులు గల ఎత్తయిన ఖర్జూరచెట్లు పుట్టించాము. ఇది (మా) దాసులకు ఆహారం అందజేసే (అద్భుతమైన) ఏర్పాటు. ఈ నీటితో మేము (బీటలు వారిన) మృతభూమికి తిరిగి జీవం పోస్తున్నాము. అలాగే (మరణించిన మానవులు కూడా పునరుజ్జీవులయి) లేస్తారు. (9-11)

వీరికి పూర్వం నూహ్‌జాతి, పాడుబడ్డబావివాళ్ళు, ఆద్, సమూద్, ఫిరౌన్‌వాళ్ళు, లూత్ సోదరులు, అయికా వాసులు, తుబ్బాజాతి ప్రజలు కూడా తిరస్కరించారు. వారంతా ప్రవక్తలను తిరస్కరించినవారే. అందువల్ల మా హెచ్చరిక కార్యరూపం దాల్చి (వారిని తుడిచిపెట్టి)ంది. మేము తొలి సృష్టి నిర్మాణంతోనే అలసిపోయామా? (అదేమీ కాదు.) వీరసలు నూతన సృష్టి గురించి సందేహంలో పడిపోయారు. (12-15)

మేము మానవుడ్ని సృజించాం. అతని అంతరంగంలో మెదిలే ఆలోచనలు సైతం మాకు తెలుసు. మేమతనికి అతని కంఠనాళంకన్నా అతిసమీపంగా ఉన్నాం. అతని కుడి, ఎడమల వైపు ఇద్దరు (అదృశ్య) లేఖకులు కూడా కూర్చొని (అతని) ప్రతి పనినీ, ప్రతి పలుకునూ నమోదు చేస్తున్నారు. అతనినోట ఏదైనా మాట వెలువడగానే దాన్ని నమోదు చేయడానికి ఒక పర్యవేక్షకుడు తక్షణమే అక్కడ ప్రత్యక్షమవుతాడు. (16-18)

1990లో అమెరికా శాస్త్రవేత్తలు మన క్వాజర్ వెలుపలున్న అసంఖ్యాక క్వాజర్‌లలో ఒక క్వాజర్‌కు సంబంధించిన ఒక గెలాక్సీని కనుగొన్నారు. దానికి 'తీటా కెరీనా' అని పేరు పెట్టారు. ఇది మన భూమి నుండి 1260 కోట్ల కాంతి సంవత్సరాల దూరంలో ఉందట! ఇప్పటి వరకు శాస్త్రవేత్తలు కనుగొన్న సుదూర గెలాక్సీలలో అత్యంత సుదూర నక్షత్ర సముదాయం ఇదే.

ఇంతకూ యావత్తు విశ్వంలో ఇలాంటి ఎన్నివేల కోట్ల నక్షత్ర సముదాయాలున్నాయో, అసలీ విశ్వం ఆవిర్భవించి ఎన్ని వేలకోట్ల సంవత్సరాలయిందో సైంటిస్టులు నిక్కచ్చిగా చెప్పలేక పోతున్నారు. కొందరు సైంటిస్టులు ఈ విశ్వం ఆవిర్భవించి నేటికి 16 నుంచి 18 జిగా సంవత్సరాలై ఉంటుందని చెబుతున్నారు. ఒక జిగా సంవత్సరం అంటే 1200 కోట్ల సంవత్సరాలు. ఈ లెక్కన విశ్వం ఉనికిలోకి వచ్చి 20,000 కోట్ల సంవత్సరాలకు పైనే అయి ఉంటుంది.

బ్రహ్మాండమైన ఈ విశ్వవ్యవస్థలో భూమి, చంద్రుడు, తదితర గ్రహాలతో కూడిన మన సౌర కుటుంబాన్ని సముద్రంలోని ఒక నీటి బొట్టుతో పోల్చుకుంటే, మానవుడు ఇప్పటిదాకా సాధించిన వైజ్ఞానిక ప్రగతి సృష్టికర్త జ్ఞానసాగరంలో ఆ నీటి బొట్టంత కూడా లేదు. అందుకే అన్ని విధాల ప్రశంసలకు సర్వ శక్తిమంతుడైన సృష్టికర్తే అర్హుడని ఖుర్ఆన్ మాటిమాటికి నొక్కి చెబుతోంది. (ఇతర వివరాలకు 36:40 సూక్తికి రాసిన పాదసూచిక కూడా చూడండి.)

مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيْدُ ۝١٩ وَنُفِخَ فِي الصُّوْرِ ؕ ذٰلِكَ يَوْمُ الْوَعِيْدِ ۝٢٠ وَجَآءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّعَهَا سَآئِقٌ
وَّشَهِيْدٌ ۝٢١ لَقَدْ كُنْتَ فِيْ غَفْلَةٍ مِّنْ هٰذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَآءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيْدٌ ۝٢٢ وَقَالَ
قَرِيْنُهٗ هٰذَا مَا لَدَيَّ عَتِيْدٌ ؕ ۝٢٣ اَلْقِيَا فِيْ جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيْدٍ ۝٢٤ مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُّرِيْبِ ۝٢٥
الَّذِيْ جَعَلَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ فَاَلْقِيٰهُ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيْدِ ۝٢٦ قَالَ قَرِيْنُهٗ رَبَّنَا مَآ اَطْغَيْتُهٗ وَلٰكِنْ
كَانَ فِيْ ضَلٰلٍ بَعِيْدٍ ۝٢٧ قَالَ لَا تَخْتَصِمُوْا لَدَيَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ اِلَيْكُمْ بِالْوَعِيْدِ ۝٢٨ مَا يُبَدَّلُ الْقَوْلُ
لَدَيَّ وَمَآ اَنَا بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ۝٢٩ يَوْمَ نَقُوْلُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَاْتِ وَتَقُوْلُ هَلْ مِنْ مَّزِيْدٍ ۝٣٠ وَاُزْلِفَتِ ع

చూడండి, చివరికి ప్రాణసంకటం సత్యాన్ని తీసుకొచ్చింది.[2] "(మానవా!) నీవు ఏ సత్యాన్ని నిరాకరిస్తూ పారిపోతుండేవాడివో ఆ సత్యం ఇదే. ఆ తర్వాత (ప్రళయ)శంఖం పూరించబడుతుంది. ఈ దినాన్ని గురించే నిన్ను భయపెట్టడం జరుగుతుండేది. ఆరోజు ప్రతి మనిషి వెంట అతడ్ని తోలుకొచ్చేవాడు ఒకడుంటాడు. ఈ విషయాన్ని గురించి నీవు ఏమరుపాటులో పడివున్నావు. మేము నీముందున్న (ఐహిక) తెరను తొలగించాం. నీ చూపులిప్పుడు వాడిగా ఉన్నాయికదూ! (ఇకచూడు ఇది యదార్థమో కాదో.)" (19-22)

అతని (వెంటనున్న) సహచరుడు "(ప్రభూ!) ఇతను నా అధీనంలో ఉండేవాడు, (ఇప్పుడు తమరి ముందు) ప్రవేశపెడ్తున్నాను" అంటాడు. "సత్యాన్ని ధిక్కరించిన ప్రతి కృతఘ్నుడ్నీ నరకంలో పడేయండి. వాడు సత్కార్యాలు చేయకపోవడమేగాక ఇతరుల్ని కూడా నిరోధించేవాడు. హద్దు మీరిపోయేవాడు. తాను అనుమానంలో పడిపోవడమేగాక ఇతరుల్లో కూడా అనుమానాలు రేకెత్తించేవాడు. దేవునితో పాటు దైవేతరశక్తుల్ని ఆరాధించేవాడు. పడేయండి వాడ్ని భీకర (నరక)యాతనలో" అని ఆజ్ఞవుతుంది. (23-26)

(ఆవ్యక్తి షైతాన్‌ని ఆడిపోసుకుంటూ, ఈదుర్మార్గుడు తన వెంటబడి తనను సర్వనాశనం చేశాడని ఆరోపించినప్పుడు) అతని సహచరుడు (దాన్ని ఖండిస్తూ) "మహాప్రభో! నేనితడ్ని తిరుగుబాటుకు ప్రేరేపించలేదు. ఇతను తనంతటతానే మార్గభ్రష్టత్వంలో పడి చాలాదూరం కొట్టుకుపోయాడు" అనంటాడు. "నాముందు వాదించకండి. నేను ముందే మిమ్మల్ని హెచ్చరించాను. నాదగ్గర మాటమారదు. నేను నా దాసులకు అన్యాయంచేసేవాడ్నికాను"అని జవాబు లభిస్తుంది. ఆరోజు మేము నరకాన్ని 'నీవు నిండిపోయావా?' అని అడుగుతాం. దానికి నరకం "ఇంకా ఏమైనా ఉందా?"[3] అంటుంది. (27-30)

2. ప్రాణం తీయడానికి మృత్యుదూత రాగానే మనిషి కళ్ళ మీదున్న ఇహలోక వ్యామోహ పొర తొలగిపోతుంది. అప్పటిదాకా అతనిలో ఉండిన అంధవిశ్వాసాలు, అభూత కల్పనలన్నీ ఒక్కసారిగా పటాపంచలయి సత్యం గోచరిస్తుంది. పరలోకం యదార్థమని, అక్కడ తన కర్మలకు లెక్క చెప్పుకోవలసి వస్తుందని అర్థమయి పోతుంది. కాని ఆ సమయంలో సత్యం గోచరించడం వల్ల, జ్ఞానోదయం కలగడం వల్ల ఎలాంటి ప్రయోజనం ఉండదు. చేతులు కాలిన తర్వాత ఆకులు పట్టుకున్నట్లవుతుంది అతని పరిస్థితి. ఎడతెగని పశ్చాత్తాపమే అతనికి మిగులుతుంది. అందుకే ప్రాపంచిక వ్యామోహంతో పాటు వివిధ దురభిమానాలు వదలిపెట్టి సత్యాన్ని అన్వేషించి ఎలాంటి తటపటాయింపు లేకుండా దాన్ని స్వీకరించాలి; తదనుగుణమైన సాత్విక జీవితం గడపాలి.

3. దేవుడు ఖుర్ఆన్‌లో "నేను మానవులతో, జిన్నుల (భూతాల)తో నరకాన్ని నింపుతాను" (32:13) అన్నాడు. దాని ప్రకారం కర్మవిచారణ ముగిసిన తర్వాత సత్యతిరస్కారులయిన మానవుల్ని,

الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِيْنَ غَيْرَ بَعِيْدٍ ۝٣١ هٰذَا مَا تُوْعَدُوْنَ لِكُلِّ اَوَّابٍ حَفِيْظٍ ۝٣٢ مَنْ خَشِيَ الرَّحْمٰنَ بِالْغَيْبِ
وَجَآءَ بِقَلْبٍ مُّنِيْبِ ۝٣٣ ادْخُلُوْهَا بِسَلٰمٍ ؕ ذٰلِكَ يَوْمُ الْخُلُوْدِ ۝٣٤ لَهُمْ مَّا يَشَآءُوْنَ فِيْهَا وَلَدَيْنَا مَزِيْدٌ ۝٣٥
وَكَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْنٍ هُمْ اَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوْا فِي الْبِلَادِ ؕ هَلْ مِنْ مَّحِيْصٍ ۝٣٦ اِنَّ
فِيْ ذٰلِكَ لَذِكْرٰى لِمَنْ كَانَ لَهٗ قَلْبٌ اَوْ اَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيْدٌ ۝٣٧ وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ وَ
الْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ۖۗ وَّمَا مَسَّنَا مِنْ لُّغُوْبٍ ۝٣٨ فَاصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُوْلُوْنَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ
رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوْعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوْبِ ۝٣٩ وَمِنَ الَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَاَدْبَارَ السُّجُوْدِ ۝٤٠ وَاسْتَمِعْ
يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِ مِنْ مَّكَانٍ قَرِيْبٍ ۝٤١ يَّوْمَ يَسْمَعُوْنَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ؕ ذٰلِكَ يَوْمُ الْخُرُوْجِ ۝٤٢ اِنَّا نَحْنُ

(ఆరోజు) స్వర్గం దైవభీతిపరులకు అతి చేరువగా తీసుకు రాబడుతుంది; దూరంగా ఉండదు. అప్పుడిలా ఆజ్ఞవుతుంది: "మీకు వాగ్దానం చేయబడిన వస్తువు ఇదే. పశ్చాత్తాపంతో దేవుని సన్నిధిలో క్షమాపణ కోరుకునేవాడు, (బాధ్యతల్ని) పరిరక్షించేవాడు, కరుణామయుడైన దేవుడ్ని చూడకుండానే ఆయనకు (ప్రతి విషయంలోనూ) భయపడేవాడు, ఏకాగ్ర హృదయంతో వచ్చినవాడు అయిన ప్రతివ్యక్తికీ (ఈ మహాభాగ్యం లభిస్తుంది). శాంతిసంక్షేమాలతో స్వర్గప్రవేశం చేయండి." అదే శాశ్వత(జీవితం సాగించే) దినం. అక్కడ స్వర్గవాసులకు వారు కోరిన ప్రతివస్తువూ లభిస్తుంది. వారి కోసం మా దగ్గర అంతకంటే అధికంగానే ఉంది. (31-35)

పూర్వం మేము వీరికంటే ఎంతో శక్తిసామర్థ్యాలున్న అనేక జాతుల్ని హతమార్చాం. వారు ప్రపంచదేశాలు గాలించారు. మరి రక్షణ కోసం ఎక్కడైనా ఆశ్రయం లభించిందా? బుద్ధిజ్ఞానాలుండి, శ్రద్ధగా ఆలకించే ప్రతి వ్యక్తికీ ఇందులో గుణపాఠం ఉంది. (36-37)

మేము భూమ్యాకాశాల్ని, వాటిమధ్య ఉన్న సమస్తాన్ని ఆరు రోజుల్లో సృష్టించాం. అయినా మేము అలసిపోలేదు. ప్రవక్తా! వీరు కల్పించి చెబుతున్న మాటలకు నీవు (బాధపడకు,) సహనం వహించు. (ప్రతిరోజూ) సూర్యోదయానికి, సూర్యాస్తమయానికి ముందు ఆయన్ని స్తుతిస్తూ, ఆయన (పవిత్రత)ని స్మరిస్తూ ఉండు. రాత్రి వేళల్లో కూడా ఆయన్ని స్మరించు; సాష్టాంగప్రణామాల తర్వాత కూడా. (38-40)

వినండి! ఏరోజు ప్రకటనకర్త సమీపం నుండి కేకవేస్తాడో, ఏరోజు మానవులు నమ్మకంగా భీకరగర్జన వింటారో అదే మృతులు నేలనుండి లేచే రోజవుతుంది. మేమే బ్రతికిస్తున్నాం; మేమే చంపుతున్నాం. చివరికి మా వైపుకే అందరూ తిరిగిరావలసి

జిన్నుల్ని నరకంలో పడవేసి "ఇక నీవు నిండిపోయావా?" అని అడుగుతాడు దేవుడు. దానికి నరకం "ఇంకా ఏమైనా ఉందా?" అంటుంది. అంటే 'ఇంకా నా దగ్గర చాలా చోటుంది, ఏదైనా ఉంటే తెచ్చిపడెయ్యి' అంటుందన్నమాట. అప్పుడు దేవుడు నరకంలో తన పాదం ఉంచుతాడు. దాంతో నరకం "చాలు చాలు, ఇక చాలు" అని అంటుంది. (సహీ బుఖారి)

అలాగే సత్యాన్ని విశ్వసించిన మానవుల్ని, జిన్నుల్ని స్వర్గంలోకి పంపినప్పటికీ అక్కడ ఇంకా ఎంతో చోటు మిగిలి ఉంటుంది. అప్పుడు దేవుడు కొత్తగా కొందరు మానవుల్ని, జిన్నుల్ని సృష్టించి వారిని స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. (సహీ ముస్లిం)

نُحْيِي وَنُمِيتُ وَإِلَيْنَا الْمَصِيرُ ﴿٤٣﴾ يَوْمَ تَشَقَّقُ الْأَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا ۚ ذَٰلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ ﴿٤٤﴾
نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ ۖ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ ۖ فَذَكِّرْ بِالْقُرْآنِ مَنْ يَخَافُ وَعِيدِ ﴿٤٥﴾

آياتها ٦٠ — (٥١) سُورَةُ الذّٰرِيٰتِ مَكِّيَّةٌ (٦٧) — ركوعاتها ٣

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

وَالذَّارِيَاتِ ذَرْوًا ﴿١﴾ فَالْحَامِلَاتِ وِقْرًا ﴿٢﴾ فَالْجَارِيَاتِ يُسْرًا ﴿٣﴾ فَالْمُقَسِّمَاتِ أَمْرًا ﴿٤﴾ إِنَّمَا تُوعَدُونَ
لَصَادِقٌ ﴿٥﴾ وَإِنَّ الدِّينَ لَوَاقِعٌ ﴿٦﴾ وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُكِ ﴿٧﴾ إِنَّكُمْ لَفِي قَوْلٍ مُخْتَلِفٍ ﴿٨﴾ يُؤْفَكُ عَنْهُ
مَنْ أُفِكَ ﴿٩﴾ قُتِلَ الْخَرَّاصُونَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي غَمْرَةٍ سَاهُونَ ﴿١١﴾ يَسْأَلُونَ أَيَّانَ يَوْمُ الدِّينِ ﴿١٢﴾
يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ ﴿١٣﴾ ذُوقُوا فِتْنَتَكُمْ هَٰذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٤﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي
جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٥﴾ آخِذِينَ مَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَٰلِكَ مُحْسِنِينَ ﴿١٦﴾ كَانُوا قَلِيلًا مِنَ اللَّيْلِ

ఉంటుంది. ఆరోజు భూమి బ్రద్దలవుతుంది. అందులో నుంచి మానవులు బిలబిల మంటూ బయటికొచ్చి వడివడిగా పరుగెత్తుతారు. ఈ పునరుత్థానకార్యం నిర్వహించడం మాకు చాలాతేలిక. (41-44)

ప్రవక్తా! వీరి మాటలు మేము గమనిస్తూనే ఉన్నాం. బలవంతంగా ఒప్పించడం నీ పనికాదు. నాహెచ్చరికకు భయపడేవారికి ఖుర్‌ఆన్ ద్వారా హితోపదేశం చెయ్యి. (45)

51. జారియాత్ (గాలి దుమారం)

అవతరణ: మక్కా సూక్తులు : 60

ఈ అధ్యాయం కూడా 'ఖాఫ్' (51వ) సూరా అవతరించిన కాలంలోనే అవత రించినట్లు తెలుస్తోంది. ఇందులో మొదట పరలోకం గురించి ఎక్కువగా బోధించ బడింది. చివర్లో దేవుని ఏకత్వం వైపు ప్రజల్ని పిలవడం జరిగింది.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

దుమారాన్ని లేపే గాలుల సాక్షి! తరువాత నీటితో నిండిన మేఘాలను పైకెత్తేవి, ఆతర్వాత నెమ్మదిగా నడిచేవి, ఆపై ఓ మహాకార్యాన్ని (వర్షాన్ని) విభజించేవి!! ఏవిష యాన్ని గురించి మిమ్మల్ని భయపెట్టడంజరుగుతున్నదో అది నగ్నసత్యం. కర్మ విచా రణ తప్పక జరుగుతుంది. విభిన్నరూపాలలో కన్పించే ఆకాశం సాక్షి! మీ అభిప్రాయాలు విభిన్నరకాలుగా ఉన్నాయి. సత్యానికి విముఖుడైనవాడే దాన్ని తిరస్కరిస్తాడు. (1-9)

అనుమానాలతో కూడిన నిర్ణయాలు తీసుకునేవారు నాశనంగాను! వారు అజ్ఞా నాంధకారంలో తచ్చాడుతూ ఏమరుపాటుకు లోనైఉన్నారు. పైగా అసలీ విచారణ దినం ఎప్పుడొస్తుందని అడుగుతున్నారు. వారిని నరకాగ్నిలో పడేసి మాడ్చివేసే దినం వస్తుంది (అని చెప్పు. అప్పుడు దైవదూతలు వారితో) "ఇక చవిచూడండి మీ దురాగతాల రుచిని. మీరు తొందరపెడ్తుండిన విషయం ఇదే" (అని అంటారు). (10-14)

ఆరోజు దైవభీతిపరులు స్వర్గవనాలలో చెలమల మధ్య (హాయిగా) ఉంటారు. వారు తమ ప్రభువు ప్రసాదించినదాన్ని అమిత సంతోషంతో స్వీకరిస్తుంటారు. వారు ఈ

مَا يَهْجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿١٨﴾ وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿١٩﴾ وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ
لِلْمُوقِنِينَ ﴿٢٠﴾ وَفِي أَنْفُسِكُمْ ۚ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٢١﴾ وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ ﴿٢٢﴾ فَوَرَبِّ السَّمَاءِ

రోజు రాకపూర్వం నీతిమంతులుగా ఉండేవారు. రాత్రివేళల్లో చాలా తక్కువగా నిద్రించే వారు. ప్రతి రోజూ తెల్లవారుజామున లేచి (తమ ప్రభువును) క్షమాపణ కోరుకునేవారు. వారి సంపదలో అర్థించేవారికి, అర్థించనివారికి కూడా హక్కుండేది. (15-19)

విశ్వసించేవారికి ధరణిపై అనేక నిదర్శనాలున్నాయి. స్వయంగా మీ (అస్తిత్వం)లో కూడా ఉన్నాయి.[1] మీరీ విషయాన్ని గురించి యోచించరా? (20-21)

1. ఎలక్ట్రానిక్ పరిభాషలో మనిషి బ్రహ్మాండమైన 'రోబో'అని చెప్పవచ్చు. కాని మానవుడు ఎంతటి శక్తిమంతమైన రోబో నిర్మించినా, ఆ రోబో కన్నా మానవుడే వేలరెట్లు శక్తిమంతుడు.

మన శరీరావయవాల్లో కళ్ళు ఎంతో సున్నితమైనవి. రాత్రివేళ చీకటిలో ఒక కొండ శిఖరం మీద నిలబడి యాభై మైళ్ళ దూరాన ఉండే మంటను సైతం అవి చూడగలుతాయి. వెల్తురు నుంచి చీకట్లోకి వచ్చిన మరుక్షణం మన కళ్ళు కాంతికి సంబంధించి అంతకు ముందుకంటే పది రెట్ల నిశితత్వాన్ని సంతరించుకుంటాయి. ఇరవై నిమిషాలు మనం ఇలాగే చీకట్లో ఉండిపోతే ఆరువేల రెట్లు, నలభై నిమిషాలపాటు ఉండిపోతే పాతిక వేల రెట్ల నిశితత్వాన్ని సంతరించుకుంటాయి.

శాస్త్రవేత్తలు ఇటీవల పుట్టుకతో అంధత్వం వచ్చినవారి కోసం ఎంతో చిన్న సైజు గల మానిటర్, వీడియో కెమెరాలతో కూడిన ఒక హెల్మెట్ తయారు చేశారు. ఇంత చేసినా అది పుట్టు గ్రుడ్డికి రెండు పిక్సల్స్ కంటే ఎక్కువ రిజల్యూషన్ ఇవ్వలేక పోయింది. దానివల్ల ముందునుంచి ఎవరైనా మనిషి నడచిపోతే ఆ పుట్టుగ్రుడ్డికి ఏదో వస్తువు తన కళ్ళ ముందునుంచి కదలిపోతున్నట్లు కన్పించింది. దీన్నిబట్టి దైవం మనకు ప్రసాదించిన సహజసిద్ధమైన కళ్ళు ఎంత విలువైనవో అర్థమవు తుంది. అదేవిధంగా ఇతర అవయవాలను గురించి కూడా ఆలోచించవచ్చు.

మనిషి రక్తంలో ఎర్రకణం నాలుగు నెలలు సజీవంగా ఉంటుంది. సజీవంగా ఉండే ఈ నాలుగు నెలల కాలంలో ఎర్రకణం సుమారు వెయ్యి మైళ్ళ దూరం ప్రయాణిస్తుంది. ప్రతి మనిషీ గంటకు ఆరు లక్షల మృత చర్మకణాలను విసర్జిస్తాడు. వీటన్నిటినీ సూక్ష్మజీవులు తినేస్తాయి. మనిషి చర్మంలోని ప్రతి చదరపు అంగుళంలో సగటున 3 కోట్ల 20 లక్షల సూక్ష్మజీవుల చొప్పున మొత్తం శరీరం మీద దాదాపు నూరు లక్షల కోట్ల సూక్ష్మజీవులు ఉంటాయని తెలుస్తోంది.

మానవ మెదడు అద్భుతమైనది. ఇందులో ప్రతిసెకండుకు లక్ష రకాల రసాయనికచర్యలు జరుగుతాయి. మానవుని మెదడు, మెడుల్లా అబ్లాంగేటాలను ఒక రకంగా కంప్యూటర్‌లోని హార్డ్ డిస్క్(HDD), ర్యామ్(RAM)లతో పోల్చవచ్చు. మానవ మెదడు ఏకకాలంలో 8కోట్ల 60లక్షలకు పైగా చిన్నచిన్న సమాచారసంకేతాలు రికార్డు చేసుకోగల్గుతుంది. అయితే ఇందులో 1% సమాచారాన్ని మాత్రమే సేవ్ (□□□□) చేసుకొని, మిగతా 99% సమాచారాన్ని పనికిరానిదిగా వదిలేస్తుంది.

ఎంత పెద్ద కంప్యూటర్ అయినా మానవ మేధతో సరితూగలేదు. మానవ మేధతో సరితూగే కంప్యూటర్ తయారు చేయాలంటే, అది న్యూయార్క్‌లోని 1250 మీటర్ల ఎత్తుగల ఎంపైర్ బిల్డింగ్ అంత పెద్దగా తయారవుతుంది. ఇది సాధ్యం కాదు. మానవ శరీర నిర్మాణం దాదాపు 10,00.000 కోట్ల జీవకణాల సముదాయంతో జరిగిందని అంచనా. (23:14 సూక్తి పాదసూచిక చూడండి.)

ఇవన్నీ దేవుని ఏకత్వానికి, ఆయన శక్తిసామర్థ్యాలకు నిదర్శనాలని, ఈ నిదర్శనాల ద్వారా గుణపాఠం నేర్చుకోవాలని దైవగ్రంథం ఈసూక్తిలో మానవునికి హితోపదేశం చేస్తోంది.

وَالْاَرْضِ اِنَّهٗ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَآ اَنَّكُمْ تَنْطِقُوْنَ ﴿٢٣﴾ هَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ ضَيْفِ اِبْرٰهِيْمَ الْمُكْرَمِيْنَ ﴿٢٤﴾ اِذْ دَخَلُوْا
عَلَيْهِ فَقَالُوْا سَلٰمًا ؕ قَالَ سَلٰمٌ ۚ قَوْمٌ مُّنْكَرُوْنَ ﴿٢٥﴾ فَرَاغَ اِلٰٓى اَهْلِهٖ فَجَآءَ بِعِجْلٍ سَمِيْنٍ ﴿٢٦﴾ فَقَرَّبَهٗٓ اِلَيْهِمْ
قَالَ اَلَا تَاْكُلُوْنَ ﴿٢٧﴾ فَاَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيْفَةً ؕ قَالُوْا لَا تَخَفْ ؕ وَبَشَّرُوْهُ بِغُلٰمٍ عَلِيْمٍ ﴿٢٨﴾ فَاَقْبَلَتِ امْرَاَتُهٗ فِيْ
صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوْزٌ عَقِيْمٌ ﴿٢٩﴾ قَالُوْا كَذٰلِكِ ۙ قَالَ رَبُّكِ ؕ اِنَّهٗ هُوَ الْحَكِيْمُ الْعَلِيْمُ ﴿٣٠﴾
قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ اَيُّهَا الْمُرْسَلُوْنَ ﴿٣١﴾ قَالُوْٓا اِنَّآ اُرْسِلْنَآ اِلٰى قَوْمٍ مُّجْرِمِيْنَ ﴿٣٢﴾ لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً
مِّنْ طِيْنٍ ﴿٣٣﴾ مُّسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِيْنَ ﴿٣٤﴾ فَاَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيْهَا مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٣٥﴾ فَمَا
وَجَدْنَا فِيْهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِّنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿٣٦﴾ وَتَرَكْنَا فِيْهَآ اٰيَةً لِّلَّذِيْنَ يَخَافُوْنَ الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ ﴿٣٧﴾

మీ ఉపాధి సామగ్రి, మీకు వాగ్దానం చేయబడుతున్న సమస్తం ఆకాశంలోనే ఉన్నాయి.[2] కనుక భూమ్యాకాశాల ప్రభువు సాక్షి! ఇది సత్యం. మీరు మాట్లాడగలుగుతున్నంత నిజంగా ఇది సత్యం. (22-23)

ఇబ్రాహీం గౌరవనీయ అతిథుల సంగతి నీకేమైనా చేరిందా? వారతని దగ్గరికొచ్చి సలాం అన్నప్పుడు అతను "మీక్కూడా సలాం, వీళ్లెవరో కొత్తవాళ్లులా ఉన్నారే!"అన్నాడు.

అతను మెల్లిగా తన గృహస్థుల దగ్గరికెళ్ళాడు. తర్వాత ఒక బలిసిన ఆవుదూడను కాల్చి తెచ్చి అతిథుల ముందుంచాడు. (అతిథులు దాన్ని ముట్టుకోకపోవడం చూసి) "మీరు తినరేమిటీ?" అనడిగాడతను. తరువాత అతను అతిథుల (వింత ప్రవర్తన) పట్ల మనసులో భయపడ్డాడు. అప్పుడు వారు భయపడకండని ధైర్యం చెప్పారు. (ఆ తర్వాత) వారతనికి బుద్ధి కౌశల్యంగల కొడుకు పుడ్తాడని శుభవార్త విన్పించారు. (24-28)

అతని భార్య ఈమాట విని నెత్తీ నోరు బాదుకుంటూ "ముసలిదాన్ని, గొడ్రాలిని (నాకు సంతానమేమిటీ!)" అన్నది. దానికా అతిథులు "నీ ప్రభువు ఇలాగే అన్నాడు. ఆయన ఎంతో వివేకవంతుడు, సర్వం ఎరిగినవాడు" అన్నారు. (29-30)

"దైవదూతలారా! మీరు ఏ మహాకార్యం కోసం వచ్చారు?" అనడిగాడు ఇబ్రాహీం. అప్పుడు దైవదూతలు "మేమొక అపరాధ జాతి వైపు పంపగా వచ్చాం. ఆజాతి మీద కాల్చిన మట్టిరాళ్ళు కురిపించాలని ఆజ్ఞ అయింది. నీ ప్రభువు దృష్టిలో హద్దుమీరిన వారికోసం ఇవి ప్రత్యేకంగా ముద్రలు వేయబడిన రాళ్ళు" అని చెప్పారు. (31-34)

ఆ తర్వాత మేమా పట్నంలో ఉన్న విశ్వాసుల్ని బయటికి తీశాం. అక్కడ మాకు ముస్లింలకు చెందిన ఒక్క ఇల్లు మాత్రమే కనిపించింది. ఆ తర్వాత మేము ఘోరమైన శిక్షకు భయపడేవారి కోసం అక్కడ ఒక చిహ్నం[3] (అవశేషాలు) వదలిపెట్టాం. (35-37)

2. మీ ఉపాధి తదితర జీవనసామగ్రి అంతా ఆకాశంలోనే ఉందంటే, మీకు ఇహలోకంలో ఏమేమి ప్రసాదించాలో వాటన్నిటి గురించిన నిర్ణయాలు ఊర్ధ్వలోకంలో జరుగుతాయని అర్థం.

3. ఇక్కడ చిహ్నం అంటే మృతసముద్రం అని భావం. లూత్‌జాతిపై తుఫాను, భూకంపాల రూపంలో భయంకరమైన ఉపద్రవం వచ్చింది. మొత్తం పట్టణం భూమిలోకి క్రుంగిపోయింది. (వివరాలకు 15:73,74 సూక్తులు, వాటి పాదసూచిక చూడండి.)

وَفِيْ مُوْسٰٓى اِذْ اَرْسَلْنٰهُ اِلٰى فِرْعَوْنَ بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿٣٨﴾ فَتَوَلّٰى بِرُكْنِهٖ وَقَالَ سٰحِرٌ اَوْ مَجْنُوْنٌ ﴿٣٩﴾
فَاَخَذْنٰهُ وَجُنُوْدَهٗ فَنَبَذْنٰهُمْ فِى الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيْمٌ ﴿٤٠﴾ وَفِيْ عَادٍ اِذْ اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيْحَ الْعَقِيْمَ ﴿٤١﴾ مَا
تَذَرُ مِنْ شَيْءٍ اَتَتْ عَلَيْهِ اِلَّا جَعَلَتْهُ كَالرَّمِيْمِ ﴿٤٢﴾ وَفِيْ ثَمُوْدَ اِذْ قِيْلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوْا حَتّٰى حِيْنٍ ﴿٤٣﴾ فَعَتَوْا
عَنْ اَمْرِ رَبِّهِمْ فَاَخَذَتْهُمُ الصّٰعِقَةُ وَهُمْ يَنْظُرُوْنَ ﴿٤٤﴾ فَمَا اسْتَطَاعُوْا مِنْ قِيَامٍ وَّمَا كَانُوْا مُنْتَصِرِيْنَ ﴿٤٥﴾
وَقَوْمَ نُوْحٍ مِّنْ قَبْلُ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا فٰسِقِيْنَ ﴿٤٦﴾ وَالسَّمَآءَ بَنَيْنٰهَا بِاَيْىدٍ وَّاِنَّا لَمُوْسِعُوْنَ ﴿٤٧﴾ وَالْاَرْضَ
فَرَشْنٰهَا فَنِعْمَ الْمٰهِدُوْنَ ﴿٤٨﴾ وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ﴿٤٩﴾ فَفِرُّوْٓا اِلَى

మూసా గాథలో (కూడా గుణపాఠం ఉంది). మేమతనికి స్పష్టమైన నిదర్శనాలు ఇచ్చి ఫిరౌన్ దగ్గరకు పంపినప్పుడు, అతను అధికారగర్వంతో విర్రవీగుతూ "ఇతనేదో మాంత్రికుడై ఉంటాడు. లేదా పిచ్చివాడై ఉంటాడు" అన్నాడు. చివరికి మేము అతడ్ని, అతని సైన్యాన్ని పట్టుకొని సముద్రంలో విసిరేశాం. అతడు నిందితుడై (చరిత్రలో) నిలచిపోయాడు. ఆద్‌జాతి (చరిత్రలోనూ గుణపాఠముంది). మేమా జాతిప్రజల పైకి అశుభకరమైన గాలి పంపాం. అది ప్రతి వస్తువునూ సర్వనాశనం చేస్తూ వీచింది. (38-42)

సమూద్‌జాతి (చరిత్రలోనూ). "(మీరు సత్యం స్వీకరించడానికి సిద్ధంగాలేకపోతే) ఒక నిర్ణీతకాలం వరకు భోగభాగ్యాలు అనుభవించండి. (తర్వాత మా శిక్ష కోసం ఎదురు చూడండి)" అని వారిని హెచ్చరించాం. కాని వారీ హెచ్చరిక ఖాతరు చేయకుండా తమ ప్రభువాజ్ఞను ధిక్కరించారు. చివరికి వారు చూస్తుండగానే హఠాత్తుగా విరుచుకుపడే విపత్తు వచ్చి వారిని చుట్టుముట్టింది. దాంతో వారికి మళ్ళీ లేచేశక్తి కూడా లేకుండా పోయింది. వారు తమనుతాము కాపాడుకోలేక పోయారు. వారికి పూర్వం మేము నూహ్ జాతిని కూడా తుదముట్టించాం. కారణం వారు పరమ దుర్మార్గులైపోయారు. (43-46)

మేము మా స్వశక్తితోనే ఆకాశాన్ని నిర్మించాం. మాకా సామర్థ్యం ఉంది. భూమిని కూడా మేమే (మీకు నివాసయోగ్యంగా) పరిచాము. (మీకు అనువైనదిగా) పరచడంలో మేమెంత నిపుణులమో చూడండి. మీరు గుణపాఠం నేర్చుకుంటారని మేము ప్రతి వస్తువునీ (జీవినీ) జంటలు జంటలుగా సృష్టించాము.[4] (47-49)

4. జంటలు జంటలుగా సృష్టించడం గురించి ఖుర్ఆన్‌లో అనేక చోట్ల వచ్చింది:

"ఆయనే యావత్తు (సృష్టిరాసుల స్త్రీ పురుష) జంటలను పుట్టించాడు." (43:12)

"అన్ని రకాల జంటలను సృష్టించిన దేవుడు పరమ పవిత్రుడు. ఆ జంటలు భూమి మీది వృక్షజాతికి సంబంధించినవైనా, స్వయంగా వీరి (మానవ) జాతికి సంబంధించినవైనా, లేదా వీరికి తెలియని ఇతర వస్తువులకు సంబంధించినవైనా (అన్నిటినీ ఆయనే సృజించాడు). (36:36)

యావత్తు జీవరాసుల్లో ఆడ మగ జంటలు ఉంటాయన్నది జగద్విదితం. వాటితో పాటు వృక్షజాతిలోనూ ఆడ మగ కణాలుంటాయి. అలాగే ఆనాటి ప్రజలకు తెలియని ఇతర వస్తువుల్లో కూడా ఇలాంటి జంటలు ఉంటాయని ఖుర్ఆన్ పైసూక్తిలో చెబుతోంది. అవేమిటో పరిశీలిద్దాం.

ఖుర్ఆన్ ప్రకారమే గాక సైన్స్ ప్రకారం కూడా ఈ ప్రపంచంలోని ప్రతి వస్తువుకూ దాని జత ఉంది. కనీసం రెండు పదార్థాల కలయికతో ఓ కొత్త పదార్థం ఏర్పడుతుంది. పదార్థ నిర్మాణానికి మూలమైన పరమాణువు (Atom) ధనాత్మక, ఋణాత్మక కణాల జంటలతో ఏర్పడింది.

اللّٰهِ ۚ اِنِّیْ لَكُمْ مِّنْهُ نَذِیْرٌ مُّبِیْنٌ ۚ﴿٥٠﴾ وَلَا تَجْعَلُوْا مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ ؕ اِنِّیْ لَكُمْ مِّنْهُ نَذِیْرٌ مُّبِیْنٌ ﴿٥١﴾ كَذٰلِكَ
مَاۤ اَتَی الَّذِیْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا قَالُوْا سَاحِرٌ اَوْ مَجْنُوْنٌ ﴿٥٢﴾ اَتَوَاصَوْا بِهٖ ۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُوْنَ ﴿٥٣﴾
فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَاۤ اَنْتَ بِمَلُوْمٍ ﴿٥٤﴾ وَّذَكِّرْ فَاِنَّ الذِّكْرٰی تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِیْنَ ﴿٥٥﴾ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْاِنْسَ اِلَّا
لِیَعْبُدُوْنِ ﴿٥٦﴾ مَاۤ اُرِیْدُ مِنْهُمْ مِّنْ رِّزْقٍ وَّمَاۤ اُرِیْدُ اَنْ یُّطْعِمُوْنِ ﴿٥٧﴾ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِیْنُ ﴿٥٨﴾

"కనుక దేవుని (మార్గం) వైపునకు పరుగెత్తండి. నేను ఆయన తరఫున మిమ్మల్ని స్పష్టంగా హెచ్చరించడానికి వచ్చిన సందేశహరుడ్ని. దేవునితో పాటు ఇతర శక్తుల్ని దైవాలుగా ఆరాధించకండి. నేనాయన తరఫున మిమ్మల్ని స్పష్టంగా హెచ్చరించడానికి వచ్చిన సందేశహరుడ్ని." (50-51)

వీరికి పూర్వం గతజాతులక్కూడా తమవద్దకు వచ్చిన దైవప్రవక్తను మాంత్రికుడనో, పిచ్చివాడనో ఆరోపించారు. ఇది పూర్వంనుంచీ ఇలాగే సాగుతూవస్తోంది. ఈవిషయంలో వీరంతా పరస్పరం రాజీకివచ్చారా ఏమిటి? లేదు. వీరసలు తలబిరుసు జనం. (52)

కనుక ప్రవక్తా! నీవు వారినుండి ముఖం తిప్పుకుంటే నీ దోషం ఏమీలేదు. అయితే హితబోధ చేస్తూఉండు. విశ్వసించేవారికి హితబోధ ప్రయోజనం కల్గిస్తుంది. (53-55)

నేను మానవుల్ని, జిన్నుల్ని నన్ను ఆరాధించడానికి తప్ప మరే లక్ష్యంతో పుట్టించ లేదు.[5] నేను వారినుండి ఉపాధి కోరడంలేదు. నాకు తిండి పెట్టమని అడగడం లేదు.

ఒకేఒక జంటతో సృజించబడిన హైడ్రోజన్ పరమాణువులో ధనావేశ పూరితమైన ఒక ప్రొటాన్ కణం, రుణావేశపూరితమైన ఒక ఎలాక్ట్రాన్ కణం ఉంటాయి. ప్రొటాన్ చుట్టూ ఎలక్ట్రాన్ నిర్ణీత కక్ష్య లో తిరుగుతుంది. ఈరెండిటి జతతోనే హైడ్రోజన్‌పరమాణువు ఏర్పడింది. విద్యుదుత్పాదన గురించి చాలామందికి తెలుసు. పాజిటివ్, నెగటివ్ ధృవాల కలయికతోనే బల్బులు వెలగడం, ఫ్యాన్లు తిరగడం, టివి, రేడియోలు పనిచేయడం, వేడి పుట్టడం మొదలైన పనులు జరుగుతుంటాయి.

ఈ విధంగా ఆడ-మగ, పెంటి-పోతు, నెగటివ్-పాజిటివ్ వగైరా విభిన్న సృష్టి జతలతో యావత్తు విశ్వవ్యవస్థ ఆవిర్భవించింది. చివరికి ఈ ప్రపంచానికి కూడా జోడుగా 'వ్యతిరేక ప్రపంచం' (Anti World) అనే మరో ప్రపంచం ఉందని ఈనాటి సైంటిస్టులు చెబుతున్నారు. అలాగే ఇస్లాం ధర్మవేత్తలు కూడా కొందరు ఇహలోకానికి జోడుగా పరలోకం ఉందని అంటున్నారు.

ఈ జోడులు, జతలు, జంటలు యాదృచ్ఛికంగా ఉనికిలోకి రాలేదు. వాటి సృష్టి వెనుక దేవుడనే ఓ అదృశ్యశక్తి , ఓ అసాధారణ శక్తిసంపన్నుడున్నాడు. ఆయనే వీటన్నిటిని సృష్టించి పని చేయిస్తున్నాడు. అయితే ఆయనకు మాత్రం మరెవరూ జోడు, జంట, సహాయకుడు లేరు. ఆయన ఒక్కడే. ఆయన దైవత్వం అద్వితీయమైనది. ఆ ఏకైక దేవుని వల్లనే జతలు, జోడులతో కూడిన ఈ సృష్టినిర్మాణం సాధ్యమయింది. కనుక అలాంటి శక్తిస్వరూపుడైన దేవుడు మాత్రమే ఆరాధనకు అర్హుడని ఈసూక్తి మనకు బోధిస్తోంది. ఇందులో పేర్కొనబడిన 'గుణపాఠం' అంటే మానవులు ఈ వాస్తవాన్ని గుర్తించి, దానిప్రకారం తమ జీవనసరళిని సంస్కరించుకోవాలన్నదే.

5. ఈ సూక్తిలో రెండర్థాలు ఇమిడి ఉన్నాయి. ఒకటి, దేవుడ్ని తప్ప మరెవ్వరినీ ఆరాధించ కూడదు. రెండు, దైవారాధన తప్ప మరే పనీ చేయకూడదు. మొదటి విషయం అందరికీ అర్థమవు తోంది. కాని రెండో విషయం నేడు అనేకమంది ముస్లింలకు సైతం అర్థం కావడం లేదు. కారణం వారి మనోమస్తిష్కాలలో "ఆరాధన" పదానికి పరిమిత భావం ఉండిపోవడమే.

فَاِنَّ لِلَّذِیْنَ ظَلَمُوْا ذَنُوْبًا مِّثْلَ ذَنُوْبِ اَصْحٰبِهِمْ فَلَا یَسْتَعْجِلُوْنِ ﴿٥٩﴾ فَوَیْلٌ لِّلَّذِیْنَ كَفَرُوْا مِنْ
یَّوْمِهِمُ الَّذِیْ یُوْعَدُوْنَ ﴿٦٠﴾

ع ٣

(اٰیَاتُهَا ٤٩) سُوْرَةُ الطُّوْرِ مَكِّیَّةٌ (٧٦) (٥٢) (رُكُوْعَاتُهَا ٢)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

وَالطُّوْرِ ﴿١﴾ وَكِتٰبٍ مَّسْطُوْرٍ ﴿٢﴾ فِیْ رَقٍّ مَّنْشُوْرٍ ﴿٣﴾ وَّالْبَیْتِ الْمَعْمُوْرِ ﴿٤﴾ وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوْعِ ﴿٥﴾ وَالْبَحْرِ

దేవుడే అందరి ఉపాధిప్రదాత. ఆయన మహాబలుడు, అద్భుత శక్తిసంపన్నుడు.(56-58)

కనుక దుర్మార్గానికి పాల్పడినవారి భాగానిక్కూడా వారి మిత్రులభాగానికి లభించిన నటువంటి యాతనే సిద్ధంగాఉంది. దానికోసం వీరు తొందరపడనవసరం లేదు. చివరికి అవిశ్వాసులకు తమకు భయపెట్టబడుతున్న రోజు సర్వనాశనం తప్పదు. (59-60)

అవతరణ: మక్కా 52. తూర్(తూర్‌పర్వతం) సూక్తులు: 49

ఈ అధ్యాయం కూడా గతఅధ్యాయం అవతరించిన కాలంలోనే అవతరించింది. ఇందులోనూ మొదట పరలోకం గురించి చెప్పబడింది. ఆ తరువాత ఖురైషీయుల తిరస్కార వైఖరిని విమర్శిస్తూ వారిని ఇస్లాం వైపు పిలవడం జరిగింది.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

తూర్ పర్వతం సాక్షి! వ్రాతచర్మం మీద రాయబడిన తెరచిన పుస్తకం సాక్షి! భక్తు లతో కళకళలాడే ఆరాధనాలయం సాక్షి! ఎత్తయిన (ఆకాశం)కప్పు సాక్షి! ఉప్పొంగే సము

ఇస్లాంలో ఆరాధన అనే పదానికి చాలా విస్తృత భావం ఉంది. నమాజ్, ఉపవాసం, కాబా యాత్ర, దైవధ్యానం లాంటి పూజాపురస్కారాలే కాదు; ఉపాధి సముపార్జన, కుటుంబ జీవనం, తోటి మానవులతో సంబంధాలు, వ్యాపారం, ఆర్థిక లావాదేవీలు, దేశపాలనా వ్యవహారాలు, యుద్ధం, స్నేహ ఒడంబడికలు, అంతర్జాతీయ సంబంధాలు సైతం ఆరాధన క్రిందికే వస్తాయి. ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే మానవ జీవితంలోని సకల రంగాలకు చెందిన సమస్త వ్యవహారాలు దైవారాధనల క్రిందికే వస్తాయి. కాకపోతే ఇవన్నీ దేవుడు, ఆయన ప్రవక్త (సల్లం) అందజేసిన ఆదేశాల ప్రకారం నడుచుకున్నప్పుడే దైవారాధనలుగా పరిగణించబడతాయి.

ఆరాధనలోని ఈ విస్తృత భావం తెలుసుకుంటే మనిషి జీవితంలోని సమస్త వ్యవహారాల్లో ఎలాంటి అపమార్గం పట్టకుండా ఒక్క విశ్వప్రభువుని మాత్రమే ఆరాధించగలడు. అంటే మనిషి ఖుర్‌ఆన్, హదీసుల పరిధుల్లో మాత్రమే తన జీవిత వ్యవహారాలు సాగించాలన్నమాట.

ఒకే దేవుడ్ని ఆరాధిస్తున్నామని చెప్పుకునేవారు ఎన్ని నమాజులు చేసినా, ఎన్ని ఉపవాసాలు పాటిస్తున్నా. ఎంత ధ్యానం చేస్తున్నా-- దైనందిన వ్యవహారాల్లో దైవేతరశక్తులకో లేక మనోవాంఛలకో దాస్యం చేస్తుంటే మాత్రం ఆ మేరకు వారు దైవారాధన పరిధిని అతిక్రమిస్తున్నట్లే. అంటే ఆయా వ్యవహారాల్లో వారు దేవునికి సాటి కల్పిస్తున్నారన్నమాట. ఈవైఖరి దైవాగ్రహానికి గొనిపోతుంది.

కొందరు ఈ వైఖరి కప్పిపుచ్చుకోవడానికి లేక అజ్ఞానం వల్ల "ఇవి మత విషయాలు, అవి ప్రపంచ వ్యవహారాల"ని వాదిస్తారు. కాని ప్రపంచ వ్యవహారాలు కూడా దేవుని ఆజ్ఞలు, దైవప్రవక్త హితవుల వెలుగులోనే ఉండాలన్న యదార్థాన్ని వీరు గ్రహించక పోవడం ఎంతో విచారకరం.

الْمَسْجُورِ ﴿٦﴾ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ ﴿٧﴾ مَا لَهُ مِنْ دَافِعٍ ﴿٨﴾ يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ مَوْرًا ﴿٩﴾ وَتَسِيرُ
الْجِبَالُ سَيْرًا ﴿١٠﴾ فَوَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿١١﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي خَوْضٍ يَلْعَبُونَ ﴿١٢﴾ يَوْمَ يُدَعُّونَ
إِلَىٰ نَارِ جَهَنَّمَ دَعًّا ﴿١٣﴾ هَٰذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿١٤﴾ أَفَسِحْرٌ هَٰذَا أَمْ أَنْتُمْ لَا تُبْصِرُونَ ﴿١٥﴾
اصْلَوْهَا فَاصْبِرُوا أَوْ لَا تَصْبِرُوا سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ
فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ ﴿١٧﴾ فَاكِهِينَ بِمَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ وَوَقَاهُمْ رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿١٨﴾ كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ مُتَّكِئِينَ عَلَىٰ سُرُرٍ مَصْفُوفَةٍ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ ﴿٢٠﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ
ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا أَلَتْنَاهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ شَيْءٍ كُلُّ امْرِئٍ بِمَا كَسَبَ رَهِينٌ ﴿٢١﴾
وَأَمْدَدْنَاهُمْ بِفَاكِهَةٍ وَلَحْمٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٢٢﴾ يَتَنَازَعُونَ فِيهَا كَأْسًا لَا لَغْوٌ فِيهَا وَلَا تَأْثِيمٌ ﴿٢٣﴾ وَيَطُوفُ
عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَكْنُونٌ ﴿٢٤﴾ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٢٥﴾ قَالُوا إِنَّا كُنَّا

ద్రం సాక్షి! నీప్రభువు శిక్ష తప్పక సంభవిస్తుంది. దాన్ని ఏశక్తీ అడ్డుకోలేదు. ఆకాశం తీవ్రంగా కంపిస్తూ, పర్వతాలు పెకలి గాలిలో తేలియాడే రోజు అది సంభవిస్తుంది. (1-10)

నేడు తమాషా కోసం వితండవాదం చేస్తున్న అవిశ్వాసులకు ఆరోజు వినాశం తప్పదు. ఆరోజు (దైవదూతలు) వీరిని కొడుతూ, నెడుతూ నరకం వైపు తీసికెళ్తూ ఇలా అంటారు: "మీరు (నిన్నటి దాకా) నిరాకరిస్తుండిన నరకాగ్ని ఇదే. ఇప్పుడు చెప్పండి, ఇది మంత్రజాలమా లేక మీకేమీ అర్థంకావడం లేదా? ఇక వెళ్ళండి. అందులో పడి మాడిపోండి. మీరు ఓర్పు వహించినా, వహించకపోయినా ఒక్కటే. (నరక యాతన ఏమాత్రం తగ్గించబడదు.) మీరు ఎలాంటి కర్మలు ఆచరించారో అలాంటి ప్రతిఫలమే మీకు ఇవ్వబడుతోంది." (11-16)

పోతే దైవభీతిపరాయణులు అక్కడ స్వర్గవనాలు, భోగభాగ్యాలలో ఉంటారు. వారు తమ ప్రభువు ప్రసాదించే మాధుర్యాలను ఆస్వాదిస్తూ సుఖసంతోషాలలో తేలియాడుతారు. వారి ప్రభువు వారిని నరక యాతనల నుండి రక్షించాడు. "ఇక మీరు ఆచరించిన కర్మలకు ప్రతిఫలంగా (నేడు) హాయిగా తినండి, త్రాగండి." (17-19)

వారక్కడ ఆసనాలపై దిండ్లకానుకొని ఎదురెదురుగా కూర్చొని ఉంటారు. మేము వారికి అందమైన (విశాల) నేత్రాలుగల సుందరాంగులనిచ్చి వివాహం చేస్తాం. విశ్వాసులతో పాటు వారి సంతానం కూడా విశ్వాసంలో వారి అడుగుజాడల్లోనే నడచుకొని ఉంటే, వారిని కూడా మేము (స్వర్గంలో) వారి దగ్గరికి చేర్చుతాం. వారి సుకృత ఫలాన్ని మేము ఏమాత్రం తగ్గించం. ప్రతిమనిషీ తనకర్మలకు తాకట్టుగా ఉన్నాడు. (20-21)

మేము వారికి రకరకాల పండ్లు, ఫలాలు, మాంసాహారాలు ప్రసాదిస్తాం. వారికిష్టమైన ప్రతి వస్తువూ ఇస్తుంటాం. వారు అమితోత్సాహంతో ఒకరికొకరు మధుపాత్రలు అందించుకుంటారు. ఆ మధువు (ఇహలోకపు మద్యంలా) మనిషిని మైకంలో పడవేసి వదరుబోతులా చేయదు. అతడ్ని దుర్గుణుడిగా చేసి దుశ్చర్యలకు కూడా పురిగొల్పదు. వారి సేవకోసం అక్కడ దాచిన రత్నాల్లాంటి అందమైన బాల సేవకులు ఉంటారు. ఈ బాలసేవకులు అటూ ఇటూ తిరుగుతూ వారిని సేవిస్తూ ఉంటారు. (22-24)

قَبْلُ فِي أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ ﴿٢٦﴾ فَمَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا وَوَقَانَا عَذَابَ السَّمُومِ ﴿٢٧﴾ إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوهُ
إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ ﴿٢٨﴾ فَذَكِّرْ فَمَا أَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍ ﴿٢٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ
نَتَرَبَّصُ بِهِ رَيْبَ الْمَنُونِ ﴿٣٠﴾ قُلْ تَرَبَّصُوا فَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُتَرَبِّصِينَ ﴿٣١﴾ أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَحْلَامُهُمْ
بِهَٰذَا أَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ﴿٣٢﴾ أَمْ يَقُولُونَ تَقَوَّلَهُ بَلْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٣﴾ فَلْيَأْتُوا بِحَدِيثٍ مِثْلِهِ إِنْ كَانُوا
صَادِقِينَ ﴿٣٤﴾ أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ ﴿٣٥﴾ أَمْ خَلَقُوا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بَلْ لَا يُوقِنُونَ ﴿٣٦﴾
أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَبِّكَ أَمْ هُمُ الْمُصَيْطِرُونَ ﴿٣٧﴾ أَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ يَسْتَمِعُونَ فِيهِ فَلْيَأْتِ مُسْتَمِعُهُمْ
بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٣٨﴾ أَمْ لَهُ الْبَنَاتُ وَلَكُمُ الْبَنُونَ ﴿٣٩﴾ أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَ ﴿٤٠﴾ أَمْ
عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿٤١﴾ أَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا فَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمَكِيدُونَ ﴿٤٢﴾ أَمْ لَهُمْ
إِلَٰهٌ غَيْرُ اللَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٣﴾ وَإِنْ يَرَوْا كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ

వారు (ప్రపంచంలోని గత విశేషాల్ని గురించి) పరస్పరం మాట్లాడుకుంటారు. "మనం ఇంతకుపూర్వం మన ఇండ్లలో బిక్కుబిక్కుమంటూ జీవితం గడుపుతుండేవాళ్ళం. చివరికి దేవుడు మనల్ని కరుణించి (ముఖాల్ని) మాడ్చే వడగాల్పుల యాతనల నుండి రక్షించాడు. మనం గతజీవితంలో (ఏకష్టమొచ్చినా) ఆయన్నే వేడుకునేవాళ్ళం. నిజంగా ఆయన మహోపకారి, అపార దయామయుడు" అని అంటారు. (25-28)

కనుక ప్రవక్తా! నీవు (యధాప్రకారం జనానికి) హితబోధ చేస్తూవుండు. నీ ప్రభువు దయవల్ల నీవు జ్యోతిష్కుడుగాని, పిచ్చివాడుగాని కానే కావు. వీరు (నీగురించి) "ఇతనో కవి, ఇతని వినాశకాలం కోసం మేము ఎదురుచూస్తున్నాం" అని అంటున్నారా? "సరే ఎదురుచూడండి. మీతోపాటు నేనూ ఎదురుచూస్తాను" అని చెప్పు. వారి బుద్ధులు వారి చేత ఇలాంటి మాటలే పలికిస్తున్నాయా? లేక వీరు దుర్మార్గంలో హద్దు మీరిపోయారా? "ఇతను ఖుర్ఆన్ని కల్పించుకున్నాడ"ని అంటున్నారా? అసలు వీరు సత్యాన్ని విశ్వసించడానికే సిద్ధంగా లేరు. వీరు తమ అభిప్రాయమే నిజమనుకుంటే ఇలాంటి అద్భుతమైన వాణినొక దాన్ని రచించి తీసుకు రమ్మను. (29-34)

వీరు సృష్టికర్త లేకుండానే తమంతటతాము తయారయి ఉనికిలోకి వచ్చారా? లేక తమకుతామే సృష్టికర్తలా? పోనీ, భూమ్యాకాశాల్ని సృష్టించారా వీరు? (అదేమీకాదు.) వీరి కసలు సత్యం మీద నమ్మకమే లేదు. వీరి దగ్గర నీ ప్రభువు నిక్షేపాలేమయినా ఉన్నాయా? లేక వాటి మీద వీరికి ఏమైనా అధికారం ఉందా? (35-37)

వారి దగ్గర ఏదైనా నిచ్చెన ఉందా, దానిమీద ఎక్కిపోయి ఊర్ధ్వలోకాల మాటలు వినడానికి? వారిలో ఎవరైనా అలాంటి అగోచర విషయాలు ఏమైనా వింటే దానికతను గట్టి సాక్ష్యాధారాలు చూపాలి. దేవునికి కుమార్తెలు, మీకయితే కుమారులా? (38-39)

నీవేదైనా ప్రతిఫలం అడుగుతున్నావా వారిని, వారా రుణభారం క్రింద అణిగిపోవడానికి? వారి దగ్గర అతీంద్రియజ్ఞానం ఉందా, దాని ఆధారంగా వీరు (తమ వాదనల్ని నిరూపించే) విషయాలు రాసుకోడానికి? లేక వారేదైనా పన్నాగం పన్నదలిచారా? అవిశ్వాసులు పన్నేపన్నాగం వారికే బెడిసికొడ్తుంది. వారికి దేవుడు కాక మరో ఆరాధ్యుడున్నాడా?

مَّرْكُومٌ ﴿٤٤﴾ فَذَرْهُمْ حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي فِيهِ يُصْعَقُونَ ﴿٤٥﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا
وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٦﴾ وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذَٰلِكَ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٧﴾ وَاصْبِرْ
لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا ۖ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٤٨﴾ وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَارَ النُّجُومِ ﴿٤٩﴾ ع

(آیاتها ٦٢) (٥٣) سُورَةُ النَّجْمِ مَكِّيَّةٌ (٢٣) (رکوعاتها ٣)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ ﴿١﴾ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ ﴿٢﴾ وَمَا يَنطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ﴿٣﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ﴿٤﴾

వారు చేస్తున్న బహుదైవారాధనకు దేవుడు ఎంతో అతీతుడు, పరమపవిత్రుడు. (40-43)

వారు నింగి తునకలు విరిగిపడుతున్నా వాటిని చూసి ఇవి దట్టమైన మబ్బు తునకలని అంటారు. కనుక ప్రవక్తా! వారిని వారి మానాన వదలిపెట్టు. చివరికి వారు (మొదలు నరికిన చెట్టులా) పడగొట్టబడే (ప్రళయ) దినానికి చేరుకుంటారు. ఆరోజు వారి పన్నాగాలు వారికి ఏవిధంగానూ ఉపయోగపడవు. వారిని ఎవరూ ఆదుకోలేరు. ఆ సమయం రాకముందు కూడా దుర్మార్గుల కోసం (ప్రకృతి వైపరీత్యాల రూపంలో) ఒక పరీక్ష ఉంది. కాని వారిలో చాలామంది ఈయదార్థం గ్రహించడం లేదు. (44-47)

ప్రవక్తా! నీవు మాత్రం నీ ప్రభువు నిర్ణయం వచ్చేవరకు సహనం పాటిస్తూ ఉండు. నీవు మా కనుసన్నల్లోనే ఉన్నావు. నీవు లేచినప్పుడల్లా నీ ప్రభువుని స్తుతిస్తూ, ఆయన (పవిత్రతను) స్మరిస్తూ ఉండు. రాత్రివేళల్లో కూడా ఆయన్ని స్మరిస్తూ ఉండు. నక్షత్రాలు అస్తమిస్తున్న (ఉషోదయం) వేళల్లో కూడా ఆయన్ని స్మరిస్తూ ఉండు. (48-49)

అవతరణ: మక్కా

53. నజ్మ్ (నక్షత్రం)

సూక్తులు: 62

ఈ అధ్యాయం నబవీశకం 5వ ఏట అవతరించింది. ఇదివరకు దైవప్రవక్త (స) బహిరంగంగా ఖుర్‌ఆన్ పఠిస్తుప్పుడల్లా అవిశ్వాసులు అల్లరిచేసి దైవవాణి జనానికి సరిగా విన్పించకుండా చేసేవారు. అయితే రమజాన్ నెలలో ఓరోజు ఆయన కాబాలో జనం ముందు ఈ అధ్యాయం పఠించసాగారు. అప్పుడు అవిశ్వాసులు అల్లరి చేయ కుండా వినసాగారు. దైవప్రవక్త (స) ఈ అధ్యాయం పూర్తిగా పఠించి చివరిసూక్తి ముగిం పులో సాష్టాంగప్రణామం చేశారు. ఇలా ఆయనతో పాటు అందరూ అప్రయత్నంగా సాష్టాంగప్రణామం చేశారు. తరువాత అవిశ్వాసులు తమ తప్పు తెలుసుకొని ఇస్లాంకు మరింత బద్ధశత్రువులై పోయారు.

ఈ అధ్యాయంలో దైవేతరశక్తుల ఆరాధన, మనోవాంఛలదాస్యం, మార్గవిహీనతా ధోరణుల్ని ఖండిస్తూ దేవుని ఏకత్వం బోధించబడింది. ప్రవక్తల్ని తిరస్కరించి నాశనమైన జాతుల గాథలు ప్రస్తావించి, వాటి నుంచి గుణపాఠం నేర్చుకోమని చెప్పబడింది. ఆ తర్వాత ప్రళయబీభత్సం, పరలోక పరిణామాల్ని గురించి హెచ్చరించడం జరిగింది.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

అస్తమిస్తున్న నక్షత్రం సాక్షి! మీ సహచరుడు (పొరపాటున కూడా) దారితప్ప లేదు, (కావాలని కూడా) పెడదారి పట్టలేదు. అతను తన మనోవాంఛలకు తలయొగ్గి మాట్లా

عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَىٰ ﴿٥﴾ ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَىٰ ﴿٦﴾ وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَىٰ ﴿٧﴾ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ ﴿٨﴾ فَكَانَ قَابَ
قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ﴿٩﴾ فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ ﴿١٠﴾ مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ ﴿١١﴾ أَفَتُمَارُونَهُ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ ﴿١٢﴾
وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ ﴿١٣﴾ عِندَ سِدْرَةِ الْمُنتَهَىٰ ﴿١٤﴾ عِندَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَىٰ ﴿١٥﴾ إِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَىٰ ﴿١٦﴾

డడు. ఇది అతని (హృదయఫలకం)పై అవతరింపజేయబడిన దివ్యావిష్కృతి. ఎంతో వివేకవంతుడైన ఓ మహాశక్తిమంతుడు అతనికీ విషయాలు నేర్పుతున్నాడు. (1-6)

అతను తూర్పుదిక్కున ఎగువ దిగ్మండలంపై ఉన్నప్పుడు ఇతను అతనికి ఎదురుగా నిలబడ్డాడు. తరువాత మరికాస్త దగ్గరగా వచ్చి శూన్యంలో నిల్చున్నాడు. ఇలా అతను రెండు ధనస్సులంత దూరాన లేక అంతకంటే కొంచెం తక్కువ దూరాన (వచ్చి) నిలబడ్డాడు.[1] అప్పుడతను దైవదాసునికి అందజేయవలసిన దివ్యసందేశం అందజేశాడు. కళ్ళు చూసిన దానిలో హృదయం అసత్యాన్ని మిళితం చేయలేదు. ఇలా చర్మచక్షువు లతో చూసిన దాని విషయంలో మీరు ఇతనితో వాదిస్తున్నారా? (7-12)

ఇతను మరోసారి కూడా అతడ్ని (సప్తమాకాశంలో) 'సిద్రతుల్ మున్తహా' అనే దివ్య వృక్షరాజం దగ్గర చూశాడు.[2] దాని దరిదాపులోనే నివాసయోగ్యమైన స్వర్గధామం ఉంది. ఆ సమయంలో ఆ వృక్షరాజంపై అనిర్వచనీయమైన అద్భుతమేదో ఆవరిస్తూ ఉండింది.

1. ఇక్కడ అతను అంటే దైవప్రవక్తలకు దివ్యావిష్కృతి (వహీ) అందజేసే దైవదూత జిబ్రీల్ (అలై) అని అర్థం. ఇతను అంటే అంతిమ దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) అని అర్థం. దైవప్రవక్త (స) ఖుర్‌ఆన్ అవతరణ ప్రారంభరోజుల్లో జిబ్రీల్ (అలై)ని మొదటిసారిగా ఆయన అసలు స్వరూపంలో చూశారు. అప్పుడు జిబ్రీల్ దూత ఆరొందల రెక్కలతో యావత్తు నభోమండలంలో విస్తరించి ఉన్నారు. ఈ అసాధారణ దృశ్యం చూసి ముహమ్మద్ ప్రవక్త (స) భయపడి పోయారు.

2. మహనీయ ముహమ్మద్ (స) జిబ్రీల్‌దూత (అలై)ను రెండవసారి ఆయన అసలు రూపం లో మేరాజ్ సంఘటన సందర్భంగా చూశారు. దేవుడు దైవప్రవక్త (స)ను సప్తాకాశాల పర్యటన చేయించి అక్కడి అద్భుతాలను చూపించాడు. దీన్నే "మేరాజ్" సంఘటన అంటారు.

కొందరు ఈ సూక్తులు విని దైవప్రవక్త (స) దేవుడ్ని ప్రత్యక్షంగా చూశారని అపార్థం చేసు కున్నారు. ప్రవక్త సతీమణి హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) దీన్ని ఖండిస్తూ "మీలో ఎవరైనా ముహమ్మద్ (స) తమ ప్రభువుని చూశారని అంటే అతను అబద్ధమాడుతున్నాడన్నమాట" అన్నారు. మరొక సందర్భంలో "ముహమ్మద్ (స) తమ ప్రభువుని చూశారని ఎవరైనా అన్నాడంటే అతను దేవునిపై ఘోరమైన నింద మోపుతున్నాడన్నమాట" అన్నారు. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) దీన్ని గురించి దైవ ప్రవక్త (స)ను అడిగినప్పుడు, తాను దేవుడ్ని చూడలేదని, జిబ్రీల్‌ను మాత్రమే ఆకాశం నుండి దిగు తున్నప్పుడు చూశానని అన్నారు ఆయన. (వివరాలకు సహీబుఖారి చూడండి.)

ముస్లిం, నసాయి, ముస్నద్ అహ్మద్, తబ్రానీ గ్రంథాలలో హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ (రజి) నుండి గ్రహించి పేర్కొనబడిన ఉల్లేఖనాలు ఈ విధంగా ఉన్నాయి:

(1)"దైవప్రవక్త (స) తమ ప్రభువును హృదయంతో రెండుసార్లు చూశారు." (2)"దైవప్రవక్త (స) తమ ప్రభువును కళ్ళతో కాకుండా హృదయంతో చూశారు." (3)"దేవుడు ఇబ్రాహీం (అలై)ని తన మిత్రుడిగా చేసుకున్నాడు; మూసా (అలై)తో ప్రత్యక్షంగా సంభాషించాడు; ముహమ్మద్ (స)కు తన దర్శనభాగ్యం కలిగించాడు; ఈ విషయం విని మీరు ఆశ్చర్యపోతున్నారా?" (4)" నేను నా ప్రభువుని చూశాను" అని స్వయంగా దైవప్రవక్త (స) చెప్పారు. (5) "ఈరోజు రాత్రి నా ప్రభువు

مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغٰى ﴿١٧﴾ لَقَدْ رَاٰى مِنْ اٰيٰتِ رَبِّهِ الْكُبْرٰى ﴿١٨﴾ اَفَرَءَيْتُمُ اللّٰتَ وَالْعُزّٰى ﴿١٩﴾ وَمَنٰوةَ الثَّالِثَةَ
الْاُخْرٰى ﴿٢٠﴾ اَلَكُمُ الذَّكَرُ وَلَهُ الْاُنْثٰى ﴿٢١﴾ تِلْكَ اِذًا قِسْمَةٌ ضِيْزٰى ﴿٢٢﴾ اِنْ هِيَ اِلَّآ اَسْمَآءٌ سَمَّيْتُمُوْهَآ اَنْتُمْ وَ

అతని చూపులు వేరేవైపు మరలడంగాని, హద్దుమీరి ముందుకు పోవడంగాని జరగ లేదు. (ఈవిధంగా) అతను తన ప్రభువు (ప్రతిభ)కు సంబంధించిన గొప్ప నిదర్శనాలలో (అంటే మహిమలలో) కొన్నిటిని చూశాడు. (13-18)

ఇక మీరే చెప్పండి, ఎప్పుడైనా మీరు (మీ మిథ్యాదైవాలైన) లాత్, ఉజ్జా, మరో విగ్రహమైన మనాత్‌లను గురించి (ప్రశాంత మనస్సుతో) ఆలోచించారా? మీకు కొడుకులు, దేవునికైతే కూతుళ్ళా?[3] ఇది చాలా దారుణమైన అక్రమవిభజన! (19-22)

అత్యంత శ్రేష్ఠమైన రూపంతో నా దగ్గరకు వచ్చాడు" అని దైవప్రవక్త (సల్లం) చెప్పారు. దైవప్రవక్త (సల్లం) దేవుడ్ని స్వప్నంలో చూశారని ఆయన మాటలకు అర్థం కావచ్చని నేను భావిస్తున్నాను." (6)"దైవప్రవక్త (సల్లం) తమ ప్రభువుని రెండుసార్లు చూశారు. ఒకసారి కళ్ళతో, మరొకసారి హృదయంతో చూశారు."

హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ (రజి) నుండి గ్రహించిన పై ఉల్లేఖనాలన్నీ ఒక దాంతో మరొకటి పొంతన లేకుండా అసంబద్ధంగా ఉన్నాయని కొందరు భాష్యకారులు అభిప్రాయపడ్డారు. అదీగాక ఇవిక్కడ పేర్కొనబడిన ఖుర్‌ఆన్ సూక్తికి అనుగుణంగా లేకపోవడం కూడా గమనార్హం.

తిర్మిజి ప్రకారం అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ (రజి) ఒక సమావేశంలో మాట్లాడుతూ "దేవుడు తన దర్శనభాగ్యాన్ని, ప్రత్యక్ష సంభాషణను ముహమ్మద్ (స), మూసా (అలై)ల మధ్య విభజించాడు. ఆయన మూసా (అలై)తో రెండుసార్లు ప్రత్యక్షంగా మాట్లాడాడు. ముహమ్మద్ (స)కు ఆయన రెండు సార్లు తన దర్శనభాగ్యం కలిగించాడు" అని అన్నారు. హజ్రత్ మస్రూఖ్ ఈమాట విని హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) దగ్గరికెళ్ళి "అమ్మా! ముహమ్మద్ (స) తమ ప్రభువుని చూశారా?" అని అడిగారు. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) "నీ మాటలు విని నారోమాలు నిక్కబొడుచుకున్నాయి" అన్నారు. ఆ తర్వాత ఆమె రెండవ పేరాలో పేర్కొన్నట్లు అలా అనడం అబద్ధమాడటంతో సమానమని, దైవప్రవక్త (స) దేవుడ్ని కాదు, దైవదూత జిబ్రీల్ (అలై)ని మాత్రమే చూశారని తెలియజేశారు.

మరొక ఉల్లేఖనం ప్రకారం, హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) ఇలా అన్నారు: "ఈ విషయంలో అందరికంటే ముందు నేనే దైవప్రవక్త (సల్లం)ను, మీరు మీ ప్రభువును చూశారా అని అడిగాను. దానికాయన "లేదు, నేను జిబ్రీల్‌ని మాత్రమే ఆకాశం నుండి దిగుతుంటే చూశాను" అన్నారు.

ముస్లింలోని ఒక ఉల్లేఖనంలో అబూజర్ గిఫ్ఫారి (రజి) ఇలా అన్నారు: నేను దైవప్రవక్త (సల్లం)ను "మీరు మీ ప్రభువును చూశారా?" అని అడిగాను. దానికాయన "నాకు, దైవదర్శనానికి మధ్య జ్యోతి అడ్డుతెరగా నిలిచింది" అన్నారు. మరో ఉల్లేఖనం ప్రకారం "నేను నా ప్రభువును చూడలేదు, జ్యోతిని చూశాను" అన్నారు. వేరొక ఉల్లేఖనం ప్రకారం "దేవుని సృష్టితాలలో ఏ ఒక్కరి దృష్టీ ఆయన్ని చేరుకోజాలదు" అన్నారు దైవప్రవక్త (సల్లం).

దీన్నిబట్టి దేవుడ్ని ప్రత్యక్షంగా ఇంతవరకు ఎవరూ చూడలేదని తెలుస్తోంది. దైవదర్శనం లభించడమంటే మోక్షం సిద్ధించడమే. ఈ మోక్షం మరణానంతర జీవితంలోనే పుణ్యాత్ములకు ప్రాప్తమవుతుంది. అప్పుడు స్వర్గ సౌఖ్యాలతో పాటు దైవదర్శన భాగ్యం కూడా లభిస్తుంది. (ఇతర వివరాలకు 7:143 సూక్తికి రాసిన వ్యాఖ్యానం చూడండి.)

3. ఈ సూక్తుల్లో పేర్కొన్న దేవతా విగ్రహాలను అరబ్బు బహుదైవారాధకులు దేవుని కుమార్తె లుగా పరిగణించేవారు. కాని తమకోసం మాత్రం కొడుకుల్ని కోరుకునేవారు. కూతురు పుడ్తే

اٰبَآؤُكُمْ مَّآ اَنْزَلَ اللّٰهُ بِهَا مِنْ سُلْطٰنٍ ۭ اِنْ يَّتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْاَنْفُسُ ۚ وَلَقَدْ جَآءَهُمْ مِّنْ
رَّبِّهِمُ الْهُدٰى ﴿٢٣﴾ اَمْ لِلْاِنْسَانِ مَا تَمَنّٰى ﴿٢٤﴾ فَلِلّٰهِ الْاٰخِرَةُ وَالْاُوْلٰى ﴿٢٥﴾ وَكَمْ مِّنْ مَّلَكٍ فِي السَّمٰوٰتِ لَا
تُغْنِيْ شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ اَنْ يَّاْذَنَ اللّٰهُ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيَرْضٰى ﴿٢٦﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ
لَيُسَمُّوْنَ الْمَلٰۗىِٕكَةَ تَسْمِيَةَ الْاُنْثٰى ﴿٢٧﴾ وَمَا لَهُمْ بِهٖ مِنْ عِلْمٍ ۭ اِنْ يَّتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ ۚ وَاِنَّ الظَّنَّ لَا
يُغْنِيْ مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا ﴿٢٨﴾ فَاَعْرِضْ عَنْ مَّنْ تَوَلّٰى ۙ عَنْ ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ اِلَّا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿٢٩﴾ ذٰلِكَ
مَبْلَغُهُمْ مِّنَ الْعِلْمِ ۭ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيْلِهٖ ۙ وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَنِ اهْتَدٰى ﴿٣٠﴾ وَلِلّٰهِ مَا
فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۙ لِيَجْزِيَ الَّذِيْنَ اَسَاۗءُوْا بِمَا عَمِلُوْا وَيَجْزِيَ الَّذِيْنَ اَحْسَنُوْا بِالْحُسْنٰى ﴿٣١﴾
اَلَّذِيْنَ يَجْتَنِبُوْنَ كَبٰۗىِٕرَ الْاِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ اِلَّا اللَّمَمَ ۭ اِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ ۭ هُوَ اَعْلَمُ بِكُمْ اِذْ اَنْشَاَكُمْ
مِّنَ الْاَرْضِ وَاِذْ اَنْتُمْ اَجِنَّةٌ فِيْ بُطُوْنِ اُمَّهٰتِكُمْ ۚ فَلَا تُزَكُّوْٓا اَنْفُسَكُمْ ۭ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقٰى ﴿٣٢﴾ اَفَرَءَيْتَ

నిజానికి ఇవి మీరు, మీ పూర్వీకులు పెట్టుకున్న కొన్ని పేర్లు తప్ప మరేమీ కాదు. వీటిని గురించి దేవుడు ఎలాంటి ప్రమాణం పంపలేదు. జనం కేవలం ఊహాజనిత విష యాల్ని అనుసరిస్తూ మనోవాంఛలకు బానిసలైపోయారు. వారి దగ్గరకు వారి ప్రభువు నుండి చక్కని హితోపదేశం వచ్చింది. (అయినా వారు అంధులయి అపమార్గంలో పడి కొట్టుమిట్టాడుతున్నారు.) మానవుడు తాను కోరుకున్నదే తనపాలిట సత్యం(ధర్మం) అవుతుందా? ఇహపర లోకాలు (అన్నీ) దేవుని అధీనంలోనే ఉన్నాయి. (23-25)

ఆకాశంలో అసంఖ్యాకమైన దైవదూతలున్నారు. కాని దేవుని అనుమతి, అభీష్టాలు లేకుండా వారు ఎవరి విషయంలోనూ ఎలాంటి సిఫారసు చేయలేరు. వారి సిఫారసు వల్ల ఎలాంటి ప్రయోజనం ఉండదు. పరలోకం మీద నమ్మకంలేనివారు దైవదూతలకు స్త్రీల పేర్లిచ్చి దేవతలుగా కొలుస్తున్నారు. నిజానికి దీన్ని గురించి వారి దగ్గర ఎలాంటి (ప్రామాణిక)జ్ఞానం లేదు. వారు కేవలం ఊహాజనిత విషయాలు పట్టుకు వ్రేలాడు తున్నారు. సత్యం సమక్షంలో ఊహాగానాలకు ఎలాంటి విలువలేదు. (26-28)

కనుక ప్రవక్తా! మా హితబోధకు విముఖులై ప్రాపంచిక జీవితమే సర్వస్వంగా భావి స్తున్నవాడ్ని గురించి పట్టించుకోకు; అతడ్ని అతని మానాన వదిలెయ్యి. వారి దగ్గరున్న జ్ఞానం అంతే. (వారిదృష్టి ఐహిక ప్రయోజనాలు దాటి ముందుకు పోదు.) ఎవరు సన్మార్గంలో ఉన్నారో, మరెవరు దారితప్పారో నీ ప్రభువుకు బాగా తెలుసు. (29-30)

భూమ్యాకాశాల్లోని అణువణువూ ఆయనకు చెందినదే. దేవుడు దుర్జనులకు వారి దుష్కార్యాలకుగాను ప్రతిఫలం ఇవ్వవలసి ఉంది. అలాగే చిన్న చిన్న పొరపాట్లు తప్ప ఘోరపాపాలు, స్పష్టమైన అశ్లీల చేష్టలు మానుకున్నవారికి సత్ఫలం కూడా ప్రసాదించ వలసిఉంది. నీప్రభువు గొప్ప క్షమాశీలి. దేవుడు మిమ్మల్ని నేల నుండి సృజించినప్పటి నుంచీ, మీరింకా మీ మాతృగర్భాల్లో పిండాలుగా ఉన్నప్పటి నుంచీ ఆయనకు మీ పరిస్థితి బాగాతెలుసు. కనుక మీరు ఆత్మశుద్ధిని గురించి గొప్పలు చెప్పుకోకండి. మీలో నిజమైన దైవభీతిపరుడెవరో ఆయనకు బాగాతెలుసు. (31-32)

అవమాన భారంతో క్రుంగిపోతారు. కొడుకు పుడ్తే తెగ సంబరపడిపోతారు. ఈ విషయాన్నే ఖుర్‌ఆన్ ఇక్కడ ఖండిస్తోంది. (16:59, 43:18 సూక్తులు, 81:8 సూక్తికి రాసిన పాదసూచిక చూడండి.)

الَّذِي تَوَلَّىٰ ﴿٣٣﴾ وَأَعْطَىٰ قَلِيلًا وَأَكْدَىٰ ﴿٣٤﴾ أَعِندَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يَرَىٰ ﴿٣٥﴾ أَمْ لَمْ يُنَبَّأْ بِمَا فِي صُحُفِ
مُوسَىٰ ﴿٣٦﴾ وَإِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّىٰ ﴿٣٧﴾ أَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ﴿٣٨﴾ وَأَن لَّيْسَ لِلْإِنسَانِ إِلَّا مَا سَعَىٰ ﴿٣٩﴾
وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَىٰ ﴿٤٠﴾ ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءَ الْأَوْفَىٰ ﴿٤١﴾ وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الْمُنتَهَىٰ ﴿٤٢﴾ وَأَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَىٰ ﴿٤٣﴾
وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا ﴿٤٤﴾ وَأَنَّهُ خَلَقَ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ ﴿٤٥﴾ مِن نُّطْفَةٍ إِذَا تُمْنَىٰ ﴿٤٦﴾ وَأَنَّ عَلَيْهِ
النَّشْأَةَ الْأُخْرَىٰ ﴿٤٧﴾ وَأَنَّهُ هُوَ أَغْنَىٰ وَأَقْنَىٰ ﴿٤٨﴾ وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ الشِّعْرَىٰ ﴿٤٩﴾ وَأَنَّهُ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَىٰ ﴿٥٠﴾
وَثَمُودَ فَمَا أَبْقَىٰ ﴿٥١﴾ وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ أَظْلَمَ وَأَطْغَىٰ ﴿٥٢﴾ وَالْمُؤْتَفِكَةَ أَهْوَىٰ ﴿٥٣﴾

ప్రవక్తా! దైవమార్గం తప్పి, కొంచెం మాత్రమే (ధనం) ఇచ్చి ఆగిపోయినవాణ్ణి నీవు చూశావా? (పరలోక) వాస్తవికతను చూడటానికి అతని దగ్గర అగోచరజ్ఞానం ఉందా?[4] మూసా గ్రంథంలో పేర్కొనబడిన విషయాలు అతనికి తెలియవా? నిజాయితీపరుడైన ఇబ్రాహీంకు ఇవ్వబడిన గ్రంథంలోని విషయాలు (కూడా) అతనికి తెలియవా? (అతనికి చెప్పు: పాప)భారం మోసేవాడెవడూ ఇతరుల (పాప)భారం మోయలేడు. (33-38)

మానవుడు దేనికోసం కృషిచేస్తాడో అదే అతనికి లభిస్తుంది. అతని కృషికి త్వరలోనే గుర్తింపు లభిస్తుంది. అతనికి దాని ప్రతిఫలం పూర్తిగా ఇవ్వబడుతుంది. (39-41)

- ❁ చివరికి (మానవులంతా) నీ ప్రభువు సన్నిధికే మరలిపోవలసి ఉంది. (42)
- ❁ (మిమ్మల్ని) ఆయనే నవ్విస్తున్నాడు; ఆయనే ఏడ్పిస్తున్నాడు. (43)
- ❁ ఆయనే (మీ) జీవన్మరణాలకు మూలకారకుడు. (44)
- ❁ ఆయనే కార్చబడే వీర్యబిందువుతో ఆడమగ జంటల్ని పుట్టిస్తున్నాడు. (ప్రళయ దినాన) పునర్జీవం ప్రసాదించడం కూడా ఆయన బాధ్యతే. (45-47)
- ❁ ఆయనే ఐశ్వర్యం అనుగ్రహించేవాడు; ఆయనే దారిద్ర్యం కల్గించేవాడు. (48)
- ❁ ఆయనే దేదీప్యమానంగా వెలిగిపోతున్న (విశేష) నక్షత్రానికి ప్రభువు. (49)
- ❁ ఆయనే తొలి ఆద్‌జాతిని తుదముట్టించాడు. సమూద్ జాతిని కూడా ఆయనే సమూలంగా తుడిచిపెట్టాడు, ఒక్కడూ మిగలకుండా. (50-51)
- ❁ ఆయనే అంతకు పూర్వం నూహ్‌జాతిని కూడా నాశనం చేసినవాడు. కారణం వారు పరమదుర్మార్గులు, విద్రోహులయి పోవడమే. (52)
- ❁ ఆయనే తల్లక్రిందులైన జనపదాలను ఎత్తి విసిరి పడవేశాడు. తరువాత వాటి

4. ఖురైష్‌తెగ నాయకుల్లో వలీద్ బిన్‌ముగైరా అనే వ్యక్తి మొదట్లో ఇస్లాం స్వీకరించడానికి అంగీకరించాడు. కాని తరువాత ఈ సంగతి అతని స్నేహితుడొకనికి తెలిసిపోయింది. ఆ స్నేహితుడు వలీద్‌ని వారిస్తూ "నీవు మన పూర్వీకుల మతం వదలకు. నీకు పరలోకశిక్ష గురించి భయముంటే నాకు కొంత సొమ్ము ముట్టజెప్పు, నీకు బదులు నేనక్కడ శిక్ష అనుభవిస్తాను" అన్నాడు. వలీద్ దీనికి ఒప్పుకున్నాడు. అతను తన నిర్ణయాన్ని మార్చుకొని ఒప్పందం ప్రకారం ఆ స్నేహితుడికి మొదటి విడతగా కొంత పైకం ఇచ్చాడు. కాని తరువాత ఏమైందో, మిగిలిన పైకం చెల్లించకుండా ముఖం చాటేశాడు. (తబరీ), (ఇతర వివరాలకు 15:74 సూక్తి పాదసూచిక చూడండి.)

فَغَشَّاهَا مَا غَشَّىٰ ﴿٥٤﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكَ تَتَمَارَىٰ ﴿٥٥﴾ هَٰذَا نَذِيرٌ مِّنَ النُّذُرِ الْأُولَىٰ ﴿٥٦﴾ أَزِفَتِ الْآزِفَةُ ﴿٥٧﴾
لَيْسَ لَهَا مِن دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ ﴿٥٨﴾ أَفَمِنْ هَٰذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ ﴿٥٩﴾ وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ ﴿٦٠﴾ وَ
أَنتُمْ سَامِدُونَ ﴿٦١﴾ فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَاعْبُدُوا ۩ ﴿٦٢﴾

آياتها ٥٥ — (٥٤) سُورَةُ الْقَمَرِ مَكِّيَّةٌ (٣٧) — ركوعاتها ٣

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانشَقَّ الْقَمَرُ ﴿١﴾ وَإِن يَرَوْا آيَةً يُعْرِضُوا وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ ﴿٢﴾ وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا

మీద ఆవరించవలసినది ఆవరించింది.[5] (53-54)

కనుక నీప్రభువు ప్రసాదించిన ఏవరాల్ని గురించి నీవు అనుమానంలో పడ్డావు?

ఇది పూర్వం వచ్చిన హెచ్చరికల్లోని ఒక హెచ్చరిక. రానున్న (ప్రమాద) ఘడియ అతి సమీపంలోనే ఉంది. దేవుడు తప్ప మరెవరూ దాన్ని ఆపలేరు. వీటిని గురించేనా మీరు ఆశ్చర్యపోతున్నారు! (పైగా)మీరు నవ్వుతున్నారా! (సత్యతిరస్కార దుష్పరిణామాలు తలచుకొని) మీరు ఏడ్వడంలేదే!![6] అదీగాక అల్లరిచేసి వీటిని దాట వేయజూస్తున్నారా? (ఇప్పటికైనా) దేవుని ముందు సాష్టాంగపడండి; ఆయన్నే ఆరాధించండి. (55-62)

అవతరణ: మక్కా **54. ఖమర్ (చంద్రుడు)** సూక్తులు: 55

ఈ అధ్యాయం నబవీశకం 8వ ఏట అవతరించింది. ఇందులో చంద్రుడు రెండు ఖండాలుగా చీలిపోయి వెంటనే కలసిపోయిన చారిత్రక సంఘటన గురించి ప్రస్తావించబడింది. ప్రపంచం క్షణభంగురమని, ప్రళయం త్వరలో సంభవిస్తుందని చెప్పడానికి ఈ సంఘటన నిదర్శనంగా పేర్కొనబడింది. అయితే అవిశ్వాసులు చంద్రఖండన ఉదంతాన్ని ముహమ్మద్ (స) గారి మంత్రతంత్రాల ఫలితమని భావించి సత్యానికి విముఖులై పోయారు. ఆ తర్వాత సత్యాన్ని తిరస్కరించిన గతజాతుల వృత్తాంతాలు తెలిపి వారికి పట్టిన దుర్గతి నుండి గుణపాఠం నేర్చుకోవాలని హెచ్చరించడం జరిగింది. చివరిలో మళ్ళీ ప్రళయం గురించిన ప్రస్తావన వచ్చింది.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

ప్రళయఘడియ సమీపించింది. చంద్రుడు చీలిపోయాడు.[1] కాని వీరు ఎలాంటి మహిమ చూసినా (సత్యాన్ని నమ్మకుండా) విముఖులైపోతున్నారు. పైగా ఇది రోజూ

5. ఇది లూత్‌జాతిపై వచ్చిన దైవశిక్ష. (వివరాలకు 15:74 సూక్తి పాదసూచిక చూడండి.)

6. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా అన్నారు: "(మేరాజ్‌లో) నాముందు స్వర్గం తీసుకు రాబడింది. కనుక ఆ రోజంత దుర్దినం లేక సుదినం నేను మరెప్పుడూ చూడలేదు. నేనెరిగిన విషయం మీకు తెలిస్తే మీరు చాలా తక్కువగా నవ్వుతారు; ఎక్కువగా దుఃఖిస్తారు." (రియాజుస్సాలిహీన్)

ఇమాం గజాలి (రహ్మలై) ఇలా చెప్పారు: "బిగ్గరగా ఏడ్వడం అసహనానికి చిహ్నం. పొట్ట చెక్కలయ్యేలా నవ్వడం బుద్ధి హీనతకు నిదర్శనం."

1. ప్రళయకాల చిహ్నంగా చంద్రుడు తృటిలో రెండు ఖండాలుగా చీలిపోయి తిరిగి కలుసు కోవడం అసాధారణ విషయమైనా అదొక చారిత్రక సంఘటన. హదీసు గ్రంథాల్లోని వివిధ ఉల్లేఖనా

أَهْوَاءَهُمْ وَكُلُّ أَمْرٍ مُسْتَقِرٌّ ﴿٣﴾ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنَ الْأَنْبَاءِ مَا فِيهِ مُزْدَجَرٌ ﴿٤﴾ حِكْمَةٌ بَالِغَةٌ فَمَا

ప్రదర్శిస్తున్న మంత్రజాలమేనని అంటున్నారు. వారు (చంద్రఖండన మహిమను కూడా) తిరస్కరించి మనోవాంఛలకు బానిసలైపోయారు. ప్రతి వ్యవహారం చివరికి ఒక పర్యవసానానికి చేరుకోక తప్పదు. వారి ముందుకు (గతజాతుల) స్థితిగతులు వచ్చాయి.

లను పరిశీలిస్తే ఇది హిజ్రీ శకానికి దాదాపు ఐదు సంవత్సరాల పూర్వం పున్నమిరాత్రిన చంద్రోదయం జరిగిన కొద్దిసేపటికే సంభవించినట్లు తెలుస్తోంది. పూర్ణ చంద్రుడు హఠాత్తుగా రెండు భాగాలుగా చీలిపోయి మరుక్షణమే తిరిగి కలిసిపోయాడు. ఆ సమయంలో దైవప్రవక్త (సల్లం) మక్కా సమీపంలోని 'మినా' ప్రాంతంలో ఉన్నారు. ఆయన చంద్రుడు రెండుగా చీలి తిరిగి కలుసుకోవడాన్ని అక్కడున్నవారికి చూపిస్తూ "మీరు దీనికి సాక్షులుగా ఉండండి" అన్నారు.

కాని అవిశ్వాసులు అంత పెద్ద సంఘటన కళ్ళారా చూసి కూడా "ముహమ్మద్ (స) మన మీద మంత్రంవేశాడు. దాంతో మన కళ్ళు మోసపోయాయి" అన్నారు. కాని కొందరు మాట్లాడుతూ "ముహమ్మద్ (స) మంత్రం (ఇక్కడున్న) మనమీద పారవచ్చు. అందరి మీద పారదు కదా! ఇతర ప్రాంతాల నుంచి జనాన్ని రానివ్వండి. దీన్ని వారు చూశారో లేదో అడుగుదాం" అన్నారు. ఇతర ప్రాంతాల నుండి వచ్చినవారు కూడా తామీ అపరూప దృశ్యం చూశామని చెప్పారు.

క్షణంపాటు కన్పించిన ఈ అపూర్వ దృశ్యం చూసేందుకు జనమంతా ఆకాశం వైపు దృష్టి సారించి ఉండరు. పైగా లోకమంతా దాన్ని చూడటం సాధ్యపడదు. అరేబియా, తూర్పుదేశాల్లోని ప్రజలకే ఇది కన్పిస్తుంది. అయితే ఇలా చంద్రుడు రెండుఖండాలుగా చీలిపోవడం, గురుత్వాకర్షణ శక్తివల్ల మళ్ళీ కలుసుకోడం సాధ్యమేనని నేటి శాస్త్రవేత్తలు సులభంగా ఊహించగలరు.

మన దేశంలో మల్బార్ చక్రవర్తి ఈ దృశ్యం చూసినట్లు చరిత్రకారులు, ఖుర్‌ఆన్ భాష్యకారులు పేర్కొన్నారు. మౌలానా సులైమాన్ నద్వీ (రహ్మలై) ఈ విధంగా పేర్కొన్నారు:

"భారత దేశంలో మొదటిసారిగా ఇస్లాం తన పాదాన్ని దక్షిణభారత్‌లో మోపింది. చంద్రుడు రెండు ఖండాలుగా చీలిపోయిన సంఘటనను మల్బార్ చక్రవర్తి కళ్ళారా చూసినట్లు తెలుస్తోంది. ఓరోజు రాత్రి ఈ దృశ్యం కన్పించింది. వెంటనే అతను పరిస్థితి తెలుసుకోవడానికి తన ప్రతినిధుల్ని దేశం నలుమూలలా పంపించాడు. చివరికి అరేబియాలో ఒక దైవప్రవక్త ప్రభవించాడని, ఆయనే ఈ మహాత్యం చూపెట్టాడని తెలిసింది. చక్రవర్తి ఈ సంగతి విని ఇస్లాం స్వీకరించాడు. తరువాత అరేబియా వెళ్ళిపోయాడు. కాని మక్కా చేరుకోక ముందే దారిలోనే ఎమన్‌లో చనిపోయాడు."

ఆ తరువాత దాదాపు వంద సంవత్సరాలకు హిజ్రీ శకం రెండవ సంవత్సరం మల్బార్ రాజ్యానికి చీరామన్ చక్రవర్తి అయ్యాడు. అతను కూడా ఇస్లాం స్వీకరించాడు. ప్రఖ్యాత చరిత్రకారుడు 'ఫరిష్తా' ఈ ఉదంతాన్ని ప్రస్తావిస్తూ ఇలా రాశాడు:

"కొందరు అరబ్బులు, అరబ్బేతరులు ఫార్సి జలసంధి గుండా ఓడలలో సరాందీప్‌కు ప్రయాణమయ్యారు. కాని దారిలో పెనుతుఫాను రావడంతో వారి ఓడలు మల్బార్ తీరానికి చేరుకోవలసి వచ్చింది. అప్పుడు మల్బార్ చక్రవర్తి మహాప్రవక్త (సల్లం)ను గురించి విచారిస్తే, ఈ ప్రయాణీకులు చంద్రుడు చీలిన సంఘటన కూడా తెలిపారు. చక్రవర్తి ఈ ఉదంతం విని "ఇది చాలా గొప్ప మహిమే. గొప్ప సంఘటనలు సంభవించినప్పుడు దాన్ని రాసిపెట్టడం మా దేశ సంప్రదాయం" అని చెప్పి దైవప్రవక్త (సల్లం)కాలం నాటి దస్తావేజులు తెప్పించాడు. చూస్తే అందులో చంద్రుడు రెండు ఖండాలుగా చీలిన సంఘటన గురించిన ప్రస్తావన ఉంది. దాంతో ఆ చక్రవర్తి ప్రభావితుడయి ఇస్లాం స్వీకరించాడు."

وقف لازم

تُغْنِ النُّذُرُ ﴿٥﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ إِلَىٰ شَيْءٍ نُكُرٍ ﴿٦﴾ خُشَّعًا أَبْصَارُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ
الْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُنْتَشِرٌ ﴿٧﴾ مُهْطِعِينَ إِلَى الدَّاعِ يَقُولُ الْكَافِرُونَ هَٰذَا يَوْمٌ عَسِرٌ ﴿٨﴾ كَذَّبَتْ
قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدُجِرَ ﴿٩﴾ فَدَعَا رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَانْتَصِرْ ﴿١٠﴾
فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُنْهَمِرٍ ﴿١١﴾ وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَىٰ أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ ﴿١٢﴾
وَحَمَلْنَاهُ عَلَىٰ ذَاتِ أَلْوَاحٍ وَدُسُرٍ ﴿١٣﴾ تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا جَزَاءً لِمَنْ كَانَ كُفِرَ ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ
مِنْ مُدَّكِرٍ ﴿١٥﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ ﴿١٧﴾ كَذَّبَتْ
عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿١٨﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمِ نَحْسٍ مُسْتَمِرٍّ ﴿١٩﴾ تَنْزِعُ النَّاسَ
كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ مُنْقَعِرٍ ﴿٢٠﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٢١﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ

అందులో గుణపాఠం, నీతి, వివేకం ఉన్నాయి. కాని (ఈ)హెచ్చరికలేవీ వారికి ఏమాత్రం ఉపయోగపడటం లేదు. కనుక ప్రవక్తా! నీవు కూడా వారిని అట్టే పట్టించుకోకు.

ఏరోజు వారిని పిలిచేవాడు అనూహ్యమైన ఓ జుగుప్సాకర విషయం వైపు పిలుస్తాడో, ఆరోజు మానవులంతా బిత్తరచూపులు చూస్తూ, చెల్లాచెదరైన మిడతల దండులా తమతమ సమాధుల నుండి బిలబిల బయటికి వస్తారు. అలా బయటికొచ్చి పిలిచేవాడి వైపు పరుగెత్తుతారు. (ఈరోజు ఈ సత్యాన్ని నిరాకరిస్తున్న) తిరస్కారులు అప్పుడు (యదార్థం తెలుసుకొని) "ఇది చాలా కఠినమైన రోజు" అనంటారు. (1-8)

వీరికి పూర్వం నూహ్‌జాతి (కూడా దైవప్రవక్తను) తిరస్కరించింది. ఆ ప్రజలు మా దాసుడ్ని అసత్యవాదిగా జమకట్టి ఇతనో పిచ్చివాడన్నారు. వారతడ్ని తీవ్రంగా బెదిరించారు. చివరికి అతను తన ప్రభువును మొరపెట్టుకుంటూ "(దేవా!) నన్ను అణచివేశారు. ఇక నీవే వీరికేదైనా ప్రతీకారం చెయ్యి" అన్నాడు. (9-10)

అప్పుడు మేము ఆకాశం నుండి కుండపోత వర్షం కురిపించాం. నేలను చీల్చి ఎక్కడికక్కడ ఊటలు పొంగిపొరలేలా చేశాం. ఈ నీరంతా విధినిర్ణయం ప్రకారం పని నెరవేరడానికి పూర్తిగా ఉపయోగపడింది. నూహ్‌ని, (అతని శిష్యుల్ని) మేము పలకలు, మేకులతో నిర్మించబడిన ఒక నౌకలో ఎక్కించాం. అది మా పర్యవేక్షణలో (సవ్యంగా) సాగిపోతుండేది. ఇదీ తిరస్కృతుడైన వ్యక్తికోసం చేయబడిన ప్రతీకారం. (11-14)

ఆ నౌకను మేము ఒక (గుణపాఠంగా) సూచనగా చేసి వదలిపెట్టాం. మరి (దాన్ని చూసైనా) హితబోధ స్వీకరించేవారెవరైనా ఉన్నారా? నాశిక్ష ఎలాంటిదో, నాహెచ్చరికలు ఎలా ఉండేవో చూడండి. మేమీ ఖుర్‌ఆన్‌ని ప్రజలు అర్థం చేసుకోవడానికి సులభతరం చేశాం; మరి (దీన్నుండి) హితబోధ గ్రహించే వారెవరైనా ఉన్నారా? (15-17)

ఆద్‌జాతి కూడా తిరస్కరించింది. నాశిక్ష, నాహెచ్చరికలు ఎలా ఉండేవో చూడండి. మేమొక దుర్దినాన వారిపైకి భయంకరమైన తుఫాన్ పంపాము. అది ఖర్జూరపు మొదళ్ళను సమూలంగా ఎత్తి పడేసినట్లు జనాన్ని ఎత్తి విసిరి పడేస్తుండేది. కనుక నాశిక్ష, నాహెచ్చరికలు ఎలా ఉండేవో చూడండి. మేమీ ఖుర్‌ఆన్‌ని ప్రజలు గ్రహించడానికి సులభతరం చేశాం; మరి హితబోధ గ్రహించేవారున్నారా? (18-22)

ع مُّدَّكِرٍ (٢٢) كَذَّبَتْ ثَمُوْدُ بِالنُّذُرِ (٢٣) فَقَالُوْٓا اَبَشَرًا مِّنَّا وَاحِدًا نَّتَّبِعُهٗٓ اِنَّآ اِذًا لَّفِيْ ضَلٰلٍ وَّسُعُرٍ (٢٤) ءَاُلْقِيَ
الذِّكْرُ عَلَيْهِ مِنْۢ بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ اَشِرٌ (٢٥) سَيَعْلَمُوْنَ غَدًا مَّنِ الْكَذَّابُ الْاَشِرُ (٢٦) اِنَّا مُرْسِلُوا
النَّاقَةِ فِتْنَةً لَّهُمْ فَارْتَقِبْهُمْ وَاصْطَبِرْ (٢٧) وَنَبِّئْهُمْ اَنَّ الْمَآءَ قِسْمَةٌۢ بَيْنَهُمْ كُلُّ شِرْبٍ مُّحْتَضَرٌ (٢٨) فَنَادَوْا
صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطٰى فَعَقَرَ (٢٩) فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِيْ وَنُذُرِ (٣٠) اِنَّآ اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَّاحِدَةً فَكَانُوْا
كَهَشِيْمِ الْمُحْتَظِرِ (٣١) وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّدَّكِرٍ (٣٢) كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوْطٍۢ بِالنُّذُرِ (٣٣)
اِنَّآ اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا اِلَّآ اٰلَ لُوْطٍ نَجَّيْنٰهُمْ بِسَحَرٍ (٣٤) نِّعْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا كَذٰلِكَ نَجْزِيْ مَنْ
شَكَرَ (٣٥) وَلَقَدْ اَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا بِالنُّذُرِ (٣٦) وَلَقَدْ رَاوَدُوْهُ عَنْ ضَيْفِهٖ فَطَمَسْنَآ اَعْيُنَهُمْ فَذُوْقُوْا

సమూద్‌జాతి మా హెచ్చరికల్ని త్రోసిపుచ్చింది. వారిలా అన్నారు: "మనలోని వాడే అయిన ఒకడ్ని మనం అనుసరిస్తామా? అతనికి విధేయులై పోవడమంటే మనం అపమార్గం పట్టినట్టే; మన బుద్ధి గడ్డితిన్నట్టే. మనందరిలో ఇతనొక్కడి పైనే దైవసందేశం అవతరించిందా? లేదు. ఇతను పచ్చిఅబద్ధాలకోరు; బడాయి చెప్పుకునే తప్పుడుమనిషి".

(మేమిలా అన్నాం:) "అబద్ధాలకోరు ఎవరో, బడాయి చెప్పుకునే తప్పుడు మనిషి ఎవరో రేపే వారికి తెలుస్తుంది. మేము వారికోసం ఒంటెను పరీక్షగాచేసి పంపుతున్నాం. వారికి ఎలాంటి గతి పడ్తుందో కాస్త ఓపికపట్టి చూడు. వారికి, ఒంటెకు మధ్య నీళ్ళు విభజించబడతాయని, ప్రతిఒక్కరూ తమవంతు వచ్చేరోజు మాత్రమే నీటిని వాడుకోవాలని వారికి చెప్పు." చివరికి వారు తమ మనిషి ఒకడ్ని పురిగొల్పారు. అతను ఒంటెను పట్టుకొని చంపేశాడు. ఇక నాశిక్ష, నా హెచ్చరికలు ఎలా ఉండేవో చూడండి. మేము వారిపైకి భయంకర విస్ఫోటం పంపాము. దాంతో వారు తొక్కివేయబడిన పశువుల కొట్టంలా నుగ్గునుగ్గయి పోయారు. మేమీ ఖుర్ఆన్‌ని ప్రజలు అర్థం చేసుకోవడానికి సులభతరం చేశాం; మరి హితబోధ గ్రహించేవారెవరైనా ఉన్నారా? (23-32)

లూత్‌జాతి ప్రజలు కూడా మా హెచ్చరికలు త్రోసిపుచ్చారు. అంచేత మేము వారి మీదికి రాళ్ళతుఫాన్ పంపాము. దాని బారినుండి లూత్‌గృహస్థులు మాత్రమే సురక్షితంగా ఉన్నారు. వారిని మేము మా అనుగ్రహంతో (ఆ)రాత్రి తెల్లవారుజామునే అక్కడ్నుంచి వేరే చోటికి తరలించాం. ఇలా మేము కృతజ్ఞులైనవారికి ప్రతిఫలమిస్తున్నాం. (33-35)

లూత్ (ప్రవక్త) ముందుగానే తన జాతిప్రజల్ని మా పట్టు గురించి హెచ్చరించాడు. కాని వారు మా హెచ్చరికల్ని ఉత్తుత్తి హెచ్చరికలుగా భావించి త్రోసిపుచ్చారు. వారతడ్ని తన అతిథుల్ని కాపాడుకోనివ్వకుండా అడ్డుతగలడానికి ప్రయత్నించారు. చివరికి మేము "ఇక నాశిక్ష, నా హెచ్చరికల పర్యవసానం చవిచూడండి" అంటూ వారి కళ్ళు పొగొట్టాము.[2] అదీగాక (మరునాడు) తెలతెలవారుతుండగానే తిరుగులేని శిక్ష (వారిని

2. స్వజాతి సంపర్కానికి అలవాటుపడిన ఆ దుర్మార్గులు అందమైన యువకుల్ని చూస్తే వదలిపెట్టేవారు కాదు. హజ్రత్ లూత్ (అలై) ఇంటికి యువకుల రూపాల్లో వచ్చిన దైవదూతల్ని చెరచడానికి వచ్చినప్పుడు లూత్ (అలైహి) వారికి నచ్చజెప్పడానికి ఎంతగానో ప్రయత్నించారు. కాని ఆ తుచ్ఛులు వినకుండా ఇంట్లోకి జొరబడి ఆ యువకుల్ని తీసికెళ్ళడానికి ప్రయత్నించారు. అప్పుడు వారి కళ్ళు పోయాయి. దాంతో వారు తమ దురుద్దేశ్యం మానుకొని వెళ్ళిపోయారు.

عَذَابِيْ وَنُذُرِ (٣٧) وَلَقَدْ صَبَّحَهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ مُّسْتَقِرٌّ (٣٨) فَذُوْقُوْا عَذَابِيْ وَنُذُرِ (٣٩) وَلَقَدْ يَسَّرْنَا
ع الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّدَّكِرٍ (٤٠) وَلَقَدْ جَآءَ اٰلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُ (٤١) كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا كُلِّهَا
فَاَخَذْنٰهُمْ اَخْذَ عَزِيْزٍ مُّقْتَدِرٍ (٤٢) اَكُفَّارُكُمْ خَيْرٌ مِّنْ اُولٰٓئِكُمْ اَمْ لَكُمْ بَرَآءَةٌ فِي الزُّبُرِ (٤٣) اَمْ يَقُوْلُوْنَ
نَحْنُ جَمِيْعٌ مُّنْتَصِرٌ (٤٤) سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّوْنَ الدُّبُرَ (٤٥) بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ اَدْهٰى وَاَمَرُّ (٤٦)
وقف لازم اِنَّ الْمُجْرِمِيْنَ فِيْ ضَلٰلٍ وَّسُعُرٍ (٤٧) يَوْمَ يُسْحَبُوْنَ فِي النَّارِ عَلٰى وُجُوْهِهِمْ ذُوْقُوْا مَسَّ سَقَرَ (٤٨) اِنَّا
كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنٰهُ بِقَدَرٍ (٤٩) وَمَآ اَمْرُنَآ اِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍۢ بِالْبَصَرِ (٥٠) وَلَقَدْ اَهْلَكْنَآ اَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ
مِنْ مُّدَّكِرٍ (٥١) وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوْهُ فِي الزُّبُرِ (٥٢) وَكُلُّ صَغِيْرٍ وَّكَبِيْرٍ مُّسْتَطَرٌ (٥٣) اِنَّ الْمُتَّقِيْنَ فِيْ جَنّٰتٍ وَّ
ع نَهَرٍ (٥٤) فِيْ مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيْكٍ مُّقْتَدِرٍ (٥٥)

మట్టుబెట్టింది. "నా శిక్ష, నా హెచ్చరికల పర్యవసానం చవిచూడండిప్పుడు." మేమీ ఖుర్ఆన్‌ని ప్రజలు అర్థం చేసుకోవడానికి సులభతరం చేశాం; మరి (దీన్నుండి) హితబోధ గ్రహించేవారు ఎవరైనా ఉన్నారా? (36-40)

ఫిరౌనీయుల దగ్గరకు (కూడా మా) హెచ్చరికలు వచ్చాయి. కాని వారూ మా సూచనలన్నిటినీ త్రోసిపుచ్చారు. చివరికి మేము అత్యంత శక్తిసామర్థ్యాలు గలవాడు పట్టినట్లు వారిని (కఠినంగా) పట్టుకున్నాము. (41-42)

(అరబ్బులారా!) మీ అవిశ్వాసులు వారికంటే శ్రేష్ఠులా? లేక గతగ్రంథాలలో మీ కోసం క్షమాపణ రాసిఉందా? లేక వీరు తామొక పటిష్ఠమైన వర్గమని, తమనితాము కాపాడుకోగలమని భావిస్తున్నారా?(కాని) త్వరలోనే ఈవర్గం చిత్తుగా ఓడి పారిపోతుంది.[3] వారి భరతం పట్టడానికి నిర్ణీతదినం ప్రళయం ఉండనేఉంది. అది అతి ప్రాణసంకటమైన కఠిన సమయం. అసలీ పాపాత్ములు అపోహకు గురైఉన్నారు. వారి బుద్ధి మందగించింది. వారిని ఒకరోజు బోర్లాపడేసి ఈడుస్తూ నరకాగ్నిలో పడేయడం జరుగుతుంది. అప్పుడు (దైవదూతలు) వారితో "ఇక నరకాగ్నిని చవిచూడండి" అంటారు. (43-48)

మేము ప్రతి వస్తువుని ఒక నిర్ణీతపద్ధతి ప్రకారం ఒక నిర్దిష్టక్రమంలో సృష్టించాం. మేము (ఏదైనా చేయదలచుకుంటే జరిగిపో అని) ఒకేఒక ఆజ్ఞ జారీచేస్తాం. దాంతో ఆ పని తృటిలో జరిగిపోతుంది. మీలాంటి వారిని మేము ఎంతో మందిని హతమార్చాం. మరి (మా)హితబోధ గ్రహించే వారెవరైనా ఉన్నారా? వీరు చేసినదంతా (మా దగ్గర) కర్మలచిట్టాలో నమోదైఉంది. చిన్నా పెద్దా ప్రతి విషయం రాయబడిఉంది. (49-53)

భయభక్తులు కలవారు తప్పకుండా స్వర్గోద్యానవనాలలో, చల్లటి సెలయేరుల మధ్య (హాయిగా) ఉంటారు. అది సర్వ శక్తిమంతుడైన విశ్వసామ్రాట్టు సమీపంలో ఉండే ఎంతో గౌరవప్రదమయిన స్థానం. (54-55)

3. ఇది బద్ర్‌యుద్ధం గురించిన భవిష్యత్‌ప్రకటన. హిజ్రీశకానికి అయిదేండ్ల పూర్వమే ఈ ప్రకటన వెలువడింది. ముస్లింలు అవిశ్వాసుల దౌర్జన్యానికి గురై దుర్భరజీవితం గడుపుతున్న రోజులవి. కొందరు ఈ బాధలు భరించలేక దైవప్రవక్త (స) అనుమతితో అబిసీనియాకు వలసపోయారు. మిగిలినవారు సంఘబహిష్కరణకు గురై అష్టకష్టాలు పడసాగారు. అలాంటి పరిస్థితిలో ఈ ప్రకటన వెలువడి ఒక వైపు పీడితముస్లింలకు ధైర్యం కలిగించి, మరోవైపు అవిశ్వాసుల్ని మందలించింది.

(٥٥) سُوْرَةُ الرَّحْمٰنِ مَدَنِيَّةٌ (٩٧) — اٰياتها ٧٨ — رکوعاتها ٣

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اَلرَّحْمٰنُ ۝١ عَلَّمَ الْقُرْاٰنَ ۝٢ خَلَقَ الْاِنْسَانَ ۝٣ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ۝٤ اَلشَّمْسُ وَ الْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ۝٥ وَّالنَّجْمُ وَ
الشَّجَرُ يَسْجُدٰنِ ۝٦ وَالسَّمَآءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيْزَانَ ۝٧ اَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيْزَانِ ۝٨ وَاَقِيْمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا
تُخْسِرُوا الْمِيْزَانَ ۝٩ وَالْاَرْضَ وَضَعَهَا لِلْاَنَامِ ۝١٠ فِيْهَا فَاكِهَةٌ ۙ وَّ النَّخْلُ ذَاتُ الْاَكْمَامِ ۝١١ وَالْحَبُّ
ذُو الْعَصْفِ وَ الرَّيْحَانُ ۝١٢ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ۝١٣ خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ۝١٤
وَخَلَقَ الْجَآنَّ مِنْ مَّارِجٍ مِّنْ نَّارٍ ۝١٥ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ۝١٦ رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ۝١٧

55. రహ్మాన్ (కరుణామయుడు)

అవతరణ: మక్కా | సూక్తులు : 78

ఈ అధ్యాయం నబవీశకం ప్రారంభదశలో అవతరించినట్లు తెలుస్తోంది. ఇందులో మానవుల్ని, జిన్నుల్ని సంబోధిస్తూ దేవుని మహోపకారాలు, మహిమలను ప్రస్తావిస్తూ వాటిని మీరెలా తిరస్కరించగలరని మాటిమాటికి ప్రశ్నించడం జరిగింది.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

కరుణామయుడే ఈ ఖుర్ఆన్‌ని (తన ప్రవక్తకు) నేర్పినవాడు. ఆయనే మానవుడ్ని సృష్టించి అతనికి మాట్లాడటం నేర్పాడు. సూర్యచంద్రులు ఓ నియమావళికి కట్టుబడి ఉన్నారు. నక్షత్రాలు, వృక్షాలు కూడా సాష్టాంగపడుతూ ఆజ్ఞాబద్ధమైఉన్నాయి. ఆయనే ఆకాశాన్ని, త్రాసుని(న్యాయాన్ని) స్థాపించాడు. కనుక మీరు త్రాసు సమతూకం చెడగొట్టకండి. న్యాయంగా, పూర్తిగా తూచివ్వండి.[1] కొలతపరిమితులు అతిక్రమించకండి. (1-9)

ఆయన భూమిని యావత్తు జీవరాసుల కోసం రూపొందించాడు. అందులో రకరకాల పండ్లూ-ఫలాలూ అసంఖ్యాకంగా ఉన్నాయి. పొరలలో చుట్టబడిన ఖర్జూరపండ్లు కూడాఉన్నాయి. ఇంకా రకరకాల ధాన్యాలున్నాయి. అందులో ఊక కూడా ఉంటుంది, గింజలు కూడా ఉంటాయి. కనుక (మానవులారా, జిన్నులారా!) మీ ప్రభువు ప్రసాదించిన ఏ మహాభాగ్యాలు మీరు నిరాకరించగలరు? (10-13)

ఆయన మానవుడ్ని పెంకులాంటి ఎండిన రేగడ మట్టితో సృజించాడు. జిన్ (భూతం)ని అగ్నిజ్వాలతో సృజించాడు.[2] కనుక (మానవులారా, జిన్నులారా!) మీ ప్రభువు సృష్టించిన ఏ అద్భుతాలు మీరు తిరస్కరించగలరు? (14-16)

1. వివరాలకు 83:1-5 సూక్తులు, వాటి పాదసూచిక చూడండి.

2. మానవుల్లాగే జిన్నులు (భూతాలు) కూడా బుద్ధిజీవులే. వీరిక్కూడా దేవుడు మంచీ చెడుల విచక్షణా జ్ఞానంతోపాటు, చెడును లేదా మంచిని అవలంబించే స్వేచ్ఛ ప్రసాదించాడు. అందువల్ల వీరిలో కూడా విశ్వాసులు, అవిశ్వాసులు, సజ్జనులు, దుర్జనులు ఉన్నారు. వీరికీ కర్మవిచారణ, స్వర్గ-నరకాలు ఉంటాయి. అయితే జిన్నులు ఉష్ణవాయువు (Hot air Or Scorching wind)తో కూడిన అగ్నిజ్వాల కణాలతో సృజించబడినందున వారు మానవులకు కన్పించరు. వారు తమ రూపాలు మార్చుకోగలుగుతారు. (వివరాలకు 6:128 సూక్తికి రాసిన వ్యాఖ్యానం చూడండి.)

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ۝١٨ مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيٰنِ ۝١٩ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَّا يَبْغِيٰنِ ۝٢٠ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ۝٢١ يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ ۝٢٢ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ۝٢٣ وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنْشَئٰتُ
فِي الْبَحْرِ كَالْاَعْلَامِ ۝٢٤ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ۝٢٥ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ۝٢٦ وَّ يَبْقٰى وَجْهُ رَبِّكَ

రెండు తూర్పులకు, రెండు పడమరలకు ఆయనే ప్రభువు, పాలకుడు. కనుక మీరు మీ ప్రభువుకున్న ఏ శక్తిసామర్థ్యాలు త్రోసిపుచ్చగలరు? (17-18)

ఆయన రెండు సముద్రాలను పరస్పరం కలిసిపోయేలా వదలిపెట్టాడు. ఆయినా వాటి మధ్య ఒక అడ్డుతెర ఉంది. దానివల్ల అవి ఒకదానిలో ఒకటి చొచ్చుకు పోలేవు. మరి మీరు మీ ప్రభువు శక్తిపరిధిలోని ఏ మహిమను నిరాకరించగలరు? (19-21)

ఆ సముద్రాలలో ముత్యాలు, పగడాలు (కూడా) లభిస్తాయి. కనుక మీరు మీ ప్రభువులో ఉన్న ఏ ఔన్నత్యాన్ని కాదనగలరు? (22-23)

సముద్రంలో కొండల్లా ఎత్తుగా నిలబడి సాగిపోయే ఓడలు కూడా ఆయనవే. కనుక మీరు మీ ప్రభువు చేసిన ఏ మేళ్ళు తిరస్కరించగలరు?[3] (24-25)

3. ఈ అధ్యాయంలోని 1-25 సూక్తులలో దేవుడు మానవునికి ఇహలోకంలో చేసిన మేళ్ళను గురించి పేర్కొన్నాడు. 46-75 సూక్తులలో పరలోకంలోని మేళ్ళను ప్రస్తావించాడు. మొదటి 25 సూక్తులలో ఆనాటి ప్రజలకు ప్రసాదించబడిన ఐహిక మేళ్ళు ఉదాహరించబడ్డాయి. అయితే ఈనాటి ప్రజలకు వాటితోపాటు, అంతకంటే మెరుగైన ఎన్నో మేళ్ళు అనుగ్రహించబడ్డాయి. సైన్సు, సాంకేతిక పరిజ్ఞానాలు నేటి మానవునికి అనేక సౌఖ్యాలు, సౌకర్యాలు, సౌలభ్యాలు చేకూర్చాయి.

ఉదా/కు విద్యుచ్ఛక్తి మానవుని జీవితవిధానాన్నే మార్చివేసింది. గతంలో అసాధ్యమనుకున్న ఎన్నోపనుల్ని నేడు విద్యుచ్ఛక్తితో నడిచే యంత్రాలొచ్చి సుసాధ్యం చేశాయి. పట్టణాలలో ఈనాడు లైట్లు, ఫ్యాన్లు లేని ఇండ్లు దాదాపు లేవు. ఒక్కరోజు కరెంటు లేకపోతే జీవితం దుర్భరం అవుతుంది. అలాగే కార్లు, బస్సులు, రైళ్ళు, విమానాలు ప్రయాణ బడలికను తీర్చడమేగాక, సమయాన్ని ఎంతో ఆదా చేస్తున్నాయి. విద్యుచ్ఛక్తి వల్ల ప్రజలు అనుభవిస్తున్న సౌఖ్యాలు, సౌకర్యాలను గమనిస్తే ఓగంట సేపయినా విద్యుచ్ఛక్తి లేకపోతే వారి జీవితం గడవనే గడవదని అన్పిస్తుంది.

ఆ తరువాత ఎలాక్ట్రానిక్స్ పరిజ్ఞానం పరిస్థితుల స్వరూపాన్ని మరింత మార్చివేసింది. జీవితం మరింత సుఖమయమైంది. ఈ ఎలాక్ట్రానిక్స్ సమాచార రంగంలో గొప్ప సంచలనమే సృష్టించింది. రేడియో, టెలిఫోన్, టెలివిజన్, టెలిప్రింటర్, ఫ్యాక్స్, ఇ-మెయిల్, ఇంటర్‌నెట్ వగైరా మాధ్యమాలు మానవునికి గణనీయమైన సేవలు అందజేస్తున్నాయి.

ఆ తరువాత కంప్యూటర్లు వచ్చి మానవుని జీవితంలో ఓ పెద్ద అద్భుతాన్నే సృష్టించాయి. వందలమంది కార్మికులు కలసి నెలల తరబడి చేసే పనుల్ని ఒక కంప్యూటర్ కొన్ని గంటలలోనే చేసివేస్తుంది. ఈ కంప్యూటర్ల నుండే తయారయిన 'రోబో'లు అనేక రంగాలలో మానవులతో పోటీ పడుతున్నాయి. అభివృద్ధి చెందిన కొన్ని దేశాలలో ఇవి గనులలో త్రవ్వకం, కర్మాగారాలలో వెల్డింగ్, బ్యాంకులలో ఎకౌంట్స్ మొదలైన పనులు నిర్వహిస్తున్నాయి. అంతేకాదు, అమెరికా, బ్రిటన్‌లలో మనుషులకు శస్త్రచికిత్సలు జరపడానికి కూడా వీటిని ఉపయోగిస్తున్నారు.

వైద్యరంగంలోనూ విజ్ఞానశాస్త్రం ఎన్నోమార్పులు తెచ్చింది. ప్రాచీన విధానాలైన యునానీ, ఆయుర్వేద చికిత్సలతో పాటు ఆధునిక వైద్యవిధానాలైన అల్లోపతి, హోమియోపతి చికిత్సలు కూడా

ذُو الْجَلٰلِ وَالْاِكْرَامِ ﴿٢٧﴾ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٢٨﴾ يَسْـَٔلُهٗ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ
كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِيْ شَاْنٍ ﴿٢٩﴾ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٣٠﴾ سَنَفْرُغُ لَكُمْ اَيُّهَ الثَّقَلٰنِ ﴿٣١﴾ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبٰنِ ﴿٣٢﴾ يٰمَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ اِنِ اسْتَطَعْتُمْ اَنْ تَنْفُذُوْا مِنْ اَقْطَارِ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ
فَانْفُذُوْا لَا تَنْفُذُوْنَ اِلَّا بِسُلْطٰنٍ ﴿٣٣﴾ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٣٤﴾ يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِّنْ

ఈ ధరణిపై ఉన్న సమస్త ప్రాణికోటి నశించిపోయేదే. మహోన్నతుడు, మహిమాన్వితుడయిన నీ ప్రభువు అస్తిత్వమే శాశ్వతంగా నిలిచి ఉంటుంది. కనుక మీ ప్రభువుకున్న ఏ శక్తియుక్తులు మీరు ఖండించగలరు? (26-28)

భూమ్యాకాశాల్లోని జీవరాసులన్నీ తమ అవసరాల కోసం ఆయన్నే అర్థిస్తున్నాయి. ఆయన అనుక్షణం సృష్టికి సంబంధించిన ఏదో ఒక అద్భుతకార్యంలో నిమగ్నుడయి ఉంటాడు. మరి మీరు మీప్రభువులో ఉన్న ఏ సృజనాత్మక లక్షణాలు నిరాకరిస్తారు?*

భూమికి భారమయిపోయిన వారలారా! త్వరలోనే మేము మీకర్మల విచారణ కోసం తీరిక చేసుకుంటాం. (అప్పుడు) మీరు మీ ప్రభువుకున్న ఏ శక్తిసామర్థ్యాలు తిరస్కరించగలరో (మేము చూస్తాము). (29-32)

మానవులారా! జిన్నులారా!! మీరు భూమ్యాకాశాల పరిధులు దాటి పారిపోగలరేమో ప్రయత్నించి చూడండి. దాని కోసం అసాధారణ ప్రజ్ఞాపాటవాలు కావాలి. కనుక మీరు మీ ప్రభువులోని ఏ ప్రజ్ఞాపాటవాలు నిరాకరిస్తారు? (ఒకవేళ పారిపోవడానికి ప్రయత్నిస్తే,) మీపైకి అగ్నిజ్వాల, పొగ వదలి పెట్టబడతాయి. వాటిని మీరు ఏమాత్రం ఎదుర్కోలేరు. కనుక మీరు మీప్రభువులో ఉన్న ఏ శక్తిసామర్థ్యాలు ధిక్కరించగలరు? (33-36)

ప్రజలకు ఎంతో ప్రయోజనం చేకూర్చుతున్నాయి. శస్త్రచికిత్సల కోసం కొత్తకొత్త పరికరాలు వినియోగించబడుతున్నాయి. ఎక్కువ నొప్పి లేకుండా, ఎక్కువ రక్తస్రావం కాకుండా లేజర్‌చికిత్సలు అందుబాటులోకి వచ్చాయి. శరీరంలో కృత్రిమ అవయవాలు ప్రవేశపెడ్తున్నారు. క్యాన్సర్, పార్కిన్‌సన్స్ లాంటి మొండివ్యాధుల్ని నయం చేయడానికి, మేధాశక్తిని, ఆయుష్షును పెంచడానికి కూడా జీన్‌థెరపీ (జన్యుచికిత్స) ద్వారా కృషి జరుగుతోంది.

వ్యవసాయరంగంలో కూడా సైన్సు మానవునికి గణనీయమైన సేవ చేస్తోంది. యంత్రాలు, రసాయనిక ఎరువులు, నూతనవిధానాల ద్వారా ఉత్పత్తులు అనూహ్యమైన రీతిలో పెరిగిపోయాయి. జెనెటిక్ ఇంజినీరింగ్, బయోటెక్నాలజీలు వ్యవసాయోత్పత్తులను పెంచడంలో ప్రముఖ పాత్ర వహిస్తున్నాయి. జపాన్‌లో "హైడ్రోపోనిక్స్" అనే అత్యాధునిక పద్ధతి ద్వారా మొక్కలకు కావలసిన వాతావరణం, పోషకాంశాలు కృత్రిమంగా కల్పించి అట్టల మీద కూరగాయలు పండిస్తున్నారు. ఈనాడు ప్రపంచంలో ఉత్పత్తి అవుతున్న ఆహార ధాన్యాలను గనక ప్రపంచ ప్రజలందరికీ అవసరమైన మేరకు న్యాయంగా పంచడం జరిగితే, అవి పోగా ఏడాదికి లక్షలాది టన్నుల ఆహారధాన్యాలు మిగిలిపోతాయంటే అతిశయోక్తి లేదు. కాని స్వార్థం, సంకుచితత్వాలు ఆధునిక మానవుని ఆలోచనలను భౌతిక, జాతీయతత్వ సరిహద్దులను దాటనివ్వడం లేదు.

ఏమైనప్పటికీ ఇవన్నీ దేవుడు ప్రసాదించిన సౌకర్యాలనడంలో సందేహం లేదు. ఆ దేవుడే మానవులకు సుఖాలు, సౌలభ్యాలు పొందడానికి కావలసిన జ్ఞానం, తెలివితేటలు అనుగ్రహించాడు. మరి అలాంటి కరుణామయునికి కృతజ్ఞులయి ఉండటం మానవుల విధ్యుక్త ధర్మం కాదా?

نَّارٍ وَّ نُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرٰنِ ﴿٣٥﴾ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٣٦﴾ فَاِذَا انْشَقَّتِ السَّمَآءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً
كَالدِّهَانِ ﴿٣٧﴾ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٣٨﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُسْـَٔلُ عَنْ ذَنْۢبِهٖۤ اِنْسٌ وَّلَا جَآنٌّ ﴿٣٩﴾
فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٤٠﴾ يُعْرَفُ الْمُجْرِمُوْنَ بِسِيْمٰهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِيْ وَالْاَقْدَامِ ﴿٤١﴾ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٤٢﴾ هٰذِهٖ جَهَنَّمُ الَّتِيْ يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُوْنَ ﴿٤٣﴾ يَطُوْفُوْنَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيْمٍ اٰنٍ ﴿٤٤﴾
فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٤٥﴾ وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهٖ جَنَّتٰنِ ﴿٤٦﴾ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٤٧﴾
ذَوَاتَآ اَفْنَانٍ ﴿٤٨﴾ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٤٩﴾ فِيْهِمَا عَيْنٰنِ تَجْرِيٰنِ ﴿٥٠﴾ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبٰنِ ﴿٥١﴾ فِيْهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجٰنِ ﴿٥٢﴾ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٥٣﴾ مُتَّكِـِٕيْنَ عَلٰى فُرُشٍۢ
بَطَآئِنُهَا مِنْ اِسْتَبْرَقٍ ؕ وَجَنَا الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ ﴿٥٤﴾ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٥٥﴾ فِيْهِنَّ قٰصِرٰتُ
الطَّرْفِ ۙ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَآنٌّ ﴿٥٦﴾ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٥٧﴾ كَاَنَّهُنَّ الْيَاقُوْتُ

ఆకాశం బ్రద్దలై వలచిన చర్మంలా ఎర్రబారిపోతుంది. అప్పుడు (మీ పరిస్థితి ఏమిటో ఆలోచించండి.) మరి మీ ప్రభువు చూపే ఏ మహిమల్ని మీరు ఖండిస్తారు?*

ఆరోజు ఏ మానవుడ్నీ, జిన్‌నీ అతని పాపం గురించి అడగవలసిన అవసరమే లేదు. మరి మీప్రభువులోని ఏ శక్తియుక్తుల్ని కాదనగలరు? పాపాత్ముల్ని వారి ముఖాల్ని బట్టే గుర్తించవచ్చు. వారి ముంగురుల్ని, కాళ్ళను పట్టి బరబర ఈడ్చుకుపోవడం జరుగుతుంది. అప్పుడు మీప్రభువుకున్న ఏశక్తిసామర్థ్యాలు మీరు నిరాకరించగలరు? (37-42)

నేరస్థులు అసత్య విషయంగా భావించి త్రోసిపుచ్చిన నరకం ఇదే. ఈ నరకంలోనే వారు (నానా యాతనలు అనుభవిస్తూ, తీవ్రమైన దప్పికతో) యాతన స్థలానికి, సలసల కాగుతున్న నీటి చలమలకూ మధ్య తిరుగుతుంటారు. కనుక మీరు మీప్రభువులో ఉన్న ఏ ప్రతిభాశక్తులు తిరస్కరించగలరు? (43-45)

విశ్వప్రభువు ముందు నిలబడి తన కర్మలకు సమాధానం ఇచ్చుకోవలసి ఉంటుందని భావించి భయభక్తులతో జీవితం గడిపిన ప్రతి వ్యక్తికీ రెండు (స్వర్గ)వనాలు లభిస్తాయి. కనుక (మానవులారా! జిన్నులారా!) మీ ప్రభువు ప్రసాదించే ఏ వరాలు మీరు నిరాకరిస్తారు? పచ్చటి రెమ్మలతో శాఖోపశాఖలుగా విస్తరించిన ఉద్యానవనాలవి. మరి మీరు మీ ప్రభువు అనుగ్రహించే ఏ కానుకలు తిరస్కరించగలరు? (46-49)

ఆ రెండు వనాలలో రెండు సెలయేరులున్నాయి. కనుక మీ ప్రభువు ప్రసాదించే ఈ భాగ్యాలను ఎలా నిరాకరిస్తారు? రెండు వనాలలోనూ ప్రతిజాతి ఫలానికి చెందిన రెండు రకాలున్నాయి. మీ ప్రభువు ప్రదానంచేసే ఈ బహుమానాలు నిరాకరించగలరా?*

స్వర్గవాసులు బంగారుజలతారు అంచులుండే పట్టు పరుపులపై మెత్తటి దిండ్లకానుకొని కూర్చుంటారు. (వారిముందు) పండ్లతో నిండిన చెట్లరెమ్మలు వంగి ఉంటాయి. కనుక మీరు మీ ప్రభువు ప్రసాదించే ఏ మహాభాగ్యాలు నిరాకరిస్తారు? (50-55)

ఆ మహాభాగ్యాల మధ్య (వారి కోసం) సిగ్గులొలికించే స్వర్గ కన్యలుంటారు. వారిని ఈ స్వర్గవాసులకు పూర్వం ఏ మానవుడుగాని, జిన్‌గాని తాకనైనా తాకిఉండడు.

وَالْمَرْجَانُ ﴿٥٨﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٩﴾ هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ ﴿٦٠﴾ فَبِأَيِّ
آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦١﴾ وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّتَانِ ﴿٦٢﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٣﴾
مُدْهَامَّتَانِ ﴿٦٤﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٥﴾ فِيهِمَا عَيْنَانِ نَضَّاخَتَانِ ﴿٦٦﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٦٧﴾ فِيهِمَا فَاكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌ ﴿٦٨﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٩﴾ فِيهِنَّ خَيْرَاتٌ
حِسَانٌ ﴿٧٠﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧١﴾ حُورٌ مَقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ ﴿٧٢﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٧٣﴾ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ ﴿٧٤﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٥﴾ مُتَّكِئِينَ عَلَىٰ رَفْرَفٍ
خُضْرٍ وَعَبْقَرِيٍّ حِسَانٍ ﴿٧٦﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٧﴾ تَبَارَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٧٨﴾

కనుక మీరు మీ ప్రభువు ప్రదానం చేసే ఏ బహుమానాలు తిరస్కరించగలరు? వారు మణి మాణిక్యాల్లా అసామాన్య సౌందర్యరాసులు. మరి మీరు మీ ప్రభువు ప్రసాదించే ఈ బహుమానాలు కాదనగలరా? (56-59)

సత్కార్యానికి ప్రతిఫలం సత్కార్యం తప్ప మరేమవుతుంది? కనుక మీ ప్రభువు సద్గుణ సంపత్తిని మీరేవిధంగా త్రోసిపుచ్చగలరు? (60-61)

ఆ రెండు వనాలేగాక మరో రెండు వనాలు కూడా ఉన్నాయి. కనుక మీ ప్రభువు ఇచ్చే ఏ వరాలు మీరు తిరస్కరించగలరు? అవి దట్టమైన నిత్యహరిత వనాలు. మరి మీరు మీ ప్రభువు అనుగ్రహాలలో ఏ అనుగ్రహాన్ని నిరాకరించగలరు? (62-65)

ఆ రెండు వనాలలో రెండు సెలయేరులు పరవళ్ళు తొక్కుతుంటాయి. కనుక మీరు మీ ప్రభువు ప్రసాదించే ఏ కానుకలను తిరస్కరిస్తారు? (66-67)

ఆ ఉద్యానవనాలలో ఖర్జూరం, దానిమ్మ (మొదలైన) పండ్లు-ఫలాలు పుష్కలంగా ఉంటాయి. మరిమీరు మీప్రభువు అనుగ్రహించే ఏభాగ్యాలు కాదనగలరు? (68-69)

ఆ వనాలలో సద్గుణసంపత్తితో కూడిన సౌందర్యవతులైన సతులు ఉంటారు. కనుక మీరు మీ ప్రభువు ఇచ్చే ఏ వరాలు నిరాకరించగలరు? ఇంకా ఎల్లప్పుడూ పర్ణ శాలల్లోనే ఉండే సుందరాంగులు కూడా. కనుక మీ ప్రభువు ప్రసాదించే ఈ కానుకల్ని మీరెలా తిరస్కరిస్తారు? వారిని ఈ స్వర్గవాసులకు పూర్వం ఏ మానవుడుగాని, జిన్‌గాని తాకనయినా తాకిఉండడు. మరి మీ ప్రభువు ప్రదానం చేసే ఏ బహుమానాలు మీరు త్రోసిపుచ్చుతారు? (70-75)

అక్కడ స్వర్గవాసులు అత్యంత విలువైన, ఎంతో అపురూపమైన పచ్చటి తివాచీల మీద మెత్తటి దిండ్లకు ఆనుకొని కూర్చుంటారు. కనుక మీరు మీ ప్రభువు అనుగ్రహించే ఏ మహాభాగ్యాలు నిరాకరించగలరు? (76-77)

మహోన్నతుడు, మహిమాన్వితుడయిన నీ ప్రభువు పేరు అత్యంత శుభదాయక మయినది. (78)

آيَاتُهَا ٩٦ — سُورَةُ الْوَاقِعَةِ مَكِّيَّةٌ (٥٦) (٤٦) — رُكُوعَاتُهَا ٣

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١﴾ لَيْسَ لِوَقْعَتِهَا كَاذِبَةٌ ﴿٢﴾
خَافِضَةٌ رَافِعَةٌ ﴿٣﴾ إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًّا ﴿٤﴾ وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا ﴿٥﴾ فَكَانَتْ هَبَاءً مُنْبَثًّا ﴿٦﴾
وَكُنْتُمْ أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً ﴿٧﴾ فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ﴿٨﴾ وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ
مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ﴿٩﴾ وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ ﴿١٠﴾ أُولَٰئِكَ الْمُقَرَّبُونَ ﴿١١﴾ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿١٢﴾
ثُلَّةٌ مِنَ الْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾ وَقَلِيلٌ مِنَ الْآخِرِينَ ﴿١٤﴾ عَلَىٰ سُرُرٍ مَوْضُونَةٍ ﴿١٥﴾ مُتَّكِئِينَ عَلَيْهَا مُتَقَابِلِينَ ﴿١٦﴾

అవతరణ: మక్కా 56. వాఖిఅ (సంఘటన) సూక్తులు: 96

ఈ అధ్యాయం న.శ. 5వయేట హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) ఇస్లాం స్వీకరించక పూర్వం అవతరించినట్లు తెలుస్తోంది. ఇందులో ప్రళయం, పునరుత్థానం తర్వాత కర్మవిచారణ నాటి పరిణామాల ప్రస్తావనుంది. తర్వాత మానవులకు దేవుడు చేసిన ఒక్కొక్క మేలు గురించి పేర్కొంటూ వాటికి కారణం దేవుడా లేక మీరా అని ప్రశ్నించడం జరిగింది.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

జరగవలసిన సంఘటన జరిగినప్పుడు ఇక దాన్ని ఏ ఒక్కరూ నిరాకరించలేరు. అది (విశ్వవ్యవస్థను) అస్తవ్యస్థం చేసివేసే మహోపద్రవం! అప్పుడు యావత్తు భూ మండలం ఒక్కసారిగా కుదిపి వేయబడుతుంది. పర్వతాలు సైతం తునాతునకలయి ఆకాశంలో ధూళిరేణువుల్లా ఎగురుతాయి. (1-6)

అప్పుడు మీరు మూడు వర్గాలుగా[1] చీలిపోతారు: కుడిపక్షంవారు, ఆహా కుడిపక్షం వారి (అదృష్టం) గురించి ఏమని వర్ణించాలి! ఎడమపక్షంవారు, ఎడమపక్షంవారి (దౌర్భాగ్యం) గురించి ఇక చెప్పేదేముంది! ముందుండేవారు, (ప్రతి సత్కార్యంలో) వారు ముందుండేవారే! వారే (దైవ)సన్నిహితులు. వారు అపార సౌఖ్యాలతో కూడిన స్వర్గవనాలలో ఉంటారు. (7-12)

ముందు తరాలవారిలో (దైవసన్నిహితులు) అత్యధికంగా ఉంటారు. తర్వాతి తరాలవారిలో తక్కువమంది ఉంటారు.[2] వారు రత్నఖచిత ఆసనాల మీద మెత్తటి దిండ్లు కానుకొని పరస్పరం ఎదురెదురుగా కూర్చుంటారు. (13-16)

1. మరణానంతరం పునరుత్థాన దినాన కర్మవిచారణ జరిగినప్పుడు మానవులు మూడు ప్రధానవర్గాలుగా విభజించబడతారు. సత్కార్యాల్లో ఒకర్నొకరు మించిపోయిన దైవసన్నిహితులు (ఉత్తములు) ప్రథమశ్రేణికి చెందినవారైఉంటారు. మిగిలిన రెండువర్గాల్లో ఒకటి, దైవసింహాసనం కుడివైపున ఉంటుంది. వీరు సత్యాన్ని విశ్వసించి సత్కర్మలు ఆచరించిన సజ్జనులు (మధ్యములు). మూడోవర్గం దైవసింహాసనానికి ఎడమ వైపున ఉంటుంది. వీరు అవిశ్వాసులు (అధములు).

2. ఇబ్నె కసీర్ (రహ్మాలై) వ్యాఖ్యానం ప్రకారం ముందు తరాలవారు అంటే, ఆయా దైవ ప్రవక్తల కాలాలకు, వారి సమీపకాలాలకు చెందిన వారన్నమాట. వీరిలో 'దైవసన్నిహితులు' ఎక్కువ మంది ఉంటారు. తరువాతి తరాలవారు అంటే, వారి తరువాత కాలాలకు చెందినవారని అర్థం. వీరిలో 'దైవసన్నిహితులు' తక్కువమంది ఉంటారు.

يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ ﴿١٧﴾ بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقَ ۙ وَكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍ ﴿١٨﴾ لَّا يُصَدَّعُونَ
عَنْهَا وَلَا يُنزِفُونَ ﴿١٩﴾ وَفَاكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُونَ ﴿٢٠﴾ وَلَحْمِ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٢١﴾ وَحُورٌ عِينٌ ﴿٢٢﴾
كَأَمْثَالِ اللُّؤْلُؤِ الْمَكْنُونِ ﴿٢٣﴾ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْثِيمًا ﴿٢٥﴾
إِلَّا قِيلًا سَلَامًا سَلَامًا ﴿٢٦﴾ وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ ۙ مَا أَصْحَابُ الْيَمِينِ ﴿٢٧﴾ فِي سِدْرٍ مَّخْضُودٍ ﴿٢٨﴾ وَطَلْحٍ
مَّنضُودٍ ﴿٢٩﴾ وَظِلٍّ مَّمْدُودٍ ﴿٣٠﴾ وَمَاءٍ مَّسْكُوبٍ ﴿٣١﴾ وَفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ ﴿٣٢﴾ لَّا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ ﴿٣٣﴾
وَفُرُشٍ مَّرْفُوعَةٍ ﴿٣٤﴾ إِنَّا أَنشَأْنَاهُنَّ إِنشَاءً ﴿٣٥﴾ فَجَعَلْنَاهُنَّ أَبْكَارًا ﴿٣٦﴾ عُرُبًا أَتْرَابًا ﴿٣٧﴾ لِّأَصْحَابِ
الْيَمِينِ ﴿٣٨﴾ ثُلَّةٌ مِّنَ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٩﴾ وَثُلَّةٌ مِّنَ الْآخِرِينَ ﴿٤٠﴾ وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ ۙ مَا أَصْحَابُ ع
الشِّمَالِ ﴿٤١﴾ فِي سَمُومٍ وَحَمِيمٍ ﴿٤٢﴾ وَظِلٍّ مِّن يَحْمُومٍ ﴿٤٣﴾ لَّا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ ﴿٤٤﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا

వారి సమావేశాలలో నిత్యబాలకులు వారుణీవాహిని నుండి స్వచ్ఛమైన మధువుతో నిండిన గిన్నెలు-గ్లాసులు-కూజాలు తీసుకొని అటూఇటూ తిరుగుతారు. ఆ మధువు సేవిస్తే వారికి ఏమాత్రం మైకం కమ్మడంగాని, బుద్ధి మందగించడంగాని జరగదు. వారు కోరిన పండ్లు తినడానికి ఆ బాలకులు వారి ముందు రకరకాల రుచికరమైన పండ్లు ఉంచుతారు. అలాగే వారికిష్టమైన పక్షుల మాంసం కూడా. (17-21)

వారికోసం అక్కడ అందమైన కళ్ళుగల సుందరాంగులుంటారు. ప్రత్యేకంగా వారి కోసమే దాచిపెట్టిన ముత్యాల్లాంటి ముగ్ధమనోహర సౌందర్యరాసులు వారు. ఇవన్నీ వారు ఐహిక జీవితంలో చేసుకున్న సత్కార్యాలకు ప్రతిఫలంగా ప్రసాదించబడతాయి. వారక్కడ ఎలాంటి వ్యర్థవిషయాలుగాని, దూషణలుగాని వినరు. ప్రతి మాటా సమంజ సంగా, సుహితంగానే ఉంటుంది. (22-26)

ఇక కుడిపక్షంవారు, కుడిపక్షంవారి అదృష్టమే అదృష్టం! ముళ్ళులేని రేగుచెట్ల పండ్లు, అరటిగెలలు, సుదూరంగా విస్తరించిన చల్లటినీడలు, ఎడతెగకుండా ప్రవహించే మంచినీరు, ఎన్నటికీ అంతంగాని సులభంగా అందుబాటులోఉండే అసంఖ్యాకమైన సుమధుర ఫలాలు, ఎత్తయిన పరుపులు (మొదలైన) భోగభాగ్యాలలో వారు ఓలలాడు తుంటారు. వారి భార్యలను మేము ప్రత్యేక పంథాలో సరికొత్తగా సృజిస్తాం. వారిని మేము నిత్యనూతన కన్యలుగా రూపొందిస్తాం.[3] వారు తమ భర్తలను అమితంగా ప్రేమిస్తారు. సమవయస్కులైన సతులు వారు (27-38)

ఇవన్నీ కుడిపక్షంవారికి లభించే మహాభాగ్యాలు. ఇలాంటివారు ముందు తరాలలో, తరువాతి తరాలలోనూ చాలామంది ఉంటారు. (39-40)

పోతే ఎడమపక్షంవారు- ఎడమపక్షంవారి దౌర్భాగ్యం గురించి ఏమని చెప్పాలి? వారు (నరకంలో శరీరాన్ని మలమల మాడ్చివేసే వడగాల్పుల మధ్య సలసల మరిగే నీటిని తాగుతూ, ఎలాంటి సుఖంగాని, చల్లదనంగాని ఇవ్వని నల్లటి కారుపొగల్లో (నానా యాతనలు అనుభవిస్తూ) ఉంటారు. (41-44)

3. ఇహలోకంలో ఇస్లాం ధర్మం స్వీకరించి సదాచార సంపన్నురాలయిన స్త్రీలను దేవుడు పరలోకంలో నూతన కన్యలుగా చేసి స్వర్గంలో ప్రవేశపెడ్తాడు. ప్రపంచంలో భార్యాభర్తలు ఇద్దరూ సత్యాన్ని విశ్వసించి సాత్విక జీవితం గడిపి ఉంటే స్వర్గంలో కూడా వారిద్దరు భార్యాభర్తలుగానే

قَبْلَ ذَٰلِكَ مُتْرَفِينَ ﴿٤٥﴾ وَكَانُوا يُصِرُّونَ عَلَى الْحِنثِ الْعَظِيمِ ﴿٤٦﴾ وَكَانُوا يَقُولُونَ ۙ أَئِذَا
مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٤٧﴾ أَوَآبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ ﴿٤٨﴾ قُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَ
الْآخِرِينَ ﴿٤٩﴾ لَمَجْمُوعُونَ ۙ إِلَىٰ مِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿٥٠﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيُّهَا الضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ ﴿٥١﴾
لَآكِلُونَ مِن شَجَرٍ مِّن زَقُّومٍ ﴿٥٢﴾ فَمَالِئُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿٥٣﴾ فَشَارِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ
الْحَمِيمِ ﴿٥٤﴾ فَشَارِبُونَ شُرْبَ الْهِيمِ ﴿٥٥﴾ هَٰذَا نُزُلُهُمْ يَوْمَ الدِّينِ ﴿٥٦﴾ نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا
تُصَدِّقُونَ ﴿٥٧﴾ أَفَرَأَيْتُم مَّا تُمْنُونَ ﴿٥٨﴾ أَأَنتُمْ تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ ﴿٥٩﴾ نَحْنُ قَدَّرْنَا
بَيْنَكُمُ الْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٦٠﴾ عَلَىٰ أَن نُّبَدِّلَ أَمْثَالَكُمْ وَنُنشِئَكُمْ فِي مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾
وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ أَفَرَأَيْتُم مَّا تَحْرُثُونَ ﴿٦٣﴾ أَأَنتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ

ఈ పర్యవసానానికి ముందు వీరు (ఇహలోకంలో) భోగభాగ్యాలు అనుభవిస్తూ, ఘోరమైన పాపకార్యాల్లో కూరుకుపోయి వాటి విషయంలో మొండిగా వ్యవహరిస్తూ ఉండేవారు. పైపెచ్చు "మేము చచ్చి మట్టిలో కలసిపోయి అస్థిపంజరాల్లా మారి పోయాక మళ్ళీ బ్రతికించి లేపబడతామా? గతంలో చనిపోయిన మా తాతముత్తాతలను కూడా బ్రతికించి లేపడం జరుగుతుందా?" అని అనేవారు. (45-48)

"మీ పూర్వీకుల్ని, ఆ తర్వాత తరాలవారందర్నీ తప్పకుండా (బ్రతికించి) సమావేశ పరచడం జరుగుతుంది. దాని సమయం నిర్ణయించబడింది" అని చెప్పు. (49-50)

కనుక సత్యాన్ని నిరాకరించిన భ్రష్టులారా! మీరు జఖ్ఖూమ్ (నాగజెముడు) వృక్షాన్ని తప్పక తినవలసిఉంటుంది. దాంతోనే మీరు (భరించలేనిఆకలితో) ఆవురావురుమంటూ కడుపు నింపుకుంటారు. ఆపై దప్పికగొన్న ఒంటెల్లా సలసలకాగే నీటిని (గటగట) త్రాగుతారు. ఇదే తీర్పుదినాన ఎడమపక్షంవారికి లభించే ఆతిథ్యం! (51-56)

మేము స్వయంగా మిమ్మల్ని సృష్టించామే, మరి మీరెందుకు(మామాటలు) అంగీకరించరు? మీరు వదిలే రేతస్సును గురించి ఎప్పుడైనా ప్రశాంతంగా ఆలోచించారా? దాని ద్వారా శిశువుని రూపొందిస్తున్నది మీరా లేక మేమా? మేము మీకోసం మరణం నిర్ణయించాం. మేము మీరూపురేఖల్ని మార్చి మీరెరుగని ఆకారంలో మిమ్మల్ని తిరిగి సృజించలేని అశక్తులం కాము. (మేము తలచుకుంటే ఏదైనా చేయగలం.)- (57-61)

మీకు మీ తొలిపుట్టుక గురించి తెలిసేవుంది. (ఈ విషయంలో మా శక్తిసామర్థ్యాల్ని మీరు అనుదినం చూస్తూనే ఉన్నారు.) అలాంటప్పుడు (మరణానంతరం కర్మవిచారణ కోసం మిమ్మల్ని పునర్జీవింపజేస్తామన్న మామాటల్ని) మీరెందుకు గ్రహించరు? (62)

మీరు పొలాల్లో నాటే విత్తనాల్ని గురించి ఆలోచించారా? ఆ విత్తనాలతో పంటలు మీరు పండిస్తున్నారా లేక మేమా? మేము తలచుకుంటే ఆ పంటపొలాల్ని నుగ్గునుగ్గు

కొనసాగుతారు. ఒకవేళ వారిద్దరిలో ఒకరు మాత్రమే సన్మార్గగామి అయివుంటే, ఆ స్త్రీ లేక ఆ పురుషుని వివాహం ఇతర సన్మార్గగాములైన పురుషుడు లేక స్త్రీతో జరుగుతుంది. (దీంతోపాటు 2:25 సూక్తికి రాసిన పాదసూచిక కూడా చూడండి.)

نَحْنُ الزّٰرِعُوْنَ (64) لَوْ نَشَآءُ لَجَعَلْنٰهُ حُطَامًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُوْنَ (65) اِنَّا لَمُغْرَمُوْنَ (66) بَلْ نَحْنُ
مَحْرُوْمُوْنَ (67) اَفَرَءَيْتُمُ الْمَآءَ الَّذِيْ تَشْرَبُوْنَ (68) ءَاَنْتُمْ اَنْزَلْتُمُوْهُ مِنَ الْمُزْنِ اَمْ نَحْنُ الْمُنْزِلُوْنَ (69)
لَوْ نَشَآءُ جَعَلْنٰهُ اُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُوْنَ (70) اَفَرَءَيْتُمُ النَّارَ الَّتِيْ تُوْرُوْنَ (71) ءَاَنْتُمْ اَنْشَاْتُمْ
شَجَرَتَهَآ اَمْ نَحْنُ الْمُنْشِـُٔوْنَ (72) نَحْنُ جَعَلْنٰهَا تَذْكِرَةً وَّمَتَاعًا لِّلْمُقْوِيْنَ (73) فَسَبِّحْ بِاسْمِ
رَبِّكَ الْعَظِيْمِ (74) فَلَآ اُقْسِمُ بِمَوٰقِعِ النُّجُوْمِ (75) وَاِنَّهٗ لَقَسَمٌ لَّوْ تَعْلَمُوْنَ عَظِيْمٌ (76) اِنَّهٗ لَقُرْاٰنٌ

చేసేయగలం. అప్పుడు మీరు విచారపడుతూ “అయ్యయ్యో! మా శ్రమ, పెట్టుబడి అంతా వృధా అయ్యిందే! అసలు మా నొసటే దౌర్భాగ్యం రాసిఉంది” అని రకరకాలుగా చెప్పుకుంటారు. సరే మీరు త్రాగే ఈనీటిని కళ్ళుతెరచి చూశారా? దాన్ని మేఘాల నుండి మీరు కురిపిస్తున్నారా లేక మేమా? మేము తలచుకుంటే దాన్ని తీవ్రమైన ఉప్పునీటిగా మార్చేయగలం. మరి మీరు (మాపట్ల) ఎందుకు కృతజ్ఞులై ఉండరు? (63-70)

పోనీ, మీరు మండించే ఈ నిప్పు గురించి ఎప్పుడైనా కాస్త ఆలోచించారా? దానికి ఉపయోగపడుతున్న చెట్లను మీరు సృష్టించారా లేక మేమా? మేము దాన్ని స్మారక చిహ్నంగా, వినియోగదారులకు జీవనసామగ్రిగా చేశాం.[4] (71-73)

కనుక ప్రవక్తా! మహోన్నతుడయిన నీ ప్రభువు పేరు స్మరించు. (74)

అందువల్ల మానవులారా! మీరనుకున్నది ఎంతమాత్రం నిజంకాదు. నేను నక్షత్రాల కక్ష్యల సాక్షిగా చెబుతున్నాను. మీరు గ్రహించగలిగితే ఇది గొప్ప ప్రమాణం.[5] ఇది సురక్షిత గ్రంథంలో (రాయబడి) ఉన్న మహిమాన్వితమైన ఖుర్ఆన్. దీన్ని పవిత్రులు,

4. మానవుడు ఈ ప్రపంచంలోని అనేక వస్తువుల్ని వాడుకుంటూ ఎంతో ప్రయోజనం పొందుతున్నాడు. కాని ఆ వస్తువుల్ని సృష్టించి వాటివల్ల తనకు మేలు చేకూర్చుతున్న అదృశ్యశక్తిని గురించి ఆలోచించడం లేదు. పైగా ఆ అదృశ్యశక్తి దైవత్వాన్ని, ఆయన గుణగణాలను విభజించి సృష్టికర్త, మృత్యుదేవత, పంటల దేవత, వరుణ దేవుడు, అగ్ని దేవుడు అంటూ రకరకాల పేర్లు పెట్టి వాటి ఊహాజనిత చిత్రాలను, విగ్రహాలను పూజిస్తున్నాడు. అయితే ప్రకృతిలోని ఈ చిత్ర విచిత్ర వస్తువులు, వాటి ప్రయోజకత్వం, వాటి మధ్య సమన్వయం, నిబద్ధతలను గురించి ప్రశాంత మనస్సుతో ఆలోచిస్తే వీటన్నిటికి మూలకారకుడు ఒకే దేవుడని గ్రహించగలం. ఆ దేవుడ్ని మాత్రమే ఆరాధించడం, ఆయన చూపే జీవనపథాన్నే అనుసరించడం మానవుని విధ్యుక్త ధర్మం.

“స్మారక చిహ్నం” అంటే దేవుని ఏకత్వాన్ని, ఆయన శక్తి సామర్థ్యాలను గుర్తుచేసేది అని అర్థం. ఈవిధంగా అగ్నిని పుట్టించే లేక ఇంధనంగా ఉపయోగపడే వృక్షమేగాక, ప్రపంచంలోని ప్రతి వస్తువూ దేవుని ఏకత్వాన్ని, ఆయన శక్తి సామర్థ్యాలను మనకు గుర్తుచేస్తున్నాయి.

5. ఖుర్ఆన్ మహోన్నతమైన దైవగ్రంథం అని చెప్పడానికి ఇక్కడ నక్షత్రాలుండే ప్రదేశాలపై, వాటి కక్ష్యలపై, గమ్యస్థానాలపై ప్రమాణం చేయడం జరిగింది. కోట్లాది గ్రహాలు, నక్షత్రాలతో నిండిన విశ్వవ్యవస్థను ఏ దేవుడు సృష్టించాడో ఆ దేవుడే ఈగ్రంథాన్ని కూడా అవతరింపజేశాడు. విశ్వవ్యవస్థ ఎంత అద్భుతమైన క్రమపద్ధతిన పకడ్బందీగా సృష్టించబడిందో అంతే అద్భుతమైన క్రమపద్ధతిన పకడ్బందీగా ఖుర్ఆన్ కూడా రూపొందించబడింది. విశ్వవ్యవస్థలోని విషయాలు ఎంత యదార్థమైనవో ఖురాన్‌లోని విషయాలు కూడా అంతే యదార్థమైనవి. కనుక ఇలాంటి అద్భుత మైన వాణిని విశ్వసించి గౌరవించాలని దేవుడు మానవాళికి హితోపదేశం చేస్తున్నాడు.

كَرِيْمٌ (77) فِيْ كِتٰبٍ مَّكْنُوْنٍ (78) لَّا يَمَسُّهٗٓ اِلَّا الْمُطَهَّرُوْنَ (79) تَنْزِيْلٌ مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ (80)
اَفَبِهٰذَا الْحَدِيْثِ اَنْتُمْ مُّدْهِنُوْنَ (81) وَتَجْعَلُوْنَ رِزْقَكُمْ اَنَّكُمْ تُكَذِّبُوْنَ (82) فَلَوْلَآ اِذَا بَلَغَتِ
الْحُلْقُوْمَ (83) وَاَنْتُمْ حِيْنَئِذٍ تَنْظُرُوْنَ (84) وَنَحْنُ اَقْرَبُ اِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلٰكِنْ لَّا تُبْصِرُوْنَ (85) فَلَوْلَآ
اِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِيْنِيْنَ (86) تَرْجِعُوْنَهَآ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ (87) فَاَمَّآ اِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِيْنَ (88)
فَرَوْحٌ وَّرَيْحَانٌ ۙ وَّجَنَّتُ نَعِيْمٍ (89) وَاَمَّآ اِنْ كَانَ مِنْ اَصْحٰبِ الْيَمِيْنِ (90) فَسَلٰمٌ لَّكَ مِنْ
اَصْحٰبِ الْيَمِيْنِ (91) وَاَمَّآ اِنْ كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبِيْنَ الضَّآلِّيْنَ (92) فَنُزُلٌ مِّنْ حَمِيْمٍ (93) وَّتَصْلِيَةُ
جَحِيْمٍ (94) اِنَّ هٰذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِيْنِ (95) فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيْمِ (96)

పరిశుద్ధులు తప్ప మరెవ్వరూ తాకలేరు.[6] ఇది సర్వలోక ప్రభువు నుండి అవతరించిన (దివ్య)వాణి. ఇలాంటి (అద్భుత)వాణిని మీరు నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారా? దీన్ని నిరాకరించ డమే బ్రతుకు తెరువుగా పెట్టుకున్నారా?[7] (75-82)

సరే, (మరో విషయం.) చనిపోతున్న మనిషి ప్రాణం మీరు కళ్ళారా చూస్తుండగానే అతని కంఠందాకా వచ్చి, బయటికి పోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నప్పుడు దాన్ని మీరెందుకు ఆపలేరు? మీరు ఎవరి అదుపాజ్ఞలో లేరనుకుంటే ఈపని ఎందుకు చేయలేరు? అప్పుడా చనిపోతున్న వాడికి మీకంటే మేమే చాలా దగ్గరగా ఉంటాము. అయితే మీ కళ్ళకు కన్పించము. (83-87)

ఆ వ్యక్తి (దైవ)సన్నిహితుల్లోని వాడయిఉంటే అతనికి అపరిమితమైన సౌఖ్యాలు, మంచి ఆహారం, భోగభాగ్యాలతో కూడిన స్వర్గవనాలు లభిస్తాయి. ఒకవేళ కుడిపక్షానికి చెందిన వాడయితే ‘నీకు శాంతి కలుగుగాక! నీవు కుడిపక్షం వారిలోని వాడవు’ అని అతనికి స్వాగతం చెప్పబడుతుంది. ఒకవేళ అతను సత్యాన్ని తిరస్కరించి మార్గభ్రష్టుల్లో చేరినవాడయిఉంటే అతడ్ని నరకంలోకి విసిరేసి, సలసల కాగే నీటితో ఆతిథ్యం ఇవ్వ బడుతుంది. (88-94)

ఇవన్నీ తిరుగులేని సత్యాలు. కనుక మహోన్నతుడయిన నీప్రభువు పేరు స్మరించు. (95-96)

6. అవిశ్వాసులు ఖుర్ఆన్‌ని విశ్వసించడానికి నిరాకరిస్తూ, దాన్ని ఏ భూతమో, పిశాచమో ముహమ్మద్ (సల్లం)కు నేర్పుతోందని ఆరోపించేవారు. దేవుడు వారి ఆరోపణలను ఖండిస్తూ, ఈ అద్భుతవాణి దేవలోకంలోని ఓ సురక్షిత గ్రంథంలో ఉంచబడిందని, అక్కడికి ఎవరూ పోలేరని, భూతపిశాచాలకు ఆ శక్తి లేదని, అవి దాన్ని తాకనైనా తాకలేవని చెబుతున్నాడు. పరిశుద్ధులు, పాప రహితులైన దైవదూతలు మాత్రమే ఈ దివ్యగ్రంథాన్ని తాకడానికి, దాన్ని దివి నుండి భువికి దించడా నికి అర్హులని కూడా దేవుడు ఈ సూక్తిలో స్పష్టం చేస్తున్నాడు.

7. ఖురైష్ నాయకులు ఇస్లామీయ ఉద్యమాన్ని తమ ఆర్థిక ప్రయోజనాలకు పెద్ద నష్ట దాయకమని భావించేవారు. ఈ ఉద్యమం విజయవంతమయితే తమ ఉపాధి మార్గాలు మూసుకు పోతాయని భయపడసాగారు. అంచేత వారు సత్యాసత్యాలు, ధర్మాధర్మాలను గురించి విచారించ కుండా ఆ ఉద్యమాన్ని అణచివేయడమే ధ్యేయంగా పెట్టుకున్నారు. ఈ విషయాన్నే ఇక్కడ ఖుర్ఆన్ వారు సత్య నిరాకరణను బ్రతుకుతెరువుగా చేసుకున్నారని అంటోంది.

ايَاتُهَا ۲۹ ﴿۵۷﴾ سُوْرَةُ الْحَدِيْدِ مَدَنِيَّةٌ ﴿۹۴﴾ رُكُوعَاتُهَا ۴

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝۱ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ يُحْيٖ وَ
يُمِيْتُ ۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝۲ هُوَ الْاَوَّلُ وَالْاٰخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ ۚ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيْمٌ ۝۳ هُوَ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ ۚ يَعْلَمُ مَا
يَلِجُ فِي الْاَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيْهَا ۚ وَهُوَ مَعَكُمْ اَيْنَ
مَا كُنْتُمْ ۚ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝۴ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ
الْاُمُوْرُ ۝۵ يُوْلِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوْلِجُ النَّهَارَ فِي الَّيْلِ ۚ وَهُوَ عَلِيْمٌ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ۝۶ اٰمِنُوْا
بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَاَنْفِقُوْا مِمَّا جَعَلَكُمْ مُّسْتَخْلَفِيْنَ فِيْهِ ۚ فَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ وَاَنْفَقُوْا لَهُمْ اَجْرٌ

అవతరణ: మదీనా | **57. హదీద్ (ఇనుము)** | సూక్తులు: 29

ఈ అధ్యాయం హిజ్రీశకం 4,5 ఏండ్ల మధ్య అవతరించిఉండవచ్చు. ఇందులో దేవుని ఔన్నత్యం, ధనత్యాగం, మరణానంతర పరిణామాల్ని గురించి ప్రస్తావించి, పర లోకజీవితం ముందు ఇహలోకజీవితం మూన్నాళ్ళ ముచ్చట మాత్రమేనని చెప్పడం జరిగింది. ఆతర్వాత ముస్లింల విశ్వాసాన్ని పటిష్ఠపరచే హితవులు కొన్ని ఇవ్వబడ్డాయి.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

భూమ్యాకాశాల్లో ఉన్న అణువణువూ దేవుని ఔన్నత్యాన్ని, ఆయన పవిత్రతను ప్రశంసిస్తోంది. ఆయన మహా శక్తిమంతుడు, అసామాన్య వివేకవంతుడు. ఆయనే భూమ్యాకాశాల సామ్రాజ్యాధినేత. జీవన్మరణాలు ఆయన చేతిలోనే ఉన్నాయి. ఆయన ప్రతి పనీ చేయగల సర్వశక్తిమంతుడు. ఆయనే మొదటివాడు, చివరివాడు కూడా. ఆయనే బాహ్యశక్తి, నిగూఢశక్తి కూడా. ఆయనే సర్వజ్ఞుడు, సర్వజ్ఞాని. (1-3)

ఆయన భూమ్యాకాశాల్ని ఆరు రోజుల్లో సృష్టించి, ఆ తర్వాత అధికార సింహాసనం అధిష్టించాడు. భూలోకానికి చేరుతున్నదేమిటో, భూలోకం నుండి బయటికి వెళ్తున్నదేమిటో, ఆకాశం నుండి అవతరిస్తున్నదేమిటో, ఆకాశంలోకి అధిరోహిస్తున్నదేమిటో అంతా ఆయనకు తెలుసు. మీరెక్కడున్నా ఆయన మీవెన్నంటే ఉంటాడు. మీరు చేసే ప్రతిపనీ ఆయన చూస్తున్నాడు. ఆయనే భూమ్యాకాశాల సామ్రాజ్యాధినేత. సమస్త వ్యవహారాలు నిర్ణయంకోసం ఆయన దగ్గరికే వెళ్తాయి. ఆయనే రాత్రిని పగటిలోనికి, పగటిని రాత్రిలోనికి జొన్పిస్తున్నాడు. ఆయనకు (మీ)హృదయాల్లోని రహస్యాలు సైతం తెలుసు. (4-6)

దేవుడ్ని, ఆయన ప్రవక్తను విశ్వసించండి. ఏసంపద గురించి ఆయన మీపై ప్రాతినిధ్య బాధ్యతను మోపాడో, దాన్నుండి (కొంత దైవమార్గంలో) ఖర్చుపెట్టండి. సత్యాన్ని విశ్వసించి (దైవమార్గంలో) ధనవ్యయం చేసేవారికి గొప్ప ప్రతిఫలం[1] లభిస్తుంది. (7)

1. ఒక వ్యక్తిలోని ధనవ్యామోహం అతనికేగాక, ఇతరులక్కూడా అనేక అనర్థాలుతెచ్చిపెడ్తుంది. అసలీ ధనం అతనిది కాదు, దేవుడు ప్రసాదించినది. ఒక్కొక్కసారి మనిషి ఎన్ని అడ్డదారులు తొక్కి ప్రయత్నించినా అతనికి రెండుపూటల తిండి కూడా సరిగా దొరకదు. మనిషి తనదని

كَبِيْرٌ ۝۷ وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ ۚ وَالرَّسُوْلُ يَدْعُوْكُمْ لِتُؤْمِنُوْا بِرَبِّكُمْ وَقَدْ اَخَذَ مِيْثَاقَكُمْ
اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ۝۸ هُوَ الَّذِيْ يُنَزِّلُ عَلٰى عَبْدِهٖۤ اٰيٰتٍۭ بَيِّنٰتٍ لِّيُخْرِجَكُمْ مِّنَ الظُّلُمٰتِ
اِلَى النُّوْرِ ۚ وَاِنَّ اللّٰهَ بِكُمْ لَرَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ۝۹ وَمَا لَكُمْ اَلَّا تُنْفِقُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَلِلّٰهِ مِيْرَاثُ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ لَا يَسْتَوِيْ مِنْكُمْ مَّنْ اَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ وَقٰتَلَ ۚ اُولٰٓئِكَ اَعْظَمُ دَرَجَةً
مِّنَ الَّذِيْنَ اَنْفَقُوْا مِنْۢ بَعْدُ وَقٰتَلُوْا ۚ وَكُلًّا وَّعَدَ اللّٰهُ الْحُسْنٰى ۚ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ۝۱۰ ع
مَنْ ذَا الَّذِيْ يُقْرِضُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضٰعِفَهٗ لَهٗ وَلَهٗۤ اَجْرٌ كَرِيْمٌ ۝۱۱ يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِيْنَ وَ

దైవప్రవక్త మిమ్మల్ని తన ప్రభువును విశ్వసించమని హితవుచేసి మీచేత ప్రమాణం చేయించినా మీరు దేవుడ్ని విశ్వసించరెందుకు? మీరు నిజంగా విశ్వసించిన వారయితే (ఈ విశ్వాసరాహిత్య వైఖరేమిటీ?) మిమ్మల్ని చీకటి నుండి వెలుగులోకి తీసుకురావడానికి తన దాసునిపై నిర్దిష్ట సూక్తులు అవతరింపజేస్తున్నవాడు దేవుడే కదా! మీ విషయంలో దేవుడు ఎంతో దయార్ద్ర హృదయుడు, గొప్ప క్షమాశీలి. (8-9)

భూమ్యాకాశాల్లోని సర్వస్వం దేవునిదే. ఆయనే వాటికి వారసుడు. అలాంటప్పుడు మీరు దైవమార్గంలో సంపద ఎందుకు ఖర్చుపెట్టరు? విజయానికి పూర్వం ధనత్యాగం చేసి యుద్ధం చేసినవారితో, విజయానంతరం సంపద ఖర్చుపెట్టి సమరంలో పాల్గొనేవారు ఎన్నటికీ సమానులు కాలేరు. దేవుడు ఉభయులకూ (ప్రతిఫలం విషయంలో) మంచి వాగ్దానం చేసినప్పటికీ హోదా, అంతస్తులలో వీరికంటే విజయానికి పూర్వం ధనత్యాగంచేసి యుద్ధం చేసినవారే అధికులు. మీరు చేసేదంతా దేవునికి తెలుసు. (10)

మీలో దేవునికి రుణమిచ్చే వారెవరైనా ఉన్నారా? శ్రేష్ఠమైన రుణం? అలాంటి వారికి దేవుడు ఆ రుణాన్ని అనేక రెట్లు పెంచి తిరిగిచ్చివేస్తాడు.[2] పైగా వారికి అత్యంత శ్రేష్ఠమైన ప్రతిఫలం కూడా లభిస్తుంది. (11)

చెప్పుకునే ధనమంతా నిజానికి అతనిది కాదు. దానధర్మాలు చేయడం ద్వారా, ధర్మసంస్థాపనా కృషికి వినియోగించడం ద్వారా పరలోకానికి పంపుకునే ధనం మాత్రమే అతనిది అవుతుంది.

ఈ విషయాన్నే దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా తెలియజేశారు: “మనిషి నా ధనం, నా డబ్బు అంటాడు. నిజానికి నీ ధనంలో నీవు తిని అంతం చేసింది, నీవు ధరించి మాసిపోయేలా చేసింది లేదా నీవు దానధర్మాలు చేసి ముందుకు పంపుకున్నది మాత్రమే నీవాటాకు వస్తుంది. మిగిలినదంతా చేజారి పోయేదే. నీవు దాన్ని ఇతరుల కోసం వదలి వెళ్ళవలసి ఉంటుంది.” (ముస్లిం)

2. భూమ్యాకాశాలన్నీ దేవునివే అయినప్పుడు, ఆ దేవుడు ప్రసాదించిన ధనకనక వస్తువుల్ని ఆయన నిర్దేశించిన మార్గంలో (పుణ్యకార్యాల కోసం) ఖర్చు చేయడానికి మానవులకు ఎలాంటి అభ్యంతరం ఉండకూడదు. కాని మానవుడు పిసినారితనం వల్ల సత్కార్యాల కోసం డబ్బు వెచ్చించడానికి వెనుకంజ వేస్తాడు. అందువల్ల ఉపాధి ప్రసాదించేది తానేనని, మీరేదైనా దానం చేస్తే ఆ కొరతను తాను తీరుస్తానని దేవుడు అంటున్నాడు (34:39). అంతేకాదు, నేను ప్రసాదించిన ఆ ధనాన్ని నాకు రుణంగా అందజేస్తే ఆ రుణాన్ని నేను అనేక రెట్లు పెంచి తిరిగి తీర్చుతానని, ఆపై తగిన ప్రతిఫలం కూడా ప్రసాదిస్తానని ఆయన వాగ్దానం చేస్తున్నాడు. ఈ వాగ్దానం పరలోకంలో నెరవేరుతుందనడంలో ఎలాంటి సందేహం లేదు.

الْمُؤْمِنٰتِ يَسْعٰى نُوْرُهُمْ بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَبِاَيْمَانِهِمْ بُشْرٰىكُمُ الْيَوْمَ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ
خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿۱۲﴾ يَوْمَ يَقُوْلُ الْمُنٰفِقُوْنَ وَالْمُنٰفِقٰتُ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوا
انْظُرُوْنَا نَقْتَبِسْ مِنْ نُّوْرِكُمْ ۚ قِيْلَ ارْجِعُوْا وَرَآءَكُمْ فَالْتَمِسُوْا نُوْرًا ؕ فَضُرِبَ بَيْنَهُمْ بِسُوْرٍ لَّهٗ
بَابٌ ؕ بَاطِنُهٗ فِيْهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهٗ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ ﴿۱۳﴾ يُنَادُوْنَهُمْ اَلَمْ نَكُنْ مَّعَكُمْ ؕ قَالُوْا بَلٰى
وَلٰكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ اَنْفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ الْاَمَانِيُّ حَتّٰى جَآءَ اَمْرُ اللّٰهِ وَغَرَّكُمْ
بِاللّٰهِ الْغَرُوْرُ ﴿۱۴﴾ فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَّلَا مِنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ؕ مَاْوٰىكُمُ النَّارُ ؕ هِيَ

ఆరోజు (అంతిమ దినాన) విశ్వసించిన స్త్రీపురుషుల ముందు, వారి కుడివైపు వారి జ్యోతి పరుగిడుతూ ఉండటం నీకు కన్పిస్తుంది. "ఈరోజు మీకో గొప్ప శుభవార్త!" అని వారికి చెప్పబడుతుంది. (అదే) సెలయేరులు ప్రవహించే స్వర్గవనాలు. ఆ స్వర్గవనాలలో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. ఇదే గొప్పవిజయం, అపూర్వ సాఫల్యం. (12)

ఆరోజు కపటవిశ్వాసులైన స్త్రీపురుషుల పరిస్థితి (దయనీయంగా ఉంటుంది). వారు (చీకటిలో తచ్చాడుతూ) "కాస్త మావైపు చూడండి. మీజ్యోతి వల్ల మాకూ కొంచెం ప్రయోజనం కలుగుతుంది" అంటారు విశ్వాసులతో. కాని "వెనక్కివెళ్ళి మీజ్యోతి ఎక్కడుందో వెతుక్కోండి" అని సమాధానం లభిస్తుంది వారికి. తర్వాత వారుభయుల మధ్య ఒక అడ్డుగోడ ఏర్పడుతుంది. దానికి ఒక తలుపుంటుంది. ఆ తలుపు వెనుక లోపలి వైపున (దైవ)కారుణ్యం ఉంటుంది. దాని వెలుపల (నరక)యాతనలుంటాయి. (13)

వారు విశ్వాసుల్ని కేకలుపెట్టి పిలుస్తూ "మేము (ప్రపంచంలో) మీతోపాటు లేమా?" అంటారు. దానికి విశ్వాసులు ఇలా అంటారు: "ఉన్నారు, కాని మిమ్మల్నిమీరు పరీక్షకు గురి చేసుకొని ప్రమాదం కొనితెచ్చుకున్నారు. గోడమీది పిల్లివాటంగా వ్యవహరించారు. అనుమానంలో పడిపోయారు. లేనిపోని ఆశలు పెంచుకొని ఆత్మవంచనకు పాల్పడ్డారు. దేవుని ఆజ్ఞ వచ్చేదాకా మీరు అదే స్థితిలో ఉన్నారు. పరమ మోసగాడు (షైతాన్) మిమ్మల్ని దేవుని విషయంలో చివరి క్షణం వరకూ మోసగిస్తూనే ఉన్నాడు.

హజ్రత్ అబుద్దహ్దా అన్సారీ (రజి) ముహమ్మద్ మహనీయు (సల్లం)ని నోట ఈసూక్తి విని "దైవప్రవక్తా! దేవుడు మనల్ని అప్పు అడుగుతున్నాడా?" అని ప్రశ్నించారు. దానికాయన అవునన్నారు. అప్పుడు అబుద్దహ్దా (రజి) "అయితే కాస్త మీ చేయి జాపండి" అన్నారు. దైవప్రవక్త (సల్లం) చేయి జాపారు. హజ్రత్ అబుద్దహ్దా (రజి) ఆయన చేతిని తన చేతిలోకి తీసుకొని "నేను నా ప్రభువుకు నా తోటను (అప్పుగా) ఇస్తున్నాను" అని చెప్పారు.

హజ్రత్ అబుద్దహ్దా (రజి) తోటలో ఆరొందల ఖర్జూర చెట్లున్నాయి. తోటలోనే ఆయన ఇల్లు కూడా ఉంది. అక్కడే ఆయన భార్యాపిల్లలు నివసిస్తున్నారు. ఈ మాట చెప్పి ఆయన నేరుగా తోట దగ్గరికి వెళ్ళి "ఉమ్మె దహ్దా! బయటికి వచ్చేసేయి. నేనీ తోటను నా ప్రభువుకు అప్పుగా ఇచ్చేశాను" అన్నారు. ఆయన భార్య కూడా ఎంతో సాధ్వీమణి. ఆమె ఈ మాటలు విని "మీరు చాలా లాభదాయకమైన వ్యాపారం చేశారు" అన్నారు. అప్పటికప్పుడు ఆయన తన ఇంటి సామగ్రిని, భార్యాపిల్లలను తీసుకొని తోటలో నుంచి బయటికి వచ్చేశారు. మనం గనక అప్పుడా దానశీలుడ్ని చూస్తే ఆరొందల చెట్లకు బదులు ఆరొందల కోట్ల రూపాయలు ఆర్జించానన్న ధీమా ఆయన ముఖవర్చస్సులో తప్పకుండా గమనించగలం.

مَوْلٰىكُمْ ؕ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿۱۵﴾ اَلَمْ يَاْنِ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَنْ تَخْشَعَ قُلُوْبُهُمْ لِذِكْرِ اللّٰهِ وَمَا نَزَلَ
مِنَ الْحَقِّ ۙ وَلَا يَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْاَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوْبُهُمْ ؕ
وَكَثِيْرٌ مِّنْهُمْ فٰسِقُوْنَ ﴿۱۶﴾ اِعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ يُحْيِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ؕ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ
الْاٰيٰتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿۱۷﴾ اِنَّ الْمُصَّدِّقِيْنَ وَالْمُصَّدِّقٰتِ وَاَقْرَضُوا اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا يُّضٰعَفُ
لَهُمْ وَلَهُمْ اَجْرٌ كَرِيْمٌ ﴿۱۸﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖٓ اُولٰٓئِكَ هُمُ الصِّدِّيْقُوْنَ ۖۗ وَالشُّهَدَآءُ
عِنْدَ رَبِّهِمْ ؕ لَهُمْ اَجْرُهُمْ وَنُوْرُهُمْ ؕ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ
ع ٢ ٩ ١٨ الْجَحِيْمِ ﴿۱۹﴾ اِعْلَمُوْٓا اَنَّمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَّلَهْوٌ وَّزِيْنَةٌ وَّتَفَاخُرٌۢ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي

(వాడి వలలో నుంచి మీరు బయట పడలేక పోయారు.) అందువల్లనే ఈరోజు (మీకీ దుర్గతి పట్టింది. ఇక) మీనుండి ఎలాంటి పరిహారం స్వీకరించడం జరగదు. బహిరంగంగా (సత్య)తిరస్కారానికి పాల్పడినవారి నుండి కూడా (పరిహారం స్వీకరించబడదు). కనుక మీకిక నరకమే నివాసస్థలం. అక్కడే మీకు తగిన శాస్తి జరుగుతుంది. అది అత్యంత ఘోరమైన దుష్పర్యవసానం." (14-15)

విశ్వాసుల హృదయాలు దేవుని ప్రస్తావనతో ద్రవించే సమయమింకా రాలేదా? ఆయన పంపిన సత్యం ముందు లొంగిపోయే వేళ ఆసన్నంకాలేదా? గతంలో కొందరికి గ్రంథం ఇవ్వబడింది. కాని ఓ సుదీర్ఘకాలం గడచిన తర్వాత వారి హృదయాలు కఠినమైపోయాయి. ఈనాడు వారిలో చాలామంది దుర్మార్గులైఉన్నారు. మీరలా కాకూడదు సుమా! వినండి! భూమి మృతప్రాయమైన తర్వాత దేవుడు దానికి తిరిగి జీవంపోస్తున్నాడు. (అలాగే మృతప్రాయమైన మానవతక్కూడా ప్రవక్తల ద్వారా జీవం పోస్తున్నాడు.) మీరు విషయం గ్రహిస్తారని మాసూక్తులు మీకు విడమరచి చెబుతున్నాం. (16-17)

చిత్తశుద్ధితో దానధర్మాలు చేసే, దేవునికి శ్రేష్ఠమైన రుణం అందజేసే స్త్రీ పురుషులకు దేవుడు తప్పక (వారి సత్కార్యాన్ని) అనేక రెట్లు పెంచి తిరిగిస్తాడు. ఆపై వారికి అత్యంత శ్రేష్ఠమైన ప్రతిఫలం కూడా లభిస్తుంది. దేవుడ్ని, దైవప్రవక్తను మనస్ఫూర్తిగా విశ్వసించినవారే తమ ప్రభువు దృష్టిలో సత్యసంధులు, ధర్మసాక్షులు.[3] వారి కోసం తగిన ప్రతిఫలం, జ్యోతి ఉన్నాయి. దీనికిభిన్నంగా అవిశ్వాస వైఖరి అవలంబించి, మా సూక్తులు నిరాకరించినవారు మాత్రం నరకానికి పోతారు. (18-19)

వినండి, ఇహలోక జీవితం ఒకఆట, తమాషా, బాహ్యపటాటోపం, పరస్పరం బడాయి చెప్పుకొని గర్వించడం, సంతానం, సిరిసంపదలలో ఒకర్నొకరు మించిపోవడా

3. హజ్రత్ బరా బిన్ ఆజిబ్ (రజి) ఉల్లేఖనం ప్రకారం "నా అనుచర సమాజంలో విశ్వసించినవారు ధర్మసాక్షులు" అని ప్రవచించారు దైవప్రవక్త (సల్లం). ఆ తరువాత ఆయన ఈ సూక్తిని (వారు తమప్రభువు దృష్టిలో ధర్మసాక్షులు అని) పఠించారు. (ఇబ్నె జరీర్)

"ఎవరైతే తన ధనప్రాణాల్ని అల్లకల్లోలం నుండి కాపాడుకోవడానికి (స్వస్థలం వదలి) వేరే ప్రాంతానికి వలసపోతాడో అతను దేవుని దృష్టిలో సత్యసంధుడు (సిద్దీఖ్)గా లెక్కించబడతాడు. అతను చనిపోతున్నప్పుడు దేవుడు అతనికి ధర్మసాక్షి (షహీద్) హోదా ప్రసాదించి, అతని ఆత్మను స్వాధీనం చేసుకుంటాడు" అన్నారు దైవప్రవక్త (స). ఆ తరువాత ఈ సూక్తినే పఠించారు.

الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ ۖ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ
حُطَامًا ۖ وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ ۚ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا
إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ ۝٢٠ سَابِقُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۚ ذَٰلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ ۚ
وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۝٢١ مَا أَصَابَ مِن مُّصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنفُسِكُمْ إِلَّا
فِي كِتَابٍ مِّن قَبْلِ أَن نَّبْرَأَهَا ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ۝٢٢ لِّكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا
فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ۝٢٣ الَّذِينَ يَبْخَلُونَ
وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ ۗ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ۝٢٤ لَقَدْ أَرْسَلْنَا
رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ ۖ وَأَنزَلْنَا
الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَنصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ ۚ

నికి ప్రయత్నించడం తప్ప మరేమీ కాదు. ఐహికజీవితాన్ని ఇలా పోల్చవచ్చు: వర్షంతో ఎదిగిన మొలకల్ని చూసి రైతులు సంబరపడిపోతారు. తర్వాత ఆ పొలం పంటకు వచ్చి ఎర్రబారడం కన్పిస్తుంది. ఆ తర్వాత తుప్పగా (గడ్డిపరకలుగా) మారిపోతుంది.

అయితే పరలోకంలో (అవిశ్వాసుల కోసం) తీవ్రమైన యాతనలు, (విశ్వాసుల కోసం) దేవుని మన్నింపు- ఆయన ప్రసన్నతలు ఉంటాయి. ప్రపంచజీవితం ఒక మాయ, భ్రాంతి తప్ప మరేమీ కాదు. దేవుడ్ని, ఆయన ప్రవక్తలను విశ్వసించినవారి కోసం స్వర్గసీమ సిద్ధంగా ఉంది. (కనుక) దేవుని మన్నింపు వైపు, భూమ్యాకాశాలంత విశాలమైన ఆ స్వర్గసీమ వైపు పోటీపడి పరుగెత్తండి. ఇది దేవుని అనుగ్రహం. ఆయన దాన్ని తాను తలచిన వారికి ప్రసాదిస్తాడు. దేవుడు గొప్ప అనుగ్రహశాలి. (20-21)

భూమిపైగాని లేదా మీపైగాని వచ్చిపడే ఏఆపదైనా దాన్ని సృష్టించడానికి పూర్వమే మేము దాన్ని గురించి గ్రంథంలో రాసిపెట్టాము. ఇలా చేయడం దేవునికి చాలా తేలిక. మీమీద ఏఆపద వచ్చినా మీరు బాధపడకుండా (సహనంతో) ఉండాలని, దేవుడు మీకు ఏభాగ్యం అనుగ్రహించినా దాన్ని చూసుకొని మీరు మిడిసిపడకూడదని (ఆయన ఈ ఏర్పాటు చేశాడు). తమనుతాము ఏదో గొప్పవాళ్ళమని భావించి విర్రవీగేవాళ్ళను దేవుడు ఏమాత్రం ప్రేమించడు. అలాగే తాము పిసినారితనం వహించడమే గాకుండా ఇతరుల్ని కూడా పిసినారితనం నూరిపోసే వారిని కూడా దేవుడు ప్రేమించడు. (ఇదంతా తెలిసి కూడా) ఎవరైనా సత్యానికి విముఖులైపోతే దేవుడు కూడా వారిని ఖాతరు చేయడు. ఆయన నిరపేక్షాపరుడు, స్వతహాగా ప్రశంసనీయుడు. (22-24)

మేము మా ప్రవక్తలకు నిర్దిష్టమైన సూచనలు, నిదర్శనాలిచ్చి పంపాము. వాటితో పాటు దివ్యగ్రంథాలను, జనం న్యాయానికి కట్టుబడి ఉండేందుకు కొలమానాన్ని కూడా అవతరింపజేశాము. అలాగే ఇనుముని కూడా అవతరింపజేశాం. ఇందులో చాలా శక్తి, ప్రజలకు ప్రయోజనాలున్నాయి. దేవుడు ఈ ఏర్పాట్లన్నీ చేయడానికి కారణం, ఎవరు తనను చూడకుండా తనకు, తన ప్రవక్తలకు సహాయం చేస్తాడో అతడ్ని ఆయన పరీక్షించదలిచాడు. దేవుడు ఎంతో బలాఢ్యుడు, మహా శక్తిమంతుడు. (25)

إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ۝٢٥ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ ع ٣ ١٩
فَمِنْهُم مُّهْتَدٍ ۖ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ ۝٢٦ ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَارِهِم بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى
ابْنِ مَرْيَمَ وَآتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ وَجَعَلْنَا فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً ۚ وَرَهْبَانِيَّةً
ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ إِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا ۖ فَآتَيْنَا الَّذِينَ
آمَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ ۖ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ ۝٢٧ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَآمِنُوا بِرَسُولِهِ

మేము నూహ్‌ను, ఇబ్రాహీంను (ప్రవక్తలుగా నియమించి) పంపాము. వారిద్దరి సంతతిలో ప్రవక్తృత్వాన్ని, దివ్యగ్రంథాన్ని ఉంచాము. అయితే వారి సంతానంలో కొందరే సన్మార్గం అవలంబించారు. చాలామంది (దారితప్పి) దుర్మార్గులై పోయారు. వారి తర్వాత మేము ఒకరి తర్వాత మరొకరు చొప్పున అనేకమంది ప్రవక్తలను పంపాము.

వారందరి తరువాత మర్యం కుమారుడు ఈసాను పంపి, అతనికి ఇన్జీల్ గ్రంథం ప్రసాదించాం. అతడ్ని అనుసరించినవారి హృదయాలలో మేము దయా, సానుభూతులు కలిగించాం. అయితే వైరాగ్యాన్ని వారే సృష్టించుకున్నారు. మేము దాన్ని వారికి విధిగా చేయలేదు. దైవప్రసన్నత కోసం వారీ కొత్త సంప్రదాయం ప్రారంభించారు. సరే దానికైనా కట్టుబడిఉన్నారా అంటే అదీలేదు.[4] వారిలో (సత్యాన్ని) విశ్వసించినవారికి మేము తగిన ప్రతిఫలం ప్రసాదించాం. కాని చాలామంది దుర్జనులైపోయారు. (26-27)

4. క్రైస్తవులు చేసిన రెండు తప్పులను ఈ సూక్తిలో విమర్శించడం జరిగింది. ఒకటి, వారు దేవుడు ఆదేశించని ఆంక్షలను తమంతటతాము విధించుకున్నారు. రెండు, దైవప్రసన్నత కోసం తమంతటతాము విధించుకున్న ఆ ఆంక్షలకు వారు కట్టుబడకుండా దైవాగ్రహానికి గురయ్యారు. ఈ రెండు తప్పులను గురించి కాస్త వివరంగా తెలుసుకుందాం.

హజ్రత్ ఈసా (అలైహి) నిష్క్రమణ తరువాత రెండొందల సంవత్సరాల వరకు క్రైస్తవుల్లో వైరాగ్య భావన లేదు. ఆ తరువాత క్రమంగా ఈ వైరాగ్య క్రిములు చొచ్చుకు వచ్చాయి. మూడవ శతాబ్దాంతానికల్లా ఇది పరాకాష్ఠకు చేరుకుంది. క్రైస్తవ జగత్తులో సెయింట్ ఆంటోని ప్రప్రథమ వైరాగిగా ప్రసిద్ధిచెందాడు. అతను ఈజిప్టులో మొట్టమొదటి సన్యాస మఠాన్ని స్థాపించాడు. ఆ తరువాత ప్రపంచవ్యాప్తంగా వేలాది మఠాలు వెలిశాయి.

ఆత్మవికాసం కోసం శరీరాన్ని కృశింపజేయడం చాలా అవసరమని భావించారు క్రైస్తవ సాధువులు. దాని కోసం వారు భార్యాబిడ్డల్ని త్యజించడమే గాకుండా స్త్రీ ఛాయలను కూడా అసహ్యించుకునేవారు. క్రైస్తవ చరిత్రలో ఇలాంటి వీరభక్తుల్ని ఆకాశానికి ఎత్తడం జరిగింది. అలెగ్జాండరియాకు చెందిన సెయింట్ మెకారియస్ ఎల్లప్పుడూ తన శరీరానికి 80 పౌండ్ల బరువు కట్టుకొని తిరుగుతుండేవాడు. ఆర్నెల్లదాకా అతను బురద నేలపై పడుకొని జీవితం గడిపాడు. ఈగలు, దోమలు ముసురుకొని కుడ్తున్నా ఖాతరు చేసేవాడు కాదు. అతని శిష్యుడు సెయింట్ యూసీఖ్యాస్ గురువుని తలదన్నే విధంగా దేహానికి 150 పౌండ్ల బరువు కట్టుకొని తిరిగేవాడు. మూడేండ్ల పాటు ఒక పాడుబడ్డ బావిలో గడిపాడు. ఆ మూడేండ్ల పాటు అతను కంపుగొట్టే ఈగలు తింటూ ప్రాణం నిలుపుకున్నాడు.

సెయింట్ బెసార్యాన్ 40 రోజులపాటు ఒక ముండ్ల తోపులో ఉన్నాడు. 40 యేండ్లదాకా అతను నేలమీద వీపు ఆనించలేదు. సెయింట్ పాఖామ్యూస్ 50 ఏండ్లదాకా నేలమీద వీపు ఆనించలేదు. సెయింట్ జాన్ మూడేండ్ల పాటు నిలబడి తపస్సు చేశాడు. బాగా అలసినప్పుడు

కాన్సేపు ఒక బండరాయిని అనుకునేవాడు. అతని భక్తగణం తెచ్చే ప్రసాదం మాత్రమే తినేవాడు. సెయింట్ ష్యూన్ స్టైలేట్ 40 రోజులు పస్తులున్నాడు. ఓసారి ఏడాదిపాటు ఒంటికాలిపై నిలబడి తపస్సు చేశాడు. చివరికతను ఉత్తర సిరియా, సీమాన్ సమీపంలో 60 అడుగుల ఎత్తయిన ఒక స్తంభాన్ని నిర్మించుకొని, దానిమీద ఒక మంచె కట్టుకొని, అందులో మూడేండ్లపాటు ఎండ, వాన, చలిని ఖాతరుచేయకుండా గడిపాడు. అతని శిష్యులు నిచ్చన ఎక్కి అతనికి ఆహారపానీయాలు అందజేసేవారు. అదీగాక అతను తనను తాను ఒక త్రాటితో బిగించి కట్టుకున్నాడు. ఆ తాడు అతని దేహంలో దిగి కొన్నాళ్ళకు దేహం పచ్చిపుండై కుళ్ళిపోయింది. అందులో పురుగులు కూడా పడ్డాయి. ఆ పురుగులు ప్రాకి క్రిందపడుతుంటే వాటిని ఎత్తి ఆ పుండ్లలో పడవేసుకునేవాడు.

ఈ క్రైస్తవసాధువుల్లో మరోప్రత్యేకత కూడా ఉండేది. వారు స్నానం చేయకుండా ఎల్లప్పుడూ అపరిశుభ్రంగా, పరమ అసహ్యంగా ఉండేవారు. సెయింట్ ఆంటోనీ చనిపోయేదాకా కాళ్ళు చేతులు కూడా కడుక్కోలేదు. సెయింట్ అబ్రహాం మతంలోకి చేరిన తరువాత 50 ఏండ్ల దాకా ఒక్కసారి కూడా ముఖంగాని, కాళ్ళుగాని కడుక్కోలేదు. సెయింట్ సిల్వియా అనే సన్యాసిని చేతి వ్రేళ్ళు తప్ప జీవితంలో ఏనాడూ తన శరీరంలోని ఏ అవయవమూ నీటితో తడపలేదు. ఒక కాన్వెంటులో 150 మంది సన్యాసినులు స్నానమంటేనే భయంతో వణికిపోయే వారట!

ఈ వైరాగ్యభావన దాంపత్యజీవితాన్ని పూర్తిగా విచ్ఛిన్నం చేసింది. శారీరకసుఖాన్ని కలిగించే అతి చిన్న కోరికను సయితం వాళ్ళు తృణీకరించారు. వారి దృష్టిలో అసలు ఆనందానుభూతి పొందడమే పాపం. సెయింట్ బాసిల్ చిరునవ్వును కూడా నిషేధించాడు. సాధువుగా గడపదలచిన వ్యక్తి స్త్రీ రూపాన్ని సయితం చూడకూడదట! స్త్రీలు కూడా సన్యాసినులుగా గడపాలని వారు శాసించారు. ఏసు కోసం జీవితాంతం సన్యాసినిగా గడిపే స్త్రీ ఏసుకు పెళ్ళికూతురవుతుందని, ఆమె తల్లి ఏసుకు అత్తగారయ్యే అదృష్టం లభిస్తుందని సెయింట్ జీరోమ్ పేర్కొన్నాడు.

సెయింట్ గ్రెగోరీ ఒక పాదరీ ధర్మపరాయణతను ప్రశంసిస్తూ "అతను 40 ఏండ్లపాటు తన భార్యకు దూరంగా ఉన్నాడని, చివరికి మరణావస్థలో ఉన్నాడని తెలిసి భార్య చూడటానికి వస్తే, అతను ఆమెను అసహ్యించుకుంటూ "ఓ స్త్రీ! దూరంగా ఉండు" అన్నాడని తెలిపాడు.

ఈ వైరాగ్యభావన ఎంత ముదిరిందంటే తల్లీ కొడుకుల మధ్య, అన్నా చెల్లెళ్ళ మధ్య, తండ్రీ కూతుళ్ళ మధ్య కూడా సంబంధాలు విచ్ఛిన్నమై పోయాయి. సెయింట్ ఎవగ్రీయస్ ఇల్లు వదలి అడవుల్లో ఏళ్ళ తరబడి కఠోర తపస్సు చేశాడు. ఒకసారి అతని చిరునామా తెలుసుకున్న అతని తల్లిదండ్రులు తమ హృదయాల్లోని పుత్రవాత్సల్యం వెలిబుచ్చుకుంటూ ఉత్తరాలు రాశారు. కాని ఎవగ్రీయస్ ఆ ఉత్తరాల కవర్లు కూడా తెరచి చూడకుండా వెంటనే వాటిని కాల్చివేశాడు.

సెయింట్ థియోడోరస్ తల్లి, చెల్లెలు అనేకమంది పాదరీల సిఫారసుతో, ఎన్నో వ్యయ ప్రయాసలకోర్చి అతని మఠానికి చేరుకుంటే ఆ సన్యాసమూర్తి వాళ్ళను కలుసుకోవడానికే నిరాకరించాడు. సెయింట్ సైమన్ స్టైలైట్స్ తల్లిదండ్రుల్ని వదలి 27 ఏండ్లదాకా తిరిగి రాలేదు. ఆ దిగులుతో తండ్రి చనిపోయాడు. తల్లి ఎంతో కష్టపడి అతనుండే ప్రాంతం తెలుసుకొని వెళ్ళింది. కొడుకుని చూసుకోవాలని గంపెడాశతో వచ్చిన మాతృమూర్తికి ఆ దయలేని పుత్రుడు తన 'దర్శన భాగ్యం' ప్రసాదించడానికి నిరాకరించాడు. అసలామెకు అతని మఠంలోకి ప్రవేశించడానిక్కూడా అనుమతి లభించలేదు. పాపం ఆ మాతృమూర్తి మఠం వెలుపలే పడి మూడు రోజులు ఏడ్చి ఏడ్చి చివరికి ఊపిరి విడిచింది. అప్పుడా 'కుమార రత్నం' మఠం నుండి బయటికి వచ్చి తల్లి శవం ముందు శ్రద్ధాంజలి ఘటించాడు.

కొంతకాలానికి ఈ అతివాదానికి విరుగుడుగా మరో అతివాదం వచ్చింది. మొదట క్రైస్తవ మతం చీలికలు పేలికలయి నాల్గవ శతాబ్దానికల్లా 88 వర్గాలుగా విడిపోయింది. ఈ వర్గాలు

يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِنْ رَّحْمَتِهٖ وَيَجْعَلْ لَّكُمْ نُوْرًا تَمْشُوْنَ بِهٖ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۭ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝۲۸
لِّئَلَّا يَعْلَمَ اَهْلُ الْكِتٰبِ اَلَّا يَقْدِرُوْنَ عَلٰي شَيْءٍ مِّنْ فَضْلِ اللّٰهِ وَاَنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ
مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ۝۲۹ ع

విశ్వసులారా! దేవునికి భయపడండి. ఆయన ప్రవక్తను విశ్వసించండి. దేవుడు మీకు రెట్టింపు కారుణ్యం ప్రసాదిస్తాడు. (అంటే మిమ్మల్ని ఎంతగానో కరుణిస్తాడు.) మీకు జ్యోతి అనుగ్రహిస్తాడు; దాని వెలుగులో మీరు (సన్మార్గంలో) నడుస్తారు. ఆయన మీ పొరపాట్లు క్షమిస్తాడు. దేవుడు గొప్ప క్షమాశీలి, అమిత దయామయుడు. (28)

గ్రంథప్రజలకు దేవుని అనుగ్రహంపై ఎలాంటి గుత్తాధిపత్యం లేదు. దేవుని అనుగ్రహం ఆయన చేతిలోనే ఉంది. ఆయన తాను కోరినవారికి దాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. ఆయన గొప్ప అనుగ్రహశీలి. వారీ విషయం తెలుసుకోవాలి. (29)

కలహించుకుంటూ ఒకదాన్నొకటి అంతమొందించడానికి ప్రయత్నించాయి. పెద్దఎత్తున రక్తపాతం కూడా జరిగింది. ఆ తరువాత ఆ మతనాయకుల్లో ప్రాపంచిక వ్యామోహం ప్రవేశించింది. పాదరీలు, బిషప్పులు పెద్దపెద్ద ఆస్తులకు, జాగీర్లకు యజమానులై అష్టయిశ్వర్యాలు అనుభవించసాగారు.

ప్రారంభంలో లైంగికవాంఛల్ని అంతమొందించే నెపంతో సన్యాసులు, సన్యాసినులు కలసి ఒకే పడక మీద పడుకునేవారు. సెయింట్ ఎవగ్రియస్ ఈ సన్యాసుల పవిత్రను ప్రశంసిస్తూ, వారు ఒకే స్నానశాలలో స్త్రీలతో కలసి స్నానంచేసినా, ఆ స్త్రీలను పెనవేసుకున్నా వారిలో లైంగిక వాంఛలు రేకెత్తవని అన్నాడు. అయితే పాలస్తీనా క్రైస్తవమఠాలు వ్యభిచార కూపాలుగా మారిపోయాయని సెయింట్ గ్రెగోరి పేర్కొన్నాడు. ఇలా క్రైస్తవమఠాలలో మతం చాటున పచ్చి వ్యభిచారం పరాకాష్ఠకు చేరుకుంది. చివరికి అక్కాచెల్లెళ్ళతో, కుమార్తెలతో కూడా అక్రమసంబంధాలు సాగాయి.

ఇస్లాం వైరాగ్య భావనను, సర్వసంగ పరిత్యాగాన్ని పూర్తిగా నిషేధించింది. దేవుని ఆజ్ఞలకు, ఆయన ప్రవక్త (సల్లం) బోధనలకు మాత్రమే అనుగుణంగా నడచుకోవాలని, వాటిని అతిక్రమించి స్వకల్పిత విధానాలను పాటించకూడదని పేర్కొన్నది. ఇస్లాంలో సర్వసంగ పరిత్యాగం లేదని మహాప్రవక్త (సల్లం) అన్నారు (ముస్నద్ అహ్మద్). "దైవమార్గంలో (దుష్టశక్తులతో) పోరాడటమే ముస్లిం సమాజం అవలంబించే సర్వసంగ పరిత్యాగం" అని ఆయన తెలిపారు. (ముస్నద్ అహ్మద్).

బుఖారి, ముస్లిం గ్రంథాలలోని ఒక హదీసు ప్రకారం ముగ్గురు సహాబీలు (ప్రవక్త అనుచరులు) ప్రవక్త సతీమణి హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) ద్వారా దైవప్రవక్త (సల్లం) ఆరాధనలను గురించి విన్న తరువాత వారిలో ఒకతను తానిక నుంచి ఎల్లప్పుడూ రాత్రంతా నమాజులో గడుపుతానని నిశ్చయించుకున్నాడు. మరొకతను తాను ఎల్లప్పుడూ ఉపవాసవ్రతం పాటిస్తానని, ఒక్కరోజు కూడా విడిచిపెట్టనని అన్నాడు. వేరొకడు తానసలు వివాహమే చేసుకోనని, స్త్రీలతో ఎలాంటి సంబంధం పెట్టుకోనని నిర్ణయించుకున్నాడు.

దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ సంగతి తెలుసుకొని "మీరేనా ఈ మాటలు అంటున్నది? దైవసాక్షి! నేను మీ అందరిలో కెల్లా దేవునికి ఎక్కువగా భయపడేవాణ్ణి. అయినా నేను కొన్నాళ్ళు ఉపవాసం ఉంటే, కొన్నాళ్ళు ఉపవాసం లేకుండా గడుపుతున్నాను. రాత్రి వేళల్లో ప్రార్థన కూడా చేస్తాను, నిద్ర కూడా పోతాను. అలాగే స్త్రీలను వివాహమాడి దాంపత్య జీవితం కూడా గడుపుతాను. కనుక నా సంప్రదాయాన్ని పాటించని వారితో నాకు ఎలాంటి సంబంధం లేదు" అని హెచ్చరించారు. (తఫ్‌హీముల్ ఖుర్‌ఆన్ నుండి)

(اٰیاتُها ۲۲) (۵۸) سُوْرَةُ الْمُجَادَلَةِ مَدَنِيَّةٌ (۱۰۵) (رُكُوعَاتُهَا ۳)

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

قَدۡ سَمِعَ اللّٰهُ قَوۡلَ الَّتِىۡ تُجَادِلُكَ فِىۡ زَوۡجِهَا وَتَشۡتَكِىۡۤ اِلَى اللّٰهِ ‌ۖ وَاللّٰهُ يَسۡمَعُ تَحَاوُرَكُمَا ؕ اِنَّ اللّٰهَ

58 ముజాదలా (వాదిస్తున్న స్త్రీ)

అవతరణ: మదీనా సూక్తులు: 22

ఈ అధ్యాయం ఇది హిజ్రీశకం 5లో అహ్జాబ్ (కందకం) యుద్ధం తరువాత అవతరించి ఉండవచ్చని తెలుస్తోంది. ఇందులో ఒక స్త్రీ తనను తనభర్త తల్లివంటిదని చెప్పి తనకు దూరమైపోయిన పరిస్థితి గురించి దైవప్రవక్త (స)కు తెలిపి న్యాయం చేకూర్చమని అడిగిన సంఘటన ఉంది. ఆ తర్వాత కపటవిశ్వాసుల కుతంత్రాలు, రహస్య సమాలోచనలను విమర్శించడం, ముస్లింలకు సభామర్యాదలను గురించి తెలియజేయడం, నిజమైన విశ్వాసుల ప్రవర్తనా నియమావళిని పేర్కొనడం జరిగాయి.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

(ప్రవక్తా!) నీతో తనభర్త విషయంలో వాదిస్తూ దైవాన్ని మొరపెట్టుకున్న స్త్రీ మాటల్ని దేవుడు విన్నాడు.[1] దేవుడు మీఇద్దరి సంభాషణ వింటున్నాడు. ఆయన సర్వం వినేవాడు, సమస్తం చూసేవాడు. (1)

1. ఈ స్త్రీ పేరు హజ్రత్ ఖౌలా బిన్త్ సాలబా (రజి). అజ్ఞానకాలంలో అరబ్బులు తమ భార్యలతో పోట్లాడి వారిని వదిలించుకోవడానికి "నువ్వు నాకు తల్లివంటి దానవు" అని చెప్పేవారు. దీన్ని షరీఅత్ పరిభాషలో "జిహార్" అంటారు. హజ్రత్ ఖౌలా (రజి)కు కూడా ఇలాంటి పరిస్థితే ఎదురైంది. ఆమె దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి వచ్చి, భర్త దూరమయితే తాను చిక్కుల్లో పడవలసి వస్తుందని, తన పిల్లలు నాశనమవుతారని విన్నవించుకున్నారు. ఆ సందర్భంలో ఈ అధ్యాయం అవతరించింది. దేవుడు ఈ వైఖరిని తీవ్రంగా గర్హించాడు.

హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) పాలనాకాలం నాటి సంఘటన. ఓరోజు ఆయన తన సహచరులు కొందరిని వెంటబెట్టుకొని ఎక్కడికో వెళ్తున్నారు. దారిలో ఒక వృద్ధమహిళ ఆయన్ని కలసి "మీతో మాట్లాడాలి, కాస్త ఆగండి" అన్నది. హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) ఆమెకు సలాం చేసి, ఆగి ఆమె మాటలు వినడానికి సిద్ధమయ్యారు. అప్పుడా వృద్ధమహిళ ఇలా అన్నది:

"ఓహో ఉమర్! ఎంత మారిపోయావు!! ఒకప్పుడు నువ్వు ఉకాజ్ బజారులో తిరుగుతుంటే చూశాను. అప్పుడు నిన్ను జనం ఉమైర్ అని పిలిచేవారు. నువ్వు చేతిలో కర్ర తీసుకొని మేకలు కాస్తూ ఉండేవాడివి. తరువాత ఎంతో కాలం గడవ లేదు, జనం నిన్ను ఉమర్ అని పిలవడం ప్రారంభించారు. ఆ తరువాత కొంతకాలానికి (అంటే) ఇప్పుడు నువ్వు అమీరుల్ మోమినీన్ (విశ్వాసుల నాయకుడు) అని పిలవబడుతున్నావు. ప్రజల విషయంలో కాస్త దేవునికి భయపడుతూ మసలుకో. ఒక విషయం గుర్తుంచుకో, దేవుని శిక్షకు భయపడేవానికి సుదూర వ్యక్తి కూడా దగ్గరి బంధువులా మారిపోతాడు. చావుకు భయపడేవాడు తాను కాపాడుకోవాలనుకున్న వస్తువునే పోగొట్టుకునే ప్రమాదం ఉంది."

హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) వెంట ఉన్న ఒకతను ఆ స్త్రీ వైఖరి సహించలేక "నువ్వు మన అమీరుల్ మోమినీన్ (ఖలీఫా) ముందు హద్దుమీరి మాట్లాడుతున్నావు" అన్నాడు.

سَمِيۡعٌ ۢ بَصِيۡرٌ ۝۱ اَلَّذِيۡنَ يُظٰهِرُوۡنَ مِنۡكُمۡ مِّنۡ نِّسَآئِهِمۡ مَّا هُنَّ اُمَّهٰتِهِمۡ ؕ اِنۡ اُمَّهٰتُهُمۡ اِلَّا الّٰٓـئِىۡ وَلَدۡنَهُمۡ ؕ وَ
اِنَّهُمۡ لَيَقُوۡلُوۡنَ مُنۡكَرًا مِّنَ الۡقَوۡلِ وَزُوۡرًا ؕ وَاِنَّ اللّٰهَ لَعَفُوٌّ غَفُوۡرٌ ۝۲ وَالَّذِيۡنَ يُظٰهِرُوۡنَ مِنۡ نِّسَآئِهِمۡ
ثُمَّ يَعُوۡدُوۡنَ لِمَا قَالُوۡا فَتَحۡرِيۡرُ رَقَبَةٍ مِّنۡ قَبۡلِ اَنۡ يَّتَمَآسَّا ؕ ذٰلِكُمۡ تُوۡعَظُوۡنَ بِهٖ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعۡمَلُوۡنَ
خَبِيۡرٌ ۝۳ فَمَنۡ لَّمۡ يَجِدۡ فَصِيَامُ شَهۡرَيۡنِ مُتَتَابِعَيۡنِ مِنۡ قَبۡلِ اَنۡ يَّتَمَآسَّا ؕ فَمَنۡ لَّمۡ يَسۡتَطِعۡ فَاِطۡعَامُ سِتِّيۡنَ
مِسۡكِيۡنًا ؕ ذٰلِكَ لِتُؤۡمِنُوۡا بِاللّٰهِ وَرَسُوۡلِهٖ ؕ وَتِلۡكَ حُدُوۡدُ اللّٰهِ ؕ وَلِلۡكٰفِرِيۡنَ عَذَابٌ اَلِيۡمٌ ۝۴ اِنَّ الَّذِيۡنَ يُحَآدُّوۡنَ
اللّٰهَ وَرَسُوۡلَهٗ كُبِتُوۡا كَمَا كُبِتَ الَّذِيۡنَ مِنۡ قَبۡلِهِمۡ وَقَدۡ اَنۡزَلۡنَاۤ اٰيٰتٍ ۢ بَيِّنٰتٍ ؕ وَلِلۡكٰفِرِيۡنَ عَذَابٌ مُّهِيۡنٌ ۝۵
يَوۡمَ يَبۡعَثُهُمُ اللّٰهُ جَمِيۡعًا فَيُنَبِّئُهُمۡ بِمَا عَمِلُوۡا ؕ اَحۡصٰهُ اللّٰهُ وَنَسُوۡهُ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَىۡءٍ شَهِيۡدٌ ۝۶
اَلَمۡ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يَعۡلَمُ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الۡاَرۡضِ ؕ مَا يَكُوۡنُ مِنۡ نَّجۡوٰى ثَلٰثَةٍ اِلَّا هُوَ رَابِعُهُمۡ وَلَا خَمۡسَةٍ

మీలో ఎవరు తమ భార్యల్ని తల్లుల వంటివారని చెప్పి, వారిపట్ల దాంపత్య విచ్ఛిన్న వైఖరి అవలంబిస్తారో వారి భార్యలు వారికి తల్లులు కాలేరు. వారి తల్లులు వారిని కన్నవారే అవుతారు. వీరు అనుచితమైన అబద్ధం పలుకుతున్నారు. (ఈవైఖరికి వారిపై దైవశిక్ష వచ్చిపడేది, కాని) దేవుడు అపార దయామయుడు, గొప్పక్షమాశీలి. (2)

ఎవరు తమ భార్యల్ని తల్లుల వంటివారని చెప్పి వారిపట్ల దాంపత్య విచ్ఛిన్న వైఖరి అవలంబిస్తారో వారు (తప్పు తెలుసుకొని) దాంపత్య సంబంధం పునరుద్ధరించుకోవడానికి సిద్ధమైనప్పుడు, దంపతులు కలుసుకోక ముందే (భర్త) ఒక బానిసకు బానిసత్వం నుండి విముక్తి కలిగించాలి. దీనిద్వారా మీకు హితోపదేశం చేయబడుతోంది. మీరు చేసేదంతా దేవునికి తెలుసు. ఒకవేళ బానిస లేకపోతే, ఇద్దరు కలుసుకోక ముందే అతను రెణ్ణెల్లు నిరంతరాయంగా ఉపవాసం పాటించాలి. అదీ చేయలేకపోతే అరవై మంది పేదలకు అన్నదానం చేయాలి. మీరు దేవుణ్ణి, ఆయన ప్రవక్తను (మనస్ఫూర్తిగా) విశ్వసించడానికే ఈఆజ్ఞ ఇవ్వబడుతోంది. ఇవి దేవుడు నిర్ణయించిన పరిధులు. (వీటిని అతిక్రమించకూడదు. ఈ) సత్యాన్ని తిరస్కరించినవారికి దుర్భరశిక్ష పడుతుంది. (3-4)

గతంలో కొందరు దేవుణ్ణి, ఆయన ప్రవక్తను వ్యతిరేకించినప్పుడు దేవుడు వారిని నికృష్ట స్థితికి దిగజార్చాడు. నేడు కూడా అలాంటి వైఖరి అవలంబించినవారికి అదే గతి పడుతుంది. మేము (మాత్రం ఎలాంటి అరమరికలులేని) నిర్దిష్టమైన సూక్తులు అవతరింపజేశాము. (కనుక) అవిశ్వాసులకు అవమానకరమైన శిక్ష తప్పదు. ఆరోజు దేవుడు వారందర్నీ తిరిగి బ్రతికించి లేపి, వారు (ప్రపంచంలో) ఏమేమి చేసివచ్చారో తెలియజేస్తాడు. వారు మరచిపోతారు, కాని దేవుడు వారి కర్మలన్నిటిని లెక్కించి మరీ భద్రపరుస్తున్నాడు. దేవుడు ప్రతి విషయానికీ సాక్షిగా ఉన్నాడు. (5-6)

భూమ్యాకాశాల్లో ఉన్న సమస్తం దేవునికి తెలుసని నీవెరుగవా? ముగ్గురు వ్యక్తులు గుసగుసలాడుకుంటున్నప్పుడు వారిలో నాల్గోవాడిగా దేవుడుంటాడు. లేదా ఐదుగురు

హజ్రత్ ఉమర్ (ర) అతణ్ణి వారిస్తూ "ఆమెను చెప్పనివ్వు. అసలీమె ఎవరో నీకు తెలుసా? ఈమె ఫిర్యాదుమాటలు సప్తాకాశాలపై ప్రతిధ్వనించాయి. దైవసాక్షి! ఈమె ఇలా నన్ను రాత్రిపొద్దుపోయేదాకా నిలబెట్టినాసరే నేను నిలబడతాను. కాకపోతే నమాజు వేళలప్పుడు మాత్రం నా అశక్తతను తెలుపుకుంటాను" అని అన్నారు. ఈ మహిళే హజ్రత్ ఖౌలా-రజి. (ఖతాదా, బైహఖీ)

اِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَآ اَدْنٰى مِنْ ذٰلِكَ وَلَآ اَكْثَرَ اِلَّا هُوَ مَعَهُمْ اَيْنَ مَا كَانُوْا ۚ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوْا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۭ
اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ۝٧ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ نُهُوْا عَنِ النَّجْوٰى ثُمَّ يَعُوْدُوْنَ لِمَا نُهُوْا عَنْهُ وَيَتَنٰجَوْنَ
بِالْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ الرَّسُوْلِ ۡ وَاِذَا جَاۗءُوْكَ حَيَّوْكَ بِمَا لَمْ يُحَيِّكَ بِهِ اللّٰهُ ۙ وَيَقُوْلُوْنَ فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ
لَوْلَا يُعَذِّبُنَا اللّٰهُ بِمَا نَقُوْلُ ۭ حَسْبُهُمْ جَهَنَّمُ ۚ يَصْلَوْنَهَا ۚ فَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ۝٨ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا تَنَاجَيْتُمْ فَلَا
تَتَنَاجَوْا بِالْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ الرَّسُوْلِ وَتَنَاجَوْا بِالْبِرِّ وَالتَّقْوٰى ۭ وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِيْٓ اِلَيْهِ
تُحْشَرُوْنَ ۝٩ اِنَّمَا النَّجْوٰى مِنَ الشَّيْطٰنِ لِيَحْزُنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَلَيْسَ بِضَاۗرِّهِمْ شَيْـــًٔا اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ۭ
وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ۝١٠ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا قِيْلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوْا فِي الْمَجٰلِسِ فَافْسَحُوْا يَفْسَحِ

రహస్య సమాలోచనలు జరుపుకుంటున్నప్పుడు కూడా వారిలో ఆరోవాడిగా దేవుడు తప్పక ఉంటాడు. గుసగుసలాడుకునేవారు అంతకంటే తక్కువమంది ఉన్నా, ఎక్కువ మంది ఉన్నా దేవుడు వారిని వెన్నంటేఉంటాడు. ఆ తర్వాత ప్రళయదినాన వారేమి చేసి వచ్చారో ఆయన వారికి వివరిస్తాడు. దేవుడు సకల విషయపరిజ్ఞానం కలవాడు (7)

(ప్రవక్తా!) నీవు గమనించలేదా? రహస్యమంతనాలు జరపవద్దని వారించినా మళ్ళీ వారు అవే తప్పుడుపనులకు పాల్పడుతున్నారు. పాపకార్యాలు, అన్యాయం అక్రమాల్ని గురించి, ప్రవక్తపట్ల అవిధేయత గురించి గుసగుసలాడుకుంటున్నారు. వీరు నీ దగ్గరి కొచ్చినప్పుడు దేవుడు తెలిపిన సలాంచేసే పద్ధతి కాదని (దురుద్దేశంతో) మరో విధంగా నీకు సలాం చేస్తారు.[2] అప్పుడు వీరు మనసులో "మనం పలుకుతున్న ఈ పలుకులకు దేవుడు మనల్ని ఎందుకు శిక్షించడు?"అని అనుకుంటారు. వారికసలు నరకమే తగినశిక్ష. వారు తప్పక నరకానికి ఇంధనం అవుతారు. అది మహాచెడ్డ నివాసస్థలం. (8)

విశ్వాసులారా! మీరు రహస్యంగా ఏదైనా మాట్లాడుకోదలిస్తే పాపకార్యాలు, అక్రమాలు, అన్యాయాలు, ప్రవక్తపట్ల అవిధేయతలాంటి విషయాల్ని గురించి గాకుండా సత్కార్యాలు, భయభక్తుల్ని గురించి మాట్లాడుకోండి. పునరుత్థానంనాడు మిమ్మల్ని దేవునిముందు ప్రవేశపెడతారు. కనుక ఈ భావనతో మీరెల్లప్పుడూ దేవునికి భయపడుతూ మసలుకోండి. కుత్సిత బుద్ధితో గుసగుసలు చెప్పుకోవడం పైశాచిక చర్య. విశ్వాసుల్ని బాధించడానికే ఇలాంటి చేష్టలు జరుగుతాయి. కాని దానివల్ల విశ్వాసులకు దైవాజ్ఞ లేనిదే ఎలాంటి నష్టం వాటిల్లదు. కాబట్టి విశ్వాసులు దైవాన్నే నమ్ముకోవాలి. (9-10)

విశ్వాసులారా! మీసమావేశాల్లో సర్దుకొని చోటు కల్పించమని చెప్పినప్పుడు మీరు చోటు కల్పించండి, దేవుడు మీకు (స్వర్గంలో) చోటు కల్పిస్తాడు. లేచి వెళ్ళిపోండని

2. యూదులు దైవప్రవక్త (సల్లం)ను ఏదోవిధంగా కించపరచడానికి ప్రయత్నించేవారు. ఒకసారి కొందరు యూదులు వచ్చి, అస్సలాము అలైకుం (మీకు శాంతి కలుగుగాక) అనడానికి బదులు, దాన్ని వత్తి పలుకుతూ అస్సాము అలైకుం (మీకు చావు మూడుగాక) అన్నారు. దానికి దైవప్రవక్త (స) వఅలైకుం (మీకూ అదే కలుగుగాక) అన్నారు. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) యూదులు వెళ్ళిపోయాక అన్నారు: "ఆ యూదులు ఏమన్నారో విన్నారా? మీకు చావు మూడుగాక అన్నారు." దైవప్రవక్త (స) జవాబిస్తూ "ఆయిషా! మనిషి దుర్భాషలాడటాన్ని దేవుడు మెచ్చడు. సరే, నేను ఏమని సమాధానమిచ్చానో నీవు గమనించావా? మీకూ అదే కలుగుగాకని అన్నాను" అన్నారు.

اللّٰهُ لَكُمْ ۚ وَاِذَا قِيْلَ انْشُزُوْا فَانْشُزُوْا يَرْفَعِ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ ۙ وَالَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ دَرَجٰتٍ ۭ
وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ۝١١ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا نَاجَيْتُمُ الرَّسُوْلَ فَقَدِّمُوْا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوٰىكُمْ
صَدَقَةً ۭ ذٰلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَاَطْهَرُ ۭ فَاِنْ لَّمْ تَجِدُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝١٢ ءَاَشْفَقْتُمْ اَنْ تُقَدِّمُوْا بَيْنَ
يَدَيْ نَجْوٰىكُمْ صَدَقٰتٍ ۭ فَاِذْ لَمْ تَفْعَلُوْا وَتَابَ اللّٰهُ عَلَيْكُمْ فَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ
ع ۲ ۲ وَرَسُوْلَهٗ ۭ وَاللّٰهُ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ۝١٣ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ۭ مَا هُمْ مِّنْكُمْ
وَلَا مِنْهُمْ ۙ وَيَحْلِفُوْنَ عَلَى الْكَذِبِ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ۝١٤ اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيْدًا ۭ اِنَّهُمْ سَاۗءَ مَا كَانُوْا
يَعْمَلُوْنَ ۝١٥ اِتَّخَذُوْٓا اَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ۝١٦ لَنْ تُغْنِيَ
عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ وَلَآ اَوْلَادُهُمْ مِّنَ اللّٰهِ شَيْـــًٔا ۭ اُولٰۗىِٕكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۭ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ۝١٧ يَوْمَ
يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ جَمِيْعًا فَيَحْلِفُوْنَ لَهٗ كَمَا يَحْلِفُوْنَ لَكُمْ وَيَحْسَبُوْنَ اَنَّهُمْ عَلٰي شَيْءٍ ۭ اَلَآ اِنَّهُمْ هُمُ الْكٰذِبُوْنَ ۝١٨

చెబితే వెళ్ళిపోండి.[3] మీలో (సత్యాన్ని) విశ్వసించి (ధర్మ)జ్ఞానం ప్రసాదించబడిన వారికి దేవుడు ఉన్నత హోదాలు ప్రసాదిస్తాడు. మీరు చేస్తున్నదంతా దేవునికి తెలుసు. (11)

విశ్వాసులారా! మీరు దైవప్రవక్తతో ఏకాంతంగా మాట్లాడదలచుకుంటే ముందుగా ఏదైనా దానం చేయండి. ఇది మీకెంతో శ్రేయస్కరం, పవిత్రమైనది, దానం చేయడానికి మీదగ్గర ఏమీ లేకపోతే, పోనీయండి. దేవుడు గొప్పక్షమాశీలి, అమిత దయామయుడు.

ఏకాంతంగా మాట్లాడటానికి ముందు దానం చేయవలసి ఉంటుందన్న ఆజ్ఞ విని భయపడ్డారా? సరే పోనీయండి: దేవుడు మిమ్మల్ని క్షమించేశాడు. అయితే మీరు నమాజ్ (ప్రార్థనా)వ్యవస్థ నెలకొల్పాలి; (పేదల ఆర్థిక హక్కు) జకాత్ చెల్లిస్తుండాలి; దేవునికి, ఆయన ప్రవక్తకు విధేయులై ఉండాలి. మీరు చేస్తున్నదంతా దేవునికి తెలుసు. (12-13)

దైవాగ్రహానికి గురైన వర్గం (యూదుల)తో చేతులు కలిపినవారిని మీరు చూడ లేదా? వారసలు మీతోనూ (స్నేహంగా) లేరు; ఆ వర్గంతోనూ లేరు. వారు తెలిసి కూడా ప్రమాణాలుచేస్తూ అబద్ధాలాడుతున్నారు. వారికి దేవుడు కఠినశిక్ష సిద్ధపరచి ఉంచాడు. వారు చాలా వికృతచేష్టలకు పాల్పడుతున్నారు. వారు తమ ప్రమాణాలు అడ్డంపెట్టుకొని ప్రజల్ని దైవమార్గంలోకి రానీయకుండా నిరోధిస్తున్నారు. వారికోసం అవమానకరమైన శిక్ష ఉంది. దేవుని పట్టునుండి వారిని వారి సంతానం, సిరిసంపదలు ఏవీ కాపాడలేవు. వారు నరక నేస్తాలు. నరకంలోనే వారు ఎల్లకాలం పడిఉంటారు. (14-17)

దేవుడు (ప్రళయదినాన) వీరిని బ్రతికించి లేపినప్పుడు, ఆయన ముందు కూడా ఈరోజు నీముందు చేస్తున్నట్లే అసత్యప్రమాణాలు చేస్తారు. అలా అసత్య ప్రమాణాలు

3. సభ్యతా సంస్కారాలు, సభామర్యాదలు కూడా ధార్మిక విషయాలేనని ఈ సూక్తి స్పష్టం చేస్తోంది. దైవప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు: "మీలో ఏ ఒక్కరూ ఇతరుల్ని లేపి వారి స్థానంలో కూర్చో కూడదు. మీరు స్వయంగా ఇతరుల కోసం చోటు కల్పించాలి." (బుఖారి, ముస్లిం) "ఇద్దరు వ్యక్తుల మధ్య వారి అనుమతి లేకుండా దూరడం ధర్మసమ్మతం కాదు." (తిర్మిజి)

దైవప్రవక్త (స) అమృతవాక్కులు వినడానికి జనం ఆయన దగ్గర చాలాసేపు కూర్చుండే వారు. దానివల్ల ఒక్కోసారి దైవప్రవక్త (సల్లం) దైనందిన పనులకు, విశ్రాంతి సమయానికి ఆటంకం కలిగేది. అప్పుడు ఈ రెండవ ఆదేశం వచ్చింది. (ఇబ్నె కసీర్)

اِسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطٰنُ فَاَنْسٰىهُمْ ذِكْرَ اللّٰهِ ؕ اُولٰٓئِكَ حِزْبُ الشَّيْطٰنِ ؕ اَلَاۤ اِنَّ حِزْبَ الشَّيْطٰنِ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿۱۹﴾ اِنَّ
الَّذِيْنَ يُحَآدُّوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗۤ اُولٰٓئِكَ فِى الْاَذَلِّيْنَ ﴿۲۰﴾ كَتَبَ اللّٰهُ لَاَغْلِبَنَّ اَنَا وَرُسُلِىْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ قَوِىٌّ عَزِيْزٌ ﴿۲۱﴾
لَا تَجِدُ قَوْمًا يُّؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ يُوَآدُّوْنَ مَنْ حَآدَّ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ وَلَوْ كَانُوْۤا اٰبَآءَهُمْ اَوْ اَبْنَآءَهُمْ
اَوْ اِخْوَانَهُمْ اَوْ عَشِيْرَتَهُمْ ؕ اُولٰٓئِكَ كَتَبَ فِىْ قُلُوْبِهِمُ الْاِيْمَانَ وَاَيَّدَهُمْ بِرُوْحٍ مِّنْهُ ؕ وَيُدْخِلُهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِىْ
مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوْا عَنْهُ ؕ اُولٰٓئِكَ حِزْبُ اللّٰهِ ؕ اَلَاۤ اِنَّ حِزْبَ اللّٰهِ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿۲۲﴾ ع ٣

اٰيَاتُهَا ٢٤ (٥٩) سُوْرَةُ الْحَشْرِ مَدَنِيَّةٌ (١٠١) رُكُوْعَاتُهَا ٣

చేస్తే తమపని నెరవేరుతుందని భావిస్తారు. గుర్తుంచుకోండి! వారు పచ్చి అబద్ధాల కోరులు. వారిని షైతాన్ ఆవహించి దైవస్మరణ నుంచి మరిపింపజేశాడు. వారసలు షైతాన్ పక్షానికి చెందినవారు. జాగ్రత్త! షైతాన్ పక్షంవారే నష్టపోయేవారు. (18-19)

దేవుడ్ని, ఆయన ప్రవక్తను వ్యతిరేకిస్తున్నవారే పరమనీచులు. తాను, తన ప్రవక్తలు విజయం సాధిస్తారని దేవుడు రాసిపెట్టాడు. ఆయన మహాబలాఢ్యుడు, అసాధారణ శక్తి సంపన్నుడు. దేవుడ్ని, పరలోకాన్ని విశ్వసించినవారు దేవునిపై, ఆయన ప్రవక్తపై తిరుగు బాటు చేస్తున్నవారిని ఎన్నటికీ ప్రేమించరు. చివరికి వారు తమ తండ్రులైనా, కొడుకులైనా, సోదరులైనా లేదా తమ కుటుంబసభ్యులైనా సరే, ససేమిరా ప్రేమించరు. అలా ప్రేమించడాన్ని నీవు ఎన్నటికీ చూడలేవు.

దేవుడు వారి హృదయాల్లో విశ్వాసాన్ని దృఢంగా పాదుకొల్పాడు. పైగా తన దగ్గర నుండి స్ఫూర్తి ప్రసాదించి వారికి మరింత బలంచేకూర్చాడు. ఇలా వారిని సెలయేరులు పారే స్వర్గవనాల్లో ప్రవేశింపజేస్తాడు. అక్కడే వారు కలకాలం ఉంటారు. దేవుడు వారిపట్ల ప్రసన్నుడయ్యాడు; వారు దేవునిపట్ల సంతుష్టులయ్యారు. వారసలు దేవుని పక్షానికి చెందినవారు. వినండి! దేవుని పక్షంవారే కృతార్థులవుతారు. (20-22) ☯

అవతరణ: మదీనా 59. హష్ర్(దండయాత్ర) సూక్తులు: 24

ఈ అధ్యాయం హి.శ. నాల్గవఏట అవతరించింది. ఇందులో ఇస్లాంవ్యతిరేక కార్య కలాపాలు నిర్వహిస్తూ నిత్యం ఏదో ఒక కుట్ర పన్నుతుండిన బనీనజీర్ (తెగ) యూదుల బహిష్కరణ, వారికి తోడ్పడిన కపటవిశ్వాసుల వైఖరి గురించిన విషయాలున్నాయి.

క్రీ.శ. 132లో యూదులు రోమన్ల ఆగ్రహానికి గురయి పాలస్తీనా వదలి అరేబియా వచ్చిఉండసాగారు. వారు వడ్డీవ్యాపారం, రాజకీయకుట్రలతో అయలా, మఖ్నా, తబూక్, తైమా, ఖురాలోయ, ఫదక్, ఖైబర్ వంటి సారవంతమైన ప్రాంతాలు స్వాధీనం చేసుకున్నారు. తర్వాత బనీఖురైజా, బనీనజీర్, బనీఖైనుఖా తెగలు కూడా మదీనా, దాని చుట్టుపక్కల ప్రాంతాలకు వచ్చి అక్కడి అరబ్బు తెగలను అణచివేసి ఉండసాగాయి.

క్రీ.శ. 450లో సబారాజ్యం వరదముంపుకు గురయి పతనమైన తరువాత అక్కడి అరబ్బు తెగలు వివిధ ప్రాంతాలకు వలసపోయారు. అప్పుడు ఔస్, ఖజ్రజ్ అనే తెగలు మదీనా వచ్చి స్థిరపడ్డారు. మదీనాలోని యూదులు వారిని అణచి వేయడానికి, తరిమి

కొట్టడానికి అనేకసార్లు ప్రయత్నించారు. చివరికి ఈ అరబ్బుతెగలు సిరియాలోని తమ సోదరతెగల సహాయం కోరగా వారు పెద్దఎత్తున సైన్యంతో వచ్చి యూదుల్ని అణచివేశారు. దాంతో బనీనజీర్, బనీఖురైజా (యూద)తెగలు ఔస్ (అరబ్బు)తెగ రక్షణలో మదీనా శివారు ప్రాంతాల్లోకి వెళ్ళి నివసించవలసి వచ్చింది. బనీఖైనుఖా తెగ మాత్రం ఖజ్రజ్ (అరబ్బు)తెగ రక్షణలో మదీనాలోనే ఉండసాగింది.

ఆ తరువాత కొంతకాలానికి ఔస్, ఖజ్రజ్ తెగల మధ్య భయంకర యుద్ధాలు జరిగి రెండు తెగలు ఘోరంగా నష్టపోయాయి. చివరికి ఈ రెండు తెగల ప్రజల్లో సంధి కుదిరింది. ఉభయ వర్గాలవారు అబ్దుల్లా బిన్ ఉబయిని రాజుగా చేసుకోవడానికి నిర్ణయం కూడా తీసుకున్నారు. ఈ పరిస్థితుల్లో దైవప్రవక్త (సల్లం) మక్కా నుండి మదీనాకు వలస రావడం జరిగింది. ఔస్, ఖజ్రజ్ తెగల్లో అత్యధిక మంది అంతకు ముందే ఇస్లాం ధర్మానికి ప్రభావితులయి ఉండటంతో వారు దైవప్రవక్త (సల్లం)ను తమ కేంద్రబిందువుగా చేసుకున్నారు. దైవప్రవక్త (సల్లం) మదీనా రాగానే మక్కా నుండి మదీనా వలస వచ్చిన ముహాజిర్ ముస్లింలకు, కష్టకాలంలో వారిని ఆదుకున్న అన్సార్ (ఔస్, ఖజ్రజ్ తెగల) ముస్లింలకు మధ్య సోదరసంబంధం ఏర్పరచారు. మరోవైపు యూద తెగలతో స్నేహఒప్పందం కూడా కుదుర్చుకున్నారు.

కాని జన్మతః జాత్యహంకారులయిన యూదులు అంతిమ దైవప్రవక్త తమ జాతిలో పుట్టకుండా తాము నిరక్షర కుక్షులని తెగడిన అరబ్బుల్లో పుట్టినందుకు ఇస్లాం పట్ల, ముహమ్మద్ ప్రవక్త (స) పట్ల తీవ్రమైన ద్వేషం పెంచుకున్నారు. మరోవైపు ఔస్, ఖజ్రజ్ తెగల్లో అత్యధికమంది ముస్లింలుగా మారిపోవడం, వడ్డీ వ్యాపారం తదితర అక్రమ లావాదేవీలను నిషేధిస్తూ దైవప్రవక్త (స) సామాజిక, ఆర్థిక సంస్కరణలు ప్రవేశపెట్టడం కూడా వారికి కంటకప్రాయంగా తయారయ్యాయి. దాంతో వారు ముస్లింల మధ్య అనైక్యతాబీజాలు నాటడానికి, వారికి ఆర్థిక ఇబ్బందులు కలగజేయడానికి, క్రమంగా స్నేహఒప్పందం ఉల్లంఘించడానికి పాల్పడ్డారు.

అంతేకాదు, బద్ర్‌యుద్ధంలో ముస్లింలు వారి ఆశలకు భిన్నంగా మక్కా బహుదైవారాధకుల మీద ఘనవిజయం సాధించినందుకు వారు లోలోన కుతకుతలాడి పోయారు. వారు దైవప్రవక్త (స)ను కించపరిచే ఉద్దేశ్యంతో ఆయన సమావేశాలకు వచ్చి అస్పష్టమైన పదజాలంతో మాట్లాడేవారు. మక్కా బహుదైవారాధకుల్ని మదీనాపై దాడికి పురిగొల్పేవారు. ముస్లింలను ఇస్లాంకు దూరం చేయడానికి రకరకాల కుట్రలు పన్నేవారు. కపటవిశ్వాసులతో చేతులు కలిపి, ముస్లింల మధ్య తగాదాలు పెట్టేందుకు, ముస్లిం మహిళలను అల్లరిపాలు చేసేందుకు సైతం ప్రయత్నించేవారు.

ఒకరోజు ఓ ముస్లింమహిళ నగ చేయించుకోవడానికి బనూఖైనుఖా తెగయూదుల వాడలో ఉన్న ఒక యూదస్వర్ణకారుని దుకాణానికి వెళ్ళింది. అక్కడ కొందరు ఆకతాయి యూదులు ఆమె బట్టలు ఊడదీసి నగ్నం చేశారు. దాంతో పెద్ద రభస జరిగింది. ఆ స్త్రీ భర్త ఈ అవమానం సహించలేక ఒక యూదుడ్ని హతమార్చాడు. ప్రతీకారంగా అక్కడ గుమికూడిన యూదులు ఆ ముస్లింని చంపేశారు. ఈవార్త క్షణాల్లో పట్టణం నలుమూలలా వ్యాపించి యూదులు, ముస్లింల మధ్య యుద్ధవాతావరణాన్ని సృష్టించింది. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ తగాదా తీర్చడానికి, యూదులకు సర్దిచెప్పడానికి ప్రయత్నించారు. కాని యూదులు ఆయన సలహాను ఖాతరు చేయకుండా “నీవు మమ్మల్ని యుద్ధ

తంత్రం ఎరగని ఖురైషీయుల్లాంటి వారమని భావించావేమో! మాతో యుద్ధానికి దిగితే తెలుస్తుంది మొనగాళ్ళంటే ఎవర్ని అంటారో'' అని అన్నారు. ఈవిధంగా వారు స్నేహ ఒప్పందం ఉల్లంఘించి బహిరంగ యుద్ధప్రకటన చేశారు.

ఈ సంఘటనతో దైవప్రవక్త (స) ఇక లాభం లేదని యూదులవాడను చుట్టుముట్టారు. ఈ ముట్టడి 15 రోజులు సాగింది. చివరికి వారు ఆయుధాలు పడేసి లొంగిపోయారు. అప్పుడు కపటవిశ్వాసుల నాయకుడు అబ్దుల్లా బిన్ ఉబై రంగంలోకి దిగి వారిని క్షమించి వదలిపెట్టమని ప్రాధేయపడ్డాడు. దైవప్రవక్త (స) అతని విన్నపం అంగీకరించి ఓ నిర్ణయానికి వచ్చారు. దానిప్రకారం బనీఖైనుఖా యూదులు ఆయుధాలు, ఆస్తిపాస్తులు వదలి మదీనా నుండి వేరే ప్రాంతానికి తరలివెళ్ళారు.

ఈ సంఘటన జరిగిన కొంతకాలానికి బనీనజీర్ తెగ యూదులు కూడా కవ్వింపు చర్యలు ప్రారంభించారు. స్నేహఒప్పందం ప్రకారం వారు ఉహుద్ యుద్ధంలో ముస్లింలతో సహకరించవలసి ఉంది. కాని వారు ఈ యుద్ధంలో పాల్గొనడానికి నిరాకరించారు. పైగా ఉహుద్‌యుద్ధంలో దైవప్రవక్త (స) గాయపడినప్పుడు ఆయన అమరగతులయ్యారని పుకార్లు పుట్టించారు. చివరికి ఆ యుద్ధంలో ముస్లింలకు తీవ్ర నష్టం వాటిల్లడం చూసి, వారు మరింత పెట్రేగిపోయి దైవప్రవక్తను హతమార్చడానికి కుట్రపన్నారు.

ఓసారి ఒక ముస్లిం పొరపాటున శత్రుపక్షం మనిషి అనుకొని, ముస్లిం మిత్రపక్షమైన బనీనజీర్ తెగకు చెందిన ఒక మనిషిని చంపాడు. దీనివల్ల ముస్లింలు యూదులకు రక్తపరిహారం చెల్లించవలసి వచ్చింది. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ వ్యవహారం గురించి చర్చించడానికి కొందరు సహచరుల్ని వెంటబెట్టుకొని బనీనజీర్ తెగ వాడకు వెళ్ళారు. అక్కడ యూదులు ఆయన్ని ఒక గోడ పక్క నీడలో కూర్చోబెట్టి తియ్యటి మాటల్లోకి దించారు. తరువాత నిర్ణీత పథకం ప్రకారం ఒక యూదుడు ఆ ఇంటికప్పు పైకెక్కి ఓ పెద్ద బండరాయిని ఈడుస్తూ దాన్ని గోడ మీదనుంచి దైవప్రవక్త (స) మీద జార వేయడానికి ప్రయత్నించాడు. అప్పుడు దేవుడు ఈకుట్ర గురించి దైవప్రవక్త (స)కు తెలియజేశాడు. దైవప్రవక్త (స) వెంటనే అక్కడ్నుంచి లేచి మెల్లిగా జారుకున్నారు.

ఇలాంటి కుట్రదారుల్ని ఇక ఉపేక్షించకూడదని భావించి దైవప్రవక్త "మీ విశ్వాసఘాతుకచర్య గురించి మాకు తెలిసింది. కాబట్టి మీరు పదిరోజుల్లోగా మదీనా వదలి వెళ్ళిపోవాలి. లేకపోతే హతమార్చడం జరుగుతుంది'' అని అల్టిమేటం ఇచ్చారు.

అదే సమయంలో అటు కపటాగ్రేశ్వరుడు అబ్దుల్లా బిన్ ఉబైయి బనీనజీర్ తెగ యూదుల్ని ముస్లింలపై ఉసిగొల్పుతూ "నేను నా రెండువేల మంది జనంతో మీకు సహాయం చేస్తాను. బనీఖురైజా, బనీగత్ఫాన్ తెగల వాళ్ళు కూడా మీకు తోడ్పడతారు. కనుక మీరు ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ వెనుకంజ వేయకుండా ముస్లింలను ఎదుర్కోండి'' అని సమాచారం పంపాడు. యూదులు అతని కల్లబొల్లి మాటలు నమ్ముకొని, ప్రవక్త అల్టిమేటంకు సమాధానంగా "మేము మా ప్రాంతం విడిచిపెట్టే ప్రసక్తే లేదు. మీకు చేతనైనది చేసుకోండి'' అని అన్నారు.

అప్పుడు దైవప్రవక్త (స) తన అనుచరుల్ని తీసుకొని బనీనజీర్ తెగవాడను చుట్టుముట్టారు. దాంతో యూదులు గత్యంతరంలేక కాళ్ళబేరానికి వచ్చారు. ఆయుధాలు మినహా మిగతా సామగ్రిలో ఒంటెలపై తీసికెళ్ళగల్గినంత సామగ్రి తీసుకొని వెళ్ళిపోవడా

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝1 هُوَ الَّذِيْٓ اَخْرَجَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ
اَهْلِ الْكِتٰبِ مِنْ دِيَارِهِمْ لِاَوَّلِ الْحَشْرِ ۗ مَا ظَنَنْتُمْ اَنْ يَّخْرُجُوْا وَظَنُّوْٓا اَنَّهُمْ مَّانِعَتُهُمْ حُصُوْنُهُمْ مِّنَ اللّٰهِ فَاَتٰىهُمُ
اللّٰهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوْا وَقَذَفَ فِيْ قُلُوْبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُوْنَ بُيُوْتَهُمْ بِاَيْدِيْهِمْ وَاَيْدِي الْمُؤْمِنِيْنَ ۗ
فَاعْتَبِرُوْا يٰٓاُولِي الْاَبْصَارِ ۝2 وَلَوْلَآ اَنْ كَتَبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَاۗءَ لَعَذَّبَهُمْ فِي الدُّنْيَا ۭ وَلَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ عَذَابُ
النَّارِ ۝3 ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ شَاۗقُّوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ۚ وَمَنْ يُّشَاۗقِّ اللّٰهَ فَاِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ۝4 مَا قَطَعْتُمْ
مِّنْ لِّيْنَةٍ اَوْ تَرَكْتُمُوْهَا قَاۗىِٕمَةً عَلٰٓي اُصُوْلِهَا فَبِاِذْنِ اللّٰهِ وَلِيُخْزِيَ الْفٰسِقِيْنَ ۝5 وَمَآ اَفَاۗءَ اللّٰهُ عَلٰي رَسُوْلِهٖ
مِنْهُمْ فَمَآ اَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَّلَا رِكَابٍ وَّلٰكِنَّ اللّٰهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهٗ عَلٰي مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ وَاللّٰهُ عَلٰي
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝6 مَآ اَفَاۗءَ اللّٰهُ عَلٰي رَسُوْلِهٖ مِنْ اَهْلِ الْقُرٰى فَلِلّٰهِ وَلِلرَّسُوْلِ وَلِذِي الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَ

నికి వారు అంగీకరించారు. ఈవిధంగా వారు కూడా మదీనా వదలి ఖైబర్ ప్రాంతానికి వెళ్ళిపోయారు. ఈ సంఘటన ఉహుద్ యుద్ధం జరిగిన ఆర్నెల్లకు సంభవించింది.

ఈ సంఘటన గురించే ఈ అధ్యాయం (సూరా) అవతరించింది.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

భూమ్యాకాశాల్లో ఉన్న అణువణువూ దేవుని ఔన్నత్యాన్ని చాటుతూ, ఆయన పవిత్రతను ప్రశంసిస్తోంది. ఆయన సర్వ శక్తిమంతుడు, మహా వివేకవంతుడు. (1)

ఆయనే గ్రంథప్రజలలో (నమ్మకద్రోహానికి పాల్పడి) అవిశ్వాసులైపోయిన వారిని మొదటి దాడిలోనే వారిఇండ్ల నుండి బయటికి గెంటివేశాడు. వారు వెళ్ళిపోతారని మీరు కలలో కూడా ఊహించలేదు. వారూ తమను తమ కోటలు దేవుని నుండి కాపాడుతాయని భావించారు. అయితే వారిఊహ కూడా పోని దిశ నుండి దేవుడు వారిని చుట్టుముట్టాడు. ఆయన వారి హృదయాలలో భయోత్పాతం సృష్టించాడు. తత్ఫలితంగా వారు తమ ఇండ్లను చేజేతులా నాశనం చేసుకున్నారు. మరోవైపు విశ్వాసుల చేతులతో కూడా నాశనం కొనితెచ్చుకున్నారు. కనుక కళ్ళున్న ప్రజలారా! గుణపాఠం నేర్చుకోండి. (2)

దేవుడు వారి అదృష్టంలో దేశబహిష్కరణ వ్రాసి ఉండకపోతే, ఆయన వారిని ఇహలోకంలోనే శిక్షించేవాడు; ఇక పరలోకంలో వారికోసం నరకశిక్ష ఉండనేఉంది. వారసలు దేవుని పట్ల, ఆయన ప్రవక్త పట్ల శత్రుత్వం వహించారు. అందుకే వారికీ గతి పట్టింది. దేవుడు తనను విరోధించేవారిని శిక్షించడంలో చాలా కఠినుడు. మీరు కొన్ని ఖర్జూరపు చెట్లు నరికి, మరికొన్నిటిని నరక్కుండా వదిలేశారంటే అది దైవాజ్ఞ వల్లనే జరిగింది. దుర్మార్గుల్ని అవమానం పాల్జేయడానికే (ఆయన ఈఆజ్ఞ జారీచేశాడు). (3-5)

దేవుడు వారి అధీనం నుండి తీసి తన ప్రవక్తకు హస్తగతం చేసిన సిరిసంపదలు, నిజానికి (యుద్ధరంగంలో) మీరు గుర్రాలు, ఒంటెల్ని పరుగెత్తించి సాధించిన సిరిసంపదలు కావు. దేవుడు తన ప్రవక్తలకు తానుకోరిన వారిపై ఆధిక్యతనిస్తాడు. ఆయన ప్రతిపనీ చేయగల సమర్థుడు, సర్వ శక్తిమంతుడు. (6)

దేవుడు ఈ వాడవాసుల నుండి తన ప్రవక్తకు అధీనంచేసిన ధన (కనక) వస్తు సంపదల్లో దేవునికి, దైవప్రవక్తకు, బంధువులకు, అనాథలకు, పేదలకు, బాటసారులకు

الْمَسٰكِيْنِ وَابْنِ السَّبِيْلِ ۙ كَيْ لَا يَكُوْنَ دُوْلَةً ۢ بَيْنَ الْاَغْنِيَآءِ مِنْكُمْ ؕ وَمَآ اٰتٰىكُمُ الرَّسُوْلُ فَخُذُوْهُ ۗ وَمَا

హక్కుంది. ధనం (ఎల్లప్పుడూ) మీలోని ధనిక వర్గంలోనే కేంద్రీకృతమయి ఉండరాదన్న లక్ష్యంతో ఈ విధానం నిర్ణయించబడింది.[1]

1. ఈ సూక్తి ఇస్లాం ఆర్థిక విధానానికి మూలసూత్రం. ధనం కొందరు వ్యక్తుల దగ్గర పోగయి ఉండటాన్ని, అసహజమైన ఆర్థిక సమానత్వ మార్గం తెరవడాన్ని ఇస్లాం అంగీకరించదు. అది ఆర్థిక న్యాయాన్ని నెలకొల్పదలచింది. దానికోసం ఈ సూక్తిలో పేర్కొన్న "ధన వికేంద్రీకరణ" విధానాన్ని ప్రతిపాదిస్తోంది. ఇస్లాం నెలకొల్పదలచిన ఆర్థిక న్యాయం ఎలాంటిదో పరిశీలిద్దాం:

ఇస్లాం మొట్టమొదట అధర్మ సంపదనా మార్గాలు మూసేసి, ధర్మసమ్మతమైన మార్గాలను మాత్రమే తెరచిపెడ్తుంది. ఖుర్‌ఆన్‌లో ఒకచోట ఇలా ఉంది: "విశ్వాసులారా! మీరు ఒకరి సొమ్ము మరొకరు అన్యాయంగా కబళించకండి. పరస్పరామోదంతో వ్యాపారలావాదేవీలు, ఇచ్చిపుచ్చు కోవడాలు జరుపుకోవచ్చు. (అన్యాయం, అక్రమం, హత్యా, ఆత్మహత్యల ద్వారా) మిమ్మల్ని మీరు హతమార్చుకోకండి." (4:29 సూక్తితోపాటు 83:1 సూక్తికి రాసిన పాదసూచిక చూడండి.)

సంపదనా మార్గాల్లో కొన్ని నిషిద్ధ మార్గాలు ఖుర్‌ఆన్ ప్రకారం ఇవి: 1- లంచం, దౌర్జన్యం, అన్యాయం, అపహరణల ద్వారా సంపాదించడం (2:188). 2- అనాథల సొమ్ము కాజేయడం ద్వారా (4:1). 3- కొలతల్లో, తూనికల్లో మోసం చేయడం ద్వారా (17:35, 55:9, 26:181, 83:4). 4- దొంగ తనం ద్వారా (5:38). 5- విగ్రహాల ద్వారా (5:90). 6- మద్యం ద్వారా (5:90). 7- జూదం, లాటరీల ద్వారా (5:90). 8- జోస్యం, పాచికల ద్వారా (5:90). 9- వడ్డీ వ్యాపారం ద్వారా (2:277). 10- వ్యభిచారం, అసభ్యత, అశ్లీలతల ద్వారా (24:19,33).

ధనం ధర్మసమ్మతమైన మార్గాల ద్వారా సంపాదించినప్పటికీ దాన్ని పిసినారితనంతో కూడ బెట్టకూడదు (3:180, 9:34, 2:268). దుబారా ఖర్చుచేయకూడదు (17:26,27). కుటుంబ అవసరాలకు పోగా మిగిలింది దైవమార్గంలో ఖర్చుచేయాలి (2:219). ఆ తరువాత ధనాన్ని సద్వినియోగం చేయవలసిన పద్ధతులు అవలంబించాలి.

" **జకాత్** : నిర్ణీతమొత్తం కంటే ఎక్కువ సంపాదించినవాడు ఆ మొత్తం నుండి ప్రతిఏడూ రెండున్నర శాతం తీసి నిరుపేదలకు, అగత్యపరులకు, అనాథలకు, బాటసారులకు, రుణగ్రస్తులకు, బానిసత్వం నుండి విముక్తి కలిగించడానికి, జకాత్ వసూలు చేసే ఉద్యోగుల జీతాల కోసం, ధర్మ సంస్థాపనాకార్యాలతో పాటు ఇతర ప్రజాసంక్షేమ కార్యాల కోసం ఖర్చు చేయాలి (9:60).

" **ఉష్ర్** : భూఉత్పత్తుల (వృక్షసంపద)పై కూడా జకాత్ ఉంది. దీన్ని ఉష్ర్ అంటారు. పంట చేతికొచ్చినప్పుడు ఆ పంట నుండి దేవునిహక్కు (అంటే పేదలహక్కు) నెరవేర్చాలి (6:141). సహజ నీటిఒనరుల ద్వారా పండేపంట నుండి పదిశాతం, కృత్రిమ ఒనరుల ద్వారా పండేపంట నుండి ఐదుశాతం ఫలసాయం ఉష్ర్ చెల్లించాలి. ఇలా పంటపండిన ప్రతిసారీ (ఏడాదికి ఎన్ని పంటలైనా) ఉష్ర్ తీయాలి. ఉష్ర్ కూడా జకాత్స్వీకార అర్హులకే అందజేయవలసి ఉంటుంది.

" **రికాజ్** : భూపొరలలో నిక్షిప్తయి ఉండే ఖనిజ నిక్షేపాల నుండి ఇరవై శాతం జకాత్ తీసి ప్రభుత్వ ధనాగారం (బైతుల్‌మాల్)లో జమచేయాలి. దీన్ని ప్రభుత్వం నిరుపేదలకు, ఇతర ప్రజా సంక్షేమ కార్యాల కోసం ఖర్చుపెడుతుంది. (హదీసు)

" **ఫిత్రా** : ప్రతి సంవత్సరం రమజాన్ నెలలో స్థితిపరుడు తన తరపున, తన కుటుంబ సభ్యులందరి తరపున విడి విడిగా 1100 గ్రాములు (మరొక అభిప్రాయం ప్రకారం దాదాపు 1700 గ్రాములు చొప్పున గోధుమలుగాని లేదా దాని ధరగాని పేదలకు దానం చేయాలి. (హదీసు)

وقف لازم

نَهٰىكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوْا ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ۟ لِلْفُقَرَآءِ الْمُهٰجِرِيْنَ الَّذِيْنَ اُخْرِجُوْا
مِنْ دِيَارِهِمْ وَاَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُوْنَ فَضْلًا مِّنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانًا وَّيَنْصُرُوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ؕ اُولٰٓئِكَ هُمُ
الصّٰدِقُوْنَ ۟ وَالَّذِيْنَ تَبَوَّؤُ الدَّارَ وَالْاِيْمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّوْنَ مَنْ هَاجَرَ اِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُوْنَ

దైవప్రవక్త మీకు దేన్నిస్తాడో దాన్ని తీసుకొని, దేన్నుండి మిమ్మల్ని నిరోధిస్తాడో దాని జోలికి పోకండి. దేవునికి భయపడండి. దేవుని శిక్ష చాలా కఠినంగా ఉంటుంది. (7)

(మక్కాలోని) తమ ఇండ్ల నుండి, తమ ఆస్తిపాస్తుల నుండి వెడలగొట్టబడిన పేద కాందిశీకులకు కూడా (ఆ సంపదలో) హక్కుంది. వారు దేవుని అనుగ్రహాన్ని, ఆయన ప్రసన్నతను ఆశిస్తూ దేవునికి, ఆయన ప్రవక్తకు అన్నివిధాల మద్దతు నివ్వడానికి నడుం బిగించారు. వారే సత్యసంధులు, సన్మార్గగాములు. (8)

ఈ కాందిశీకులు రాకపూర్వమే విశ్వసించి (మదీనా) పట్టణంలో నివసిస్తూ ఉన్న వారికి కూడా (ఆ సంపదలో) హక్కుంది. (మక్కా నుండి) తమ దగ్గరకు (మదీనా) వలస

" **అన్ఫాల్ (సమరసొత్తు)** : యుద్ధభూమిలో శత్రువర్గం నుండి లభించిన సొత్తులో 80% సైనికులకు లభిస్తుంది (జీతాలు నిర్ణయించబడని కారణంగా). మిగతా 20% ప్రభుత్వ ధనాగారానికి, (పేద) బంధువులకు, అనాథలకు, నిరుపేదలకు, బాటసారులకు చెందుతుంది. (8:41)

" **ఫై (విజయధనం)** : యుద్ధం జరగకుండానే శత్రువు రాజీఒప్పందానికి వచ్చి అప్పగించే పంటభూములు, ఇండ్లు, వగైరా స్థిర చరాస్తుల్ని 'ఫై' అంటారు. ఇందులో కూడా ప్రభుత్వ భాగం పోగా మిగిలినది అనాథలకు, పేదలకు, బాటసారులకు చెందుతుంది. (59:7)

" **వారసత్వపు ఆస్తి** : మనిషి చనిపోయిన తరువాత అతను వదలి వెళ్ళిన ఆస్తిని అతని వారసులకు పంచడం జరగాలి. ఎవరెవరికి ఎంతెంత ఆస్తి పంచాలో ఆ వివరాలన్నీ ఖుర్‌ఆన్ నిర్ణయించింది. (4:11,12 సూక్తులు). ఆ వాటాలను మార్చడానికి ఎవరికీ అధికారం లేదు. మృతుడు ప్రత్యేకంగా ఏ నిరుపేద బంధువుకైనా లేదా మరే సత్కార్యం కోసమైనా తన ఆస్తి నుండి కొంత ఇవ్వాలని వీలునామా రాయదలచుకుంటే మొత్తం ఆస్తిలో మూడోవంతు మాత్రమే రాయాలి. మిగతా రెండువంతులు వారసులకు తప్పనిసరిగా సంక్రమించాలి.

వారసుల్లో పురుషునికి లభించే వాటాలో, స్త్రీకి సగం లభించాలన్నది వారసత్వపు ఆస్తి ప్రాథమికసూత్రం. స్త్రీకి వివాహంలో భర్తనుండి 'మహర్' రూపంలో కొంతఆస్తి లభిస్తుందనే విషయం గమనార్హం. మృతునికి సంతానం లేకపోతే ఎవరినైనా దత్తత తీసుకొని అతనికి ఆస్తి కట్టబెట్టే అధికారం లేదు. మృతునికి దగ్గరి బంధువులెవరూ లేకపోతే దూరపు బంధువులకు అతని ఆస్తి లభిస్తుంది. దూరపుబంధువులు కూడా లేకపోతే అతని ఆస్తి ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకొని పేదలకు, ప్రజాహిత కార్యాలకు వినియోగిస్తుంది. 4వ అధ్యాయం (నిసా) చూడండి.

ఈ విధంగా ఇస్లాం ధనాన్ని పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థలో మాదిరిగా కొందరు వ్యక్తుల్లో, సామ్యవాద వ్యవస్థలోలాగా పాలకుల చేతుల్లో కేంద్రీకృతమై ఉండకుండా నిరంతరం సమాజంలో పరిభ్రమించేలా చేస్తుంది. ఇదే ఇస్లాం ప్రతిపాదిస్తున్న ఆర్థికన్యాయం. ఇలాంటి ఆర్థిక వ్యవస్థలో ఏ పౌరుడు కూడా టాటా, బిర్లాల మాదిరిగా కోటీశ్వరుడయ్యే ఆస్కారం ఉండదు. ఒకవేళ ఎవరైనా ఒకరిద్దరు కోటీశ్వరులైపోతే అది ఎంతో అద్భుత విషయమని, ప్రపంచ వింతల్లో ఒక వింతని చెప్ప వచ్చు. ఇస్లాం దీన్ని దేవుని అనుగ్రహం అని అభివర్ణిస్తుంది. (వివరాలకు 'ఇస్లామిక్ రిసోర్స్ సెంటర్' నుండి వెలువడిన "ధన వికేంద్రీకరణ" అనే పుస్తకం చదవండి. పేజీలు: 224)

فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِّمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ ۚ وَمَن يُوقَ شُحَّ
نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٩﴾ وَالَّذِينَ جَاءُوا مِن بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا
الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِّلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٠﴾ أَلَمْ
تَرَ إِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ
مَعَكُمْ وَلَا نُطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِن قُوتِلْتُمْ لَنَنصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١١﴾
لَئِنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِن قُوتِلُوا لَا يَنصُرُونَهُمْ وَلَئِن نَّصَرُوهُمْ لَيُوَلُّنَّ الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا

వచ్చిన వారిని వీరు అభిమానిస్తున్నారు. వీరికి ఏదిచ్చినా అది తమకు అవసరమని వీరు తమ హృదయాల్లో సైతం ఆకాంక్షించరు. వారు నిరుపేదలైనప్పటికీ ఇతరుల అవసరాలకే ప్రాధాన్యం ఇస్తారు.[2] పేరాశ, పిసినారితనాల నుండి రక్షించబడినవారే ధన్యులు.

పోతే వీరందరి తర్వాత (ఇస్లాంలోకి) వచ్చినవారిక్కూడా (ఆసంపదలో హక్కుంది). వారిలా ప్రార్థిస్తారు: "ప్రభూ! మమ్మల్ని, మాకు పూర్వం విశ్వసించిన మా సోదరులందర్నీ క్షమించు. (యావత్తు)విశ్వాసుల పట్ల మాహృదయాల్లో ఎలాంటి అసూయాద్వేషాలు ఉంచకు. ప్రభూ! నీవు గొప్ప క్షమాశీలివి, అపార దయామయుడవు." (9-10)

కపటవైఖరి అవలంబించిన వారిని నీవు గమనించలేదా? వారు గ్రంథప్రజలకు చెందిన తమ సత్యతిరస్కార సోదరులతో (మంతనాలు జరుపుతూ) "మిమ్మల్ని వెళ్ళగొడ్తే మీతోపాటు మేము కూడా బయలుదేరుతాం. మీ విషయంలో మేము ఎవరి మాటా వినము. ఒకవేళ యుద్ధం జరిగితే మేము తప్పకుండా మీకు సహాయం చేస్తాం" అని అంటారు. కాని వీరసలు పచ్చి అబద్ధాలకోరులు. అందుకు దేవుడే సాక్షి. (11)

ఒకవేళ గ్రంథప్రజలు బహిష్కరించబడితే వీరు మాత్రం వారివెంట బయలుదేరరు. అలాగే వారితో యుద్ధం జరిగితే వారికి ఈ కపటులు ఏమాత్రం సహాయం చేయరు.

2. ఓసారి దైవప్రవక్త (సల్లం) దగ్గరికి ఒక వ్యక్తి (అతిథిగా) వచ్చాడు. దైవప్రవక్త (సల్లం) అతనికి భోజనం ఏర్పాటు చేయమని తన భార్యలతో అన్నారు. దానికి వారు "మాదగ్గర మంచినీరు తప్ప మరేమీ లేద"ని చెప్పారు.

అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) అనుచరుల్ని సంబోధిస్తూ "ఇతనికి ఆతిథ్యమిచ్చే వారెవరైనా ఉన్నారా?" అని అడిగారు. ఒక అన్సారీ లేచి "నేనాతిథ్యమిస్తాను" అన్నాడు.

ఆ తరువాత అతనా వ్యక్తిని ఇంటికి పిలుచుకెళ్ళి "ఇతను ప్రవక్తగారి అతిథి. ఇతనికి మనం భోజనం పెట్టాలి" అన్నాడు భార్యతో. దానికామె "పిల్లల కోసమే కాస్తుంది" అన్నది. "ముందు భోజనం తయారుచెయ్యి. పిల్లలు అన్నం అడిగితే ఏదోచెప్పి వాళ్ళను నిద్రపుచ్చు"అన్నాడతను.

కాస్సేపటికి ఆయన భార్య భోజనం తయారుచేసి దీపం వెలిగించింది. పిల్లల్ని (ఏదోచెప్పి) పడుకోబెట్టింది. తర్వాత ఆమె లేచి దీపం (వత్తిని) సరిచేస్తున్నట్లు నటిస్తూ ఆర్పింది. ఆ చీకటిలోనే వారిద్దరు తాము కూడా అన్నం తింటున్నట్లు అతిథికి అన్పించేలా నోళ్ళు కదపసాగారు.

ఇలా వారిద్దరు ఆరాత్రి అతిథికి అన్నంపెట్టి తాము పస్తుండిపోయారు. మర్నాడు ఉదయం ఆ అన్సారీ ప్రవక్త సన్నిధికి వెళ్ళగానే "ఈరోజు మీరు చేసిన పనిని దేవుడు చూసి సంతసించాడు. సంతసించి ఈసూక్తి అవతరింపజేశాడు"అంటూ ఆయన ఈసూక్తినే పఠించారు. (బుఖారి, ముస్లిం)

يُنصَرُونَ ﴿١٢﴾ لَأَنتُمْ أَشَدُّ رَهْبَةً فِي صُدُورِهِم مِّنَ اللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُونَ ﴿١٣﴾ لَا
يُقَاتِلُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرًى مُّحَصَّنَةٍ أَوْ مِن وَرَاءِ جُدُرٍ ۚ بَأْسُهُم بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ ۚ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا
وَقُلُوبُهُمْ شَتَّىٰ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْقِلُونَ ﴿١٤﴾ كَمَثَلِ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ۖ ذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٥﴾ كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِّنكَ إِنِّي
أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾ فَكَانَ عَاقِبَتَهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدَيْنِ فِيهَا ۚ وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ﴿١٧﴾
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا
تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿١٩﴾ لَا يَسْتَوِي
أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۚ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٢٠﴾ لَوْ أَنزَلْنَا هَٰذَا الْقُرْآنَ عَلَىٰ جَبَلٍ
لَّرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ ۚ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ

ఒకవేళ సహాయం చేయడానికి యుద్ధరంగంలో దిగినా, (మరుక్షణమే) వీరు వెన్నుజూపి పారిపోతారు. ఇక వారికి ఎటునుంచి కూడా ఎలాంటి సహాయం లభించదు. (12)

అసలు వారి హృదయాల్లో దైవభయం కన్నా మీభయమే ఎక్కువగా తిష్ఠవేసి ఉంది. దానిక్కారణం వారిలో విజ్ఞతావివేచనలు నశించిపోవడమే. వారు సంఘటితమై మిమ్మల్ని ఎన్నడూ (బహిరంగంగా) ఎదుర్కోలేరు. ఒకవేళ ఎప్పుడైనా ఎదుర్కోడానికి సిద్ధపడినా వారు కోటద్వారాలు మూసిన జనపదాలలో కూర్చొని లేదా గోడవెనుక దాక్కొని పోరాడుతారు. వారు పరస్పరం తీవ్రంగా కలహించుకుంటారు. వారు సంఘటితంగా ఉన్నట్లు మీకు కన్పించవచ్చు. కాని వారి హృదయాలు పరస్పరం ద్వేషంతో నిండి ఉన్నాయి. ఈ పరిస్థితికి కారణం వారిలో బుద్ధివివేచనలు లోపించడమే. (13-14)

వీరికి కొన్నాళ్ళక్రితం ఒక వర్గంవారు తమ దుశ్చర్యల పర్యవసానం చవిచూశారు. వీరు కూడా అలాంటి కోవకు చెందినవారే. వీరి కోసం కఠిన యాతన సిద్ధంగా ఉంది. వీరిని షైతాన్‌తో కూడా పోల్చవచ్చు. షైతాన్ మానవునితో సత్యాన్ని తిరస్కరించమని అంటాడు. మానవుడు సత్యాన్ని తిరస్కరించిన తర్వాత షైతాన్ వచ్చి "ఇక నీతో నాకేం పనిలేదు; నేను సర్వలోక ప్రభువయిన దేవుడంటే భయపడుతున్నాను" అంటాడు. తత్ఫలితంగా చివరికి వారిద్దరూ నరకానికి పోతారు. అక్కడే వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. దుర్మార్గులకు దక్కే ప్రతిఫలం ఇదే. (15-17)

విశ్వాసులారా! దేవునికి భయపడండి. ప్రతి మనిషీ రేపటి కోసం తాను ఏం సంపాదించి సిద్ధపరచుకున్నాడో యోచించాలి. (కనుక) దేవుని పట్ల భయభక్తులు కలిగి ఉండండి. మీరు చేస్తున్న పనులన్నీ దేవునికి తెలుసు. మీరు దేవుణ్ణి మరచినవారిలా మారకండి. వారు దేవుణ్ణి మరచిపోయినప్పుడు, దేవుడు వారిని తమనుతామే మరచిపోయినట్లు చేశాడు. అలాంటివారే దుర్జనులు. నరకానికి పోయేవారు, స్వర్గానికి పోయేవారు ఎన్నటికీ ఒకటి కాజాలరు. స్వర్గానికి పోయేవారే సార్థక జీవులు. (18-20)

మేమీ ఖుర్‌ఆన్‌ని ఏదైనా కొండపై దించితే, దాని పరిస్థితి ఏమవుతుందో నీవు చూస్తావు. అది దైవభీతితో కంపించి క్రుంగిపోతూ పగిలిపోతుంది. మానవులు (తమని గురించి) ఆలోచిస్తారని వారి ముందు మేమీ దృష్టాంతాలు పేర్కొంటున్నాం. (21)

يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ ۖ هُوَ الرَّحْمَٰنُ الرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾
هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ ۚ
سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾ هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ ۖ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ ۚ يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٤﴾ ع ٣

(آياتها ١٣) (٦٠) سُورَةُ الْمُمْتَحِنَةِ مَدَنِيَّةٌ (٩١) (ركوعاتها ٢)

తాను తప్ప మరోఆరాధ్యుడు లేనివాడే అల్లాహ్. ఆయన గోచర అగోచర విషయాలన్నీ ఎరిగినవాడు, కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడు. తాను తప్ప మరో ఆరాధ్యుడు లేనివాడే అల్లాహ్. ఆయన రాజాధిరాజు.[3] పరమపవిత్రుడు, శాంతిమయుడు, శరణు నిచ్చేవాడు, సంరక్షకుడు, పర్యవేక్షకుడు, సర్వాధికుడు, సర్వోన్నతుడు, చండశాసనుడు. ప్రజలు చేస్తున్న బహుదైవారాధనకు అల్లాహ్ ఎంతో అతీతుడు, పరిశుద్ధుడు. (22-23)

సృష్టిప్రణాళికను రూపొందించి దాన్ని అమలుపరిచేవాడు ఆ దేవుడే. ఆయనకు అత్యంత శ్రేష్ఠమైన పేర్లున్నాయి. భూమ్యాకాశాల్లోని అణువణువూ ఆయన ఔన్నత్యాన్నే కీర్తిస్తోంది. ఆయన మహా శక్తిసంపన్నుడు, అత్యంత వివేకవంతుడు. (24) ☯

60. ముమ్తహిన (పరీక్షిత మహిళ)

అవతరణ: మదీనా సూక్తులు: 13

ఈ అధ్యాయం హి.శ.7,8 సంవత్సరాల మధ్య అవతరించి ఉండవచ్చు. ఇందులో ఒక ముస్లిం రహస్య సైనికసమాచారం శత్రువులకు అందజేయడానికి ప్రయత్నించడం, హుదైబియా ఒప్పందం తర్వాత మక్కా నుండి మదీనాకు పారిపోయివచ్చే ముస్లింస్త్రీలు మక్కాకు పంపివేసే విషయం, ఇస్లాం స్వీకరించాక స్త్రీలు ప్రమాణం చేయడానికి వచ్చి నప్పుడు ఏవిషయాల్ని గురించి ప్రమాణం చేయించాలన్న సంగతి వగైరా ఉన్నాయి.

3. ఇక్కడ మూలభాషలో మలిక్ అనే పదం వాడబడింది. మలిక్ అంటే రాజు. అందులో నుంచే ముల్క్ అనే పదం వచ్చింది. ముల్క్ అంటే రాజ్యం. రాజ్యమంటే ఇక్కడ ఏదో ఒక దేశానికో, ప్రాంతానికో పరిమితం కాదు, యావత్తు విశ్వసామ్రాజ్యం.

- భూమ్యాకాశాల్లోని సమస్తం దేవునికి చెందినదే. సకల సృష్టిరాసులు ఆయన ఆజ్ఞలకు కట్టుబడి ఉన్నాయి. (ఖుర్ఆన్-30:26)
- దివి నుండి భువి దాకా యావత్తు పాలనా ఏర్పాట్లు ఆయనే నిర్వహిస్తున్నాడు. (32:5)
- భూమ్యాకాశాల సామ్రాజ్యమంతా ఆయనదే. సమస్త వ్యవహారాలు ఆయన వైపునకే మరలించబడతాయి. (ఖుర్ఆన్-57:5)
- పరిపాలన, రాచరిక వ్యవహారాల్లో ఆయనకు భాగస్వాములెవరూ లేరు. (25:2)
- ప్రతి విషయంలోనూ పాలనాహక్కు, రాజ్యాధికారం ఆయన చేతిలోనే ఉంది. (36:83)
- ఆయన తలచుకున్న ప్రతి పనీ చేసితీరుతాడు. (ఖుర్ఆన్-85:16)
- ఆయన ఏ పని చేసినా దానికి ఆయన ఎవరి ముందూ సమాధానం ఇచ్చుకోనవసరం లేదు. ఇతరులే ఆయన ముందు సమాధానం ఇచ్చుకోవలసి ఉంటుంది. (21:23)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا
جَاءَكُم مِّنَ الْحَقِّ ۙ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَإِيَّاكُمْ ۙ أَن تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِن كُنتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَادًا فِي
سَبِيلِي وَابْتِغَاءَ مَرْضَاتِي ۚ تُسِرُّونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا أَعْلَنتُمْ ۚ وَمَن يَفْعَلْهُ

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

విశ్వాసులారా! మీరు నామార్గంలో పోరాడేందుకు, నాప్రసన్నత కోసం (స్వస్థలం వదలి) బయలుదేరితే నాకూ, మీకూ (ఉమ్మడి) శత్రువులైనవారితో స్నేహం చేయకండి. మీ దగ్గరకొచ్చిన సత్యాన్ని తిరస్కరించినవారికి మీరెలా స్నేహహస్తం అందిస్తారు? మీరు కేవలం మీ ప్రభువైన దేవుడ్ని విశ్వసించారన్న కారణంగా వారు మిమ్మల్ని, దైవప్రవక్తను దేశంనుండి వెళ్ళగొట్టారే! అలాంటివారికి మీరు రహస్యంగా స్నేహసందేశం పంపుతారా?[1] మీరు రహస్యంగాగాని, బహిరంగంగాగాని చేసే ప్రతిపనీ నాకు బాగా తెలుసు. మీలో ఎవరైనా సరే ఇలాంటి చేష్టలకు పాల్పడితే అతను సన్మార్గం తప్పినట్లే. (1)

1. ఖురైష్ బహుదైవారాధకులు బనూబక్ర్ తెగవారితో సహకరిస్తూ మక్కాలో ముస్లింల మిత్రపక్షమైన ఖుజాఅ తెగపై దాడిచేసి ఘోర రక్తపాతం జరిపారు. ఈ విధంగా వారు హుదైబియా ఒప్పందం ఉల్లంఘించడంతో దైవప్రవక్త (స) మక్కాపై దాడిచేయడానికి నిర్ణయించుకున్నారు. ఈ సంగతి కొందరు ముఖ్యఅనుచరులకు తప్ప మరెవరికీ తెలియకుండా రహస్యంగా ఉంచారు.

అయితే హజ్రత్ హాతిబ్ బిన్ అబీబల్తా (రజి) మక్కా ఖురైషీయులకు ఒక మేలు చేసి వారి దౌర్జన్యం నుండి మక్కాలోని తనబంధువుల్ని కాపాడుకోవచ్చన్న ఉద్దేశ్యంతో ఈ రహస్యసమాచారాన్ని ఒక లేఖలో రాసి మక్కా వెళ్తున్న ఓ స్త్రీకి అందజేశారు. ఆమె ఆ లేఖ తీసుకొని బయలుదేరగానే దేవుడు ఈ విషయాన్ని దివ్యావిష్కృతి ద్వారా తన ప్రవక్తకు తెలియజేశాడు.

దైవప్రవక్త (సల్లం) వెంటనే, ఆమెను వెంబడించి ఉత్తరం తీసుకురావడానికి కొందరు అనుచరుల్ని మక్కా దిశగా పంపారు. వారు వెళ్ళి ఆమెను కలుసుకొని ఉత్తరం సంగతి అడిగారు. ఆమె తనదగ్గర ఎలాంటి ఉత్తరం లేదని బుకాయించడానికి ప్రయత్నించింది. అప్పుడు ప్రవక్తఅనుచరులు ఆమెను తీవ్రంగా మందలిస్తూ "మర్యాదగా ఆ ఉత్తరం మాకప్పగించు, లేదంటావా నీబట్టలు ఊడ దీసయినా సరే మేమా ఉత్తరం బయటికి తీయవలసి వస్తుంది" అన్నారు. దాంతో ఆ స్త్రీ భయపడి, తన కొప్పులో దాచిన ఉత్తరం బయటికి తీసి వారికప్పగించింది.

ఈ ఉత్తరం అందిన తర్వాత దైవప్రవక్త (సల్లం) హజ్రత్ హాతిబ్(రజి)ని పిలిపించి "ఏమిటీ నిర్వాకం?" అనడిగారు. ఆయన పొరపాటు అంగీకరించి ఆలేఖ రాయడంలో తన ఉద్దేశ్యం తెలియ జేస్తూ తాను మతభ్రష్టుణ్ణయి ఇలా చేయలేదని, తన విషయంలో తొందరపడవద్దని ప్రాధేయ పడ్డారు. ఈ మాటలు విని దైవప్రవక్త (సల్లం) ఆయన విశ్వాసం, నిజాయితీలను శంకించకుండా వదలిపెట్టారు. కాని హజ్రత్ ఉమర్ (ర) ఆవేశంతో "అనుమతించండి, ఒక్క వ్రేటుతో ఈ గోముఖ వ్యాఘ్రం తల నరికేస్తా" నని అన్నారు. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఆయన్ని వారిస్తూ "ఇతను బద్ర్‌యుద్ధంలో పాల్గొన్నాడు. నీకేం తెలుసు, దేవుడు బద్ర్ యుద్ధంలో పాల్గొన్న విశ్వాసుల్ని (పరలోకంలో) కలిసి, 'మీరేమి చేసివున్నా సరే, నేను మీ తప్పులు క్షమించాను' అని చెప్పవచ్చు" అన్నారు. హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) ఈమాట విని "వాస్తవం దేవునికి, ఆయన ప్రవక్తకే బాగా తెలుసు" అన్నారు.

مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ السَّبِيْلِ ۝ اِنْ يَّثْقَفُوْكُمْ يَكُوْنُوْا لَكُمْ اَعْدَآءً وَّيَبْسُطُوْٓا اِلَيْكُمْ اَيْدِيَهُمْ
وَاَلْسِنَتَهُمْ بِالسُّوْٓءِ وَوَدُّوْا لَوْ تَكْفُرُوْنَ ۝ لَنْ تَنْفَعَكُمْ اَرْحَامُكُمْ وَلَآ اَوْلَادُكُمْ ۚ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۚ يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ
وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝ قَدْ كَانَتْ لَكُمْ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِيْٓ اِبْرٰهِيْمَ وَالَّذِيْنَ مَعَهٗ ۚ اِذْ قَالُوْا
لِقَوْمِهِمْ اِنَّا بُرَءٰٓؤُا مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۫ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ
الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَآءُ اَبَدًا حَتّٰى تُؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ وَحْدَهٗٓ اِلَّا قَوْلَ اِبْرٰهِيْمَ لِاَبِيْهِ لَاَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَآ
اَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ۗ رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَاِلَيْكَ اَنَبْنَا وَاِلَيْكَ الْمَصِيْرُ ۝ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا
فِتْنَةً لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَاغْفِرْ لَنَا رَبَّنَا ۚ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيْهِمْ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ
لِّمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللّٰهَ وَالْيَوْمَ الْاٰخِرَ ۗ وَمَنْ يَّتَوَلَّ فَاِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيْدُ ۝ عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّجْعَلَ
بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِيْنَ عَادَيْتُمْ مِّنْهُمْ مَّوَدَّةً ۗ وَاللّٰهُ قَدِيْرٌ ۗ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ لَا يَنْهٰىكُمُ اللّٰهُ عَنِ

వారు మీమీద ఆధిక్యత వహిస్తే, మీపట్ల శత్రువైఖరి అవలంబించి మిమ్మల్ని తప్పక మాటలతో, చేతలతో (రకరకాలుగా) వేధిస్తారు. మీరు ఎలాగైనా మళ్ళీ అవిశ్వాసులైపోవాలని వారు కోరుకుంటున్నారు. మీ సంతానం, బంధుత్వాలు ప్రళయదినాన ఏ మాత్రం పనికిరావు. ఆరోజు దేవుడు మీమధ్య (ఈనాడున్న) సంబంధ బాంధవ్యాలన్నీ త్రెంచివేస్తాడు. ఆయన మీరు చేస్తున్న పనులన్నీ గమనిస్తూనే ఉన్నాడు. (2-3)

మీకు ఇబ్రాహీం, అతని అనుచరుల గాథలో మంచి ఆదర్శం ఉంది. వారు తమ జాతికి (ఎంతగానో నచ్చజెప్పి చివరికి) ఇలా అన్నారు: "మేము మీతో, దేవుడ్ని వదలి మీరు పూజిస్తున్న మిథ్యాదైవాలతో విసిగెత్తిపోయాం. మిమ్మల్ని (మీ మతవిధానాన్ని) తిరస్కరిస్తున్నాం. మీరు ఏకేశ్వరుడైన దేవుడ్ని విశ్వసించనంత వరకు మీకూ, మాకూ ఇక ఎలాంటి సంబంధం లేదు. మన ఉభయవర్గాల మధ్య శాశ్వతంగా విరోధం ఏర్పడింది."

అయితే ఇబ్రాహీం తన తండ్రితో "మీకోసం దేవుని దగ్గర ఏదైనా సాధించిపెట్టాలంటే నా చేతిలో ఏమీ లేదు. అయినా నేను మీ పాపమన్నింపుకు దేవుడ్ని తప్పక ప్రార్థిస్తాను" అన్నాడు. (తర్వాత అతను, అతని సహచరులు ఇలా ప్రార్థించారు:) "ప్రభూ! మేము నిన్నే నమ్ముకున్నాం. నీ వైపుకే మరలాము. చివరికి మేము నీ సన్నిధికే రావలసి ఉంది. ప్రభూ! మమ్మల్ని అవిశ్వాసుల కోసం పరీక్షగా చేయకు.[2] ప్రభూ! మా తప్పులు మన్నించు. నీవు అపార శక్తిసంపన్నుడవు, అసామాన్య వివేకవంతుడవు." (4-5)

వారి జీవన సరళిలో మీకు మంచి ఆదర్శం ఉంది. దేవుని సాన్నిధ్యాన్ని, అంతిమ దినం (ఆయన ప్రసాదించే స్వర్గసౌఖ్యాల)ను ఆశించే ప్రతి మనిషికీ అందులో మంచి ఆదర్శం ఉంది. దీనికి ఎవరైనా విముఖులైతే దేవుడు కూడా వారిని ఖాతరు చేయడు. ఆయన నిరపేక్షాపరుడు, స్వతహాగా ప్రశంసనీయుడు. ఎప్పుడో ఓరోజు దేవుడు మీకూ, మీరీనాడు విరోధం తెచ్చుకున్న వారికీ మధ్య ప్రేమాభిమానాలు జనింప జేయవచ్చు. దేవుడు (ఏ కార్యాన్నయినా సాధించగల) సర్వ శక్తిమంతుడు. (అంతేగాక) ఆయన గొప్ప క్షమాశీలి, అపార దయానిధి కూడా. (6-7)

2. అంటే, దేవా! మమ్మల్ని ఈ అవిశ్వాసుల దౌర్జన్యానికి గురిచేసి వారికి పరీక్ష పెట్టకు; అవిశ్వాసులు మమ్మల్ని చూసి హేళనచేస్తూ ఆనందించే పరిస్థితి కల్పించకు అని అర్థం.

الَّذِيْنَ لَمْ يُقَاتِلُوْكُمْ فِى الدِّيْنِ وَلَمْ يُخْرِجُوْكُمْ مِّنْ دِيَارِكُمْ اَنْ تَبَرُّوْهُمْ وَتُقْسِطُوْٓا اِلَيْهِمْ ۗ اِنَّ
اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِيْنَ ۝ اِنَّمَا يَنْهٰىكُمُ اللّٰهُ عَنِ الَّذِيْنَ قٰتَلُوْكُمْ فِى الدِّيْنِ وَاَخْرَجُوْكُمْ مِّنْ
دِيَارِكُمْ وَظٰهَرُوْا عَلٰٓى اِخْرَاجِكُمْ اَنْ تَوَلَّوْهُمْ ۚ وَمَنْ يَّتَوَلَّهُمْ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ۝ يٰٓاَيُّهَا
الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا جَآءَكُمُ الْمُؤْمِنٰتُ مُهٰجِرٰتٍ فَامْتَحِنُوْهُنَّ ۗ اَللّٰهُ اَعْلَمُ بِاِيْمَانِهِنَّ ۚ فَاِنْ عَلِمْتُمُوْهُنَّ
مُؤْمِنٰتٍ فَلَا تَرْجِعُوْهُنَّ اِلَى الْكُفَّارِ ۗ لَا هُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّوْنَ لَهُنَّ ۗ وَاٰتُوْهُمْ مَّآ اَنْفَقُوْا ۗ
وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اَنْ تَنْكِحُوْهُنَّ اِذَآ اٰتَيْتُمُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ ۗ وَلَا تُمْسِكُوْا بِعِصَمِ الْكَوَافِرِ وَسْئَلُوْا مَآ

ధర్మానికి సంబంధించిన వ్యవహారంలో మీతో యుద్ధం చేయని, మిమ్మల్ని మీ ఇండ్ల నుండి గెంటివేయనివారి పట్ల మీరు సత్ప్రవర్తనతో, న్యాయవైఖరితో మసలుకోవచ్చు. ఇలా చేయకుండా దేవుడు మిమ్మల్ని వారించడు. పైగా న్యాయంగా వ్యవహరించేవారిని ఆయన ప్రేమిస్తాడు. ధర్మం విషయంలో మీపై యుద్ధం చేసినవారితో, మిమ్మల్ని మీఇండ్ల నుండి గెంటివేసినవారితో మాత్రమే మీరు స్నేహం చేయడాన్ని దేవుడు వారిస్తున్నాడు. వారసలు మిమ్మల్ని వెళ్ళగొట్టడంలో పరస్పరం సహకరించుకున్నారు. కనుక అలాంటివారికి స్నేహహస్తం అందించేవారే దుర్మార్గులు. (8-9)

విశ్వాసులారా! విశ్వసించిన స్త్రీలు, హిజ్రత్ (వలస) చేసి మీ దగ్గరకు (మదీనా) వచ్చినప్పుడు (వారి విశ్వాసాన్ని) మీరు ఓసారి పరీక్షించుకోండి. నిజానికి వారి విశ్వాసస్థితి దేవునికే బాగా తెలుసు. వారు నిజమైన విశ్వాసులే అని మీరు నిర్ధారించుకుంటే ఇక వారిని అవిశ్వాసుల దగ్గరికి తిప్పిపంపకండి.[3] వారు అవిశ్వాసులకు (భార్యలుగా) ధర్మసమ్మతం కాలేరు. అవిశ్వాసులు కూడా వారికి (భర్తలుగా) ధర్మసమ్మతం కాలేరు. ఆ స్త్రీలకు ఇవ్వబడిన మహర్ ధనాన్ని వారి (భర్తల)కి తిరిగి ఇచ్చివేయండి. అప్పుడు మీరు ఆ స్త్రీలకు మహర్ చెల్లించి వారిని వివాహమాడవచ్చు. అందులో తప్పు లేదు.

3. హుదైబియా ఒప్పందంలో ఒక షరతు ఈవిధంగా ఉంది: "మక్కా నుండి ఎవరైనా పారిపోయి మదీనా వెళ్ళిపోతే అతడ్ని మక్కాకు తిరిగి పంపివేయాలి. కాని మదీనా నుండి ఎవరైనా మక్కాకు వస్తే అతడ్ని మదీనాకు తిరిగి పంపడం జరగదు."

ఈ షరతు ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) మక్కానుండి పారిపోయి వచ్చిన ముస్లిం పురుషుల్ని తిరిగి మక్కాకు తిప్పి పంపుతుండేవారు. ఇలా చాలామంది ముస్లిం పురుషుల్ని తిప్పి పంపడం జరిగింది. ఆ తర్వాత ముస్లిం స్త్రీలు మక్కా నుండి రావడం ప్రారంభించారు. మొట్టమొదట హజ్రత్ ఉమ్మెకుల్సూమ్ (రజి) మక్కా నుండి పారిపోయి మదీనా వచ్చారు. ఈ సంగతి తెలుసుకున్న ఆమె బంధువులు మదీనా వచ్చి ఒప్పందం ప్రకారం ఆమెను తమకు అప్పగించమని అడిగారు.

కాని దైవప్రవక్త (సల్లం) ఆమెను వారికి అప్పగించడానికి నిరాకరిస్తూ "ఒప్పందంలోని షరతు పురుషుల విషయంలో ఉందిగాని, స్త్రీల విషయంలో లేద"ని అన్నారు. అప్పుడు మక్కా నేతలు సంధి షరతుల్లోని పదజాలం గమనించి జరిగిన పొరపాటుకు తల బాదుకున్నారు.

మక్కా నుండి మదీనాకు వలసవచ్చే మహిళల విషయంలో విశ్వప్రభువు ఈ సూక్తిలో మరొక షరతు విధించాడు. అలా వచ్చిన మహిళలు ఇస్లాం ధర్మాన్ని విశ్వసించినవారా కాదా అనే విషయాన్ని పరీక్షించాలని, వారు విశ్వసించిన వారయితే వారిని అవిశ్వాసుల దగ్గరకు తిప్పి పంపకూడదని ఆయన ముస్లింలను ఆదేశించాడు.

أَنفَقْتُمْ وَلْيَسْأَلُوا مَا أَنفَقُوا ذَٰلِكُمْ حُكْمُ اللَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾ وَإِن فَاتَكُمْ
شَيْءٌ مِّنْ أَزْوَاجِكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ فَعَاقَبْتُمْ فَآتُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ أَزْوَاجُهُم مِّثْلَ مَا أَنفَقُوا وَاتَّقُوا
اللَّهَ الَّذِي أَنتُم بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَىٰ أَن لَّا يُشْرِكْنَ
بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ
وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِينَكَ فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعْهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾ يَا أَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَئِسُوا مِنَ الْآخِرَةِ كَمَا يَئِسَ الْكُفَّارُ مِنْ أَصْحَابِ الْقُبُورِ ﴿١٣﴾

آياتها ١٤ — سُورَةُ الصَّفِّ مَدَنِيَّةٌ (٦١) (١٠٩) — ركوعاتها ٢

మీరు కూడా అవిశ్వాసులైన స్త్రీలను మీ వైవాహికబంధంలో అట్టే ఆపి ఉంచకండి. అవిశ్వాసులైన మీ భార్యలకు మీరిచ్చిన మహర్ ధనాన్ని అడిగి తీసుకోండి. అలాగే అవిశ్వాసులు కూడా తమ ముస్లింభార్యలకు లోగడ ఇచ్చిన మహర్ ధనాన్ని వారి నుండి అడిగి తీసుకోవచ్చు. ఇది దైవాజ్ఞ. దేవుడు మీమధ్య (ఈవిధంగా) తీర్పు చేస్తున్నాడు. ఆయన సర్వం తెలిసినవాడు. ఎంతో వివేకవంతుడు. (10)

ఒకవేళ మీరు (అవిశ్వాసులైన) మీ భార్యలకు ఇచ్చిన మహర్ ధనం అవిశ్వాసుల నుండి మీకు తిరిగి లభించని పక్షంలో, మీ వంతు వచ్చినప్పుడు, అవిశ్వాసులకు మీరు చెల్లించవలసిన ధనాన్ని (వారికి అందజేయకుండా) ఇటు మహర్ నష్టపోయినవారికి ఇచ్చేయండి. మీరు విశ్వసించిన దేవునికి భయపడుతూ మసలుకోండి. (11)

ప్రవక్తా! (సత్యాన్ని) విశ్వసించిన స్త్రీలు నీ దగ్గరకు వచ్చి, దేవునికి (ఎవరినీ) సాటి కల్పించమని, దొంగతనం చేయమని, వ్యభిచరించమని, శిశుహత్యకు పాల్పడమని, అక్రమ సంబంధాల గురించిన అపనిందలు సృష్టించి వ్యాపింపజేయమని, మంచి విషయాల్లో నీకు అవిధేయత చూపమని ప్రమాణం చేస్తే, వారి చేత ప్రమాణం చేయించు. ఆ తరువాత వారి పాపమన్నింపు కోసం దేవుణ్ణి ప్రార్థించు. దేవుడు గొప్ప క్షమాశీలి, అపార దయామయుడు. (12)

విశ్వాసులారా! దైవాగ్రహానికి గురైన వారితో స్నేహం చేయకండి. చచ్చి సమాధుల్లో పడివున్న అవిశ్వాసులు ఎలా నిరాశ చెందారో అలాగే వీరు కూడా పరలోకం(లోని సౌఖ్యాల) పట్ల పూర్తిగా నిరాశ చెందారు. (13)

అవతరణ: మదీనా 61. సఫ్ (సైనికపంక్తి) సూక్తులు:14

ఈ అధ్యాయం హిజ్రీ శకం 3వ ఏట అవతరించి ఉండవచ్చని తెలుస్తోంది. ఇందులో విశ్వాసం రీత్యా విభిన్న తరగతులకు చెందిన ముస్లింలను సంబోధిస్తూ కొన్ని సూచనలు, హెచ్చరికలు చేయబడ్డాయి. దీనికోసం మూసా (అలైహి) అనుయాయుల ప్రవర్తన ఉదాహరణగా పేర్కొనబడింది. తరువాత యూదులతో కుమ్మక్కయి కుతంత్రాలకు పాల్పడుతున్న కపటవిశ్వాసుల వైఖరిని ఎండగట్టడం జరిగింది. ఆ తరువాత నిజమైన విశ్వాసుల గుణగణాలు, ఈసాప్రవక్త (అలై) అనుచరుల వినయవిధేయతలు ప్రస్తావించబడ్డాయి.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا
تَفْعَلُونَ ﴿٢﴾ كَبُرَ مَقْتًا عِندَ اللَّهِ أَن تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي
سَبِيلِهِ صَفًّا كَأَنَّهُم بُنْيَانٌ مَّرْصُوصٌ ﴿٤﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ لِمَ تُؤْذُونَنِي وَقَد تَّعْلَمُونَ
أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ فَلَمَّا زَاغُوا أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٥﴾ وَإِذْ
قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُم مُّصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَاةِ
وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِن بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ فَلَمَّا جَاءَهُم بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٦﴾ وَمَنْ

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

భూమ్యాకాశాల్లో ఉన్న అణువణువూ దేవుని ఔన్నత్యం చాటుతూ, ఆయన పవిత్రతను ప్రశంసిస్తోంది. ఆయన అపార శక్తిమంతుడు, అసామాన్య వివేకవంతుడు. (1)

విశ్వాసులారా! మీరు చేయనిదాన్ని గురించి మాట్లాడుతారెందుకు? చేయనిదాన్ని గురించి చెప్పుకోవడం దేవునికి చాలా అప్రియమైన విషయం.[1] దేవుడు తన మార్గంలో పంక్తులుతీరి దృఢమైన కాంక్రీటుగోడలా స్థిరంగానిలచి పోరాడేవారినే ప్రేమిస్తాడు.

మూసా తన జాతిప్రజల్ని ఉద్దేశించి అన్న మాటలు గుర్తుచేసుకో. అతను వారితో "నా జాతిప్రజలారా! నేను మీకోసం దేవుడు పంపిన ప్రవక్తనని తెలిసికూడా మీరు నన్ను వేధిస్తారెందుకు?" అన్నాడు. ఆ తర్వాత వారు వక్రమార్గంలో నడవగానే దేవుడు వారి హృదయాలను వక్రీకరించాడు. దేవుడు దుర్జనులకు ఎన్నటికీ సన్మార్గం చూపడు. (2-5)

మర్యం కుమారుడు ఈసా గాథ కూడా. అతను తన జాతితో "ఇస్రాయీల్ సంతతి ప్రజలారా! నేను మీకోసం దేవుడు పంపిన ప్రవక్తను. నాకు పూర్వం అవతరించిన తౌరాత్ గ్రంథాన్ని ధృవపరచేవాడ్ని. నాతర్వాత మరొక ప్రవక్త రానున్నాడని శుభవార్త అందజేస్తున్నాను. అతని పేరు 'అహ్మద్' అవుతుంది"[2] అన్నాడు. కాని అతను స్పష్టమైన నిదర్శనాలతో వారివద్దకు వచ్చినప్పుడు వారు "ఇది మంత్రజాలం మాత్రమే" అన్నారు. (6)

1. మాటలకు చేతలకు పొంతనలేని ద్వంద్వప్రమాణాలను దేవుడు ఎన్నటికీ హర్షించడు. మనసులో ఎలాంటి దురుద్దేశ్యం లేకపోయినా ఆచరణలో కాపట్య వైఖరి వ్యక్తపరచకూడదు.

దైవప్రవక్త (సల్లం) ఓసారి ఇలా ప్రవచించారు: "నాలుగు (అవాంఛనీయ) లక్షణాలు ఉన్నాయి. ఈ నాలుగు లక్షణాలు కలిగిఉన్నవాడు పరిపూర్ణ కపటి (మునాఫిఖ్)గా పరిగణించబడతాడు. వాటిలో ఒక లక్షణం కలిగి ఉన్నవాడు దాన్ని మానుకోనంతవరకు అతను ఒక కాపట్య లక్షణం కలిగి ఉన్నట్లే. ఆ నాలుగు ఇవి:- (1) నమ్మి ఏదైనా వ్యవహారం అప్పగిస్తే అందులో నమ్మకద్రోహానికి పాల్పడటం; (2) మాట్లాడితే అబద్ధాలు పలకడం; (3) వాగ్దానం (గాని, ప్రమాణంగాని) చేసి, దాన్ని నిలబెట్టుకోక పోవడం; (4) తగాదా వచ్చినప్పుడు నీతి నియమాలను గాలికి వదలి ఇష్టమొచ్చినట్లు వ్యవహరించడం." (బుఖారి, ముస్లిం)

2. ఇక్కడ హజ్రత్ ఈసా (అలైహి) తన తరువాత రాబోయే ప్రవక్త పేరు "అహ్మద్" అని స్పష్టంగా తెలియజేశారు. అంతిమ దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సల్లం)కు "అహ్మద్" అనే మరో పేరు కూడా ఉందన్న సంగతి జగద్విదితం. ఈ కారణంగానే గత 1400 సంవత్సరాల నుంచి ముస్లింలు

ముహమ్మద్ అహ్మద్, గులాం అహ్మద్, రియాజ్ అహ్మద్ లాంటి పేర్లు పెట్టుకుంటున్నారు. హజ్రత్ ఈసా (అలైహి) తన తరువాత 'అహ్మద్' అనే దైవప్రవక్త రానున్నాడని పేరు పెట్టి ప్రకటించారంటే ఆయనపై అవతరించిన ఇన్జీల్‌లో ఈపేరు తప్పకుండా ఉండివుంటుందని వేరే చెప్పనవసరం లేదు. అందువల్ల ఇన్జీల్ గ్రంథం పూర్వం ఏభాషలో ఉండేది, ఆ మూలగ్రంథానికి అనువాదాలకు అనువాదాలు జరుగుతూ, అందులోని 'అహ్మద్' అనే పేరు ఎలా మార్పుచెందుతూ వచ్చిందీ మొదలైన విషయాలను గురించి తెలుసుకుందాం.

ఈసా (మసీహ్) అలైహిస్సలాం కాలంలో పాలస్తీనా ప్రజలు సాధారణంగా సిరియక్ భాషలో మాట్లాడేవారు. ఆయన జన్మించడానికి దాదాపు రెండొందల ఏండ్లకు పూర్వమే హెబ్రూ భాష అంతరించి ఆ స్థానంలో సిరియక్ భాష ఉనికిలోకి వచ్చింది. ఆ కాలంలో రోమన్‌రాజ్యాల ప్రభావంతో పాలస్తీనాలో గ్రీకుభాష కూడా ప్రవేశించినప్పటికీ అది పాలకవర్గానికి, పరిపాలనా వ్యవహారాలకు మాత్రమే పరిమితమై ఉండేది. పాలస్తీనా జనసామాన్యం 'సిరియక్' భాషలోనే మాట్లాడేవారు. అందువల్ల ఇన్జీల్ కూడా 'సిరియక్' భాషలోనే అవతరించి ఉంటుంది.

బైబిల్‌లోని నాలుగు సువార్తలను మొట్టమొదట రాసినవారు హజ్రత్ ఈసా (అలైహి) నిష్క్రమణ తరువాత క్రైస్తవ మతంలో చేరి క్రీ.శ. 70 నుంచి 120 సంవత్సరాల మధ్యకాలంలో సిరియక్ భాష మాట్లాడే క్రైస్తవుల నోట విని గ్రీకు భాషలో రాశారు. అయితే వీటి అసలు ప్రతులు ఈనాడు ఎక్కడా లేవు. బైబిల్ ప్రచురణ కోసం ప్రయత్నాలు ప్రారంభమైనప్పుడు ప్రచురణ కర్తలకు నాల్గవ శతాబ్దానికి పూర్వం రాయబడిన గ్రీకు వ్రాతప్రతులు లభించలేదు. ఆ తరువాత కాలంలో రాయబడిన వ్రాతప్రతులు మాత్రమే లభించాయి.

కనుక మొట్టమొదట గ్రీకు భాషలో రాయబడిన బైబిల్ ఈ మూడు శతాబ్దాల కాలంలో ఎన్నెన్ని మార్పులకు గురి అయ్యిందో చెప్పలేము. క్రైస్తవ పండితులు బైబిల్‌లో తమ ఇష్టానుసారం మార్పులు, చేర్పులు చేయడంలో ఎలాంటి తప్పులేదని భావిస్తారు. "ఎన్‌సైక్లోపీడియా 1946"లోని బైబిల్ అధ్యాయంలో దాని రచయిత ఇలా రాశాడు:

"సువార్తలలో ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా మార్పులు, చేర్పులు జరిగాయి. ఉదాహరణకు, కొన్ని చోట్ల వాక్యాలకువాక్యాలే పూర్తిగా మార్చి వేరే మూలాల (Sources) నుండి తెచ్చి గ్రంథంలో చేర్చబడ్డాయి... అసలు గ్రంథంలో చేర్చడానికి కొందరికి ఎక్కడ్నుంచో కొన్ని విషయాలు దొరికాయి. అలాంటివారు ఒక లక్ష్యంతో ఈ మార్పులు, చేర్పులు బహిరంగంగానే చేశారు. (బైబిల్) గ్రంథాన్ని వీలైనంత ఎక్కువ ప్రయోజనకరమైనదిగా చేయడానికి, అందులో తమ తరఫున ఆ విషయాలను చేర్చే అధికారం తమకుందని వారు భావించేవారు... ఇలా అనేక మార్పులు, చేర్పులు రెండవ శతాబ్దంలోనే జరిగాయి. అయితే వాటికి ఆధారాలేమిటో తెలియదు."

దీన్నిబట్టి హజ్రత్ ఈసా (అలైహి) ప్రవచించిన సూక్తులు ఎలాంటి మార్పులు, చేర్పులకు గురికాకుండా యధాతథంగా ప్రస్తుత బైబిల్ దాకా చేరాయని గట్టిగా చెప్పలేము.

ఇప్పుడు బైబిల్ రాబోయే ప్రవక్తను గురించి ఏమంటున్నదో చూద్దాం. అంతిమ దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సల్లం) రాకను గురించి అనేకమంది ప్రవక్తలు భవిష్యత్‌ప్రకటనలు చేశారు. అంతిమ దైవప్రవక్త (సల్లం) యూదులలో "ఆ ప్రవక్త" (The Prophet)గా ఖ్యాతిచెందిన సంగతి యూద పండితులందరికీ తెలుసు. ఆ మహనీయుణ్ణి గురించి యోహాను సువార్తలో ఇలా ఉంది:

"నీ వెవడవని అడుగుటకు యూదులు యెరూషలేము నుండి యాజకులను లేవీయులను యోహాను వద్దకు పంపినప్పుడు అతడిచ్చిన సాక్ష్యమిదే. అతడు ఎరుగు గనక ఒప్పుకొనెను. క్రీస్తు (అభిషిక్తుడ)ను కానని ఒప్పుకొనెను. కాగా వారు - మరి నీవెవరవు, నీవు ఏలియావా అని అడుగగా

అతడు కాననెను. నీవు ఆ ప్రవక్తవా అని అడుగగా కానని ఉత్తరమిచ్చెను. కాబట్టి వారు నీవెవరవు? మమ్ము పంపినవారికి మేము ఉత్తరమియ్యవలెను గనక నిన్నుగూర్చి నీవేమి చెప్పుకొనుచున్నావని అతని నడిగిరి. అందుకతడు- ప్రవక్తయైన యోషయా చెప్పినట్లు నేను ప్రభువు త్రోవ సరళము చేయుడి అని అరణ్యములో ఎలుగెత్తి చెప్పు ఒకని శబ్దము అని చెప్పెను. పంపబడినవారు పరిసెయ్యులకు చెందినవారు. వారు- క్రీస్తువైనను, ఏలియావైనను, ఆ ప్రవక్తవైనను కానియెడల ఎందుకు బాప్తిస్మమిచ్చుచున్నావని అతనిని అడుగగా యోహాను- నేను నీళ్ళతో బాప్తిస్మ మిచ్చుచున్నాను గాని నా వెనుక వచ్చుచున్నవాడు మీ మధ్య ఉన్నాడు; మీరాయన నెరుగరు, ఆయన చెప్పుల వారును విప్పుటకైనను నేను యోగ్యుడను కానని వారితో చెప్పెను." (1:19-27)

ఏసుక్రీస్తు చెప్పిన మాటలు కూడా వినండి:

"నేను తండ్రిని వేడుకొందును. మీ యొద్ద ఎల్లప్పుడూ నుండుటకై ఆయన వేరొక ఆదరణకర్తను, అనగా సత్యస్వరూపియగు ఆత్మను మీకనుగ్రహించును. లోకము ఆయనను చూడదు. ఆయనను ఎరుగదు గనక ఆయనను పొందనేరదు; మీరు ఆయనను ఎరుగుదురు. ఆయన మీతో కూడా నివసించును, మీలో ఉండును." (14:16,17)

"నేను మీ యొద్ద ఉండగానే ఈ మాటలు మీతో చెప్పితిని. ఆదరణకర్త, అనగా తండ్రి నా నామమున పంపబోవు పరిశుద్ధాత్మ సమస్తమును మీకు బోధించి నేను మీతో చెప్పిన సంగతులన్నిటిని మీకు జ్ఞాపకము చేయును." (14:25,26)

"ఇకను మీతో విస్తరించి మాటలాడును; ఈ లోకాధికారి వచ్చుచున్నాడు. నాతో వానికి సంబంధమేమియు లేదు." (14:30)

"తండ్రి యెద్దనుండి మీయెద్దకు నేను పంపబోవు ఆదరణకర్త, అనగా తండ్రి యొద్ద నుండి బయలుదేరు సత్యస్వరూపియైన ఆత్మ వచ్చినప్పుడు ఆయన నన్నుగూర్చి సాక్ష్యమిచ్చును." (15:26)

"అయితే నేను మీతో సత్యము చెప్పుచున్నాను, నేను వెళ్ళి పోవుటవలన మీకు ప్రయోజనకరము; నేను వెళ్ళని యెడల ఆదరణకర్త మీ యొద్దకు రాడు; నేను వెళ్ళిన యెడల ఆయనను మీ యొద్దకు పంపుదును." (16:7)

ఇలా బైబిల్‌లో రాబోవు ప్రవక్తకు ఆప్రవక్త, ఆదరణకర్త, సత్యస్వరూపియగు ఆత్మ, పరిశుద్ధాత్మ మొదలైన పేర్లు ఇవ్వబడ్డాయి. ముఖ్యంగా "ఆదరణకర్త" అనే పేరు బైబిల్‌లో చాలా సార్లు వచ్చిన ప్రసిద్ధమైన పేరు. ఈ పేరు గ్రీకు భాషలోని యోహాను అసలు సువార్తలో పెరక్లిటస్ (Paracletus) అని ఉందని క్రైస్తవులు బల్లగుద్ది చెబుతారు. కాని దీని అర్థం నిర్ణయించడంలో క్రైస్తవ పండితులు పెద్దచిక్కు ఎదుర్కోవలసివచ్చింది. దానిక్కారణం Paracletus అనే పదానికి ఒక ప్రదేశం వైపునకు పిలవడం, సహాయం కొరకు అరవడం, హెచ్చరించడం, తిప్పుకోవడం, పురిగొల్పడం, అర్థించడం, వేడుకోవడం, ఓదార్చడం, సంతృప్తినివ్వడం, ధైర్యం చెప్పడం మొదలైన అనేక అర్థాలున్నాయి.

ఒరైజన్ (Origen) అనే అతను ఒకచోట Consolator అని, మరొక చోట Deprector అని అనువదించాడు. అయితే ఇతర భాష్యకారులు ఈ అనువాదాలు గ్రీకుభాష మూలపదంతో పొంతనలేకుండా ఉన్నాయని ఆరోపిస్తూ వాటిని రద్దుచేశారు. మరికొందరు Teacher అని అనువదించారు. ఇదీ మూలపదంలోని భావాన్ని స్ఫురింపజేయదు. అలాగే మరికొందరు Advocate అని, Assistant అని, Comforter అని, Consoler అని అనువదించారని ఎన్‌సైక్లోపేడియా ఆఫ్ బైబిల్ లిటరేచర్‌లో పెరిక్లిటస్ అనే పదాన్ని గురించి చెబుతూ తెలియజేయబడింది.

పోతే గ్రీకు భాషలోనే దాదాపు అలాంటి ఉచ్చారణను పోలిన మరో పదం ఉంది. దాన్ని Periclytos (పెరిక్లిటస్) అంటారు. దీనికి "ప్రశంసించబడినవాడు" అని అర్థం. ముహమ్మద్ అనే

పదానికి కూడా అరబీ భాషలో ఇదే అర్థం ఉంది. ముహమ్మద్ ప్రవక్త (సల్లం)కు మరోపేరు అహ్మద్ అని కూడా ఉందని మొట్టమొదటి పేరాలో పేర్కొనబడింది. అహ్మద్ అంటే అరబీభాషలో రెండర్థాలున్నాయి. ఒకటి, అందరికంటే ఎక్కువగా దేవుణ్ణి ప్రశంసించేవాడు. రెండు, అందరికంటే ఎక్కువగా ప్రశంసించబడినవాడు. దీన్నిబట్టి మొట్టమొదట గ్రీకు భాషలో రాయబడిన యోహాను సువార్తలో Periclytos (పెరిక్లిటస్) అనే పదమే ప్రయోగించబడి ఉంటుందని తెలుస్తోంది. అయితే క్రైస్తవులు ఈపదం తమ స్వకల్పిత విశ్వాసానికి వ్యతిరేకంగా ఉండటంతో కొన్నాళ్ళకు దాన్ని కాస్తా Paracletus (పెరక్లిటస్)గా మార్చిఉంటారు. ఇలా పదాలకుపదాలు, వాక్యాలకువాక్యాలు మార్చాడాన్ని వారు తప్పుగా భావించరు. (నాల్గవ పేరా చూడండి.)

బైబిల్‌లో పేర్కొనబడిన నాలుగు సువార్తలేగాక, క్రైస్తవ పండితులు ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా మరుగున పడవేసిన మరొక ప్రముఖ సువార్త గ్రంథం కూడా ఉంది. దాని పేరు బర్నబాస్ సువార్త. బైబిల్‌లోని నాలుగు సువార్తల రచయితలు తాము హజ్రత్ ఈసా (అలైహి) పన్నెండు మంది శిష్యుల్లోని వారమనిగాని, లేక ఆయన శిష్యుల నుండి సమాచారం సేకరించి తాము సువార్తలు రాశామనిగాని అందులో ఎక్కడా చెప్పుకోలేదు. దీనికి భిన్నంగా బర్నబాస్ తాను మొట్టమొదటి పన్నెండుమంది ఏసు అనుచరుల్లోని ఒకణ్ణని, మొదటి నుండి చివరిదాకా ఏసుతో పాటుండి, తాను కళ్ళారా చూసిన సంఘటనలను, చెవులారా విన్న మాటలను ఈ గ్రంథంలో పేర్కొంటున్నానని అన్నాడు. బైబిల్‌లో ఒక 'బర్నబా' ప్రస్తావన ఉంది. కాని అతను సువార్తలోని పన్నెండుమంది ఏసు శిష్యుల్లోని వాడు కాదు. ఆ జాబితాలో అతని పేరు లేదు. బర్నబాస్ సువార్తలోని పన్నెండు మంది శిష్యుల జాబితాలో బర్నబాస్ పేరుంది. కాని బైబిల్ సువార్తల్లోని పన్నెండు మంది శిష్యుల జాబితాలో బర్నబాస్ పేరు తొలగించి ఇతరుల పేరు చేర్చబడింది. దీనిక్కారణం బర్నబాస్ సువార్త క్రైస్తవుల స్వయంకృత విశ్వాసాలకు భిన్నంగా ఉండటమే.

అంతేకాదు, బర్నబాస్ సువార్త గ్రంథం మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సల్లం) జన్మించడానికి 75 సంవత్సరాల పూర్వం అయిదో శతాబ్దంలోనే నమ్మదగని గ్రంథాల జాబితాలోకి చేరిపోయింది. దాని పూర్వాపరాలకు సెయింట్ పాల్ శ్రీకారం చుట్టాడు. సెయింట్ పాల్ (పౌలస్) ఈసాప్రవక్త (అ) కాలంలో ఆయనకు బద్ధశత్రువుగా ఉండి, ఈసా (ఏసు) నిష్క్రమణ తరువాత అనేక సంవత్సరాలకు ఏసు అనుచర సంఘంలో చేరాడు. అప్పుడు యూదేతర ప్రజలను (బహుదైవారాధకులను) ఆకట్టుకోవడానికి అతను ఏసు ప్రవచనాలకు వ్యతిరేకంగా ఓ కొత్తమతాన్ని సృష్టించాడు.

ఈ కొత్త మతాన్ని ఈసా తొలి అనుచరవర్గం తీవ్రంగా నిరసించింది. కాని సెయింట్ పాల్ తెరచిన ఈ సులువైన మార్గం గుండా ఏసు అనుచర సంఘంలోకి వందలాది యూదేతర ప్రజలు రావడం ప్రారంభించడంతో వారి నిరసన అరణ్యరోదనే అయ్యింది. క్రమంగా వీరిసంఖ్య పెరుగుతూ క్రీ.శ. 325లో సెయింట్ పాల్ (పౌలస్) సొంత తాత్విక సరళికి సిసలైన క్రీస్తుమతంగా గుర్తింపు లభించింది. ఆ తరువాత ఇది రోమ్‌సామ్రాజ్యం అధికార మతంగా మారి క్రీ.శ. అయిదో శతాబ్దంలో సెయింట్ పాల్ మతవిషయాలున్న గ్రంథాలన్నీ నమ్మదగిన క్రైస్తవమత గ్రంథాలుగా, వాటికి వ్యతిరేకంగా ఉండే సువార్త గ్రంథాలన్నీ నమ్మదగని గ్రంథాలుగా నిర్ణయించారు. అలా నమ్మదగని గ్రంథాల జాబితాలోకి బర్నబాస్ సువార్త గ్రంథం కూడా చేరిపోయింది.

క్రైస్తవ పండితులు ఈ గ్రంథాన్ని ప్రజలకు అందుబాటులో లేకుండా చేయడానికి అనేక జాగ్రత్తలు తీసుకున్నారు. 16వ శతాబ్దంలో దీని లాటిన్ అనువాదానికి చెందిన ఒక ప్రతి పోప్ సిక్స్టస్ గ్రంథాలయంలో ఉండేది. అయితే దాన్ని చదవడానికి ఎవరికీ అనుమతి ఉండేది కాదు. 17వ శతాబ్దంలో అది అనేక చేతులు మారుతూ క్రీ.శ. 1738లో డయానా ఇంపీరియల్ లైబ్రరీకి చేరుకున్నది. క్రీ.శ. 1907లో దాని ఇంగ్లీషు అనువాదం ఆక్స్‌ఫర్డ్ క్లిండరన్ ప్రెస్ వారు ముద్రించారు.

అయితే ఆ తరువాత వెంటనే ఆ ప్రతులను ఓ ప్రత్యేక రీతిలో మటుమయం చేయడం జరిగింది. లాటిన్ అనువాదానికి చెందిన మరొక ప్రతి 18వ శతాబ్దంలో స్పెయిన్ భాషలో ప్రచురించబడినట్లు జార్జ్ సెల్ తానురాసిన ఒక గ్రంథంలో పేర్కొన్నాడు. కాని అది కూడా కొంత కాలానికి అదృశ్యమైపోయింది. అయితే ఆక్స్‌ఫర్డ్ క్లిండరన్ ప్రెస్ వారు ముద్రించిన ఇంగ్లీషు ప్రతి ఎలాగో ముస్లింల కంట బడటంతో దానికి ప్రాచుర్యం లభించింది.

ఈనాటి క్రైస్తవులు ఈ గ్రంథాన్ని ముస్లింలు రాసుకొని దానికి బర్నబాస్ పేరు పెట్టారని ఆరోపిస్తున్నారు. కాని పైన పేర్కొన్న చారిత్రక వాస్తవాలు దృష్టిలో పెట్టుకుంటే ఇది పూర్తిగా నిరాధారమైన ఆరోపణ అని, పసలేని వాదన అని ఇట్టే తేలిపోతుంది. ఇంతకూ బర్నబాస్ సువార్తలో ఏముందో తెలుసుకోదలచిన వారు ఆ గ్రంథం చదివితేనే ఈసా ప్రవక్త (అలై) ప్రవచనాల అసలు స్వరూపం తెలుస్తుంది. బర్నబాస్ సువార్త చదివేవారికి ఇంచుమించు ఖుర్ఆన్ చదువుతున్నట్లే అన్పిస్తుంది. చివరికి "లాఇలాహ ఇల్లల్లాహు ముహమ్మదుర్రసూలుల్లాహ్" (అల్లాహ్ తప్ప మరో ఆరాధ్యుడు లేడు, ముహమ్మద్ దైవప్రవక్త) యొక్క భావాన్ని స్ఫురింపజేసే వాక్యాలు కూడా ఇందులో ఉన్నాయి. ఇక్కడ నేను మచ్చుకు కొన్ని విషయాలు పేర్కొంటున్నాను:

"నా తరువాత యావత్తు దైవప్రవక్తల, మహనీయుల జ్యోతి స్వరూపుడు వస్తాడు. అతను దేవుని ప్రవక్త. అందువల్ల అతను దైవప్రవక్తలు చెప్పిన విషయాల (పై ప్రజలు వేసిన) చీకటి మీద వెలుగు ప్రసరింపజేస్తాడు." (అధ్యాయం-17)

"(ఇప్పటిదాకా) వచ్చిన ప్రతి దైవప్రవక్తా ఒకజాతి కోసం దైవకారుణ్యానికి సూచనగా ప్రభవించాడు. అంచేత ఆ ప్రవక్తలు బోధించిన విషయాలు అవి ఏ ప్రజలకు అందజేయబడ్డాయో వారిలో తప్ప ఇతరుల్లో వ్యాపించలేదు. అయితే దేవుని ప్రవక్త, దేవుడు అతనికి తన చేతి ముద్రను ఇచ్చినట్లు వస్తాడు. అప్పుడు అతను తన బోధనలు స్వీకరించే ప్రపంచ జాతులన్నిటికీ కారుణ్యాన్ని, మోక్షాన్ని చేకూర్చుతాడు. అతను దైవరాహిత్య ప్రజలపై అధికారం తీసుకొని వస్తాడు. విగ్రహారాధనను సమూలంగా తుడిచిపెడ్తాడు. దాంతో షైతాన్ తీవ్ర ఆందోళన చెందుతాడు." ఆ తరువాత హజ్రత్ ఈసా (అలైహి) తన అనుచరుల ముందు ఒక సుదీర్ఘ ఉపన్యాసమిస్తూ, ఆ ప్రవక్త ఇస్మాయిల్ సంతతిలో ఆవిర్భవిస్తాడని తెలియజేశారు. (అధ్యాయం-43)

"ఏసు (ఒక ప్రశ్నకు సమాధానమిస్తూ) ఇలా అన్నారు: ఆ మసీహ్ (అభిషిక్తుడు) పేరు 'ప్రశంసనీయుడు' (Admirable). దేవుడు అతని ఆత్మను సృష్టించినప్పుడు స్వయంగా ఆయనే అతనికీ పేరు పెట్టాడు. ఆ సందర్భంలో దేవుడు ఇలా అన్నాడు- 'ఓ ముహమ్మద్ నీ కోసమే నేను స్వర్గాన్ని, ప్రపంచాన్ని, అనేక జీవరాసుల్ని సృష్టించాను. వాటిని నీకు కానుకగా ఇస్తాను. కనుక అతని శుభనామం ముహమ్మద్." (అధ్యాయం-97)

హజ్రత్ ఈసా తన శిష్యులకు "నాశిష్యులలో ఒకడు నన్ను ముప్ఫయి నాణాలకు శత్రువులకు అమ్ముతాడ"ని అన్నారని బర్నబాస్ తన సువార్తలో రాశాడు. తర్వాత హజ్రత్ ఈసా ఇలా చెప్పారు:

"ఆ తరువాత నన్ను అమ్మినవాడే నాపేరు మీద చంపబడతాడని నేను నమ్ముతున్నాను. ఎందుకంటే దేవుడు నన్ను పైకి లేపుకున్న తరువాత ఆ ద్రోహి రూపాన్ని మార్చివేస్తాడు. అతడ్ని చూసిన ప్రతి వ్యక్తీ అతడు నేనేనని భావిస్తాడు. అతడు అవమానకరమైన చావు చస్తాడు. దానివల్ల కొంతకాలం వరకు నన్నే అప్రతిష్ఠపాలు చేయడం జరుగుతుంది. అయితే దేవుని పవిత్రప్రవక్త ముహమ్మద్ వచ్చిన తరువాత నామీద అపవాదు దూరం చేయబడుతుంది. దేవుడు ఇలా చేయడానికి కారణం నేనా మసీహ్ సత్యతను అంగీకరించాను. దీనికి ఆయన నాకు బహుమానంగా- నేను జీవించే ఉన్నానని, అవమానకరమైన చావుతో నాకెలాంటి సంబంధం లేదని ప్రజలు తెలుసుకుంటారు." (అధ్యాయం-113)

وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰی عَلَی اللّٰہِ الْکَذِبَ وَھُوَ یُدْعٰۤی اِلَی الْاِسْلَامِ ؕ وَاللّٰہُ لَا یَھْدِی الْقَوْمَ الظّٰلِمِیْنَ ۝۷
یُرِیْدُوْنَ لِیُطْفِـُٔوْا نُوْرَ اللّٰہِ بِاَفْوَاھِھِمْ ؕ وَاللّٰہُ مُتِمُّ نُوْرِہٖ وَلَوْ کَرِہَ الْکٰفِرُوْنَ ۝۸ ھُوَ الَّذِیْۤ اَرْسَلَ
رَسُوْلَہٗ بِالْھُدٰی وَدِیْنِ الْحَقِّ لِیُظْھِرَہٗ عَلَی الدِّیْنِ کُلِّہٖ وَلَوْ کَرِہَ الْمُشْرِکُوْنَ ۝۹ یٰۤاَیُّھَا الَّذِیْنَ
اٰمَنُوْا ھَلْ اَدُلُّکُمْ عَلٰی تِجَارَۃٍ تُنْجِیْکُمْ مِّنْ عَذَابٍ اَلِیْمٍ ۝۱۰ تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰہِ وَرَسُوْلِہٖ وَتُجَاھِدُوْنَ
فِیْ سَبِیْلِ اللّٰہِ بِاَمْوَالِکُمْ وَاَنْفُسِکُمْ ؕ ذٰلِکُمْ خَیْرٌ لَّکُمْ اِنْ کُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۝۱۱ یَغْفِرْ لَکُمْ ذُنُوْبَکُمْ
وَیُدْخِلْکُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِیْ مِنْ تَحْتِھَا الْاَنْھٰرُ وَمَسٰکِنَ طَیِّبَۃً فِیْ جَنّٰتِ عَدْنٍ ؕ ذٰلِکَ الْفَوْزُ
الْعَظِیْمُ ۝۱۲ وَاُخْرٰی تُحِبُّوْنَھَا ؕ نَصْرٌ مِّنَ اللّٰہِ وَفَتْحٌ قَرِیْبٌ ؕ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِیْنَ ۝۱۳ یٰۤاَیُّھَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا

ఇస్లాం వైపు పిలుస్తున్నా దాన్ని పెడచెవినపెట్టి, దేవుని విషయంలో అసత్యాలు పలికేవాడి కంటే మించిన దుర్మార్గుడు మరెవరుంటారు? అలాంటి దుర్మార్గులకు దేవుడు ఎన్నటికీ సన్మార్గం చూపడు. వీరసలు దేవుని (ఇస్లాం విప్లవ) జ్యోతిని నోటితో ఊది ఆర్పజూస్తున్నారు. కాని అవిశ్వాసులు ఎంత అసహ్యించుకున్నా దేవుడు తన జ్యోతిని పూర్తిగా (నేల నాలుగు చెరగులా) వ్యాపింపజేసి తీరుతానని నిర్ణయించు కున్నాడు. ఆయనే తన ప్రవక్తకు సన్మార్గం, సత్యధర్మం ఇచ్చి పంపినవాడు. అవిశ్వాసులు ఎంత ఈసడించుకున్నా సరే ఆయన దాన్ని సమస్త జీవన విధానాలపై ఆధిక్యత కలిగించడానికి ఇలా చేశాడు. (7-9)

విశ్వాసులారా! మిమ్మల్ని దుర్భరమయిన (నరక) యాతనల నుండి కాపాడగలిగే వ్యాపారపద్ధతిని గురించి మీకు తెలుపమంటారా? మీరు మనస్ఫూర్తిగా దేవుణ్ణి, ఆయన ప్రవక్తను విశ్వసించి ధనప్రాణాలు ఒడ్డి దైవమార్గంలో పోరాడండి. మీరు విషయం గ్రహించ గలిగితే అందులోనే మీ శ్రేయస్సు ఉంది. (10-11)

(ఈ ఆదేశాన్ని పాటిస్తే) దేవుడు మీ తప్పులు క్షమించి మిమ్మల్ని సెలయేరులు ప్రవహించే స్వర్గవనాలలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. ఆ శాశ్వత స్వర్గవనాలలో మీకు అద్భుతమైన నివాసగృహాలు ప్రసాదిస్తాడు. ఇదే గొప్ప విజయం.

అదీగాక మీరు కోరుతున్న ఇతర వస్తువులు కూడా ఆయన మీకు అనుగ్రహిస్తాడు. అదే దేవుని సహాయం, త్వరలోనే లభించనున్న విజయం. ప్రవక్తా! విశ్వాసులకు ఈ శుభవార్త అందజెయ్యి. (12-13)

"ముహమ్మద్! దేవుడు నీకు తోడుగా ఉండుగాక. ఆయన నన్ను నీ చెప్పులవారు కట్టగల యోగ్యుడ్ని చేయుగాక. ఈమాత్రం స్థానం లభించినా నేను గొప్ప ప్రవక్త నవుతాను, దేవుని మహోన్నత శక్తి స్వరూపుణ్ణవుతాను." (అధ్యాయం-44)

"ఆ దైవప్రవక్త తరువాత ఇతర ప్రవక్తలు కూడా వస్తారా? అని తాంత్రిక నాయకుడు ప్రశ్నించాడు. దానికి ఏసు సమాధానమిస్తూ 'అతని తరువాత దేవుని సత్యప్రవక్తలు ఎవరూ రారు. కాని చాలామంది అసత్యప్రవక్తలు వస్తారు. దీన్ని గురించి నాకెంతో విచారంగా ఉంది. దేవుని న్యాయవంతమైన నిర్ణయాల కారణంగా షైతాన్ వారిని రంగంలోకి దించుతాడు. వారు నాసువార్తల చాటున తమను తాము మరుగు పరచుకుంటారు' అని చెప్పారు." (అధ్యాయం-97)

(ఈ వివరాలన్నీ మౌలానా మౌదూదీగారి తఫ్‌హీముల్ ఖుర్‌ఆన్ నుండి గ్రహించబడ్డాయి.)

کُوْنُوْۤا اَنْصَارَ اللّٰہِ کَمَا قَالَ عِیْسَی ابْنُ مَرْیَمَ لِلْحَوَارِیّٖنَ مَنْ اَنْصَارِیْۤ اِلَی اللّٰہِ ؕ قَالَ الْحَوَارِیُّوْنَ
نَحْنُ اَنْصَارُ اللّٰہِ فَاٰمَنَتْ طَّآئِفَۃٌ مِّنْ بَنِیْۤ اِسْرَآءِیْلَ وَکَفَرَتْ طَّآئِفَۃٌ ۚ فَاَیَّدْنَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا عَلٰی
عَدُوِّھِمْ فَاَصْبَحُوْا ظٰھِرِیْنَ ۝۱۴

(۶۲) سُوْرَۃُ الْجُمُعَۃِ مَدَنِیَّۃٌ (۱۱۰) — اٰیَاتُھَا ۱۱ — رُکُوْعَاتُھَا ۲

بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

یُسَبِّحُ لِلّٰہِ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ الْمَلِکِ الْقُدُّوْسِ الْعَزِیْزِ الْحَکِیْمِ ۝۱ ھُوَ الَّذِیْ بَعَثَ فِی
الْاُمِّیّٖنَ رَسُوْلًا مِّنْھُمْ یَتْلُوْا عَلَیْھِمْ اٰیٰتِہٖ وَیُزَکِّیْھِمْ وَیُعَلِّمُھُمُ الْکِتٰبَ وَالْحِکْمَۃَ ۗ وَاِنْ کَانُوْا مِنْ قَبْلُ
لَفِیْ ضَلٰلٍ مُّبِیْنٍ ۝۲ وَّاٰخَرِیْنَ مِنْھُمْ لَمَّا یَلْحَقُوْا بِھِمْ ؕ وَھُوَ الْعَزِیْزُ الْحَکِیْمُ ۝۳ ذٰلِکَ فَضْلُ اللّٰہِ یُؤْتِیْہِ
مَنْ یَّشَآءُ ؕ وَاللّٰہُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِیْمِ ۝۴ مَثَلُ الَّذِیْنَ حُمِّلُوا التَّوْرٰىۃَ ثُمَّ لَمْ یَحْمِلُوْھَا کَمَثَلِ الْحِمَارِ

విశ్వాసులారా! మర్యం కుమారుడు ఈసా (ప్రవక్త) తన శిష్యుల్ని సంబోధిస్తూ "దేవుని వైపు (ప్రజల్ని పిలవడంలో) నాకు సహాయపడే వారెవరైనా ఉన్నారా?" అని అడిగాడు. దానికి వారు "మేమున్నాం దేవుని సహాయకులం" అన్నారు.

ఇలా మీరు కూడా దేవుని (ధర్మాని)కి సహాయకులుగా ఉండండి. ఆ సందర్భంలో ఇస్రాయీల్ సంతతిలో ఒక వర్గం (ఈసాను) విశ్వసించింది; రెండవ వర్గం తిరస్కరించింది. తరువాత మేము విశ్వాసులకు వారి విరోధులకు వ్యతిరేకంగా సహాయం చేశాము. (చివరికి) వారే విజయం సాధించారు. (14)

62. జుముఅ (సప్తాహ సమావేశం)

అవతరణ: మదీనా ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ సూక్తులు: 11

ఈ అధ్యాయంలోని మొదటి 8 సూక్తులు హి.శ ఏడవ ఏటన, చివరి 9-11 సూక్తులు హి.శ. ప్రారంభంలో అవతరించినట్లు తెలుస్తోంది. ఇందులో యూదుల ఇస్లాం వ్యతిరేక కార్యకలాపాలను విమర్శిస్తూ, వారికి కొన్ని హితవులు ఇవ్వబడ్డాయి. చివర్లో ముస్లింలకు శుక్రవారం సమావేశం గురించి కొన్ని ఆజ్ఞలు జారీ చేయబడ్డాయి.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

భూమ్యాకాశాల్లో ఉన్న ప్రతీదీ దేవుని ఔన్నత్యం చాటుతూ, ఆయన పవిత్రతను ప్రశంసిస్తోంది. ఆయన (విశ్వ) సామ్రాట్టు, పరిశుద్ధుడు, సర్వ శక్తిమంతుడు, మహా వివేకవంతుడు. (1)

ఆయనే నిరక్షరాస్యుల్లో వారిజాతికే చెందిన ఒక ప్రవక్తను ప్రభవింపజేశాడు. ఆ ప్రవక్త వారికి దైవసూక్తులు విన్పిస్తూ వారి జీవితాలు సంస్కరిస్తున్నాడు. వారికి గ్రంథంలోని విషయాల్ని, వివేకాన్ని నేర్పుతున్నాడు. దీనికిపూర్వం వారు పూర్తిగా మార్గవిహీనులై ఉండేవారు. (అతని దౌత్యం) వారిలో ఇంకాచేరని (ఇతర జాతుల, భావితరాల) వారికి కూడా వర్తిస్తుంది. దేవుడు అపార శక్తిమంతుడు, వివేకవంతుడు. ఇది దేవుని అనుగ్రహం; దేవుడు తాను కోరినవారికి దాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. ఆయన గొప్ప అనుగ్రహశీలి. (2-4)

يَحْمِلُ أَسْفَارًا ۚ بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ ۚ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥﴾
قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا إِنْ زَعَمْتُمْ أَنَّكُمْ أَوْلِيَاءُ لِلَّهِ مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٦﴾ وَلَا يَتَمَنَّوْنَهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٧﴾ قُلْ إِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي
تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلَاقِيكُمْ ۖ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾ ع ١١
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ۚ ذَٰلِكُمْ

తౌరాత్ (ఆజ్ఞలు పాటించే) బాధ్యత మోపబడినవారు ఆ బాధ్యత నిర్వహించలేదు. వారిని పుస్తకాలుమోసే గాడిదతో పోల్చవచ్చు. (తౌరాత్జ్ఞానం తెలిసి కూడా అంధులై) దైవసూక్తుల్ని నిరాకరించినవారు అంతకంటే దిగజారిపోయారు. ఇలాంటి దుర్మార్గులకు దేవుడు సన్మార్గం చూపడు. (ప్రవక్తా!) వారితో ఇలా అను: "యూదులుగా మారిన ప్రజలారా![1] మానవులందరిలో మీరొక్కరే దేవునికి అత్యంత ప్రియమైనవారని కదా మీ వాదన! మీ వాదన నిజమైతే చావును కోరుకోండి (చూద్దాం)." (5-6)

కాని వారు చావును ఎన్నటికీ కోరుకోరు, తాము చేసిన అకృత్యాల కారణంగా. (వారికసలు చావంటేనే భయం.) ఆ దుర్మార్గుల సంగతి దేవునికి బాగా తెలుసు. (7)

వారికిలా చెప్పు: "ఏ మృత్యువు నుండి మీరు పారిపోవడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారో ఆ మృత్యువు మిమ్మల్ని కబళించి తీరుతుంది. ఆ తర్వాత మీరు గోచర, అగోచరాలన్నీ ఎరిగిన దేవుని సన్నిధిలో ప్రవేశపెట్టబడతారు. అప్పుడాయన మీరు (ఇహలోకంలో) ఏమేమి చేస్తుండేవారో అంతా మీ ముందు రట్టు చేస్తాడు." (8)

విశ్వాసులారా! శుక్రవారం సమావేశం[2] రోజున నమాజు కోసం పిలుపునిచ్చినప్పుడు మీరు వెంటనే అమ్మకం, కొనుగోళ్ళ వ్యవహారాలు వదిలేసి దైవస్మరణ (ధర్మబోధ)

1. ప్రతి యుగంలోనూ దేవుడ్ని, ఆనాటి దైవప్రవక్తను విశ్వసించినవారిని ముస్లింలు అంటారు. కాని దైవప్రవక్తల తదనంతరం ప్రజలు వారిబోధనలు విస్మరించడమే గాక ఈ పేరు కూడా మార్చారు. యూదులు కూడా అలాగే చేశారు. వారు యాఖూబ్ ప్రవక్త నాల్గవ కుమారుడైన యహూదా సంతతికి చెందిన వారయినందున తమను యూదులుగా పేరు మార్చుకున్నారు.

2. మూఢకాలంలో అరబ్బులు శుక్రవారాన్ని "యౌముల్అరూబా" పేరుతో ప్రత్యేక ఆరాధనా దినంగా పాటించేవారు. దీన్ని దైవప్రవక్త (స) ముస్లింల కోసం "జుముఅ" పేరుతో నిర్ణయించారు.

ఇస్లాంకు పూర్వం యూదుల్లో వారంలో ఒక రోజును ప్రత్యేక ఆరాధనా దినంగా, జాతీయ చిహ్నంగా పరిగణించే సంప్రదాయం ఉండేది. దానికోసం వారికి శనివారం నిర్ణయించబడింది. శనివారం దేవుడు ఇస్రాయీల్ సంతతివారిని ఫిరౌన్ చక్రవర్తి బానిసత్వం నుండి విముక్తి కలిగించడం వల్ల ఆరోజు వారికి ప్రత్యేక ఆరాధనాదినంగా, వారి జాతీయచిహ్నంగా నిశ్చయించబడింది.

దాన్ని చూసి క్రైస్తవులు కూడా తమ కోసం ప్రత్యేక ఆరాధనా దినంగా, జాతీయ చిహ్నంగా ఆదివారాన్ని నిర్ణయించుకున్నారు. ఇది వారి సొంత నిర్ణయమే కాని, ఈసా (అలై) చేసిన నిర్ణయం కాదు. ఆయనపై అవతరించిన ఇన్జీల్లో అలాంటి ఆదేశం ఏదీలేదు. ఆదివారం ఏసుక్రీస్తు శిలువపై ప్రాణం విడిచిన తర్వాత, ఆరోజే సమాధి నుండి లేచి పైకి వెళ్ళాడని క్రైస్తవులు నమ్ముతారు. ఈ కారణంగానే ఆ తర్వాతి కాలం క్రైస్తవులు ఆదివారాన్ని ప్రత్యేక ఆరాధనాదినంగా నిర్ణయించుకున్నారు. క్రీ.శ. 321లో రోమన్ ప్రభుత్వం దాన్ని సాధారణ సెలవుదినంగా పరిగణిస్తూ ఆజ్ఞ జారీచేసింది.

خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩﴾ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ
اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٠﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انْفَضُّوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ
ع ٢ ١٢ قَائِمًا ۚ قُلْ مَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ اللَّهْوِ وَمِنَ التِّجَارَةِ ۚ وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿١١﴾

آیاتها ١١ (٦٣) سُورَةُ الْمُنَافِقُونَ مَدَنِيَّةٌ (١٠٤) رکوعاتها ٢

వైపుకు పరుగెత్తండి. మీరు అర్థం చేసుకుంటే ఇది మీకెంతో శ్రేయస్కరమైనది.

నమాజ్ ముగిసిన తరువాత మీరు యధాప్రకారం నేల నలువైపులా విస్తరించి దైవానుగ్రహం (ఉపాధి) అన్వేషించవచ్చు. (ఆ సందర్భంలో కూడా) దేవుడ్ని ఎక్కువగా స్మరిస్తూ ఉండండి. దీనివల్ల మీకు సాఫల్యభాగ్యం లభించవచ్చు. (9-10)

వారు వ్యాపారసంరంభం, వినోదం చూడగానే నిన్ను నిలబడ వదిలేసి వాటి వైపు పరుగెత్తారు. వారికిలా చెప్పు: "ఈ వ్యాపారం, వినోదాలకంటే దేవుని దగ్గర ఉన్నవి అనేక రెట్లు శ్రేష్ఠమైనవి. దేవుడు అందరికంటే అత్యంత శ్రేష్ఠమైన ఉపాధిప్రదాత."(11)

అవతరణ: మదీనా 63. మునాఫిఖూన్ (కపటులు) సూక్తులు:11

ఈ అధ్యాయం హిజ్రీశకం 6వ యేట అవతరించింది. దీన్ని అర్థం చేసుకోవడానికి ఈ క్రింది పూర్వాపరాలు తెలుసుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది.

మదీనాలోని ఔస్, ఖజ్రజ్ తెగలు అంతర్యుద్ధాలతో విసిగిపోయి చివరికి అందరూ కలసి ఖజ్రజ్ తెగకు చెందిన అబ్దుల్లా బిన్ ఉబయి అనే ఆసామిని రాజుగా చేసుకొని ఆయన ఏలుబడిలో సమైక్యమయి ఉండాలని నిశ్చయించుకున్నారు. అలాంటి స్థితిలో ఈ రెండు తెగలకు చెందిన కొందరు ప్రముఖులు మక్కా వెళ్ళి ఇస్లాం స్వీకరించడం జరిగింది. దాంతోపాటు వారు దైవప్రవక్త (స)ను మదీనా వచ్చేయమని ఆహ్వానించారు. దాని ప్రకారం దైవప్రవక్త (స) తన అనుచరులతో మక్కా వీడి మదీనా వచ్చేశారు.

ఆయన రాకతో మదీనాలో అనేకమంది ఇస్లాం స్వీకరించారు. దాంతో అబ్దుల్లా బిన్ఉబై మదీనా నాయకత్వం తననుండి చేజారిపోతోందని గ్రహించి ఇష్టం లేకపోయినా తన నమ్మినబంట్లతో ఇస్లాంలో చేరిపోయాడు. అయితే దైవప్రవక్త (స) మీద కసి పెంచుకొని లోలోన విద్రోహచర్యలకు పాల్పడటం ప్రారంభించాడు. ఉహుద్ యుద్ధసమయంలో అతను తన మూడువేల మంది అనుచరులతో రంగం నుండి జారుకున్నాడు. అతను, అతని అనుచరమూకలు అటు యూదులతో, మక్కా అవిశ్వాసులతో కూడా రహస్యమంతనాలు జరుపుతూ ఎప్పుడూ ఏదో ఒక దుమారం లేవదీస్తుండేవారు.

ఓసారి ఇస్లామీయ సైన్యం బనీ ముస్తలిఖ్ తెగను ఓడించి అదే ప్రాంతంలోని ఒక బావి దగ్గర విడిది చేసింది. అయితే హఠాత్తుగా ఇద్దరు ముస్లింల మధ్య ఏదో

ఇస్లాం యూదులకు, క్రైస్తవులకు భిన్నంగా ముస్లింల కోసం శుక్రవారాన్ని ప్రత్యేక ఆరాధనా దినంగా నిర్ణయించింది. ఆరోజు ముస్లింలు వ్యాపారం, ఉద్యోగం వగైరా ప్రాపంచిక వ్యవహారాలన్నీ కట్టిపెట్టి జుమానమాజు కోసం సిద్ధంకావాలని దేవుడు ఆదేశిస్తున్నాడు. ముఖ్యంగా "అజాన్" కాగానే ప్రాపంచిక కార్యకలాపాలు పూర్తిగా వదిలెయ్యాలి. అజాన్ తర్వాత కూడా ప్రాపంచిక కార్యకాలాపాలు కొనసాగించడాన్ని ధర్మవేత్తలు హరాం (నిషిద్ధం)గా పరిగణించారు.

కారణంగా తగాదావచ్చి పరిస్థితి కొట్టుకునేవరకు పోయింది. అందులో ఒకడు సహాయం కోసం అన్సారులను (అంటే పూర్వంనుంచి మదీనాలో ఉంటున్నవారిని) ఎలుగెత్తి పిలిచాడు. రెండవ వ్యక్తి కూడా ముహాజిర్లను (అంటే మక్కా నుండి మదీనాకు శరణార్థులుగా వచ్చినవారిని) సహాయం కోసం ఎలుగెత్తి పిలిచాడు. అబ్దుల్లా బిన్ ఉబై ఈగొడవ సంగతి తెలియగానే ముహాజిర్ ముస్లింలకు వ్యతిరేకంగా అన్సార్ ముస్లింలను రెచ్చగొట్టడానికి ప్రయత్నించాడు. దాంతో ముహాజిర్ల తరఫున కొందరు, అన్సార్ల తరఫున కొందరు తగాదా స్థలానికి పరుగెత్తుకు వచ్చారు.

ఇలా ముస్లింలు రెండువర్గాలుగా చీలిపోయి ఘర్షించుకుంటూ ఒకర్నొకరు చంపుకోవడానికి సిద్ధమయ్యారు. అంతలో దైవప్రవక్త (స) వచ్చి "ఏమిటీ అజ్ఞానపు పిలుపు? మీరేమిటీ, ఈ అజ్ఞానపు పిలుపునివ్వడమేమిటీ!" అని మందలించారు. అప్పుడు ఇరు వర్గాల పెద్దమనుషులు కొందరు కలగజేసుకొని ఈగొడవను అంతమొందించారు.

ఆ తర్వాత కపటులు అబ్దుల్లా దగ్గరికెళ్ళి "ఇప్పటిదాకా నువ్వేదో మమ్మల్ని ఉద్ధరిస్తావని ఆశలుపెట్టుకున్నాం. కాని ఈరోజు నీవు మాకు వ్యతిరేకంగా ఆ దరిద్రులకే సహకరించావు" అని ఎత్తిపొడిచారు. దానికి అబ్దుల్లా మండిపడుతూ "అసలు ఇదంతా మీ నిర్వాకమే. మీరే వాళ్ళను మీదేశంలో ఆశ్రయమిచ్చారు. వారికోసం డబ్బు ఖర్చుపెట్టారు. చివరికి వాళ్ళు బలిసిపోయి మనకే ప్రత్యర్థులైపోయారు... దైవసాక్షి! మదీనా చేరుకున్నాక మనలో గౌరవనీయుడైన వ్యక్తి నీచుడ్ని అక్కడ్నుంచి వెళ్ళగొడ్తాడు" అని అన్నాడు.

అప్పుడక్కడ జైద్ బిన్ అర్ఖం అనే ఓ బాలుడు కూడా ఉన్నాడు. అతనీ మాటలు విని, వెళ్ళి తన పినతండ్రికి తెలియజేశాడు. ఆయన వెళ్ళి దైవప్రవక్త (స)కు తెలియజేశాడు. దైవప్రవక్త (స) వెంటనే జైద్‌ని పిలిచి "బాబూ! నువ్వక్కడ విన్న మాటలేమిటో మరోసారి చెప్పు" అన్నారు. ఆ అబ్బాయి ఉన్నదిఉన్నట్లు వివరంగా చెప్పాడు. దానికి దైవప్రవక్త (స) "బహుశా నీవు ఇబ్నెఉబై పట్ల కోపంగా ఉన్నావు కాబోలు. లేక వినడంలో పొరబడి ఉండవచ్చు" అన్నారు. ఆ బాలుడు తల అడ్డంగా తిప్పుతూ "లేదండీ! దైవసాక్షిగా చెబ్తున్నా నేనీ మాటలన్నీ (నా చెవులారా) అతని నోట విన్నాను" అన్నాడు.

అప్పుడు దైవప్రవక్త ఇబ్నెఉబైని పిలిచి అడిగితే, అతను దేవుని మీద ప్రమాణం చేస్తూ తానీమాటలు అనలేదని బొంకాడు. కొందరు అన్సార్ పెద్దలు కల్పించుకొని "ఈ పిల్లవాడు అపార్థం చేసుకొని ఉంటాడు. ఇబ్నెఉబయి మా నాయకుడు, పెద్దమనిషి. అతని ముందు ఈ పిల్లవాడి మాటల్ని పట్టించుకోకండి" అని సర్దిచెప్పారు. మరికొందరు జైద్‌ని మందలించారు. పాపం! ఆ పిల్లవాడు బిక్కమొహం వేసుకున్నాడు. కాని దైవప్రవక్త (స)కు ఇబ్నెఉబయి ఎలాంటివాడో, ఆ బాలుడు ఎలాంటివాడో బాగా తెలుసు.

ఆ తర్వాత దైవప్రవక్త (స) వెంటనే సైన్యం మదీనాకు బయలుదేరాలని ఆదేశించారు. సైన్యం నిర్విరామంగా ముప్పైగంటలు ప్రయాణించేశాక ఓచోట విడిదిచేయించారు. యోధులు బాగా అలసిపోవడంతో మేను వాల్చగానే చాలామంది నిద్రపోయారు.

అంతకుముందు దారిలో హజ్రత్ ఉసైద్ బిన్ హుజైర్ (రజి) దైవప్రవక్త (స)ను కలుసుకొని "దైవప్రవక్తా! మీరీ రోజు ఎందుకో అనువుగాని వేళలో సైన్యానికి బయలుదేరమని ఆజ్ఞాపించారు?" అనడిగారు. దానికి దైవప్రవక్త (స) "మీ మనిషి ఎంత ప్రయోజనకరమైన మాటన్నాడో వినలేదా?" అన్నారు. "ఎవరండీ ఆ మనిషి?" ప్రశ్నించారు

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

إِذَا جَآءَكَ الْمُنٰفِقُوْنَ قَالُوْا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُوْلُ اللّٰهِ ۘ وَ اللّٰهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُوْلُهٗ ۗ وَ اللّٰهُ يَشْهَدُ إِنَّ
الْمُنٰفِقِيْنَ لَكٰذِبُوْنَ ① اِتَّخَذُوْٓا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۗ إِنَّهُمْ سَآءَ مَا كَانُوْا
يَعْمَلُوْنَ ② ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ اٰمَنُوْا ثُمَّ كَفَرُوْا فَطُبِعَ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُوْنَ ③ وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ
أَجْسَامُهُمْ ۗ وَإِنْ يَّقُوْلُوْا تَسْمَعْ لِقَوْلِهِمْ ۗ كَأَنَّهُمْ خُشُبٌ مُّسَنَّدَةٌ ۗ يَحْسَبُوْنَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ ۗ هُمُ

హజ్రత్ ఉసైద్ (రజి). "అబ్దుల్లా బిన్ ఉబై" చెప్పారు దైవప్రవక్త (స). "ఏమన్నాడేమిటి?" అడిగారు మళ్ళీ ఆయన. "మదీనా వెళ్ళాక గౌరవనీయుడు నీచుడ్ని అక్కడ్నుంచి వెళ్ళగొడ్తాడట" అన్నారు దైవప్రవక్త (స). "దైవప్రవక్తా! దైవసాక్షిగా చెబుతున్నాను. అసలు మీరు గౌరవనీయులు. వాడే నీచుడు. మీరు ఎప్పుడు తలచుకుంటే అప్పుడు అతడ్ని నగరం నుంచి వెళ్ళగొట్టగలరు" అన్నారు హజ్రత్ ఉసైద్ (రజి).

ఈసంగతి క్రమంగా అన్సార్ ముస్లింలలో వ్యాపించింది. ఇబ్నెఉబై పట్ల వారిలో ఆగ్రహావేశాలు వ్యక్తమయ్యాయి. కొందరతనితో 'వెళ్ళి దైవప్రవక్తకు క్షమాపణ చెప్పుకో' అన్నారు. కాని అతను తీవ్రంగా స్పందిస్తూ "మీరు ఆయన్ని విశ్వసించమన్నారు. నేను విశ్వసించాను. మీరు నన్ను జకాత్ ఇవ్వమన్నారు. నేను జకాత్ కూడా ఇచ్చా. నేనిక ముహమ్మద్‌కు సాష్టాంగపడటం ఒక్కటే మిగిలింది"అన్నాడు. అన్సారులు ఈ మాటలు విని ఆగ్రహోదగ్రులైపోయి అతనికి శాపనార్థాలు పెట్టారు.

ఇలా సైన్యం మదీనా సమీపానికి చేరుకుంది. అప్పుడు ఇబ్నెఉబై కొడుకు హజ్రత్ అబ్దుల్లా (రజి) పట్టణముఖద్వారం వద్దకు చేరుకొని తండ్రిని నగరంలో ప్రవేశించనీయకుండా కత్తిదూసి అడ్డగిస్తూ "మీరు మదీనా చేరుకున్నాక గౌరవనీయుడు నీచుడ్ని వెళ్ళగొడ్తానని అన్నారు. ఇప్పుడు గౌరవనీయుడు మీరో లేక దేవుడు, ఆయన ప్రవక్తో చూడండి. దైవసాక్షి! మిమ్మల్ని దైవప్రవక్త (స) అనుమతించనంత వరకు నేను మిమ్మల్ని పట్నంలోకి పోనివ్వను" అని అన్నారు. ఇబ్నెఉబై బిత్తరబోయి "ప్రజలారా! చూడండి, నాకొడుకే నన్ను పట్నంలో ప్రవేశించనీయకుండా నిరోధిస్తున్నాడు" అని కేకలు పెట్టాడు.

కొందరు ఈసంగతి దైవప్రవక్త (స)కు చెప్పారు. ఆయన వెంటనే "వెళ్ళి అబ్దుల్లాకు చెప్పండి వాళ్ళ నాన్నను ఇంటికి రానివ్వాలని"అని ఆదేశించారు. అప్పుడు అబ్దుల్లా (ర) తన తండ్రికి దారి విడిచిపెడ్తూ "దైవప్రవక్త (స) ఆజ్ఞాపించారు గనక, ఇప్పుడు మీరు పట్నంలోకి ప్రవేశించవచ్చు" అన్నారు. ఇవీ ఈఅధ్యాయం అవతరణ పూర్వపరాలు.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

ప్రవక్తా! కపటులు నీ దగ్గరికొచ్చినప్పుడు "మీరు నిజంగా దైవప్రవక్తేనని మేము సాక్ష్యమిస్తున్నాం" అంటారు. నిజమే. దేవునికి తెలుసు నీవు తప్పకుండా ఆయన ప్రవక్తవేనని. కాని ఈ కపటులు పచ్చిఅబద్ధాలకోరులని దేవుడు సాక్ష్యమిస్తున్నాడు. (1)

వీరసలు తమ ప్రమాణాలు అడ్డంపెట్టుకొని ఇలా తాము దైవమార్గానికి దూరమైపోవడమేగాక, ఇతరుల్ని కూడా దైవమార్గంలోకి రాకుండా నిరోధిస్తున్నారు. ఎలాంటి దుశ్చర్యలకు పాల్పడుతున్నారు వీరు! దీనికంతటికీ కారణం, వారు సత్యాన్ని విశ్వసించి తిరిగి అవిశ్వాసవైఖరి అవలంబించడమే. అందువల్ల వారి హృదయకవాటాలు మూసి

الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ ۚ قٰتَلَهُمُ اللّٰهُ ۖ اَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ﴿۴﴾ وَ اِذَا قِيْلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُوْلُ اللّٰهِ
لَوَّوْا رُءُوْسَهُمْ وَرَاَيْتَهُمْ يَصُدُّوْنَ وَهُمْ مُّسْتَكْبِرُوْنَ ﴿۵﴾ سَوَآءٌ عَلَيْهِمْ اَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ اَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ
لَهُمْ ۗ لَنْ يَّغْفِرَ اللّٰهُ لَهُمْ ۗ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ﴿۶﴾ هُمُ الَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ لَا تُنْفِقُوْا
عَلٰى مَنْ عِنْدَ رَسُوْلِ اللّٰهِ حَتّٰى يَنْفَضُّوْا ۗ وَلِلّٰهِ خَزَآئِنُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلٰكِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ لَا
يَفْقَهُوْنَ ﴿۷﴾ يَقُوْلُوْنَ لَئِنْ رَّجَعْنَآ اِلَى الْمَدِيْنَةِ لَيُخْرِجَنَّ الْاَعَزُّ مِنْهَا الْاَذَلَّ ۗ وَلِلّٰهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُوْلِهٖ
وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ وَلٰكِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۸﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تُلْهِكُمْ اَمْوَالُكُمْ وَلَآ اَوْلَادُكُمْ ع ۱ ۱۳
عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ ۚ وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿۹﴾ وَاَنْفِقُوْا مِنْ مَّا رَزَقْنٰكُمْ مِّنْ
قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَ اَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُوْلَ رَبِّ لَوْلَآ اَخَّرْتَنِيْٓ اِلٰٓى اَجَلٍ قَرِيْبٍ ۙ فَاَصَّدَّقَ وَاَكُنْ مِّنَ
الصّٰلِحِيْنَ ﴿۱۰﴾ وَلَنْ يُّؤَخِّرَ اللّٰهُ نَفْسًا اِذَا جَآءَ اَجَلُهَا ۗ وَاللّٰهُ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿۱۱﴾ ع ۲ ۱۴

వేయబడ్డాయి. ఇక వారు ఏ(మంచి) విషయాన్నీ అర్థం చేసుకోలేరు. (2-3)

ఈ కపటవిశ్వాసుల్ని చూస్తే, వారి విగ్రహ పుష్టి, రూపురేఖలు నీకెంతో హుందాగా కన్పిస్తాయి. వారు మాట్లాడితే వారి మాటలను నీవు ఇట్లే (ఎంతో ఆసక్తిగా) వింటావు. కాని (వారిదంతా పైన బటారమే.) వారసలు గోడకు ఆనిచ్చి నిలబెట్టిన బోలు కర్రల్లాం టివారు. బిగ్గరగా విన్పించే ప్రతిశబ్దాన్నీ తమకు వ్యతిరేకంగా (ముంచుకొస్తున్న ముప్పని) భావిస్తారు. వారసలు తేనెపూసిన కత్తులు. అందువల్ల వారిపట్ల అప్రమత్తంగా ఉండండి. దేవుడు వారిని నాశనం చెయ్యి! వారెలా పెడదారి పట్టిపోతున్నారు!! (4)

వారితో "రండి, దైవప్రవక్త మీకోసం పాపమన్నింపుకై ప్రార్థిస్తాడ"ని చెప్పినప్పుడు వారు తలవిదిలించి వెళ్ళిపోతారు. పైగా విర్రవీగుతో నీ దగ్గరకు రాకుండా ముఖం చాటే స్తారు. ప్రవక్తా! వారికోసం నీవు పాపమన్నింపు ప్రార్థన చేసినా, చేయకపోయినా ఒకటే. దేవుడు వారిని ఎన్నటికీ మన్నించడు. దుర్జనులకు దేవుడు సన్మార్గం చూపడు. (5-6)

"ప్రవక్త అనుచరుల కోసం ఖర్చుపెట్టకండి, దాంతో వారు (ఆయన్ని వదిలేసి) వెళ్ళిపోతారు" అని చెప్పేవారు వీరే. కాని భూమ్యాకాశాల్లోని నిక్షేపాలన్నీ దేవునివేనన్న సంగతి ఈ కపటులు గ్రహించడం లేదు. వారు (మాట్లాడుకుంటూ) "మదీనా తిరిగి వెళ్ళిన తరువాత (మనలో) గౌరవనీయులైనవారు నీచుల్ని అక్కడ్నుంచి వెళ్ళగొట్టాలి" అనంటారు. నిజానికి గౌరవప్రతిష్ఠలు దేవునికి, ఆయన ప్రవక్తకు, విశ్వాసులకు (మాత్రమే) ఉన్నాయి. కపటులు ఈ విషయాన్ని అర్థం చేసుకోవడం లేదు. (7-8)

విశ్వాసులారా! మీ సంతానం, సిరిసంపదలు మిమ్మల్ని దైవధ్యానం నుండి మర పింపజేయకూడదు. అలా చేసేవారే నష్టపోయేవారు. మేము ప్రసాదించిన ఉపాధి నుండి (మామార్గంలో) ఖర్చుపెట్టండి. మీలో ఎవరికైనా మరణసమయం ఆసన్నమయి "ప్రభూ! నాకు మరికొంత గడువియ్యలేదే? ఇస్తే నేను దానధర్మాలు చేసి సజ్జనుల్లో చేరిపోతాను కదా?" అని అతను అనవచ్చు. అలాంటి దుస్థితి దాపురించక ముందే ఈ సత్కార్యం చేయండి. ఎవరికైనా ఆచరణగడువు ముగిసే సమయం వస్తే, ఇక అతనికి దేవుడు ఏమాత్రం అవకాశం ఇవ్వడు. మీరు చేసేదంతా దేవునికి తెలుసు. (9-11)

اٰيَاتُهَا ۱۸ ﴿۶۴﴾ سُوْرَةُ التَّغَابُنِ مَدَنِيَّةٌ ﴿۱۰۸﴾ رُكُوْعَاتُهَا ۲

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

يُسَبِّحُ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۚ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ ۫ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۱﴾
هُوَ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَّمِنْكُمْ مُّؤْمِنٌ ۗ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿۲﴾ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَ
الْاَرْضَ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَاَحْسَنَ صُوَرَكُمْ ۚ وَاِلَيْهِ الْمَصِيْرُ ﴿۳﴾ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ
وَيَعْلَمُ مَا تُسِرُّوْنَ وَمَا تُعْلِنُوْنَ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿۴﴾ اَلَمْ يَاْتِكُمْ نَبَؤُا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا
مِنْ قَبْلُ ؗ فَذَاقُوْا وَبَالَ اَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۵﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهٗ كَانَتْ تَّاْتِيْهِمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنٰتِ فَقَالُوْٓا اَبَشَرٌ يَّهْدُوْنَنَا ؗ فَكَفَرُوْا وَ تَوَلَّوْا وَّاسْتَغْنَى اللّٰهُ ۗ وَاللّٰهُ غَنِيٌّ حَمِيْدٌ ﴿۶﴾ زَعَمَ

64. తగాబున్ (జయాపజయాలు)

అవతరణ: మదీనా సూక్తులు: 18

ఈ అధ్యాయం హిజ్రీశకం తొలిరోజుల్లో అవతరించింది. ఇందులో దేవుని ఏకత్వం, ఔన్నత్యాలను గురించి ప్రస్తావిస్తూ మానవుడ్ని నిజధర్మంవైపు పిలవడం జరిగింది. అవి శ్వాసుల్ని హెచ్చరించి, విశ్వాసులకు శుభవార్తలు అందజేయబడ్డాయి. విశ్వాసుల విశ్వా సాన్ని పటిష్ఠంచేయడానికి కొన్ని సూచనలు కూడా ఇవ్వబడ్డాయి.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

భూమ్యాకాశాల్లో ఉన్న అణువణువూ దేవుని ఔన్నత్యం చాటుతూ, ఆయన పవిత్ర తను ప్రశంసిస్తోంది. యావత్ విశ్వసామ్రాజ్యం ఆయనదే. సకల స్తుతిస్తోత్రాలు ఆయనకే శోభిస్తాయి. ఆయనకు ప్రతి దానిపై అదుపు, అధికారం ఉన్నాయి. ఆయనే మిమ్మల్ని సృష్టించాడు. తరువాత మీలో కొందరు విశ్వాసులుగా, మరికొందరు అవిశ్వాసులుగా (మారి)ఉన్నారు. మీరు చేస్తున్నదంతా దేవుడు గమనిస్తూనే ఉన్నాడు. (1-2)

ఆయన భూమ్యాకాశాలను సత్యం ప్రాతిపదికపై సృష్టించాడు. మిమ్మల్ని అద్భుతంగా రూపొందించాడు. చివరికి మీరంతా ఆయన వైపుకే మరలి పోవలసి ఉంది. భూమ్యాకాశాల్లో ఉన్న సమస్త విషయాలు ఆయనకు తెలుసు. మీరు దాచే విషయాలు, బహిర్గతం చేసే విషయాలు అన్నీ ఆయనకు తెలుసు. చివరికి మీ అంతరంగాల్లో మెదిలే నిగూఢ విషయాలు కూడా ఆయనకు తెలుసు. (3-4)

ఇంతకు పూర్వం అవిశ్వాసులైపోయి, తమ దుష్కర్మల పర్యవసానాన్ని చవిచూసిన వారి వృత్తాంతం మీకు చేరలేదా? ముమ్ముందు వారికి (అంతకంటే) ఎంతో వ్యధా భరిత మైన (నరక) శిక్ష ఉంది. దీనిక్కారణం, వారి దగ్గరకు వారి ప్రవక్తలు స్పష్టమైన నిదర్శ నాలు, ప్రమాణాలు తీసుకొచ్చినప్పుడు "ఒక మానవమాత్రుడా మనకు సన్మార్గం చూపే వాడు?" అన్నారు వారు. ఈవిధంగా వారు సత్యాన్ని విశ్వసించడానికి నిరాకరించి ముఖం తిప్పుకున్నారు. అప్పుడు దేవుడు కూడా వారిని ఖాతరు చేయకుండా వదిలేశాడు. ఆయన నిరపేక్షాపరుడు, స్వతహాగా ప్రశంసనీయుడు. (5-6)

الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَنْ لَّنْ يُّبْعَثُوْا ؕ قُلْ بَلٰى وَرَبِّيْ لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ ؕ وَذٰلِكَ عَلَى
اللّٰهِ يَسِيْرٌ ۝ فَاٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَالنُّوْرِ الَّذِيْٓ اَنْزَلْنَا ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ۝ يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ
لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذٰلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ ؕ وَمَنْ يُّؤْمِنْ بِاللّٰهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُّكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّاٰتِهٖ
وَيُدْخِلْهُ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ؕ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ۝ وَ
الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ۝ مَآ اَصَابَ
مِنْ مُّصِيْبَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ وَمَنْ يُّؤْمِنْ بِاللّٰهِ يَهْدِ قَلْبَهٗ ؕ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ۝ وَاَطِيْعُوا
اللّٰهَ وَاَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ ۚ فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاِنَّمَا عَلٰى رَسُوْلِنَا الْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ۝ اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ
وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنَّ مِنْ اَزْوَاجِكُمْ وَاَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا
لَّكُمْ فَاحْذَرُوْهُمْ ۚ وَاِنْ تَعْفُوْا وَتَصْفَحُوْا وَتَغْفِرُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ اِنَّمَآ اَمْوَالُكُمْ وَ

ఈ సత్యతిరస్కారులు తాము చనిపోయిన తరువాత తిరిగి బ్రతికించబడటమనేది జరగనే జరగదని వాదిస్తున్నారు. వారికిలా చెప్పు: "నా ప్రభువు సాక్షి! మీరు తప్పకుండా బ్రతికించి లేపబడతారు. అప్పుడు మీకు (ప్రపంచంలో) మీరు ఏఏ పనులు చేశారో తెలియజేయబడుతుంది. ఇలా చేయడం దేవునికి చాలా తేలిక." (7)

కనుక (మానవులారా!) దేవుడ్ని, ఆయన ప్రవక్తను, మేము పంపిన (ఖుర్‌ఆన్) జ్యోతిని విశ్వసించండి. మీరు చేసేదంతా దేవునికి తెలుసు. (పరలోక) సమావేశం రోజు మిమ్మల్నందర్నీ సమీకరించడం జరుగుతుంది. అదే పరస్పరం జయాపజయాల రోజు. విశ్వసించి సదాచార సంపన్నులైనవారిని దేవుడు (ఆరోజు) పాపప్రక్షాళన చేసి సెలయేరులు ప్రవహించే స్వర్గవనాలలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. అదే గొప్ప విజయం. మా సూక్తులు తిరస్కరించి అవిశ్వాసులై పోయినవారు నరక వాసులవుతారు. నరకంలోనే వారు ఎల్లకాలం పడిఉంటారు. నరకం పరమ చెడ్డ నివాసస్థలం. (8-10)

దైవాజ్ఞ లేనిదే ఏ ఆపదా రాదు. దేవుడ్ని విశ్వసించేవారికి దేవుడు (కష్టాలలోను, సుఖాలలోను) సద్బుద్ధి ప్రసాదిస్తాడు.[1] దేవుడు సర్వం ఎరిగినవాడు. (కనుక) దేవునికి, ఆయన ప్రవక్తకు విధేయులయి పోండి. మీరు (మా) విధేయతకు విముఖులైపోతే, సత్యాన్ని స్పష్టంగా అందజేయడమే మాప్రవక్త బాధ్యత. అల్లాహ్ తప్ప మరోఆరాధ్యుడు లేడు. కాబట్టి విశ్వాసులు (అలాంటి) దేవుడ్నే నమ్ముకోవాలి. (11-13)

విశ్వాసులారా! మీ భార్యాపిల్లలలో కొందరు మీకు శత్రువులై ఉంటారు. వారిపట్ల అప్రమత్తంగా ఉండండి. అయితే వారిని దయార్ద్ర హృదయంతో క్షమిస్తే దేవుడు (కూడా మీపట్ల) క్షమాశీలి, దయానిధి (అవుతాడు). మీ సంతానం, సిరిసంపదలు మీకు పరీక్షగా చేయబడ్డాయి. (దీన్నుండి గట్టెక్కితే మీకు) దేవునివద్ద గొప్పప్రతిఫలం ఉంది.[2] (14-15)

1. ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "విశ్వాసి వ్యవహారం వింతగా ఉంది. అతని విషయంలో దైవం ఎలాంటి నిర్ణయం తీసుకున్నా అతనికి మంచిదే. కష్టాలు వస్తే సహిస్తాడు. ఈ సహనం అతనికి మంచి విషయమే. సౌఖ్యాలలో కృతజ్ఞత చూపుతాడు. ఈ కృతజ్ఞతాభావం కూడా అతని పాలిట మంచి విషయమే. ఈ మహాభాగ్యం విశ్వాసికి తప్ప మరెవరికీ ప్రాప్తం కాదు." (బుఖారి, ముస్లిం)

2. మనిషికి సాధారణంగా సంతానం, సిరిసంపదల పట్లే ఎక్కువ వ్యామోహం ఉంటుంది. సంతానం, సిరిసంపదలే అతనికి దైవమార్గంలో అవరోధాలై నిలుస్తాయి. అందుకే విశ్వాసి వాటిపట్ల

اَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ ؕ وَاللّٰهُ عِنْدَهٗٓ اَجْرٌ عَظِيْمٌ ۝ فَاتَّقُوا اللّٰهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَاسْمَعُوْا وَاَطِيْعُوْا
وَاَنْفِقُوْا خَيْرًا لِّاَنْفُسِكُمْ ؕ وَمَنْ يُّوْقَ شُحَّ نَفْسِهٖ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ۝ اِنْ تُقْرِضُوا اللّٰهَ
قَرْضًا حَسَنًا يُّضٰعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ؕ وَاللّٰهُ شَكُوْرٌ حَلِيْمٌ ۝ عٰلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝

اٰيَاتُهَا ١٢ (٦٥) سُوْرَةُ الطَّلَاقِ مَدَنِيَّةٌ (٩٩) رُكُوْعَاتُهَا ٢

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ اِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَآءَ فَطَلِّقُوْهُنَّ لِعِدَّتِهِنَّ وَاَحْصُوا الْعِدَّةَ ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ رَبَّكُمْ ۚ
لَا تُخْرِجُوْهُنَّ مِنْ بُيُوْتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ اِلَّآ اَنْ يَّاْتِيْنَ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ ؕ وَتِلْكَ
حُدُوْدُ اللّٰهِ ؕ وَمَنْ يَّتَعَدَّ حُدُوْدَ اللّٰهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهٗ ؕ لَا تَدْرِيْ لَعَلَّ اللّٰهَ يُحْدِثُ

కనుక మీరు వీలైనంతవరకు (ప్రతి వ్యవహారంలో) దేవునికి భయపడుతూ జీవితం గడపండి. వినండి, విధేయత పాటించండి. (దైవమార్గంలో) మీ ధనాన్ని ఖర్చుపెట్టండి. ఇది మీకెంతో మంచిది. పిసినారితనాన్ని దరికి చేరనివ్వనివారే కృతార్థులవుతారు. (16)

మీరు గనక దేవునికి శ్రేష్ఠమైన రుణం (నిస్వార్థ బుద్ధితో కూడిన దానధర్మాలు) ఇస్తే, దేవుడు దాన్ని అనేక రెట్లు పెంచి మీకు తిరిగిస్తాడు. అదీగాక మీ పొరపాట్లు క్షమిస్తాడు. దేవుడు ఎంతో ఆదరించేవాడు, విశాలహృదయుడు; గోచర అగోచర విషయాలన్నీ ఎరిగినవాడు; అపార శక్తిమంతుడు; అసామాన్య వివేకవంతుడు. (17-18)

అవతరణ: మదీనా **65. తలాఖ్ (విడాకులు)** సూక్తులు: 11

ఈ అధ్యాయం 2వ అధ్యాయంలోని విడాకులకు సంబంధించిన తొలిఆజ్ఞలు అవతరించిన తర్వాత అవతరించి ఉండవచ్చని తెలుస్తోంది. ఇందులో విడాకులు, విడాకులుపొందిన స్త్రీల సమస్యల్ని గురించి చర్చలు ఉన్నాయి.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

ప్రవక్తా! "మీరు మీ స్త్రీలకు విడాకులివ్వదలిస్తే వారి గడువు (ఆరంభం)లో వారికి విడాకులివ్వండి. గడువుకాలం సరిగ్గా లెక్కపెట్టండి. మీ ప్రభువయిన దేవునికి భయపడుతూ వ్యవహరించండి. (గడువు కాలంలో) వారు స్పష్టంగా ఏదైనా చెడ్డపని చేస్తే తప్ప వారిని (మీ) ఇండ్ల నుంచి పంపివేయకండి. వారు కూడా ఇల్లు వదలి వెళ్ళిపో కూడదు. ఇవి దేవుడు నిర్ణయించిన హద్దులు.[1] దేవుడు నిర్ణయించిన హద్దులు అతిక్రమించేవాడు ఆత్మవంచనకు పాల్పడినవాడవుతాడు.

అప్రమత్తంగా ఉండాలని ఈసూక్తి చెబుతోంది. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు: "నీవొక శత్రువుని చంపి విజయం సాధించానని లేక అతను నిన్ను చంపడం వల్ల నీకు స్వర్గప్రాప్తి కలుగుతుందనో అనుకుంటావు. కాని నీ అసలుశత్రువు అతను కాదు. నీ అసలుశత్రువు నీ కడుపున పుట్టిన పిల్లవాడు కావచ్చు. అంతకంటే పెద్ద శత్రువు నీ అధీనంలో ఉన్న నీ సిరిసంపదలే." (తబ్రాని) (8:27,28 సూక్తులు కూడా చూడండి.)

1. మానవ జీవితానికి సంబంధించిన ప్రతి వ్యవహారంలోను దేవుడు కొన్ని హద్దులు నిర్ణయించాడు. మనిషి ఈ హద్దులు అతిక్రమిస్తే ఉభయ లోకాల్లోనూ నష్టమే. విడాకుల విషయం

بَعْدَ ذٰلِكَ اَمْرًا ۝١ فَاِذَا بَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَاَمْسِكُوْهُنَّ بِمَعْرُوْفٍ اَوْ فَارِقُوْهُنَّ بِمَعْرُوْفٍ
وَّاَشْهِدُوْا ذَوَىْ عَدْلٍ مِّنْكُمْ وَاَقِيْمُوا الشَّهَادَةَ لِلّٰهِ ؕ ذٰلِكُمْ يُوْعَظُ بِهٖ مَنْ كَانَ
يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ؕ وَمَنْ يَّتَّقِ اللّٰهَ يَجْعَلْ لَّهٗ مَخْرَجًا ۝٢ وَّيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا
يَحْتَسِبُ ؕ وَمَنْ يَّتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ فَهُوَ حَسْبُهٗ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بَالِغُ اَمْرِهٖ ؕ قَدْ جَعَلَ اللّٰهُ لِكُلِّ شَىْءٍ
قَدْرًا ۝٣ وَالّٰٓـىِٔ يَئِسْنَ مِنَ الْمَحِيْضِ مِنْ نِّسَآئِكُمْ اِنِ ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلٰثَةُ اَشْهُرٍ وَّالّٰٓـىِٔ لَمْ
يَحِضْنَ ؕ وَاُولَاتُ الْاَحْمَالِ اَجَلُهُنَّ اَنْ يَّضَعْنَ حَمْلَهُنَّ ؕ وَمَنْ يَّتَّقِ اللّٰهَ يَجْعَلْ لَّهٗ

ఆ తరువాత దేవుడు బహుశా ఏదైనా అనుకూల వాతావరణం సృజించవచ్చు. మీకా విషయం తెలియదు. వారి గడువు కాలం ముగిసే సమయం ఆసన్నమైనప్పుడు వారిని (వేధించకుండా) మంచి పద్ధతితో (వివాహబంధంలో) ఆపి ఉంచండి, లేదా (విడాకులిచ్చి పంపివేయడం తప్పదనుకుంటే తగాదాలేమీ లేకుండా) మంచిగా వారి నుండి విడిపోండి. (అప్పుడు) మీలో న్యాయం పాటించే ఇద్దరు వ్యక్తుల్ని సాక్షులుగా పెట్టుకోండి. (వారు) దేవుని కోసం ఉన్నదిఉన్నట్లు సరిగ్గా సాక్ష్యమివ్వాలి.

దేవుణ్ని, అంతిమదినాన్ని విశ్వసించినవారికి ఈమాటల ద్వారా ఉపదేశం చేయబడుతోంది. దేవునికి భయపడుతుండేవాడికి దేవుడు కష్టాలనుంచి బయటపడే దారి చూపుతాడు. (ఒకవేళ ఆర్థిక ఇబ్బందులుంటే) అతనికి దేవుడు అతని ఊహ సైతం పోని దిశ నుండి ఉపాధినిస్తాడు. దేవుణ్ని నమ్ముకునేవాడికి దేవుడే చాలు. దేవుడు తన పని తప్పకుండా నెరవేరుస్తాడు. ఆయన ప్రతిదానికీ ఓలెక్క నిర్ణయించిపెట్టాడు. (1-3)

మీ స్త్రీలలో ఎవరైనా రుతుస్రావం పట్ల నిరాశచెందిఉంటే, వారి (గడువు నిర్ణయించే విషయంలో) మీకేదైనా అనుమానం కలిగినప్పుడు వారి గడువు మూడు నెలలు (అని తెలుసుకోండి). ఈఆజ్ఞ రుతుస్రావం ఆరంభంకాని వారిక్కూడా వర్తిస్తుంది. ఇక

లోనూ అంతే. విడాకులంటే ఆషామాషీ విషయం కాదు. పెద్దల సమక్షంలో ఒక స్త్రీ, ఒక పురుషుడి మధ్య వివాహరూపంలో ఏర్పడిన పవిత్ర బంధాన్ని విడాకులిస్తున్నానని ఏకకాలంలో మూడుసార్లు పలికితే ఆ బంధం తెగిపోవచ్చుగాని, ఆ చర్య ఘోరమైన తప్పుగా మిగిలిపోతుంది. ఖలీఫా ఉమర్ (రజి) అలాంటివ్యక్తిని కొట్టేవారు. ఆతర్వాతే ఆయన విడాకుల్ని అమలు పరచేవారు. భార్యాభర్తలు విడిపోవడానికి గడువుకాలం నిర్ణయమయింది. ఆ గడువు లోపల విభేదాలు దూరంచేసుకోవడానికి, రాజీపడటానికి ప్రయత్నించాలి. ఇక పొసగదని తేలినప్పుడే గడువు (ఇద్దత్) ముగిసిన తరువాత మూడవసారి విడాకులిచ్చి భర్త తన భార్య నుండి విడిపోవలసి ఉంటుంది...

ఈసూక్తి ప్రకారం స్త్రీకి విడాకులు ఎప్పుడు పడితే అప్పుడు ఇవ్వడానికి వీల్లేదు. స్త్రీ బహిష్టు అయి ఉన్నప్పుడు తలాఖ్ ఇవ్వకూడదు. రుతుస్రావం ఆగిపోయి ఆమె స్నానం చేసిన తర్వాతనే ఒకసారి తలాఖ్ ఇచ్చానని చెప్పాలి. అయితే ఆ తర్వాత ఆమెతో లైంగిక సంబంధం పెట్టుకోకూడదు. ఈవిధంగా రెండవసారి కూడా రుతుస్రావం ఆగిపోయి స్నానం చేసిన తర్వాతనే తలాఖ్ ఇవ్వాలి. ఈలోగా భార్యాభర్తలు రాజీపడటానికి ప్రయత్నించాలి. చివరి ప్రయత్నం కూడా ఫలించకపోతే మూడవసారి రుతుస్రావం ఆగిపోయి స్నానం చేసిన తర్వాత విడాకులిచ్చానని చెప్పి ఆమె నుండి శాశ్వతంగా దూరం కావాలి. (మరిన్ని వివరాలకు 2:228 సూక్తి, దాని పాదసూచిక చూడండి.)

مِنْ اَمْرِهٖ يُسْرًا ۝٤ ذٰلِكَ اَمْرُ اللّٰهِ اَنْزَلَهٗۤ اِلَيْكُمْ ؕ وَمَنْ يَّتَّقِ اللّٰهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّاٰتِهٖ
وَيُعْظِمْ لَهٗۤ اَجْرًا ۝٥ اَسْكِنُوْهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِّنْ وُّجْدِكُمْ وَلَا تُضَآرُّوْهُنَّ لِتُضَيِّقُوْا
عَلَيْهِنَّ ؕ وَاِنْ كُنَّ اُولَاتِ حَمْلٍ فَاَنْفِقُوْا عَلَيْهِنَّ حَتّٰى يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ ۚ فَاِنْ اَرْضَعْنَ لَكُمْ فَاٰتُوْهُنَّ
اُجُوْرَهُنَّ ۚ وَاْتَمِرُوْا بَيْنَكُمْ بِمَعْرُوْفٍ ۚ وَاِنْ تَعَاسَرْتُمْ فَسَتُرْضِعُ لَهٗۤ اُخْرٰى ۝٦ لِيُنْفِقْ ذُوْ سَعَةٍ
مِّنْ سَعَتِهٖ ؕ وَمَنْ قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهٗ فَلْيُنْفِقْ مِمَّاۤ اٰتٰىهُ اللّٰهُ ؕ لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا مَاۤ اٰتٰىهَا ؕ
سَيَجْعَلُ اللّٰهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُّسْرًا ۝٧ وَكَاَيِّنْ مِّنْ قَرْيَةٍ عَتَتْ عَنْ اَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهٖ فَحَاسَبْنٰهَا حِسَابًا ع ١ ١٧
شَدِيْدًا ۙ وَّعَذَّبْنٰهَا عَذَابًا نُّكْرًا ۝٨ فَذَاقَتْ وَبَالَ اَمْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ اَمْرِهَا خُسْرًا ۝٩

గర్భవతుల విషయానికివస్తే, వారి గడువుకాలం వారు ప్రసవించేదాకా ఉంటుంది.[2] దేవుడు తనకు భయపడేవారికి తగిన సౌలభ్యం కలిగిస్తాడు. ఇది దేవుని ఆజ్ఞ. దాన్ని ఆయన మీ దగ్గరికి అవతరింపజేశాడు. ఎవరు దేవునికి భయపడతాడో దేవుడు అతని లోని చెడులు తొలగించి అతనికి గొప్ప ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడు. (4-5)

(గడువు కాలంలో) వారిని మీరు నివసించే చోటనే ఉంచండి. ఆచోటు ఎలాంటిదైనా పరవాలేదు. వారిపై వత్తిడి తేవడానికి (పొమ్మనలేక పొగ పెట్టినట్లు) వారిని వేధించకండి. వారు గర్భవతులయి ఉంటే ప్రసవించే వరకు వారి (పోషణ తదితర అవసరాల) కోసం ఖర్చుపెట్టండి. ఆ తర్వాత వారు మీకోసం (బిడ్డకు) పాలు పట్టవలసి వస్తే, అందుకు వారికి ప్రతిఫలం ముట్టజెప్పండి.

మీరు పరస్పరం సంప్రదించుకొని ఉభయులకు ఆమోదయోగ్యమయిన రీతిగా నిర్ణయం తీసుకోండి. ఒకవేళ (ప్రతిఫలం నిర్ణయంలో) మీరు ఒకరికొకరు ఇబ్బందులు కలిగించుకునే పరిస్థితి ఏర్పడితే మరెవరైనా స్త్రీ చేత బిడ్డకు పాలు పట్టించాలి. ధనికుడు తన ఆర్థిక స్తోమతను బట్టి ఈపోషణ ఖర్చులు భరించాలి. తక్కువ ఉపాధి ఇవ్వబడిన (పేద)వాడు దేవుడు తనకిచ్చిన దాన్నుంచే ఎంతోకొంత ఖర్చుపెట్టాలి. దేవుడు ఎవరికెంత ఇచ్చాడో అంతకుమించి వారిపై భారం మోపడు. దేవుడు మనిషికి లేమి తరువాత కలిమి కూడా ప్రసాదించవచ్చు. (6-7)

ఎన్నో జనపదాల్లోని జనం తమ ప్రభువాజ్ఞను, ఆయా ప్రవక్తల బోధనలను తిరస్కరించారు. అప్పుడు మేము వారిని కఠినంగా నిలదీసి తీవ్రంగా శిక్షించాం. (ఇలా) వారు తమ అకృత్యాల ఫలితం చవిచూశారు. వారి పర్యవసానమంతా నష్టమే నష్టం. దేవుడు వారికోసం ఘోరమైన శిక్ష సిద్ధపరచి ఉంచాడు. కనుక సత్యాన్ని విశ్వసించిన బుద్ధి

2. గర్భవతి విడాకులుపొందిన స్త్రీఅయినా, వితంతువైనా ఆమె గడువుకాలం ప్రసవించే దాకా మాత్రమే ఉంటుంది. ప్రసవించిన మరుసటి రోజునుంచే ఆమె మెట్టిల్లు వదలి రెండోపెళ్ళి చేసుకోవచ్చు. హజ్రత్ సాద్ బిన్ ఖౌలా (రజి) చనిపోయిన కొన్నాళ్ళకు (విభిన్న ఉల్లేఖనాలను బట్టి నలభై రోజుల లోపు) ఆయన భార్య అస్లమియ్య (రజి) ప్రసవించారు. అప్పుడు ఒకాయన, "(2:234 సూక్తి ప్రకారం) నీవు నాలుగునెలల పదిరోజుల (గడువు)కు ముందు రెండవపెళ్ళి చేసుకోలేవ"ని అన్నాడు. ఆమె ఈమాట విని దైవప్రవక్త (స) సన్నిధికి పోయి విచారించారు. దైవప్రవక్త (స) ఆమెకు జవాబిస్తూ "నీవు ప్రసవించగానే రెండోపెళ్ళికి ధర్మసమ్మతమైపోతావ"ని చెప్పారు.

أَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيْدًا ۙ فَاتَّقُوا اللّٰهَ يٰۤاُولِي الْاَلْبَابِ ۛۚ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۛ مع ١٤
قَدْ اَنْزَلَ اللّٰهُ اِلَيْكُمْ ذِكْرًا ﴿١٠﴾ رَّسُوْلًا يَّتْلُوْا عَلَيْكُمْ اٰيٰتِ اللّٰهِ مُبَيِّنٰتٍ لِّيُخْرِجَ الَّذِيْنَ
اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ مِنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ ؕ وَمَنْ يُّؤْمِنْ بِاللّٰهِ وَيَعْمَلْ
صَالِحًا يُّدْخِلْهُ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَاۤ اَبَدًا ؕ قَدْ اَحْسَنَ
اللّٰهُ لَهٗ رِزْقًا ﴿١١﴾ اَللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ وَّمِنَ الْاَرْضِ مِثْلَهُنَّ ؕ يَتَنَزَّلُ الْاَمْرُ
بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوْۤا اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۙ وَّاَنَّ اللّٰهَ قَدْ اَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿١٢﴾ ع ٢ ١٨

మంతులారా! దేవునికి భయపడండి. దేవుడు మీ వద్దకు హితబోధ అవతరింపజేశాడు.

విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసే (ఉద్దేశ్యంకల) వారిని (అజ్ఞాన)చీకటి నుండి (జ్ఞాన) కాంతిలోకి తీసుకురావడానికి ఆయన మీకు స్పష్టమైన దైవసూక్తులు విన్పించే సందేశ హరుడ్ని కూడా పంపించాడు. సత్యాన్ని విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారిని దేవుడు సెలయేరులు పారే స్వర్గవనాలలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. వారక్కడ శాశ్వతంగా ఉంటారు. అలాంటివారికి దేవుడు అత్యంత శ్రేష్ఠమైన ఉపాధి ప్రసాదిస్తాడు. (8-11)

ఆ దేవుడే ఏడు ఆకాశాలు సృష్టించాడు. అలాంటివే (మీ) భూమిని పోలినవాటిని కూడా సృష్టించాడు.[3] వాటిపై (కూడా) ఆయన ఆజ్ఞలు అవతరిస్తూ ఉంటాయి. దేవుడు ప్రతి దానిపై అదుపు, అధికారంగల సమర్థుడు, సర్వశక్తిమంతుడని; ఆయన జ్ఞానం ప్రతి వస్తువునీ, ప్రతి విషయాన్నీ పరివేష్టించి ఉందని మీరు తెలుసుకోవడానికే (ఈ సంగతి మీకు తెలియ జేయబడుతోంది). (12)

3. "అలాంటివే (మీ) భూమిని పోలినవాటిని కూడా సృష్టించాడ"ంటే ఏడు ఆకాశాల్లా ఏడు భూముల్ని మాత్రమే సృష్టించాడని అర్థంకాదు. ఇది అరబీలో పెద్దసంఖ్యను కూడా సూచిస్తుంది. "భూమిని పోలినవాటిని కూడా" అంటే బుద్ధిజీవులుగల మన భూమిని పోలిన భూములని అర్థం. దీన్నిబట్టి విశ్వంలో మనలాంటి బుద్ధిజీవులుండే అనేక గ్రహాలు ఉన్నాయని తెలుస్తోంది.

హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఈసూక్తిని గురించి వ్యాఖ్యానిస్తూ ఇలా అన్నారు: "వాటిలోని ప్రతి భూమండలంలో మీ (ముహమ్మద్) ప్రవక్త (స)ను పోలిన ప్రవక్తలు ఉన్నారు; మీ ఆదం (అలై)ను పోలిన ఆదంలు ఉన్నారు; మీ నూహ్ (అలై)ను పోలిన నూహ్‌లు ఉన్నారు; మీ ఇబ్రాహీం (అలై)ను పోలిన ఇబ్రాహీంలు ఉన్నారు; మీ ఈసా (అలై)ను పోలిన ఈసాలు ఉన్నారు." (ఇబ్నె జరీర్, ఇబ్నె అబీహాతిం, హాకిం, కితాబుల్ అస్మా వస్సిఫాత్- బైహఖి)

క్వాంటం సిద్ధాంతం ఆధారంగా హ్యూగ్ ఎవరెట్ ప్రతిపాదించిన మల్టీ యూనివర్స్ సిద్ధాంతం ప్రకారం మన భూమండలానికి, ఇక్కడున్న సృష్టిరాసులకు డూప్లికేట్లు ఉంటాయట!

"ఎకనామిస్ట్" (లండన్) అనే పత్రిక 26-7-1969 తేదీ సంచిక ప్రకారం అమెరికాకు చెందిన "ర్యాండ్ కార్పొరేషన్" సంస్థ ఇతర గ్రహాలలో బుద్ధిజీవుల ఉనికిని గురించి పరిశోధన జరిపింది. దానిప్రకారం మన "పాలపుంత"లో మనభూమి వాతావరణాన్ని పోలిన అరవై కోట్ల గ్రహాలున్నాయి. ఈ గ్రహాలలో జీవరాసులు ఉండవచ్చని కూడా ఈ పరిశోధన ద్వారా తెలుస్తోంది.

విశ్వాంతరాళంలో మన భూమండలాన్ని పోలిన అనేక గ్రహాలున్నాయని, అక్కడ కూడా మనలాంటి బుద్ధిజీవులున్నారని ఈనాటి శాస్త్రవేత్తలు చెబుతున్న యదార్థాన్ని 1400 సంవత్సరాల క్రితమే ముస్లిం పండితులు తెలియజేశారు. (16:49, 42:29 సూక్తులు కూడా చూడండి.)

اٰيَاتُهَا ١٢ — سُوْرَةُ التَّحْرِيْمِ مَدَنِيَّةٌ (٦٦) (١٠٧) — رُكُوْعَاتُهَا ٢

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَاۤ اَحَلَّ اللّٰهُ لَكَ ۚ تَبْتَغِيْ مَرْضَاتَ اَزْوَاجِكَ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ
رَّحِيْمٌ ﴿١﴾ قَدْ فَرَضَ اللّٰهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ اَيْمَانِكُمْ ۚ وَاللّٰهُ مَوْلٰىكُمْ ۚ وَهُوَ الْعَلِيْمُ الْحَكِيْمُ ﴿٢﴾ وَ

అవతరణ: మదీనా 66. తహ్రీమ్ (నిషేధం) సూక్తులు: 12

ఈ అధ్యాయం హిజ్రీశకం ఏడెనిమిది సంవత్సరాల మధ్య అవతరించి ఉండ వచ్చని తెలుస్తోంది. దీని పూర్వపరాలు ఈవిధంగా ఉన్నాయి:

దైవప్రవక్త (స) సాధారణంగా ప్రతిరోజూ అస్రనమాజ్ తర్వాత ఓసారి తమ భార్య లందరి ఇండ్లను చుట్టివచ్చేవారు. అయితే ఓరోజు ఆయన హజ్రత్ జైనబ్ (రజి) ఇంటికి వెళ్ళి అక్కడ తేనె సేవిస్తూ కొంచెం ఆలస్యం చేశారు. దానివల్ల హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) ఆ సవతిపై అసూయపడ్డారు. ఆమె తన ఇతర సవతులు హజ్రత్ హఫ్సా (రజి), సౌదా (రజి), సఫియా (రజి)లను సంప్రదించి "దైవప్రవక్త (స) మన దగ్గరకు వచ్చినప్పుడు ఆయన నోటినుండి మగాఫిర్ (తేనె వాసనగల ఒక విధమైన పూవు) వాసన వస్తోందని చెబుదాం"అని నిర్ణయించుకున్నారు. నిర్ణయం ప్రకారం వారంతా తమ వద్దకు దైవప్రవక్త (స) వచ్చినప్పుడల్లా మగాఫిర్ వాసన వస్తోందని అనేవారు. దాంతో దైవప్రవక్త (స) తేనెను సేవించడమే మానేశారు. దైవప్రవక్త (స) చేసే ప్రతి పనీ విశ్వాసులకు ఆదర్శప్రాయమవు తుంది. అందువల్ల దేవుడు తాను మానవులందరికీ ధర్మసమ్మతం చేసిన తేనెను ప్రవక్త తనకోసం నిషేధించుకూవడాన్ని వారిస్తూ ఈ అధ్యాయం అవతరింపజేశాడు.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

ప్రవక్తా! దేవుడు మీ (ముస్లింల) కోసం ధర్మసమ్మతం చేసిన దాన్ని[1] నిషేధించు కుంటావా నీవు? (దీనిద్వారా) నీవు నీ భార్యలకు సంతోషం కల్గించదలిచావా? (సరే పోనివ్వు) దేవుడు క్షమాశీలి, దయామయుడు. దేవుడు మీకోసం మీ ప్రమాణాల పరి పూర్తి నుండి బయట పడేందుకు ఒక పద్ధతి నిర్ణయించాడు. దేవుడే మీ కార్యసాధకుడు. ఆయన సర్వం తెలిసినవాడు, ఎంతో వివేకవంతుడు. (1-2)

3-3-1972న అమెరికా పంపిన పయొనీర్-10 అంతరిక్షనౌక బుద్ధిజీవుల ఉనికిని అన్వేషిస్తూ మన సౌరమండలం దాటి ముందుకు ఇంకా పయనిస్తూనే ఉంది. మార్గమధ్యలో మనలాంటి బుద్ధి జీవి ఏదైనా కన్పిస్తే గుర్తించడానికి ఈ నౌకకు ఒక అల్యూమినియం ఫలకాన్ని అమర్చారు. దానిమీద ఒక స్త్రీ, ఒక పురుషుని నగ్నచిత్రంతో పాటు ఇతర బుద్ధిజీవుల కోసం సువర్ణక్షరాలతో రాయబడిన ఒక సందేశం కూడా ఉంది. అలాగే 1977లో అమెరికా ప్రయోగించిన వాయెజర్-1 నౌక మన భూమి నుండి 1350 కోట్ల కిలోమీటర్ల ప్రయాణం చేసి ఇప్పుడు మన సౌరవ్యవస్థ అంచుకు చేరిందని తెలుస్తోంది. ఇది కూడా ఇతర గ్రహాలలో బుద్ధిజీవుల అన్వేషణ కోసం పంపబడిన నౌకే. ఈ నౌకలో మన భూమి మీద జీవం ఉందని తెలిపే 55 భాషలతో కూడిన శబ్దచిత్ర పరికరాలను ఉంచారు. ఈ అంతరిక్ష నౌక ఇంకా 40 వేల సంవత్సరాల వరకు మరో నక్షత్రానికి లేదా గ్రహానికి చేరుకోదని నాసా (అమెరికా) శాస్త్రవేత్తలు తెలిపారు!

1. అంటే తేనె అని అర్థం.

إِذْ أَسَرَّ النَّبِيُّ إِلَىٰ بَعْضِ أَزْوَاجِهِ حَدِيثًا ۚ فَلَمَّا نَبَّأَتْ بِهِ وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ عَرَّفَ
بَعْضَهُ وَأَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ ۚ فَلَمَّا نَبَّأَهَا بِهِ قَالَتْ مَنْ أَنْبَأَكَ هَٰذَا ۖ قَالَ نَبَّأَنِيَ الْعَلِيمُ
الْخَبِيرُ ۝3 إِنْ تَتُوبَا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا ۖ وَإِنْ تَظَاهَرَا عَلَيْهِ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ
مَوْلَاهُ وَجِبْرِيلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ ۖ وَالْمَلَائِكَةُ بَعْدَ ذَٰلِكَ ظَهِيرٌ ۝4 عَسَىٰ رَبُّهُ إِنْ طَلَّقَكُنَّ
أَنْ يُبْدِلَهُ أَزْوَاجًا خَيْرًا مِنْكُنَّ مُسْلِمَاتٍ مُؤْمِنَاتٍ قَانِتَاتٍ تَائِبَاتٍ عَابِدَاتٍ سَائِحَاتٍ
ثَيِّبَاتٍ وَأَبْكَارًا ۝5 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ
وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا

దైవప్రవక్త తన భార్యలలో ఒక భార్యతో రహస్యంగా ఒక మాటన్నాడు.[2] తరువాత ఆమె ఆ రహస్యాన్ని (మరొకరి ముందు) బహిర్గతంచేయగానే ఆ సంగతి దేవుడు తన ప్రవక్తకు తెలియజేశాడు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (ఆ భార్యకు) విషయం కొంత తెలిపి కొంత దాటవేశాడు. ఆ తర్వాత ఈ (రహస్యం బయటపడిన) సంగతి ప్రస్తావించినప్పుడు ఆమె (ఆశ్చర్యపోతూ) "మీకీ సంగతి ఎవరు తెలియజేశారు?" అని అడిగింది. దానికి దైవప్రవక్త "సర్వం ఎరిగినవాడు, బాగా తెలిసినవాడు నాకు తెలియజేశాడు" అన్నాడు. (3)

(ప్రవక్త సతులారా!) మీరిద్దరి హృదయాలు గాడి తప్పాయి. కనుక పశ్చాత్తాపంతో దైవాన్ని క్షమాపణ కోరుకోండి. మీరు దైవప్రవక్తకు వ్యతిరేకంగా ముఠా కట్టితే, దేవుడు అతనికి రక్షకుడుగా ఉన్నాడు. ఆ తర్వాత (దైవదూత)జిబ్రీల్, సజ్జనులైన యావత్తు విశ్వాసులు, దైవదూతలు అతనికి (మద్దతుదారులుగా,) సహాయకులుగా ఉన్నారు. (4)

ఒకవేళ దైవప్రవక్త మీకందరికీ విడాకులిస్తే, దేవుడు మీ స్థానంలో అతనికి మీకంటే శ్రేష్ఠమైన భార్యల్ని ప్రసాదిస్తాడు. వారు (మీకంటే) ఎంతో మంచి ముస్లింలుగా, విశ్వసనీయులుగా, వినయవతులుగా, క్షమాపణ కోరుకునేవారుగా, దైవారాధకులుగా, ఉపవాసకులుగా ఉంటారు. వారు భర్తవిహీనులూ కావచ్చు, లేదా కన్యలూ కావచ్చు. (5)

విశ్వాసులారా! మీరు మిమ్మల్ని, మీభార్యాపిల్లల్ని నరకాగ్ని నుండి రక్షించుకోండి.[3] దానికి మానవులు, రాళ్ళు సమిధలవుతారు. అక్కడ దృఢకాయులైన, కఠిన (హృదయులైన) దైవదూతలు (నరకనిర్వాహకులుగా) నియమితులైఉంటారు. వారు దేవుని ఆజ్ఞల్ని

2. ఈ సూక్తిలో ప్రస్తావించబడిన రహస్యవిషయమేమిటో దేవుడు తనగ్రంథంలో చెప్పలేదు. దైవప్రవక్త (స) కూడా బయటపెట్టలేదు. కనుక అలాంటి రహస్యాన్ని గురించి ఆరాతీయడం వృధా ప్రయాస. ముఖ్యంగా భార్యాభర్తల రహస్యాల్ని గురించి ఆరాతీయడం మంచిది కాదు.

3. ఒక వ్యక్తిపై తన భార్యాపిల్లల సంరక్షణ బాధ్యత ఎలా ఉంటుందో, వారిని సన్మార్గగాములుగా తీర్చిదిద్దవలసిన బాధ్యత కూడా అతనిపై ఉంది. దైవప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు:

"మీలో ప్రతివ్యక్తీ బాధ్యతాయుతుడయిన సంరక్షకుడే. కనుక మీలో ప్రతివ్యక్తీ అతని సంరక్షణలో ఉండేవారిని గురించి (పరలోక న్యాయస్థానంలో) ప్రశ్నించబడతాడు. పాలకుడు పాలిత ప్రజల సంరక్షకుడు. అతను తన ప్రజల విషయంలో బాధ్యుడవుతాడు. పురుషుడు తన భార్యాపిల్లలకు సంరక్షకుడు. అతను వారి విషయంలో బాధ్యుడవుతాడు. స్త్రీ తన భర్త ఇంటికి, అతని పిల్లలకు సంరక్షకురాలు. ఆమె వారి విషయంలో బాధ్యురాలవుతుంది." (బుఖారి)

ع ٢ / ١٩

يُؤْمَرُونَ ۝6 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَعْتَذِرُوا الْيَوْمَ ۖ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝7
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تُوبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَصُوحًا ۖ عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يُكَفِّرَ عَنْكُمْ
سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۚ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ
وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ ۖ نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَتْمِمْ لَنَا
نُورَنَا وَاغْفِرْ لَنَا ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝8 يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ
وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ ۚ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۝9 ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَتَ
نُوحٍ وَامْرَأَتَ لُوطٍ ۖ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا
عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّاخِلِينَ ۝10 وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ

ఏమాత్రం జవదాటరు. ఏఆజ్ఞ వచ్చినా తక్షణమే దాన్ని శిరసావహిస్తారు. (వారు నరకవాసులతో) "అవిశ్వాసులారా! ఈరోజు మీరు సాకులు చెప్పకండి. మీరెలాంటి కర్మలు చేసుకున్నారో అలాంటి ప్రతిఫలమే మీకివ్వబడుతోంది" అనంటారు. (6-7)

విశ్వాసులారా! మీరు మనస్ఫూర్తిగా దేవుణ్ణి క్షమాపణ కోరుకోండి. మీప్రభువు మీ పాపాలు మన్నించి, మిమ్మల్ని సెలయేరులు పారే స్వర్గవనాలలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. ఆరోజు దేవుడు తన ప్రవక్తకు, అతనితోపాటు విశ్వసించినవారికి ఎలాంటి అవమానాలకు గురిచేయడు. వారి జ్యోతి వారి ముందు కుడివైపు పరుగిడుతూ ఉంటుంది. అప్పుడు వారు "ప్రభూ! మా జ్యోతి[4]ని మాకోసం పరిపూర్ణం(గా కాంతినిచ్చేలా) చెయ్యి. మమ్మల్ని క్షమించు. నీవు ప్రతిదానిపై అదుపు కలిగివున్నావు" అని ప్రార్థిస్తారు. (8)

ప్రవక్తా! అవిశ్వాసులతో, కపటులతో పోరాడు. వారిపట్ల కఠినంగా వ్యవహరించు. వారి నివాసం నరకమవుతుంది. అది మహా చెడ్డ నివాసం. (9)

అవిశ్వాసుల విషయంలో దేవుడు నూహ్, లూత్ (ప్రవక్త)ల భార్యల్ని ఉదాహరణలుగా పేర్కొంటున్నాడు. ఆ స్త్రీలిద్దరు పుణ్యాత్ములైన మా భక్తులిద్దరి దాంపత్యంలో ఉండేవారు. అయితే వారు తమ భర్తలపట్ల విశ్వాసఘాతుకానికి పాల్పడ్డారు.[5] అందువల్ల వారా స్త్రీలను దేవుని(శిక్ష) నుండి ఏమాత్రం కాపాడలేకపోయారు. వారిద్దరితో "వెళ్ళండి, అగ్నిలో పడేవారితో మీరూ అగ్నిలోకి పోయిపడండి" అని చెప్పడం జరిగింది. (10)

విశ్వాసుల విషయంలో దేవుడు ఫిరౌన్‌భార్య గాథను దృష్టాంతంగా పేర్కొంటున్నాడు. ఆమె (దైవాన్ని ప్రార్థిస్తూ) "ప్రభూ! నాకోసం నీ దగ్గర స్వర్గంలో ఒక గృహం

4. పరలోక జ్యోతి గురించిన వివరాలకు 57:12-15 సూక్తులు చూడండి.

5. ఈ స్త్రీలిద్దరూ తమ భర్తల పట్ల విశ్వాసఘాతుకానికి పాల్పడ్డారంటే నీతి బాహ్యమైన చేష్టలకు ఒడిగట్టారని అర్థం కాదు. వారు ధర్మం విషయంలో తమ భర్తలతో సహకరించ లేదు. పైగా దాన్ని తిరస్కరించి సత్యతిరస్కారులతో చేతులు కలిపారు. హజ్రత్ నూహ్ (అలైహి) భార్య దుర్మార్గులు, దౌర్జన్యపరులైన తన జాతి నాయకులకు ఇస్లాం విశ్వసించినవారిని గురించి ఎప్పటికప్పుడు సమాచారం అందజేస్తుండేది. అలాగే హజ్రత్ లూత్ (అలైహి) భార్య కూడా తన భర్త ఇంటికి వచ్చేవారిని గురించి దుర్మార్గులైన తన జాతినాయకులకు సమాచారం అందజేస్తుండేది.

اٰمَنُوا امْرَاَتَ فِرْعَوْنَ ۘ اِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِىْ عِنْدَكَ بَيْتًا فِى الْجَنَّةِ وَنَجِّنِىْ مِنْ
فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهٖ وَنَجِّنِىْ مِنَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ۙ وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرٰنَ الَّتِىْٓ اَحْصَنَتْ فَرْجَهَا
فَنَفَخْنَا فِيْهِ مِنْ رُّوْحِنَا وَصَدَّقَتْ بِكَلِمٰتِ رَبِّهَا وَكُتُبِهٖ وَكَانَتْ مِنَ الْقٰنِتِيْنَ ۝

(اٰيَاتُهَا ٣٠) (٦٧) سُوْرَةُ الْمُلْكِ مَكِّيَّةٌ (٧٧) (رُكُوْعَاتُهَا ٢)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

تَبٰرَكَ الَّذِىْ بِيَدِهِ الْمُلْكُ ۡ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيْرُ ۙ الَّذِىْ خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيٰوةَ لِيَبْلُوَكُمْ

నిర్మించు. నన్ను ఫిరౌన్ బారినుండి, అతని (దుష్ట)కర్మల (కీడు)నుండి కాపాడు. (ఈ) దుర్మార్గపు జాతి నుండి నాకు విముక్తి కలిగించు" అని అన్నది. (11)

అలాగే దేవుడు ఇమ్రాన్ కుమార్తె మర్యంని కూడా ఉదాహరణగా పేర్కొంటు న్నాడు. ఆమె తన మానాన్ని కాపాడుకున్న పరమ శీలవతి. మేము మావైపు నుండి ఆమె (గర్భం)లోకి ఒక ఆత్మను ఊదాము. ఆమె తన ప్రభువు బోధనలను, ఆయన గ్రంథాలను విశ్వసించి, దైవవిధేయులలో చేరిపోయింది. (12)

అవతరణ:మక్కా 67. ముల్క్ (సార్వభౌమత్వం) సూక్తులు:30

ఈ అధ్యాయం నబవిశకారంభంలో అవతరించిఉండవచ్చు. ఇందులో దేవుని శక్తి సామర్థ్యాల్ని, పరలోకంలో సత్యాన్ని విశ్వసించనివారికి ఎదురయ్యే భయంకర పరిణా మాల్ని గురించి ప్రస్తావిస్తూ, మానవుల్ని దేవునిఏకత్వం వైపు పిలవడం జరిగింది.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

యావత్తు విశ్వసార్వభౌమత్వం కలిగివున్న దేవుడు ఎంతో శుభదాయకుడు. ఆయన ప్రతి వస్తువుపై, ప్రతి విషయంపై సర్వాధికారం కలిగి ఉన్నాడు.[1] మీలో ఎవరు మంచి

1. ఈ సూక్తిలో యావత్తు విశ్వసార్వభౌమత్వం దేవుని చేతిలోనే ఉందని, ఆయనకు ప్రతి విషయంపై సర్వాధికారం ఉందని చెబుతోంది ఖుర్‌ఆన్. అంటే ఆయన యావత్తు విశ్వవ్యవస్థను శూన్యం నుంచి సృష్టించి, దాన్ని తన అభీష్టం ప్రకారం పకడ్బందీగా నిర్వహిస్తున్నాడు. ఆయనే కోట్లాది గ్రహాలకు, నక్షత్రాలకు తమతమ నిర్ణీత కక్ష్యలలో నియమబద్ధంగా సంచరించేలా నిర్దేశించాడు. ఆయన అణువణుపై అదుపు, అధికారం కలిగి ఉన్న అపారశక్తి సంపన్నుడు. విశ్వ నిర్మాణానికి, విశ్వంలోని మొత్తం సృష్టిరాసుల సృజనకు కావలసిన సూక్ష్మాతి సూక్ష్మమైన మూల పదార్థాలపై సైతం ఆయనకు పూర్తి అధికారం ఉంది.

రసాయనిక శాస్త్రం రీత్యా ఒక శాస్త్రవేత్త దృష్టిలో బొగ్గుకు, వజ్రానికి అట్టే తేడా లేదు. ఈ రెండిటిలోనూ కార్బన్ పరమాణువులే ఉన్నాయి. అయితే దేవుడు ఆ పరమాణుల సంఖ్య, నిర్మాణా లకు సంబంధించి రెండు వేర్వేరు పద్ధతుల్ని అవలంబించడం ద్వారా ఒక పదార్థాన్ని బొగ్గుగా, మరో పదార్థాన్ని వజ్రంగా సృష్టించాడు. ఇలా మొత్తం 110కి పైగా మూలకాల (Elements) పరమాణువు లతో ఈ విశ్వం ఉనికిలోకి వచ్చింది. ఈ మూలకాలన్నిటిపై దేవునికి అదుపు, అధికారాలున్నాయి. అంతేకాదు, ఈ మూలకాల పరమాణువుల్లోని ప్రోటాన్‌లు, న్యూట్రాన్‌లు, ఎలక్ట్రాన్‌లు మొదలైన పరమాణు విభాగాలు కూడా దేవుని అదుపాజ్ఞలలోనే ఉన్నాయి.

اَيُّكُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ۭ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْغَفُوْرُ ۙ الَّذِىْ خَلَقَ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ طِبَاقًا ۭ مَا تَرٰى فِىْ خَلْقِ الرَّحْمٰنِ
مِنْ تَفٰوُتٍ ۭ فَارْجِعِ الْبَصَرَ ۙ هَلْ تَرٰى مِنْ فُطُوْرٍ ۝ ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ اِلَيْكَ الْبَصَرُ
خَاسِئًا وَّهُوَ حَسِيْرٌ ۝ وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاۗءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيْحَ وَجَعَلْنٰهَا رُجُوْمًا لِّلشَّيٰطِيْنِ وَاَعْتَدْنَا لَهُمْ
عَذَابَ السَّعِيْرِ ۝ وَلِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ ۭ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ۝ اِذَآ اُلْقُوْا فِيْهَا سَمِعُوْا
لَهَا شَهِيْقًا وَّهِىَ تَفُوْرُ ۝ تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ الْغَيْظِ ۭ كُلَّمَآ اُلْقِىَ فِيْهَا فَوْجٌ سَاَلَهُمْ خَزَنَتُهَآ اَلَمْ يَاْتِكُمْ
نَذِيْرٌ ۝ قَالُوْا بَلٰى قَدْ جَاۗءَنَا نَذِيْرٌ ڏ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللّٰهُ مِنْ شَيْءٍ ښ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا فِيْ

పనులు చేస్తారో (మరెవరు చెడ్డపనులు చేస్తారో) పరీక్షించడానికి ఆయన జీవన్మరణాలు సృష్టించాడు. ఆయన మహా శక్తిమంతుడు, గొప్ప క్షమాశీలి. (1-2)

ఆయన ఒకదానిపై ఒకటి ఏడు ఆకాశాలు నిర్మించాడు. (చూడండి) కరుణామ యుని సృష్టి నిర్మాణంలో మీకేదైనా క్రమరాహిత్యం కన్పిస్తుందా? కన్పించదు. మరోసారి చూడండి. ఎక్కడైనా మీకేదైనా లోపం కన్పిస్తుందా? (కావాలంటే) మళ్ళీమళ్ళీ చూడండి. (చివరికి) మీచూపులే అలసిసొలసి అవమానభారంతో వెనక్కి మరలుతాయి. (3-4)

మీకు సమీపంలో ఉన్న ఆకాశాన్ని మేము అద్భుతమైన (తారా)దీపాలతో తీర్చిదిద్ది వాటిని పిశాచశక్తుల్ని తరిమికొట్టే సాధనాలుగా చేశాం. ఈ పిశాచశక్తుల కోసం మేము భగభగ మండే అగ్నిని సిద్ధపరచి ఉంచాము. (అలాగే) విశ్వప్రభువును తిరస్కరించిన వారి కోసం నరకశిక్ష కాచుకొని ఉంది. నరకం పరమ చెడ్డ నివాసం. అందులో విసరి వేయబడేటప్పుడు వారు దాని భయంకరమైన గర్జనలు వింటారు. అది మండిపడుతూ తీవ్రమైన ఆగ్రహోద్రేకాలతో బ్రద్దలయిపోతున్నట్లు గోచరిస్తుంది.

అందులో (దుష్ట)మూకలను విసరివేసినప్పుడల్లా దాని నిర్వాహకులు వారిను ద్దేశించి "మీ దగ్గరకు హెచ్చరించేవారెవరూ రాలేదా?" అని అడుగుతారు. దానికి వారు "ఎందుకు రాలేదు, వచ్చాడొకతను. కాని మేమతడ్ని తిరస్కరించాం. అతనితో 'దేవుడు

రూథర్ ఫర్డ్ అనే శాస్త్రవేత్త పరమాణు నిర్మాణాన్ని సౌరవ్యవస్థతో పోల్చాడు. పరమాణు కేంద్రం (న్యూక్లియస్)లో "ప్రోట్రాన్"లు అనబడే ధనావేశ కణాలు, "న్యూట్రాన్"లు అనబడే ఆవేశ రహిత కణాలు ఉంటాయి. కేంద్రం చుట్టూ "ఎలక్ట్రాన్"లు అనబడే ఋణావేశ కణాలు తమ తమ నిర్ణీత కక్ష్యల్లో అతివేగంగా పరిభ్రమిస్తూ ఉంటాయి. అంతేకాదు, తిరిగి ఈ ఎలక్ట్రాన్‌ల చుట్టూ పాసిట్రాన్, మీసాన్ మొదలైన ముప్పయికి పైగా ఉపకణాలు కూడా తిరుగుతూ ఉంటాయి. అంటే సూర్యుని చుట్టూ భూమి, అంగారకుడు తదితర గ్రహాలు, ఆ గ్రహాల చుట్టూ చంద్రుడు లాంటి ఉపగ్రహాలు ఎలా తిరుగుతుంటాయో అలాగే పరమాణువులో న్యూక్లియస్ చుట్టూ ఎలక్ట్రానులు, ఎలక్ట్రాన్‌ల చుట్టూ పాసిట్రాన్, మీసాన్ వగైరా ఉపకణాలు తిరుగుతూ ఉంటాయన్న మాట. (గ్రహాలు, నక్షత్రాలను గురించి 36:36 సూక్తికి రాసిన పాదసూచిక చూడండి.)

పరమాణువ్యవస్థ ఓ విచిత్రజగత్తు. ఇందులోని ప్రతి కణమూ, ఉపకణమూ దేవుని అదు పాజ్ఞలలో ఉంటుంది. ఇవన్నీ ఆయన ఆజ్ఞానుసారమే ఎంతో పకడ్బందీగా, నియమబద్ధంగా తమ తమ విధుల్ని నిర్వహిస్తుంటాయి. అందుకే ఇదే అధ్యాయంలోని 67:3,4 సూక్తులలో దేవుడు ఇలా అంటున్నాడు: "కరుణామయుని సృష్టినిర్మాణంలో మీకెలాంటి క్రమరాహిత్యమైనా కన్పిస్తుందా? కన్పించదు. మరొకసారి చూడండి ఎక్కడైనా మీకు ఏదైనా లోపం కన్పిస్తుందా? (కావాలంటే) మళ్ళీ మళ్ళీ చూడండి. చివరికి మీ చూపులే అలసిసొలసి అవమాన భారంతో వెనక్కి మరలుతాయి."

ضَلٰلٍ كَبِيْرٍ ﴿٩﴾ وَقَالُوْا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ اَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِيْۤ اَصْحٰبِ السَّعِيْرِ ﴿١٠﴾ فَاعْتَرَفُوْا بِذَنْۢبِهِمْ ۚ
فَسُحْقًا لِّاَصْحٰبِ السَّعِيْرِ ﴿١١﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ كَبِيْرٌ ﴿١٢﴾ وَاَسِرُّوْا
قَوْلَكُمْ اَوِ اجْهَرُوْا بِهٖ ؕ اِنَّهٗ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿١٣﴾ اَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ ؕ وَهُوَ اللَّطِيْفُ الْخَبِيْرُ ﴿١٤﴾ هُوَ
الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ ذَلُوْلًا فَامْشُوْا فِيْ مَنَاكِبِهَا وَكُلُوْا مِنْ رِّزْقِهٖ ؕ وَاِلَيْهِ النُّشُوْرُ ﴿١٥﴾ ءَاَمِنْتُمْ مَّنْ
فِي السَّمَآءِ اَنْ يَّخْسِفَ بِكُمُ الْاَرْضَ فَاِذَا هِيَ تَمُوْرُ ﴿١٦﴾ اَمْ اَمِنْتُمْ مَّنْ فِي السَّمَآءِ اَنْ يُّرْسِلَ عَلَيْكُمْ
حَاصِبًا ؕ فَسَتَعْلَمُوْنَ كَيْفَ نَذِيْرِ ﴿١٧﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيْرِ ﴿١٨﴾ اَوَلَمْ يَرَوْا
اِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صٰٓفّٰتٍ وَّيَقْبِضْنَ ؕ مَا يُمْسِكُهُنَّ اِلَّا الرَّحْمٰنُ ؕ اِنَّهٗ بِكُلِّ شَيْءٍۢ بَصِيْرٌ ﴿١٩﴾ اَمَّنْ هٰذَا
الَّذِيْ هُوَ جُنْدٌ لَّكُمْ يَنْصُرُكُمْ مِّنْ دُوْنِ الرَّحْمٰنِ ؕ اِنِ الْكٰفِرُوْنَ اِلَّا فِيْ غُرُوْرٍ ﴿٢٠﴾ اَمَّنْ هٰذَا الَّذِيْ

ఏదీ పంపలేదు. నీవు చాలా అపమార్గంలో పడిపోయావు అన్నాం" అనంటారు. (5-9)

"అయ్యో! మా పాడుగాను!! మేము (ప్రవక్త మాటలు) విని అర్థం చేసుకొనివుంటే ఈరోజు (మాకీ దుర్గతి పట్టేదికాదు.) మేము అగ్ని శిక్షకు గురైన వారిలో చేరి ఉండేవారం కాము" అని కూడా అంటారు వారు. ఈవిధంగా వారు తమ తప్పు ఒప్పుకుంటారు. ఈ నరకవాసులు నాశనం గాను! (ఇప్పుడా వీరు తప్పు ఒప్పుకునేది?) (10-11)

ఎవరు తమ ప్రభువును (ప్రత్యక్షంగా) చూడకుండానే ఆయనకు భయపడతారో వారి కోసం పాపమన్నింపు, గొప్ప సుకృతఫలం ఉన్నాయి. మీరు మెల్లగా మాట్లాడినా, బిగ్గరగా మాట్లాడినా ఒకటే; ఆయనకు (మీ) అంతరంగాల్లో మెదిలే నిగూఢ విషయాలు సయితం తెలుసు. సృష్టించినవాడికి (తన దాసుల సంగతి) తెలియదా మరి? ఆయన ఎంతో సూక్ష్మగ్రాహి, సర్వం తెలిసినవాడు. (12-14)

మీరు భూమి ఉపరితలంపై (నిశ్చింతగా) తిరిగేందుకు ఆయనే దాన్ని అదుపులో ఉంచాడు. దేవుడు ప్రసాదించిన ఉపాధి (ఒనరులు) అనుభవించండి. చివరికి మీరు (మరణానంతరం) ఆయన సన్నిధికే పునర్జీవులయి పోవలసి ఉంది. (15)

ఆకాశంలో ఉన్నవాడు మిమ్మల్ని హఠాత్తుగా భూమిలోకి దిగబడేలా చేయడని, భూమి తీవ్ర ప్రకంపనలతో ఊగిపోదని మీరు నిర్భయంగా ఉన్నారా? (లేక) ఆకాశంలో ఉన్నవాడు మీపైకి రాళ్ళ తుఫాన్ని పంపడని నిశ్చింతగా ఉన్నారా? (ఆ విపత్తు వచ్చి పడగానే) అప్పుడు తెలుస్తుంది మీకు నా హెచ్చరికలు ఎలాంటివో. (16-17)

వీరికి పూర్వం గతించినవారు కూడా (ప్రవక్తలను) తిరస్కరించారు. ఇక నా పట్టు ఎంత కఠినంగా ఉండేదో చూడు. వీరు తమమీద రెక్కలు జాపుతూ, ముడుస్తూ ఎగిరే పక్షుల్ని పరికించి చూడలేదా? వాటిని (ఏ ఆధారం లేకుండా) పట్టిఉంచేవాడు కరుణామయుడు తప్ప మరెవరూ లేరు. ఆయన ప్రతి సృష్టిరాసినీ పర్యవేక్షిస్తున్నాడు. (18-19)

కరుణామయునికి వ్యతిరేకంగా మీవద్ద మిమ్మల్ని ఆదుకోగలిగే సైన్యం ఏముందో కాస్త చూపండి (మాకు). వీరసలు పెద్ద మోసానికి గురైఉన్నారు. పోని, కరుణామయుడు తన ఉపాధి (మార్గం) మూసేస్తే ఇక మీకు ఉపాధినిచ్చే వారెవరో చెప్పండి మాకు. (ఎవరూ లేరు.) వీరసలు తమ తలబిరుసుతనం, సత్యతిరస్కారాల నుండి బయట

يَّرْزُقُكُمْ اِنْ اَمْسَكَ رِزْقَهٗ ۚ بَلْ لَّجُّوْا فِيْ عُتُوٍّ وَّنُفُوْرٍ ﴿٢١﴾ اَفَمَنْ يَّمْشِيْ مُكِبًّا عَلٰى وَجْهِهٖۤ اَهْدٰۤى
اَمَّنْ يَّمْشِيْ سَوِيًّا عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٢٢﴾ قُلْ هُوَ الَّذِيْۤ اَنْشَاَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ
وَالْاَفْـِٕدَةَ ؕ قَلِيْلًا مَّا تَشْكُرُوْنَ ﴿٢٣﴾ قُلْ هُوَ الَّذِيْ ذَرَاَكُمْ فِي الْاَرْضِ وَاِلَيْهِ تُحْشَرُوْنَ ﴿٢٤﴾ وَيَقُوْلُوْنَ
مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٢٥﴾ قُلْ اِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِ ۪ وَاِنَّمَاۤ اَنَا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٢٦﴾
فَلَمَّا رَاَوْهُ زُلْفَةً سِيْٓـَٔتْ وُجُوْهُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَقِيْلَ هٰذَا الَّذِيْ كُنْتُمْ بِهٖ تَدَّعُوْنَ ﴿٢٧﴾ قُلْ
اَرَءَيْتُمْ اِنْ اَهْلَكَنِيَ اللّٰهُ وَمَنْ مَّعِيَ اَوْ رَحِمَنَا ۙ فَمَنْ يُّجِيْرُ الْكٰفِرِيْنَ مِنْ عَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿٢٨﴾ قُلْ هُوَ
الرَّحْمٰنُ اٰمَنَّا بِهٖ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا ۚ فَسَتَعْلَمُوْنَ مَنْ هُوَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٢٩﴾ قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ
اَصْبَحَ مَآؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَّاْتِيْكُمْ بِمَآءٍ مَّعِيْنٍ ﴿٣٠﴾

పడటానికి ఏమాత్రం సిద్ధంగా లేరు. (20-21)

(సరే,) తల వంచుకొని (మూగెద్దులా) నడిచేవాడు సరైన దారిలో నడుస్తాడా, లేక తల పైకెత్తి సూటిగా చూస్తూ చదునైన బాటపై నడిచేవాడు సరైన దారిలో ఉంటాడా? వారికి చెప్పు: దేవుడే మిమ్మల్ని పుట్టించాడు. ఆయనే మీకు వినే, చూసే శక్తినిచ్చి ఆలోచించే, అర్థం చేసుకునే మేధ కూడా ప్రసాదించాడు. కాని మీరు (ఆయనకు) చాలా తక్కువగా కృతజ్ఞత చూపుతున్నారు. (22-23)

వారికిలా చెప్పు: "మిమ్మల్ని భూమండలంపై విస్తరింప జేసినవాడు దేవుడే. ఆయన సన్నిధిలోనే మీరు (మరణానంతరం) సమీకరించి ప్రవేశపెట్టబడతారు." (24)

వారు (నీ హెచ్చరికలు ఖాతరుచేయకుండా) "నీవు చెప్పేది నిజమైతే (ప్రళయ సంభవం గురించిన) ఈవాగ్దానం ఎప్పుడు నెరవేరుతుంది?" అని అంటారు. వారికి ఇలా చెప్పు: "ఆ సంగతి దేవునికి మాత్రమే తెలుసు. నేను విషయాన్ని అందజేసి హెచ్చరించే వాణ్ణి మాత్రమే." (25-26)

ఆ సమయం సమీపించినప్పుడు దాన్ని చూడగానే సత్యతిరస్కారుల ముఖాలు (భయాందోళనలతో) ముడుచుకు పోతాయి. అప్పుడు వారికి "ఇదే మీరు (ఎప్పుడు సంభవిస్తుందని) అడుగుతుండిన విషయం" అని చెప్పడం జరుగుతుంది. (27)

వారిని అడుగు: "మీరెప్పుడైనా ఆలోచించారా? దేవుడు నన్ను, నా అనుచరులను చంపినా లేక కరుణించినా (దానివల్ల మీకు ఒరిగేదేమీ లేదు. కాని) సత్యతిరస్కారులను దుర్భర శిక్ష నుండి ఎవరు కాపాడగలరు?" (28)

వారికిలా తెలియజెయ్యి: "ఆయన ఎంతో కరుణామయుడు, ఆయన్నే మేము విశ్వసిస్తున్నాము; ఆయన్నే నమ్ముకొని ఉంటాము. (కాని) పూర్తిగా మార్గభ్రష్టత్వంలో పడిన వారెవరో మీకు త్వరలోనే తెలిసిపోతుంది." (29)

వారిని అడుగు: "మీ బావులు, కుంటల్లోని నీరు నేలలోకి ఇంకిపోతే ఇక ఆ నీటి ఊటల్ని మీకెవరు తీసిస్తారు? దీన్ని గురించి మీరెప్పుడైనా ఆలోచించారా?" (30)

(٦٨) سُورَةُ الْقَلَمِ مَكِّيَّةٌ (٢)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

نٓ وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ۝١ مَآ أَنتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ ۝٢ وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ۝٣ وَ
إِنَّكَ لَعَلٰى خُلُقٍ عَظِيمٍ ۝٤ فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ ۝٥ بِأَييِّكُمُ الْمَفْتُونُ ۝٦ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَن ضَلَّ
عَن سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ۝٧ فَلَا تُطِعِ الْمُكَذِّبِينَ ۝٨ وَدُّوا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ ۝٩ وَلَا
تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِينٍ ۝١٠ هَمَّازٍ مَّشَّآءٍ بِنَمِيمٍ ۝١١ مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ۝١٢ عُتُلٍّ بَعْدَ ذٰلِكَ
زَنِيمٍ ۝١٣ أَن كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ ۝١٤ إِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِ اٰيٰتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۝١٥ سَنَسِمُهُ عَلَى
الْخُرْطُومِ ۝١٦ إِنَّا بَلَوْنٰهُمْ كَمَا بَلَوْنَآ أَصْحٰبَ الْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ ۝١٧ وَلَا يَسْتَثْنُونَ ۝١٨

అవతరణ: మక్కా | **68. ఖలం (కలం)** | సూక్తులు: 52

ఈ అధ్యాయం కూడా నబవీశకం ప్రారంభకాలంలోనే అవతరించింది. ఇందులో అవిశ్వాసుల ఆరోపణలకు సమాధానమిస్తూ వారిని హెచ్చరించి హితోపదేశం చేయబడింది. ఈ సందర్భంలో దేవుడు ప్రసాదించిన వరాలు మరచి ఆయనకు కృతఘ్నులై పోయిన ఓతోట యజమానుల వృత్తాంతం ఉదాహరణగా పేర్కొనబడింది. చివర్లో దైవప్రవక్త (స)కు సహనం గురించి కొన్ని సూచనలు ఇవ్వబడ్డాయి.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

నూన్...కలం సాక్షి! వ్రాసేవారు వ్రాస్తున్నదాని సాక్షి!! నీ ప్రభువు దయవల్ల నీవు ఏమాత్రం పిచ్చివాడవు కావు. నీకు తప్పకుండా ఎన్నటికీ అంతంకాని గొప్ప ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. నిస్సందేహంగా నీవు అత్యున్నత సుగుణసంపత్తి కలవాడవు. మీలో ఎవరు ఉన్మాదులో త్వరలోనే నీకూ తెలుస్తుంది; వారికీ తెలుస్తుంది. (1-6)

నీ ప్రభువుకు తనమార్గం నుండి ఎవరు తప్పిపోయారో బాగా తెలుసు. అలాగే ఎవరు సన్మార్గంలో ఉన్నారో కూడా ఆయనకు తెలుసు. కనుక నీవు సత్యతిరస్కారులు తెచ్చే వత్తిళ్ళకు ఏమాత్రం తలవొగ్గకు. నీవు కొంచెం మెత్తబడితే వారు కూడా కాస్త వెనక్కి తగ్గుదామని భావిస్తున్నారు. (7-9)

నీవు వారికి ఏమాత్రం లొంగకు. (ముఖ్యంగా) చీటికిమాటికి ఒట్లు వేసుకునే తుచ్ఛుడు, ఎత్తిపొడిచేవాడు, చాడీలు చెబుతూ తిరిగేవాడు, సత్కార్యాల నుండి నిరోధించేవాడు, మితిమీరిన దౌర్జన్యాలకు పాల్పడేవాడు, ఘోరపాపి, పరమ దుర్మార్గుడు, వీటన్నిటికి తోడు ఏమాత్రం నీతిలేని నికృష్టుడు... (ఇలాంటివాడికి లొంగకు). అతను తన సంతానం, సిరిసంపదలు చూసుకొని మిడిసిపడుతున్నాడు. అతని ముందు మా సూక్తులు చదువుతున్నప్పుడు "ఇవి పూర్వీకుల పుక్కిటిపురాణాలు మాత్రమే" అంటాడు. త్వరలోనే మేమతని ముక్కుమీద వాతపెట్టి అతని పీచం అణచివేస్తాం. (10-16)

మేము పూర్వం ఓతోట యజమానులకు పరీక్ష పెట్టినట్లు (ఇప్పుడు మక్కా)వారికి కూడా పరీక్ష పెట్టాం. ఆ తోటయజమానులు ప్రమాణం చేసి తాము (రేపు) ఉదయాన్నే తోటకెళ్ళి తప్పక పండ్లు కోస్తామని అన్నారు. వారు 'దేవుడు తలిస్తే (పండ్లు కోస్తాం)'

فَطَافَ عَلَيْهَا طَآئِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَآئِمُونَ ۝١٩ فَأَصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ ۝٢٠ فَتَنَادَوْا مُصْبِحِينَ ۝٢١
أَنِ اغْدُوا عَلٰى حَرْثِكُمْ إِن كُنتُمْ صٰرِمِينَ ۝٢٢ فَانطَلَقُوا وَهُمْ يَتَخَافَتُونَ ۝٢٣ أَن لَّا يَدْخُلَنَّهَا
الْيَوْمَ عَلَيْكُم مِّسْكِينٌ ۝٢٤ وَغَدَوْا عَلٰى حَرْدٍ قٰدِرِينَ ۝٢٥ فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوٓا إِنَّا لَضَآلُّونَ ۝٢٦ بَلْ نَحْنُ
مَحْرُومُونَ ۝٢٧ قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُل لَّكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ ۝٢٨ قَالُوا سُبْحٰنَ رَبِّنَآ إِنَّا كُنَّا ظٰلِمِينَ ۝٢٩
فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَتَلَاوَمُونَ ۝٣٠ قَالُوا يٰوَيْلَنَآ إِنَّا كُنَّا طٰغِينَ ۝٣١ عَسٰى رَبُّنَآ أَن يُبْدِلَنَا
خَيْرًا مِّنْهَآ إِنَّآ إِلٰى رَبِّنَا رٰغِبُونَ ۝٣٢ كَذٰلِكَ الْعَذَابُ وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا
يَعْلَمُونَ ۝٣٣ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِندَ رَبِّهِمْ جَنّٰتِ النَّعِيمِ ۝٣٤ أَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ ۝٣٥
مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ۝٣٦ أَمْ لَكُمْ كِتٰبٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ۝٣٧ إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ ۝٣٨ أَمْ لَكُمْ

అనలేదు. ఆరాత్రి వారు గాఢనిద్రలో ఉన్నప్పుడు నీప్రభువు నుండి వారి తోటపైకి విపత్తు వచ్చిపడి, దాన్ని పంటకోయబడిన పొలంలా ధ్వంసం చేసింది. (17-20)

తెల్లవారగానే వారు ఉత్సాహంతో ఒకర్నొకరు కేకవేసి పిలుచుకుంటూ "పండ్లు కోయాలనుకుంటే పెందలాడే తోటకు బయలుదేరండి" అన్నారు. ఇలా వారందరూ బయలుదేరారు. (దారిలో) మాట్లాడుకుంటూ "ఈరోజు మన తోటలోకి పేదవాళ్ళెవరూ రాకుండా చూసుకోవాలి" అన్నారు. వారు ఎవరికీ చిల్లిగవ్వ కూడా ఇవ్వరాదని నిర్ణయించుకొని, తొందర తొందరగా వెళ్ళారు పెద్ద మొనగాళ్ళులా. (21-25)

అయితే తోట వద్దకు చేరుకొని (నిర్ఘాంతపోయి) చూస్తూ "ఏమిటీ మనం దారి తప్పి వచ్చామా...? కాదుకాదు, మన దురదృష్టమే మన కొంపముంచింది" అన్నారు.

వారందరిలో కాస్త మంచివాడు "మీరు దేవుణ్ణి ఎందుకు స్మరించరని నేను చెప్పలేదా?" అన్నాడు. అప్పుడు వారు" (నిజం) మనప్రభువు ఎంతోపవిత్రుడు. మనమే దుర్మార్గులం" అన్నారు. ఆతర్వాత వారు ఒకర్నొకరు నిందించుకున్నారు. (26-30)

చివరికి ఇలా అన్నారు: "అయ్యో! ఎంత దుర్గతి పట్టింది మనకు! నిజంగా మనం చాలా దుర్మార్గులై పోయాం. (ఇప్పుడైనా) మనం పశ్చాత్తాపం చెంది మన ప్రభువుని క్షమాపణ కోరుకుందాము. బహుశా మన ప్రభువు (మనల్ని కనికరించి) ఇంతకంటే మంచి తోట ప్రసాదించవచ్చు." (31-32)

ఇలా ఉంటుంది (ఇహలోక) శిక్ష. పరలోక శిక్ష ఇంతకంటే తీవ్రంగా ఉంటుంది. వీరీ సత్యం తెలుసుకుంటే ఎంత బాగుండు! భయభక్తులుకలవారి కోసం వారిప్రభువు దగ్గర భోగభాగ్యాలతో కూడిన స్వర్గవనాలున్నాయి. మేము విధేయులైనవారిని, అపరాధులను ఒకే దృష్టితో ఎందుకు చూస్తాం? (33-35)

(మీరిక్కడ అష్టయిశ్వర్యాలు అనుభవిస్తున్నంత మాత్రాన దేవుడు మీపట్ల ప్రసన్నుడయ్యాడని, పరలోకంలోనూ తమకు భోగభాగ్యాలు ప్రసాదిస్తాడని భావిస్తున్నారా?) ఏమైంది మీకు ఇలాంటి నిర్ణయానికొచ్చారు? మీరు కోరుకున్నవన్నీ అక్కడ తప్పక లభిస్తాయని మీరేదైనా గ్రంథంలో చదివారా? అలాంటిగ్రంథం మీదగ్గరుందా? (36-38)

أَيْمَانٌ عَلَيْنَا بَالِغَةٌ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ۙ إِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَ ﴿٣٩﴾ سَلْهُمْ أَيُّهُم بِذَٰلِكَ زَعِيمٌ ﴿٤٠﴾
أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ فَلْيَأْتُوا بِشُرَكَائِهِمْ إِن كَانُوا صَادِقِينَ ﴿٤١﴾ يَوْمَ يُكْشَفُ عَن سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ
إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٤٢﴾ خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۖ وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ
وَهُمْ سَالِمُونَ ﴿٤٣﴾ فَذَرْنِي وَمَن يُكَذِّبُ بِهَٰذَا الْحَدِيثِ ۖ سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٤﴾ وَ
أُمْلِي لَهُمْ ۚ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿٤٥﴾ أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُم مِّن مَّغْرَمٍ مُّثْقَلُونَ ﴿٤٦﴾ أَمْ عِندَهُمُ الْغَيْبُ
فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿٤٧﴾ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُن كَصَاحِبِ الْحُوتِ إِذْ نَادَىٰ وَهُوَ مَكْظُومٌ ﴿٤٨﴾ لَّوْلَا
أَن تَدَارَكَهُ نِعْمَةٌ مِّن رَّبِّهِ لَنُبِذَ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ ﴿٤٩﴾ فَاجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَجَعَلَهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٥٠﴾
وَإِن يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ ﴿٥١﴾
وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ﴿٥٢﴾

లేక మీరు కోరిందల్లా మీకు లభించడానికి మేము మీకేదైనా ప్రళయందాకా ఉండే వాగ్దానం చేశామా? దీనికి మీలో ఎవరు బాధ్యులని అడుగు. లేక వారి మిథ్యాదైవాలా (దీనికి బాధ్యులు)? అలాగైతే వారు తమ మిథ్యాదైవాలను (సాక్ష్యంగా) తీసుకురావాలి. వారి వాదన నిజమయితే ఈపని చేసితీరాలి మరి. (39-41)

(ప్రాపంచిక మైకపు)తెరలు తొలగి యదార్థం ముందుకొచ్చే రోజు (విశ్వప్రభువుకు) సాష్టాంగప్రణామం చేయడానికి మానవులు పిలవబడతారు. అప్పుడు వీరు సాష్టాంగ పడలేరు. వారి చూపులు క్రిందికి వాలిపోతాయి. నైచ్యం, అవమానం వారిని చుట్టు ముట్టాయి. (ఇహలోకంలో) నిక్షేపంగా ఉన్నప్పుడు వీరిని సాష్టాంగప్రణామం కోసం పిలవడం జరుగుతుండేది. (కాని వీరప్పుడు తిరస్కరిస్తుండేవారు). (42-43)

సరే, ప్రవక్తా! ఈ వాణిని తిరస్కరించేవారి సంగతి నాకు వదలెయ్. మేము వారిని వారికేమాత్రం తెలియనిరీతిలో క్రమేణా పతనాగాధంలోకి నెట్టివేస్తాం. నేను వారిని చూసీ చూడనట్లు వదిలేస్తున్నాను. నా పన్నాగం ఎంతో పకడ్బందీగా ఉంటుంది. (44-45)

(సందేశప్రచారం కోసం) నీవేదైనా ప్రతిఫలం అడుగుతున్నావా, ఆ సుంకం బరువు క్రింద వీరు అణగిపోవడానికి? వారి దగ్గరకు అగోచర విషయాలకు సంబంధించిన సమాచార మేదైనా వస్తోందా, దాన్ని వ్రాసుకోవడానికి? (46-47)

కనుక (ప్రవక్తా!) నీ ప్రభువు నిర్ణయం వచ్చేవరకు ఓపిక పట్టు. మత్స్యబాధితుడిలా (యూనుస్ ప్రవక్తలా అసహనంతో) ప్రవర్తించకు. అతను పుట్టెడుదుఃఖంతో (మమ్మల్ని) ఎలుగెత్తి వేడుకున్నాడు. అతడ్ని గనక అతని ప్రభువు కరుణించక పోయివుంటే, అతను దుస్థితికి గురయి, ఎలాంటి చెట్లుచేమలు లేని మైదానంలో విసరేయబడేవాడు. చివరికి అతని ప్రభువు అతడ్ని కటాక్షించి సజ్జనులలో చేర్చాడు. (48-50)

ఈ అవిశ్వాసులు (మా)వాణి వింటున్నప్పుడు నిన్ను మింగివేస్తామన్నట్లు కొరకొర చూస్తారు. ఇది యావత్తు ప్రపంచవాసుల కోసం అవతరించిన హితవాణి. అయినా వీరు (కారుకూతలు కూస్తూ) "ఇతను కచ్చితంగా పిచ్చివాడే" అంటున్నారు. (51-52)

(٦٩) سُورَةُ الْحَاقَّةِ مَكِّيَّةٌ (٧٨) آياتها ٥٢ ركوعاتها ٢

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

الْحَاقَّةُ ﴿١﴾ مَا الْحَاقَّةُ ﴿٢﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحَاقَّةُ ﴿٣﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ وَعَادٌ بِالْقَارِعَةِ ﴿٤﴾ فَأَمَّا ثَمُودُ
فَأُهْلِكُوا بِالطَّاغِيَةِ ﴿٥﴾ وَأَمَّا عَادٌ فَأُهْلِكُوا بِرِيحٍ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ ﴿٦﴾ سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَثَمَانِيَةَ
أَيَّامٍ حُسُومًا فَتَرَى الْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَىٰ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ خَاوِيَةٍ ﴿٧﴾ فَهَلْ تَرَىٰ لَهُم مِّن
بَاقِيَةٍ ﴿٨﴾ وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمَن قَبْلَهُ وَالْمُؤْتَفِكَاتُ بِالْخَاطِئَةِ ﴿٩﴾ فَعَصَوْا رَسُولَ رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمْ أَخْذَةً
رَّابِيَةً ﴿١٠﴾ إِنَّا لَمَّا طَغَى الْمَاءُ حَمَلْنَاكُمْ فِي الْجَارِيَةِ ﴿١١﴾ لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكِرَةً وَتَعِيَهَا أُذُنٌ وَاعِيَةٌ ﴿١٢﴾

69. హాఖ్ఖా (పరమ యదార్థం)

అవతరణ: మక్కా | సూక్తులు: 52

ఈ అధ్యాయం నబవిశకం ప్రారంభకాలంలో అవతరించింది. హజ్రత్ ఉమర్ (ర) ఓరోజు దైవప్రవక్త (స)ను వేధించడానికి కాబాకు వెళ్ళారు. అప్పుడాయన (స) కాబాలో నమాజ్ చేస్తున్నారు. హజ్రత్ ఉమర్ ఆ మహనీయుని నోట వెలువడుతున్న ఖుర్ఆన్ సూక్తులు వింటూ ఆశ్చర్యంతో "ఇతను తప్పకుండా కవి అయిఉంటాడ"ని మనసులో అనుకున్నారు. వెంటనే దైవప్రవక్త (స) నోట "ఇది గౌరవనీయుడైన దైవసందేశహరుని వాక్కు. కవినోట వెలువడిన వాక్కు కాదు" అని విన్పించింది. హజ్రత్ ఉమర్ (ర) మళ్ళీ "కవి కాకపోతే మాంత్రికుడై ఉంటాడ"ని అనుకున్నారు. వెంటనే దైవప్రవక్త (స) నోట "ఇది మాంత్రికుడి మాట కూడా కాదు. మీరసలు చాలా తక్కువగా ఆలోచిస్తారు. ఇది సర్వలోక ప్రభువు నుండి వచ్చిన వాణి" అన్న సూక్తులు వెలువడ్డాయి.

అప్పుడు హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) హృదయంలో ఇస్లాం చోటుచేసుకున్నది కాని, ఆయన వెంటనే విశ్వసించలేదు. ఇలా కొన్ని సంఘటనల తర్వాత, చివరికి ఆయన తన చెల్లెల్ని రక్తసిక్తం చేసిన సంఘటనతో చలించిపోయి ఇస్లాం స్వీకరించారు.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

పరమయదార్థం! ఏమిటా పరమయదార్థం? ఆ పరమయదార్థం ఏమిటో నీకే మైనా తెలుసా? ఆద్, సమూద్ జాతులు హఠాత్తుగా వచ్చిపడే (ప్రళయ) విపత్తుని తిరస్కరించారు. అందువల్ల సమూద్ ప్రజలు ఒక ఘోరమైన ప్రమాదానికి గురై హత మయ్యారు. ఆద్ ప్రజలు ఒక భయంకరమైన తుఫాను దెబ్బకు నాశనమయ్యారు. దేవుడు దాన్ని వరుసగా ఏడురాత్రుళ్ళు, ఎనిమిదిపగళ్ళు వారిమీద పడవేశాడు. (అప్పుడు నీవక్కడ ఉండివుంటే) వారక్కడ ఖర్జూరపు మొదళ్ళు పడినట్లు నిర్జీవంగా పడివుండటం నీకు కన్పించేది. చూడు, వారిలో ఎవడైనా ప్రాణాలతో బయటపడ్డాడా? (1-8)

ఫిరౌన్, అతనికి పూర్వముండిన జాతులు, తల్లక్రిందులయి ధ్వంసమైన జన పదాల జనం కూడా ఘోరపాపానికి పాల్పడ్డారు. వారంతా తమప్రభువు (పంపిన) ప్రవక్త లకు ఎదురుతిరిగారు. అప్పుడాయన వారిని కఠినంగా పట్టుకున్నాడు. (9-10)

(నూహ్ ప్రవక్త కాలంలో) తుఫానువరద ఉధృతమైనప్పుడు మేము మిమ్మల్ని ఓడ లోకి ఎక్కించాం. ఈ సంఘటన మీకు కనువిప్పు కల్గించే జ్ఞాపికగా మిగిలిపోతుందని,

فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّوْرِ نَفْخَةٌ وَّاحِدَةٌ ۝١٣ وَّ حُمِلَتِ الْاَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً وَّاحِدَةً ۝١٤
فَيَوْمَئِذٍ وَّقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ۝١٥ وَانْشَقَّتِ السَّمَآءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَّاهِيَةٌ ۝١٦ وَّالْمَلَكُ عَلٰٓى اَرْجَآئِهَا ؕ وَيَحْمِلُ
عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمٰنِيَةٌ ۝١٧ يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُوْنَ لَا تَخْفٰى مِنْكُمْ خَافِيَةٌ ۝١٨ فَاَمَّا مَنْ اُوْتِيَ
كِتٰبَهٗ بِيَمِيْنِهٖ ۙ فَيَقُوْلُ هَآؤُمُ اقْرَءُوْا كِتٰبِيَهْ ۝١٩ اِنِّيْ ظَنَنْتُ اَنِّيْ مُلٰقٍ حِسَابِيَهْ ۝٢٠ فَهُوَ فِيْ عِيْشَةٍ
رَّاضِيَةٍ ۝٢١ فِيْ جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ۝٢٢ قُطُوْفُهَا دَانِيَةٌ ۝٢٣ كُلُوْا وَاشْرَبُوْا هَنِيْٓئًا بِمَآ اَسْلَفْتُمْ فِي الْاَيَّامِ
الْخَالِيَةِ ۝٢٤ وَاَمَّا مَنْ اُوْتِيَ كِتٰبَهٗ بِشِمَالِهٖ ۙ فَيَقُوْلُ يٰلَيْتَنِيْ لَمْ اُوْتَ كِتٰبِيَهْ ۝٢٥ وَلَمْ اَدْرِ مَا
حِسَابِيَهْ ۝٢٦ يٰلَيْتَهَا كَانَتِ الْقَاضِيَةَ ۝٢٧ مَآ اَغْنٰى عَنِّيْ مَالِيَهْ ۝٢٨ هَلَكَ عَنِّيْ سُلْطٰنِيَهْ ۝٢٩
خُذُوْهُ فَغُلُّوْهُ ۝٣٠ ثُمَّ الْجَحِيْمَ صَلُّوْهُ ۝٣١ ثُمَّ فِيْ سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُوْنَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوْهُ ۝٣٢
اِنَّهٗ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ الْعَظِيْمِ ۝٣٣ وَلَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِيْنِ ۝٣٤ فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هٰهُنَا

గుర్తుంచుకునే చెవులు దాన్ని భద్రపరచుకుంటాయని మేమిలా చేశాం. (11-12)

ఆ తర్వాత (ప్రళయ)శంఖం ఓసారి పూరించగానే భూమిని, పర్వతాల్ని అమాంతం ఎత్తి కుదేసి తునాతునకలు చేయడం జరుగుతుంది. ఆరోజు జరగవలసిన సంఘటన జరుగుతుంది. అప్పుడు ఆకాశం బ్రద్దలై, అస్తవ్యస్తమైపోతుంది. (సరికొత్త విశ్వం ఆవిర్భవిస్తుంది.) నలుదిశలా దైవదూతలు ప్రత్యక్షమై ఉంటారు. ఆరోజు ఎనిమిది మంది దైవదూతలు నీప్రభువు సింహాసనం ఎత్తిపట్టుకొని ఉంటారు. ఆరోజు మీరు (దేవుని న్యాయస్థానంలో) ప్రవేశపెట్టబడతారు. (అక్కడ) మీరు ఏ రహస్యాన్నీ దాచలేరు. (13-18)

అప్పుడు కుడిచేతికి కర్మలపత్రం ఇవ్వబడిన మనిషి (ఎంతో సంతోషిస్తూ తన బంధుమిత్రుల్ని కలుసుకొని) "ఇదిగో నా కర్మలపత్రం, చదవండి. నేను నా (కర్మఫలం) లెక్క నాకు తప్పక లభిస్తుందని భావిస్తుండేవాణ్ణి" అంటాడు. అతనిక కోరిన సుఖ సంతోషాలు అనుభవిస్తాడు. మహా అద్భుతమైన స్వర్గవనంలో ఉంటాడు. దాని పండ్ల గుత్తులు బరువుతో వంగిఉంటాయి. "హాయిగా తినండి, త్రాగండి మీరు గతజీవితంలో చేసుకున్న సుకృతఫలం అనుభవించండి" (అంటారు దైవదూతలు). (19-24)

ఇక ఎడమచేతికి కర్మల పత్రం ఇవ్వబడినవాడు (తీవ్రంగా పశ్చాత్తాపపడుతూ) ఇలా అంటాడు: "అయ్యయ్యో! నా కర్మపత్రం నాకసలు లభించకుండా, నా లెక్కేమిటో నాకు తెలియకుండా ఉంటే ఎంత బాగుండేది! నాకొచ్చిన (తొలి)చావే నన్ను పూర్తిగా తుదముట్టించి ఉంటే బాగుండేది!! ఈరోజు నా సిరిసంపదలు నాకేమాత్రం పనికి రాలేదు. నా అధికారం, ఆధిపత్యాలన్నీ మట్టిలో కలిసిపోయాయి." (25-29)

(అప్పుడిలా ఆజ్ఞవుతుంది:) "పట్టుకోండి వాడ్ని. వాడిమెడకు గుదిబండ కట్టి నరకంలోకి త్రోసేయండి. తర్వాత డెబ్భయిమూరల గొలుసుతో వాడ్ని బిగించికట్టండి. మహోన్నతుడైన దేవుడ్ని వీడు నమ్మేవాడు కాదు; పేదవాడికి పట్టెడన్నం కూడా పెట్టేవాడు కాదు. అలాంటి సహాయకార్యాల కోసం ఇతరుల్ని ప్రోత్సహించేవాడు కాదు. అందువల్ల ఈ రోజిక్కడ వీడ్ని పట్టించుకునేవాడే లేడు. చీము, నెత్తురు తప్ప వాడికి తినడానికి మరేమీ లభించదు. పాపాత్ములే ఇలాంటి (జుగుప్సాకరమైన) తిండితింటారు" (30-38)

حَمِيْمٌ ۝٣٥ وَّلَا طَعَامٌ اِلَّا مِنْ غِسْلِيْنٍ ۝٣٦ لَّا يَاْكُلُهٗٓ اِلَّا الْخَاطِـُٔوْنَ ۝٣٧ فَلَآ اُقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُوْنَ ۝٣٨ وَمَا لَا
تُبْصِرُوْنَ ۝٣٩ اِنَّهٗ لَقَوْلُ رَسُوْلٍ كَرِيْمٍ ۝٤٠ وَّمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ ؕ قَلِيْلًا مَّا تُؤْمِنُوْنَ ۝٤١ وَلَا بِقَوْلِ
كَاهِنٍ ؕ قَلِيْلًا مَّا تَذَكَّرُوْنَ ۝٤٢ تَنْزِيْلٌ مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝٤٣ وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ
الْاَقَاوِيْلِ ۝٤٤ لَاَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِيْنِ ۝٤٥ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِيْنَ ۝٤٦ فَمَا مِنْكُمْ مِّنْ اَحَدٍ
عَنْهُ حٰجِزِيْنَ ۝٤٧ وَاِنَّهٗ لَتَذْكِرَةٌ لِّلْمُتَّقِيْنَ ۝٤٨ وَاِنَّا لَنَعْلَمُ اَنَّ مِنْكُمْ مُّكَذِّبِيْنَ ۝٤٩ وَاِنَّهٗ
لَحَسْرَةٌ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ۝٥٠ وَاِنَّهٗ لَحَقُّ الْيَقِيْنِ ۝٥١ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيْمِ ۝٥٢

اٰيَاتُهَا ٤٤ (٧٠) سُوْرَةُ الْمَعَارِجِ مَكِّيَّةٌ (٧٩) رُكُوْعَاتُهَا ٢

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سَاَلَ سَآئِلٌۢ بِعَذَابٍ وَّاقِعٍ ۝١ لِّلْكٰفِرِيْنَ لَيْسَ لَهٗ دَافِعٌ ۝٢ مِّنَ اللّٰهِ ذِي الْمَعَارِجِ ۝٣ تَعْرُجُ
الْمَلٰٓئِكَةُ وَالرُّوْحُ اِلَيْهِ فِيْ يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهٗ خَمْسِيْنَ اَلْفَ سَنَةٍ ۝٤ فَاصْبِرْ صَبْرًا جَمِيْلًا ۝٥

కాబట్టి, (మీరనుకునేది నిజం) కాదు. మీకు గోచరించేదాని పేర, గోచరించనిదాని పేర ప్రమాణంచేసి చెబుతున్నాను. ఇది గౌరవనీయుడైన సందేశహరుని వాక్కు. ఏ కవి నోటో వెలువడిన మాటకాదు. మీరసలు బహుతక్కువగా విశ్వసిస్తారు. ఇది ఏ మాంత్రికుడి వాక్కు కూడా కాదు. మీరసలు చాలాతక్కువగా ఆలోచిస్తారు. (39-42)

ఇది సర్వలోకప్రభువు నుండి అవతరించిన (దివ్య)వాణి. ఇతను కల్పించి ఏదైనా విషయం ప్రచారం చేస్తే, మేమితని కుడిచేయి పట్టుకొని కంఠనాళం కోసివేసే వాళ్ళం. అప్పుడు మమ్మల్ని ఈపని నుండి ఏశక్తీ అడ్డుకోలేదు. (43-47)

ఇది భయభక్తులు కలవారి కోసం అవతరించిన హితోపదేశం. మీలో కొందరు నిరాకరించేవారున్నారని మాకు తెలుసు. అలాంటి తిరస్కారులకిది తప్పనిసరిగా పశ్చాత్తాపానికి కారణమవుతుంది. ఇదిపూర్తిగా నమ్మదగిన సత్యం. కనుక ప్రవక్తా! నీవు మాత్రం మహోన్నతుడైన నీ ప్రభువు నామం స్మరిస్తూ ఉండు. (48-52)

70. మఆరిజ్ (ఆరోహణా సోపానాలు)

అవతరణ: మక్కా సూక్తులు:44

ఈ అధ్యాయం కూడా నబవీశకం ప్రారంభంలోనే అవతరించింది. ఇందులో ప్రళయం, స్వర్గనరకాలను హేళనచేసే సత్యతిరస్కారులకు హెచ్చరికలు ఉన్నాయి.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

అడిగేవాడు శిక్షను గురించి అడుగుతున్నాడు. అది అవిశ్వాసులపై విరుచుకుపడేందుకు తప్పక వస్తుంది. దాన్నెవరూ ఆపలేరు. అది ఆరోహణాసోపానాల యజమాని అయిన దేవుని వైపునుండి వస్తుంది. పరిశుద్ధాత్మ, (ఇతర) దైవదూతలు ఆయన సన్నిధికి యాభైవేల సంవత్సరాలకు సమానమైన ఒక సుదీర్ఘదినంలో ఎక్కిపోతారు.[1] కనుక ప్రవక్తా! సహనం వహించు, సంస్కారవంతమైన సహనం వహించు. (1-5)

1. వివరాలకు 32:5 సూక్తి, దాని పాదసూచిక, 22:47 సూక్తి చూడండి.

إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا ﴿٦﴾ وَنَرَاهُ قَرِيبًا ﴿٧﴾ يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاءُ كَالْمُهْلِ ﴿٨﴾ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ ﴿٩﴾
وَلَا يَسْأَلُ حَمِيمٌ حَمِيمًا ﴿١٠﴾ يُبَصَّرُونَهُمْ ۚ يَوَدُّ الْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍ بِبَنِيهِ ﴿١١﴾
وَصَاحِبَتِهِ وَأَخِيهِ ﴿١٢﴾ وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُؤْوِيهِ ﴿١٣﴾ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنْجِيهِ ﴿١٤﴾ كَلَّا ۖ
إِنَّهَا لَظَىٰ ﴿١٥﴾ نَزَّاعَةً لِلشَّوَىٰ ﴿١٦﴾ تَدْعُو مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١٧﴾ وَجَمَعَ فَأَوْعَىٰ ﴿١٨﴾ إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ
هَلُوعًا ﴿١٩﴾ إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا ﴿٢٠﴾ وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا ﴿٢١﴾ إِلَّا الْمُصَلِّينَ ﴿٢٢﴾ الَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ
صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ ﴿٢٣﴾ وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَعْلُومٌ ﴿٢٤﴾ لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿٢٥﴾ وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ
بِيَوْمِ الدِّينِ ﴿٢٦﴾ وَالَّذِينَ هُمْ مِنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ ﴿٢٧﴾ إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ ﴿٢٨﴾
وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٢٩﴾ إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ
مَلُومِينَ ﴿٣٠﴾ فَمَنِ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿٣١﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ

వారా శిక్ష చాలా దూరం ఉందనుకుంటున్నారు. కాని మేము దాన్ని అతి సమీపంగా చూస్తున్నాం. ఆ (శిక్ష వచ్చిపడే) రోజు ఆకాశం చమురు తెట్టులా మారిపోతుంది. పర్వతాలు రంగు రంగుల దూదిపింజాల్లా ఎగురుతాయి. ప్రతి ఒక్కడూ ఎదుటివాడి (దుస్థితి)ని చూస్తున్నప్పటికీ ఏ ప్రాణస్నేహితుడూ తన ఆప్తమిత్రుడ్ని పట్టించుకోడు.

ఆరోజు పాపాత్ములు శిక్ష నుండి తప్పించుకోవడానికి తమ భార్యాపిల్లల్ని, అన్నదమ్ముల్ని, తమకు ఆశ్రయం ఇవ్వగలిగిన అతి సన్నిహిత బంధువర్గాన్ని, చివరికి లోకంలోని వారందర్నీ పరిహారంగా ఇవ్వదలచుకుంటారు. అయినా (శిక్ష నుండి బయటపడటం) జరగదు. అది తీవ్రంగా ప్రజ్వరిల్లే నరకాగ్ని జ్వాల. అది చర్మాన్ని వలిచి మాడ్చివేస్తుంది. సత్యానికి విముఖుడై పోవడమేగాక ధనాన్ని కూడబెట్టి దాన్ని మాటిమాటికి సర్దిపెట్టుకుంటూ భద్రపరచుకున్న ప్రతివాడ్నీ అది ఎలుగెత్తి పిలుస్తుంది. (6-18)

మానవుడు సహనం లేనివాడుగా సృజించబడ్డాడు. ఏదైనా కాస్త ఆపద వస్తే చాలు, కంగారుపడిపోతాడు. సంపద ఒనగూడినప్పుడు పిసినారితనం వహిస్తాడు. అయితే కొందరు అలా చేయరు. వారి గుణగణాలు ఇలా ఉంటాయి:

✶ వారు నమాజ్ చేసేవారు; నిత్యం క్రమం తప్పకుండా నమాజ్ విధి పాటిస్తారు.

✶ వారి సంపదలో అర్థించేవారికి, అర్థించనివారికి ఒక నిర్ణీత భాగం ఉంటుంది.

✶ వారు (పరలోక) తీర్పుదినాన్ని విశ్వసిస్తారు.

✶ తమ ప్రభువు శిక్షకు భయపడుతుంటారు. వారి ప్రభువు శిక్షే అలాంటిది, దాని పట్ల ఎవరూ నిర్భయంగా ఉండకూడదు.

✶ వారు తమ మర్మావయవాలను కాపాడుకుంటారు. అయితే తమ భార్యలు, తమ బానిసస్త్రీల విషయంలో ఇలా చేయకుండా ఉండటంలో ఎలాంటి తప్పు లేదు. అది తప్ప మరేదైనా కోరేవారే హద్దు మీరేవారు.[2]

✶ తమను నమ్మి అప్పగించబడేదాన్ని కాపాడే నిజాయితీపరులు.

✶ ఇచ్చిన మాటను నిలబెట్టుకునే వాగ్దాన పాలకులు.

2. వివరాలకు 23:5-7 సూక్తులు, వాటి పాదసూచికలు చూడండి.

رَاعُونَ ﴿٣٢﴾ وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَاتِهِمْ قَائِمُونَ ﴿٣٣﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٣٤﴾ أُولَٰئِكَ
ع فِي جَنَّاتٍ مُكْرَمُونَ ﴿٣٥﴾ فَمَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا قِبَلَكَ مُهْطِعِينَ ﴿٣٦﴾ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ
عِزِينَ ﴿٣٧﴾ أَيَطْمَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ أَنْ يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ ﴿٣٨﴾ كَلَّا ۖ إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِمَّا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾ فَلَا
أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ إِنَّا لَقَادِرُونَ ﴿٤٠﴾ عَلَىٰ أَنْ نُبَدِّلَ خَيْرًا مِنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٤١﴾
فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ﴿٤٢﴾ يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ
ع سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ إِلَىٰ نُصُبٍ يُوفِضُونَ ﴿٤٣﴾ خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۚ ذَٰلِكَ الْيَوْمُ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٤٤﴾

آيَاتُهَا ٢٨ — سُورَةُ نُوحٍ مَكِّيَّةٌ (٧١) — رُكُوعَاتُهَا ٢

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١﴾ قَالَ يَا قَوْمِ

✶ సాక్ష్యం విషయంలో నీతి, న్యాయాలకు కట్టుబడి ఉండేవారు.

✶ (ఏమరుపాటుకు లోనుకాకుండా) తమ నమాజులను కాపాడుకునేవారు.

వీరెంతో గౌరవప్రదంగా స్వర్గవనాలలో (హాయిగా) ఉంటారు. (19-35)

సరే, ప్రవక్తా! ఈ తిరస్కారులు కుడిఎడమల వైపు నుంచి జట్లుజట్లుగా నీ దగ్గరకి పరుగెత్తుకొస్తున్నారెందుకు? వారిలో ప్రతిఒక్కడూ భోగభాగ్యాలతో కూడిన స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేయబడతానని ఆశలు పెట్టుకున్నాడా? అలా ఎన్నటికీ జరగదు. మేము తమను ఎలాంటి పదార్థంతో పుట్టించామో వారికీ తెలుసు. కనుక ప్రవక్తా! తూర్పు పడమరల ప్రభువు సాక్షిగా చెబుతున్నాం. మేము తలచుకుంటే వీరి స్థానంలో వీరికంటే శ్రేష్ఠులైన మానవుల్ని తీసుకురాగలం. మాకా శక్తి ఉంది. మాతో ఎవరూ పోటీపడలేరు. (36-41)

కాబట్టి వారిని ఆటపాటల్లో, పనికిమాలిన మాటల్లోనే పడిఉండనివ్వు. అదే స్థితిలో చివరికి వారు తమకు వాగ్దానం చేయబడుతున్న రోజుకు చేరుకుంటారు. అప్పుడు వారు తమ విగ్రహాలవైపు దౌడు తీస్తున్నట్లు, సమాధుల నుంచి లేచి ఒకరికొకరు పోటీపడుతూ పరుగెత్తుతారు. (అయితే తీరా చేరవలసిన చోటికి చేరినప్పుడు) వారి చూపులు (పశ్చాత్తాపంతో) క్రిందికి వాలిపోతాయి. అవమానం, అప్రతిష్ఠలు వారిని ఆవరిస్తాయి. అదే వీరికి వాగ్దానం చేయబడుతున్న (ప్రళయ) దినం! (42-44) ☯

71. నూహ్

అవతరణ: మక్కా — సూక్తులు: 28

ఈ అధ్యాయంలో బహుదైవారాధకులకు హితోపదేశం చేయడానికి నూహ్‌ప్రవక్త (అలై) వృత్తాంతం పేర్కొనబడింది. నూహ్‌ప్రవక్త తన జాతిప్రజల్ని సన్మార్గంలోకి తీసుకురావడానికి ఎంత కృషిచేసినా కొందరు తప్ప అంతా తిరస్కరించారు. చివరికి ఆయన దేవుడ్ని ప్రార్థించారు, దాంతో వారు భీకర తుఫాను వరదలకు నాశనమైపోయారు.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

మేము నూహ్ (ప్రవక్త)ను అతని జాతిప్రజల వద్దకు పంపి, వారిపై వ్యధాభరితమైన శిక్ష వచ్చిపడక ముందే వారిని హెచ్చరించాలని ఆదేశించాం. (1)

إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ۝٢ أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُونِ ۝٣ يَغْفِرْ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرْكُمْ إِلَىٰ
أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ ۖ لَوْ كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ۝٤ قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي
لَيْلًا وَنَهَارًا ۝٥ فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَائِي إِلَّا فِرَارًا ۝٦ وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أَصَابِعَهُمْ
فِي آذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصَرُّوا وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا ۝٧ ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا ۝٨ ثُمَّ إِنِّي
أَعْلَنتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا ۝٩ فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا ۝١٠ يُرْسِلِ السَّمَاءَ
عَلَيْكُم مِّدْرَارًا ۝١١ وَيُمْدِدْكُم بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَل لَّكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَل لَّكُمْ أَنْهَارًا ۝١٢ مَّا لَكُمْ

(దాని ప్రకారం) అతను (తన జాతిప్రజల వద్దకెళ్ళి) ఇలా అన్నాడు: "నా జాతి ప్రజలారా! నేను మిమ్మల్ని స్పష్టంగా హెచ్చరించడానికి వచ్చినవాణ్ణి (దైవప్రవక్తను). కనుక (నామాట విని) దేవుడ్ని ఆరాధించండి. ఆయనకు భయపడండి. నాకు విధేయత చూపండి. (అప్పుడు) దేవుడు మీ పాపాలు మన్నించి ఒక నిర్ణీతకాలం వరకు మిమ్మల్ని క్షేమంగా ఉండనిస్తాడు. దేవుడు నిర్ణయించిన (శిక్షా) సమయం వచ్చినప్పుడు దాన్నెవరూ ఆపలేరు. ఈ విషయం మీరు అర్థం చేసుకుంటే ఎంత బాగుంటుంది!" (2-4)

(ఈవిధంగా నూహ్ ప్రవక్త అనేక సంవత్సరాలు ప్రజలకు హితబోధ చేసినా పెద్దగా ప్రయోజనం కన్పించలేదు. దాంతో) అతను దేవుడ్ని ఇలా మొరపెట్టుకున్నాడు:

"ప్రభూ! నేను నా జాతిప్రజల్ని (నీవైపు) రేయింబవళ్ళూ పిలిచాను. కాని నా పిలుపు వారి చెవికెక్కలేదు. వారు మరింత దూరంగా పారిపోతున్నారు. నీవు వారికి క్షమాభిక్ష పెట్టడానికి నేను వారిని పిలిచినప్పుడల్లా వారు చెవులలో వ్రేళ్ళు దూర్చుకునేవారు; వస్త్రంతో ముఖం కప్పుకునేవారు. మొండివైఖరి అవలంబించి గర్వపోతులయ్యారు. నేను బిగ్గరగా వారిని (దేవుని వైపు) పిలిచాను. తరువాత బహిరంగంగా బోధచేశాను. ఆపై మెల్లిగా కూడా నచ్చజెప్పడానికి ప్రయత్నించాను. నేను వారికి ఇలా బోధించాను-

'మీ ప్రభువును క్షమాపణ కోరుకోండి. ఆయన గొప్ప క్షమాశీలి. ఆయన మీకోసం ఆకాశం నుండి వర్షం కురిపిస్తాడు. మీకు సంతానం సిరిసంపదలు అనుగ్రహిస్తాడు. మీకోసం తోటలు పండిస్తాడు; సెలయేరులు ప్రవహింపజేస్తాడు.[1] ఏమైంది మీకు, దేవుని

1. దాదాపు ప్రతి దైవప్రవక్తా ప్రజలకు రుజుమార్గం బోధిస్తూ, 'పాపక్షమాపణకై విశ్వప్రభువుని వేడుకొని ఆయన వైపు మరలితే ఆయన మీకు ప్రపంచ జీవితంలో కూడా శుభాలు, సౌఖ్యాలు ప్రసాదిస్తాడ'ని తెలియజేశాడు. హూద్ ప్రవక్త (అలైహి) బోధ గురించి 11:52 సూక్తి, నూహ్ ప్రవక్త (అలైహి) బోధ గురించి ఇదే అధ్యాయంలో 10-12 సూక్తులు, అంతిమ దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సల్లం) మక్కా ప్రజలకు చేసిన బోధ గురించి 11:3 సూక్తి చూడండి.

ఓసారి మదీనాలో తీవ్రమైన కరువు వస్తే అప్పటి ఖలీఫా హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) వర్షం కోసం దైవాన్ని ప్రార్థించడానికి బదులు పాపమన్నింపుకై దుఆ (వేడుకోలు) చేసి ఊరుకున్నారు. దానిపై ప్రజలు ఆయన్ని విమర్శిస్తూ "మీరు వర్షం కోసం దుఆ చేయనే లేదు" అన్నారు. ఆయన దానికి సమాధానమిస్తూ "నేను ఆకాశం నుండి వర్షం కురిసే తలుపుల్ని తట్టాను. (అంతకంటే మరేం కావాలి?)" అని చెప్పి నూహ్ అధ్యాయంలోని ఈ సూక్తులే (71:10-12) పఠించారు.

ప్రఖ్యాత దైవప్రియుడు హజ్రత్ హసన్‌బస్రీ (రహ్మ) సన్నిధికి ఒకతను వచ్చి తమ ప్రాంతంలో కరువు వచ్చిందని తెలిపాడు. అప్పుడాయన, అయితే పాపమన్నింపుకై దైవాన్ని వేడుకోండి అని

لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ۝١٣ وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ۝١٤ أَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا ۝١٥
وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسَ سِرَاجًا ۝١٦ وَاللَّهُ أَنبَتَكُم مِّنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا ۝١٧ ثُمَّ يُعِيدُكُمْ
ع ١ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا ۝١٨ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ بِسَاطًا ۝١٩ لِّتَسْلُكُوا مِنْهَا سُبُلًا فِجَاجًا ۝٢٠
قَالَ نُوحٌ رَّبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَاتَّبَعُوا مَن لَّمْ يَزِدْهُ مَالُهُ وَوَلَدُهُ إِلَّا خَسَارًا ۝٢١ وَمَكَرُوا
مَكْرًا كُبَّارًا ۝٢٢ وَقَالُوا لَا تَذَرُنَّ آلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ
وَنَسْرًا ۝٢٣ وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا ۖ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا ضَلَالًا ۝٢٤ مِّمَّا خَطِيئَاتِهِمْ أُغْرِقُوا
فَأُدْخِلُوا نَارًا فَلَمْ يَجِدُوا لَهُم مِّن دُونِ اللَّهِ أَنصَارًا ۝٢٥ وَقَالَ نُوحٌ رَّبِّ لَا تَذَرْ عَلَى
الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا ۝٢٦ إِنَّكَ إِن تَذَرْهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا فَاجِرًا

ఔన్నత్యాన్ని నమ్మరు? ఆయనే కదా మిమ్మల్ని వివిధ ఘట్టాలలో రూపొందించినవాడు.'

'ఆయన ఒకదానిపై ఒకటి ఏడు ఆకాశాలు సృష్టించాడు. అందులో చంద్రుడ్ని (చల్లటికాంతి వెదజల్లే) జ్యోతిలా చేశాడు. సూర్యుడ్ని (దేదీప్యమానమైన) దీపంగా సృజించాడు. ఇదంతా మీకు కన్పించడంలేదా?' 'దేవుడు మిమ్మల్ని నేలనుండి చిత్రవిచిత్రంగా మొలకెత్తించాడు. తరువాత ఆయన మిమ్మల్ని అదే నేలలోకి తీసికెళ్తున్నాడు. చివరికి అందులో నుంచే మిమ్మల్ని బయటికి తీసి నిలబెడ్తాడు. మీరు ధరణిలో సువిశాల మార్గాలలో సంచరించడానికి ఆయన దాన్ని మీకోసం విశాలపరిచాడు." (5-20)

నూహ్ ఇలా అన్నాడు: "ప్రభూ! వారు నా మాటలు ధిక్కరించారు. సంతానం సిరిసంపదలతో మరింత (బరితెగించి) నష్టం కొనితెచ్చుకున్న ధనికులకే వారు విధేయులయ్యారు. వారు (నామీద) పెద్ద కుట్రపన్నారు. వారు (మిథ్యాదైవాలనే పట్టుకువ్రేలాడుతూ) 'మనం మన దైవాలను ఎన్నటికీ విడనాడకూడదు. వద్‌ని, సువాని వదలుకోకూడదు; యగూస్‌ని, యవూఖ్‌ని, నస్ర్‌ని కూడా మనం వదలుకోరాదు' అని చెప్పుకున్నారు. ప్రభూ! ఇవి అనేక మందిని మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేశాయి. నీవు కూడా ఈ దుర్మార్గులకు మార్గభ్రష్టత్వంలో తప్ప మరి దేనిలోనూ వృద్ధినివ్వకు." (21-24)

(చివరికి) వారు తమ పాపాల కారణంగా (నీట) ముంచివేయబడ్డారు. (ఆ తరువాత) నరకాగ్నిలో విసరివేయబడ్డారు. ఇక వారిని దేవుని (పట్టు) నుండి ఏశక్తీ కాపాడలేకపోయింది. వారు ఎలాంటి సహాయం పొందలేకపోయారు. (25)

(ఆ సందర్భంలో) నూహ్ ఇలా అన్నాడు: "ప్రభూ! ఈ తిరస్కారులలో ఏ ఒక్కడ్నీ భూమండలంపై సజీవంగా వదలిపెట్టకు. నీవు గనక వీరిని వదిలేస్తే వీరు నీ దాసుల్ని దారి తప్పిస్తారు. వీరి సంతతి నుండి పుట్టే ప్రతివ్యక్తీ దుర్మార్గుడిగా, కరుడుగట్టిన

చెప్పారు. కాస్సేపటి మరొకతను వచ్చి తన దారిద్ర్య స్థితిని ఏకరువు పెట్టుకున్నాడు. ఇంకొకడు వచ్చి తనకు సంతానం కలగడం లేదని చెప్పుకున్నాడు. వేరొకడు వచ్చి తన పొలంలో పంట తగ్గిపోతోంది ఏం చెయ్యాలని అడిగాడు. హజ్రత్ హసన్ బస్రీ (రహ్మ) వారందరికీ పాపమన్నింపు కోసం దైవాన్ని వేడుకోండని ఒకే సమాధానమిచ్చారు. దానికి ప్రజలు ఆశ్చర్యపోతూ "అదేమిటండీ మీరు విభిన్న రకాల ఫిర్యాదులు చేసిన వారందరికీ ఒకే నివారణ చూపుతున్నారు?" అని అడిగారు. దానికి సమాధానంగా ఆయన నూహ్ అధ్యాయంలోని ఈ (71:10-12) సూక్తులే పఠించారు.

كَفَّارًا ۝ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِيَ مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ۖ وَلَا تَزِدِ
الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا ۝

آياتها ٢٨ (٧٢) سُورَةُ الْجِنِّ مَكِّيَّةٌ (٤٠) ركوعاتها ٢

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا ۝ يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ
فَآمَنَّا بِهِ ۖ وَلَن نُّشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا ۝ وَأَنَّهُ تَعَالَىٰ جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا ۝
وَأَنَّهُ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا ۝ وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن تَقُولَ الْإِنسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ
كَذِبًا ۝ وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ۝ وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا
كَمَا ظَنَنتُمْ أَن لَّن يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا ۝ وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَاهَا مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهُبًا ۝

తిరస్కారిగా మారుతాడు. ప్రభూ! నన్నూ, నా తల్లిదండ్రుల్నీ, నాఇంట్లో విశ్వాసిగా ప్రవేశించిన ప్రతి మనిషినీ, విశ్వసించిన యావత్తు స్త్రీ పురుషుల్నీ క్షమించు. దుర్మార్గులకు మాత్రం వినాశంలో తప్ప మరెందులోనూ వృద్ధి కలిగించకు." (26-28) ☯

అవతరణ: మక్కా | **72. జిన్** | సూక్తులు: 28

ఈ అధ్యాయం నబవీశకం ప్రారంభకాలంలో అవతరించి ఉండవచ్చు. ఇందులో జిన్నులు(భూతాలు) దైవప్రవక్త (సల్లం) నోట ఖుర్‌ఆన్‌వాణి విని విశ్వసించి, తమ జాతి జనానికి ఆ సంగతి తెలుపుతూ దేవుని ఏకత్వం గురించి వివరించడం జరిగింది. ఆ తర్వాత మక్కా అవిశ్వాసులకు ఈవృత్తాంతం తెలియజేసి హితోపదేశం చేయబడింది.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

ప్రవక్తా! వారికీ సంగతి తెలియజెయ్యి: జిన్నుల సమూహం ఒకటి (ఖుర్‌ఆన్ బోధ) విన్నదని, తరువాత (తన జాతివాళ్ళ దగ్గరికెళ్ళి) ఈవిధంగా అన్నదని నాకు దివ్యావిష్కృతి ద్వారా తెలియజేయబడింది: "మేమొక అద్భుతమైన ఖుర్‌ఆన్ (వాణి) విన్నాము. అది సన్మార్గం వైపు మార్గ దర్శనం చేస్తుంది. అందువల్ల మేము దాన్ని విశ్వసించాం. ఇక నుంచి మేము మా ప్రభువుకు ఎవరినీ సాటి కల్పించము."[1] (1-2)

"మా ప్రభువు మహోన్నతుడు, మహిమాన్వితుడు. ఆయన ఎవరినీ భార్యగా, కుమారునిగా చేసుకోలేదు- మన మూర్ఖజనం దేవుని విషయంలో సత్యవ్యతిరేకమైన మాటలు చెబుతున్నారు. దేవుడ్ని గురించి మానవులు, జిన్నులు ఎన్నడూ అబద్ధాలాడరని మేము భావించాం- కొందరు మానవులు జిన్నులలో కొందరి రక్షణ కోరుతున్నారు. ఇలా వారు జిన్నుల గర్వాన్ని మరింత అధికం చేశారు- మీరు భావించినట్లే మానవులు కూడా దేవుడు ఎవరినీ ప్రవక్తగా నియమించి పంపడని అనుకున్నారు." (3-7)

"మేము ఆకాశాన్ని వెతికిచూస్తే అది పటిష్ఠంగా కాపలాదారులతో, ఉల్కలతో నిండివున్నట్లు కన్పించింది. ఇదివరకైతే (ఏదైనా) వినడానికి మనకు ఆకాశంలో కూర్చునే

1. జిన్నుల్ని గురించి ఇతర విషయాలకు 46:29-31 సూక్తులు, వాటి పాదసూచిక చూడండి.

وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ ۖ فَمَن يَسْتَمِعِ الْآنَ يَجِدْ لَهُ شِهَابًا رَّصَدًا ۝ وَأَنَّا لَا
نَدْرِي أَشَرٌّ أُرِيدَ بِمَن فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ۝ وَأَنَّا مِنَّا الصَّالِحُونَ وَمِنَّا دُونَ
ذَٰلِكَ ۖ كُنَّا طَرَائِقَ قِدَدًا ۝ وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن نُّعْجِزَ اللَّهَ فِي الْأَرْضِ وَلَن نُّعْجِزَهُ هَرَبًا ۝ وَأَنَّا
لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَىٰ آمَنَّا بِهِ ۖ فَمَن يُؤْمِن بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا رَهَقًا ۝ وَأَنَّا مِنَّا الْمُسْلِمُونَ
وَمِنَّا الْقَاسِطُونَ ۖ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُولَٰئِكَ تَحَرَّوْا رَشَدًا ۝ وَأَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ۝
وَأَن لَّوِ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَاهُم مَّاءً غَدَقًا ۝ لِّنَفْتِنَهُمْ فِيهِ ۚ وَمَن يُعْرِضْ عَن ذِكْرِ رَبِّهِ
يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ۝ وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ۝ وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ
يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ۝ قُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا ۝ قُلْ إِنِّي
لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ۝ قُلْ إِنِّي لَن يُجِيرَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِن دُونِهِ

చోటు దొరికేది. కాని ఇప్పుడు పరిస్థితి మారిపోయింది. దొంగచాటుగా ఎవరైనా వినడానికి ప్రయత్నిస్తే అతనికి ఒక అగ్నిజ్వాల తన కోసం మాటువేసి ఉండటం కన్పిస్తున్నది. భూవాసులకు ఏదైనా కీడు తలపెట్టే నిర్ణయం జరిగిందో, లేక వారి ప్రభువు వారికి సన్మార్గం చూపగోరుతున్నాడో మాకర్థం కావడం లేదు." (8-10)

"మనలో కొందరు సజ్జనులు ఉన్నారు; మరికొందరు దుర్జనులు ఉన్నారు. మనం విభిన్న (మత)వర్గాలుగా చీలిపోయి ఉన్నాం. మనం భూలోకంలో దేవుడ్ని ఎదిరించలేమని, పారిపోయికూడా ఆయన పట్టు నుండి బయటపడలేమని మాకిప్పుడు తెలిసివచ్చింది- మేము మాత్రం హితబోధ విని విశ్వసించాం. (ఇలా) ఎవరైనా తమ ప్రభువును విశ్వసిస్తే అతనికి ఎలాంటి నష్టంగాని, అన్యాయంగాని జరుగుతుందన్న భయమే ఉండదు- మనలో కొందరు దేవునికి విధేయులై (ముస్లింలై)న వారున్నారు. కొందరు సత్యానికి విముఖులైన వారున్నారు. కనుక ఎవరు విధేయతా మార్గం (ఇస్లాం) అవలంబిస్తారో వారు ముక్తిమార్గం పొందినట్లే. అలాగే ఎవరు సత్యానికి విముఖులవుతారో వారు నరకానికి సమిధలయి పోతారు." (11-15)

(ప్రవక్తా! వీరికి ఇలా చెప్పు:) ప్రజలు సన్మార్గంలో స్థిరంగా ఉంటే మేము వారికి త్రాగేందుకు పుష్కలంగా నీటిని అనుగ్రహిస్తాం, తద్వారా వారిని పరీక్షిస్తాం. తమ ప్రభువు స్మరణకు విముఖులయ్యే వారిని ఆయన కఠినంగా శిక్షిస్తాడు. (16-17)

ఆరాధనాలయాలు అల్లాహ్ కోసమే ప్రత్యేకించబడ్డాయి. కనుక అక్కడ అల్లాహ్‌ను కాదని మరెవరినీ ఆరాధించకూడదు. ఓ దైవదాసుడు[2] ఆయన్ని ప్రార్థించడానికి నిలబడినప్పుడు వీరతనిపై విరుచుకుపడటానికి సిద్ధమయ్యారు. ప్రవక్తా! వారికిలా చెప్పు: "నేను నాప్రభువుని ప్రార్థిస్తున్నాను. ఆయనకు మరెవరినీ సాటికల్పించడం లేదు. (అంతేగాని నేనేమీ తప్పు చేయడంలేదే! మరెందుకు నామీద విరుచుకుపడుతున్నారు?)" (18-20)

ఇలా చెప్పు: "మీకు కీడుగాని, మేలుగాని చేయడానికి నాచేతిలో ఏమీ లేదు". ఇంకా చెప్పు: "నన్ను దేవుని పట్టునుండి ఎవరూ కాపాడలేరు. ఆయన సన్నిధిలో తప్ప

2. ఇక్కడ ఒక దైవదాసుడు అంటే ముహమ్మద్ ప్రవక్తే (సల్లం).

مُلْتَحَدًا ﴿٢٢﴾ اِلَّا بَلٰغًا مِّنَ اللّٰهِ وَرِسٰلٰتِهٖ ؕ وَمَنْ يَّعْصِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ فَاِنَّ لَهٗ نَارَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ
فِيْهَآ اَبَدًا ﴿٢٣﴾ حَتّٰٓى اِذَا رَاَوْا مَا يُوْعَدُوْنَ فَسَيَعْلَمُوْنَ مَنْ اَضْعَفُ نَاصِرًا وَّاَقَلُّ عَدَدًا ﴿٢٤﴾ قُلْ اِنْ
اَدْرِيْٓ اَقَرِيْبٌ مَّا تُوْعَدُوْنَ اَمْ يَجْعَلُ لَهٗ رَبِّيْٓ اَمَدًا ﴿٢٥﴾ عٰلِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلٰى غَيْبِهٖٓ
اَحَدًا ﴿٢٦﴾ اِلَّا مَنِ ارْتَضٰى مِنْ رَّسُوْلٍ فَاِنَّهٗ يَسْلُكُ مِنْۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهٖ رَصَدًا ﴿٢٧﴾
لِّيَعْلَمَ اَنْ قَدْ اَبْلَغُوْا رِسٰلٰتِ رَبِّهِمْ وَاَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَاَحْصٰى كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا ﴿٢٨﴾

اٰيَاتُهَا ٢٠ (٧٣) سُوْرَةُ الْمُزَّمِّلِ مَكِّيَّةٌ (٣) رُكُوْعَاتُهَا ٢

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

يٰٓاَيُّهَا الْمُزَّمِّلُ ﴿١﴾ قُمِ الَّيْلَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿٢﴾ نِّصْفَهٗٓ اَوِ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيْلًا ﴿٣﴾ اَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ
الْقُرْاٰنَ تَرْتِيْلًا ﴿٤﴾ اِنَّا سَنُلْقِيْ عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيْلًا ﴿٥﴾ اِنَّ نَاشِئَةَ الَّيْلِ هِيَ اَشَدُّ وَطْاً وَّاَقْوَمُ قِيْلًا ﴿٦﴾

మరెక్కడా నాకు రక్షణలేదు. దేవుని సూక్తుల్ని, ఆయన సందేశాన్ని (ప్రజలకు) చేరవేయడమే నాపని. అదితప్ప మరోబాధ్యత లేదు నామీద. కనుక దేవుని విషయాలు, ఆయన ప్రవక్త చెప్పే మాటలు విశ్వసించని వారికోసం నరకం కాచుకొని ఉంది. వారందులో (నానా యాతనలు అనుభవిస్తూ) ఎల్లకాలం పడిఉంటారు". (21-23)

వారీవిధంగా తమకు వాగ్దానం చేస్తున్న దాన్ని చూస్తారు. అప్పుడు తెలుస్తుంది వారికి ఎవరి మద్దతుదారులు బలహీనులో, ఎవరి సంఖ్యాబలం తక్కువో. (24)

ఇలాచెప్పు: "మీకు వాగ్దానం చేయబడుతున్న విషయం సమీపంలోనే ఉందో లేక నాప్రభువు దానికోసం సుదీర్ఘకాలం నిర్ణయించాడో నాకైతే తెలియదు. ఆయన అతీంద్రియాలు ఎరిగినవాడు. తన అతీంద్రియజ్ఞానాన్ని తానుఎన్నుకున్న ప్రవక్తకు తప్ప మరెవరికీ ప్రసాదించడు. (వాటి భద్రతకోసం) ఆయన తన ప్రవక్తకు ముందూ, వెనుకా అంగరక్షకుల్ని (దైవదూతల్ని) నియమిస్తాడు. వారు తమప్రభువు సందేశాలు అందజేశారని అతను తెలుసుకోవడానిక్కూడా ఈఏర్పాటు జరిగింది. దేవుడు వారి పరిసరాలన్నిటినీ పరివేష్టించి ఉన్నాడు; ఆయన సమస్త విషయాలు లెక్కపెట్టి ఉంచాడు." (25-28)

73. ముజమ్మిల్ (దుప్పటి కప్పుకొని నిద్రించేవాడు)

అవతరణ: మక్కా — సూక్తులు: 20

ఈ అధ్యాయంలో 1-19 సూక్తులు నబవీశకం ప్రారంభంలో అవతరించాయి. 20వ సూక్తి హి.శ. రెండవ ఏట అవతరించి ఉండవచ్చని భాష్యకారుల అభిప్రాయం.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

దుప్పటి కప్పుకొని నిద్రించేవాడా! రాత్రివేళ (నమాజుకోసం) లేచి నిలబడు. అయితే రేయంతా కాదు, అర్ధరాత్రిదాకా. లేదా అంతకంటే కొంచెం తక్కువ చేసుకో. లేదా అంతకంటే కొంచెంఎక్కువ చేసుకో. ఖుర్ఆన్ని ఆగిఆగి నిదానంగా పఠించు. మేము నీమీద (ఎంతో బాధ్యతతో కూడిన) ఓ బరువైన వాణి అవతరింపజేయబోతున్నాం. మనస్సును అదుపులో ఉంచడానికి రాత్రిజాగరణ ఎంతో ప్రయోజనకరమైనది. పైగా ప్రశాంతంగా

اِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيْلًا ﴿٧﴾ وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ اِلَيْهِ تَبْتِيْلًا ﴿٨﴾ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ
لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيْلًا ﴿٩﴾ وَاصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُوْلُوْنَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيْلًا ﴿١٠﴾ وَذَرْنِيْ وَ
الْمُكَذِّبِيْنَ اُولِي النَّعْمَةِ وَمَهِّلْهُمْ قَلِيْلًا ﴿١١﴾ اِنَّ لَدَيْنَآ اَنْكَالًا وَّجَحِيْمًا ﴿١٢﴾ وَّطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَّعَذَابًا
اَلِيْمًا ﴿١٣﴾ يَوْمَ تَرْجُفُ الْاَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيْبًا مَّهِيْلًا ﴿١٤﴾ اِنَّآ اَرْسَلْنَآ اِلَيْكُمْ
رَسُوْلًا ۙ شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَآ اَرْسَلْنَآ اِلٰى فِرْعَوْنَ رَسُوْلًا ﴿١٥﴾ فَعَصٰى فِرْعَوْنُ الرَّسُوْلَ فَاَخَذْنٰهُ اَخْذًا
وَّبِيْلًا ﴿١٦﴾ فَكَيْفَ تَتَّقُوْنَ اِنْ كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَّجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيْبًا ﴿١٧﴾ السَّمَآءُ مُنْفَطِرٌۢ بِهٖ ؕ
كَانَ وَعْدُهٗ مَفْعُوْلًا ﴿١٨﴾ اِنَّ هٰذِهٖ تَذْكِرَةٌ ۚ فَمَنْ شَآءَ اتَّخَذَ اِلٰى رَبِّهٖ سَبِيْلًا ﴿١٩﴾ اِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ اَنَّكَ
تَقُوْمُ اَدْنٰى مِنْ ثُلُثَيِ الَّيْلِ وَنِصْفَهٗ وَثُلُثَهٗ وَطَآئِفَةٌ مِّنَ الَّذِيْنَ مَعَكَ ؕ وَاللّٰهُ يُقَدِّرُ الَّيْلَ وَ
النَّهَارَ ؕ عَلِمَ اَنْ لَّنْ تُحْصُوْهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَءُوْا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْاٰنِ ؕ عَلِمَ اَنْ سَيَكُوْنُ

ఖుర్ఆన్ పఠించడానికి కూడా అది చాలా సమంజసమైన వేళ. (అదీగాక) నీకు పగటిపూట (ఇతరత్రా) అనేక పనులుంటాయి. (1-7)

(సదా) నీప్రభువు నామం స్మరిస్తూఉండు. అన్నిటినీ వదలి ఆయనకే అంకితమైపో. ఆయన తూర్పుపడమరలకు ప్రభువు. ఆయన తప్ప మరో ఆరాధ్యుడు లేడు. కనుక నీవు ఆయన్నే నీ రక్షకుడిగా చేసుకో. ఆయన మీదే భారం వెయ్యి. జనం కల్పించి చెప్పుకునే మాటలు నీవు పట్టించుకోకు. సహనంతో వ్యవహరించు. సత్పురుషుడిలా వారికి దూరంగాఉండు. సత్యాన్ని ధిక్కరిస్తున్న ధనికుల సంగతి నాకు వదిలెయ్యి. నేను వారి భరతం పడ్తాను. వారిని కొంతకాలం అదే స్థితిలో ఉండని. (8-11)

(వారికోసం) మా దగ్గర బరువైన సంకెళ్ళున్నాయి. భగభగమండే అగ్ని, గొంతులో ఇరుక్కుపోయే ఆహారం, దుర్భర యాతనలు కూడా ఉన్నాయి. ఇవన్నీ భూమి, పర్వతాలు తీవ్రంగా కంపించే రోజు ఎదురవుతాయి. ఆరోజు పెద్దపెద్ద పర్వతాలు సైతం ఇసుక తిన్నెల్లా మారి చెల్లాచెదరయి పోతాయి. (12-14)

పూర్వం మేము ఫిరౌన్వద్దకు (మూసా)ప్రవక్తను ఎలా పంపామో అలాగే ఈనాడు మీవ్యవహారం గురించి సాక్ష్యమివ్వడానికి మీ వద్దకు (ముహమ్మద్) ప్రవక్తను పంపాము. ఫిరౌన్ ఆ ప్రవక్త చేసిన హితబోధ అంగీకరించలేదు. కనుక మేము అతడ్ని కఠినంగా పట్టుకున్నాం. (ఇప్పుడీ ప్రవక్త మాట వినకపోతే మీకూ అదే గతి పడ్తుంది.) (15-16)

మీరు (మా సందేశం) ధిక్కరిస్తే రేపు పిల్లల్ని సైతం వృద్ధులుగా మార్చే (ప్రళయ) దినాన ఎలా తప్పించుకుంటారు? ఆరోజు ఆకాశం బ్రద్దలవుతుంది. దేవుని వాగ్దానం నెరవేరే తీరుతుంది. ఇదొక హితోపదేశం. ఇష్టమైనవారు తమ ప్రభువు వైపు వెళ్ళేమార్గం అవలంబించవచ్చు. (లేదా పెడదారిపట్టి నరకంలోనైనా పడొచ్చు). (17-19)

ప్రవక్తా! నీవు ఒకసారి మూడింట రెండువంతుల రాత్రిదాకా, మరొకసారి అర్ధరాత్రిదాకా, వేరొకసారి మూడింట ఒక వంతు రాత్రిదాకా మేల్కొని ఆరాధనలో గడుపుతావని నీ ప్రభువుకు తెలుసు. నీ అనుచరుల్లో కూడా కొందరు ఇలా చేస్తున్నారు. రాత్రివేళను, పగటివేళను దేవుడే లెక్క కడ్తాడు. వేళలను మీరు సరిగా అంచనా కట్టలేరని ఆయనకు

مِنْكُمْ مَرْضٰى وَاٰخَرُوْنَ يَضْرِبُوْنَ فِى الْاَرْضِ يَبْتَغُوْنَ مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ وَاٰخَرُوْنَ يُقَاتِلُوْنَ
فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَاقْرَءُوْا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَاَقْرِضُوا اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا
وَمَا تُقَدِّمُوْا لِاَنْفُسِكُمْ مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوْهُ عِنْدَ اللّٰهِ هُوَ خَيْرًا وَّاَعْظَمَ اَجْرًا وَاسْتَغْفِرُوا اللّٰهَ
اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ (٢٠)

اٰيَاتُهَا ٥٦ — سُوْرَةُ الْمُدَّثِّرِ مَكِّيَّةٌ (٧٤) (٤) — رُكُوْعَاتُهَا ٢

తెలుసు. అందువల్ల ఆయన మిమ్మల్ని కనికరించాడు. ఇక నుండి మీరు ఖుర్ఆన్ని సులభంగా ఎంతమేరకు పఠించగలిగితే అంతమేరకే పఠించండి. మీలో కొందరు వ్యాధిగ్రస్తులు, కొందరు దైవానుగ్రహం(ఉపాధి) అన్వేషణలో ప్రయాణం చేసేవారు, మరికొందరు దైవమార్గంలో పోరాడేవారు ఉంటారని ఆయనకు తెలుసు.

కనుక ఖుర్ఆన్ని సులభంగా పఠించగలిగినంత పఠించండి. ప్రార్థనా వ్యవస్థ నెలకొల్పండి. జకాత్ చెల్లించండి. దేవునికి శ్రేష్ఠమైన రుణం అందజేయండి. మీరు మీకోసం ఏ పుణ్యకార్యం చేసి పంపుకుంటారో అది దేవుని వద్ద సురక్షితంగా ఉంటుంది. అదే అత్యంత శ్రేష్ఠమైనది, దాని సుకృతఫలం కూడా ఘనమైనది. దేవుణ్ణి మన్నింపు వేడుకోండి. ఆయన గొప్ప క్షమాశీలి, అమిత దయామయుడు. (20)

74. ముదస్సిర్ (దుప్పటి కప్పుకొని పడుకున్నవాడు)

అవతరణ: మక్కా — సూక్తులు: 56

ఈ అధ్యాయంలో మొదటి 7సూక్తులు 96వ అధ్యాయంలోని తొలి 5సూక్తులు అవతరించిన కొంతకాలానికి, మిగిలిన సూక్తులు బహిరంగ ప్రచారం ప్రారంభించిన తరువాత అవతరించాయి. ఇందులో అవిశ్వాసుల వైఖరిని, ముఖ్యంగా వలీద్ బిన్ ముగైరా తలబిరుసుతనాన్ని, అతని దుష్టపన్నాగాలను విమర్శించడం జరిగింది.

ముహమ్మద్ మహనీయుని (స)పై మొట్టమొదటి దైవసందేశం హిరాగుహలో అవతరించింది. అప్పుడు 96వ అధ్యాయం (అలఖ్)లోని తొలి 5సూక్తులు వెలువడ్డాయి. ఇది ఆయనకు దివ్యావిష్కృతికి సంబంధించిన మొదటి అనుభవం. అందువల్ల ఆయన భయపడిపోయారు. తర్వాత కొంతకాలం దాకా ఆయనపై దైవసందేశం అవతరించలేదు.

అలాంటి స్థితిలో ఆయన ఓరోజు ఎక్కడికో పోతుంటే ఆకాశం నుండి ఓ వింత ధ్వని విన్పించింది. తలెత్తి చూస్తే, తను ఇంతకుపూర్వం హిరాగుహలో చూసిన దైవదూతే ఈసారి మహాకాయంతో భూమ్యాకాశాల మధ్య ఓ కుర్చీపై కూర్చున్నాడు. ముహమ్మద్ (స) ఈ అసాధారణ దృశ్యం చూసి భయాందోళనలతో ఇంటికొచ్చి వాలారు. రాగానే దుప్పటి కప్పు అన్నారు వణికిపోతూ. దుప్పటి కప్పిన తర్వాత కాస్తంత స్థిమితం కలిగింది. కాని అంతలోనే ఆయనపై ఒక విధమైన మైకం ఆవరించి దైవసందేశం అవతరించింది. ఈ అధ్యాయంలోని మొదటి ఏడు సూక్తులు అందులోనివే.

అధ్యాయం తొలిసూక్తుల్లోని ఆజ్ఞప్రకారం దైవప్రవక్త (స) ధర్మప్రచారం ప్రారంభించారు. ఖుర్ఆన్ సూక్తులు అవతరించినప్పుడల్లా వాటిని ఆయన ప్రజలకు విన్పించి

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

يٰۤاَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ (١) قُمْ فَاَنْذِرْ (٢) وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ (٣) وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ (٤) وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ (٥) وَلَا تَمْنُنْ
تَسْتَكْثِرُ (٦) وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ (٧) فَاِذَا نُقِرَ فِى النَّاقُوْرِ (٨) فَذٰلِكَ يَوْمَئِذٍ يَّوْمٌ عَسِيْرٌ (٩) عَلَى الْكٰفِرِيْنَ غَيْرُ
يَسِيْرٍ (١٠) ذَرْنِيْ وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيْدًا (١١) وَّجَعَلْتُ لَهٗ مَالًا مَّمْدُوْدًا (١٢) وَّبَنِيْنَ شُهُوْدًا (١٣) وَّمَهَّدْتُّ لَهٗ
تَمْهِيْدًا (١٤) ثُمَّ يَطْمَعُ اَنْ اَزِيْدَ (١٥) كَلَّا ؕ اِنَّهٗ كَانَ لِاٰيٰتِنَا عَنِيْدًا (١٦) سَاُرْهِقُهٗ صَعُوْدًا (١٧) اِنَّهٗ
فَكَّرَ وَقَدَّرَ (١٨) فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ (١٩) ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ (٢٠) ثُمَّ نَظَرَ (٢١) ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ (٢٢) ثُمَّ اَدْبَرَ وَ

ధర్మబోధ చేస్తుండేవారు. ఇంకేముంది, జనంలో సంచలనం చెలరేగింది. వారి నుండి తీవ్ర ప్రతిఘటన ఎదురైంది. ఇలాంటి పరిస్థితిలో కొంతకాలానికి హజ్యాత్ర మొదలైంది. ఆ సందర్భంలో దైవప్రవక్త (స) బయటనుండి వచ్చిన వివిధ ప్రాంతాల, జాతుల, తెగల ప్రజల్ని కలుసుకొని వారికి దైవసందేశం అందజేయడానికి ప్రయత్నించారు. కాని బహుదైవారాధకులు ఆయనపై దుష్ప్రచారం చేస్తూ ఆటంకాలు సృష్టించారు.

ఈ నిర్వాకంకోసం వారు హజ్కు ముందు ఒక సమావేశం నిర్వహించి విషయాన్ని చర్చించారు. చివరికి వలీద్ బిన్ ముగైరా తీవ్రంగా ఆలోచించి "ముహమ్మద్ పెద్ద మాంత్రికుడని, ఎవరైనా అతనినోట వెలువడే వాణి వింటే అది వారినుండి వారి తల్లిదండ్రుల్ని, భార్యాపిల్లల్ని దూరం చేస్తుందని ప్రచారం చేద్దాం" అని అన్నాడు. ఈ ప్రతిపాదనను అందరూ ఆమోదించి పనిచేయడానికి సిద్ధమయ్యారు. కాని ఈ ప్రచారం వల్ల దైవప్రవక్త (స) పేరు అరేబియా నలుమూలలా వ్యాపించిపోయింది.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

దుప్పటి కప్పుకొని పడుకున్నవాడా! లే, లేచి (ప్రజలను) హెచ్చరించు. నీ ప్రభువు ఔన్నత్యం చాటిచెప్పు. నీ దుస్తులు పరిశుభ్రంగా ఉంచుకో. అపవిత్రత, అపరిశుద్ధతలకు దూరంగా ఉండు. ఏ మేలయినా ప్రాపంచిక ప్రయోజనాలు ఆశించి చేయకు. (కష్టాలు వచ్చినప్పుడు) నీ ప్రభువు (ప్రసన్నత) కోసం సహనం వహించు. (1-7)

ప్రళయశంఖం పూరించబడే రోజు... ఆరోజు పరిస్థితి చాలా కఠినంగా, ఘోరంగా ఉంటుంది. అవిశ్వాసులకు ఏ మాత్రం తేలికగా ఉండదు. (8-10)

నేను ఒంటరిగా పుట్టించినవాడ్ని నాకు వదిలెయ్యి. (నేను చూసుకుంటానతని సంగతి.) నేనతనికి అపార సిరిసంపదలు ప్రసాదించాను. అతడ్ని ఎల్లప్పుడూ వెన్నంటి ఉండే కొడుకుల్ని ఇచ్చాను. సుఖసంతోషాలకు కావల్సిన జీవన సామగ్రినంతా ఇచ్చాను. అయినా నేను తనకు మరింత అనుగ్రహిస్తానని పేరాశతో ఉన్నాడు. అలా ఎన్నటికీ జరగదు. వాడు మాసూక్తుల పట్ల ద్వేషం పెంచుకున్నాడు. త్వరలోనే నేనతడ్ని కఠినమైన (నరక)శిఖరం ఎక్కిస్తాను. అతను బాగా ఆలోచించి (మాకు వ్యతిరేకంగా) కుట్ర పన్నడానికి ప్రయత్నించాడు. వాడు నాశనంగాను! ఎలాంటి దుష్టయత్నానికి ఒడిగట్టాడు!! వాడు పాడుగాను! ఎలాంటి దారుణానికి పాల్పడ్డాడు!![1] (11-20)

1. ఈ సూక్తులు దైవప్రవక్త (సల్లం)కు వ్యతిరేకంగా దుష్టపథకం రూపొందించిన వలీద్ బిన్ ముగైరా విషయంలో అవతరించాయి.

اسْتَكْبَرَ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ يُؤْثَرُ ﴿٢٤﴾ إِنْ هَٰذَا إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ ﴿٢٥﴾ سَأُصْلِيهِ سَقَرَ ﴿٢٦﴾ وَمَا
أَدْرَاكَ مَا سَقَرُ ﴿٢٧﴾ لَا تُبْقِي وَلَا تَذَرُ ﴿٢٨﴾ لَوَّاحَةٌ لِّلْبَشَرِ ﴿٢٩﴾ عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ ﴿٣٠﴾ وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ
النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً ۙ وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا لِيَسْتَيْقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا
الْكِتَابَ وَيَزْدَادَ الَّذِينَ آمَنُوا إِيمَانًا ۙ وَلَا يَرْتَابَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ ۙ وَلِيَقُولَ الَّذِينَ
فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَٰذَا مَثَلًا ۚ كَذَٰلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَن يَشَاءُ وَ
يَهْدِي مَن يَشَاءُ ۚ وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ ۚ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرَىٰ لِلْبَشَرِ ﴿٣١﴾ كَلَّا وَالْقَمَرِ ﴿٣٢﴾ ع ١٥
وَاللَّيْلِ إِذْ أَدْبَرَ ﴿٣٣﴾ وَالصُّبْحِ إِذَا أَسْفَرَ ﴿٣٤﴾ إِنَّهَا لَإِحْدَى الْكُبَرِ ﴿٣٥﴾ نَذِيرًا لِّلْبَشَرِ ﴿٣٦﴾ لِمَن شَاءَ مِنكُمْ أَن
يَتَقَدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ ﴿٣٧﴾ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ ﴿٣٨﴾ إِلَّا أَصْحَابَ الْيَمِينِ ﴿٣٩﴾ فِي جَنَّاتٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٤٠﴾ عَنِ مع ١٦

తర్వాత అతను (జనంవైపు)చూశాడు. ఆతర్వాత భృకుటి ముడిచి, మూతి విరుచు కున్నాడు. ఆపై వెనక్కితిరిగి హుంకరించాడు. చివరికతను "ఇది పూర్వకాలం నుంచీ సాగుతున్న మంత్రజాలం తప్ప మరేమీ కాదు. ఇది మానవ వాక్కు మాత్రమే" అన్నాడు. త్వరలోనే నేనతడ్ని నరకంలో విసరిపడేస్తాను. ఆ నరకం ఏమిటో నీకేం తెలుసు? అది (మనిషిని) మిగల్చదూ, వదలిపెట్టదు. చర్మాన్ని నిలువుగా మాడ్చివేస్తుంది. దాని నిర్వ హణకు పంధొమ్మిది మంది కార్యకర్తలు నియమించబడ్డారు. (21-30)

మేము నరక పాలకులుగా దైవదూతల్ని నియమించాం. వారి సంఖ్యను అవిశ్వాసు లకు పరీక్షగా చేశాం.[2] గ్రంథప్రజలకు నమ్మకం కుదరడానికి, విశ్వాసుల విశ్వాసం మరింత దృఢం కావడానికి ఇలా చేశాం. కనుక గ్రంథప్రజలు, విశ్వాసులు ఎలాంటి అనుమానంలో పడిపోకూడదు. హృదయంలో (కాపట్య) రోగమున్నవారు, అవిశ్వాసులు (విమర్శిస్తూ) "దేవుడు చెప్పిన ఈ వింతమాటలోని అంతరార్థం ఏమిటో!" అంటారు. ఇలా దేవుడు తాను తలచిన విధంగా కొందరిని దారి తప్పిస్తాడు; మరికొందరికి దారి చూపుతాడు. నీ ప్రభువు సైన్యాల్ని గురించి ఆయనకు తప్ప మరెవరికీ తెలియదు. ప్రజలకు హితోపదేశం చేయడానికే ఈ (నరకదూతల) ప్రస్తావన తెచ్చాము. (31)

(ఇది ఆషామాషీ విషయం) కాదు. చంద్రుడిసాక్షి! గడచిపోతున్న రాత్రిసాక్షి! తెల్లారు తున్న ఉదయం సాక్షి! ఈ నరకం గొప్ప విషయాలలో ఒకటి. నరకం మానవుల పాలిట భయంకరమైన విషయం. మీలో (సత్యాన్ని స్వీకరించడానికి) ముందుకు రా దలిచే, లేక వెనకుండి పోగోరే ప్రతివ్యక్తి పాలిటా ఇది భయంకరమైన విషయమే. (32-37)

ప్రతి మానవుడూ తన కర్మలకు బదులు తాకట్టు వస్తువు లాంటివాడు. అయితే

2. మనిషి ప్రవృత్తిలోనే చెడు ఉన్నప్పుడు మంచి విషయంలో కూడా అతను చెడును చూడ టానికే ప్రయత్నిస్తాడు. దైవప్రవక్త (స) నోట నరకపాలకుల సంఖ్య విన్నప్పుడు అవిశ్వాసులు ఇలాగే ప్రవర్తించారు. అంతపెద్ద నరకానికి 19 మంది దైవదూతలేనా! అని హేళనచేశారు. "మనం వేల సంఖ్యలో ఉన్నాం, ఈ 19 మంది మనల్నేం చేస్తారు? మనలో పదేసి మంది ఒక్కొక్క దైవదూతను ఎదుర్కొంటారు" అని చెప్పుకున్నారు. వారిలో ఓ మల్లయోధుడు "నేనొక్కడ్నే 17 మంది దైవదూతల్ని మట్టికరిపిస్తాను. మిగతా ఇద్దర్ని మీరంతా కలసి చూసుకోండి" అన్నాడు. ఈవిధంగా నరకదూతల సంఖ్య అవిశ్వాసుల్ని పరీక్షకు గురిచేసి, వారి సత్యతిరస్కారాన్ని మరింత అధికం చేసింది.

الْمُجْرِمِينَ ﴿٤١﴾ مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرَ ﴿٤٢﴾ قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ ﴿٤٣﴾ وَلَمْ نَكُ نُطْعِمُ الْمِسْكِينَ ﴿٤٤﴾
وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ الْخَائِضِينَ ﴿٤٥﴾ وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوْمِ الدِّينِ ﴿٤٦﴾ حَتَّىٰ أَتَانَا الْيَقِينُ ﴿٤٧﴾ فَمَا
تَنفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ ﴿٤٨﴾ فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكِرَةِ مُعْرِضِينَ ﴿٤٩﴾ كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُّسْتَنفِرَةٌ ﴿٥٠﴾ فَرَّتْ
مِن قَسْوَرَةٍ ﴿٥١﴾ بَلْ يُرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَن يُؤْتَىٰ صُحُفًا مُّنَشَّرَةً ﴿٥٢﴾ كَلَّا ۖ بَل لَّا يَخَافُونَ
ع ٢ الْآخِرَةَ ﴿٥٣﴾ كَلَّا إِنَّهُ تَذْكِرَةٌ ﴿٥٤﴾ فَمَن شَاءَ ذَكَرَهُ ﴿٥٥﴾ وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ ۚ هُوَ أَهْلُ التَّقْوَىٰ
وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ ﴿٥٦﴾

آياتها ٤٠ (٧٥) سُورَةُ الْقِيَامَةِ مَكِّيَّةٌ (٣١) ركوعاتها ٢

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

لَا أُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَامَةِ ﴿١﴾ وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ ﴿٢﴾ أَيَحْسَبُ الْإِنسَانُ أَلَّن نَّجْمَعَ عِظَامَهُ ﴿٣﴾

స్వర్గవనాలలో ప్రవేశించే కుడిపక్షం వారు మాత్రం కాదు. వారు (నరకంలో) పాపాత్ముల్ని చూసి "మిమ్మల్ని ఏ విషయం నరకంలో పడవేసింది?" అని అడుగుతారు. (38-42)

దానికి పాపాత్ములు ఇలా అంటారు: "మేము నమాజు చేసే వారిలో చేరలేదు. పేదలకు అన్నదానం చేసేవారం కాము. సత్యతిరస్కారులతో కలసి మేమూ (సత్యాన్ని) తిరస్కరిస్తుండేవాళ్ళం. తీర్పుదినాన్ని అసత్య విషయమని ఖండిస్తుండేవాళ్ళం. ఈ స్థితి లోనే చివరికి అనివార్యవిషయం (మృత్యువు) మా ముందుకొచ్చింది."అప్పుడు సిఫారసు చేసేవారి సిఫారసు వారికి ఏమాత్రం ఉపయోగపడదు. (43-48)

ఇంతకూ వీరికేమయింది, పులిని చూసి పారిపోయే అడవిగాడిదల్లా మా హితోప దేశానికి విముఖులైపోతున్నారు? వారిలో ప్రతిఒక్కడూ తనపేర మేము బహిరంగ లేఖ పంపాలని కోరుతున్నాడు. కాదు, అది కూడా కాదు. వారికసలు పరలోకమంటే భయమే లేదు. (అంచేత దాన్నిగురించి వారు ప్రశాంతంగా ఆలోచించడం లేదు.) (49-53)

ఎంతమాత్రం కాదు. ఇదొక హితోపదేశం. ఇష్టమైనవారు దీన్నుండి గుణపాఠం నేర్చుకోవచ్చు. (అదైనా) దేవుడు తలచుకుంటే తప్ప ఎవరూ గుణపాఠం నేర్చుకోలేరు. మానవులంతా దేవునికే భయపడాలి. ఆ హక్కు ఆయనకే ఉంది. తనకు భయపడే వారినే ఆయన క్షమిస్తాడు. క్షమించే అర్హత (అధికారం) ఆయనకే ఉంది. (54-56)

అవతరణ: మక్కా **75. ఖియామ (ప్రళయం)** సూక్తులు: 40

ఈ అధ్యాయం నబవీశకం ప్రారంభకాలంలో అవతరించిఉండవచ్చు. ఇందులో ప్రళయం, పునరుత్థాన దినాన జరిగే పరిణామాల్ని గురించి హెచ్చరించడం జరిగింది.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

కాదు. నేను ప్రళయం సాక్షిగా చెబుతున్నాను. (మీరనుకునేది ఎంతమాత్రం నిజం) కాదు. నేను తననుతాను నిందించుకునే ఆత్మ[1] సాక్షిగా చెబుతున్నాను. (మృత) మానవుని ఎముకల్ని మేము సమీకరించలేమని అతను భావిస్తున్నాడా? ఎందుకు సమీ కరించలేము? మేము అతని వ్రేళ్ళ కొనలను సైతం తిరిగి రూపొందించగలం. (1-4)

1. వివరాలకు 89:27-30) సూక్తులు, వాటి పాదసూచిక చూడండి.

بَلٰى قٰدِرِيْنَ عَلٰٓى اَنْ نُّسَوِّيَ بَنَانَهٗ ﴿٤﴾ بَلْ يُرِيْدُ الْاِنْسَانُ لِيَفْجُرَ اَمَامَهٗ ﴿٥﴾ يَسْئَلُ اَيَّانَ يَوْمُ الْقِيٰمَةِ ﴿٦﴾
فَاِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ ﴿٧﴾ وَخَسَفَ الْقَمَرُ ﴿٨﴾ وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ﴿٩﴾ يَقُوْلُ الْاِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ اَيْنَ الْمَفَرُّ ﴿١٠﴾
كَلَّا لَا وَزَرَ ﴿١١﴾ اِلٰى رَبِّكَ يَوْمَئِذِ ۨالْمُسْتَقَرُّ ﴿١٢﴾ يُنَبَّؤُا الْاِنْسَانُ يَوْمَئِذٍۢ بِمَا قَدَّمَ وَاَخَّرَ ﴿١٣﴾ بَلِ
الْاِنْسَانُ عَلٰى نَفْسِهٖ بَصِيْرَةٌ ﴿١٤﴾ وَّلَوْ اَلْقٰى مَعَاذِيْرَهٗ ﴿١٥﴾ لَا تُحَرِّكْ بِهٖ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهٖ ﴿١٦﴾ اِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهٗ
وَقُرْاٰنَهٗ ﴿١٧﴾ فَاِذَا قَرَاْنٰهُ فَاتَّبِعْ قُرْاٰنَهٗ ﴿١٨﴾ ثُمَّ اِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهٗ ﴿١٩﴾ كَلَّا بَلْ تُحِبُّوْنَ الْعَاجِلَةَ ﴿٢٠﴾ وَتَذَرُوْنَ
الْاٰخِرَةَ ﴿٢١﴾ وُجُوْهٌ يَّوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ ﴿٢٢﴾ اِلٰى رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ﴿٢٣﴾ وَوُجُوْهٌ يَّوْمَئِذٍۢ بَاسِرَةٌ ﴿٢٤﴾ تَظُنُّ اَنْ
يُّفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ﴿٢٥﴾ كَلَّا اِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ ﴿٢٦﴾ وَقِيْلَ مَنْ ٜرَاقٍ ﴿٢٧﴾ وَّظَنَّ اَنَّهُ الْفِرَاقُ ﴿٢٨﴾ وَ
الْتَفَّتِ السَّاقُ بِالسَّاقِ ﴿٢٩﴾ اِلٰى رَبِّكَ يَوْمَئِذِ ۨالْمَسَاقُ ﴿٣٠﴾ فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلّٰى ﴿٣١﴾ وَلٰكِنْ كَذَّبَ وَتَوَلّٰى ﴿٣٢﴾

కాని మానవుడు ఇకముందు కూడా దుష్కార్యాలు చేస్తూ, విశృంఖలజీవితం గడప గోరుతున్నాడు. "ప్రళయం ఎప్పుడొస్తుంది? అసలింతకూ అది వస్తుందా లేదా?" అని అంటాడు. ఆరోజు మానవులు (తీవ్రమయిన భయాందోళనలతో) కళ్ళు తేలవేస్తారు. చంద్రుడు కాంతి విహీనుడయి పోతాడు. సూర్యచంద్రుల్ని కలిపివేయడం జరుగుతుంది. అప్పుడు ఈ మానవుడే "నేనెక్కడికి పారిపోవాలి?" అనంటాడు. (5-10)

ఎక్కడికీ పారిపోలేవు. ఎక్కడా నీకు రక్షణ లేదు. ఆరోజు నీవు నీ ప్రభువు సన్నిధికే వెళ్ళి నిలబడవలసి ఉంటుంది. ఆరోజు మానవునికి అతను ముందుకు పంపుకున్నవీ, వెనుక వదలి వచ్చినవీ అన్నీ తెలియజేయబడతాయి. అతను ఎన్ని సాకులు చూపినా, తనను గురించి తానే బాగా ఎరగ్గలడు. (11-15)

ప్రవక్తా! ఈ దివ్యావిష్కృతిని గుర్తుంచుకోవడానికి వడివడిగా నాలుక తిప్పకు. దాన్ని గుర్తుచేయించడం, నీచేత చదివించడం మాపని. కనుక మేము పఠిస్తున్నప్పుడు నీవు శ్రద్ధగా ఆలకిస్తే చాలు. తర్వాత దానిభావం తెలియజేయడం కూడా మా బాధ్యతే.

(మీరనుకునేది) ఎంతమాత్రం (నిజం)కాదు. మీరసలు త్వరగా లభించే (ఐహిక) వస్తువులపై అమితమైన వ్యామోహం పెంచుకొని పరలోకాన్ని విస్మరించారు. (16-21)

ఆరోజు కొందరి ముఖాలు కళకళలాడుతూ దేదీప్యమానంగా వెలిగిపోతుంటాయి. వారు తమ ప్రభువుని ప్రత్యక్షంగా చూస్తుంటారు. మరికొందరి ముఖాలు నిరాశా నిస్పృహలతో వాడి జావకారి పోతుంటాయి. వారు తమపై పెద్ద ఆపద విరుచుకుపడ బోతోందని భావిస్తూ (భయపడుతూ) ఉంటారు. (22-25)

(చనిపోయాక మళ్ళీ బ్రతికించబడటం కల్ల అనే మీ అభిప్రాయం) ఎంతమాత్రం (నిజం) కాదు. మనిషి కొనఊపిరితో కొట్టుమిట్టాడుతున్నప్పుడు "మంత్రించే వారెవరైనా ఉన్నారా?" అంటారు జనం. ఆ మనిషి ఇక తాను ఇహలోకం వీడిపోయే సమయం ఆసన్నమయిందని అనుకుంటాడు. కష్టాల మీద కష్టాలు వచ్చిపడతాయి. అదే నీ ప్రభువు సన్నిధికి బయలుదేరవలసిన రోజు. (26-30)

అయితే అతను (ఈ) సత్యాన్ని అంగీకరించలేదు. ప్రార్థన (నమాజ్) చేయలేదు. పైగా సత్యాన్ని నిరాకరించి (దేవునిపై) తిరగబడ్డాడు. ఆ తరువాత నిక్కుతూ, నీల్గుతూ

ثُمَّ ذَهَبَ اِلٰٓى اَهْلِهٖ يَتَمَطّٰى ﴿٣٣﴾ اَوْلٰى لَكَ فَاَوْلٰى ﴿٣٤﴾ ثُمَّ اَوْلٰى لَكَ فَاَوْلٰى ﴿٣٥﴾ اَيَحْسَبُ الْاِنْسَانُ اَنْ يُّتْرَكَ سُدًى ﴿٣٦﴾
اَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِّنْ مَّنِيٍّ يُّمْنٰى ﴿٣٧﴾ ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوّٰى ﴿٣٨﴾ فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَ
الْاُنْثٰى ﴿٣٩﴾ اَلَيْسَ ذٰلِكَ بِقٰدِرٍ عَلٰٓى اَنْ يُّحْيِيَ الْمَوْتٰى ﴿٤٠﴾

اٰيَاتُهَا ٣١ (٧٦) سُوْرَةُ الدَّهْرِ مَدَنِيَّةٌ (٩٨) رُكُوْعَاتُهَا ٢

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

هَلْ اَتٰى عَلَى الْاِنْسَانِ حِيْنٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْئًا مَّذْكُوْرًا ﴿١﴾ اِنَّا خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنْ نُّطْفَةٍ
اَمْشَاجٍ ۖ نَّبْتَلِيْهِ فَجَعَلْنٰهُ سَمِيْعًاۢ بَصِيْرًا ﴿٢﴾ اِنَّا هَدَيْنٰهُ السَّبِيْلَ اِمَّا شَاكِرًا وَّاِمَّا كَفُوْرًا ﴿٣﴾ اِنَّآ اَعْتَدْنَا
لِلْكٰفِرِيْنَ سَلٰسِلَا۟ وَاَغْلٰلًا وَّسَعِيْرًا ﴿٤﴾ اِنَّ الْاَبْرَارَ يَشْرَبُوْنَ مِنْ كَاْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُوْرًا ﴿٥﴾ عَيْنًا يَّشْرَبُ
بِهَا عِبَادُ اللّٰهِ يُفَجِّرُوْنَهَا تَفْجِيْرًا ﴿٦﴾ يُوْفُوْنَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُوْنَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهٗ مُسْتَطِيْرًا ﴿٧﴾ وَ

తన ఇంటికి వెళ్ళిపోయాడు. ఈ వైఖరి ఎంతో శోచనీయం. ఇది నీకే శోభిస్తుంది. ఔను ఈ వైఖరి ఎంతో శోచనీయం. ఇది నీకే శోభిస్తుంది. (31-35)

మానవుడు తనను ఇట్టే వదలిపెట్టడం జరుగుతుందని భావిస్తున్నాడా? అతను మొదట (స్త్రీగర్భంలో) కార్చబడిన క్షుద్రబిందువుగా లేడా? తర్వాత ఒక నెత్తుటి ముద్దలా రూపొందాడు. ఆతర్వాత దేవుడు అతనికి దేహంనిర్మించి తగిన అవయవాలు పొందికగా అమర్చాడు. ఆపై అతని నుండి రెండు వేర్వేరు జాతులుగా స్త్రీ పురుషుల్ని పుట్టించాడు. ఇదంతా చేసినవాడు చనిపోయినవాడ్ని మళ్ళీ బ్రతికించలేడా? (36-40)

అవతరణ: మక్కా	76. దహ్ర్ (సమయం)	సూక్తులు: 31

ఈఅధ్యాయం కూడా నబవీశకం ప్రారంభంలోనే అవతరించింది. ఇందులో దేవుని ఏకత్వం, అవిశ్వాసులకు పరలోకంలో ఎదురయ్యే పరిణామాల్ని గురించిన హెచ్చరి కలు, విశ్వాసుల గుణగణాలు, వారికి లభించే స్వర్గసుఖాల ప్రస్తావనలు ఉన్నాయి.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

నిరాఘాటంగా సాగుతున్న కాలవాహినిలో మానవునికి తానొక గడ్డిపోచ విలువ కూడా లేనివాడిగా ఉండిన సమయం ఎప్పుడైనా ఎదురయిందా? మేము మానవుడ్ని పరీక్షించడానికి ఒక మిశ్రమబిందువుతో పుట్టించాం. దానికోసం మేమతడ్ని వినేవాడిగా, చూసేవాడిగా రూపొందించాం. అతనికి మేము సన్మార్గం కూడా చూపించాం. అతను సన్మార్గం అవలంబించి (మాపట్ల) కృతజ్ఞుడై ఉన్నా లేక (అవిశ్వాస వైఖరి అవలంబించి) కృతఘ్నుడైపోయినా (అంతా అతని ఇష్టాయిష్టాలపై వదలిపెట్టాము). (1-3)

అవిశ్వాసుల కోసం మేము సంకెళ్ళు, గుదిబండ, భగభగమండే అగ్ని సిద్ధపరచి ఉంచాం. (సత్యాన్ని విశ్వసించిన) సజ్జనులు (స్వర్గంలో) కర్పూరజలం కలిపిన మద్య పానం సేవిస్తారు. ఇదొక సెలయేరు. దైవభక్తులు దీని నీటితోపాటు మద్యం సేవిస్తారు. వారు తాము కోరినచోట (కూర్చొని) సులభంగా దాని శాఖను తీసుకుంటారు. (4-6)

(ఆ సజ్జనుల లక్షణాలు ఇలాఉంటాయి:) వారు తమ మొక్కుబడులు నెరవేరు

يُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلٰى حُبِّهٖ مِسْكِيْنًا وَّ يَتِيْمًا وَّاَسِيْرًا ﴿٨﴾ اِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللّٰهِ لَا نُرِيْدُ مِنْكُمْ
جَزَآءً وَّلَا شُكُوْرًا ﴿٩﴾ اِنَّا نَخَافُ مِنْ رَّبِّنَا يَوْمًا عَبُوْسًا قَمْطَرِيْرًا ﴿١٠﴾ فَوَقٰىهُمُ اللّٰهُ شَرَّ ذٰلِكَ الْيَوْمِ
وَلَقّٰىهُمْ نَضْرَةً وَّسُرُوْرًا ﴿١١﴾ وَجَزٰىهُمْ بِمَا صَبَرُوْا جَنَّةً وَّحَرِيْرًا ﴿١٢﴾ مُّتَّكِـِٕيْنَ فِيْهَا عَلَى الْاَرَآئِكِ لَا
يَرَوْنَ فِيْهَا شَمْسًا وَّلَا زَمْهَرِيْرًا ﴿١٣﴾ وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلٰلُهَا وَذُلِّلَتْ قُطُوْفُهَا تَذْلِيْلًا ﴿١٤﴾ وَ
يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِاٰنِيَةٍ مِّنْ فِضَّةٍ وَّ اَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيْرَا ﴿١٥﴾ قَوَارِيْرَا مِنْ فِضَّةٍ قَدَّرُوْهَا

స్తారు.[1] నలుదిశలా ఆపద వ్యాపించే రోజుపట్ల వారు భయపడుతుంటారు. దేవుని మీద ఉండే ప్రేమపారవశ్యంతో నిరుపేదలకు, అనాథలకు, ఖైదీలకు అన్నదానం చేస్తారు. (వారు అన్నార్తులతో అంటారు:) "మేము దేవుని కోసం అన్నదానం చేస్తున్నాం. అంతేగాని మీనుండి ప్రతిఫలంగాని, కృతజ్ఞతలుగాని ఆశించడం లేదు. మేమసలు ఘోరమైన ఆపద తెచ్చిపెట్టే సుదీర్ఘ దినం గురించి దేవునికి భయపడుతున్నాం." (7-10)

కనుక దేవుడు వారిని ఆరోజు కీడునుండి కాపాడి ఉల్లాసం, ఉత్సాహాలను అనుగ్రహిస్తాడు. (కష్టాల్లో) సహనం వహించినందుకు ప్రతిఫలంగా వారికి స్వర్గవనాలు, పట్టు వస్త్రాలు ప్రసాదిస్తాడు. వారక్కడ అద్భుతమైన ఆసనాలపై మెత్తటి దిండ్లకానుకొని కూర్చొనిఉంటారు. వారికి ఎండబాధగాని, చలిబెడదగాని ఉండదు. స్వర్గవృక్షాలు వారికి నీడనిస్తాయి. వాటిపండ్లు వారికి అనుక్షణం అందుబాటులో ఉంటాయి. (11-14)

వారిముందు వెండిపాత్రలు, గాజుగ్లాసులు తెచ్చిపెడ్తారు. గాజుగ్లాసులు కూడా వెండిలా మెరిసిపోతుంటాయి. అవన్నీ సరైనలెక్క ప్రకారం నింపబడిఉంటాయి. వారికి

1. ఇక్కడ మూలభాషలోని "నజ్ర్" అంటే మనిషిపై విధించబడిన పని లేదా తనకు తాను విధించుకున్న పని అని శాబ్దికభావం. మరోమాటలో మనిషి విధిగా ఏదైనా పని చేస్తానని మొక్కుబడి చేసుకోవడం లేదా ప్రతిన బూనడం అని అర్థం. ఇలాంటి విధులు, మొక్కుబడులు, ప్రతిజ్ఞలు తప్పక నెరవేర్చాలి. అయితే అవి తనకు శక్తికి మించినవైనప్పుడు లేదా ధర్మవ్యతిరేక విషయాలైనప్పుడు వాటిని నెరవేర్చకూడదు. మొక్కుబడి మన అదృష్టాన్ని మార్చివేస్తుందన్న భావంతో మొక్కుబడి చేసుకోవడాన్ని దైవప్రవక్త (స) వారించారు. అలాగే దేవుడు తనపని నెరవేరిస్తేనే ఆయన కోసం ఫలానా సత్కార్యం చేస్తానని మనిషి మొక్కుబడి చేసుకోవడాన్ని కూడా వారించారు.

దైవప్రవక్త (సల్లం) ఓసారి మొక్కుబడిని గురించి చెబుతూ "జరగవలసిఉన్న ఏ పనిని కూడా మొక్కుబడి అడ్డుకోలేదు. కాకపోతే ఆ మొక్కుబడి ద్వారా పిసినారి (జేబు) నుండి కొంత డబ్బు తీయబడుతుంది"అన్నారు. (ముస్లిం, అబూదావూద్). మరోసందర్భంలో ఇలా అన్నారు: "మొక్కుబడి జరగవలసిన పనిని దాని నిర్ణీత సమయానికి ముందుగాగాని లేదా ఆలస్యంగాగాని జరిపించలేదు. కాకపోతే పిసినారి (జేబు) నుండి కొంతడబ్బు తీయబడుతుంది." (బుఖారి, ముస్లిం)

దీన్నిబట్టి మనిషి చేసే ఏ మొక్కుబడయినా అది అతని అదృష్టాన్ని ఏమాత్రం మార్చలేదని, ఆ మొక్కుబడి ఫలితం కూడా అతని అదృష్టం ప్రకారమే ఉంటుందని తెలుస్తోంది.

"దేవుని అవిధేయత విషయంలో మొక్కుబడి నెరవేర్చే ప్రశ్నే రాదు. అలాగే తన అధీనంలో లేని విషయంలో కూడా మొక్కుబడి నెరవేర్చే ప్రశ్న లేదు"అన్నారు దైవప్రవక్త (స). ఒకవ్యక్తి వచ్చి "నా సోదరి కాలినడకన హజ్‌యాత్ర చేస్తానని మొక్కుబడి చేసుకున్నది" అన్నాడు. దానికి దైవప్రవక్త (స) "నీ సోదరి (అవిధంగా) పడే శ్రమ, కష్టం దేవునికి అవసరం లేదు. ఆమె వాహనమెక్కి హజ్‌యాత్రకు వెళ్ళాలి" అని చెప్పారు. (అబూదావూద్)

تَقْدِيْرًا ﴿١٦﴾ وَيُسْقَوْنَ فِيْهَا كَاْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنْجَبِيْلًا ﴿١٧﴾ عَيْنًا فِيْهَا تُسَمّٰى سَلْسَبِيْلًا ﴿١٨﴾ وَ
يَطُوْفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُوْنَ ۚ اِذَا رَاَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنْثُوْرًا ﴿١٩﴾ وَاِذَا رَاَيْتَ ثَمَّ رَاَيْتَ
نَعِيْمًا وَّمُلْكًا كَبِيْرًا ﴿٢٠﴾ عٰلِيَهُمْ ثِيَابُ سُنْدُسٍ خُضْرٌ وَّاِسْتَبْرَقٌ ۫ وَّحُلُّوْٓا اَسَاوِرَ مِنْ فِضَّةٍ ۚ وَسَقٰىهُمْ
ع ١٩ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُوْرًا ﴿٢١﴾ اِنَّ هٰذَا كَانَ لَكُمْ جَزَآءً وَّ كَانَ سَعْيُكُمْ مَّشْكُوْرًا ﴿٢٢﴾ اِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ
الْقُرْاٰنَ تَنْزِيْلًا ﴿٢٣﴾ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ اٰثِمًا اَوْ كَفُوْرًا ﴿٢٤﴾ وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً
وَّاَصِيْلًا ﴿٢٥﴾ وَمِنَ الَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهٗ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيْلًا ﴿٢٦﴾ اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ يُحِبُّوْنَ الْعَاجِلَةَ وَ
يَذَرُوْنَ وَرَآءَهُمْ يَوْمًا ثَقِيْلًا ﴿٢٧﴾ نَحْنُ خَلَقْنٰهُمْ وَشَدَدْنَآ اَسْرَهُمْ ۚ وَاِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَآ اَمْثَالَهُمْ
تَبْدِيْلًا ﴿٢٨﴾ اِنَّ هٰذِهٖ تَذْكِرَةٌ ۚ فَمَنْ شَآءَ اتَّخَذَ اِلٰى رَبِّهٖ سَبِيْلًا ﴿٢٩﴾ وَمَا تَشَآءُوْنَ اِلَّآ
ع ٢٠ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ ۭ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿٣٠﴾ يُّدْخِلُ مَنْ يَّشَآءُ فِيْ رَحْمَتِهٖ ۭ وَالظّٰلِمِيْنَ
اَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿٣١﴾

అక్కడ సొంటి కలిపిన మధుపాత్రలు అందించబడతాయి. ఇదికూడా స్వర్గంలో పారే ఒక సెలయేరు. దీన్ని సల్‌సబీల్ (సుమధుర మద్యపానం) అంటారు. (15-18)

వారిసేవ కోసం నిత్యబాలలు అటూఇటూ పరుగిడుతుంటారు. నీవా పిల్లల్ని చూస్తే చెదరిన ఆణిముత్యాల్లా కన్పిస్తారు. నీకక్కడ ఎటుచూసినా రంగ రంగ భోగ భాగ్యాలు, మహోన్నత సామ్రాజ్య వైభవాలు కన్పిస్తాయి. వారి దేహాలపై పల్చటి పట్టుపీతాంబరాలు, బంగారు జల్తారు వస్త్రాలు ఉంటాయి. వారు వెండి కంకణాలు ధరించి ఉంటారు. వారి ప్రభువు వారికి ఎంతో పరిశుద్ధమైన మద్యం ప్రసాదిస్తాడు. "ఇదీ మీ ప్రతిఫలం. మీ కృషికి తగిన విలువ, ఆదరణలు లభించాయి." (19-22)

(ముహమ్మద్!) మేమే ఈ ఖుర్ఆన్‌ని (సందర్భానుసారం) కొద్దికొద్దిగా చేసి నీపై అవతరింపజేశాం. కనుక (ఈమార్గంలో ఎదురయ్యే ఇబ్బందుల్ని అధిగమిస్తూ) నీ ప్రభువాజ్ఞతో సహనం వహించు. వారిలో ఏ దురాత్ముడు లేక సత్యతిరస్కారి చెప్పే మాటలు ఏమాత్రం వినకు. ఉదయం, సాయంత్రం నీ ప్రభువు నామం స్మరిస్తూ ఉండు. రాత్రివేళ కూడా ఆయన సన్నిధిలో సాష్టాంగపడుతూ ఉండు. రాత్రివేళ చాలా పొద్దుపోయే వరకు సుదీర్ఘంగా ఆయన (పవిత్రతను) స్మరిస్తూ ఉండు.[2] (23-26)

వీరు త్వరగా లభించే ఐహిక వస్తువులపై అమితమైన వ్యామోహం పెంచుకున్నారు. ముందు రాబోయే భారమైన (సంకట) దినాన్ని విస్మరించారు. మేమే వారిని పుట్టించి వారి శరీరాలను పటిష్ఠపరిచాము. మేము తలచుకుంటే వారిని (హత)మార్చి వారి స్థానంలో ఇతరుల్ని తీసుకురాగలం ఇదొక హితోపదేశం. ఇష్టమైనవారు (దీనిద్వారా) తమ ప్రభువు వైపు వెళ్ళేమార్గం అవలంబించవచ్చు. దేవుడు తలచుకోనంతవరకు, మీరు తలచుకున్నంత మాత్రాన ఏమీకాదు. దేవుడు సర్వంఎరిగినవాడు, మహా వివేకవంతుడు. ఆయన తాను కోరిన వారిని తన కారుణ్యఛాయలోకి తీసుకుంటాడు. దుర్మార్గుల కోసం ఆయన దుర్భర (నరక) యాతనలు సిద్ధపరచి ఉంచాడు. (27-31)

2. అంటే అర్థరాత్రి దాటిన తరువాత చేసే తహజ్జుద్ నమాజ్ అని అర్థం.

(٧٧) سُوْرَةُ الْمُرْسَلٰتِ مَكِّيَّةٌ (٣٣)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَالْمُرْسَلٰتِ عُرْفًا ۙ (١) فَالْعٰصِفٰتِ عَصْفًا ۙ (٢) وَّالنّٰشِرٰتِ نَشْرًا ۙ (٣) فَالْفٰرِقٰتِ فَرْقًا ۙ (٤)
فَالْمُلْقِيٰتِ ذِكْرًا ۙ (٥) عُذْرًا اَوْ نُذْرًا ۙ (٦) اِنَّمَا تُوْعَدُوْنَ لَوَاقِعٌ ؕ (٧) فَاِذَا النُّجُوْمُ طُمِسَتْ ۙ (٨)
وَاِذَا السَّمَآءُ فُرِجَتْ ۙ (٩) وَاِذَا الْجِبَالُ نُسِفَتْ ۙ (١٠) وَاِذَا الرُّسُلُ اُقِّتَتْ ؕ (١١) لِاَيِّ يَوْمٍ اُجِّلَتْ ؕ (١٢)
لِيَوْمِ الْفَصْلِ ۚ (١٣) وَمَاۤ اَدْرٰىكَ مَا يَوْمُ الْفَصْلِ ؕ (١٤) وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ (١٥) اَلَمْ نُهْلِكِ الْاَوَّلِيْنَ ؕ (١٦)
ثُمَّ نُتْبِعُهُمُ الْاٰخِرِيْنَ (١٧) كَذٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِيْنَ (١٨) وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ (١٩) اَلَمْ
نَخْلُقْكُّمْ مِّنْ مَّآءٍ مَّهِيْنٍ ۙ (٢٠) فَجَعَلْنٰهُ فِيْ قَرَارٍ مَّكِيْنٍ ۙ (٢١) اِلٰى قَدَرٍ مَّعْلُوْمٍ ۙ (٢٢) فَقَدَرْنَا ۖۗ فَنِعْمَ
الْقٰدِرُوْنَ (٢٣) وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ (٢٤) اَلَمْ نَجْعَلِ الْاَرْضَ كِفَاتًا ۙ (٢٥) اَحْيَآءً وَّاَمْوَاتًا ۙ (٢٦)

77. ముర్సలాత్ (రుతుపవనాలు)

అవతరణ: మక్కా — సూక్తులు: 50

ఈ అధ్యాయం నబవీ శకం ప్రారంభకాలంలో అవతరించింది. ఇందులో పరలోక పరిణామాల్ని గురించి హెచ్చరిక, స్వర్గసౌఖ్యాలను గురించిన శుభవార్తలున్నాయి.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

ఒకదాని తర్వాత ఒకటి తెరలు తెరలుగా పంపబడే పవన వీచికల సాక్షి! తర్వాత (అవి) ఉధృతంగా వీస్తూ (మేఘాలను) పైకి మోసుకెళ్తాయి. ఆ తర్వాత (వాటిని) చీల్చి వేరుచేస్తాయి. ఆపై (దేవుడ్ని గురించి) క్షమాపణగాని, హెచ్చరికగాని జ్ఞాపకం చేస్తాయి. మీకు వాగ్దానం చేయబడుతున్న విషయం (ప్రళయం) తప్పక సంభవిస్తుంది. (1-7)

ఆరోజు నక్షత్రాలు నిస్తేజమైపోతాయి. ఆకాశం చీలిపోతుంది. పర్వతాలు దూది పింజల్లా ఎగురుతాయి. దైవప్రవక్తలను ప్రవేశపెట్టే సమయం ఆసన్నమవుతుంది. ఏ రోజుకోసం ఈ పనులు ఆపి ఉంచబడ్డాయి? విచారణ రోజు కోసం. విచారణ రోజంటే ఏమిటో నీకు తెలుసా? (పరలోక) ధిక్కారులకు ఆరోజు వినాశం తప్పదు. (8-15)

(సత్యాన్ని తిరస్కరించిన) పూర్వీకులను మేము హతమార్చలేదా? ఆ తర్వాత వచ్చే వారిని కూడా మేము వారి వెనుకే పంపుతాం. నేరస్థుల పట్ల మేము ఇలాగే వ్యవహరిస్తాం. ధిక్కారులకు ఆరోజు వినాశం తప్పదు. (16-19)

మేము మిమ్మల్ని క్షుద్ర బిందువుతో పుట్టించలేదా? దాన్ని నిర్ణీతకాలం వరకు ఓచోట (స్త్రీగర్భంలో) భద్రపరచలేదా? చూశారా, ఈపని చేసే శక్తి మాకే ఉంది. మేము అద్భుత శక్తిసామర్థ్యాలు కలవారం. ధిక్కారులకు ఆరోజు వినాశంతప్పదు. (20-24)

మేము భూమిని జీవుల్ని, నిర్జీవుల్ని తనలో ఇముడ్చుకునేలా రూపొందించలేదా? అందులో ఎత్తయిన పర్వతాలు పాతాము. త్రాగడానికి మంచినీటిని కూడా ఏర్పాటు చేశాం. (ఇదంతా ఎవరు చేశారు?) ధిక్కారులకు ఆరోజు వినాశం తప్పదు. (25-28)

وَّجَعَلْنَا فِيْهَا رَوَاسِيَ شٰمِخٰتٍ وَّاَسْقَيْنٰكُمْ مَّآءً فُرَاتًا ؕ (٢٧) وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ (٢٨) اِنْطَلِقُوْۤا
اِلٰى مَا كُنْتُمْ بِهٖ تُكَذِّبُوْنَ ۚ (٢٩) اِنْطَلِقُوْۤا اِلٰى ظِلٍّ ذِيْ ثَلٰثِ شُعَبٍ ۙ (٣٠) لَّا ظَلِيْلٍ وَّلَا يُغْنِيْ
مِنَ اللَّهَبِ ؕ (٣١) اِنَّهَا تَرْمِيْ بِشَرَرٍ كَالْقَصْرِ ۚ (٣٢) كَاَنَّهٗ جِمٰلَتٌ صُفْرٌ ؕ (٣٣) وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ (٣٤)
هٰذَا يَوْمُ لَا يَنْطِقُوْنَ ۙ (٣٥) وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُوْنَ (٣٦) وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ (٣٧) هٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ ۚ
جَمَعْنٰكُمْ وَالْاَوَّلِيْنَ (٣٨) فَاِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيْدُوْنِ (٣٩) وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ (٤٠) اِنَّ
الْمُتَّقِيْنَ فِيْ ظِلٰلٍ وَّعُيُوْنٍ ۙ (٤١) وَّفَوَاكِهَ مِمَّا يَشْتَهُوْنَ ؕ (٤٢) كُلُوْا وَاشْرَبُوْا هَنِيْٓـئًا بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُوْنَ (٤٣) اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ (٤٤) وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ (٤٥) كُلُوْا وَتَمَتَّعُوْا
قَلِيْلًا اِنَّكُمْ مُّجْرِمُوْنَ (٤٦) وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ (٤٧) وَاِذَا قِيْلَ لَهُمُ ارْكَعُوْا لَا
يَرْكَعُوْنَ (٤٨) وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ (٤٩) فَبِاَيِّ حَدِيْثٍۭ بَعْدَهٗ يُؤْمِنُوْنَ (٥٠)

(٧٨) سُوْرَةُ النَّبَاِ مَكِّيَّةٌ (٨٠)

ఇప్పుడిక నడవండి మీరు ధిక్కరిస్తున్న దాని వైపు. మూడు తెరలుగా మారే నీడ వైపు నడవండి. ఆ నీడలో ఎలాంటి చల్లదనం ఉండదు. అగ్నిజ్వాలల నుండి కాపాడదు. అది మేడలువంటి పెద్దపెద్ద నిప్పురవ్వలు వెదజల్లుతుంది, బంగరువన్నె ఒంటెలు ఎగురుతున్నట్లు (అన్పిస్తుంది). ధిక్కారులకు ఆరోజు వినాశం తప్పదు. (29-34)

వారు నోరు కూడా మెదపలేని దుస్థితి దాపురించే రోజది. సాకులు చెప్పడానికి అవకాశమే ఇవ్వబడదు. ధిక్కారులకు ఆరోజు వినాశం తప్పదు. అదే విచారణ జరిగే రోజు. మేము మిమ్మల్ని, మీ పూర్వీకుల్ని ఒకచోట చేర్చాం. ఇప్పుడు మాకు వ్యతిరేకంగా మీరేదైనా పన్నాగం పన్నగలిగితే పన్ని చూడండి. ధిక్కారులకు ఆరోజు వినాశం తప్పదు.

దైవభీతిపరులు ఆరోజు చల్లటి నీడపట్టున సెలయేరుల మధ్య ఉంటారు. వారు కోరుకున్న పండ్లు, ఫలాలు (క్షణాల్లో వారి ముందుంచబడతాయి). "మీరు చేసుకున్న సత్కార్యాలకు ప్రతిఫలంగా నేడు హాయిగా తినండి, త్రాగండి." మంచివారికి మేము ఇలాంటి ప్రతిఫలమే ప్రసాదిస్తాం. ధిక్కారులకు ఆరోజు వినాశం తప్పదు. (35-45)

(సత్యతిరస్కారులారా!) కొన్నాళ్ళపాటు తినండి, భోగభాగ్యాలు అనుభవించండి. మీరసలు పరమదుర్మార్గులు. ధిక్కారులకు ఆరోజు వినాశం తప్పదు. (దేవుని ముందు) తలవంచండని చెబితే వీరు (తలబిరుసుతో) తలవంచడానికి నిరాకరిస్తున్నారు. దీని తరువాత (అంటే ఖుర్ఆన్‌ని తిరస్కరించిన తరువాత) వారు మరే వాణిని విశ్వసిస్తారు? ధిక్కారులకు ఆరోజు వినాశం తప్పదు. (46-50)

78. నబా (సంచలనాత్మక వార్త)

అవతరణ: మక్కా — సూక్తులు: 40

ఈఅధ్యాయం నబవీశకంలో వచ్చింది. ఇందులో దేవుని మేళ్ళు, ప్రళయం, తీర్పు దినం, అవిశ్వాసుల పర్యవసానం, విశ్వాసుల స్వర్గసౌఖ్యాల ప్రస్తావనలు ఉన్నాయి.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
عَمَّ يَتَسَآءَلُوْنَ ﴿١﴾ عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيْمِ ﴿٢﴾ الَّذِيْ هُمْ فِيْهِ مُخْتَلِفُوْنَ ﴿٣﴾ كَلَّا سَيَعْلَمُوْنَ ﴿٤﴾ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُوْنَ ﴿٥﴾ اَلَمْ نَجْعَلِ
الْاَرْضَ مِهٰدًا ﴿٦﴾ وَّالْجِبَالَ اَوْتَادًا ﴿٧﴾ وَّخَلَقْنٰكُمْ اَزْوَاجًا ﴿٨﴾ وَّجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا ﴿٩﴾ وَّجَعَلْنَا الَّيْلَ لِبَاسًا ﴿١٠﴾ وَّجَعَلْنَا
النَّهَارَ مَعَاشًا ﴿١١﴾ وَّبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ﴿١٢﴾ وَّجَعَلْنَا سِرَاجًا وَّهَّاجًا ﴿١٣﴾ وَّاَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرٰتِ مَآءً ثَجَّاجًا ﴿١٤﴾
لِّنُخْرِجَ بِهٖ حَبًّا وَّنَبَاتًا ﴿١٥﴾ وَّجَنّٰتٍ اَلْفَافًا ﴿١٦﴾ اِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيْقَاتًا ﴿١٧﴾ يَّوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّوْرِ فَتَاْتُوْنَ اَفْوَاجًا ﴿١٨﴾ وَّ
فُتِحَتِ السَّمَآءُ فَكَانَتْ اَبْوَابًا ﴿١٩﴾ وَّسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ﴿٢٠﴾ اِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ﴿٢١﴾ لِّلطّٰغِيْنَ مَاٰبًا ﴿٢٢﴾
لّٰبِثِيْنَ فِيْهَآ اَحْقَابًا ﴿٢٣﴾ لَا يَذُوْقُوْنَ فِيْهَا بَرْدًا وَّلَا شَرَابًا ﴿٢٤﴾ اِلَّا حَمِيْمًا وَّغَسَّاقًا ﴿٢٥﴾ جَزَآءً وِّفَاقًا ﴿٢٦﴾ اِنَّهُمْ كَانُوْا لَا يَرْجُوْنَ

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

వారు ఏ విషయాన్ని గురించి చర్చించుకుంటున్నారు? తాము విభిన్న రకాలుగా అభిప్రాయపడుతున్న ఆ సంచలనాత్మక వార్తను గురించేనా? (వారనుకుంటున్నది) ఎంతమాత్రం (నిజం) కాదు.[1] త్వరలోనే వారికి తెలుస్తుంది. ఔను, ఎంతమాత్రం (నిజం) కాదు. అతిత్వరలోనే వారికి తెలుస్తుంది. (1-5)

మేము భూమిని విశాలపరచి నివాసయోగ్యంగా రూపొందించలేదా? దానిపై పర్వతాలను మేకులుగా పాతలేదా? మిమ్మల్ని (స్త్రీపురుష) జంటలుగా సృష్టించలేదా? మీ నిద్రను సౌఖ్యసాధనంగా చేయలేదా? రాత్రిని విశ్రాంతి వేళగా, పగటిని జీవనోపాధి సమయంగా చేయలేదా? మీపైన దృఢమైన ఏడు ఆకాశాలు నిర్మించలేదా? వేడిని వెద జల్లే తేజోవంతమైన దీపాన్ని సృజించలేదా? ధాన్యం, కూరగాయలు, దట్టమైన తోటల పెరుగుదల కోసం మేఘాల నుండి ధారాపాత వర్షం కురిపించడం లేదా? (6-16)

తీర్పుదినం ఒక నిర్ణీత సమయం. (అది తన నిర్ణీత సమయంలో తప్పకుండా వస్తుంది) ఆరోజు శంఖం పూరించబడుతుంది. అప్పుడు మీరు (సమాధుల నుండి) గుంపులు గుంపులుగా వస్తారు. ఆకాశ ద్వారాలన్నీ తెరవబడతాయి. పర్వతాలు స్థాన భ్రంశం చెంది, తునాతనకలయి ఇసుక రేణువులుగా మారిపోతాయి. (17-20)

నిస్సందేహంగా నరకం మాటులాంటిది. తలబిరుసు ధిక్కారులకు నివాసమది. అందులో వారు యుగాల తరబడి పడివుంటారు. వారక్కడ చల్లదనంగాని, త్రాగడానికి తగిన పానీయంగాని చవిచూడలేరు. ఏదైనా దొరికితే అది సలసల కాగేనీరు, పరమ జుగుప్సాకరమైన చీము, నెత్తురు[2] మాత్రమే. ఇదీ (వారికి లభించే) పూర్తిప్రతిఫలం●

1. ప్రళయం, పరలోకం గురించి దైవప్రవక్త (స) తెలిపిన సమాచారం పట్ల మక్కా బహు దైవారాధకులు ఆశ్చర్యపోతూ పలు అనుమానాలు వ్యక్తపరిచేవారు. కొందరు, మానవులు చని పోయిన తరువాత తిరిగి బ్రతకడం జరగదని భావిస్తే; మరికొందరు, పరలోకంలో మానవులు తిరిగి బ్రతికించబడినా వారక్కడ దేహాలు లేకుండా ఆత్మల రూపంలో ఉంటారని అనుకునేవారు. ఇక్కడ ఖుర్‌ఆన్ వారి అనుమానాలు, నిరాధారమైన మాటలన్నిటిని ఖండిస్తోంది.

2. మూలభాషలో 'గస్సాఖ్' అనే పదానికి దెబ్బ తగలడం వల్ల వివిధ అవయవాల నుండి స్రవించే దుర్గంధ పూరితమైన చీము, నెత్తురు మొదలైన స్రావాలు అని అర్థం.

حِسَابًا ﴿٢٧﴾ وَّكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا كِذَّابًا ﴿٢٨﴾ وَكُلَّ شَيْءٍ اَحْصَيْنٰهُ كِتٰبًا ﴿٢٩﴾ فَذُوْقُوْا فَلَنْ نَّزِيْدَكُمْ اِلَّا عَذَابًا ﴿٣٠﴾ اِنَّ لِلْمُتَّقِيْنَ
مَفَازًا ﴿٣١﴾ حَدَآئِقَ وَاَعْنَابًا ﴿٣٢﴾ وَّكَوَاعِبَ اَتْرَابًا ﴿٣٣﴾ وَّكَاْسًا دِهَاقًا ﴿٣٤﴾ لَا يَسْمَعُوْنَ فِيْهَا لَغْوًا وَّلَا كِذّٰبًا ﴿٣٥﴾ جَزَآءً مِّنْ رَّبِّكَ عَطَآءً
حِسَابًا ﴿٣٦﴾ رَّبِّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمٰنِ لَا يَمْلِكُوْنَ مِنْهُ خِطَابًا ﴿٣٧﴾ يَوْمَ يَقُوْمُ الرُّوْحُ وَالْمَلٰٓئِكَةُ صَفًّا لَّا يَتَكَلَّمُوْنَ
اِلَّا مَنْ اَذِنَ لَهُ الرَّحْمٰنُ وَقَالَ صَوَابًا ﴿٣٨﴾ ذٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَنْ شَآءَ اتَّخَذَ اِلٰى رَبِّهٖ مَاٰبًا ﴿٣٩﴾ اِنَّآ اَنْذَرْنٰكُمْ عَذَابًا
قَرِيْبًا يَّوْمَ يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدٰهُ وَيَقُوْلُ الْكٰفِرُ يٰلَيْتَنِيْ كُنْتُ تُرٰبًا ﴿٤٠﴾

اٰيَاتُهَا ٤٦ — (٧٩) سُوْرَةُ النّٰزِعٰتِ مَكِّيَّةٌ (٨١) — رُكُوْعَاتُهَا ٢

వారికి పరలోకవిచారణ పట్ల నమ్మకమే లేదు. మాసూక్తుల్ని అసత్య విషయాలుగా భావించి నిరాకరించారు. మేము మాత్రం ప్రతి విషయాన్నీ లెక్కగట్టి (వారి కర్మలచిట్టా లో నమోదుచేసి) ఉంచాము. "ఇక చవిచూడండి. మేము మీకు (నరక)యాతనలు తప్ప మరే విషయాన్నీ అధికం చేయము" (అని వారికి చెప్పబడుతుంది). (21-30)

దైవభీతిపరులకు వారి కోర్కెలునెరవేరే అద్భుతస్థానం ఉంది. మనోహరమైన ఉద్యానవనాలు, సుమధుర ద్రాక్షఫలాలు ఉన్నాయి. సమవయస్కులైన సుకన్యలు ఉన్నారు. మద్యంతో నిండిన మెరిసిపోయే మధుపాత్రలున్నాయి. వారక్కడ పనికిమాలిన మాటలు, అసత్యాలు వినరు. (ఇది) దయామయుడయిన నీ ప్రభువు నుండి వారికి లభించే ప్రతిఫలం. భూమ్యాకాశాలకు, వాటిమధ్య ఉన్న సమస్తానికి ప్రభువయిన దేవుని నుండి లభించే గొప్ప బహుమానం! (ఆరోజు) ఆయన ముందు పెదవి విప్పడానికి కూడా ఎవరూ సాహసించలేరు. (31-37)

(పరిశుద్ధా)ఆత్మ, దైవదూతలు పంక్తులుతీరి ఎంతో వినమ్రులయి నిలబడతారు. అప్పుడు కరుణామయుని అనుమతితో సరైనమాట చెప్పేవారు తప్ప మరెవరూ ఆయన తో మాట్లాడటానికి సాహసించలేరు. ఆరోజు రావడం తథ్యం. కనుక ఇష్టమున్నవారు తమ ప్రభువు వైపు మరలే మార్గం అవలంబించవచ్చు. (38-39)

మేము అతి సమీపంలోనే ఉన్న శిక్ష గురించి మిమ్మల్ని హెచ్చరించాము. మానవుడు తన చేజేతులా చేసుకొని ముందుగా పంపుకున్నదంతా ఆరోజు ప్రత్యక్షంగా చూసుకుంటాడు. అప్పుడు సత్యతిరస్కారి (తీవ్ర పశ్చాత్తాపంతో) "అయ్యో! నేను మట్టిలో మట్టయిపోయి ఉంటే ఎంత బాగుండేది!!" అని వాపోతాడు. (40) ☯

79. నాజిఆత్ (దూరి లాగేవారు)

అవతరణ: మక్కా — సూక్తులు: 46

ఈ అధ్యాయం నబవీశకం ప్రారంభకాలంలో అవతరించింది. ఇందులో మరణ దూతలను, ఇతర దైవదూతలను సాక్షులుగా చేసి ప్రళయ సంభవం గురించి చెప్ప బడింది. పునరుత్థానం గురించి అవిశ్వాసుల అభిప్రాయాల్ని ఖండిస్తూ వారిముందు మూసాప్రవక్త (అలై)-ఫిరౌన్ చక్రవర్తి వృత్తాంతం ఉదాహరణగా ఇవ్వబడింది. ఆ తర్వాత ప్రళయం, పరలోక పరిణామాలను గురించిన ప్రస్తావనలు వస్తాయి.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
وَالنّٰزِعٰتِ غَرْقًا ﴿١﴾ وَّالنّٰشِطٰتِ نَشْطًا ﴿٢﴾ وَّالسّٰبِحٰتِ سَبْحًا ﴿٣﴾ فَالسّٰبِقٰتِ سَبْقًا ﴿٤﴾ فَالْمُدَبِّرٰتِ اَمْرًا ﴿٥﴾ يَوْمَ
تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ ﴿٦﴾ تَتْبَعُهَا الرَّادِفَةُ ﴿٧﴾ قُلُوْبٌ يَّوْمَىِٕذٍ وَّاجِفَةٌ ﴿٨﴾ اَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ ﴿٩﴾ يَقُوْلُوْنَ
ءَاِنَّا لَمَرْدُوْدُوْنَ فِى الْحَافِرَةِ ﴿١٠﴾ ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا نَّخِرَةً ﴿١١﴾ قَالُوْا تِلْكَ اِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ﴿١٢﴾ فَاِنَّمَا هِىَ زَجْرَةٌ وَّاحِدَةٌ ﴿١٣﴾
فَاِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ﴿١٤﴾ هَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ مُوْسٰى ﴿١٥﴾ اِذْ نَادٰىهُ رَبُّهٗ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٦﴾ اِذْهَبْ اِلٰى
فِرْعَوْنَ اِنَّهٗ طَغٰى ﴿١٧﴾ فَقُلْ هَلْ لَّكَ اِلٰٓى اَنْ تَزَكّٰى ﴿١٨﴾ وَاَهْدِيَكَ اِلٰى رَبِّكَ فَتَخْشٰى ﴿١٩﴾ فَاَرٰىهُ الْاٰيَةَ الْكُبْرٰى ﴿٢٠﴾

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

దూరి గట్టిగా లాగేవారి సాక్షి! మెల్లిగా వెలికి తీసేవారి సాక్షి! వేగంగా ఎగురుతూ తిరిగేవారి సాక్షి! (ఆజ్ఞాపాలనలో) ఒకర్నొకరు మించిపోయేవారి సాక్షి! తిరిగి (దైవాజ్ఞలతో విశ్వ) వ్యవహారాలు నిర్వహించేవారి సాక్షి![1]... భూమి ఒకదాని తర్వాత ఒకటి అనేక ప్రకంపనాలతో కుదిపివేయబడే రోజు కొందరిగుండెలు తీవ్ర భయాందోళనలతో దడదడలాడిపోతాయి. వారి చూపులు (అవమానభారంతో) క్రిందికి వాలిపోతాయి. (1-9)

"మనం నిజంగా మళ్ళీ మన పూర్వస్థితికి తీసుకురాబడతామా? మనం (చచ్చి) శిథిలమైపోయి ఎముకలుగా మారిపోయినా (తిరిగి బ్రతికించబడతామా)?" అనంటారు వీరు. "అయితే మళ్ళీ ఈ బ్రతికించి లేపడమనేది (మనకు) చాలా నష్టదాయకమే" అంటారు తిరిగి. కాని ఇది పెద్ద పనేమీ కాదు. ఒకేఒక భీకర గర్జన విన్పిస్తుంది. అంతే-మరుక్షణమే వారంతా లేచి ఓ బహిరంగ మైదానంలోకి వచ్చి నిలబడతారు. (10-14)

నీకు మూసా వృత్తాంతం చేరిందా? అతని ప్రభువు పవిత్ర తువా లోయలో అతడ్ని పిలిచి ఇలా అన్నాడు: "ఫిరౌన్ దగ్గరకు వెళ్ళు. అతను (మాపై) తిరగబడి విద్రోహి అయ్యాడు. అతనికిలా చెప్పు: 'నీవు పవిత్రజీవితం గడపడానికి సిద్ధంగా ఉన్నావా? నేను నీకు నీప్రభువు మార్గం చూపుతాను. దానివల్ల నీలో (దైవ)భీతి ఏర్పడవచ్చు." (15-19)

1. ఇక్కడ వివిధ బాధ్యతలు నిర్వహించే దైవదూతలపై ప్రమాణం చేసి విషయం ప్రారంభించడం జరిగింది. అవిశ్వాసి ప్రాణం తీయడానికి నియుక్తుడైన దైవదూత అతని నరనరాల్లోకి చొచ్చుకుపోయి, శరీరం నుండి బయల్పడటానికి జంకుతున్న అతని ఆత్మను బలవంతంగా లాగి తీస్తాడు. సదాచార సంపన్నుడైన విశ్వాసి ప్రాణం తీయడానికి నియుక్తుడైన దైవదూత, బంధవిముక్తి కోసం ఎదురుచూస్తున్న ఆ విశ్వాసి ఆత్మను మెల్లిగా బయటికి తీస్తాడు.

ఇలా ప్రాణాలు తీసే మృత్యుదూతలే గాక, దైవాజ్ఞలు వెలువడి వెలువడగానే వాటిని శిరసావహిస్తూ సృష్టి వ్యవహారాలు నిర్వహించే దైవదూతలు కూడా ఎందరో ఉన్నారు. ఒక్కొక్క దైవదూతపై ఒక్కొక్క బాధ్యత ఉంటుంది. మానవుల కర్మల్ని ఎప్పటికప్పుడు రికార్డు చేసే దైవదూతలు కూడా ఉన్నారు. ప్రతి మానవుడ్ని ఎల్లప్పుడూ వెన్నంటిఉండే ఇద్దరు దైవదూతలు ఉంటారు. ఒక దూత మనిషి ఒక సత్కార్యం చేయగానే దాన్ని అతని కర్మపత్రంలో నమోదు చేస్తాడు. మరొక దూత అతని దుష్కార్యాలు నమోదు చేస్తాడు.

ఈ అధ్యాయంలో దైవదూతలపై ప్రమాణం చేయడానికి కారణం- మానవుని నశ్వర శరీరానికి లాగే ఈ ప్రపంచానికి కూడా ఒక అంతం ఉందని, ఆ తరువాత మానవుడు తన కర్మలకు విశ్వప్రభువు ముందు సమాధానం చెప్పుకోవలసి ఉంటుందని హెచ్చరించడమే.

فَكَذَّبَ وَعَصٰى ﴿٢١﴾ ثُمَّ اَدْبَرَ يَسْعٰى ﴿٢٢﴾ فَحَشَرَ فَنَادٰى ﴿٢٣﴾ فَقَالَ اَنَا رَبُّكُمُ الْاَعْلٰى ﴿٢٤﴾ فَاَخَذَهُ اللّٰهُ نَكَالَ الْاٰخِرَةِ
وَالْاُوْلٰى ﴿٢٥﴾ اِنَّ فِىْ ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَنْ يَّخْشٰى ﴿٢٦﴾ ءَاَنْتُمْ اَشَدُّ خَلْقًا اَمِ السَّمَآءُ ۚ بَنٰىهَا ﴿٢٧﴾ رَفَعَ سَمْكَهَا
فَسَوّٰىهَا ﴿٢٨﴾ وَاَغْطَشَ لَيْلَهَا وَاَخْرَجَ ضُحٰىهَا ﴿٢٩﴾ وَالْاَرْضَ بَعْدَ ذٰلِكَ دَحٰىهَا ﴿٣٠﴾ اَخْرَجَ مِنْهَا مَآءَهَا وَمَرْعٰىهَا ﴿٣١﴾ وَالْجِبَالَ
اَرْسٰىهَا ﴿٣٢﴾ مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِاَنْعَامِكُمْ ﴿٣٣﴾ فَاِذَا جَآءَتِ الطَّآمَّةُ الْكُبْرٰى ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْاِنْسَانُ مَا سَعٰى ﴿٣٥﴾ وَبُرِّزَتِ الْجَحِيْمُ
لِمَنْ يَّرٰى ﴿٣٦﴾ فَاَمَّا مَنْ طَغٰى ﴿٣٧﴾ وَاٰثَرَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿٣٨﴾ فَاِنَّ الْجَحِيْمَ هِىَ الْمَاْوٰى ﴿٣٩﴾ وَاَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهٖ وَنَهَى
النَّفْسَ عَنِ الْهَوٰى ﴿٤٠﴾ فَاِنَّ الْجَنَّةَ هِىَ الْمَاْوٰى ﴿٤١﴾ يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ السَّاعَةِ اَيَّانَ مُرْسٰىهَا ﴿٤٢﴾ فِيْمَ اَنْتَ مِنْ ذِكْرٰىهَا ﴿٤٣﴾
اِلٰى رَبِّكَ مُنْتَهٰىهَا ﴿٤٤﴾ اِنَّمَآ اَنْتَ مُنْذِرُ مَنْ يَّخْشٰىهَا ﴿٤٥﴾ كَاَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوْٓا اِلَّا عَشِيَّةً اَوْ ضُحٰىهَا ﴿٤٦﴾

మూసా (ఫిరౌన్ దగ్గరికెళ్ళి) అతనికి అద్భుతమైన మహిమలు చూపించాడు. కాని అతను ధిక్కరించాడు, (ఎంత నచ్చజెప్పినా) వినలేదు. తర్వాత అతను వెళ్ళి రకరకాల పన్నాగాలు పన్నాడు. జనాన్ని సమీకరించి "నేనే మీకు అందరికంటే పెద్ద ప్రభువుని" అన్నాడు. చివరికి దేవుడు అతడ్ని ప్రపంచంలోనూ, పరలోకంలోనూ శిక్షించడానికి పట్టుకున్నాడు. భయపడేవారికి ఈ సంఘటనలో గొప్ప గుణపాఠం ఉంది. (20-26)

(సరే) మిమ్మల్ని సృష్టించడం కష్టమైన పనా లేక ఆకాశాన్నా? దేవుడు దాన్ని నిర్మించాడు. దానికప్పు ఎంతోపైకి ఉండేలా చేశాడు. తర్వాత దాన్ని క్రమబద్ధీకరించాడు. దాని రాత్రిని (చీకటితో) కప్పాడు, పగటిని (వెల్తురుతో) తీశాడు. ఆ తర్వాత ఆయన భూమిని (నివాసయోగ్యంగా) పరిచాడు. అందులో నుంచే నీరు, మేత తీశాడు. దానిపై పర్వతాలు పాతాడు. ఇదంతా మీ, మీపశువుల ప్రయోజనం కోసమే చేశాడు. (27-33)

చివరికి మహోపద్రవం సంభవిస్తుంది. ఆరోజు మానవుడు తాను చేసుకున్న పనులన్నీ గుర్తుచేసుకుంటాడు. ప్రతిచూపరీ చూడటానికి వీలుగా నరకం తెరచిఉంటుంది. అయితే తలబిరుసుతో ధిక్కారవైఖరి అవలంబించి, ఐహిక జీవితానికి అత్యధిక ప్రాధాన్యమిచ్చిన వాడికి నరకమే (శాశ్వత) నివాసం. విశ్వప్రభువు ముందు నిలబడి తన కర్మలకు సమాధానమిచ్చుకోవలసి ఉంటుందన్న భావనతో ఆయనకు భయపడుతూ, దుష్ట మనోవాంఛలకు కళ్ళెంవేసిన వ్యక్తికి స్వర్గనివాసం లభిస్తుంది. (34-41)

"ఇంతకూ ఆ (ప్రళయ) ఘడియ ఎప్పుడొస్తుంది?" అని అడుగుతున్నారు వారు. దాని సమయం తెలియజేయడానికి నీకేం పని? ఆ విషయం దేవునికి మాత్రమే తెలుసు. నీవు దాన్ని గురించి భయపడేవారిని హెచ్చరించేవాడివి మాత్రమే. వారు దాన్ని (ప్రత్యక్షంగా) చూసినప్పుడు (తాము ప్రపంచంలో) ఉదయమో, సాయంత్రమో ఒక్క పూట మాత్రమే ఉండిఉంటాం" అని[2] అనుకుంటారు. (42-46)

2. పరలోకజీవితం ముందు ప్రపంచజీవితం ఎంత స్వల్పమైనదో మనిషి ఊహకే అందదు. ఇక్కడ హంతకుడికి యావజ్జీవ కారాగారశిక్ష అంటే 14 నుంచి 20 ఏండ్ల వరకే. అక్కడ సత్య తిరస్కారికి శాశ్వత నరక శిక్షలు ఉంటాయి. పరలోక విషయాలు మానవ మేధస్సుకు అతీతమైనవి. అయితే పరలోక విషయాలను గురించి మనిషి ఓ మొద్దు అంచనా వేసుకొని, వాటి తీవ్రతను కొంతయినా అర్థం చేసుకోవడానికి వీలుగా ఖుర్‌ఆన్, హదీసుల్లో కొన్ని అంకెలు పేర్కొనబడ్డాయి. వీటి ఆధారంగా మన ఈ ప్రాపంచిక జీవితం ఎంత అశాశ్వతమైనదో కాస్త ఆలోచిద్దాం.

آیاتها ٤٢ (٨٠) سُورَةُ عَبَسَ مَكِّيَّةٌ (٢٤) رکوعها ١

80. అబస (భృకుటి ముడిచాడు)

అవతరణ: మక్కా సూక్తులు: 42

ఈఅధ్యాయం నబవీ శకంలో వచ్చింది. దైవప్రవక్త (స) మక్కా పురప్రముఖులతో సమావేశమయి వారికి ఇస్లాం గురించి నచ్చజెప్పడానికి ప్రయత్నిస్తున్నప్పుడు ఇబ్నె ఉమ్మె మక్తూమ్ (రజ) అనే ఓ అంధఅనుయాయి ఇస్లాం గురించి ఏదో అడగడానికి వచ్చారు. ఖురైష్ నాయకులతో ముఖ్యమైన చర్చలు జరుపుతున్నప్పుడు ఇలా ఒక సాధారణ వ్యక్తి జోక్యం చేసుకోవడం దైవప్రవక్త (స)కు నచ్చలేదు. అంచేత ఆయన ఆ వ్యక్తి వైపు దృష్టి సారించలేదు. కాని ఈ వైఖరి దేవునికి నచ్చలేదు. అప్పుడీ అధ్యాయం అవతరించింది.

ప్రళయదినాన దేవుడు పాపాత్ములను ఒక చోట సమీకరిస్తాడు. వారి కళ్ళు నీలి రంగుతో అసహ్యంగా ఉంటాయి. వారు పరస్పరం ఇలా మెల్లిగా మాట్లాడుకుంటారు: "ప్రపంచంలో మనం ఎంత కాలం ఉన్నామని ఒకడంటే, ప్రపంచంలో మనం పదిరోజులు ఉండి ఉంటామని వేరొకడు అంటాడు. కాని వారిలో కాస్త తెలివైనవాడు, మీరు ప్రపంచంలో ఒక్క రోజుకన్నా ఎక్కువ ఉండ లేదు" అంటాడు. (20:103-105 సూక్తులు చూడండి.) "ఆ తరువాత దేవుడు వారిని ప్రపంచంలో మీరు ఎంతకాలం ఉన్నారో చెప్పండని అడుగుతాడు. దానికి వారు ఒక రోజో లేక రోజులో కొంత భాగమో మేమక్కడ ఉండిఉంటాం. లెక్కించేవారిని అడగండి" అని అంటారు. (23:112)

ప్రళయంనాటి భయానక స్థితి చూసిన తర్వాత మానవునికి ఈ ప్రపంచ జీవితం వాస్తవికత ఏమిటో తెలుస్తుంది. అతని వందేళ్ళ ప్రాపంచిక జీవితం పది రోజుల కంటే తక్కువ ఉన్నట్లని పిస్తుంది. నిజానికి ప్రాపంచిక జీవితం సరిగ్గా ఒక్కరోజు కూడా లేదని ఆ పరిస్థితి చూసిన పాపాత్ము లకు సహజంగానే అన్పిస్తుంది. మానవులంతా పునర్జీవింపబడినప్పటి నుంచి కర్మవిచారణ జరిగి, వారు స్వర్గం లేక నరకంలో ప్రవేశించే వరకు సంభవించే ప్రళయదినం 50,000 సంవత్సరాలకు సమానమైన దినమని హదీసుల్లో ఉంది. దీన్నే తీర్పుదినమని, పునరుత్థాన దినమని అంటారు.

దినాన్ని గంటలుగా, నిమిషాలుగా తీసుకుంటే, మానవుడు ప్రపంచంలో వందేళ్ళ పాటు జీవించాడని అనుకుంటే, 50,000 ఏండ్ల సుదీర్ఘ విచారణ దినం ముందు మానవుని ఈ వందేళ్ళ ఐహిక జీవితం 2.88 నిమిషాలు మాత్రమే అవుతుంది! అంటే మనం ప్రపంచం అశాశ్వతమైనదన డానికి చెప్పుకునే మూన్నాళ్ళ ముచ్చటంత కూడా ఇది లేదన్నమాట!! అసలు మూన్నాళ్ళ పరిమితే ఎంతో పెద్దకాలం. ఇక్కడ మూడు నిమిషాల ముచ్చట కూడా లేదు!!! ఈ మూడు నిమిషాల ముచ్చటయినా ఒక్క తీర్పుదినం కాల పరిమితితో పోల్చుకున్నప్పుడే. ఇలా కోటాను కోట్ల సంవత్స రాలు గడపవలసిన స్వర్గనరకాల జీవితం సమక్షంలో నయితే ఈ ప్రాపంచిక జీవితం మూడు సెకండ్ల ముచ్చటగా కూడా ఉండదు.

ఒకపూట నమాజు విలువ 2 కోట్ల 88 లక్షల సంవత్సరాల పరలోక అనుభవం అన్న భావం స్ఫురింపజేసే ఒక హదీసు ఉంది. ఈ లెక్కన ఒకరోజు నమాజుల విలువ 14 కోట్ల, 40 లక్షల సంవత్సరాలు అవుతుంది. దీన్నిబట్టి 100 ఏండ్ల ప్రపంచ జీవితం ఎంతో గొప్ప జీవితం అనుకుంటే, అది పరలోకంలో 5 లక్షల 25 వేల 6 వందల కోట్ల సంవత్సరాలకు సమానమవుతుంది! ఇదే విధమైన మరో లెక్క ప్రకారం ఆలోచిస్తే 14 కోట్ల 40 లక్షల సంవత్సరాలకు సమానమయ్యే ఒక్క పరలోక దినం ముందు మానవుని వందేళ్ళ ఐహిక జీవితం 0.06 సెకండ్లు మాత్రమే అవుతుంది!! అందుకే ప్రపంచం క్షణభంగురం అన్నారు పెద్దలు.

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

عَبَسَ وَتَوَلّٰٓى ۙ﴿١﴾ اَنۡ جَآءَهُ الۡاَعۡمٰىؕ ﴿٢﴾ وَمَا يُدۡرِيۡكَ لَعَلَّهٗ يَزَّكّٰٓىۙ ﴿٣﴾ اَوۡ يَذَّكَّرُ فَتَنۡفَعَهُ الذِّكۡرٰىؕ ﴿٤﴾ اَمَّا مَنِ اسۡتَغۡنٰىۙ ﴿٥﴾
فَاَنۡتَ لَهٗ تَصَدّٰىؕ ﴿٦﴾ وَمَا عَلَيۡكَ اَلَّا يَزَّكّٰىؕ ﴿٧﴾ وَاَمَّا مَنۡ جَآءَكَ يَسۡعٰىۙ ﴿٨﴾ وَهُوَ يَخۡشٰىۙ ﴿٩﴾ فَاَنۡتَ عَنۡهُ تَلَهّٰى ۚ ﴿١٠﴾ كَلَّاۤ اِنَّهَا
تَذۡكِرَةٌ ۚ ﴿١١﴾ فَمَنۡ شَآءَ ذَكَرَهٗ ۘ ﴿١٢﴾ فِىۡ صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ ۙ ﴿١٣﴾ مَّرۡفُوۡعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ ۙ ﴿١٤﴾ بِاَيۡدِىۡ سَفَرَةٍ ۙ ﴿١٥﴾ كِرَامٍۢ بَرَرَةٍ ؕ ﴿١٦﴾ قُتِلَ الۡاِنۡسَانُ
مَاۤ اَكۡفَرَهٗ ؕ ﴿١٧﴾ مِنۡ اَىِّ شَىۡءٍ خَلَقَهٗ ؕ ﴿١٨﴾ مِنۡ نُّطۡفَةٍ ؕ خَلَقَهٗ فَقَدَّرَهٗ ۙ ﴿١٩﴾ ثُمَّ السَّبِيۡلَ يَسَّرَهٗ ۙ ﴿٢٠﴾ ثُمَّ اَمَاتَهٗ فَاَقۡبَرَهٗ ۙ ﴿٢١﴾
ثُمَّ اِذَا شَآءَ اَنۡشَرَهٗ ؕ ﴿٢٢﴾ كَلَّا لَمَّا يَقۡضِ مَاۤ اَمَرَهٗ ؕ ﴿٢٣﴾ فَلۡيَنۡظُرِ الۡاِنۡسَانُ اِلٰى طَعَامِهٖۤ ۙ ﴿٢٤﴾ اَنَّا صَبَبۡنَا الۡمَآءَ صَبًّا ۙ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ شَقَقۡنَا
الۡاَرۡضَ شَقًّا ۙ ﴿٢٦﴾ فَاَنۡۢبَتۡنَا فِيۡهَا حَبًّا ۙ ﴿٢٧﴾ وَّعِنَبًا وَّقَضۡبًا ۙ ﴿٢٨﴾ وَّزَيۡتُوۡنًا وَّنَخۡلًا ۙ ﴿٢٩﴾ وَّحَدَآئِقَ غُلۡبًا ۙ ﴿٣٠﴾ وَّفَاكِهَةً وَّاَبًّا ۙ ﴿٣١﴾
مَّتَاعًا لَّكُمۡ وَلِاَنۡعَامِكُمۡ ؕ ﴿٣٢﴾ فَاِذَا جَآءَتِ الصَّآخَّةُ ﴿٣٣﴾ يَوۡمَ يَفِرُّ الۡمَرۡءُ مِنۡ اَخِيۡهِ ۙ ﴿٣٤﴾ وَاُمِّهٖ وَاَبِيۡهِ ۙ ﴿٣٥﴾ وَصَاحِبَتِهٖ

وقف لازم

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

అతను[1] తన దగ్గరకు అంధుడొచ్చాడని భృకుటి ముడిచి ముఖం తిప్పుకున్నాడు. నీకేం తెలుసు? ఆ అంధుడు తననుతాను సంస్కరించుకుంటాడేమో; లేదా హితోపదే శాన్ని శ్రద్ధగా ఆలకిస్తాడేమో; హితోపదేశం అతనికి ప్రయోజనం కలిగిస్తుందేమో! (1-4)

(సత్యాన్ని) ఖాతరు చేయనివాడి పట్ల నీవంతగా ఆసక్తి చూపుతున్నావా? అతను దారికి రాకపోతే అందులో నీ దోషం ఏముంటుందని? (దేవునికి) భయపడుతూ నీ దగ్గరకు పరుగెత్తుకొచ్చిన వాడ్ని చూసి నీవు ముఖం తిప్పుకుంటున్నావు. (5-10)

(అలా) ఎంతమాత్రం (చేయ)కూడదు. ఇది హితోపదేశం. ఇష్టమైనవాడు దీన్ని స్వీకరిస్తాడు. ఇది మహోన్నతమైన, ప్రతిష్ఠాత్మకమైన, పవిత్రమైన పుటలలో లిఖించబడి ఉంది. అవి గౌరవనీయులైన పరిశుద్ధ లేఖకుల[2] హస్తాలలో ఉంటాయి. (11-16)

మానవుడు నాశనమైపోను, ఎంతటి కృతఘ్నుడు! తనను దేవుడు ఎలాంటి పదార్థం తో పుట్టించాడో అతనికి తెలియదా? (తుచ్ఛమైన) వీర్యబిందువుతో! దేవుడు అతడ్ని సృష్టించి అతనికొక జాతకం నిర్ణయించాడు. తర్వాత అతని (శ్రేయస్సు)కోసం జీవన పథాన్ని సులభతరం చేశాడు. చివరికి మృత్యువు కలిగించి అతడ్ని సమాధికి చేర్చుతు న్నాడు. ఆతర్వాత తాను తలచుకున్నప్పుడు అతడ్ని మళ్ళీబ్రతికించి లేపుతాడు. (17-22)

(అలా) ఏమాత్రం (చేయ)కూడదు. అతను దేవుడు ఆదేశించిన విధి నెరవేర్చలేదు. మానవుడు తన ఆహారం వైపు దృష్టిసారించాలి. మేము నీటిని పుష్కలంగా కురిపించాం. తద్వారా నేలను చిత్రమైన రీతిలో చీల్చి అందులోనుంచి ధాన్యం, ద్రాక్ష, కూరగాయలు, ఆలివ్, ఖర్జూర చెట్లు, దట్టమైన తోటలు, రకరకాల పండ్లు, పచ్చిక మొలకెత్తించాం. మీకు, మీపశువులకు జీవనసామగ్రిగా, ప్రాణాధారంగా ఈ ఏర్పాట్లన్నీ చేశాం. (23-32)

చివరికి గూబలు పగలగొట్టే (ప్రళయశంఖా) రావం ఉధృతమైనప్పుడు... ఆరోజు మానవుడు (అదిరిపోయి) తన సోదరులు, తల్లిదండ్రులు, భార్యాపిల్లల్ని వదలి పరుగు

1. 'అతను' అంటే ఇక్కడ స్వయంగా దైవప్రవక్త అనే అర్థం.

2. అంటే దైవదూతలు అని అర్థం.

وَبَنِيهِ ﴿٣٦﴾ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ﴿٣٧﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ ﴿٣٨﴾ ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ﴿٣٩﴾
وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ﴿٤٠﴾ تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ﴿٤١﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَفَرَةُ الْفَجَرَةُ ﴿٤٢﴾ ع

آيَاتُهَا ٢٩ — سُورَةُ التَّكْوِيرِ مَكِّيَّةٌ (٨١) (٧) — رُكُوعُهَا ١

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ﴿١﴾ وَإِذَا النُّجُومُ انكَدَرَتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِّرَتْ ﴿٣﴾ وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ﴿٤﴾ وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ ﴿٥﴾
وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ﴿٦﴾ وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ﴿٧﴾ وَإِذَا الْمَوْءُودَةُ سُئِلَتْ ﴿٨﴾ بِأَيِّ ذَنبٍ قُتِلَتْ ﴿٩﴾ وَإِذَا الصُّحُفُ
نُشِرَتْ ﴿١٠﴾ وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ﴿١١﴾ وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ ﴿١٢﴾ وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ ﴿١٣﴾ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ ﴿١٤﴾ فَلَا

లంకించుకుంటాడు. ప్రతి ఒక్కడిపై భయంకరమైన ఆపద వచ్చి పడుతుంది. అప్పుడు ఏ ఒక్కడికీ తన గురించి తప్ప ఇతరుల గురించిన ఆలోచనే రాదు. (33-38)

ఆరోజు కొందరి ముఖాలు దేదీప్యమానంగా వెలిగిపోతుంటాయి. ఆ ముఖాలలో చిరునవ్వులు, ఆనందోత్సాహాలు వెల్లివిరుస్తాయి. (వీరు సత్యాన్ని విశ్వసించిన సజ్జనులై ఉంటారు.) మరికొందరి ముఖాలు మట్టి కొట్టుకొని, నల్లగా మాడిపోయి ఉంటాయి. వీరు సత్యాన్ని నిరాకరించిన దురాత్ములయి ఉంటారు. (39-42)

అవతరణ: మక్కా 81. తక్వీర్ (చాపచుట్టలా) సూక్తులు: 29

ఇది కూడా నబవీశకం ప్రారంభకాలంలోనే అవతరించింది. ఇందులో ప్రళయ విశేషాలు, దైవప్రవక్త (స)కు దివ్యావిష్కృతిని తెచ్చే దైవదూత ఔన్నత్యం ఉన్నాయి.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

సూర్యుడు నిస్తేజమై చుట్టి వేయబడినప్పుడు, నక్షత్రాలు చెదరి కాంతి కోల్పోయి నప్పుడు, పర్వతాలు కదలి నడచినప్పుడు, పదినెలల సూడిఒంటెలు వాటిమానాన వదలి వేయబడినప్పుడు, క్రూరమృగాలు (భీతావహంతో) ఒకచోట గుమిగూడినప్పుడు, సముద్రం (ఉప్పొంగి తీవ్రంగా) ప్రజ్వరిల్లినప్పుడు,[1] ఆత్మలు (దేహాలతో) అనుసంధానం చేయబడినప్పుడు, సజీవసమాధి చేయబడిన పసిబాలికను[2] నీవు ఏతప్పు వల్ల చంప బడ్డావని అడిగినప్పుడు, (మానవుల) కర్మలచిట్టా తెరవబడినప్పుడు, ఆకాశానికున్న తెర తొలగించబడినప్పుడు, నరకం దహించబడినప్పుడు, స్వర్గం సమీపానికి తేబడినప్పుడు- ఆ.... అప్పుడు ప్రతి మనిషికీ తానేమి వెంట తెచ్చుకున్నాడో తెలుస్తుంది. (1-14)

1. సముద్రం ప్రజ్వరిల్లడం అంటే అందులో అగ్ని పుట్టడమన్నమాట. ఈ ప్రక్రియ తీవ్రమైన వత్తిడితో ఇసుక రేణువులు పరస్పరం రాసుకోవడం వల్ల సాధ్యం కావచ్చు. లేదా నీటిలోని ఆక్సిజన్, హైడ్రోజన్ అణువులు రసాయనిక చర్య ద్వారా విడిపోవడం వల్ల కూడా సాధ్యం కావచ్చు. 1977 నవంబర్‌లో "దివిసీమ తుఫాను" సందర్భంగా సముద్రంలో అగ్నిమంటలు లేచినట్లు ఆనాటి పత్రికల్లో వచ్చిన వార్తలు గమనార్హమైనవి.

2. పూర్వం అరేబియాలో ఆడపిల్లలను హతమార్చడానికి మూడు కారణాలు ఉన్నాయి. (1) ఆర్థిక దుస్థితి. మగపిల్లలను పెంచి పెద్ద చేస్తే సంపాదనాపరులవుతారు. కాని ఆడపిల్లలు పెరిగి పెద్దయ్యే వరకు వారి పోషణ ఖర్చులు భరించి చివరికి వారికి పెళ్ళి చేసి బయటికి పంపవలసి

أُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ ﴿١٥﴾ الْجَوَارِ الْكُنَّسِ ﴿١٦﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا عَسْعَسَ ﴿١٧﴾ وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿١٩﴾ ذِي
قُوَّةٍ عِندَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ﴿٢٠﴾ مُّطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ ﴿٢١﴾ وَمَا صَاحِبُكُم بِمَجْنُونٍ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأُفُقِ الْمُبِينِ ﴿٢٣﴾
وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ﴿٢٤﴾ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَّجِيمٍ ﴿٢٥﴾ فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ ﴿٢٦﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ﴿٢٧﴾
ع لِمَن شَاءَ مِنكُمْ أَن يَسْتَقِيمَ ﴿٢٨﴾ وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٩﴾

కనుక నేను ఉదయించే, అస్తమించే నక్షత్రాల సాక్షిగా చెబుతున్నాను. ఇంకా అంతరిస్తున్న రాత్రి సాక్షిగా, ఊపిరిపోసుకుంటున్న ఉదయం సాక్షిగా చెబుతున్నాను. (ఈ వాణి పిచ్చివాడి వాగుడో లేక పిశాచపలుకులో ఎంతమాత్రం కాదు.) ఇది మహాశక్తి సంపన్నుడు, ఎంతో గౌరవనీయుడైన సందేశహరుని (జిబ్రీల్) వాక్కు. అతను సింహాస నాధీశుని కొలువులో గొప్ప హోదాఅంతస్తులు కలిగినవాడు. అక్కడ అతని ఆజ్ఞలు పాటించబడతాయి. అతను ఎంతో నమ్మకస్తుడు. (15-21)

(మక్కా ప్రజలారా! వినండి.) మీ సహచరుడు (ముహమ్మద్) పిచ్చివాడేమీ కాదు. ఇతనా సందేశహరుడ్ని ప్రకాశవంతమైన దిగ్మండలంపై ప్రత్యక్షంగా చూశాడు. ఇతను అతీంద్రియ (జ్ఞానం ప్రజలకు అందజేసే) వ్యవహారంలో ఏమాత్రం పిసినారితనం వహించడు. ఇది శాపగ్రస్తుడయిన షైతాన్‌కు సంబంధించిన వాక్కు కూడా కాదు. అలాంటప్పుడు మీరు (దారితప్పి) ఎటు పోతున్నారు? (22-26)

ఇది యావత్తు ప్రపంచవాసుల కోసం అవతరించిన హితవాణి. మీలో సన్మార్గం అవలంబించదలచిన ప్రతి వ్యక్తికీ కావలసిన హితబోధ ఇది. విశ్వప్రభువు తలచనంత వరకూ మీరు ఏది కోరుకున్నా ఎలాంటి ప్రయోజనం లేదు. (27-29)

వస్తుంది. (2) కూతురికి పెళ్ళి చేసి వేరే వ్యక్తిని అల్లుడు చేసుకోవడం నామోషిగా భావించేవారు. (16:59, 43:18 సూక్తులు చూడండి.) (3) యుద్ధాలలో మగపిల్లలయితే తండ్రి రక్షణకు ఉపయోగ పడతారు. ఆడ పిల్లలయితే శత్రువుల బారినుండి స్వయంగా వారినే రక్షించడానికి తండ్రి నానా తంటాలు పడవలసి వస్తుంది. ఈ మూడు కారణాలతో ఆడపిల్లలను సజీవ సమాధి చేసేవారు. పైగా దాన్ని పవిత్ర మతకార్యంగా భావించేవారు.

ఇస్లాం ఈ అమానుష చర్యను నిషేధించింది. అందరికీ ఉపాధినిచ్చేవాడు, రక్షించేవాడు దేవుడు మాత్రమేనని చెప్పి, ఆడపిల్లల సంరక్షణను గొప్ప పుణ్యకార్యంగా పరిగణించింది. దీన్ని గురించి దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు:

"ముగ్గురు కుమార్తెలు లేక ముగ్గురు చెల్లెళ్ళు పెరిగి పెద్దవారయి ఎవరిమీదా ఆధారపడ కుండా ఉండే స్థితికి చేరుకునే వరకూ వారిని పోషించి, విద్యాబుద్ధులు నేర్పి, వారిపట్ల ప్రేమ, వాత్సల్య భావంతో ప్రవర్తించిన వ్యక్తికి దేవుడు విధిగా స్వర్గప్రాప్తి కలిగిస్తాడు" అన్నారు దైవప్రవక్త. అప్పుడు ఒకతను "దైవప్రవక్తా! మరి ఇద్దరు ఉంటేనో?" అని అడిగాడు. దానికి ఆయన "అప్పుడు కూడా" అన్నారు. జనం అప్పుడు ఒక్క ఆడపిల్లను గురించి అడిగినా దైవప్రవక్త (సల్లం) అదే సమాధానమిచ్చేవారని ఈ హదీసు ఉల్లేఖకుడు హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ అన్నారు. (షరహ్‌సున్న)

దైవప్రవక్త (స) మరోసారి ఇలా అన్నారు:"ఒక వ్యక్తికి ఓ కుమార్తె ఉండి, అతనా బాలికను సజీవసమాధి చేయకుండా, ఎలాంటి అవమానాలకు గురిచేయకుండా, ఆమె కంటే కొడుక్కు ఎక్కువ ప్రాధాన్యమివ్వకుండా పోషించేవానికి దేవుడు స్వర్గం ప్రసాదిస్తాడు." (అబూదావూద్)

آياتها ١٩ (٨٢) سورة الانفطار مكية (٨٢) ركوعها ١

بسم الله الرحمن الرحيم

إذا السماء انفطرت ﴿١﴾ وإذا الكواكب انتثرت ﴿٢﴾ وإذا البحار فجرت ﴿٣﴾ وإذا القبور بعثرت ﴿٤﴾ علمت نفس ما قدمت
وأخرت ﴿٥﴾ يا أيها الإنسان ما غرك بربك الكريم ﴿٦﴾ الذي خلقك فسواك فعدلك ﴿٧﴾ في أي صورة ما شاء
ركبك ﴿٨﴾ كلا بل تكذبون بالدين ﴿٩﴾ وإن عليكم لحافظين ﴿١٠﴾ كراما كاتبين ﴿١١﴾ يعلمون ما تفعلون ﴿١٢﴾
إن الأبرار لفي نعيم ﴿١٣﴾ وإن الفجار لفي جحيم ﴿١٤﴾ يصلونها يوم الدين ﴿١٥﴾ وما هم عنها بغائبين ﴿١٦﴾ وما
أدراك ما يوم الدين ﴿١٧﴾ ثم ما أدراك ما يوم الدين ﴿١٨﴾ يوم لا تملك نفس لنفس شيئا والأمر يومئذ لله ﴿١٩﴾

آياتها ٣٦ (٨٣) سورة المطففين مكية (٨٦) ركوعها ١

అవతరణ: మక్కా

82. ఇన్ఫితార్ (బీటలు)

సూక్తులు: 19

ఈ అధ్యాయం కూడా నబవీశకం ప్రారంభకాలంలోనే అవతరించింది. ఇందులో ప్రళయం, మానవుని ఏమరుపాటు, తీర్పుదినం గురించిన ప్రస్తావనలు ఉన్నాయి.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

ఆకాశం దద్దరిల్లి బీటలువారినప్పుడు, తారలు చెదరి కాంతి కోల్పోయినప్పుడు, సముద్రాలు పొంగి పొరలినప్పుడు, సమాధులు పూర్తిగా తెరవబడినప్పుడు- ఆ...అప్పుడు ప్రతి మనిషికీ ముందు పంపుకున్నది, వెనుక వదలిపెట్టినది అంతా తెలిసిపోతుంది.

మానవుడా! దయామయుడైన నీ ప్రభువుని గురించి నిన్నేవిషయం మోసంలో పడ వేసింది? ఆయన నిన్ను పుట్టించి, నీ అవయవాలు పొందికగా అమర్చాడు. నిన్ను తగిన విధంగా రూపొందించాడు. తాను తలచిన రీతిలో నిన్ను (అందంగా) మలిచాడు. కాదు, మీరు (పరలోక)తీర్పు విషయాన్ని నిరాకరిస్తున్నారు. కాని మీపై పర్యవేక్షకులు(గా దైవ దూతలు) నియమించబడ్డారు (అన్న విషయాన్ని మరచిపోతున్నారు). వారెంతో గౌరవనీయులైన లేఖకులు. మీరు చేసే ప్రతిపనీ, పలికే ప్రతిపలుకూ వారికి తెలుసు. (1-12)

(ఆరోజు) సజ్జనులు సుఖసంతోషాలలో ఓలలాడుతుంటారు. దుర్జనులు నరకానికి పోతారు. విచారణ దినాన వారందులో ప్రవేశిస్తారు. వారిక నరకం నుండి ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ బయటపడలేరు. విచారణ దినమంటే నీకేం తెలుసు? ఔను, విచారణ దినమంటే నీకేం తెలుసు? ఆరోజు ఏఒక్కడూ తోటి మనిషికి ఎలాంటి సహాయం చేయలేడు. ఆరోజు నిర్ణయాధికారం పూర్తిగా దేవుని చేతిలో ఉంటుంది. (13-19)

అవతరణ:మక్కా

83. ముతఫ్ఫిఫీన్ (హస్తలాఘవం)

సూక్తులు: 36

ఈ అధ్యాయం కూడా నబవీశకం ప్రారంభకాలంలోనే అవతరించింది. ఇందులో వ్యాపార వ్యవహారాలలో జరిగే మోసాలు, అవకతవకలను ఖండించడం జరిగింది. అలాంటి మోసగాళ్ళకు ఖుర్‌ఆన్ పరలోకపు జవాబుదారీ భావన గురించి తెలుపుతూ తీవ్రంగా హెచ్చరించింది.

بسم الله الرحمن الرحيم

ويل للمطففين ﴿١﴾ الذين إذا اكتالوا على الناس يستوفون ﴿٢﴾ وإذا كالوهم أو وزنوهم يخسرون ﴿٣﴾
ألا يظن أولئك أنهم مبعوثون ﴿٤﴾ ليوم عظيم ﴿٥﴾ يوم يقوم الناس لرب العالمين ﴿٦﴾ كلا إن كتب

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

తూకం తగ్గించేవారికి వినాశం తప్పదు.[1] వారు ప్రజల నుండి (సరుకు) తీసుకునేటప్పుడు పూర్తిగా తూచి లేక కొలచి తీసుకుంటారు; ఇచ్చేటప్పుడు తగ్గించి ఇస్తారు. ఒక భయంకర దినాన తాము లేపి ప్రవేశపెట్టబడతామని వారికి తెలియదా? ఆరోజు యావత్తు మానవులు విశ్వప్రభువు ముందు (తలలు వంచి) నిలబడతారు. (1-6)

1. వ్యాపారంలో మోసం, దోపిడి, అబద్ధం, అక్రమాలతో ధనార్జనచేయడం ఆత్మహత్యా సదృశమని, పరలోకంలో వినాశానికి కారణమవుతుందని ఈ సూక్తిలో దేవుడు హెచ్చరిస్తున్నాడు.

ఇస్లాంను విశ్వసించానని చెప్పుకునే వ్యక్తి మసీదులోనే గాక, మార్కెట్‌లో కూడా నిజమైన ముస్లింగా మసలుకోవాలి. అలాకాకుండా ధనార్జనే ధ్యేయంగా పెట్టుకొని కొనుగోలుదారుల్ని నిలువునా కొల్లగొడ్తూ అక్రమ పద్ధతులతో వ్యాపారం చేస్తే, దానివల్ల అతను ప్రపంచంలో కోటీశ్వరుడయి కొన్నాళ్ళు కులకగలడేమో కాని, పరలోకంలో మాత్రం ఘోరమైన నరక యాతనలకు గురికావలసి వస్తుంది. ఈ క్రింది ఖుర్‌ఆన్ సూక్తులు చూడండి:

"విశ్వాసులారా! మీరు ఒకరిసొమ్మును మరొకరు అక్రమంగా కాజేయకండి. ఇచ్చిపుచ్చుకోవడాలు జరగాల్సిందే. అయితే అవి పరస్పరామోదంతో జరగాలి. మిమ్మల్నిమీరు హతమార్చుకోకండి. (ఆత్మవంచనకు పాల్పడకండి.) దేవుడు మీపట్ల ఎంతో దయామయుడని గ్రహించండి. ఎవరు అన్యాయం-అక్రమాలతో ఇలా చేస్తాడో అతడ్ని మేము తప్పక నరకంలో పడవేస్తాం." (4:29,30)

"సరైన పాత్రతో కొలచివ్వండి. తూచాల్సివస్తే సరైన త్రాసుతో తూచివ్వండి. ఇదే సరైనపద్ధతి. ఫలితంరీత్యా ఈపద్ధతే మంచిది"-(17:35). "ఆయనే త్రాసును (న్యాయాన్ని) కూడా సృష్టించాడు. కనుక మీరు త్రాసు సమతూకాన్ని చెడగొట్టకండి. న్యాయంగా, సవ్యంగా తూచివ్వండి." (55:8,9)

"తూనికల్లో, కొలతల్లో న్యాయం పాటించండి. ఎవరికీ నష్టం కల్గించకండి. సరైనత్రాసుతో తూచివ్వండి. ప్రజలకు రావాల్సిన సరుకు తగ్గించిఇవ్వకండి. ధరణిలో అలజడులు రేపుతూ తిరగకండి. మిమ్మల్ని, మీకు పూర్వముండిన తరాలను సృష్టించిన దేవునికి భయపడండి." (26:181-184)

ఇస్లాం మానవుని సకల జీవనరంగాలను పరివేష్టించి వున్న సమగ్ర జీవనవ్యవస్థ. అందులో వ్యాపార లావాదేవీలు కూడా ఉన్నాయి. అయితే ఆ వ్యాపారం పూర్తిగా న్యాయం, నిజాయితీలతో కూడినదయి ఉండాలి. ఇక్కడ దైవప్రవక్త (సల్లం) చేసిన కొన్ని హితవుల్ని పరిశీలిద్దాం:

"నిత్యావసర వస్తువుల్ని నిలువచెయ్యక సమయానికి బజారుకు తెచ్చి విక్రయించే వ్యక్తి దైవానుగ్రహానికి అర్హుడవుతాడు. దేవుడు అతనికి పుష్కలంగా ఉపాధి ప్రసాదిస్తాడు. దీనికి భిన్నంగా (సరుకులు) నిలువచేసే వ్యక్తి దైవశాపానికి గురవుతాడు." (ఇబ్నెమాజ)

"అమ్ముతున్న సరుకులోని లోపాలను కొనుగోలుదారులకు బహిర్గతం చేసి మరీ అమ్మడం (ధర్మయుక్తమైన పద్ధతి. అది) తప్ప మరే పద్ధతినయినా అనుసరించి సరుకు విక్రయించడం ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ ధర్మసమ్మతం కాదు. అంతేకాదు, ఆ లోపం తెలిసివున్న వ్యక్తి దాన్ని బహిర్గతం చేయకుండా మౌనం వహించడం కూడా ధర్మసమ్మతం కాదు." (ముస్తఖా)- "నీతిమంతుడైన వ్యాపారి అంతిమదినాన దైవప్రవక్తల, సత్యవంతుల, అమరగతుల సహచర్యంలో ఉంటాడు." (తిర్మిజి)

الْفُجَّارِ لَفِي سِجِّينٍ ﴿٧﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا سِجِّينٌ ﴿٨﴾ كِتَابٌ مَرْقُومٌ ﴿٩﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ يُكَذِّبُونَ بِيَوْمِ
الدِّينِ ﴿١١﴾ وَمَا يُكَذِّبُ بِهِ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ﴿١٢﴾ إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾ كَلَّا بَلْ رَانَ
عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ كَلَّا إِنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَمَحْجُوبُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُو الْجَحِيمِ ﴿١٦﴾ ثُمَّ
يُقَالُ هَٰذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿١٧﴾ كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عِلِّيِّينَ ﴿١٨﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيُّونَ ﴿١٩﴾ كِتَابٌ
مَرْقُومٌ ﴿٢٠﴾ يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢١﴾ إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ﴿٢٢﴾ عَلَى الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ﴿٢٣﴾ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ
النَّعِيمِ ﴿٢٤﴾ يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيقٍ مَخْتُومٍ ﴿٢٥﴾ خِتَامُهُ مِسْكٌ وَفِي ذَٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُونَ ﴿٢٦﴾ وَمِزَاجُهُ مِنْ تَسْنِيمٍ ﴿٢٧﴾
عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا يَضْحَكُونَ ﴿٢٩﴾ وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ ﴿٣٠﴾
وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمُ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ ﴿٣١﴾ وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَٰؤُلَاءِ لَضَالُّونَ ﴿٣٢﴾ وَمَا أُرْسِلُوا عَلَيْهِمْ حَافِظِينَ ﴿٣٣﴾ فَالْيَوْمَ
الَّذِينَ آمَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ﴿٣٤﴾ عَلَى الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ﴿٣٥﴾ هَلْ ثُوِّبَ الْكُفَّارُ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾ ع

(వారు తమ దుష్కార్యాలకు జవాబుచెప్పుకోవలసిన పనిలేదని భావిస్తున్నారా?) ఎంతమాత్రం కాదు. దురాత్ముల కర్మల వివరాలు కారాగారం చిట్టాలో ఉంటాయి. కారాగారం చిట్టా అంటే ఏమిటో నీకు తెలుసా? అదొక లిఖితగ్రంథం. (7-9)

తీర్పుదినాన్ని తిరస్కరించే ధిక్కారులకు ఆరోజు వినాశం తప్పదు. హద్దులు మీరే పాపాత్ముడు తప్ప దాన్నెవరూ తిరస్కరించరు. మా సూక్తులు విన్పిస్తున్నప్పుడు "ఇవి పూర్వీకుల పుక్కిటిపురాణాలు." అనంటాడతను. ఎంతమాత్రం కాదు. అసలు వీరి హృదయాలకు వీరిదుష్కార్యాల త్రుప్పుపట్టింది. ఎంతమాత్రం కాదు. ఆరోజు వీరు తప్పక తమ ప్రభువు దర్శనభాగ్యానికి దూరంగా ఉంచబడతారు. ఆ తర్వాత నరకంలో పడతారు. అప్పుడు వారికి "మీరు తిరస్కరించినది ఇదే" అని చెప్పడం జరుగుతుంది. (10-17)

ఎంతమాత్రం కాదు. పుణ్యాత్ముల కర్మల వివరాలు మహోన్నతుల చిట్టాలో ఉంటాయి. మహోన్నతుల చిట్టా అంటే ఏమిటో నీకు తెలుసా? అదొక లిఖిత గ్రంథం. దాన్ని సన్నిహితులైన దైవదూతలు కాపాడుతున్నారు. పుణాత్ములు భోగభాగ్యాలలో ఓలలాడుతుంటారు. ఉన్నతాసనాలపై కూర్చొని (స్వర్గవైభవాలు) తిలకిస్తుంటారు. నీకు వారి ముఖాలలో సుఖసంతోషాలతో కూడిన కళాకాంతులు గోచరిస్తాయి. వారు స్వచ్ఛమైన విశేషమధుపానం సేవిస్తారు. ఆ మధుపాత్రలకు కస్తూరి సీళ్ళుంటాయి. సౌఖ్యాల కోసం పోటీపడేవారు దీన్ని సాధించడానికి పోటీపడాలి. ఆ మధువులో తస్నీం కలసివుంటుంది. ఇదొక సెలయేరు. సన్నిహితభక్తులు దీని పానీయంతోపాటు సారా సేవిస్తారు. (18-28)

(ఇహలోకంలో) నేరస్థులు విశ్వాసుల్ని హేళన చేస్తుండేవారు. వారి ముందు నుంచి పోతున్నప్పుడు వారివైపు చూసి ఒకర్నొకరు కనుసైగలు చేసుకునేవారు. ఇండ్లకు తిరిగొస్తూ (ఏదోఘనకార్యం వెలగబెట్టినట్లు) తెగ సంబరపడిపోతారు. వారిని చూసినప్పుడల్లా "వీరా, వీరు మతభ్రష్టులండీ!" అంటారు. కాని (దేవుడు) వీరిని వారిపై రక్షక భటులుగా నియమించి పంపలేదు. ఆరోజు విశ్వాసులు అవిశ్వాసుల్ని చూసి నవ్వుతుంటారు. ఉన్నతాసనాలపై (హుందాగా) కూర్చొని వారి దుస్థితి చూస్తుంటారు. ఇక తిరస్కారుల సంగతి- వారికి వారి (వికృత)చేష్టలకు తగిన ప్రతిఫలం దక్కింది కదా! (29-36)

آياتها ٢٥ — سُورَةُ الْإِنْشِقَاقِ مَكِّيَّةٌ (٨٤) (٨٣) — ركوعها ١

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِذَا السَّمَاءُ انْشَقَّتْ ﴿١﴾ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ ﴿٣﴾ وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ ﴿٤﴾ وَأَذِنَتْ
لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٥﴾ يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَاقِيهِ ﴿٦﴾ فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ ﴿٧﴾
فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا ﴿٨﴾ وَيَنْقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مَسْرُورًا ﴿٩﴾ وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ ﴿١٠﴾ فَسَوْفَ
يَدْعُو ثُبُورًا ﴿١١﴾ وَيَصْلَىٰ سَعِيرًا ﴿١٢﴾ إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا ﴿١٣﴾ إِنَّهُ ظَنَّ أَنْ لَنْ يَحُورَ ﴿١٤﴾ بَلَىٰ إِنَّ رَبَّهُ كَانَ

అవతరణ: మక్కా — 84. ఇన్షిఖాఖ్ (ఖండన) — సూక్తులు: 25

ఈ అధ్యాయం కూడా నబవీశకం ప్రారంభ కాలంలోనే అవతరించింది. ఇందులో ప్రళయం, పరలోక తీర్పుదినాన జరిగే విశేషాలు ప్రస్తావించబడ్డాయి.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

ఆకాశం తన ప్రభువాజ్ఞ శిరసావహించి బ్రద్దలవుతుంది. ఇది దాని విధ్యుక్త ధర్మం. భూమి సాగదీసి చదునైన మైదానంగా చేయబడుతుంది. అది కూడా తన ప్రభువాజ్ఞతో తనలో ఉన్నదంతా బయటికి విసిరి ఖాళీఅవుతుంది.[1] ఇది దాని విధ్యుక్తధర్మం. (1-5)

మానవుడా! నీవు (జీవితసత్యం గురించి ఆలోచించకుండా ఐహిక కార్యకలాపాల్లో) ఎంత నిమగ్నుడవయిఉన్నా, నీ పయనం మాత్రం నీ ప్రభువు వైపుకే నిరాఘాటంగా సాగిపోతోంది. చివరికి ఆయన సన్నిధికే నీవు చేరుకోవలసి ఉంటుంది. (6)

ఆ తరువాత కుడిచేతికి కర్మపత్రం ఇవ్వబడిన వ్యక్తి నుండి తేలికగా లెక్క తీసుకోబడుతుంది.[2] అతను సంతోషంతో పొంగిపోతూ తనవారి దగ్గరకు వెళ్తాడు. (7-9)

ఇక వీపువెనుక నుంచి (ఎడమచేతికి) కర్మపత్రం ఇవ్వబడినవాడు చావును పిలుస్తాడు. చివరికి భగభగమండే (నరకా)అగ్నిలోకి పోయి పడతాడు.[3] అతను (ప్రపంచంలో ఉన్నప్పుడు) తన భార్యాపిల్లల దగ్గర హాయిగా, మస్తుగా ఉండేవాడు. అతను (తన ప్రభువు సన్నిధికి) రావడం జరగదని భావించాడు. రావడం ఎందుకు జరగదు? అతని ప్రభువు అతని చర్యల్ని ఓకంట గమనిస్తూనే ఉండేవాడు. (10-15)

1. పునరుత్థాన దినాన యావత్తు భూమండలం నలువైపులా సాగి చదునైన మైదానంగా మారిపోతుంది. కొండలు, గుట్టలు, చెట్లు, అడవులు, నదులు, సముద్రాలు ఏవీ ఉండవు. ఆది నుండి అంతం వరకు పుట్టిన కోటానుకోట్ల మానవులందరూ ఆరోజు ఈ మైదానంలో సమావేశమవుతారు. వారికక్కడ పాదాలు మోపడానికి మాత్రమే చోటు ఉంటుంది. భూమి తనలో ఉన్నదంతా బయటికి విసరేయడమంటే, తనలో ఇముడ్చుకున్న యావత్తు మృతమానవుల్ని, వారికి సంబంధించిన సాక్ష్యాధారాలను బయటికి త్రోసివేస్తుందన్న మాట.

2,3. పరలోకంలో కర్మవిచారణ జరిగినప్పుడు కుడిచేతికి కర్మపత్రం ఇవ్వబడిన వ్యక్తి ఎంతో అదృష్టవంతుడు. కర్మలత్రాసులో అతని సత్కర్మలు అతని దుష్కర్మల కన్నా చాలా బరువుగా ఉంటాయి. అందువల్ల అతని నుండి తేలికగా లెక్క తీసుకోవడం జరుగుతుంది. అతను చేసిన చిన్న చిన్న పాపాలు క్షమించబడతాయి. ఎడమ చేతికి కర్మపత్రం ఇవ్వబడినవారి నుండి కఠినంగా లెక్క తీసుకోవడం జరుగుతుంది. వారు ఘోరమైన పాపాలు చేసినవారయి ఉంటారు.

بِهٖ بَصِيْرًا ﴿١٥﴾ فَلَآ اُقْسِمُ بِالشَّفَقِ ﴿١٦﴾ وَالَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ﴿١٧﴾ وَالْقَمَرِ اِذَا اتَّسَقَ ﴿١٨﴾ لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَنْ طَبَقٍ ﴿١٩﴾
فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٢٠﴾ وَاِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْاٰنُ لَا يَسْجُدُوْنَ ﴿٢١﴾ بَلِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يُكَذِّبُوْنَ ﴿٢٢﴾ وَاللّٰهُ
اَعْلَمُ بِمَا يُوْعُوْنَ ﴿٢٣﴾ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿٢٤﴾ اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُوْنٍ ﴿٢٥﴾

اٰيَاتُهَا ٢٢ — (٨٥) سُوْرَةُ الْبُرُوْجِ مَكِّيَّةٌ (٢٧) — رُكُوْعُهَا ١

కనుక సాయంకాలపు ఎరుపుదనం సాక్షిగా, రాత్రి సాక్షిగా, అది సమీకరించే వాటి సాక్షిగా, పూర్ణచంద్రుని సాక్షిగా చెబుతున్నాను. మీరు తప్పకుండా ఒక స్థితినుండి మరొక స్థితికి క్రమేణా మారుతూ పోవలసి ఉంటుంది.[4] (16-19)

మరి, వీరికేమయింది సత్యాన్ని విశ్వసించరు? ఖుర్‌ఆన్ పఠిస్తున్నప్పుడు విని సాష్టాంగ పడరేమిటీ? పైగా ఈ తిరస్కారులు దాన్ని ధిక్కరిస్తున్నారు. కాని వీరు (తమ కర్మపత్రంలో) జమ చేసుకుంటున్నదంతా దేవునికి బాగా తెలుసు. కనుక వీరికోసం దుర్భరశిక్ష కాచుకొని ఉందని శుభవార్త విన్పించు! అయితే సత్యాన్ని విశ్వసించి సదాచార సంపన్నులైనవారికి ఎన్నటికీ తరగని గొప్ప ప్రతిఫలం ఉంది. (20-25)

85. బురూజ్ (ఆకాశ బురుజులు)

అవతరణ: మక్కా — సూక్తులు: 22

ఈ అధ్యాయం నబవీశకంలో అవిశ్వాసుల దౌర్జన్యాలు తీవ్రమైన రోజుల్లో అవతరించింది. వారి గుణపాఠం కోసం ఇందులో పూర్వం అగ్నిగుండాల్లో విశ్వాసుల్ని విసిరి వారి ఏడ్పులు, పెడబొబ్బల్ని తమాషాగా వింటూ చూసిన సత్యతిరస్కారుల ప్రస్తావన, ఫిరౌన్, సమూద్ జాతుల దుర్గతి, అవిశ్వాసులకు హెచ్చరికలు ఉన్నాయి.

ప్రవక్త సతీమణి హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) ఉల్లేఖనం: దైవప్రవక్త (స) ఒకసారి నమాజు చేస్తూ "దేవా! నానుండి తేలిగ్గా లెక్కతీసుకో" అని ప్రార్థించారు. నమాజు ముగిసిన తర్వాత "తేలిగ్గా లెక్క తీసుకోవడమంటే ఏమిట"ని నేను అడిగాను. దానికాయన సమాధానమిస్తూ "తేలిగ్గా లెక్క తీసుకోవడమంటే, దాసుని కర్మపత్రం నామమాత్రంగా పరిశీలించి వదిలేయడం జరుగుతుంది. ఆయిషా! ఆరోజు లెక్క తీసుకోబడినవాడు సర్వనాశనమైనట్లే" అని అన్నారు. (బుఖారి, ముస్లిం)

4, సాయంకాలపు సంధ్యాకాంతులు, తర్వాత రాత్రివేళ మసకవెల్తురు, ఆతర్వాత చీకటిరాత్రి, ఆపై పండువెన్నెల......ఇలా అనేక స్థితిగతుల్ని మానవుడు తన దైనందిన జీవితంలో చూస్తున్నాడు. అదేవిధంగా మానవుడు ఇహలోకంలో బాల్యం నుండి యౌవనం, కౌమారం, వృద్ధాప్య దశలు దాటి చివరికి మరణావస్థకు చేరుకుంటాడు. ఆ తర్వాత పరలోకపు మజిలీలు ప్రారంభమవుతాయి. మరణావస్థ నుండి ఒక్కసారిగా పిత్రులోకం (ఆలమె బర్జఖ్)లోకి ప్రవేశిస్తాడు. అక్కడ వివిధ స్థితిగతులు చవిచూశాక ప్రళయదినాన బ్రతికించబడి పునరుత్థాన (హష్ర్) మైదానంలోకి వస్తాడు. అక్కడ కర్మవిచారణ జరుగుతుంది. ప్రతిఫలం అనుభవించడానికి నిర్ణీత నివాసస్థలానికి పయనిస్తాడు. ఈ పయనంలో కూడా అతను చీకటివెలుగుల్ని, కష్టసుఖాల దశలను దాటవలసి ఉంటుంది. ఈ దశలు దాటిన తర్వాత కర్మల్ని బట్టి శాశ్వత గమ్యస్థానమైన స్వర్గానికో, నరకానికో చేరుకుంటాడు.

తినడం, త్రాగడం, అనుభవించడమే జీవిత లక్ష్యమని, మనిషి చనిపోగానే అతని జీవితం శాశ్వతంగా సమాప్త మవుతుందని అవిశ్వాసులు భావిస్తున్నారు. నిరాధారమైన ఇలాంటి ఆలోచనా సరళిని ఖుర్‌ఆన్ ఖండిస్తూ ఈ మూన్నాళ్ళ ప్రపంచంలో లభించిన క్షుద్ర భోగభాగ్యాలు చూసుకొని మురిసిపోకూడదని, శాశ్వతమైన అసలు జీవితం ముందున్నదని హెచ్చరిస్తోంది.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الْبُرُوْجِ ﴿١﴾ وَالْيَوْمِ الْمَوْعُوْدِ ﴿٢﴾ وَشَاهِدٍ وَّمَشْهُوْدٍ ﴿٣﴾ قُتِلَ اَصْحٰبُ الْاُخْدُوْدِ ﴿٤﴾ النَّارِ ذَاتِ
الْوَقُوْدِ ﴿٥﴾ اِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُوْدٌ ﴿٦﴾ وَّهُمْ عَلٰى مَا يَفْعَلُوْنَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ شُهُوْدٌ ﴿٧﴾ وَمَا نَقَمُوْا مِنْهُمْ اِلَّآ اَنْ يُّؤْمِنُوْا

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

దృఢమైన బురుజులుకల ఆకాశం సాక్షి! వాగ్దానం చేయబడిన (ప్రళయ)దినం సాక్షి! చూసేదాని, చూడబడేదాని సాక్షి! 'గుంట'మనుషులు నాశనమయ్యారు. ఆ గుంటలో ఇంధనంతో బాగా మండించిన అగ్ని ఉంది. వారా అగ్నిగుండం చుట్టూ కూర్చొని, తాము విశ్వాసులపట్ల ఎలా(ఘోరంగా) ప్రవర్తిస్తున్నది చూస్తున్నారు.[1] వారా విశ్వాసులపై అంత కసి పెంచుకోవడానికి కారణం, ఆ విశ్వాసులు సర్వశక్తిమంతుడు, స్వతహాగా ప్రశంసనీయుడైన దేవుడ్ని విశ్వసించడం తప్ప మరేమీ కాదు. ఆ దేవుడు భూమ్యాకాశాల సామ్రాజ్యానికే చక్రవర్తి. ఆయన సమస్త విషయాలు గమనిస్తున్నాడు. (1-9)

1. రాజులు పెద్ద పెద్ద గుంటలు, అగడ్తలు త్రవ్వించి అగ్నిరాజేయించి, ఆ అగ్నిగుండాలలో తమ మతవిశ్వాసాలను స్వీకరించనివారిని విసిరి బాధించడం గురించి ప్రపంచంలో అనేక సంఘటనలు జరిగినట్లు తెలుస్తోంది. వాటిలో కొన్నిటిని ఇక్కడ ఉదాహరిస్తున్నాను:

హజ్రత్ సుహైబ్ రూమి (రజి) ప్రకారం దైవప్రవక్త (స) ఇలా చెప్పారు: ఒక రాజు ఆస్థానంలో ఒక తాంత్రికుడు ఉండేవాడు. అతను వృద్ధాప్యంలో రాజుతో "నా దగ్గర ఈ తాంత్రికవిద్య నేర్చుకోవడానికి ఒక అబ్బాయిని నియమించండి" అని అన్నాడు. రాజు ఒక పిల్లవాడ్ని నియమించాడు. ఆ అబ్బాయి విద్య నేర్చుకోవడానికి తాంత్రికుని దగ్గరకు రోజూ వస్తూపోతూ దారిలో ఒక సాధువు (క్రైస్తవ మతగురువు)ను కూడా కలుసుకుంటూ ఉండేవాడు. ఆ సాధువు మాటలతో ప్రభావితుడై అతని ధర్మం విశ్వసిస్తాడు. అంతేగాక, అతనిచ్చిన శిక్షణతో ఆ పిల్లవాడు మహిమాన్వితుడు కూడా అవుతాడు. దాంతో అతను అంధులకు చూపు, కుష్టురోగులకు స్వస్థత కలిగించేవాడు.

ఈ బాలుడు తన అసలుమతం వదలి, ఏకదైవ విశ్వాసం అవలంబించాడని రాజుకు తెలుస్తుంది. అప్పుడతను మొదట ఆ సాధువును చంపుతాడు. తర్వాత ఆ బాలుడ్ని కూడా చంపడానికి ప్రయత్నిస్తాడు. కాని ఎన్ని రకాలుగా ప్రయత్నించినా ఆ బాలుడు చావడు. చివరికి ఆ అబ్బాయే రాజుకు సలహా ఇస్తూ "నీవు నన్ను చంపాలనుకుంటే జనసమూహం ముందు ఈబాలుడి ప్రభువు పేరుతో చంపుతున్నానని చెప్పి నా మీదికి బాణం వదులు. దాంతో నేను చనిపోతాను" అన్నాడు. రాజు అలా చేయగానే బాలుడు చనిపోతాడు. కాని ఆ మహిమ చూసిన ప్రజలు "మేమీ పిల్లవాడి ప్రభువును విశ్వసిస్తున్నాం" అని ఎలుగెత్తి చాటారు. రాజు మనుషులు రాజుతో "మీరు దేన్నుండి తప్పించుకోదలిచారో అదే జరిగిందిప్పుడు. ప్రజలు మీమతాన్ని వదలి ఈపిల్లవాడి మతాన్ని విశ్వసించారు" అన్నారు. రాజు ఈ పరిస్థితి చూచి ఉగ్రుడైపోయాడు. అతను రహదారి పక్కన (పెద్దపెద్ద) గుంటలు త్రవ్వించి, అందులో అగ్ని రాజేయించాడు. కొత్త ధర్మాన్ని వదలడానికి అంగీకరించని ప్రతివ్యక్తినీ ఆ అగ్నిగుండాల్లోకి విసిరి వేయించేవాడు. (ముస్లిం, నసాయి, తిర్మిజి, తిబ్రాని)

రెండవ సంఘటన గురించి హజ్రత్ అలి (రజి) ఇలా చెప్పారు: ఈరాన్ చక్రవర్తి ఒకతను సారాయి త్రాగి తన సొంతసోదరితో వ్యభిచరించాడు. కొంతకాలానికి ఈ అక్రమసంబంధం సంగతి బయటికి పొక్కడంతో, సొంతసోదరిని వివాహమాడటాన్ని దేవుడు ధర్మసమ్మతం చేశాడంటూ ప్రకటన చేయించాడు. కాని ప్రజలు దాన్ని సమ్మతించలేదు. దాంతో ఆ చక్రవర్తి వారిని రకరకాలుగా

بِاللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَمِيْدِ ۙ الَّذِيْ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ﴿۹﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِيْنَ
وَالْمُؤْمِنٰتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوْبُوْا فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيْقِ ﴿۱۰﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ جَنّٰتٌ
تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ؕ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيْرُ ﴿۱۱﴾ اِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيْدٌ ﴿۱۲﴾ اِنَّهٗ هُوَ يُبْدِئُ وَيُعِيْدُ ﴿۱۳﴾ وَهُوَ
الْغَفُوْرُ الْوَدُوْدُ ﴿۱۴﴾ ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيْدُ ﴿۱۵﴾ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيْدُ ﴿۱۶﴾ هَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ الْجُنُوْدِ ﴿۱۷﴾ فِرْعَوْنَ وَثَمُوْدَ ﴿۱۸﴾

విశ్వసించిన స్త్రీపురుషులను పీడించి దుర్భర కష్టాలకు గురిచేసినవారు తమ అకృత్యాల పట్ల పశ్చాత్తాపం చెందకపోతే, దేవుడు వారికి తప్పకుండా నరకశిక్ష విధిస్తాడు. వారికోసం దహనశిక్ష కాచుకొని ఉంది. ఇక విశ్వసించి సత్కర్మలు చేసినవారికి సెలయేరులు పారే స్వర్గవనాలు ఉన్నాయి. ఇదే ఘనవిజయం, పరమమోక్షం. (10-11)

నీ ప్రభువు పట్టు చాలా కఠినంగా ఉంటుంది. ఆయనే (మిమ్మల్ని) మొదటిసారి పుట్టించినవాడు. ఆయనే తిరిగి (మిమ్మల్ని మరణానంతరం) బ్రతికిస్తాడు. ఆయన గొప్ప క్షమాశీలి, అమిత వాత్సల్యుడు, సింహాసనాధీశుడు, మహోన్నతుడు, మహిమాన్వితుడు, తాను తలచిన కార్యం సాధించగల శక్తిమంతుడు. (12-16)

నీకు సైన్యాలు గురించిన సమాచారం అందిందా? ఫిరౌన్, సమూద్‌ల సైన్యాలను గురించి? (వారి సైనికశక్తి, అధికారం, పటాటోపాలేవీ వారిని దైవశిక్ష నుండి కాపాడలేక పోయాయి. కనువిప్పు కోసం ఈ రెండు సంఘటనలు చాలు.) (17-18)

వేధించాడు. చివరికి పెద్దపెద్ద అగ్నిగుండాలు చేయించి అందులో వారిని పడవేయించాడు. అప్పట్నుంచి అగ్నిపూజారుల్లో వివాహనిషిద్ధ స్త్రీలను కూడా వివాహమాడే ఆచారం మొదలైంది.

మూడవ సంఘటనను చరిత్రకారులు ఇబ్నెహిషామ్, ఇబ్నెఖుల్దూన్ ఇలా ఉటంకించారు:

యమన్ రాజు తుబ్బాన్ అసద్ ఓసారి యస్రిబ్ (మదీనా)కు వెళ్ళి అక్కడి యూదులతో ప్రభావితుడయి యూదమతం స్వీకరిస్తాడు. ఆ తరువాత అతను తిరిగొచ్చి యమన్‌లో ఆ మతాన్ని పెద్దఎత్తున ప్రచారం చేయిస్తాడు. అతని మరణానంతరం అతని కొడుకు జూనువాస్ అధికారపీఠం ఎక్కుతాడు. జూనువాస్ అధికారంలోకి రాగానే హద్దుమీరిన మత దురహంకారంతో క్రైస్తవమత కేంద్రమైన నజ్రాన్‌పై దాడి చేస్తాడు. అక్కడి క్రైస్తవులను యూదమతం స్వీకరించమని వత్తిడి చేస్తాడు. దానికి వారు నిరాకరించడంతో దుర్భర హింసాకాండ జరుపుతాడు.

దీనికోసం జూనువాస్ పెద్దపెద్ద అగడ్తలు త్రవ్వించి, అగ్ని రాజేయించి, ఆ అగ్నిగుండాలలో క్రైస్తవుల్ని విసిరివేయించాడు. స్త్రీలు, పురుషులు, పిల్లలు, అన్న విచక్షణ లేకుండా యూదమతం నిరాకరించిన ప్రతి వ్యక్తినీ అగ్నిగుండాలలో విసరివేయించాడు. ఈవిధంగా అతను నలభైవేల మందిని చంపివేయించినట్లు తెలుస్తోంది. ఈ దుర్ఘటన క్రీ.శ. 523 అక్టోబర్‌లో జరిగింది.

ఈ సామూహిక హత్యాకాండ నుండి జూసాల్బాన్ అనే వ్యక్తి ఎలాగో తప్పించుకొని రోమ్ నగరానికి పారిపోతాడు. రోమ్‌చక్రవర్తికి ఈ హింసాకాండను గురించి వివరంగా తెలియజేస్తాడు. రోమ్ చక్రవర్తి ఒక నౌకాదళాన్ని అబిసీనియా రాజు దగ్గరకు పంపి, యమన్‌పై దాడిచేయమని ఆజ్ఞాపిస్తాడు. అబిసీనియా నుండి అర్యాత్ నాయకత్వంలో డెబ్భయివేల సైన్యం బయలుదేరి యమన్‌పై విరుచుకు పడుతుంది. ఈ యుద్ధంలో యమన్‌సైన్యం చిత్తుగా ఓడిపోతుంది. జూనువాస్ హతమార్చబడతాడు. ఇలా యమన్‌లో యూదులపాలన అంతమయి క్రైస్తవ పాలన ఏర్పడుతుంది. (దీని తర్వాత జరిగిన సంఘటనకోసం 105వ అధ్యాయం (ఏనుగు)కు రాసిన ఉపోద్ఘాతం చదవండి.

بَلِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فِيْ تَكْذِيْبٍ ﴿۱۹﴾ وَّاللّٰهُ مِنْ وَّرَآئِهِمْ مُّحِيْطٌ ﴿۲۰﴾ بَلْ هُوَ قُرْاٰنٌ مَّجِيْدٌ ﴿۲۱﴾ فِيْ لَوْحٍ مَّحْفُوْظٍ ﴿۲۲﴾ ع

اٰيَاتُهَا ۱۷ — سُوْرَةُ الطَّارِقِ مَكِّيَّةٌ (۸۶) (۳۶) — رُكُوْعُهَا ۱

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَالسَّمَآءِ وَالطَّارِقِ ﴿۱﴾ وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا الطَّارِقُ ﴿۲﴾ النَّجْمُ الثَّاقِبُ ﴿۳﴾ اِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ﴿۴﴾ فَلْيَنْظُرِ
الْاِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ ﴿۵﴾ خُلِقَ مِنْ مَّآءٍ دَافِقٍ ﴿۶﴾ يَّخْرُجُ مِنْۢ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَآئِبِ ﴿۷﴾ اِنَّهٗ عَلٰى رَجْعِهٖ لَقَادِرٌ ﴿۸﴾
يَوْمَ تُبْلَى السَّرَآئِرُ ﴿۹﴾ فَمَا لَهٗ مِنْ قُوَّةٍ وَّلَا نَاصِرٍ ﴿۱۰﴾ وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الرَّجْعِ ﴿۱۱﴾ وَالْاَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ﴿۱۲﴾ اِنَّهٗ لَقَوْلٌ
فَصْلٌ ﴿۱۳﴾ وَّمَا هُوَ بِالْهَزْلِ ﴿۱۴﴾ اِنَّهُمْ يَكِيْدُوْنَ كَيْدًا ﴿۱۵﴾ وَّاَكِيْدُ كَيْدًا ﴿۱۶﴾ فَمَهِّلِ الْكٰفِرِيْنَ اَمْهِلْهُمْ رُوَيْدًا ﴿۱۷﴾ ع

ఈ అవిశ్వాసులు తిరస్కారతిమిరంలో పడి కొట్టుమిట్టాడుతున్నారు. దేవుడు వారిని చుట్టుముట్టి ఉన్నాడు. (ఆ సంగతి గ్రహించకుండా ఖుర్‌ఆన్‌ని తిరస్కరిస్తున్నారు.) ఈ ఖుర్‌ఆన్ మహిమాన్వితమైనది, "సురక్షిత" గ్రంథంలో ఉంది. (19-22)

86. తారిఖ్ (ప్రభాత నక్షత్రం)

అవతరణ: మక్కా — సూక్తులు: 17

ఈ అధ్యాయం నబవీశకం ప్రారంభకాలంలో అవిశ్వాసులు ప్రవక్త ప్రచారోద్యమాన్ని నిరోధించడానికి రకరకాల పన్నాగాలు పన్నుతున్న రోజుల్లో అవతరించింది.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

ఆకాశం సాక్షి! ప్రభాత నక్షత్రం సాక్షి! ప్రభాత నక్షత్రం అంటే నీకేమైనా తెలుసా? దేదీప్యమానంగా వెలిగిపోయే నక్షత్రం... ప్రతి ప్రాణినీ కనిపెట్టి ఉండేందుకు ఆ ప్రాణిపై ఒక పర్యవేక్షకుడు[1] ఉన్నాడు. పర్యవేక్షకుడు లేని ప్రాణి అంటూ ఏదీ లేదు. (1-4)

మానవుడు తానుఎలాంటి పదార్థంతో పుట్టించబడ్డాడో కాస్త ఆలోచించాలి. వెన్నెముకకు, ప్రక్కటెముకలకు మధ్య నుండి దూకుడుగా వెలువడే ద్రవపదార్థంతో పుట్టించబడ్డాడు. (అలాగే) అతడ్ని మళ్ళీ బ్రతికించే శక్తి కూడా ఆ సృష్టికర్తకు ఉంది. (5-8)

రహస్య విషయాలు(సైతం) బయటపెట్టి విచారణజరిపే రోజున మానవుని దగ్గర తనదంటూ ఎలాంటి శక్తి ఉండదు. అతడ్ని ఆదుకునేవారు కూడా ఉండరు. (9-10)

వర్షం కురిపించే ఆకాశం సాక్షి! (చెట్లు మొలకెత్తే సమయంలో) చీలిపోయే నేల సాక్షి! ఇది నిర్ణయాత్మకమైన విషయం. ఏదో ఆషామాషీ విషయం కాదు. (విచారణ రోజు మీరు తప్పకుండా బ్రతికించబడతారు.)

వీరు కొన్ని పన్నాగాలు పన్నుతున్నారు. నేను కూడా ఒక పన్నాగం పన్నుతున్నాను. కనుక ప్రవక్తా! వారిని చూసీచూడనట్లు వదిలెయ్యి. కొంతకాలం పాటు వారి మానాన వారిని వదలిపెట్టు. (11-17)

1. మానవుడు చేసే ప్రతి పనికీ సహకరిస్తూ, అతని కర్మలను ఎప్పటికప్పుడు నమోదు చేసే దైవదూతలని ఇక్కడ అర్థం కావచ్చు. లేదా ఆ పర్యవేక్షకుడు దేవుడే కావచ్చు. వాస్తవం దేవునికే బాగా తెలుసు.

(آياتها ١٩) (٨٧) سورة الأعلى مكية (٨) (ركوعها ١)

بسم الله الرحمن الرحيم

سبح اسم ربك الأعلى ① الذي خلق فسوى ② والذي قدر فهدى ③ والذي أخرج المرعى ④ فجعله غثاء
أحوى ⑤ سنقرئك فلا تنسى ⑥ إلا ما شاء الله إنه يعلم الجهر وما يخفى ⑦ ونيسرك لليسرى ⑧ فذكر
إن نفعت الذكرى ⑨ سيذكر من يخشى ⑩ ويتجنبها الأشقى ⑪ الذي يصلى النار الكبرى ⑫ ثم
لا يموت فيها ولا يحيى ⑬ قد أفلح من تزكى ⑭ وذكر اسم ربه فصلى ⑮ بل تؤثرون الحياة الدنيا ⑯
والآخرة خير وأبقى ⑰ إن هذا لفي الصحف الأولى ⑱ صحف إبراهيم وموسى ⑲

అవతరణ:మక్కా 87. ఆలా(మహోన్నతుడు) సూక్తులు:19

ఈ అధ్యాయం నబవీశకం ప్రారంభంలోనే అవతరించింది. ధర్మప్రచార బాధ్యతను గురించి ఇందులో దైవప్రవక్త (స)కు కొన్ని సూచనలు, హితవులు ఇవ్వబడ్డాయి.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

(ముహమ్మద్!) మహోన్నతుడైన నీ ప్రభువు పేరు స్తుతించు. ఆయన పవిత్రతను కొనియాడు. ఆయనే (యావత్తు విశ్వాన్ని, సమస్త జీవకోటిని) సృష్టించాడు. సరైన తీరులో, సముచిత రీతిలో సృష్టించాడు. (ప్రతి సృష్టిరాసికీ) ఒక అదృష్టాన్ని నిర్ణయించి, (ఆచరణకై) తగిన విధానం చూపించాడు. ఆయన చెట్లూ చేమలను కూడా మొల కెత్తించి, తరువాత వాటిని నల్లటి కసువుగా మార్చుతున్నాడు. (1-5)

మేము నీచేత పఠింపజేస్తాం. తర్వాత దేవుడు తలచినది తప్ప నీవు మరేదీ మరచి పోలేవు. ఆయనకు బహిరంగవిషయాలూ తెలుసు, రహస్యవిషయాలూ తెలుసు. మేము (నీ పని) తేలిక చేయడానికి నీకు సౌలభ్యం కలగజేస్తున్నాం. కనుక నీవు హితోపదేశం ప్రయోజనకారి అయితే (ప్రజలకు) హితోపదేశం చేస్తూవుండు. (దేవునికి) భయపడేవాడు దాన్ని స్వీకరిస్తాడు. దౌర్భాగ్యుడైనవాడే (దానికి) విముఖుడయి ఘోరమైన అగ్నిలో పడిపోతాడు. అక్కడ అతను చావడూ, బ్రతకడూ.[1] (6-13)

పవిత్ర జీవితం అవలంబించి, తన ప్రభువు నామం స్మరిస్తూ ప్రార్థనచేసేవాడే ధన్యుడు. అయినా మీరు ప్రాపంచికజీవితానికే ప్రాధాన్యమిస్తున్నారు. కాని పరలోకం ఎంతో శ్రేష్ఠమైనది. ఈవిషయం గతంలో అవతరించిన దివ్యగ్రంథాలలో కూడా ఉంది. ఇబ్రాహీం, మూసా, (ప్రవక్త)లపై అవతరించిన గ్రంథాలలో ఉంది. (14-19) ☯

---

1. చావుబ్రతుకుల మధ్య నలిగిపోతూ శాశ్వతమైన నరకశిక్ష అనుభవించే ఈ దౌర్భాగ్యుడు దైవధర్మాన్ని నిరాకరించి చనిపోయేదాకా అవిశ్వాస తిమిరంలోనే పడివుండే సత్యతిరస్కారి మాత్రమే అవుతాడు. అయితే మనసారా సత్యాన్ని విశ్వసించినప్పటికీ మరణించే వరకూ కొన్ని పాపాలలో కూరుకుపోయేవారికి తాత్కాలికంగా కొంతకాలం పాటు నరకంలో వేయడం జరుగుతుంది.

ముస్లిం గ్రంథంలోని ఒక హదీసు ప్రకారం, పాపాత్ముడైన ఆ విశ్వాసి నరకంలో తాత్కాలిక శిక్ష అనుభవించాక దేవుడు అతనికి మృత్యువు కలిగిస్తాడు. అతని విముక్తి గురించి చేసే సిఫార సును ఆమోదిస్తాడు. ఆ తర్వాత (నరకంలో) కాలిపోయిన అతని శవం స్వర్గంలోని సెలయేటి ఒడ్డు

(آياتها ٢٦) (٨٨) سورة الغاشية مكية (٦٨) (ركوعها ١)

بسم الله الرحمن الرحيم

هل أتاك حديث الغاشية ① وجوه يومئذ خاشعة ② عاملة ناصبة ③ تصلى نارا حامية ④ تسقى من
عين آنية ⑤ ليس لهم طعام إلا من ضريع ⑥ لا يسمن ولا يغني من جوع ⑦ وجوه يومئذ ناعمة ⑧
لسعيها راضية ⑨ في جنة عالية ⑩ لا تسمع فيها لاغية ⑪ فيها عين جارية ⑫ فيها سرر مرفوعة ⑬
وأكواب موضوعة ⑭ ونمارق مصفوفة ⑮ وزرابي مبثوثة ⑯ أفلا ينظرون إلى الإبل كيف خلقت ⑰ و
إلى السماء كيف رفعت ⑱ وإلى الجبال كيف نصبت ⑲ وإلى الأرض كيف سطحت ⑳ فذكر إنما
أنت مذكر ㉑ لست عليهم بمصيطر ㉒ إلا من تولى وكفر ㉓ فيعذبه الله العذاب الأكبر ㉔ إن
إلينا إيابهم ㉕ ثم إن علينا حسابهم ㉖

88. గాషియా (ముంచుకొస్తున్న ముప్పు)

అవతరణ: మక్కా సూక్తులు: 26

ఇందులో తీర్పుదినాన పాపాత్ముల, పుణ్యాత్ముల పర్యవసానాల్ని గురించి ఉంది.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

ముంచుకొస్తున్న ముప్పు సంగతి నీకేమైనా తెలుసా? ఆరోజు కొందరి ముఖాలు అవమానభారంతో చిన్నబోయి ఉంటాయి. వారెంతో శ్రమపడుతుంటారు. అలసిపోతూ ఉంటారు. ఘోరమైన అగ్నికీలల మధ్య మాడిపోతూ ఉంటారు. త్రాగేందుకు వారికి సలసల కాగే నీరు ఇవ్వబడుతుంది. ముండ్లతో కూడిన ఎండుగడ్డి పరకలు తప్ప వారికి ఎలాంటి తిండి దొరకదు. అది వారికి బలమూ ఇవ్వదూ, ఆకలీ తీర్చదూ. (1-7)

(ఆరోజు) మరికొందరి ముఖాలు కళకళలాడుతుంటాయి. వారు తమ కృషి పట్ల సంతోషిస్తూ అద్భుతమైన స్వర్గసీమలో ఉంటారు. అక్కడ ఎలాంటి వ్యర్థ విషయాలు వినరు. ఆ స్వర్గంలో (చల్లటి)సెలయేరులు ఉంటాయి. ఎత్తయిన ఆసనాలుంటాయి. (వారు త్రాగడానికి) మధుపాత్రలు కూడా పెట్టబడి ఉంటాయి. ఇంకా వరుసలు వరుస లుగా దిండ్లు పేర్చి ఉంటాయి. పట్టుతివాచీలు పరచి ఉంటాయి. (8-16)

వీరు ఒంటెలు ఎలా సృజించబడ్డాయో గమనించలేదా? ఆకాశం ఎలా పైకెత్తబడి ఉందో పరికించలేదా? పర్వతాలు (బలంగా)ఎలా పాతబడి ఉన్నాయో పరిశీలించలేదా? భూమి ఎలా విశాలంగా పరచబడి ఉందో చూడలేదా? (17-20)

ప్రవక్తా! నీవు మటుకు హితబోధ చేస్తూనే ఉండు. నీ పని హితబోధ చేయడమే. గాని, వారిని బలవంతంగా దారికి తెచ్చే బాధ్యత నీపై లేదు. కాని సత్యానికి విముఖుడై దాన్ని నిరాకరించేవాడికి దేవుడు ఘోరశిక్ష విధిస్తాడు. చివరికి వారు మా వద్దకే రావలసి ఉంది. వారిని విచారించి లెక్కతీసుకునే పని మా చేతిలోనే ఉంది. (21-26)

మీదికి తరలించబడుతుంది. అప్పుడు (దైవదూతలు) స్వర్గవాసులతో 'ఈ శవం మీద కాస్త నీళ్ళు చిలికించండి' అంటారు. శవం మీద నీళ్ళు చిలికించగానే, ఆ నీటి ప్రభావంతో నేల నుండి చెట్టు మొలకెత్తినట్లు ఆ విశ్వాసి సజీవుడయి లేస్తాడు. (ముస్లిం)

آيَاتُهَا ۳۰ ﴿۸۹﴾ سُوْرَةُ الْفَجْرِ مَكِّيَّةٌ ﴿۱۰﴾ رُكُوْعُهَا ۱

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَالْفَجْرِ ۝۱ وَلَيَالٍ عَشْرٍ ۝۲ وَّالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ۝۳ وَالَّيْلِ اِذَا يَسْرِ ۝۴ هَلْ فِيْ ذٰلِكَ قَسَمٌ لِّذِيْ حِجْرٍ ۝۵ اَلَمْ تَرَ كَيْفَ
فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ۝۶ اِرَمَ ذَاتِ الْعِمَادِ ۝۷ الَّتِيْ لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ۝۸ وَثَمُوْدَ الَّذِيْنَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ۝۹
وَفِرْعَوْنَ ذِي الْاَوْتَادِ ۝۱۰ الَّذِيْنَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ۝۱۱ فَاَكْثَرُوْا فِيْهَا الْفَسَادَ ۝۱۲ فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ
عَذَابٍ ۝۱۳ اِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ ۝۱۴ فَاَمَّا الْاِنْسَانُ اِذَا مَا ابْتَلٰىهُ رَبُّهٗ فَاَكْرَمَهٗ وَنَعَّمَهٗ فَيَقُوْلُ رَبِّيْٓ اَكْرَمَنِ ۝۱۵
وَاَمَّآ اِذَا مَا ابْتَلٰىهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهٗ فَيَقُوْلُ رَبِّيْٓ اَهَانَنِ ۝۱۶ كَلَّا بَلْ لَّا تُكْرِمُوْنَ الْيَتِيْمَ ۝۱۷ وَلَا تَحٰٓضُّوْنَ

అవతరణ: మక్కా **89. ఫజ్ర్ (ప్రాతఃకాలం)** సూక్తులు: 30

ఇది నబవీశకంలో విశ్వాసులపై అవిశ్వాసుల వేధింపులు ఎక్కువైన రోజుల్లో అవతరించింది. ఇందులో సత్యానికి విముఖులైన గతజాతుల గాథలు, ప్రాపంచిక వ్యామోహపరుల ప్రవృత్తి, సత్యప్రియులకు శుభవార్తలు వగైరా ఉన్నాయి.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

ప్రాతఃకాలం సాక్షి! దశరాత్రుల సాక్షి! సరి, బేసి (సంఖ్య)ల సాక్షి! గడచిపోతున్న రాత్రి సాక్షి! బుద్ధి, జ్ఞానం కలవారికి ఈ సాక్ష్యాలు చాలవా?[1] (1-5)

ఎత్తయిన స్తంభాలవారైన[2] "ఆదెఇరమ్"జాతి ప్రజలపట్ల నీప్రభువు ఎలా వ్యవహరించాడో నీకు తెలియదా? అలాంటి (శక్తిసామర్థ్యాలు, వైభవోన్నతులుగల) జాతి ప్రపంచ దేశాల్లో ఇదివరకెన్నడూ ఉద్భవించలేదు. లోయల్లో కొండల్ని తొలచిన సమూద్ జాతి ప్రజలపట్ల (నీ ప్రభువు ఎలా ప్రవర్తించాడో తెలియదా)? మేకులవాడైన (భారీసైన్యాలుగల) ఫిరౌన్‌పట్ల (ఆయన ఎలా వ్యవహరించాడో తెలియదా)? (వీరంతా ఆయా దేశాల్లో మహా గర్వపోతులయి (దేవుని మీద) తిరగబడ్డారు. అక్కడ దారుణమైన దురంతాలు కూడా చేశారు. చివరికి నీ ప్రభువు వారిపై కొరడా ఝుళిపించి కఠినంగా శిక్షించాడు. (ఇలాంటి దుర్మార్గుల పీచమణచడానికి) నీప్రభువు మాటువేసి ఉంటాడు. (6-14)

మానవుడ్ని అతని ప్రభువు పరీక్షించే నిమిత్తం గౌరవం, ఇతర భాగ్యాలు ప్రసాదించినప్పుడు అతను (పొంగిపోయి) "నా ప్రభువు నన్ను గౌరవనీయుడిగా చేశాడు" అంటాడు. (మరో విధమైన) పరీక్ష నిమిత్తం లేమికి గురిచేసినప్పుడు అతను (నిరాశతో క్రుంగిపోయి) "నా ప్రభువు నన్ను అవమానం పాల్జేశాడు" అంటాడు. (15-16)

1. దైవప్రవక్త (స) ప్రళయం, పునర్జీవం, కర్మ విచారణలకు సంబంధించిన అతీంద్రియ విషయాలను ప్రస్తావిస్తున్నప్పుడు మక్కా బహుదైవారాధకులు తిరస్కరిస్తుండేవారు. లేదా వాటిని గురించి పట్టించుకునేవారు కాదు. కనుక దేవుడు ఇవి పరమసత్యాలని చెప్పడానికి ప్రాతఃకాలం, దశరాత్రులు, బేసిసంఖ్య, గడచిపోతున్న రాత్రుల మీద ప్రమాణం చేస్తున్నట్లు ఇక్కడ అన్పిస్తోంది.

2. ఎత్తయిన స్తంభాలవారంటే, ప్రపంచంలో ఇదివరకెన్నడూ లేనంతటి ఎత్తయిన స్తంభాలతో పెద్ద భవంతుల్ని నిర్మించారని అర్థం. (ఇతర వివరాలకు 26:128,129 సూక్తులు చూడండి.)

عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِيْنِ ۝۱۸ وَتَاْكُلُوْنَ التُّرَاثَ اَكْلًا لَّمًّا ۝۱۹ وَّتُحِبُّوْنَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ۝۲۰ كَلَّآ اِذَا دُكَّتِ الْاَرْضُ دَكًّا
دَكًّا ۝۲۱ وَّجَآءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ۝۲۲ وَجِايْٓءَ يَوْمَئِذٍ ۢبِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ يَّتَذَكَّرُ الْاِنْسَانُ وَاَنّٰى لَهُ الذِّكْرٰى ۝۲۳
يَقُوْلُ يٰلَيْتَنِيْ قَدَّمْتُ لِحَيَاتِيْ ۝۲۴ فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُعَذِّبُ عَذَابَهٗٓ اَحَدٌ ۝۲۵ وَّلَا يُوْثِقُ وَثَاقَهٗٓ اَحَدٌ ۝۲۶ يٰٓاَيَّتُهَا
ع ۱ ۱۴ النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ۝۲۷ ارْجِعِيْٓ اِلٰى رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً ۝۲۸ فَادْخُلِيْ فِيْ عِبٰدِيْ ۝۲۹ وَادْخُلِيْ جَنَّتِيْ ۝۳۰

(మానవుడు గౌరవ ప్రతిష్ఠలకు సిరిసంపదలే కొలమానం అనుకుంటున్నాడు). ఎంతమాత్రం కాదు. మీరసలు అనాథను ఆదరించరు; పేదవాడికి పట్టెడన్నం పెట్టే విషయంలో ఒకర్నొకరు ప్రోత్సహించుకోరు. (బంధువుల బలహీనలతను ఆసరాగా చేసుకొని, వారికి దక్కవలసిన) వారసత్వపు ఆస్తినంతటినీ కాజేస్తున్నారు. మీరసలు ధన వ్యామోహం ఊబిలో పూర్తిగా కూరుకుపోయారు. (17-20)

(ఇన్ని అన్యాయాలు, అక్రమాలకు పాల్పడుతూ కూడా దేవునికి భయపడకుండా పరలోకం, తీర్పుదినం ఏదీ లేదని వాదిస్తున్నారు.) ఏమాత్రం కాదు. యావత్తు భూమి దంచి, పిండిపిండి చేయబడినప్పుడు నీప్రభువు పంక్తులుతీరిన దైవదూతలతో అవతరిస్తాడు. ఆరోజు నరకం దగ్గరకు తీసుకురాబడుతుంది. ఆరోజు మానవుడికి అసలు సంగతి అర్థమవుతుంది. కాని అప్పుడు అర్థంచేసుకోవడం వల్ల ప్రయోజనం ఏమిటీ?

అప్పుడతను (తీవ్రంగా పశ్చాత్తాపపడుతూ) "అయ్యయ్యో! నేనీ (పరలోక) జీవితం కోసం ముందుగా ఏదైనా (సత్కార్యం) చేసి పంపుకొనివుంటే ఎంత బాగుండేది!" అని వాపోతాడు. ఆతర్వాత ఆరోజు దేవుడు శిక్షించేలా (కఠినంగా) మరెవరూ శిక్షించలేరు. దేవుడు బిగించి కట్టేలా (గట్టిగా) మరెవరూ బిగించి కట్టలేరు. (21-26)

(ఇక సత్యాన్ని విశ్వసించి సదాచార సంపన్నుడయిన మనిషిని ఉద్దేశించి) "తృప్తి చెందిన మనసా![3] పద నీ ప్రభువు సన్నిధికి. నీవు ఆయన పట్ల సంతోషించావు, ఆయన నీ పట్ల ప్రసన్నుడయ్యాడు. (ఇక) నా పుణ్యదాసులలో చేరి నా స్వర్గంలో ప్రవేశించు" అని చెప్పడం జరుగుతుంది. (27-30)

3. మానవ అంతరంగం బహు విచిత్రమైనది. అది ఓపట్టాన మనకు లొంగదు. అనుక్షణం అది తన పరిధిని దాటిపోవడానికి పరిపరివిధాల ప్రయత్నిస్తుంది. ఎవరైనా సన్మార్గంలో నడుస్తూ సత్కార్యాలు చేస్తున్నాడంటే, అతను తన అంతరంగాన్ని దాని సహజపరిధిలో బంధించాడన్నమాట. నిజానికి అంతరంగంపై అదుపు సాధించడం గొప్ప (ఘన) కార్యమే. అంతరంగంపై అదుపు సాధించలేనివాడ్ని మనం సాధారణంగా చపలచిత్తుడు లేక చంచల స్వభావుడని అంటాము. మనిషి ప్రవర్తన రీత్యా దివ్యఖుర్‌ఆన్ ఈ అంతరంగాన్ని మూడు రకాలుగా విభజించింది.

ఖుర్‌ఆన్ పరిభాషలో మొదటిరకం అంతరంగాన్ని "నఫ్సుల్‌అమ్మారా" అంటారు. స్వభావం రీత్యా దీన్ని "దుష్టమనస్సు" లేక దుష్టబుద్ధి అని చెప్పవచ్చు. కోరలు చాచి బుసలు కొడ్తూ మీదికి వచ్చే భయంకర విషసర్పాన్ని చంపడం కన్నా దుష్ట మనస్సుని చంపడమే గొప్ప కార్యమన్నాడు ఓ కవి. దీన్నిబట్టి ఇది ఎంత ప్రమాదకరమైనదో ఊహించవచ్చు. ఇది మానవుడ్ని రకరకాల చెడుల వైపు ఉసిగొల్పుతుంది. భయాందోళనలు కలిగించి సత్కార్యాల నుండి బయటికి లాగుతుంది. వివిధ భ్రమలు కల్పించి దుష్కార్యాల ఊబిలోకి నెట్టివేస్తుంది. రకరకాల ప్రలోభాలు చూపి, చివరికి మనిషిని నట్టేట ముంచుతుంది. నఫ్సుల్‌అమ్మారా గురించి ఖుర్‌ఆన్‌లో ఒకచోట ఇలా ఉంది:

"నేను నా ఆత్మశుద్ధిని గురించి గొప్పలు చెప్పుకోవడం లేదు. నా ప్రభువు కారుణ్య భాగ్యం లభిస్తే తప్ప (దుష్ట) మనస్సు ఎల్లప్పుడూ చెడు వైపుకే పురిగొల్పుతూ ఉంటుంది. నిస్సందేహంగా నా ప్రభువు గొప్ప క్షమాశీలి, అమిత దయామయుడు." (12:53)

రెండవ రకం అంతరంగాన్ని "నఫ్సుల్లవ్వామా" అంటారు. ఇది చేసే పనిని బట్టి దీన్ని "అంతరాత్మ" అని పేర్కొనవచ్చు. "అంతరాత్మ ప్రబోధం" అనేమాట అందరికీ సుపరిచితమే. చెడ్డ పనులకు పాల్పడినప్పుడల్లా అంతరాత్మ మనల్ని నిందిస్తుంది, ఆక్షేపిస్తుంది, అభ్యంతరం చెబుతుంది. "ఆ పని చేస్తే నువ్వు నాశనమవుతావు, పట్టుబడిపోతావు" అని హెచ్చరిస్తుంది.

అంతరాత్మ సజీవంగా ఉంటే మనిషి ఎలాంటి చెడు వైపు ఆకర్షించబడలేడు. ఒకవేళ ఎప్పుడైనా ఆకర్షించబడినా అంతరాత్మ హెచ్చరిస్తూ, నిందిస్తూ అతడ్ని ప్రశాంతంగా ఉండనివ్వదు. ఈవిధంగా అంతరాత్మ మనల్ని చెడుపనుల జోలికి పోనివ్వకుండా అడుగడుగునా అడ్డు తగుల్తుంది. అంతరాత్మ ప్రబోధాన్ని ఆలకించేవారు ఇహలోకంలోనే కాదు, పరలోకంలోనూ విజయ శిఖరాలు అధిరోహించగలరు. అంతరాత్మ ప్రబోధాన్ని ఖాతరు చేయకుండా దాన్ని అణచడానికి ప్రయత్నిస్తే మటుకు మనం దారితప్పి చీకటి అగాధాల్లోకి పడిపోయినట్లేనని గ్రహించాలి. ఎల్లప్పుడూ మన శ్రేయస్సు కోరుతూ మనకు రక్షక భటునిగా, బాడీగార్డ్‌గా పనిచేసే ఈ అంతరాత్మ (నఫ్సుల్లవ్వామా)ను అణచివేయడమంటే మన బాడీగార్డ్‌ని మనమే చేజేతులా చంపుకున్నట్లవుతుంది. బాడీగార్డ్ పోయాక మన స్థితి ఏమవుతుందో తెలిసిందే. అడుగడుగునా ప్రమాదాలే ఎదురవుతాయి.

ఈ అంతరాత్మను గురించే దేవుడు ఖుర్‌ఆన్‌లో ఇలా అంటున్నాడు: "నేను ప్రళయం సాక్షిగా చెబుతున్నాను. (మీరనుకునేది ఎంతమాత్రం నిజం) కాదు. నేను తననుతాను నిందించుకునే ఆత్మసాక్షిగా చెబుతున్నాను..." (75:1-4)

పై సూక్తులలో విశ్వప్రభువు సత్యతిరస్కారుల కుశంకలను ఖండిస్తూ ప్రళయదినం తప్పక వస్తుందని, ఆరోజు మానవులంతా మళ్ళీ బ్రతికించబడతారని, వారినుంచి కర్మల లెక్క తీసుకోడం జరుగుతుందని ప్రళయదినం మీద, అంతరాత్మ మీద ప్రమాణం చేసి మరీ హెచ్చరిస్తున్నాడు.

నఫ్సుల్లవ్వామా (అంతరాత్మ)ను గురించి దైవప్రవక్త (సల్లం) వ్యాఖ్యానిస్తూ "ఏ విషయమైతే మీ హృదయంలో ఆక్షేపణ జనింపజేస్తుందో అదే చెడు" అన్నారు. అంటే మనం చేస్తున్నది తప్పుడు పనని మన అంతరాత్మ ఆక్షేపిస్తుంది. ఈ అనుభూతే మనిషిని చెడు విషయాలకు దూరంగా ఉంచుతుంది. అంతరాత్మను గురించి దైవప్రవక్త (సల్లం) మరింత వివరంగా ఇలా తెలియజేశారు:

"జాగ్రత్తగా వినండి! మన దేహంలో ఒక మాంసపు ముద్ద ఉంది. అది మంచి స్థితిలో ఉంటే మొత్తం దేహం మంచి స్థితిలో ఉంటుంది. ఒకవేళ అది చెడిపోతే మొత్తం దేహమే చెడిపోతుంది. (అనారోగ్యం పాలవుతుంది). అదే హృదయం."

ఈ హృదయం నైతికంగా, ఆధ్యాత్మికంగా మంచిస్థితిలో ఉన్నప్పుడు నఫ్సుల్లవ్వామా (అంతరాత్మ) అనబడుతుంది. మనిషిని చెడు విషయాల నుంచి నిరోధించే, మంచి విషయాల వైపుకు ప్రేరేపించే "నఫ్సుల్లవ్వామా" అతని విశ్వాసాలు, ఆచరణలు, నీతినడవడికలపై "సెక్యూరిటీ గార్డ్"గా పనిచేస్తుంది. శరీరంలోని ఈ సెక్యూరిటీ గార్డ్ అనారోగ్యం పాలయి బలహీనమైపోయే కొద్దీ మనిషి "నఫ్సుల్ అమ్మారా" (దుష్టమనస్సు)కు చేరువవుతూ చెడ్డపనులు చేయడం ప్రారంభిస్తాడు. దీనికి భిన్నంగా మనిషి నఫ్సుల్లవ్వామా (అంతరాత్మ) ప్రబోధం విని నడచుకున్నట్లయితే క్రమేణా అతడు మూడవ రకం అంతరంగమైన "నఫ్సుల్ ముత్మయిన్న" (సంతృప్త హృదయం)కు దగ్గరవుతాడు.

ఈకోవకు చెందిన అంతరంగం గురించే ఈసూక్తి (89:27-30)లో ఉంది. ప్రఖ్యాత వ్యాఖ్యాన సహిత ఖుర్‌ఆన్ అనువాద గ్రంథమైన 'రూహుల్‌బయాన్'లో వ్యాఖ్యాన కర్త నఫ్సుల్ ముత్మయిన్న

(٩٠) سُورَةُ الْبَلَدِ مَكِّيَّةٌ (٣٥) آياتها ٢٠ ركوعها ١

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

لَا أُقْسِمُ بِهَٰذَا الْبَلَدِ ① وَأَنتَ حِلٌّ بِهَٰذَا الْبَلَدِ ② وَوَالِدٍ وَمَا وَلَدَ ③ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ فِي كَبَدٍ ④

అవతరణ: మక్కా

90. బలద్ (పట్టణం)

సూక్తులు: 20

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

కాదు, (మీరనుకునేది ఎంతమాత్రం నిజం కాదు.) నేనీ (మక్కా) పట్టణం సాక్షిగా చెబుతున్నాను. (పవిత్రమైన) ఈ పట్టణంలో వీరు నిన్ను (వేధించడం) ధర్మసమ్మతం చేసుకున్నారు. నేను (మీ)తండ్రి (ఆదం) సాక్షిగా, అతనికి పుట్టిన సంతానం సాక్షిగా చెబు

గురించి వివరిస్తూ "నఫ్సుల్ ముత్మయిన్న అంటే ఎలాంటి చెడు విషయాలు లేని పరిశుద్ధమైన, అత్యున్నత సుగుణసంపత్తితో కూడిన జ్యోతిర్మయ హృదయం అన్నమాట" అన్నారు.

భౌతికావసరాలు నెరవేరితే చాలు, ఇక ఏ సమస్యా ఉండదంటారు పదార్థపూజారులు. ఇది కొంతవరకు నిజమే. కాని సకల విధాల భోగభాగ్యాలతో తులతూగుతున్న పాశ్చాత్య దేశాల్లో ఎందరో ప్రజలు మనశ్శాంతి లభించక జీవితం పైనే విరక్తి చెందుతున్నారు. లక్షలు ఖర్చుపెట్టినా పొందలేని ఈ మనశ్శాంతి దేవుని స్మరణ ద్వారా మాత్రమే ప్రాప్తమవుతుందని ఖుర్‌ఆన్ చెబుతోంది. ఇక్కడ దేవుని స్మరణ అంటే ఓచోట తిష్ఠవేసి కళ్ళు మూసుకొని దైవనామం జపించడం కాదు. మనిషి తనను తాను పూర్తిగా దేవునికి సమర్పించుకొని జీవిత సమస్త రంగాల్లో ఆయన ఆజ్ఞలు, హితవులు పాటించాలి. అప్పుడే అతనికి నిజమైన మనశ్శాంతి, హృదయ సంతృప్తి లభిస్తాయి.

"ఆయన తన వైపు మరలేవారికి మాత్రమే తన వైపుకొచ్చే మార్గం చూపిస్తాడు. అలాంటి వారే (ఈ ప్రవక్త అందజేసిన) సందేశాన్ని విశ్వసిస్తారు. దైవస్మరణతో వారి హృదయాలకు శాంతీ, సంతృప్తులు ప్రాప్తమవుతాయి. గుర్తుంచుకోండి! దైవస్మరణ వల్లనే మానవులకు మనశ్శాంతి లభిస్తుంది. దైవసందేశం స్వీకరించి సదాచారులైనవారు ఎంతో అదృష్టవంతులు." (13:27-29)

అలాంటి వ్యక్తికి మరణావస్థలో, ఆ తరువాత కలిగే అనుభవాన్ని గురించి దైవప్రవక్త (సల్లం) ఒక హదీసులో ఈవిధంగా అభివర్ణించారు:

"విశ్వసించిన దాసుడు చనిపోయేటప్పుడు దేవుడు అతని దగ్గరికి ఇద్దరు దైవదూతలను స్వర్గ కానుకలిచ్చి పంపుతాడు. ఆ దూతలు అతనితో "సంతృప్త హృదయమా! సుఖభోగాల వైపునకు పద. నీ ప్రభువు నీ పట్ల ప్రసన్నుడయ్యాడు" అని అంటారు. అతని దేహం నుండి ఆత్మ బయలెడినప్పుడు దాని పరిమళం ఎవరి ముక్కూ ఆఘ్రాణించలేనంత ఆహ్లాదకరంగా ఉంటుంది. భూలోకం నుండి ఒక పవిత్రాత్మ వస్తోందని ఆకాశపుటంచుల్లోని దైవదూతలు అంటారు. ఆ పవిత్రాత్మ ఆకాశంలో ఏఏ ద్వారాల దగ్గరికి వస్తుందో ఆయా ద్వారాలు తెరవబడతాయి. ఏఏ దైవదూతలు తారసపడతారో ఆయా దైవదూతలందరూ దాన్ని ఆశీర్వదిస్తారు.

తరువాత ఆ ఆత్మను విశ్వప్రభువు సన్నిధికి తీసికెళ్తారు. అక్కడ దేవుని ముందు అది సాష్టాంగపడుతుంది. ఆ తరువాత ఈ ఆత్మను తీసికెళ్ళి విశ్వాసుల ఆత్మలతో పాటు ఉంచమని మీకాయిల్ దూతకు ఆజ్ఞలభిస్తుంది. అతనికి ఖుర్‌ఆన్ (సూక్తులేవైనా) జ్ఞాపకముంటే వాటి ప్రకాశమే అతనికి సరిపోతుంది. సరిపోకపోతే అతని సమాధిలో సూర్యుని వెలుగు ఏర్పాటు చేయబడుతుంది. అందరికంటే ప్రియమైనవాడు తప్ప మరెవరూ మేల్కొలపలేనంత ప్రశాంతంగా పడక మీద పడుకునే నవవధువులా అతను సమాధిలో ఎంతో ప్రశాంతంగా ఉంటాడు." (బుఖారి, ముస్లిం)

اَيَحْسَبُ اَنْ لَّنْ يَّقْدِرَ عَلَيْهِ اَحَدٌ (٥) يَقُوْلُ اَهْلَكْتُ مَالًا لُّبَدًا (٦) اَيَحْسَبُ اَنْ لَّمْ يَرَهٗۤ اَحَدٌ (٧) اَلَمْ نَجْعَلْ لَّهٗ
عَيْنَيْنِ (٨) وَلِسَانًا وَّشَفَتَيْنِ (٩) وَهَدَيْنٰهُ النَّجْدَيْنِ (١٠) فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ (١١) وَمَاۤ اَدْرٰىكَ مَا الْعَقَبَةُ (١٢)
فَكُّ رَقَبَةٍ (١٣) اَوْ اِطْعٰمٌ فِيْ يَوْمٍ ذِيْ مَسْغَبَةٍ (١٤) يَّتِيْمًا ذَا مَقْرَبَةٍ (١٥) اَوْ مِسْكِيْنًا ذَا مَتْرَبَةٍ (١٦) ثُمَّ كَانَ مِنَ
الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ (١٧) اُولٰٓىِٕكَ اَصْحٰبُ الْمَيْمَنَةِ (١٨) وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِنَا
هُمْ اَصْحٰبُ الْمَشْـَٔمَةِ (١٩) عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤْصَدَةٌ (٢٠) ع ١٥

తున్నాను. మేము మానవుడ్ని (విశృంఖలజీవితం గడపడానికి పుట్టించలేదు.) శ్రమజీవిగా పుట్టించాము. తనపై ఎవరూ అదుపు సాధించలేరని భావిస్తున్నాడా అతను? (1-5)

(మానవుడు పేరుప్రతిష్ఠల కోసం ప్రాకులాడుతూ ధనాన్ని ఎలా దుర్వినియోగం చేస్తున్నాడు! పైపెచ్చు ప్రగల్భాలు పలుకుతూ) "నేను లక్షలాది రూపాయలు మంచి నీళ్ళులా ఖర్చుపెట్టాను" అని అంటున్నాడు. తనను (పైన) ఎవరూ చూడటం లేదని భావిస్తున్నాడా అతను?

మేమతనికి రెండు కళ్ళు, ఒక నోరు, రెండు పెదవులు ఇవ్వలేదా? (మంచికి, చెడుకు సంబంధించిన) రెండు స్పష్టమైన మార్గాలు అతనికి చూపలేదా? (6-10)

కాని అతను కఠినమైన కనుమ గుండా నడవడానికి సాహసించలేదు. కఠినమైన కనుమ అంటే ఏమిటో నీకు తెలుసా? (కఠినమైన కనుమంటే) బానిసను బంధవిముక్తి చేయడం, లేదా (కరువుదినాల్లో) ఆకలిగొన్న రోజు సమీప అనాథకుగాని, దారిద్ర్యంలో మగ్గే నిరుపేదకుగాని పట్టెడన్నం పెట్టడం, ఆపై ఓర్పు, దయాదాక్షిణ్యాల్ని గురించి ఉపదేశించుకునే విశ్వాసుల్లో చేరిపోవడం.[1] ఇలాంటివారే కుడిపక్షం వాళ్ళు. (11-18)

పోతే మా సూక్తుల్ని తిరస్కరించినవారు ఎడమపక్షం వారవుతారు. వారిని (నరకా) అగ్ని (నలువైపులా) చుట్టుముట్టి ఉంటుంది.[2] (19-20)

1. దయాదాక్షిణ్యాలను గురించి మహాప్రవక్త (సల్లం) మహితోక్తులు చూడండి:

"కరుణించేవారినే కరుణామయుడు కరుణిస్తాడు. భువిలో ఉండేవారిని కరుణించండి, దివిలో ఉండేవాడు మిమ్మల్ని కరుణిస్తాడు." (అబూదావూద్, తిర్మిజి)

"తోటి మానవుల్ని కనికరించనివాడ్ని దేవుడు (కూడా) కనికరించడు." (బుఖారి, ముస్లిం)

"మన పిల్లలను కరుణించని, మన పెద్దలను గౌరవించనివాడు మనవాడు కాదు"(తిర్మిజి)

"ఒక ముస్లిం తోటి ముస్లింకు సోదరుని వంటివాడు. అతనికి ఈ ముస్లిం అన్యాయం చేయడు. అతనికి సహాయం చేయకుండా దూరంగా ఉండడు.

ఎవరు తన తోటిసోదరుని అవసరం తీర్చడంలో నిమగ్నుడవుతాడో, దేవుడు అతని అవసరం తీర్చడంలో నిమగ్నుడవుతాడు. మరెవరు ఒక ముస్లింను ఏదైనా ఆపదలో ఆదుకుంటాడో, దేవుడు ప్రళయదినం ఆపదల్లోని ఒక ఆపద నుండి అతడ్ని ఆదుకుంటాడు. ఎవరు ఒక ముస్లిం లోపాన్ని మరుగుపరుస్తాడో దేవుడు ప్రళయదినాన అతని లోపాన్ని మరుగుపరుస్తాడు." (బుఖారి, ముస్లిం)

2. కుడిపక్షంవారు, ఎడమపక్షం వారి గురించి మరిన్ని వివరాలకు "అల్ వాఖియా" అధ్యాయంలోని 56:27-56 సూక్తులు చూడండి.

آيَاتُهَا ١٥ سُوْرَةُ الشَّمْسِ مَكِّيَّةٌ (٩١) (٢٦) رُكُوْعُهَا ١

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَالشَّمْسِ وَضُحٰىهَا (١) وَالْقَمَرِ اِذَا تَلٰىهَا (٢) وَالنَّهَارِ اِذَا جَلّٰىهَا (٣) وَالَّيْلِ اِذَا يَغْشٰىهَا (٤) وَالسَّمَآءِ وَمَا
بَنٰىهَا (٥) وَالْاَرْضِ وَمَا طَحٰىهَا (٦) وَنَفْسٍ وَّمَا سَوّٰىهَا (٧) فَاَلْهَمَهَا فُجُوْرَهَا وَتَقْوٰىهَا (٨) قَدْ اَفْلَحَ مَنْ زَكّٰىهَا (٩)
وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسّٰىهَا (١٠) كَذَّبَتْ ثَمُوْدُ بِطَغْوٰىهَآ (١١) اِذِ انْۢبَعَثَ اَشْقٰىهَا (١٢) فَقَالَ لَهُمْ رَسُوْلُ اللّٰهِ نَاقَةَ
اللّٰهِ وَسُقْيٰهَا (١٣) فَكَذَّبُوْهُ فَعَقَرُوْهَا ۙ فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ بِذَنْۢبِهِمْ فَسَوّٰىهَا (١٤) وَلَا يَخَافُ
عُقْبٰهَا (١٥) ع ١٦

అవతరణ: మక్కా

91. షమ్స్ (సూర్యుడు)

సూక్తులు: 15

ఈ అధ్యాయం కూడా నబవీశకం ప్రారంభ కాలంలోనే అవిశ్వాసులు దైవప్రవక్త (సల్లం)ను విరోధించడంలో హద్దుమీరిన రోజుల్లో అవతరించింది.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

సూర్యుని సాక్షి! అతని ఎండ సాక్షి! అతని వెనుక వచ్చే చంద్రుని సాక్షి! సూర్య రశ్మితో ప్రకాశించే పగటిసాక్షి! దాన్ని కప్పివేసే రాత్రిసాక్షి! ఆకాశం సాక్షి! దాన్ని (కప్పుగా) నిలబెట్టినవాడి సాక్షి! భూమిసాక్షి! దాన్ని (తివాచిలా) పరచినవాడి సాక్షి! మానవాత్మ సాక్షి! దాన్ని తీర్చిదిద్ది పాపపుణ్యాల్ని గురించి తెలిపినవాడి సాక్షి! నిస్సందేహంగా ఆత్మప్రక్షాళన చేసుకున్నవాడు ధన్యుడు. అంతరాత్మను అణచిపెట్టినవాడు నాశనమవుతాడు.[1] (1-10)

సమూద్‌జాతి తలబిరుసుతో (సత్యాన్ని) తిరస్కరించింది. ఆజాతిలో అందరికంటే పరమ కర్కోటకుడు లేచినిలబడినప్పుడు దైవప్రవక్త (అతడ్ని హెచ్చరిస్తూ) "జాగ్రత్త! దేవుని ఒంటె జోలికిపోకు. దాన్ని నీళ్ళు త్రాగనీయకుండా అడ్డుకోకు" అన్నాడు. (11-13)

కాని ఆ దుర్మార్గులు అతడ్ని ధిక్కరించి ఒంటెను దారుణంగా చంపేశారు. చివరికి వారి పాపాలకు దేవుడు వారిని కఠినంగా శిక్షించాడు. ఆయన వారిని ఒకేసారి సమూలంగా తుడిచిపెట్టాడు. (అయితే ఈ చర్య వల్ల) ఆయనకు ఎలాంటి దుష్పరిణామాల్ని గురించి కూడా భయంలేదు. (14-15)

1. తీర్చిదిద్దడం అంటే మనిషిగా మనుగడ సాగించడానికి దేవుడు అతనికి తగిన శక్తి సామర్థ్యాలు ప్రసాదించాడు. నడవడానికి కాళ్ళు, పనిచేయడానికి చేతులు, చూడటానికి కళ్ళు, వినడానికి చెవులు, మాట్లాడటానికి నోరు, రుచిచూడటానికి నాలుక, వాసన చూడటానికి ముక్కు, ఆలోచించడానికి మేధ వగైరా అవయవాలు ప్రసాదించాడు.

అంతేకాదు, అతనికి మంచి చెడుల విచక్షణా జ్ఞానం కూడా ప్రసాదించాడు. పాపం ఏదో, పుణ్యం ఏదో తెలుసుకునే జ్ఞానాన్ని దేవుడు అతని అంతఃచేతనలో పొందుపరిచాడు. ఆపై అతనికి తన ప్రవక్తల ద్వారా సన్మార్గం ఏదో, అపమార్గం ఏదో కూడా తెలియజేశాడు. అలాంటప్పుడు అతను అంతరాత్మ ప్రబోధన విని రుజుమార్గం అవలంబిస్తే అతని జీవితం సార్థకమవుతుంది. పరలోకంలో మోక్షం పొందగలడు. దానికి భిన్నంగా అతను అంతరాత్మ ప్రబోధనను నొక్కిపట్టి మనోవాంఛలకు బానిసయిపోతే దైవాగ్రహానికి గురయి మరణానంతరం నరక కూపంలో పడిపోతాడు. (దీంతోపాటు 90:10; 75:2,14,15; 76:3 సూక్తులు చూడండి.)

اٰيَاتُهَا ٢١ (٩٢) سُوْرَةُ الَّيْلِ مَكِّيَّةٌ (٩) رُكُوْعُهَا ١

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَالَّيْلِ اِذَا يَغْشٰى ﴿١﴾ وَالنَّهَارِ اِذَا تَجَلّٰى ﴿٢﴾ وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْاُنْثٰۤى ﴿٣﴾ اِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتّٰى ﴿٤﴾ فَاَمَّا مَنْ اَعْطٰى
وَاتَّقٰى ﴿٥﴾ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنٰى ﴿٦﴾ فَسَنُيَسِّرُهٗ لِلْيُسْرٰى ﴿٧﴾ وَاَمَّا مَنْۢ بَخِلَ وَاسْتَغْنٰى ﴿٨﴾ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنٰى ﴿٩﴾ فَسَنُيَسِّرُهٗ
لِلْعُسْرٰى ﴿١٠﴾ وَمَا يُغْنِيْ عَنْهُ مَالُهٗۤ اِذَا تَرَدّٰى ﴿١١﴾ اِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدٰى ﴿١٢﴾ وَاِنَّ لَنَا لَلْاٰخِرَةَ وَالْاُوْلٰى ﴿١٣﴾
فَاَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظّٰى ﴿١٤﴾ لَا يَصْلٰىهَاۤ اِلَّا الْاَشْقَى ﴿١٥﴾ الَّذِيْ كَذَّبَ وَتَوَلّٰى ﴿١٦﴾ وَسَيُجَنَّبُهَا الْاَتْقَى ﴿١٧﴾ الَّذِيْ يُؤْتِيْ
مَالَهٗ يَتَزَكّٰى ﴿١٨﴾ وَمَا لِاَحَدٍ عِنْدَهٗ مِنْ نِّعْمَةٍ تُجْزٰۤى ﴿١٩﴾ اِلَّا ابْتِغَآءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْاَعْلٰى ﴿٢٠﴾ وَلَسَوْفَ يَرْضٰى ﴿٢١﴾ ع ١٧

92. లైల్ (రాత్రి)

అవతరణ: మక్కా సూక్తులు: 21

ఈ అధ్యాయం 91వ అధ్యాయం అవతరించిన రోజుల్లో అవతరించింది. ఇందులో దైవవిధేయత ప్రాముఖ్యం, మానవునికి హితోపదేశం ఉన్నాయి.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

ముసురుకొస్తున్న రాత్రి సాక్షి! ప్రకాశిస్తున్న పగటి సాక్షి! ఆడ మగ జాతుల్ని సృష్టించినవాడి సాక్షి! మీరు చేసే ప్రయత్నాలు విభిన్న రకాలుగా ఉన్నాయి. ధనాన్ని దానం చేసి, దైవభీతిపరుడై, మంచిని సమర్థించేవాడికి మేము సులువైన మార్గాన నడిచేందుకు సౌలభ్యం కలగజేస్తాం. పిసినారితనం వహించి, (దేవుడ్ని) ఖాతరుచేయకుండా, మంచిని ధిక్కరించేవాడికి మేము కష్టతర మార్గాన నడిచేందుకు సౌలభ్యం కలగజేస్తాం.[1] అతను చచ్చిన తరువాత అతని ధనం అతనికి ఏ విధంగానూ ఉపయోగపడదు. (1-11)

(మానవజీవితానికి) మార్గం నిర్దేశించవలసిన బాధ్యత మాపైనే ఉంది. ఇహలోకం మాదే; పరలోకమూ మాదే. కనుక నేను మిమ్మల్ని ప్రజ్వరిల్లే అగ్ని గురించి హెచ్చరిస్తున్నాను. సత్యాన్ని నిరాకరించి ముఖం తిప్పుకునే దౌర్భాగ్యుడు తప్ప మరెవరూ అందులో పడరు. అయితే పునీతమవడానికి (దైవమార్గాన) ధనమిచ్చే దైవభీతిపరుడు అగ్నికి దూరంగా ఉంచబడతాడు. (ఇలా ధనమిచ్చి) బదులుతీర్చడానికి అతనిపై ఎవరి ప్రత్యుపకారం లేదు. అతను మహోన్నతుడైన తనప్రభువు ప్రసన్నత కోసమే ఈ (పుణ్య)కార్యం చేస్తున్నాడు. కనుక అతని పట్ల ఆ ప్రభువు తప్పకుండా ప్రసన్నుడవుతాడు. (12-21)

1. దేవుడు మానవుడికి మంచిచెడుల విచక్షణాజ్ఞానంతోపాటు ఆ రెండిటిలో కోరినదాన్ని అవలంబించే, ఆచరించే స్వేచ్ఛ కూడా ప్రసాదించాడు. పైగా మనిషి ఏమార్గంలో పయనిస్తూ ఏపని కోసం కృషిచేస్తాడో ఆమార్గంలో ఆ పని నెరవేర్చడానికి అతనికి సౌలభ్యాలు కూడా ప్రసాదిస్తాడు. దుర్జనుడికి దుష్కార్యాలు చేయడం సులభం, సత్కార్యాలు చేయడం కష్టమవుతుంది. అలాగే సజ్జనుడికి సత్కార్యాలు చేయడం సులభం, దుష్కార్యాలు చేయడం కష్టమవుతుంది.

నీతి మనిషి నైజంలోనే ఉంది. అదీ ఈ సూక్తుల్లో పేర్కొన్న సులువైన మార్గం. దాన్ని ఇస్లాం మరింత మెరుగుపట్టి మానవునికి చూపిస్తుంది. దీనికి భిన్నంగా ప్రకృతికి విరుద్ధమైన ప్రతి మార్గమూ కఠినమైనదే. అది మానవుడికి ఇహలోకంలో ఎన్నో సమస్యలు, పరలోకంలో ఎన్నో యాతనలు తెచ్చిపెడ్తుంది. ఈ కారణంగానే దీన్ని ఖుర్‌ఆన్ కఠిన మార్గమని చెబుతోంది. అయితే కఠినమార్గంలోనే నడవదలచినవారికి దేవుడు ఆ మార్గాన్ని సులభతరం చేస్తాడు.

اٰيَاتُهَا ١١ (٩٣) سُوْرَةُ الضُّحٰى مَكِّيَّةٌ (١١) رُكُوْعُهَا ١

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَالضُّحٰى ﴿١﴾ وَالَّيْلِ اِذَا سَجٰى ﴿٢﴾ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلٰى ﴿٣﴾ وَلَلْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْاُوْلٰى ﴿٤﴾ وَلَسَوْفَ يُعْطِيْكَ رَبُّكَ
فَتَرْضٰى ﴿٥﴾ اَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيْمًا فَاٰوٰى ﴿٦﴾ وَوَجَدَكَ ضَآلًّا فَهَدٰى ﴿٧﴾ وَوَجَدَكَ عَآئِلًا فَاَغْنٰى ﴿٨﴾ فَاَمَّا الْيَتِيْمَ فَلَا ع ١٨
تَقْهَرْ ﴿٩﴾ وَاَمَّا السَّآئِلَ فَلَا تَنْهَرْ ﴿١٠﴾ وَاَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿١١﴾

اٰيَاتُهَا ٨ (٩٤) سُوْرَةُ الْاَلَمْ نَشْرَحْ مَكِّيَّةٌ (١٢) رُكُوْعُهَا ١

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴿١﴾ وَوَضَعْنَا عَنْكَ وِزْرَكَ ﴿٢﴾ الَّذِيْۤ اَنْقَضَ ظَهْرَكَ ﴿٣﴾ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ﴿٤﴾ فَاِنَّ

93. జుహా (పగటివెల్తురు)

అవతరణ: మక్కా సూక్తులు: 11

ఈ అధ్యాయం నబవీశకంలో వచ్చింది. రెండవసారి వహీ (దివ్యావిష్కృతి) తర్వాత చాలాకాలం వరకు వహీ రాలేదు. అప్పుడు అవిశ్వాసులు దైవప్రవక్త (స)ను హేళనచేస్తూ "నీప్రభువుకు నీమీద కోపంవచ్చి ఆయన నిన్ను వదిలేశాడు" అని చెప్పసాగారు. దాంతో ఆయన మనస్తాపం చెంది, తనవల్ల ఏదైనా పొరపాటు జరగడంవల్ల దేవుడు తనను నిజంగానే విడిచిపెట్టాడేమోనని తలచారు. దానికి సమాధానమే ఈ అధ్యాయం.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

ఎండకాసే పగటి సాక్షి! చీకటి ఆవరించే రాత్రి సాక్షి! (ప్రవక్తా!) నీ ప్రభువు నిన్ను వదలి పెట్టలేదు. నీపై కినుక కూడా వహించలేదు. నీకోసం ప్రారంభకాలం కంటే ఆ తర్వాత కాలం నిస్సందేహంగా ఎంతో మేలయినదిగా ఉంటుంది. త్వరలోనే నీ ప్రభువు నీకు (గొప్ప వరాలు) అనుగ్రహిస్తాడు. వాటిపట్ల నీవు సంతోషిస్తావు. (1-5)

నీవు అనాథగా ఉన్నప్పుడు ఆయన నీకు ఆశ్రయం కల్పించలేదా? నీవు మార్గవిహీనుడవై ఉండగా ఆయన నీకు మార్గం చూపలేదా? నీవు నిరుపేదగా ఉండటం చూసి ఆయన నిన్ను ధనవంతుడ్ని చేయలేదా? కనుక అనాథల పట్ల కఠినంగా ప్రవర్తించకు. యాచకుడ్ని కసరికొట్టకు. నీప్రభువు అనుగ్రహాల్ని (గురించి) చాటుతూవుండు. (6-11)

94. అలమ్‌ష్రహ్ (మనశ్శాంతి)

అవతరణ: మక్కా సూక్తులు: 8

ఇది కూడా 93వ అధ్యాయం అవతరించిన రోజుల్లోనే అవతరించింది.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

(ముహమ్మద్!) మేము నీ హృదయం తెరచి నీకు శాంతి చేకూర్చలేదా? మేము నీపై నుండి వెన్నువిరిచే భారం తీసివేశాం.[1] నీకోసం నీ(పేరుప్రతిష్ఠల) ప్రస్తావన ఉన్నతం

1. మహనీయ ముహమ్మద్ (సల్లం) దైవప్రవక్తగా నియమించబడక పూర్వం నుంచే అరబ్ సమాజంలో సాగుతున్న బహుదైవారాధన, విగ్రహపూజ, మూఢనమ్మకాలు, దురాచారాలు, మద్య సేవనం, అశ్లీలం, అంతఃకలహాలు మొదలైన చెడులను గురించి ఆలోచిస్తూ వాటి నిర్మూలనకై

مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۙ اِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۚ فَاِذَا فَرَغْتَ فَانْصَبْ ۙ وَاِلٰى رَبِّكَ فَارْغَبْ ۚ

(اٰيَاتُهَا ۸) (۹۵) سُوْرَةُ التِّيْنِ مَكِّيَّةٌ (۲۸) (رُكُوْعُهَا ۱)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَالتِّيْنِ وَالزَّيْتُوْنِ ۙ وَطُوْرِ سِيْنِيْنَ ۙ وَهٰذَا الْبَلَدِ الْاَمِيْنِ ۙ لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ فِيْٓ اَحْسَنِ
تَقْوِيْمٍ ۫ ثُمَّ رَدَدْنٰهُ اَسْفَلَ سٰفِلِيْنَ ۙ اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَلَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُوْنٍ ۭ فَمَا
يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدِّيْنِ ۭ اَلَيْسَ اللّٰهُ بِاَحْكَمِ الْحٰكِمِيْنَ ۧ

చేశాం. కష్టాలు-కాఠిన్యాల తర్వాత సుఖాలు-సౌలభ్యాలు కూడ వస్తాయి. ఔను, కష్టాలు-కాఠిన్యాల తర్వాత సుఖాలు-సౌలభ్యాలు తప్పక వస్తాయి. కనుక నీ దైనందిన కార్యకలాపాలు ముగిశాక కఠోరారాధనలో లీనమై నీప్రభువుపైనే మనస్సు లగ్నంచెయ్యి (1-8)

అవతరణ: మక్కా 95. తీన్ (అంజూరం) సూక్తులు: 8

ఈ అధ్యాయం నబవీశకంలో సత్యాసత్యాల మధ్య సంఘర్షణ తీవ్రస్థాయికి చేరి విశ్వాసులపై అవిశ్వాసుల అణచివేత చర్యలు ఉధృతమైనప్పుడు అవతరించింది.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

అంజూరం, ఆలివ్ (వృక్షా)ల సాక్షి! సీనాయ్ కొండల సాక్షి! ఈ శాంతినగరం (మక్కా) సాక్షి! మేము మానవుణ్ణి ఎంతో ఉత్కృష్టజీవిగా సృజించాం. తర్వాత మేమతణ్ణి (సత్యనిరాకరణ వల్ల) వెనక్కి తిప్పి అతి నికృష్ట జీవిగా మార్చివేశాం. అయితే సత్యాన్ని విశ్వసించి సదాచార సంపన్నులైనవారిని ఈ నికృష్టత్వం నుండి తప్పించాం. ఇలాంటి వారికోసం మేము ఎన్నటికీ అంతంకాని గొప్ప సుకృతఫలం సిద్ధపరచిఉంచాం. (1-6)

కనుక (మానవుడా!) అలాంటప్పుడు నీవు పరలోక విచారణ గురించిన సత్యాన్ని ఎలా నిరాకరిస్తావు? దేవుడు అందరికంటే గొప్ప (న్యాయా)అధికారి కాదా?[1] (7-8)

తగిన మార్గం కానరాక బాధపడుతుండేవారు. ఈ విచారమే ఆయన్ని వెన్ను విరుస్తుండేది. చివరికి దేవుడు ఆయన్ని ప్రవక్తగా నియమించి సన్మార్గం చూపడం ద్వారా ఈ బాధను దూరంచేశాడు. అంతే గాకుండా ఆ సన్మార్గంలో ఎదురయ్యే కష్టాలను, కాఠిన్యాలను ఎదుర్కోగల మనోనిబ్బరం, సందేహం సందిగ్ధాలకు ఆస్కారంలేని విశాలహృదయం కూడా ప్రసాదించాడు.

1. యావత్తు సృష్టిరాసుల్లో మహోత్కృష్ట జీవులుగా సృజించబడిన మానవులు పెద్దవారైన తరువాత రెండు వర్గాలుగా విడిపోతున్నారు. ఒక వర్గం సత్యాన్ని నిరాకరించి, నీతిరాహిత్యమనే చీకటికూపంలో పడిపోతుంది. మరో వర్గం సత్యాన్ని స్వీకరించి తదనుగుణంగా సాత్వికజీవితం గడుపుతూ పుట్టుకతో వచ్చిన ఉత్కృష్టతను సార్థకం చేసుకుంటుంది.

మొదటి వర్గానికి చెందిన ఒక వ్యక్తి వందలాది మంది అమాయకుల్ని హతమార్చి, వేలాది ఇండ్లను దోచుకున్న పరమ దుర్మార్గుడయి ఉంటాడు. రెండో వర్గానికి చెందిన మరొక వ్యక్తి వందలాది మంది జీవితాలను బాగుపరచి వేలాది కుటుంబాల కష్టాలను కడతేర్చిన సజ్జనుడయి ఉంటాడు. వీరిద్దరినీ దేవుడు ఒకే దృష్టితో చూస్తాడా? ఆ దుర్మార్గుడికి అతని దుష్కార్యాలకు తగిన శిక్ష, ఆ సజ్జనుడికి అతని సత్కార్యాలకు తగిన ప్రతిఫలం లభించాలని; క్షుణ్ణంగా విచారణ జరిపించి పూర్తి న్యాయం చేకూర్చాలని మానవ అంతరంగం అభిలషించదా? ఈ యదార్థం అంగీకరించిన

(اٰيَاتُهَا ۱۹) (۹۶) سُوْرَةُ الْعَلَقِ مَكِّيَّةٌ (۱) (رُكُوْعُهَا ۱)

అవతరణ: మక్కా 96. అలఖ్ (గడ్డకట్టిన రక్తం) సూక్తులు: 19

ఈ అధ్యాయంలో మొదటి 5 సూక్తులు మొట్టమొదట అవతరించాయి. దీంతో మహనీయ ముహమ్మద్ (స) దైవప్రవక్తగా నియమించబడటం, నబవీశకం మొదలవడం జరిగాయి. మిగిలిన సూక్తులు ఆ తర్వాత కొన్నాళ్ళకు దైవప్రవక్త (స) కాబాలయానికి వెళ్ళి ప్రార్థన చేస్తుంటే, అబూజహల్ ఆయన్ని బెదిరించి ఇస్లాం ప్రచారోద్యమాన్ని నిరోధించడానికి ప్రయత్నించినప్పుడు అవతరించాయి.

మహనీయ ముహమ్మద్ (స) దివ్యావిష్కృతికి పూర్వం ఇంటినుండి ఆహారం తీసుకొని హిరాగుహకు వెళ్ళి అక్కడ ఏకాంతంగా దైవధ్యానం చేసేవారు. కొన్నాళ్ళకు ఆహార పదార్థాలు అయిపోగానే ఇంటికి తిరిగొచ్చి మళ్ళీ ఆహారం తీసుకొని హిరాగుహకు వెళ్ళేవారు. ఇలా కొంతకాలం గడిచాక ఓరోజు ఉన్నట్లుండి గుహలో ఓ విచిత్రవ్యక్తి ప్రత్యక్షమై "చదువు" అన్నాడు. దైవప్రవక్త (స) ఈ హఠాత్పరిణామానికి కంగారుపడుతూ "నాకు చదువు రాదు" అన్నారు. అప్పుడా వ్యక్తి దైవప్రవక్తను పట్టుకొని గట్టిగాఅదిమి వదలిపెడ్తూ 'చదువు' అన్నాడు. దైవప్రవక్త (స) భయపడుతూ 'నాకు చదువు రాదు' అన్నారు. ఆవ్యక్తి మళ్ళీ ఆయన్ని పట్టుకొని గట్టిగాఅదిమి వదలిపెడ్తూ 'చదువు'అన్నాడు. దైవప్రవక్త (స) తిరిగి 'నాకు చదువు రాదు' అన్నారు. ఆ వ్యక్తి మూడవసారి పట్టుకొని గట్టిగా అదిమి వదలిపెడ్తూ "సృష్టికర్తయిన నీ ప్రభువు పేరు స్మరించి చదువు" అన్నాడు.

దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ సంఘటనతో భయపడిపోయి వణికిపోతూ ఇంటికొచ్చి పడ్డారు. రాగానే పడక మీద వాలి "దుప్పటి కప్పు, దుప్పటి కప్పు" అన్నారు. ఆయన శ్రీమతి హజ్రత్ ఖదీజా (రజి) వెంటనే ఆయనకు దుప్పటి కప్పారు. కాస్సేపటికి ఆయన కొంచెం భయాందోళనలు తగ్గిన తర్వాత జరిగినదంతా తెలియజేసి, తనకేదో భయంగా ఉందని అన్నారు. హజ్రత్ ఖదీజా (రజి) ఆయనకు ధైర్యం చెప్పారు. తరువాత ఆయన్ని ప్రముఖ క్రైస్తవ తత్వవేత్త వరఖా బిన్ నౌఫిల్ దగ్గరకు పిలుచుకెళ్ళి జరిగిన సంగతి

మానవుడు పరలోకంలో కర్మలవిచారణ జరుగుతుందన్న దైవవచనాన్ని ఎలా నిరాకరించగలడు అని ఇక్కడ ఖుర్ఆన్ ప్రశ్నిస్తోంది.

ఒక సజ్జనుడు చేసిన అనేక సత్కార్యాలకు తగిన పారితోషికం లభించడం ఇహలోకంలో సాధ్యంకాదు. అలాగే ఒక దుర్మార్గుడు చేసిన అనేక నేరాలకు తగిన శిక్ష విధించిన తరువాత దాన్ని అమలుపరచడం కూడా ఇహలోకంలో సాధ్యంకాదు. "దక్షిణాఫ్రికాకు చెందిన మౌజెస్ సిట్‌హోల్ అనే నేరగాడు 38 హత్యలు, 40 మానభంగాలు, 6 దోపిడీలు చేశాడు. 1997లో న్యాయస్థానం అతనికి 2,410 సంవత్సరాల కఠిన కారాగార శిక్ష విధించింది." (ఈనాడు దినపత్రిక: 17-10-1999). ఇంతటి సుదీర్ఘకాల శిక్షను అమలుపరచడం ఇహలోకంలో అసంభవమని తెలుస్తూనే ఉంది. అది పరలోకంలోనే సాధ్యమవుతుంది. దీన్నిబట్టి మానవుని జీవితం మరణంతో పూర్తిగా సమాప్తం కాదని, అతని కర్మలకు తగిన శిక్ష లేక ప్రతిఫలం అనుభవించడానికి మరణానంతరం శాశ్వతంగా ఉండే మరో జీవితం ఉంటుందని, ఉండాలని మానవ అంతరంగం సహజంగానే ఘోషిస్తుంది.

(దీంతో పాటు 68:35-36; 45:21 సూక్తులు కూడా చూడండి.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اِقْرَاْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِيْ خَلَقَ ﴿١﴾ خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ﴿٢﴾ اِقْرَاْ وَرَبُّكَ الْاَكْرَمُ ﴿٣﴾ الَّذِيْ عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ﴿٤﴾
عَلَّمَ الْاِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ﴿٥﴾ كَلَّآ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَيَطْغٰۤى ﴿٦﴾ اَنْ رَّاٰهُ اسْتَغْنٰى ﴿٧﴾ اِنَّ اِلٰى رَبِّكَ الرُّجْعٰى ﴿٨﴾ اَرَءَيْتَ الَّذِيْ
يَنْهٰى ﴿٩﴾ عَبْدًا اِذَا صَلّٰى ﴿١٠﴾ اَرَءَيْتَ اِنْ كَانَ عَلَى الْهُدٰۤى ﴿١١﴾ اَوْ اَمَرَ بِالتَّقْوٰى ﴿١٢﴾ اَرَءَيْتَ اِنْ كَذَّبَ وَتَوَلّٰى ﴿١٣﴾

చెప్పారు. హజ్రత్ ఖదీజా (రజి)కు బంధువు కూడా అయిన వరఖా అరబీ, హిబ్రూ భాషల్లో గొప్ప పండితుడేగాక, బైబిల్‌ని కాసి వడబోసిన అనుభవశాలి.

ఆయన ముహమ్మద్ (స)ని ఉద్దేశించి “నాయనా! అసలేం జరిగిందో వివరంగా చెప్పు” అనడిగాడు. దైవప్రవక్త(స) జరిగిన సంఘటన పూసగుచ్చినట్లు చెప్పారు. అప్పుడు వరఖా “అయితే ఈవ్యక్తి పూర్వం మూసాప్రవక్త (అలై)కు వహీ అందజేస్తుండిన దైవ దూతే. నేను నీ దౌత్యకాలంలో ఆరోగ్యంగా, బలంగా ఉండి, నీజాతి నిన్ను (మక్కా నుండి) బహిష్కరించే కాలందాకా జీవించివుంటే ఎంత బాగుండు!” అని అన్నాడు.

ఈ చివరిమాట విని దైవప్రవక్త (స) ఆశ్చర్యపోతూ “ఏమిటీ, నన్ను వీళ్ళు బహిష్కరిస్తారా!” అన్నారు. “ఔను బాబూ! పూర్వం సత్యం తెచ్చిన ఏ దైవప్రవక్తనూ ప్రజలు విరోధించకుండా ఉండటమనేది ఎన్నడూ జరగలేదు” అన్నాడు పండుముసలి వరఖా.

హిరాగుహలో మహనీయ ముహమ్మద్ (స)కు తారసపడిన విచిత్ర వ్యక్తి మరెవరో కాదు. ప్రతి యుగంలో దేవుని దగ్గరనుంచి దైవప్రవక్తలకు దివ్యావిష్కృతి తెచ్చే ప్రముఖ దైవదూత హజ్రత్ జిబ్రీల్ (అ) ఆయన. ఆ తర్వాత ఆయన మానవాకారంలో తరచుగా దైవప్రవక్త (సల్లం) దగ్గరకొచ్చి దైవసందేశం అందజేస్తుండేవారు.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

(ముహమ్మద్!) సర్వసృష్టికర్త అయిన నీప్రభువు పేరు స్మరించి పఠించు. ఆయనే మానవుణ్ణి గడ్డకట్టిన రక్తంతో సృజించాడు. చదువు. నీ ప్రభువు మహోన్నతుడు. ఎంతో ఉదారుడు. ఆయన మానవునికి కలం ద్వారా అతను ఎరగని జ్ఞానం నేర్పాడు. (1-5)

(కనుక మానవుడు అజ్ఞానిగా ప్రవర్తిస్తూ అపమార్గం పట్టడానికి) ఎంతమాత్రం వీల్లేదు. మానవుడు తననుతాను గొప్పవాణ్ణని, నిరపేక్షాపరుణ్ణని భావించి విర్రవీగుతున్నాడు. (కాని) అతను చివరికి నీ ప్రభువు సన్నిధికే మరలిపోవలసి ఉంది. (6-8)

ఒక దాసుడు ప్రార్థన చేస్తుంటే అతణ్ణి నిరోధిస్తున్నవాణ్ణి[1] చూశావా? (ఆ దాసుడు) సన్మార్గంలో ఉంటే లేదా దైవభీతి గురించి ఉపదేశిస్తుంటే, దానిపై నీ అభిప్రాయం ఏమిటి? సత్యాన్ని నిరాకరించి ముఖం తిప్పుకుంటే, దాన్ని గురించి నీ అభిప్రాయం ఏమిటి? దేవుడు (ఇదంతా) గమనిస్తున్నాడని అతనికి తెలియదా? (9-14)

1. దైవప్రవక్త (స) కాబాలో నమాజ్ చేస్తుంటే ఓరోజు అబూజహల్ చూసి ఉగ్రుడైపోయాడు. అతను తోటి ఖురైష్ నాయకులతో అన్నమాట ప్రకారం దైవప్రవక్త (స) మెడమీద కాలుపెట్టి తొక్కివేయడానికి ముందుకొచ్చాడు. కాని హఠాత్తుగా వెనక్కి జరుగుతూ ముఖానికి చేతులు అడ్డం పెట్టుకొని, దేనిబారి నుండో తప్పించుకోవడానికి ప్రయత్నించాడు. ఆ తరువాత అతని మిత్రమూక కారణం అడిగితే అతనిలా చెప్పాడు: “నాకూ, ఆయనకు మధ్య అకస్మాత్తుగా ఓ అగ్నిగుండం ఏర్పడింది. ఏదో భయంకరమైన వస్తువు, విచిత్రమైన రెక్కలు కన్పించాయి.”

اَلَمْ يَعْلَمْ بِاَنَّ اللّٰهَ يَرٰى ﴿١٤﴾ كَلَّا لَئِنْ لَّمْ يَنْتَهِ ۙ۬ لَنَسْفَعًۢا بِالنَّاصِيَةِ ﴿١٥﴾ نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ﴿١٦﴾ فَلْيَدْعُ نَادِيَهٗ ﴿١٧﴾
سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ ﴿١٨﴾ كَلَّا ؕ لَا تُطِعْهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ ﴿١٩﴾

ايَاتُهَا ٥ (٩٧) سُوْرَةُ الْقَدْرِ مَكِّيَّةٌ (٢٥) رُكُوْعُهَا ١

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اِنَّاۤ اَنْزَلْنٰهُ فِيْ لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿١﴾ وَمَاۤ اَدْرٰىكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ﴿٢﴾ لَيْلَةُ الْقَدْرِ ۙ۬ خَيْرٌ مِّنْ اَلْفِ شَهْرٍ ﴿٣﴾ تَنَزَّلُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَالرُّوْحُ

(అతను ఎంత బెదిరించినా ఆ దాసునికి నష్టం కలిగించే శక్తి అతనికి) ఏమాత్రం లేదు. ఆ పాపాత్ముడు పచ్చి అబద్ధాలకోరు. (ఈ దుశ్చర్యలు) మానుకోకపోతే మేమతని ముంగురులు పట్టి ఈడుస్తాం. అతను తన మద్దతుదారుల మూకను పిలుచుకోమను. మేము కూడా మా నరకదూతలను పిలుస్తాం. వద్దు. అతని మాట వినవద్దు. సాష్టాంగ పడి నీ ప్రభువు సాన్నిధ్యం కోసం కృషిచెయ్యి. (15-19)

అవతరణ: మక్కా

97. ఖద్ర్ (ఘనత)

సూక్తులు: 5

ఈ అధ్యాయం నబవీశకం చివరికాలంలో అవతరించి ఉండవచ్చని తెలుస్తోంది. ఇందులో దివ్యఖుర్‌ఆన్ ఔన్నత్యం వర్ణించబడింది.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

మేము దీన్ని ఘనతగల మహారాత్రిన అవతరింపజేశాం. ఘనతగల ఆరాత్రి ఏమిటో నీకేంతెలుసు? ఆమహారాత్రి వేయినెలల కన్నా శ్రేష్ఠమైనది.[1] ఆరాత్రి పరిశుద్ధాత్మ,

ఈ సంఘటనపై దైవప్రవక్త (స) వ్యాఖ్యానిస్తూ “అతను నన్ను మరికాస్త సమీపించి ఉంటే దైవదూతలు అతణ్ణి ఖండ ఖండాలుగా చీల్చి చెండాడేవారు” అన్నారు. (ముస్లిం)

1. రమజాన్ నెలలో ఓ రోజురాత్రి ఖుర్‌ఆన్ అవతరించడం ప్రారంభమయింది. “రమజాన్ ఖుర్‌ఆన్ అవతరించిన నెల” అని బఖరా సూరాలో ఉంది. (2:185) అంటే హిరా గుహలో దైవప్రవక్త (స)కు దైవదూత హజ్రత్ జిబ్రీల్ (అలై) తొలి సందేశం రమజాన్ నెలలో ఓరోజు రాత్రిన అందజేశారన్నమాట. అందుకే ఈ అధ్యాయంలో రమజాన్ మాసాన్ని శుభప్రదమైన నెలగా, రమజాన్‌లోని ఆ రాత్రిని వేయి నెలల కంటే ఎంతో శ్రేష్ఠమైన మహారాత్రిగా వర్ణించడం జరిగింది. ఈ కారణంగానే రమజాన్ నెలంతా ఉపవాసవ్రతాలు పాటిస్తూ రాత్రివేళ ప్రత్యేక ప్రార్థనలు (తరావీహ్) జరపాలని మరోచోట దేవుడు ఆదేశించాడు.

ఈ “మహారాత్రి” (షబె ఖద్ర్ లేక లైలతుల్ ఖద్ర్) రమజాన్ నెలలో ఏ తేదీన వస్తుందనే ప్రశ్నకు విభిన్న ఉల్లేఖనాలలో వివిధ రకాల సమాధానాలున్నాయి. అయితే రమజాన్ చివరి దశకంలోని బేసి సంఖ్యగల ఒక రాత్రి అయి ఉంటుందనే విషయంలో ఎలాంటి భేదాభిప్రాయాలు లేవు. అంటే 21, 23, 25, 27, 29 తేదీలలో ఒక తేదీ అయివుంటుంది.

మహారాత్రి రమజాన్ చివరి పదిరాత్రులలో ఒక రేయి అని; ఈ రాత్రిన ఎవరైనా పుణ్యఫలాపేక్షతో ఆరాధన (తరావీహ్ నమాజ్)లో నిమగ్నుడయిపోతే, అతని గత, భావి పాపాలన్నీ క్షమించబడతాయని దైవప్రవక్త (సల్లం) తెలిపారు. (ముస్నద్ అహ్మద్) మరో ఉల్లేఖనంలో ఆయన ఇలా అన్నారు: “ఈ మహారాత్రిన ఎవరు విశ్వాసస్ఫూర్తితో దేవుని నుండి పుణ్యఫలం ఆపేక్షిస్తూ ఆరాధనలో నిమగ్నుడయిపోతాడో అతని గత పాపాలన్నీ క్షమించబడతాయి.” (బుఖారీ, ముస్లిం)

فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ ۝ سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ ۝

(٩٨) سُورَةُ الْبَيِّنَةِ مَدَنِيَّةٌ (١٠٠)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُنْفَكِّينَ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ۝ رَسُولٌ مِنَ اللَّهِ يَتْلُو صُحُفًا مُطَهَّرَةً ۝
فِيهَا كُتُبٌ قَيِّمَةٌ ۝ وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ الْبَيِّنَةُ ۝ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا
لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ ۚ وَذَٰلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ ۝ إِنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ أُولَٰئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ ۝ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا

దైవదూతలు తమ ప్రభువు అనుమతితో ప్రతి వ్యవహారానికి సంబంధించిన ఆజ్ఞలు[2] తీసుకొని అవతరిస్తారు. అది ఉషోదయం దాకా పూర్తిగా శుభవంతమైన రాత్రి. (1-5)

98. బయ్యినా (విస్పష్ట ప్రమాణం)

అవతరణ: మదీనా సూక్తులు: 8

ఈ అధ్యాయం అవతరణకాలం కచ్చితంగా నిర్ధారితం కాలేదు. ఇందులో యూదులు, క్రైస్తవులను గురించి, తర్వాత బహుదైవారాధకుల్ని గురించి ఉంది.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

గ్రంథప్రజలతోపాటు బహుదైవారాధకుల్లోని సత్యతిరస్కారులు తమ ముందుకు స్పష్టమైన ప్రమాణం రానంతవరకు (తిరస్కార వైఖరి) మానుకునే మనుషులు కారు. (అంటే) దేవుని వైపున ఒక సందేశహరుడు వచ్చి సరైన సమంజసమైన విషయాలు వ్రాయబడిన పరిశుద్ధ పుటలు చదివి విన్పించనంతవరకు (వారు మానుకోరన్న మాట).

గ్రంథప్రజల వద్దకు స్పష్టమైన (ధర్మ)బోధనలు వచ్చిన తర్వాతే వారిలో విభేదాలు ఏర్పడ్డాయి. (తమ) జీవన విధానాన్ని దేవుని కోసం ప్రత్యేకించి ఏకాగ్ర చిత్తులై ఆయన్నే ఆరాధించాలని, నమాజ్ (ప్రార్థనా) వ్యవస్థ నెలకొల్పాలని, (పేదల ఆర్థికహక్కు) జకాత్ చెల్లించాలని, అదే సత్యధర్మమని మాత్రమే వారికి ఆదేశించబడింది. (1-5)

గ్రంథప్రజలలో, బహుదైవారాధకులలో సత్యాన్ని తిరస్కరించినవారు తప్పకుండా నరకాగ్నిలో పడి, అందులోనే ఎల్లాకాలం (నానాయాతనలు అనుభవిస్తూ) ఉంటారు. వారు యావత్తు సృష్టిలో అత్యంత నికృష్ట జీవులు. (6)

దైవప్రవక్త (స) రమజాన్ నెల చివరి దశకంలో ఏతికాఫ్ (తపోనిష్ఠ) పాటిస్తారు. అంటే ఆ పది రోజులు రేయింబవళ్ళు మసీదులోనే ఉండి ఆరాధనల్లో గడిపేవారు.

2. పొగ (దుఖాన్) అధ్యాయంలో "ఖుర్ఆన్ ఓ శుభరాత్రిన అవతరించింద"ని (44:3) ఉంది. అంటే రమజాన్ మాసంలోని ఓ శుభరాత్రిన అని అర్థం. ఆ తర్వాత అదే అధ్యాయం 4,5 సూక్తుల్లో "మా నిర్ణయం ప్రకారం ప్రతి విషయంలోనూ వివేకవంతమైన ఉత్తర్వు జారీఅయ్యే రాత్రి ఇది" అని ఉంది. దీన్నిబట్టి రమజాన్ నెలలోని ఈ ప్రత్యేక శుభరాత్రిన దేవుడు తన దూతలకు మానవుల వార్షిక భవితవ్యాన్ని అప్పగించి వారిని మానవ ప్రపంచానికి పంపిస్తాడు. దాని ప్రకారం ఆ దైవదూతలు తమకప్పగించిన బాధ్యతలు నిర్వహిస్తారు.

الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ۝ جَزَاؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۖ
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ۚ ذَٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ ۝

(٩٩) سُورَةُ الزِّلْزَالِ مَدَنِيَّةٌ (٩٣)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ۝ وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ۝ وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا ۝ يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ
أَخْبَارَهَا ۝ بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا ۝ يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِيُرَوْا أَعْمَالَهُمْ ۝ فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ
خَيْرًا يَرَهُ ۝ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ۝

(దీనికి భిన్నంగా) సత్యాన్ని విశ్వసించి సదాచార సంపన్నులైనవారు యావత్తు సృష్టిరాసుల్లో అత్యంత ఉత్కృష్ట జీవులు. వారి ప్రతిఫలం వారి ప్రభువు వద్ద ఉంది. (అదే) చల్లటి సెలయేరులు ప్రవహించే శాశ్వత స్వర్గవనాలు. వారక్కడ కలకాలం (హాయిగా) ఉంటారు. దేవుడు వారిపట్ల ప్రసన్నుడవుతాడు; వారు దేవుని పట్ల సంతోషిస్తారు. ఇదీ దేవునికి భయపడే వారికి లభించే (గొప్ప) సుకృతఫలం. (7-8)

99. జిల్జాల్ (భూకంపం)

అవతరణ: మదీనా సూక్తులు: 8

ఈ అధ్యాయం హిజ్రీశకంలో వచ్చినట్లు కొందరి అభిప్రాయం. కాని ఇందులోని విషయాలు పరిశీలిస్తే ఇది నబవీశకంలో అవతరించి ఉండవచ్చని అన్పిస్తుంది.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

భూమి తీవ్ర ప్రకంపనలతో కుదిపేయబడుతుంది. అది తనలోని భారమంతా తీసి బయట పడవేస్తుంది. అప్పుడు మానవుడు (బిత్తరపోయిచూస్తూ) "ఏమైంది దీనికి (ఇలా చేస్తోంది)?" అంటాడు. ఆరోజు భూమి (తనమీద జరిగిన) పరిస్థితులు వివరిస్తుంది. కారణం, నీ ప్రభువు (అలా చేయమని) దాన్ని ఆదేశించి ఉంటాడు. (1-5)

ఆరోజు మానవులు విభిన్నవర్గాలుగా విడిపోయి (న్యాయస్థానం నుండి) తిరిగొస్తారు. అప్పుడు వారికి వారికర్మలు చూపించబడతాయి. ఆ తర్వాత ఎవరైనా అణుమాత్రం సత్కార్యం చేసివున్నా అతను దాన్ని (కళ్ళారా) చూసుకుంటాడు. అలాగే ఎవరైనా అణుమాత్రం దుష్కార్యం చేసివున్నా అతనూ దాన్ని (కళ్ళారా)చూసుకుంటాడు.[1] (6-8)

1. కొన్ని రకాల సత్కార్యాలు విశ్వాసులు కూడా చేస్తారు; అవిశ్వాసులు కూడా చేస్తారు. అయితే ప్రతిఫలం విషయంలో ఖుర్ఆన్ నాలుగు విధాల దృక్పథాన్ని పేర్కొన్నది:

(1) అవిశ్వాసులు, బహుదైవారాధకులు, కపట విశ్వాసులు చేసిన సత్కార్యాలు వృధా అవుతాయి. పరలోకంలో వారికి ఎలాంటి పుణ్యఫలం లభించదు. ఆ సత్కార్యాలకు ఏదైనా ప్రతిఫలం లభిస్తుందంటే అది ఇహలోకంలో మాత్రమే లభిస్తుంది. ఉదా:- 7:147; 9:17,67-69; 11:15,16; 14:18; 18:104,105; 24:39; 25:23; 33:19; 39:65; 46:20 సూక్తులు చూడండి.

(2) ఎంత పాపం చేస్తే అంతే శిక్ష పడుతుంది. అయితే సత్కార్యాలకు పదింతల ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. ఒక్కోసారి దేవుడు తలిస్తే అంతకంటే ఎక్కువ కూడా ప్రతిఫలం ప్రసాదించవచ్చు. ఉదా:- 2:261; 6:160; 10:26,27; 24:38; 28:84; 34:27; 40:40 సూక్తులు చూడండి.

(رکوعها ۱) سُوْرَةُ الْعٰدِيٰتِ مَكِّيَّةٌ (۱۰۰) (۱۴) (اٰیاتها ۱۱)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَالْعٰدِيٰتِ ضَبْحًا ﴿١﴾ فَالْمُوْرِيٰتِ قَدْحًا ﴿٢﴾ فَالْمُغِيْرٰتِ صُبْحًا ﴿٣﴾ فَاَثَرْنَ بِهٖ نَقْعًا ﴿٤﴾ فَوَسَطْنَ بِهٖ جَمْعًا ﴿٥﴾
اِنَّ الْاِنْسَانَ لِرَبِّهٖ لَكَنُوْدٌ ﴿٦﴾ وَاِنَّهٗ عَلٰی ذٰلِكَ لَشَهِيْدٌ ﴿٧﴾ وَاِنَّهٗ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيْدٌ ﴿٨﴾ اَفَلَا

అవతరణ: మక్కా 100. ఆదియాత్ (తురంగం) సూక్తులు:11

ఈ అధ్యాయం హిజ్రీశకంలో వచ్చిందని కొందరి అభిప్రాయం. కాని ఇందులోని విషయాలు పరిశీలిస్తే ఇది నబవీశకంలో దిగి ఉండవచ్చని తెలుస్తోంది. ఇందులో ధన వ్యామోహం, పరలోకపు జవాబుదారీ భావనల్ని గురించిన విషయాలు ఉన్నాయి.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

నురుగులు కక్కుతూ, నిప్పురవ్వలు రాల్చుతూ పరుగెత్తే గుర్రాల సాక్షి! అవి తెల్ల వారేటప్పటికి వచ్చిపడతాయి. దుమ్ము లేపుతూ చివరికి (శత్రు)సమూహంలోకి చొచ్చుకు పోతాయి. మానవుడు తన ప్రభువుకు చాలా కృతఘ్నుడైపోయాడు. దానికి అతనే సాక్ష్యం. (అతనిచేష్టలే సాక్ష్యం.)అతను ధనవ్యామోహంలో పూర్తిగా కూరుకుపోయాడు. సమాధుల్లో

---

(3) విశ్వాసి పెద్దపెద్ద పాపాలు విడనాడితే అతను చేసిన చిన్నచిన్న పాపాలు క్షమించబడతాయి. ఉదా:- 4:31; 42:37; 53:32 సూక్తులు చూడండి.

(4) సద్గుణ సంపన్నుడయిన విశ్వాసి నుండి తేలికపాటి లెక్క తీసుకోబడుతుంది. అతని పొరపాట్లు క్షమించబడతాయి. అతను చేసిన పుణ్యాకార్యాల ప్రకారం అతనికి అత్యున్నత ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. ఉదా:- 29:7; 39:35; 46:16; 84:8 సూక్తులు చూడండి.

అలాంటి విశ్వాసి తాను చేసిన అణుమాత్రపు పాపకార్యానికి సైతం ఫలితం ప్రపంచంలో అనుభవిస్తాడు; అణుమాత్రపు పుణ్యకార్యానికి సైతం ప్రతిఫలం పరలోకంలో పొందుతాడు.

హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) భోజనం చేస్తున్నప్పుడు ఈసూక్తి గురించి దైవప్రవక్త (సల్లం) నోట వినగానే భోజనం ఆపేసి "దైవప్రవక్తా! నేను చేసిన అణుమాత్రపు పాపానికి కూడా పర్యవసానం పరలోకంలో చూసుకుంటానా?" అని అడిగారు. దానికి దైవప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు: "అబూబకర్! ఇహలోకంలో నీకు బాధకలిగించే ఏ విషయమైనా అది నీ వల్ల జరిగిన అణుమాత్రపు పాపానికి పర్యవసానం (అని తెలుసుకో). నీవు అణుమాత్రపు పుణ్యకార్యాలు చేసిఉంటే, వాటిని దేవుడు రేపు పరలోకంలో నీ కోసం భద్రపరచి ఉంచుతాడు." (తబ్రాని, బైహఖి)

మరోసారి దైవప్రవక్త (సల్లం) విశ్వాసి చేసే పాపపుణ్యాలను గురించి ఇలా తెలిపారు: "మీలో పుణ్యకార్యాలు చేసేవారికి వాటిప్రతిఫలం పరలోకంలో లభిస్తుంది. అయితే పాపకార్యాలకు మాత్రం ఇహలోకంలోనే ఆపదలు, వ్యాధుల రూపంలో శిక్ష అనుభవిస్తారు." (ఇబ్నె మర్దూయా)

అవిశ్వాసులకు పుణ్యకార్యాల ప్రతిఫలం ప్రపంచంలోనే లభిస్తుంది. పాపాకార్యాలకు పర లోకంలో నరక శిక్ష చవిచూడవలసి వస్తుంది. కొన్ని ప్రవక్తప్రవచనాల ప్రకారం అవిశ్వాసులు చేసిన పుణ్యకార్యాల వల్ల పరోలోకంలో వారికి శిక్ష తీవ్రత కొంతవరకు తగ్గించబడుతుందని తెలుస్తోంది. ఉదాహరణకు, హాతింతాయికి అతను చేసిన విశేష దానధర్మాలకు పరలోకంలో తేలికపాటి శిక్ష విధించబడుతుందని తెలుస్తోంది. (రూహుల్ మాని)

ع ۱ ۲۵ يَعْلَمُ اِذَا بُعْثِرَ مَا فِی الْقُبُوْرِ ﴿٩﴾ وَحُصِّلَ مَا فِی الصُّدُوْرِ ﴿١٠﴾ اِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيْرٌ ﴿١١﴾

(رکوعها ۱) سُوْرَةُ الْقَارِعَةِ مَكِّيَّةٌ (۱۰۱) (۳۰) (اٰیاتها ۱۱)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اَلْقَارِعَةُ ﴿١﴾ مَا الْقَارِعَةُ ﴿٢﴾ وَمَاۤ اَدْرٰىكَ مَا الْقَارِعَةُ ﴿٣﴾ يَوْمَ يَكُوْنُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوْثِ ﴿٤﴾ وَتَكُوْنُ
ع ۱ ۲۶ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوْشِ ﴿٥﴾ فَاَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِيْنُهٗ ﴿٦﴾ فَهُوَ فِیْ عِيْشَةٍ رَّاضِيَةٍ ﴿٧﴾ وَاَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِيْنُهٗ ﴿٨﴾
فَاُمُّهٗ هَاوِيَةٌ ﴿٩﴾ وَمَاۤ اَدْرٰىكَ مَا هِيَهْ ﴿١٠﴾ نَارٌ حَامِيَةٌ ﴿١١﴾

(رکوعها ۱) سُوْرَةُ التَّكَاثُرِ مَكِّيَّةٌ (۱۰۲) (۱۶) (اٰیاتها ۸)

వున్నవాటిని తీసిబ్రతికించి, అంతరంగాల్లో ఉన్నవాటిని రట్టుచేయడం జరుగుతుందని అతనికి తెలియదా? ఆరోజు అతడ్ని గురించి అతని ప్రభువుకే బాగా తెలుసు. (1-11)

అవతరణ: మక్కా 101. ఖారిఆ (మహోపద్రవం) సూక్తులు: 11

ఈ అధ్యాయం నబవీశకం ప్రారంభకాలంలో అవతరించింది. ఇందులో ప్రళయ బీభత్సం, పరలోక పర్యవసానాలను గురించి ప్రస్తావించడం జరిగింది.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

మహోపద్రవం! ఏమిటా మహోపద్రవం? ఆ మహోపద్రవం ఏమిటో నీకేం తెలుసు? ఆరోజు మానవులు చెల్లాచెదరయిన దీపపుపురుగుల్లా అవుతారు. పర్వతాలు (తునాతునకలై) రంగురంగుల దూదిపింజల్లా మారిపోతాయి. ఆ తర్వాత ఎవరి త్రాసు పళ్ళెం బరువుగా ఉంటుందో అతను భోగభాగ్యాలలో ఓలలాడుతాడు. మరెవరి త్రాసు పళ్ళెం తేలికగా ఉంటుందో అతను అథఃపాతాళానికి పోతాడు.[1] అథఃపాతాళమంటే ఏమిటో నీకేం తెలుసు? భగభగమండే అగ్ని(గుండం. అదే భీకర నరకకూపం)! (1-11)

102. తకాసుర్ (ప్రాపంచిక వ్యామోహం)

అవతరణ: మక్కా సూక్తులు:8

ఈ అధ్యాయం నబవీశకంలో అవతరించింది. ఇందులో ప్రాపంచిక వ్యామోహం, ఏమరుపాటుల ఖండన, దుష్కర్మల పర్యవసానం గురించిన హెచ్చరికలు ఉన్నాయి.

---

1. ప్రళయదినాన మానవులు తిరిగి బ్రతికించబడినప్పుడు దైవ న్యాయస్థానంలో వారి కర్మలను గురించి విచారణ జరుగుతుంది. ఆ సమయంలో కర్మల తూకం కూడా జరుగుతుంది. సత్కర్మలు బరువుగా ఉంటాయి. దుర్మార్గుల (కర్మల)కు ఎలాంటి బరువు, విలువ ఉండదు. సత్కర్మల విలువ, బరువు చిత్తశుద్ధి, విశ్వాసాలపై ఆధారపడి ఉంటాయి.

"ఆరోజు (కర్మల త్రాసులో) బరువయినదే సత్యమవుతుంది. ఎవరి త్రాసుపళ్ళెం బరువుగా ఉంటుందో వారికే మోక్షం లభిస్తుంది. మరెవరి త్రాసుపళ్ళెం తేలికగా ఉంటుందో వారు ఘోరంగా నష్టపోతారు." (7:8,9)- "ప్రళయదినాన మేము కచ్చితంగా తూచే త్రాసును ఏర్పాటు చేస్తాము. ఇక ఏ ఒక్కరికీ ఎలాంటి అన్యాయం జరగదు." (21:47)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اَلْهٰكُمُ التَّكَاثُرُ ﴿۱﴾ حَتّٰى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ﴿۲﴾ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿۳﴾ ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿۴﴾ كَلَّا لَوْ تَعْلَمُوْنَ
عِلْمَ الْيَقِيْنِ ﴿۵﴾ لَتَرَوُنَّ الْجَحِيْمَ ﴿۶﴾ ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِيْنِ ﴿۷﴾ ثُمَّ لَتُسْئَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيْمِ ﴿۸﴾

آيَاتُهَا ۳ — سُوْرَةُ الْعَصْرِ مَكِّيَّةٌ (۱۰۳) (۱۳) — رُكُوْعُهَا ۱

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَالْعَصْرِ ﴿۱﴾ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَفِيْ خُسْرٍ ﴿۲﴾ اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ ۙ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ﴿۳﴾

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

ప్రాపంచిక వ్యామోహంలో పరస్పరం పోటీపడి వీలైనంత ఎక్కువ సంపాదించాలన్న తపనే మిమ్మల్ని ఏమరుపాటులో పడవేసింది.[1] చివరికి (అదే రందిలో) మీరు సమాధికి చేరుకుంటారు. (మీరసలు ప్రాపంచిక సంపదే ప్రగతికి చిహ్నమని అనుకుంటు న్నారు కాబోలు.) ఎంతమాత్రం కాదు. త్వరలోనే మీకు తెలుస్తుంది (వాస్తవం ఏమిటో). ఎంతమాత్రం కాదు. త్వరలోనే మీకు తెలుస్తుంది. ఎంతమాత్రం కాదు. విశ్వసనీయ జ్ఞానంతో మీరు విషయాన్ని గ్రహిస్తే (మీ వైఖరి ఇలా ఉండదు). మీరు తప్పక నరకాన్ని చూస్తారు. ఔను, మీరు నమ్మకంగా దాన్ని మీకళ్ళారా చూస్తారు. ఆరోజు ఈ సౌఖ్యాలు, సిరిసంపదలను గురించి మిమ్మల్ని తప్పక నిలదీయడం జరుగుతుంది. (1-8)

103. అస్ర్ (కాలచక్రం)

అవతరణ: మక్కా సూక్తులు: 3

ఈ అధ్యాయం కూడా నబవీశకం ప్రారంభ కాలంలోనే అవతరించి ఉండవచ్చు. ఇందులో పరలోక నష్టానికి గురికానివారి మౌలిక గుణగణాలు వర్ణించబడ్డాయి.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

కాలచక్రం సాక్షి![1] మానవుడు ఘోరంగా నష్టపోయాడు. అయితే సత్యాన్ని విశ్వసించి (తదనుగుణంగా) సత్కార్యాలు చేస్తూ, సత్యం, సహనాలను గురించి పరస్పరం ఉపదేశించుకునేవారు మటుకు ఏమాతం నష్టపోరు.(1-3)

1/102. దైవాన్ని, పరలోకచింతను విస్మరించి ప్రాపంచిక వ్యామోహపరుడైపోయిన మనిషి తన సుఖసంతోషాల కోసం వీలైతే ఎన్ని అడ్డదారులైనా తొక్కి డబ్బు సంపాదిస్తాడు. అన్యాయం, అవినీతి, అక్రమాల ద్వారా కోట్లు సంపాదిస్తాడు. విలాసాల కోసం వాటిని విచ్చలవిడిగా ఖర్చుపెడ్తాడు.

అతను ప్రపంచంలో ప్రభుత్వం కళ్ళు గప్పగలడు గాని, విశ్వప్రభువు కళ్ళు గప్పలేడు. అతను సంపాదించిన జీవితావసరాలు, ధన కనక వస్తువుల్ని గురించి పరలోక న్యాయస్థానంలో కఠినంగా లెక్క తీసుకోవడం జరుగుతుంది. సిరిసంపదలు, ఇతర జీవితావసరాలు ఎంత ఎక్కువగా ఉంటే విచారణ అంత సుదీర్ఘ కాలం సాగుతుంది. అతని అక్రమ సంపాదన, ధన దుర్వినియోగాలు రుజువైన తరువాత దైవదూతలు అతడ్ని నరకంలోకి నెట్టివేస్తారు.

1/103. కాలం మీద ప్రమాణం చేయడానికి కారణం అది ఎన్నో యదార్థాల్ని లోకానికి అంద జేస్తుంది. కాలం విలువను గుర్తించినవారే ఆ యదార్థాల నుండి గుణపాఠం నేర్చుకుంటారు. కాలం ఎవరి కోసమూ నిరీక్షించదు. అది తన కర్తవ్యనిర్వహణలో బిరబిరా సాగిపోతూనే ఉంటుంది.

آيَاتُهَا ۹ — سُوْرَةُ الْهُمَزَةِ مَكِّيَّةٌ (۱۰۴) (۳۲) — رُكُوْعُهَا ۱

104. హుమజా (నిందించేవాడు)

అవతరణ: మక్కా సూక్తులు: 9

ఈ అధ్యాయం కూడా నబవీ శకంలోనే దిగింది. ఇందులో ఇతరుల్ని హేళన చేసి కించపరచడం, చాడీగొట్టుదనం, ధనవ్యామోహం, పిసినారితనం వగైరా దుర్గుణాల ప్రస్తావన, వాటివల్ల పరలోకంలో ఎదురయ్యే దుష్పరిణామాలు తెలియజేయబడ్డాయి. ధన వ్యామోహం మనిషి చేత ముఖ్యంగా రెండు తప్పులు చేయిస్తుంది. ఒకటి, ధనార్జన కోసం అక్రమపద్ధతులు అవలంబించడం. రెండు, ధనాన్ని అత్యధికంగా కూడబెట్టడం లేదా దుబారా, దుష్కార్యాల్లో దుర్వినియోగపరచడం. ఇవి రెండు తీవ్రమైన నేరాలు. వీటికి పరలోకంలో ఘోరమైన శిక్ష చవిచూడవలసి వస్తుంది.

కాలం కడు కర్కశమైనది. అది ఎవరినీ కనికరించదు. ఎందరో రాజులు, రాజ్యాధినేతలు కాలగర్భంలో కలసిపోయారు. దైవదాసులపై దుర్భర దౌర్జన్యకాండ జరిపిన దైవధిక్కారులు, తల బిరుసు నియంతలు కూడా కాలప్రవాహంలో పూచిక పుల్లల్లా కొట్టుకుపోయారు. చరిత్ర పుటల్లో చెదురు మదురు ప్రస్తావనలు తప్ప వారి అవశేషాలు కూడా నేడు ధరణిపై మిగల్లేదు. కాలం కరవాలం కన్నా ఎంతో కటువైనది. అది ఏ ఒక్కరినీ విడిచిపెట్టదు. ఎన్నో కాల్పనిక సిద్ధాంతాలు కాలవాహినికి ఎదురీదలేక నిజంలేని ఇజాలుగా మిగిలిపోయాయి. కడకు కమ్యూనిజం కూడా ఉక్కు తెరల వెనుక వికృతనాట్యం చేసి శాశ్వతంగా కన్నుమూసింది.

కాలచక్రం చెప్పే ఈ చారిత్రక వాస్తవాల నుండి గుణపాఠం నేర్చుకున్నవాడే ధన్యుడు. కాల ప్రవాహానికి తట్టుకొని నిలబడే నిజమయిన ఇజం, పరలోకమోక్షం ప్రసాదించే సత్యధర్మం ఇస్లాం మాత్రమేనని ఈ అధ్యాయం అధ్యయనం చేసేవారికి సులభంగా అర్థమవుతుంది.

ప్రఖ్యాత ఖుర్‌ఆన్ వ్యాఖ్యానకర్త ఇమాం రాజీ (రహ్మ) కథనం ప్రకారం ఒక మహనీయుడు ఈ సూరా అధ్యయనం చేస్తూ దీర్ఘంగా ఆలోచించసాగాడు. కాని ఎంత ఆలోచించినా అందులో నిగూఢమై ఉన్న ప్రబోధాన్ని ప్రస్ఫుటంచేసే ఒక్క ఉదాహరణ కూడా ఆయనకు తట్టలేదు. అంతలో వీధిలో నిలబడి 'మంచు' అమ్ముతున్న ఒక వ్యక్తిపై ఆయన దృష్టి పడింది.

ఆ వ్యక్తి "మంచూ, మంచు కొనండీ బాబూ!" అంటూ అరుస్తున్నాడు. కాని జనం ఎవరూ మంచు కొనడానికి ముందుకు రాకపోవడంతో అతను ఆందోళనపడుతూ మరింత గట్టిగా అరవ సాగాడు. "అన్నలారా! నాపై దయజూపండి, నా మంచు కరిగిపోతోంది. త్వరగా దీన్ని కొనండి. ఇదే నా ఆస్తంతా. దీన్ని కాపాడండి. దీన్ని కొనడంలో మీరు ఆలస్యం చేస్తే నా బతుకు బండలవుతుంది. నా ఆస్తంతా నీళ్ళ పాలవుతుంది. నేనిక ఉత్త చేతులతో భికారిగా ఉండవలసి వస్తుంది" అంటూ మంచు అమ్మేవాడు దయనీయంగా కేకలు పెట్టసాగాడు.

ఈ సంఘటన ఆ మహనీయుడ్ని ఎంతో ప్రభావితం చేసింది. అప్పుడర్థమయింది ఆయనకు 'అస్ర్' అధ్యాయంలోని గూఢార్థం ఏమిటో. మంచుగడ్డలా అనతి కాలంలో కరిగిపోయే ఈ (ఐహిక) జీవితంలో మనిషి సృష్టికర్తను విశ్వసించి ఆయన ఆదేశించిన విధంగా సత్కార్యాలు చేయకుండా, వీలైనంత ఎక్కువగా ప్రపంచ సుఖాలు జుర్రుకోవడమే పరమావధిగా పెట్టుకొని పదార్థపూజారిగా మనుగడ సాగిస్తూ, అదే స్థితిలో చనిపోతే అంతకంటే నష్టదాయకం అతనికి మరొకటి ఉండదు.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةِۨ ﴿۱﴾ الَّذِىْ جَمَعَ مَالًا وَّعَدَّدَهٗ ﴿۲﴾ يَحْسَبُ اَنَّ مَالَهٗۤ اَخْلَدَهٗ ﴿۳﴾ كَلَّا لَيُنْۢبَذَنَّ فِى الْحُطَمَةِ ﴿۴﴾ وَمَا
اَدْرٰىكَ مَا الْحُطَمَةُ ﴿۵﴾ نَارُ اللّٰهِ الْمُوْقَدَةُ ﴿۶﴾ الَّتِىْ تَطَّلِعُ عَلَى الْاَفْـِٕدَةِ ﴿۷﴾ اِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّؤْصَدَةٌ ﴿۸﴾ فِىْ عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ ﴿۹﴾ ع ۲۹

اٰيَاتُهَا ۵ (۱۰۵) سُوْرَةُ الْفِيْلِ مَكِّيَّةٌ (۱۹) رُكُوْعُهَا ۱

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

నిందించే, హేళనచేసే, చాడీలుచెప్పే ప్రతివాడికీ వినాశం ఉంది. అతను (ధన వ్యామోహంతో) డబ్బు కూడబెడ్తున్నాడు. దాన్ని మాటి మాటికి లెక్కపెట్టి దాచిపెడ్తున్నాడు. అతనీ సంపద శాశ్వతంగా తన దగ్గరుంటుందని భావిస్తున్నాడు. ఎంతమాత్రం ఉండదు. అతను కసకస నలిపి తొక్కివేసే చోట విసిరేయబడతాడు. కసకస నలిపి తొక్కివేసే చోటంటే ఏమిటో నీకు తెలుసా? దేవుని (నరకా)అగ్ని. అది భగభగ మండుతూ గుండెల దాకా చేరుతుంది. వారిని ఆ అగ్నిగుండాలలో పడవేసి మూసేయడం జరుగుతుంది. ఈవిధంగా వారు పొడవైన (అగ్ని)కీలల మధ్య చిక్కుకొని ఉంటారు. (1-9) ☯

అవతరణ: మక్కా 105. ఫీల్ (ఏనుగు) సూక్తులు: 5

ఈ అధ్యాయం నబవీశకం ప్రారంభకాలంలో అవతరించినట్లు పండితుల అభిప్రాయం. దీన్ని అర్థం చేసుకోడానికి దాని పూర్వపరాలు తెలుసుకోవలసిన అవసరముంది.

పూర్వం యూదుడైన యమన్ రాజు 'జూనువాస్' పొరుగురాజ్యమైన నజ్రాన్‌పై దాడిచేసి, అక్కడి క్రైస్తవులు యూదమతం స్వీకరించకపోవడంతో వారిని క్రూరంగా చంపాడు. (అధ్యాయం-85 పాదసూచిక చూడండి.) తర్వాత కొంతకాలానికి అబిసీనియా నీగ్రో క్రైస్తవచక్రవర్తి రోమన్ పాలకుల సహకారంతో యమన్‌రాజ్యంపై దాడిచేసి, అక్కడి యూదపాలనను అంతమొందించి, క్రీ.శ. 525లో నీగ్రోప్రభుత్వాన్ని నెలకొల్పాడు.

ఆ తర్వాత వచ్చిన అబిసీనియా చక్రవర్తి యమన్ గవర్నర్‌గా అబ్రహాను నియమించాడు. అబ్రహా తన రాజ్యాన్ని పటిష్ఠపరచుకొని యమన్‌కు చక్రవర్తిగా వ్యవహరిస్తూ మొత్తం అరేబియాని జయించాలని, అత్యధికమంది యాత్రికుల్ని ఆకట్టుకోవడానికి అరబ్బుల మతకేంద్రమైన కాబాలయాన్ని పోలిన ఓ ఆలయం నిర్మించాలని నిర్ణయించుకున్నాడు. ఇలా అరేబియా అంతటా క్రైస్తవమతం వ్యాపింపజేయవచ్చని, పైగా అరబ్బుల వాణిజ్యమార్గాలు మూసేసి ఆర్థికప్రయోజనాలు కూడా పొందవచ్చని భావించాడు.

ఈ లక్ష్యంతో అబ్రహా మొట్టమొదట యమన్ రాజధాని 'సనా'లో బ్రహ్మాండమైన చర్చీ నిర్మించాడు. చర్చీనిర్మాణం పూర్తయిన తర్వాత అబిసీనియా చక్రవర్తికి లేఖ రాస్తూ 'అరబ్బుల (కాబా)యాత్రను ఈ 'ఎక్లిసియా' (చర్చీ)వైపు మరల్చనిదే నేను విశ్రమించను' అని ప్రతిజ్ఞ చేశాడు. ఇలా అరబ్బుల మతభావాల్ని రెచ్చగొట్టి, వారి ద్వారా తనకు మక్కాపై దాడి చేయడానికి సాకు దొరుకుతుందని భావించాడు. అతని ప్రకటనలకు రెచ్చిపోయిన కొందరు అరబ్ యువకులు ఆ చర్చీకి నిప్పంటించారు.

దాంతో ఆగ్రహోదగ్రుడైన అబ్రహా క్రీ.శ. 570లో 60 వేలమంది సైనికులు, 13 ఏనుగులతో మక్కాపై దాడిచేయడానికి బయలుదేరాడు. దారిలో అతను ఖురైషీయులకు, ఇతర అరబ్‌తెగలకు చెందిన వేలాదిఒంటెలు దోచుకున్నాడు. వాటిలో దైవప్రవక్త

(స) తాత అబ్దుల్ ముత్తలిబ్‌కు చెందిన రెండొందలు ఒంటెలు కూడా ఉన్నాయి.

తర్వాత అతను మక్కావాసుల దగ్గరికి ఒక రాయబారిని పంపాడు. అతని ద్వారా "నేను మీతో యుద్ధం చేయడానికి రాలేదు. కాబాను ధ్వంసం చేయడానికి మాత్రమే వచ్చాను. మీరు యుద్ధం చేయకుండాఉంటే, నేను మీ ధన,మాన,ప్రాణాలకు ఎలాంటి హాని కలిగించను" అని చెప్పి పంపాడు. మక్కా నాయకుడు ఏదైనా మాట్లాడదలిస్తే అతడ్ని తన దగ్గరకు పిలుచుకురమ్మని కూడా అతను రాయబారికి చెప్పాడు.

రాయబారి వెళ్ళి అబ్దుల్ ముత్తలిబ్‌కు ఈ సంగతి తెలియజేశాడు. ఆయన తమకు అబ్రహాసైన్యాల్ని ఎదుర్కొనే శక్తి లేదని చెప్పి, రాయబారి వెంట అబ్రహా దగ్గరకి వెళ్ళారు. అబ్రహా ఆయన ముఖవర్చస్సు, ఠీవి, గాంభీర్యతలు చూసి ప్రభావితుడయ్యాడు. అతను ఆసనం నుంచి లేచి, అబ్దుల్ ముత్తలిబ్‌కు స్వాగతం చెప్పి, ఆయన్ని తన పక్కన కూర్చోబెట్టుకున్నాడు. తరువాత "మీరేం కోరుతున్నారో చెప్పండి" అన్నాడు. దానికి అబ్దుల్ ముత్తలిబ్ "మీరు పట్టుకున్న నాఒంటెల్ని ఇచ్చేయండి చాలు" అన్నారు నిర్లక్ష్యంగా.

అబ్రహా ఈ మాట విని తెల్లబోయాడు. "నేను మిమ్మల్ని చూసి ఎంతో ప్రభావితుణ్ణయ్యాను. కాని మీరు మీ ఒంటెల్ని అడిగి నా దృష్టి పథం నుండి దిగజారిపోయారు. మీ తాతముత్తాతల ఆరాధనా కేంద్రం, శాంతి నిలయమైన కాబాలయం గురించి మీరు ఒక్క మాటా ప్రస్తావించ లేదు" అని అన్నాడు అబ్రహా.

"నేను నా ఒంటెలకు మాత్రమే యజమానిని. అందుకని నేను వాటిని గురించే మిమ్మల్ని అడుగుతున్నా. ఇక కాబా సంగతంటారా? దానికి దాని ప్రభువు, యజమాని ఒకడున్నాడు. ఆయనే దాన్ని కాపాడుకుంటాడు"అన్నారు అబ్దుల్‌ముత్తలిబ్. "ఆ ప్రభువు కూడా దాన్ని నానుండి కాపాడలేడు" అన్నాడు అబ్రహా కటువుగా. "ఆ సంగతి మీకు, ఆయనకే తెలియాలి" అంటూ అబ్దుల్ ముత్తలిబ్ అక్కడ్నుంచి వెళ్ళిపోయారు.

అబ్దుల్‌ముత్తలిబ్ పట్నంలోకి తిరిగిరాగానే ఖురైష్‌ప్రజల్ని సమావేశపరచి "మీరంతా సామూహిక హత్యాకాండ నుండి కాపాడుకోవడానికి మీ భార్యాపిల్లల్ని తీసుకొని కొండల్లోకి వెళ్ళిపోండి" అని ప్రకటించారు. ఆతర్వాత ఆయన కొందరు ఖురైష్ నాయకులతో కలసి కాబాలయానికి వెళ్ళారు. ఆ కాలంలో కాబాలో 300 విగ్రహాలుండేవి. కాని ఖురైష్ నాయకులు ఈ క్లిష్ట సమయంలో వాటన్నిటిని మరచిపోయి కాబా ప్రభువైన దేవుడ్ని తలచుకొని "దేవా! నీవు నీగృహాన్ని, దాని సేవకుల్ని కాపాడు"అని దీనంగా ప్రార్థించారు. తరువాత వారు కూడా కొండల్లోకి పోయి దాక్కున్నారు.

మరునాడు అబ్రహా సైన్యంతో మక్కా పట్నంలోకి ప్రవేశించేందుకు బయలుదేరాడు. అయితే సైన్యం ముందు నడుస్తున్న ఓ ప్రత్యేక ఏనుగు హఠాత్తుగా ఆగిపోయి నేలమీద చతికిలబడింది. మావటివాడు ఎంతకొట్టినా, అంకుశంతో పొడిచి గాయపర్చినా అది కదల్లేదు. మక్కా వైపు నుండి వేరే వైపు తిప్పి అదిలిస్తే చాలు అది పరుగెత్తసాగేది. కాని మక్కా వైపు తిప్పగానే అది మళ్ళీ నేల మీద చతికిలబడి పోయేది. మక్కా వైపు ఒక్క అంగుళం కూడా ముందుకు సాగనని మొరాయించింది.

అంతలో ఎక్కడ్నుంచో అకస్మాత్తుగా ఏవో పక్షులు గుంపులు గుంపులుగా వచ్చి సైన్యం మీద కంకర్రాళ్ళు విసరిపడేయటం మొదలెట్టాయి. ఆ రాళ్ళు వచ్చి నేరుగా సైనికుల మీద పడగానే వారి శరీరాలు తీవ్రమైన దురదతో జివ్వుమనేవి. ఆ దురద భరించలేక సైనికులు అక్కడ గోకి గోకగానే చర్మం చిట్లిపోయి మాంసం ఊడి క్రిందపడి

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ
اَلَمۡ تَرَ كَيۡفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِاَصۡحٰبِ الۡفِيۡلِ ؕ‏ ١ اَلَمۡ يَجۡعَلۡ كَيۡدَهُمۡ فِىۡ تَضۡلِيۡلٍۙ‏ ٢ وَّاَرۡسَلَ عَلَيۡهِمۡ طَيۡرًا اَبَابِيۡلَۙ‏ ٣
تَرۡمِيۡهِمۡ بِحِجَارَةٍ مِّنۡ سِجِّيۡلٍۙ‏ ٤ فَجَعَلَهُمۡ كَعَصۡفٍ مَّاۡكُوۡلٍ‏ ٥

(اٰياتها ٤) سُوۡرَةُ قُرَيۡشٍ مَكِّيَّةٌ (١٠٦) (٢٩) (رکوعها ١)

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ
لِاِيۡلٰفِ قُرَيۡشٍۙ‏ ١ اٖلٰفِهِمۡ رِحۡلَةَ الشِّتَآءِ وَالصَّيۡفِ‌ۚ‏ ٢ فَلۡيَعۡبُدُوۡا رَبَّ هٰذَا الۡبَيۡتِۙ‏ ٣ الَّذِىۡۤ اَطۡعَمَهُمۡ مِّنۡ
جُوۡعٍ ۙ وَّاٰمَنَهُمۡ مِّنۡ خَوۡفٍ‏ ٤

పోసాగింది. చూస్తుండగానే మైదానమంతా చీము, రక్తంతో నిండిపోయింది. సైనికులు భీతావహులై పారిపోవడానికి ప్రయత్నించారు. కాని అప్పటికే చాలామంది మృత్యువాత పడ్డారు. మిగిలినవారు కొద్దిదూరం పారిపోయి ఊపిరి విడిచారు. ఇలా అబ్రహాతో పాటు అతని సైనికులంతా కొన్ని క్షణాల్లోనే సర్వనాశనమై పోయారు.

ఈ సంఘటన క్రీ.శ. 571లో మీనా, ముజ్దలఫాల మధ్య ముహస్సిర్ అనే చోట సంభవించింది. ఆ తర్వాత రెణ్ణెల్లలోనే మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) జన్మించారు. ఈ సంఘటనతో ప్రభావితులైన అరబ్బులు కొన్నేళ్ళదాకా విగ్రహాలు, ఇతర మిథ్యాదైవాలను వదలి, సృష్టికర్త, విశ్వప్రభువైన నిజదేవుణ్ణి మాత్రమే ఆరాధించారు. కాని తర్వాత మళ్ళీ క్రమంగా వారిలో బహుదైవారాధనా వ్యాధి ప్రబలింది. కనుక అరబ్బులు ఆనాటి సంఘటన గుర్తుచేసుకొని మిథ్యాదైవాల్ని వదలి ఆ ఘోరవిపత్తు నుండి కాపాడిన నిజదేవుణ్ణి ఆరాధించాలని ఈ అధ్యాయంలో ఉపదేశించడం జరిగింది.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

నీ ప్రభువు ఏనుగుల వాళ్ళను ఏం చేశాడో నీకు తెలియదా? ఆయన వారి (దుష్ట) యత్నాలను వమ్ము చేయలేదా? వారి మీదికి ఆయన పక్షుల్ని గుంపులు గుంపులుగా పంపాడు. అవి వారి మీద కంకరాళ్ళు విసరి పడేశాయి. దాంతో వారు పశువులు తిని ఆగం చేసిన మేతలా (సర్వనాశనం) అయ్యారు. (1-5)

106. ఖురైష్ (ఖురైషీయులు)

అవతరణ: మక్కా సూక్తులు: 4

అధ్యాయం-105 ఉపోద్ఘాతం ప్రకారం దేవుడు అరబ్బులకు వాణిజ్య ప్రయోజనాలతోనే గాక అబ్రహా దాడి నుండి రక్షించి ఎంతోసహాయం చేశాడు. కనుక వారు విగ్రహారాధన మానేసి కాబా యజమానైన అల్లాహ్‌నే ఆరాధించాలని ఇందులో చెబుతున్నాడు.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

ఖురైషీయులు అలవాటు పడ్డారట! చలికాలంలోనూ, ఎండాకాలంలోనూ ప్రయాణం చేయడానికి బాగా అలవాటు పడ్డారట!! అలాగయితే వారీ (కాబా) ఆలయం ప్రభువును ఆరాధించాలి.[1] వారికి ఆహారమిచ్చి ఆకలి తీర్చినవాడు, శాంతి ప్రసాదించి భయాన్ని పోగొట్టినవాడు ఆయనే కదా మరి! (1-4)

1. దేవుడు మక్కాలో ఇబ్రాహీం (అలై), ఇస్మాయీల్ (అలై) ప్రవక్తల ద్వారా కాబా గృహాన్ని నెలకొల్పి దేశసంచరులుగా తిరుగుతుండిన అరబ్బులను ఒకచోట చేర్చారు. వారు విగ్రహారాధన

(اٰياتها ٧) سُوۡرَةُ الۡمَاعُوۡنِ مَكِّيَّةٌ (١٠٧) (١٧) (رکوعها ١)

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ
اَرَءَيۡتَ الَّذِىۡ يُكَذِّبُ بِالدِّيۡنِ ؕ‏ ١ فَذٰلِكَ الَّذِىۡ يَدُعُّ الۡيَتِيۡمَۙ‏ ٢ وَلَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الۡمِسۡكِيۡنِؕ‏ ٣ فَوَيۡلٌ

107. మావూన్ (సాధారణ వినియోగవస్తువులు)

అవతరణ: మదీనా సూక్తులు: 7

ఈ అధ్యాయం మదీనాలో అవతరించినట్లు తెలుస్తోంది. ఇందులోని విషయాల్ని బట్టి కూడా ఇది హిజ్రీశకం రెండవ ఏట మదీనాలోనే అవతరించినట్లు అన్పిస్తోంది.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

పరలోక తీర్పును ధిక్కరించే వాణ్ణి నీవు గమనించావా? అతనే అనాథలను కసరి కొట్టేవాడు.[1] పేదల అన్నదానం కోసం (ఇతరుల్ని) ప్రోత్సహించనివాడు. ప్రార్థన పట్ల అశ్రద్ధ, ఏమరుపాటులు వహించేవారికి వినాశం (రాసిపెట్టి) ఉంది. వారు ప్రతిపని

చేస్తున్నప్పటికీ విశ్వసృష్టికర్త, కాబా ప్రభువు అల్లాహ్ మాత్రమేనని భావిస్తారు. ఆ భావనతోనే వారు కాబాపై దాడిచేయడానికి అబ్రహా రాజు వచ్చినప్పుడు అతని బారినుండి కాపాడమని కాబా ప్రభువును వేడుకున్నారు. ఆ ప్రభువే వారిని ఆ సమయంలో ఆదుకున్నాడు కూడా. అదీగాక ఆయన కాబాను యావత్తు అరేబియాకు ఆరాధనా కేంద్రంగా చేసి మక్కా నగరాన్ని అంతర్జాతీయ శాంతి నగరంగా, గొప్ప వాణిజ్యకేంద్రంగా చేశాడు. కనుక వారు విగ్రహపూజ, బహుదైవారాధనలను విడనాడి కాబా ప్రభువయిన అల్లాహ్‌నే ఆరాధించాలని ఈ అధ్యాయం సూచిస్తోంది.

1. ఈ విషయంలో కరడుగట్టిన సత్యతిరస్కారి అయిన అబూజహల్‌కు సంబంధించిన ఉదంతం ఒకటి ఉంది. అతని సంరక్షణలో ఒక అనాథ బాలుడు ఉండేవాడు. ఆ బాలుడు ఒక రోజు వంటి మీద దుస్తులు కూడా లేని దుస్థితిలో అతని దగ్గరకు వచ్చి తన తండ్రి ఆస్తిలో కొంత తనకివ్వమని ప్రాధేయపడ్డాడు. కాని ఆ దుర్మార్గుడు పిల్లవాడి వైపు కన్నెత్తి కూడా చూడలేదు. పిల్లవాడు చాలాసేపు నిలబడి చివరికి నిరాశచెంది అక్కణ్ణుంచి వెనుతిరిగాడు. అప్పుడు కొందరు అవిశ్వాసులు "నీవు ముహమ్మద్ (సల్లం) దగ్గరికి వెళ్ళి ఫిర్యాదు చెయ్యి. అతను సిఫారసుచేసి అబూజహల్ నుంచి నీ ధనం ఇప్పిస్తాడు" అని చెప్పారు ఆ బాలుడితో.

అబూజహల్‌తో దైవప్రవక్తకున్న సంబంధం ఏమిటో, వారు ఏఉద్దేశ్యంతో ఈ సలహా ఇచ్చారో ఆ పిల్లవాడికి తెలియదు. అంచేత అతను నేరుగా దైవప్రవక్త (స) దగ్గరికెళ్ళి తన గోడు చెప్పుకొని, సహాయం చేయమని అర్థించాడు. దైవప్రవక్త (స) అప్పటికప్పుడు లేచి అతడ్ని వెంటబెట్టుకొని అబూజహల్ ఇంటికి వెళ్ళారు. అతనితో ఈ బాలుడికి రావలసిన హక్కు ఇచ్చేయమని అన్నారు. అంతే, అబూజహల్ కిక్కురుమనకుండా లోపలికెళ్ళి ఆ బాలుడి పైకం తెచ్చి అతనికిచ్చి వేశాడు.

ఏదో ఘర్షణ జరుగుతుందనుకున్న అవిశ్వాసులు ఆశ్చర్యపోయారు. వారు అబూజహల్‌ని ఎత్తిపొడుస్తూ "చివరికి నువ్వూ నీధర్మాన్ని వదిలిపెట్టావన్న మాట!" అన్నారు. దానికి అబూజహల్ ఇలా అన్నాడు: "దైవసాక్షి! నేను నాధర్మం వదలిపెట్టలేదు. కాని ముహమ్మద్‌ని చూడగానే ఆయన కుడిఎడమల వైపు రెండు భయంకరమైన ఆయుధాలు ఉన్నట్లు, నేనతని అభిమతానికి వ్యతిరేకంగా ఏమాత్రం ప్రవర్తించినా అవి నా దేహంలో దిగబడిపోతాయన్నట్లు అన్పించింది నాకప్పుడు."

لِّلْمُصَلِّينَ ۝ الَّذِينَ هُمْ عَن صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ۝ الَّذِينَ هُمْ يُرَاءُونَ ۝ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ۝

(آیاتها ٣) (١٠٨) سُورَةُ الْكَوْثَرِ مَكِّيَّةٌ (١٥) (رکوعها ١)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ۝ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۝ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ۝

లోకుల మెప్పు కోసం ప్రదర్శనాబుద్ధితో చేస్తుంటారు.[2] (మితిమీరిన పిసినారితనంతో) వాడుకునే సాధారణ వస్తువుల్ని సైతం ఇతరులకు ఇవ్వడానికి నిరాకరిస్తారు.[3] (1-7)

అవతరణ: మక్కా 108. కౌసర్(శుభాలసరోవరం) సూక్తులు:3

ఈ అధ్యాయం అవతరణకాలం నబవీశకం 12వ ఏడు. దైవప్రవక్త (సల్లం) ధర్మ ప్రచారమార్గంలో పడుతున్న కష్టాలు చూసి, ఖురైష్‌నాయకులు ఆయన్ని హేళనచేస్తూ, ముహమ్మద్ (స) యావజ్జాతితో విరోధం కొనితెచ్చుకొని ఏకాకి అయ్యాడని విమర్శించే వారు. వారికి ఈ అధ్యాయంలో సమాధానం ఇవ్వబడింది.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

(ముహమ్మద్!) మేము నీకు కౌసర్ (సరోవరం) ప్రసాదించాము.[1] కనుక నీవు నీ ప్రభువు (ప్రసన్నత) కోసమే ప్రార్థన (నమాజ్) చెయ్యి; ఆయన కోసమే త్యాగం చెయ్యి. నీ శత్రువే భవిష్యత్తులేని దౌర్భాగ్యుడు. (1-3)

2. ఇక్కడ కపటవిశ్వాసులకు సంబంధించిన రెండు దుర్లక్షణాలు ఎత్తి చూపడం జరిగింది. ఖుర్‌ఆన్‌లోనే మరో రెండుచోట్ల ఇలా ఉంది: "వారు నమజ్ చేయడానికి నిల్చుంటే బద్ధకిస్తూ లోకుల మెప్పు కోసం నిలబడతారు. పైగా దేవుడ్ని చాలా తక్కువగా స్మరిస్తారు." (4:142) "వారు నమాజ్ చేయడానికి బయలుదేరితే వళ్ళు విరుచుకుంటూ బద్ధకంతో లేస్తారు. దైవమార్గంలో ధనం ఖర్చుపెట్టవలసివస్తే ఏడ్పుగొట్టు ముఖంతో అయిష్టంగా ఖర్చుపెడతారు." (9:54)

నమాజులో అశ్రద్ధ, ఏమరుపాటులంటే నిర్ణీత వేళ దాటిన తర్వాత చేయడం. అయితే నమాజు చేస్తున్నప్పుడు మనసులో ఏవేవో ఆలోచనలు వస్తాయి. మరి ఇది కూడా నమాజు పట్ల అశ్రద్ధే కదా అంటారు కొందరు. మానవబలహీనత కారణంగా ఇలాంటి ఆలోచనలు సహజం. కాని నిజమైన విశ్వాసి తన దృష్టి వేరే ఆలోచనల వైపు మళ్ళిందని గ్రహించగానే తిరిగి నమాజుపై దృష్టి సారించడానికి ప్రయత్నిస్తాడు. లోకుల మెప్పు కోసం నమాజు చేసేవారు నమాజుపై మనస్సు కేంద్రీకరించరు. ఈ సూక్తుల్లో పేర్కొనబడ్డ అశ్రద్ధ, ఏమరుపాటులు ఇలాంటి వ్యక్తులకే వర్తిస్తాయి.

3. ఇరుగుపొరుగు వాళ్ళు తాత్కాలికంగా వాడుకోవడానికి అడిగే చిన్న చిన్న వస్తువులని అర్థం. ఉదాహరణకు, చెంబు, చాంతాడు, గొడ్డలి, కలం, పుస్తకం, స్టౌ, సైకిల్, కుర్చీలు వగైరా. ఇలాంటి చిన్న వస్తువులు సైతం ఇవ్వడానికి నిరాకరించడమంటే అది పిసినారితనానికి పరాకాష్ఠ అన్నమాట. ఆ మాత్రం త్యాగభావం కూడ లేనివాడ్ని దేవుడు ఎన్నటికీ ప్రేమించడు.

1. ఎంతో స్వచ్ఛమైన, మధురమైన చల్లటి నీరుండే "కౌసర్" సరోవరాన్ని ప్రళయదినాన అంతిమ దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (స)కు ప్రసాదించబడుతుంది. ఆరోజు పరిస్థితి చాలా భయానకంగా, బాధాకరంగా ఉంటుంది. దప్పికతో నాలుకలు పిడచగట్టుకు పోతుంటాయి. అలాంటి స్థితిలో దైవప్రవక్త (స) తన సంప్రదాయాలను యథాతథంగా అనుసరించిన ముస్లింలకు ఈ

(آیاتها ٦) (١٠٩) سُورَةُ الْكَافِرُونَ مَكِّيَّةٌ (١٨) (رکوعها ١)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ۝ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ۝ وَلَا أَنتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ۝ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدتُّمْ ۝ وَلَا
أَنتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ۝ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ۝

109. కాఫిరూన్ (అవిశ్వాసులు)

అవతరణ: మక్కా సూక్తులు: 6

ఈ అధ్యాయం నబవీశకం మధ్య కాలంలో అవతరించి ఉండవచ్చని తెలుస్తోంది. దీని పూర్వపరాలు ఈ విధంగా ఉన్నాయి :

ఖురైష్ నాయకులు ఎంత చెప్పినా దైవప్రవక్త (స) తన ప్రచారం మానుకోలేదు. ఓరోజు వారు ఆయనతో ఇలా అన్నారు: "నీవు మా దేవతలను విమర్శించడం మానుకుంటే మేము నీకు మా అందరిలో గొప్ప ధనికుడయ్యేటంత ఎత్తున ధనం సేకరించి ఇస్తాం. నీవుకోరిన స్త్రీని తెచ్చి నీకు పెళ్ళి చేస్తాం. మేము (ప్రతి విషయంలో) నీ వెనకాలే నడుస్తాం. నీకీ మాట నచ్చకపోతే మేము మరొక విషయం ప్రతిపాదిస్తాం."

దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) ఏమిటా విషయం?" అని అడిగారు. "ఒక సంవత్సరం మీరు మా దేవతలు లాత్, ఉజ్జాలను ఆరాధించండి. మరొక సంవత్సరం మేము మీ దేవుడ్ని ఆరాధిస్తాం" అన్నారు. ఖురైషీయులు. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈమాట విని "సరే, కొంచెం ఆగండి నా ప్రభువు దగ్గర్నుండి ఏం ఆజ్ఞ వస్తుందో" అన్నారు. అప్పుడు ఈ అధ్యాయం అవతరించింది. ఇందులో దైవప్రవక్త (స) తాను ఏ గుణగణాలు, లక్షణాలు గల దైవాన్ని ఆరాధిస్తున్నానో ఆ గుణగణాలు, లక్షణాలుగల దైవాన్ని మీరు ఆరాధించరు గనక, మీరు మూఢనమ్మకాలతో ఆరాధిస్తున్న మిధ్యాదైవాలను తాను ఆరాధించే ప్రసక్తి లేదని మక్కా బహుదైవారాధకులకు తెగేసి చెప్పారు.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

వారికిలా చెప్పు: "అవిశ్వాసులారా! మీరు ఆరాధిస్తున్న వాటిని నేను ఆరాధించను. నేను ఆరాధిస్తున్న దైవాన్ని మీరు ఆరాధించరు. మీరు ఆరాధిస్తున్న వాటిని నేను ఆరాధించే మనిషిని కాను. నేను ఆరాధించే దైవాన్ని మీరు ఆరాధించే రకం కాదు. (కనుక) మీ ధర్మం మీకే, నా ధర్మం నాకే." (1-6)

సరోవరం నీటినే త్రాగిస్తారు. దాంతో వారి ఆకలిదప్పులు, ఆందోళనలన్నీ దూరమవుతాయి. అయితే ఆయన సంప్రదాయాలను మార్చిన ముస్లింలు ఈ భాగ్యానికి నోచుకోలేరు. అలాంటి ముస్లింలు నీటికోసం ఆ సరోవరం దగ్గరికి వచ్చినప్పుడు దైవదూతలు వారిని అక్కడ్నుంచి గెంటివేస్తారు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (స) "వీరు నా అనుచరులు (ఎందుకు గెంటివేస్తారు?)" అంటారు. దానికి వారు "మీరు ప్రపంచం వీడిన తరువాత వీరు ఏమేమి చేశారో మీకు తెలియదు" అంటారు.

ఈ సరోవరం ఔన్నత్యం గురించి హదీసుల్లో ఎన్నో విషయాలు ఉన్నాయి. దీని మట్టి కస్తూరి కన్నా ఎంతో సువాసన కలిగి ఉంటుంది. ఇందులోని నీరు పాలకన్నా తెల్లగా, తేనె కంటే తియ్యగా ఉంటుంది. ఇందులో కంకర్రాళ్ళకు బదులు వజ్ర వైఢూర్యాలు ఉంటాయి.

﴿ اٰيَاتُهَا ۳ ﴾ سُوْرَةُ النَّصْرِ مَدَنِيَّةٌ (۱۱۰) (۱۱۴) ﴿ رُكُوْعُهَا ۱ ﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اِذَا جَآءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَالْفَتْحُ ۙ وَرَاَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُوْنَ فِيْ دِيْنِ اللّٰهِ اَفْوَاجًا ۙ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ
رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ ؕ اِنَّهٗ كَانَ تَوَّابًا ۠ ع

﴿ اٰيَاتُهَا ۵ ﴾ سُوْرَةُ اللَّهَبِ مَكِّيَّةٌ (۱۱۱) (۶) ﴿ رُكُوْعُهَا ۱ ﴾

అవతరణ: మదీనా 110. నస్ర్ (సహాయం) సూక్తులు: 3

ఈ అధ్యాయం 10వ ఏట హజ్జతుల్‌విదా (వీడ్కోలు హజ్‌యాత్ర)కు పూర్వం అవతరించి ఉండవచ్చని తెలుస్తోంది. ఇది పూర్తి అధ్యాయంగా ఒకేసారి అవతరించిన చివరి అధ్యాయం. ఇందులో దైవప్రవక్త (సల్లం) పరలోక ప్రస్థానం త్వరలో ప్రారంభం కాబోతున్నదని పరోక్ష సూచన ఉందని కొందరి అభిప్రాయం.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

(ప్రవక్తా!) దేవుని సహాయం వచ్చి, విజయం లభించిన తరువాత ప్రజలు తండోప తండలుగా దైవధర్మంలో చేరుతూ ఉండటం నీవు గమనిస్తూనే ఉన్నావు. కనుక నీ ప్రభువు ఔన్నత్యం స్తుతిస్తూ, ఆయన పవిత్రతను ప్రశంసిస్తూ ఉండు. దాంతోపాటు ఆయన సన్నిధిలో నీ పొరపాట్లకు క్షమాపణ కోరుకో. ఆయన గొప్పక్షమాశీలి. (1-3)

అవతరణ: మక్కా 111. లహబ్ (అగ్నిజ్వాల) సూక్తులు: 5

ఈ అధ్యాయం నబవీశకం 10 లేక 11వ సంవత్సరం అవతరించి ఉండవచ్చని తెలుస్తోంది. ఇందులో పరమ కర్కోటకుడయిన అబూలహబ్‌ని, అతని అడుగుజాడల్లో నడుస్తూ దైవప్రవక్త (సల్లం)ను రకరకాలుగా వేధించిన అతని భార్య ఉమ్మెజమీల్‌ని శపించడం జరిగింది. అబూలహబ్ దైవప్రవక్త (సల్లం)కు స్వయాన పెదనాన్న అవుతాడు. అతని అసలు పేరు అబ్దుల్‌ఉజ్జా. అయితే అతని ముఖం ఎరుపు, తెలుపు కలసిన రంగుతో అగ్నిజ్వాలలా ప్రకాశవంతంగా ఉన్నందున అతనికి అబూలహబ్ (జ్వాలా ముఖుడు) అని పేరొచ్చింది.

ఈసూక్తులు అవతరించిన తర్వాత ఉమ్మెజమీల్ కోపోద్రేకాలతో ఊగిపోతూ చేతిలో ఓ పెద్దరాయి తీసుకొని కాబాలయానికి వెళ్ళింది. కాబాలో ఓమూలన దైవప్రవక్త (స)తో పాటు కూర్చున్న హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) కంగారుపడుతూ "దైవప్రవక్తా! ఉమ్మెజమీల్ వస్తోంది, ఆమె మీకేదైనా కీడు తలపెడ్తుందేమోనని భయంగా ఉంది" అన్నారు. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) "కంగారుపడకు. ఆమె నన్ను చూడలేదు" అన్నారు. ఉమ్మెజమీల్‌కు దైవప్రవక్త (స) నిజంగానే కన్పించలేదు. అప్పుడామె అబూబకర్ (రజి)ని ఉద్దేశించి "మీ మనిషి నాకు వ్యతిరేకంగా ఏవో కారుకూతలు కూశాడని విన్నాను, నిజమేనా?" అని అడిగింది. దానికి ఆయన "లేదే, ఆయన నీకు వ్యతిరేకంగా ఎలాంటి మాట అనలేదే!" అన్నారు. ఈమాట విని ఆమె అక్కడ్నుంచి వెళ్ళిపోయింది

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

تَبَّتْ يَدَآ اَبِيْ لَهَبٍ وَّتَبَّ ؕ مَآ اَغْنٰى عَنْهُ مَالُهٗ وَمَا كَسَبَ ؕ سَيَصْلٰى نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ۚۖ وَّامْرَاَتُهٗ ؕ
حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ۚ فِيْ جِيْدِهَا حَبْلٌ مِّنْ مَّسَدٍ ۠ ع

﴿ اٰيَاتُهَا ۴ ﴾ سُوْرَةُ الْاِخْلَاصِ مَكِّيَّةٌ (۱۱۲) (۲۲) ﴿ رُكُوْعُهَا ۱ ﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ۚ اَللّٰهُ الصَّمَدُ ۚ لَمْ يَلِدْ ۙ وَلَمْ يُوْلَدْ ۙ وَلَمْ يَكُنْ لَّهٗ كُفُوًا اَحَدٌ ۠ ع

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

అబూలహబ్ చేతులు విరిగిపోవు గాక! అతడు సర్వనాశనమై పోవుగాక! అతని సంతానం, సిరిసంపదలేవీ అతనికి ఏమాత్రం పనికిరాకుండా పోతాయి. అతను తప్పక భగభగ మండే (నరకా)అగ్నిలో విసిరేయబడతాడు. (అతనితో పాటు) తగవులు పెట్టి తమాషా చూసే అతని భార్య కూడా (నరక కూపంలో పడిపోతుంది. మరణానంతరం) ఆమె మెడలో బాగా పేనిన గట్టి తాడొకటి (కంఠపాశంగా) ఉంటుంది. (1-5)

అవతరణ: మక్కా 112. ఇఖ్లాస్ (ఏకేశ్వరత్వం) సూక్తులు: 4

ఈ అధ్యాయాన్ని "ఇఖ్లాస్" (ఏకేశ్వరత్వం లేక స్వచ్ఛత) అంటారు. ఇది నబవీశకం ప్రారంభకాలంలో అవతరించి ఉండవచ్చు. దేవుడు ఎలా ఉంటాడు, ఆయన గుణగణా లేమిటీ అని అడిగేవారికి దైవప్రవక్త (స) దేవుని ఆజ్ఞతో ఈ అధ్యాయాన్ని విన్పించేవారు.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

చెప్పు: ఆయన అల్లాహ్, ఏకైక దేవుడు. ఆ దేవుడు ఎవరి అవసరమూ లేని నిర పేక్షాపరుడు. ఆయనకు ఎలాంటి సంతానం లేదు. ఆయన ఎవరికీ సంతానంగా లేడు. ఆయనకు సమానమైన వారెవరూ లేరు. ఆయన సాటిలేని మహామేటి.[1] (1-4)

1. దాదాపు అన్ని మతాలవారు దేవుడు ఒక్కడేనని అంగీకరిస్తారు. కాని చాలామంది ఆచరణలో ఆ ఏకేశ్వరుడ్ని ఆరాధించలేక పోతున్నారు. దానిక్కారణం ఆ ఏకేశ్వరుడి లక్షణాలు, గుణ గణాలను నిర్వచించే సరైన ఆధారాలుగల సత్యపథం గురించి అన్వేషించకపోవడమే. గత ప్రవక్తల ద్వారా వచ్చిన మతగ్రంథాలు అనేక మార్పులకు గురికావడం వల్లకూడా వారు ఏకేశ్వరుడ్ని, ఆయన అసలు లక్షణాలను గుర్తించలేకపోతున్నారు. అయితే ఆ గ్రంథాలు ఎన్ని ప్రక్షిప్తాలకు, నిక్షిప్తాలకు లోనయినా ఇప్పటికీ అక్కడక్కడ కొన్ని సత్యాలు లేకపోలేదు. ఉదాహరణకు చూడండి:

ఏకేశ్వరత్వాన్ని గురించి వేదాల్లో "ఏకో బ్రహ్మ ద్వితీయన్నాస్తి" (దేవుడు ఒక్కడే, ఇద్దరు లేరు.) అని స్పష్టంగా చెప్పబడింది.

శ్వేతాశ్వతరోపనిషత్తులోని ఈ క్రింది వాక్యాలు గమనార్హమయినవి:

"నతస్య కార్యం కరణశ్చా - న తత్సమశ్చాప్యధి కశ్చదృశ్యతే"

(ఆ పరమేశ్వరునికి శరీరము గాని, చక్షురాదీంద్రియములుగాని లేవు. ఆయనతో సమానుడు గాని, అధికుడుగాని ఎవ్వడూ కనబడడు.)

"న కారణం కరణాధిపాధిపో - న చాస్య కశ్చిజ్జనితా నచాధిపః"

آيَاتُهَا (١١٣) سُورَةُ الْفَلَقِ مَكِّيَّةٌ (٢٠) رُكُوعُهَا

అవతరణ: మదీనా | 113.ఫలఖ్(అరుణోదయం) | సూక్తులు: 5

ఈ అధ్యాయాన్ని 'ఫలఖ్' (అరుణోదయం) అని, ఆ తర్వాతి అధ్యాయాన్ని 'నాస్' (మానవాళి)అని అంటారు. ఇవి రెండూ హి.శ. 7వ ఏట ఒకేసారి అవతరించి ఉండ వచ్చని తెలుస్తోంది. అంచేత వీటి పూర్వపరాలను గురించి తెలుసుకుందాం.

దైవప్రవక్త (స)ను చంపడానికి యూదులు పన్నిన కుట్రల్లో ఆయనకు చేతబడి చేయించి ఇస్లాంను దెబ్బ తీయాలన్నది కూడా ఉంది. దానికోసం వారు లబీద్ బిన్ ఆసిమ్ అనే మాంత్రికుడ్ని పురిగొల్పారు. అతను దైవప్రవక్త (స) దగ్గర సేవకునిగా పని చేస్తున్న యూదబాలుడ్ని వలలో వేసుకొని, దైవప్రవక్త (స) తల దువ్వుకునే దువ్వెన సంపాదించాడు. అందులో దైవప్రవక్త శిరోజాలున్నాయి. అతనా దువ్వెనపై, శిరోజాలపై మంత్రించి, వాటిని ఓ ఖర్జూరపు గుచ్ఛంలో ఉంచాడు. దాన్ని తీసికెళ్ళి ఒక బావిలో నీటి అడుగున రాతి క్రింద పెట్టాడు.

ఈ చేతబడి ప్రభావం దైవప్రవక్త (స)పై పడటానికి సంవత్సరానికి పైగా పట్టింది. ఆ ప్రభావమైనా చాలా తక్కువ. మొదటి ఆర్నెల్ల తరువాత ఆయనకు తన ఆరోగ్యంలో ఏదోకొంచెం మార్పు వచ్చినట్లు అన్పించింది. చివరినెలల్లో ఈమార్పు క్రమంగా తీవ్రమై పోయినట్లు అన్పించింది. దాని ప్రభావం వల్ల ఆయన లోలోన క్రుంగిపోసాగారు. చివరి మూడు నాలుగు రోజులపాటు అనుచరులు జ్ఞాపకం చేసేవరకు చేసిన పనిని చేయ లేదని భావించి మళ్ళీ చేయబోవడం, చేయనిపని చేశానని భావించడం జరిగేది.

సాధారణంగా ఇలాంటి మతిమరుపు చాలామందిలో ఉండటం మనకు తెలి సిందే. అంతమాత్రాన వారి దైనందిన కార్యకలాపాలకు ఎలాంటిభంగం రాదు. ఇక దైవ ప్రవక్త (స) విషయానికి వస్తే, ఆయన దైవదౌత్య కార్యకలాపాలపై ఈ చేతబడి ఏమాత్రం

(అతడే సర్వకారణభూతుడు. అతడే ఇంద్రియాధిష్ఠాన దేవతలకు, సూర్యాది దేవతలకు ప్రభువు. అతనికి జనకుడుగాని, అతనికంటే అధికుడుగాని మరెవ్వడూ లేడు.)

"ఎవడు నన్ను పుట్టుక లేనివానిగను, అనాదిరూపునిగను, సమస్త లోకములకు నియామకు నిగను తెలిసికొనుచున్నాడో అతడు మనుష్యులలో అజ్ఞానము లేనివాడై సకల పాపముల నుండి లెస్సగ విడువబడుచున్నాడు." (గీత 10:3)

"నాశరహితమైనట్టియు, సర్వోత్తమమైనట్టియు, పకృతికి పరమై విలసిల్లునట్టియు నా స్వరూపము తెలియని అవివేకులు అవ్యక్త రూపుడనగు నన్ను పాంచభౌతిక దేహము పొందిన వానినిగా తలంచుచున్నారు." (గీత 7:24)

ఖుర్‌ఆన్‌లోని ఇతర అధ్యాయాల్లో పేర్కొన్న ఈ సూక్తులు కూడా చూడండి: "వాస్తవానికి దేవుడు ఒక్కడే. ఆయనకు కుమారుడున్నాడని అనడం తగదు. అలాంటి బలహీనతలకు ఆయన అతీతుడు, ఎంతో పరిశుద్ధుడు. భూమ్యాకాశాల్లో ఉన్న సమస్తం ఆయనదే." (4:171)

"దేవుడు ఎవర్నీ సంతానంగా చేసుకోలేదు. ఆయనతోపాటు మరే దేవుడూ లేడు. ఇతర దేవుళ్ళు కూడా ఉన్నట్లయితే ప్రతి దేవుడూ తన సృష్టిని తీసుకొని వేరయిపోతాడు." (23:91); "ఆయన యావత్తు భూమ్యాకాశాలను సృష్టించిన అద్భుత శక్తిసంపన్నుడు. ఆయనకసలు భార్యే లేనప్పుడు కొడుకులు ఎలా కలుగుతారు?" (6:101)

ప్రభావం చూపలేకపోయింది. అంతేకాదు, దైవప్రవక్త (స)పై చేతబడి ప్రభావం పడినట్లు, అనుక్షణం ఆయన్ని అంటిపెట్టుకొని ఉండే శిష్యులు సైతం గ్రహించలేకపోయారు.

ఓరోజు ఆయన చేతబడి గురించి దేవుడ్ని ప్రార్థిస్తూ నిద్రపోయారు. కలలో ఇద్దరు దైవదూతలు దీన్ని గురించే మాట్లాడుకుంటుండగా చూశారు. దాని ప్రకారం ఆయన మరునాడుదయం కొందరు అనుచరుల్ని తీసుకొని ఆ బావి వద్దకు వెళ్ళారు. అందులోని నీరంతా తోడించి దాని అడుగున రాతిక్రింద ఉన్న ఖర్జూరపు గుచ్ఛం బయటికి తీయిం చారు. అందులో దువ్వెన, వెంట్రుకలతో పాటు పదకొండు ముడులు వేయబడిన ఒక నరం, కొవ్వుతో చేయబడిన సూదులు గుచ్చబడిన ఒక దిష్టిబొమ్మ కూడా ఉన్నాయి.

అప్పుడు దైవసందేశం తెచ్చే జిబ్రీల్ (అలై) వచ్చి ఈ రెండు అధ్యాయాలు పఠించ మని చెప్పారు. దాని ప్రకారం దైవప్రవక్త (స) ఒక్కొక్క సూక్తి పఠిస్తూ ఒక్కొక్క ముడి విప్పుతూ, బొమ్మకు గుచ్చిన ఒక్కొక్క సూది తీసేస్తూపోయారు. ఇలా ముడులన్నీ విప్పి, సూదులన్నీ తీసేశారు. దాంతో ఆయన చేతబడి నుండి బయటపడ్డారు. ఆ తర్వాత ఆయన మాంత్రికుడు లబీద్‌ని పిలిపించి నిలదీశారు. అతను తప్పు ఒప్పుకున్నాడు. అయితే దైవప్రవక్త (స) అతనిపై ఎలాంటిచర్య తీసుకోకుండా క్షమించారు.

చేతబడి మనస్సునేగాక శరీరాన్ని సైతం ప్రభావితం చేస్తుంది. కాని దైవాజ్ఞ లేనిదే చేతబడి కూడా పనిచేయదు. ఈ ఘటన ద్వారా దేవుడు మానవులకు రెండు విషయాలు బోధించదలచినట్లు తెలుస్తోంది. (1) దైవప్రవక్త కూడా మానవుడే కనుక ఆయనక్కూడా ఇతరులకు వలే వ్యాధులు వస్తాయి. చేతబడి చేస్తే ఆయనపై కూడా దాని ప్రభావం పడవచ్చు. కనుక దైవప్రవక్తను దైవప్రవక్తగానే విశ్వసించాలిగాని, ఆయన్ని కష్టాలు తీర్చే వానిగా, మొరలాలకించి వరాలు ఇచ్చేవానిగా తలచి దేవుని స్థాయికి చేర్చకూడదు.

(2) దైవప్రవక్త (స) ఇతర మానవుల్లాంటి సాధారణ మానవుడు కాదు. ఆయనపై దైవసందేశం అవతరిస్తుంది. దైవదూత జిబ్రీల్ (అలై) ఆయన దగ్గరకు వస్తుంటారు. కనుక దేవుని మీద విశ్వాసం ఉన్నవారు మహనీయ ముహమ్మద్ (స)ని అంతిమ దైవప్రవక్తగా విశ్వసించి, ఆయన బోధనలు పాటించవలసి ఉంటుంది. ఆయన ద్వారానే ప్రళయం వరకు మానవాళికి రుజుమార్గం ప్రాప్తమవుతూ ఉంటుంది.

హదీసు గ్రంథాల్లోని కొన్ని ఉల్లేఖనాల ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ప్రతిరోజూ రాత్రి పడుకోబోయే ముందు, ప్రత్యేకంగా వ్యాధిగ్రస్త స్థితిలో ఖుర్‌ఆన్‌లోని 112, 113, 114 అధ్యాయాలు (సూరాలు) మూడుసార్లు పఠించి చేతులపై ఊది, ఆ చేతులతో తల నుండి కాళ్ళవరకు అందినమట్టుకు మొత్తం శరీరాన్ని స్పృశించేవారని తెలుస్తోంది.

ప్రారంభంలో దైవప్రవక్త (స) బాధ నివారణకు మంత్రించి ఊదడానికి అనుమ తించేవారుకాదు. తర్వాత బహుదైవారాధనా భావంలేకుండా అల్లాహ్ పేర్లతో, లేక ఖురాన్ సూక్తులతో మంత్రించవచ్చని అన్నారు. అయితే మనిషి దేవుడ్ని మాత్రమే నమ్ముకోవా లని, తమంతటతాము స్వస్థత చేకూర్చలేని మంత్రాలపై ఆధారపడకూడదని చెప్పారు.

ఆయన ఇలా ప్రవచించారు: "నా ఉమ్మత్ (అనుచర సమాజం)లో (కాల్చిన) వాతల చికిత్స చేయించుకోకుండా, మంత్రం వేయించుకోకుండా, జాతకం చెప్పించు కోకుండా, తమ ప్రభువును మాత్రమే నమ్ముకొని ఆయన మీద ఆధారపడేవారు పరలోక విచారణను ఎదుర్కోకుండానే నేరుగా స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు." (ముస్లిం)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۙ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۙ وَ مِنْ شَرِّ غَاسِقٍ اِذَا وَقَبَ ۙ وَمِنْ شَرِّ النَّفّٰثٰتِ فِی
الْعُقَدِ ۙ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا حَسَدَ ع ۳۸

اٰيَاتُهَا ٦ (١١٤) سُوْرَةُ النَّاسِ مَكِّيَّةٌ (٢١) رُكُوْعُهَا ١

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۙ مَلِكِ النَّاسِ ۙ اِلٰهِ النَّاسِ ۙ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ ۙ الْخَنَّاسِ ۙ الَّذِیْ
يُوَسْوِسُ فِیْ صُدُوْرِ النَّاسِ ۙ مِنَ الْجِنَّةِ وَ النَّاسِ ع ۳۹

దైవప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు: "వాతల చికిత్స చేయించుకున్నవారికి, మంత్రం వేయించుకున్నవారికి దేవునిపై భరోసా వుంచే విషయంతో సంబంధం లేకుండా పోయి నట్లే." (అంటే అతనికి దేవుని మీద నమ్మకం పోతుందన్నమాట.)- (తిర్మిజి)

తేలుకాటు, పాముకాటు, దిష్టి, చేతబడి, మందులకు లొంగని లేదా మందులు లభించని వ్యాధులవంటి బాధల నివారణ కోసం ఖుర్‌ఆన్ సూక్తులతో మంత్రించి ఊదడాన్ని అనుమతించినట్లు హదీసుల్లో ఆధారాలున్నాయి. కాని బాధల నుండి విముక్తి కోసం దేవుడ్ని వేడుకోకుండా సంఖ్యాపరమైన సంకేతాల తాయెత్తులు కట్టించుకొని మెడలో వేసుకోవచ్చని, వాటిని బ్రతుకు తెరువు కోసం వాడుకోవచ్చని ప్రవక్త ప్రవచనాల్లో మనకు ఎక్కడా ఆధారాలు కన్పించవు. ఏఆపద వచ్చినా, ఏబాధ కలిగినా, విశ్వాసులు దేవుడ్నే నమ్ముకొని, ఆయన రక్షణ మీదే ఆధారపడాలని ఇస్లాం బోధిస్తోంది. అంతే కాకుండా, వృద్ధాప్యానికి తప్ప ప్రతి వ్యాధికీ మందున్నదని, దాన్ని ఉపయోగించుకొని దేవుని మీద భరోసా ఉంచాలని కూడా ఇస్లాం చెబుతోంది.

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

చెప్పు: "నేను అరుణోదయానికి ప్రభువయిన దేవుని శరణుగోరుతున్నాను. ఆయన సృష్టించిన ప్రతిదాని కీడునుండి, ముసురుకొచ్చే రాత్రిచీకటి కీడునుండి, (మంత్ర) ముడులపై ఊదేవారి కీడునుండి, అసూయపడుతున్న అసూయాపరుడి కీడునుండి నేను ఆయన శరణు గోరుతున్నాను." (1-5)

అవతరణ: మదీనా	**114. నాస్ (మానవాళి)**	సూక్తులు: 6

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన దేవుని పేరుతో ప్రారంభం

చెప్పు: "మాటిమాటికి వచ్చి భ్రమలు కలిగించి కలతలు రేపేవాడి కీడునుండి నేను మానవుల ప్రభువు, చక్రవర్తి, ఆరాధ్యదైవం (అయిన దేవుని) శరణు గోరుతున్నాను. ప్రజల హృదయాలలో భ్రమలు కలిగించి కలతలు రేపేవాడు మానవుల్లోనూ ఉండ వచ్చు; జిన్నుల (భూతాల)లోనూ ఉండవచ్చు. (1-6)

(దైవానుగ్రహం వల్ల సమాప్తం)

دُعَاءُ خَتْمِ الْقُرْاٰنِ

اَللّٰهُمَّ اٰنِسْ وَحْشَتِیْ فِیْ قَبْرِیْ اَللّٰهُمَّ ارْحَمْنِیْ بِالْقُرْاٰنِ الْعَظِیْمِ وَاجْعَلْهُ لِیْ اِمَامًا وَّنُوْرًا وَّ
هُدًی وَّرَحْمَةً اَللّٰهُمَّ ذَكِّرْنِیْ مِنْهُ مَا نَسِیْتُ وَعَلِّمْنِیْ مِنْهُ مَا جَهِلْتُ وَارْزُقْنِیْ تِلَاوَتَهٗ اٰنَآءَ
الَّیْلِ وَاٰنَآءَ النَّهَارِ وَاجْعَلْهُ لِیْ حُجَّةً یَّا رَبَّ الْعٰلَمِیْنَ

కృతజ్ఞతాంజలి

అపార కృపాశీలుడు, అణువణువుపై అధికారంకల అల్లాహ్ మాత్రమే సకల విధాల ప్రశంసలకు అర్హుడు. కష్టసుఖాలు, లాభనష్టాలు, జీవన్మరణాలు అన్నీ ఆయన చేతిలోనే ఉన్నాయి. ఆయన ఆజ్ఞ లేనిదే చెట్టు నుండి ఆకయినా రాలదు. ఆయన అద్వితీయుడయిన ఆరాధ్యుడు, అసాధారణ శక్తిసంపన్నుడు.

దేవా! నీ పవిత్ర గ్రంథం అనువదించే మహాభాగ్యం ప్రసాదించినందుకు నేను సర్వదా నీకు కృతజ్ఞుడ్ని. నీ కారుణ్యానుగ్రహాల వల్లనే నేనీ మహాకార్యాన్ని నాకు చేత నయినంత వరకు పూర్తిచేశాను.

ప్రభూ! నేనీ పనికి యోగ్యుడ్ని కాకపోయినా సమాజంలో నెలకొనివున్న పరిస్థితులు, నాకు నీవు ప్రసాదించిన పరిమిత జ్ఞానం, నా మదిలో రేగుతున్న తుఫాను లాంటి బాధ్యతా భావం నన్నీ పనికి ప్రేరేపించాయి.

ప్రభూ! ఈ పని సందర్భంగా నా వల్ల ఎన్నో తప్పులు జరిగి ఉంటాయి. నా మనో దౌర్బల్యం, నా దుష్టమనస్సు నాచేత ఇంకెన్నెన్ని తప్పులు చేయించాయో నాకు తెలియదు. ప్రభూ! నాయీ తప్పులన్నీ దయతో క్షమించు, నన్ను కనికరించు.

దేవా! తెలుగుభాషలో అనువదించబడిన ఈ దివ్యవాణిని ప్రచురించే, నీ దాసులకు చేరవేసే పని కూడా నీ దయదాక్షిణ్యాల పైనే ఆధారపడి ఉంది. నా శక్తి మేరకు కృషి చేయడమే నా బాధ్యత. ఆపై దాని పరిపూర్తి నీ ఇష్టాయిష్టాల పరిధిలో ఉంది.

ప్రభూ! నీ మనోభీష్టం పరిధిలోని విషయాలను నేను అర్థించలేను. నీ కారుణ్య కటాక్షాలనే నేను అర్థించగలను. నా అసలు లక్ష్యం నీ ప్రసన్నతా మహాభాగ్యం, పరలోక సాఫల్యాలు మాత్రమే. వీటికి సాధనంగా మారుతుందన్న ఆశతోనే నేనీ పవిత్ర కార్యం నిర్వహించాను.

ప్రభూ! నా అసలు లక్ష్యం కోసం నీవు నాచేత ఏ పని చేయించినా అది నాకు శిరోధార్యమే. సమస్త స్తుతిస్తోత్రాలకు నీవే అర్హుడవు.

అబుల్ ఇర్ఫాన్
(ఖుర్‌ఆన్ అనువాదకుడు)

1. సంక్షిప్త సమాచారం (మొదటి భాగం)

1. ఖుర్ఆన్ అవతరణ ప్రారంభమైన తేది... క్రీ.శ.12-2-610, రమజాన్‌నెల శుక్రవారం.
2. దైవప్రవక్త అయినప్పుడు ముహమ్మద్ మహనీయుని (స) వయస్సు...... చాంద్రమానం ప్రకారం 40 సంవత్సరాల 6 నెలల 15 రోజులు. సూర్యమానం ప్రకారం 39 సంవత్సరాల 3 నెలల 15 రోజులు.
3. ఖుర్ఆన్ మొత్తం అవతరించిన కాలం..... 22 సంవత్సరాల, 5 నెలల, 14 రోజులు.
4. ఖుర్ఆన్‌లోని మొత్తం అధ్యాయాలు (సూరాలు)..... 114.
5. ఖుర్ఆన్‌లోని మొత్తం సూక్తులు (ఆయత్‌లు)..... 6,236.
6. ఖుర్ఆన్‌లోని మొత్తం పదాలు..... 86,430.
7. ఖుర్ఆన్‌లోని మొత్తం అక్షరాలు..... 3,23,760.
8. ఖుర్ఆన్‌లో మొత్తం పఠన సజ్దాలు..... 14.
9. దైవప్రవక్త (సల్లం) దివ్యావిష్కృతి (వహీ)ని ఎప్పటికప్పుడు వ్రాసి భద్రపరచిన అనుచరు (సహాబీ)ల సంఖ్య..... 40.
10. మొట్టమొదటి దివ్యావిష్కృతి (వహీ)లోని సూక్తులు........అలఖ్ (గడ్డకట్టిన రక్తం) అధ్యాయం (సూరా)లోని మొదటి అయిదు సూక్తులు.......95:1-5.
11. చిట్టచివరి దివ్యావిష్కృతి (వహీ)లోని అధ్యాయం, సూక్తులు........ ఒక ఉల్లేఖనం ప్రకారం 2వ అధ్యాయం గోవు (బఖరా)లోని 281వ సూక్తి. మరొక ఉల్లేఖనం ప్రకారం 5వ అధ్యాయం (మాయిదా)లోని 3వ సూక్తి.
12. మొట్టమొదట ఏకకాలంలో అవతరించిన పూర్తి అధ్యాయం... 1.ఫాతిహా (ప్రారంభం).
13. చిట్టచివర ఏకకాలంలో అవతరించిన పూర్తి అధ్యాయం.... 110. నస్ర్ (సహాయం).
14. దైవప్రవక్త (సల్లం) మక్కాలో గడిపిన పన్నెండున్నర ఏండ్ల కాలంలో అవతరించిన మొత్తం అధ్యాయాలు...90 (పరిమాణంరీత్యా ఇవి మొత్తం ఖుర్ఆన్‌లో 2/3 భాగం).
15. దైవప్రవక్త (స) మదీనాలో గడిపిన పదేళ్ళకాలంలో అవతరించిన మొత్తం అధ్యాయాలు (సూరాలు)..... 24 (పరిమాణం రీత్యా ఇవి మొత్తం ఖుర్ఆన్‌లో 1/3 భాగం).
16. ఖుర్ఆన్ పరిరక్షణ గురించి దేవుడు ఇచ్చిన హామీ ఉన్న అధ్యాయం, సూక్తి.... 15వ అధ్యాయం (సూరా)లో 9వ సూక్తి.
17. దైవప్రవక్త (స)కు ఖుర్ఆన్ సందేశం (దివ్యావిష్కృతి) అందజేసిన దైవదూత....... ....హజ్రత్ జిబ్రీల్ (అలైహి)
18. విశ్వసామ్రాజ్య సింహాసనాధీశుని కొలువులో గొప్ప హోదా, అంతస్తులు కలిగివున్న ప్రముఖుడు....దైవప్రవక్తలకు దైవసందేశాన్ని చేరవేసే దైవదూత జిబ్రీల్ (అలై).
19. మొత్తం ఖుర్ఆన్‌ని మొదటి సారిగా వ్రాత రూపేణ ఒకచోట సమీకరించినవారు..... మొదటి ఖలీఫా హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి).
20. ఖురైష్‌తెగ ఉచ్చారణతో ఖుర్ఆన్‌ని తయారుచేసి, దాని నకళ్ళను ఇస్లామీయ రాజ్యం

లోని ముఖ్యపట్టణాలకు పంపినవారు.....మూడవ ఖలీఫా హజ్రత్ ఉస్మాన్ (రజి).

21. మూడవఖలీఫా కాలంనాటి వ్రాతప్రతుల్లో ఇప్పటికీ సురక్షితంగా ఉన్న రెండు ప్రతులు .....ఒకటి, తాష్కంట్ (రష్యా)లో; రెండు, ఇస్తాంబుల్ (టర్కీ)లో ఉన్నవి.
22. ఖుర్ఆన్ పఠనం ప్రారంభించే ముందు షైతాన్ బారి నుండి దేవుడ్ని శరణు వేడమని ఉన్న సూక్తి.....16:98.
23. "అల్లాహ్" అనే పేరు ఖుర్ఆన్‌లో మొత్తం ఇన్ని సార్లు వచ్చింది..... 2,697.
24. మహాప్రవక్త (స) పేర్లలో "ముహమ్మద్" అనే పేరు ఖుర్ఆన్‌లో ఇన్ని సార్లు వచ్చింది .....4 సార్లు (3:144, 33:40, 47:2, 48:29).
25. ప్రవక్త (స) పేర్లలో "అహ్మద్" పేరు ఖుర్ఆన్‌లో **1**సారి మాత్రమే వచ్చింది. (61:6).
26. మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సల్లం)ని ఖుర్ఆన్‌లో "విశ్వకారుణ్యమూర్తి" (అంటే యావత్తు ప్రపంచవాసుల పాలిట దైవకారుణ్యం) అని వర్ణించిన సూక్తి..... (21:107).
27. మహాప్రవక్త (స) ఎదురుగా పూర్ణచంద్రుడు తృటిలో రెండు ఖండాలుగా చీలిపోయాడని తెలిపిన సూక్తి..... (54:1).
28. ప్రవక్త గగనపర్యటన (మేరాజ్) ప్రస్తావన వున్న అధ్యాయాలు....(17:1, 53:13,14).
29. మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) ప్రత్యక్ష అనుచరుల (సహాబీల) గుణగణాలను గురించి ప్రస్తావించిన గత దైవగ్రంథాలు..... తౌరాత్, ఇన్జీల్ (48:29).
30. ఖుర్ఆన్‌లో ప్రస్తావించబడిన సహాబీ పేరు....జైద్ బిన్ హారిస్(రజి)--(33:37).
31. ముహమ్మద్ ప్రవక్త (స)ను వ్యతిరేకించిన అవిశ్వాసులలో ఒకతని పేరు ప్రస్తావించిన అధ్యాయం (సూరా)..... అబూలహబ్ (111:1-3).
32. ఖుర్ఆన్‌లో ప్రస్తావించబడిన దైవప్రవక్తల పేర్లు మొత్తం..... 26.
33. ప్రవక్తల పేర్లతో అవతరించిన మొత్తం అధ్యాయాలు (సూరాలు).....(యూనుస్-10, హూద్-11, యూసుఫ్-12, ఇబ్రాహీం-14, ముహమ్మద్-47, నూహ్-71).
34. ఖుర్ఆన్‌లో గత దైవగ్రంథాలు.....తౌరాత్ (మూసా ప్రవక్త), జబ్బూర్ (దావూద్ ప్రవక్త), ఇన్జీల్ (ఈసా ప్రవక్త).
35. మక్కీ, మదనీ సూరాలంటే....మక్కీ సూరాలంటే హిజ్రత్‌కు పూర్వం అవతరించిన సూరాలని, మదనీ సూరాలంటే హిజ్రత్ తర్వాత అవతరించిన సూరాలని అర్థం.
36. ఖుర్ఆన్ పేర్కొన్న దైవప్రవక్తలలో అత్యధిక ప్రస్తావన వచ్చిన దైవప్రవక్త పేరు..... మూసా ప్రవక్త (అలైహి).
37. మత్స్యబాధితుడు (జన్నూన్) అంటే..చేప మింగిన యూనుస్‌ప్రవక్త (అ)-21:87,88).
38. నూహ్‌ప్రవక్త (అలై) దైవసందేశం ప్రచారం చేసిన కాలం.....950 ఏండ్లు (29:14).
39. ఒక ప్రవక్త తండ్రి అవిశ్వాసి అయ్యాడు, అతను...ఇబ్రాహీం (అ) తండ్రి ఆజర్ (6:74).
40. ఒక ప్రవక్త కొడుకు అవిశ్వాసి అయ్యాడు, అతను...నూహ్ (అ) కొడుకు (11:42,43).
41. సత్యాన్ని విశ్వసించిన పుణ్య స్త్రీలు.....ఈసాప్రవక్త (అలై) మాతృమూర్తి హజ్రత్ మర్యం

(అలై); ఫిరౌన్ చక్రవర్తి భార్య హజ్రత్ ఆసియా (అలై) - (66:11,12).

42. సత్యాన్ని నిరాకరించి అవిశ్వాసుల్లో చేరిన స్త్రీలు.....లూత్‌ప్రవక్త (అలై) భార్య, నూహ్ ప్రవక్త (అలై) భార్య - (66:10).

43. మూసాప్రవక్త (అలై) జాతికి చెందిన ధనమదాంధుడు.....ఖారూన్ (28:76-81).

44. నీటిలో మునిగిన ఒక అవిశ్వాసి శవాన్ని దేవుడు ప్రజల గుణపాఠం కోసం నేటికీ సురక్షితంగా ఉంచాడు, అది.....ఫిరౌన్ శవం, ఈజిప్టులో ఉంది (10:90-92).

45. గత జాతులలో ఈజాతి ప్రజలందరూ సత్యాన్ని విశ్వసించారు.....యూనుస్ ప్రవక్త (అలై) జాతి (10:98).

46. ఖుర్‌ఆన్‌లో బీజాక్షరాలు వచ్చిన మొత్తం సూరాలు (అధ్యాయాలు)..... 30.

47. ఖుర్‌ఆన్‌లో ప్రస్తావించబడిన మసీదులు..... 1. మస్జిదుల్ హరాం (మక్కా), 2. మస్జిదుల్ అఖ్సా (జెరూసలేం), 3. మస్జిదుల్ జిరార్ (మదీనా), 4. మస్జిదుల్ ఖుబా (మదీనా), 5. మస్జిదుల్ నబవి (మదీనా).

48. మన తొలి ఆరాధనాకేంద్రం (ఖిబ్లా).....మస్జిదుల్ అఖ్సా (బైతిల్‌మఖ్దిస్- జెరూసలేం).

49. దైవాజ్ఞలు ఎక్కువగా వున్న అధ్యాయం (సూరా).....2వ అధ్యాయం, బఖరా (గోవు).

50. ఖుర్‌ఆన్‌లో రెండు సార్లు "బిస్మిల్లా హిర్రహ్మా నిర్రహీం" ప్రస్తావన వచ్చిన అధ్యాయం (సూరా)...27వ అధ్యాయం నమల్ (చీమలు).

51. ఖుర్‌ఆన్‌లో నమాజ్ ప్రస్తావన ఇన్ని సార్లు వచ్చింది..... 700.

52. ఖుర్‌ఆన్‌లో దానధర్మాల ప్రస్తావన ఇన్ని సార్లు వచ్చింది..... 150

53. ఖుర్‌ఆన్‌కు గుండెకాయ వంటిదని చెప్పబడిన అధ్యాయం (సూరా)..... 36-యాసీన్.

54. ఖుర్‌ఆన్, తౌరాత్‌లకు మరోపేరు..... ఫుర్ఖాన్ (25:1, 21:48).

55. గత గ్రంథాలను కూడా ఖుర్‌ఆన్ పేరుతో ప్రస్తావించిన (సూరాలు)..15:91, 13:31.

56. ప్రజలు క్షుద్రజీవులుగా భావించే వాటిలో ఖుర్‌ఆన్ ఈ ప్రాణులను ఉదాహరణలుగా పేర్కొన్నది.....దోమ (2:26), చీమ (27:18), ఈగ (22:73), కుక్క (7:176), తేనెటీగ (16:68), సాలీడు (29:41).

57. సప్తమాకాశంలోని దివ్య వృక్షరాజం పేరు..... సిద్రతుల్ ముంతహా (53:14).

58. నరకంలో పాపాత్ములు తినే పరమ అసహ్యకరమైన నాగజెముడులాంటి చెట్టు పేరు.... జఖ్ఖూమ్ (37:62-66, 44:43-44, 56:51-53).

59. మానవుల పరీక్ష కోసం మానవ రూపాల్లో క్షుద్రవిద్య (చేతబడి) నేర్పడానికి పంపబడిన దైవదూతలు..... హారూత్, మారూత్ (2:102)

60. "ధర్మస్వీకారంలో ఎలాంటి బలాత్కారంలేదు" అనే సూక్తి ఈ అధ్యాయంలో ఉంది..... బఖరా (గోవు-2:256).

61. దుర్భర (నరక)యాతనల నుండి కాపాడగలిగే వ్యాపార విధానం ఈ అధ్యాయంలో ఉంది.....సఫ్ (సైనిక పంక్తి-61:10,11)

62. "ఏ మతస్థులైనా దేవుణ్ని, అంతిమదినాన్ని విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేస్తే చాలు" అనే సూక్తి ఈ అధ్యాయాల్లో ఉంది..... (బఖరా- 2:62, మాయిదా- 5:69).

63. పుస్తకాలు మోసే గాడిదతో పోల్చబడినవారు..... దైవాజ్ఞలు తెలిసి కూడా వాటిని ఆచరించని యూదులు (62:5).

64. దైవాజ్ఞలను వదలి మనోవాంఛలకు బానిసయినవాణ్ని కుక్కతో పోల్చబడిన విషయం ఈ అధ్యాయంలో ఉంది.....ఆరాఫ్ (శిఖరాలు-7:176).

65. పులిని చూసి పారిపోయే అడవిగాడిద ల్లాంటివారు....సత్యవిముఖులు (74:49-51).

66. చెడులు-అశ్లీలచేష్టల జోలికి పోకుండా నిరోధించే సత్కార్యం..నమాజ్ (29:45).

67. ఖుర్‌ఆన్ ప్రకారం శిశువు మాతృగర్భంలో రూపుదిద్దుకొని జన్మించడానికి పట్టే కనీసపు కాలం.....6 నెలలు (46:15, 31:14).

68. మానవులు ఇహలోకంలోకి రాకముందే వారి ఆత్మల చేత ఈ విషయం గురించి ప్రమాణం చేయించబడింది..."అల్లాహ్ మాత్రమే ప్రభువు, పోషకుడు (7:172).

69. నూహ్‌ప్రవక్త (అలై) ఓడ దిగిన పర్వతం పేరు..... జూదీ పర్వతం (11:44).

70. ప్రళయ సూచనల్లో ఒక సూచనగా మాట్లాడే జంతువు బయల్పడుతుంది...(27:82).

71. ఏ విషయంలోనైనా దేవుడు నిర్దేశించిన చట్టాల ప్రకారం నిర్ణయం తీసుకోనివారిని ఖుర్‌ఆన్ ఇలా అభిశంసించింది....తిరస్కారులు (కాఫిర్), దుర్మార్గులు (జాలిమ్), దుర్జనులు (ఫాసిఖ్)- (5:44,45,47).

72. మానవుని జీవితపరమార్థం ఏమిటో ఒకేఒక వాక్యంలో తెలిపిన సూక్తి...(51:56).

73. కంప్యూటర్, ఇంటర్నెట్ మొదలైన ఎలక్ట్రానిక్ పరికరాలలో అపరిచితులు, ప్రత్యర్థుల బారి నుండి సమాచారాన్ని కాపాడుకోవడానికి "పాస్‌వర్డ్" ఉంటాయి. అలాగే ఇస్లాంలో కూడా ఒక పాస్‌వర్డ్ ఉంది. దానిపేరు.....సలాం (4:86).

74. యూసుఫ్ అధ్యాయం (సూరా) కాకుండా ఇతర అధ్యాయాలలో యూసుఫ్ ప్రవక్త (అలై) పేరు ఈ సూక్తుల్లో వచ్చింది.....(6:84, 40:34).

75. మానవసృష్టి ప్రారంభం నుండి ఇప్పటి వరకు ప్రభవించిన మొత్తం దైవప్రవక్తలు...... 1,24,000 మంది.

76. బహుదైవారాధకులు ఆరాధించే మిథ్యాదైవాల్ని దూషించవద్దని ఉన్న దైవాజ్ఞ..(6:108)

77. "ఆ తర్వాత అనర్హులు, అయోగ్యులు వారికి వారసులై పోయారు. వారు నమాజ్‌ని వదిలేసి మనోవాంఛలకు బానిసలై పోయారు. త్వరలోనే వారు తమ మార్గభ్రష్టత్వానికి తగిన శిక్ష అనుభవిస్తారు" అనే సూక్తి ఎక్కడ ఉంది?....... (19:59)

78. "దేవుని దాసులలో జ్ఞానులు మాత్రమే (ఈప్రకృతి యదార్థాలు గమనించి) దేవునికి భయపడతారు" అనే సూక్తి ఉన్న సూరా.... (35:28)

79. పరిమాణం రీత్యా మొత్తం ఖుర్‌ఆన్‌ని 30 పారాలు (కాండాలు)గా విభజించడం జరిగింది. మొత్తం 114 సూరాలలో సగం (57) సూరాలు ఇన్ని పారాలు అవుతాయి. ....27 పారాలు కాండాలు. (మిగిలిన సగం సూరాలు 3 పారాలు మాత్రమే.)

2. సంక్షిప్త సమాచారం (రెండవ భాగం)

1. అగోచరాలు:– మానవుని జ్ఞానేంద్రియాలకు, అతని వైజ్ఞానిక పరిశోధనలకు సైతం అంతుచిక్కని విషయాలు కూడా కొన్ని ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు, ఈ విశ్వాన్ని సృష్టించి దాన్ని క్రమబద్ధంగా నడిపిస్తున్న దేవుడు, విశ్వనిర్వహణ కోసం ఆయన నియమించిన దైవదూతలు, మరణానంతర పరిస్థితులు, స్వర్గనరకాలు మొదలైనవి. వీటినే అగోచరాలు లేక అతీంద్రియాలు (గైబ్) అంటారు. సృష్టికర్త ఉనికిని సూచించే, ఆయన ఏకేశ్వరత్వాన్ని చాటిచెప్పే నిదర్శనాలు ఈవిశ్వంలో ఎన్నో ఉన్నాయి. హృదయచక్షువులు ఉన్నవారు వాటిని పరిశీలించి ఆ ఏకేశ్వరుని ఆస్తిత్వాన్ని, ఆయన శక్తిసామర్థ్యాలను గుర్తిస్తారు. మిగిలిన అతీంద్రియ విషయాలు ఆయన నియమించిన దైవప్రవక్తల ద్వారా మాత్రమే తెలుస్తాయి.

దైవప్రవక్తలు మానవుల మధ్యనే పవిత్ర జీవితం గడిపినవారై ఉంటారు. అంతిమ దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సల్లం) సచ్ఛరిత ఆయన సమకాలిన అరబ్ ప్రజల ముందు తెరచిన పుస్తకమే. ఆయన జీవిత చరిత్ర ప్రామాణిక ఒనరుల ద్వారా సంకలనమయి ఈనాటికీ సురక్షితంగా ఉంది. అందువల్ల అగోచరాలకు సంబంధించి ఆ మహనీయుడు బోధించిన విషయాల్ని విశ్వసించగలిగే సుగుణం, సద్బుద్ధి మాత్రమే కావలసి వుంటుంది. అలాంటి సుగుణవంతులు, సహృదయులకు మాత్రమే సన్మార్గం ప్రాప్తమవుతుందని, అలాంటి వారే మోక్షం పొందగలరని దేవుడు తన అంతిమగ్రంథం ఖుర్‌ఆన్ ప్రారంభంలోనే స్పష్టంగా తెలియజేశాడు. (2:1–5)

2. అజీజ్ మిస్ర్:– అత్యున్నతమైన హోదా, అధికారం కలిగిన వ్యక్తిని అజీజ్ అంటారు. అజీజ్ మిస్ర్ అంటే ఈజిప్టు రాజ్యంలో మంత్రిపదవో లేదా మరేదైనా గొప్ప పదవో గల వ్యక్తి అని అర్థం. 12వ అధ్యాంలో అజీజ్ అనే పదం రెండుచోట్ల వచ్చింది. ఒకటి, దైవప్రక్త యూసుఫ్ (అలై) అధికారంలోకి రాకమునుపు రాజు దగ్గర గొప్ప హోదా, అంతస్థులు కలిగిన వ్యక్తి కోసం ఉపయోగించబడింది. ఇతని అసలు పేరేమిటో ఖుర్‌ఆన్ ప్రస్తావించలేదు. బైబిల్‌లో ఇతని పేరు ఫాతీఫార్ అని ఉంది. రెండు, యూసుఫ్ (అలైహి) అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత ఆయన కోసం కూడా ఈ పదం ప్రయోగించబడింది. (12:51,78)

3. అగడ్త బాధితులు:– మతదురహంకారులైన రాజులు ఇతర మతస్థులపై దుర్భర హింసాకాండ జరిపి వేలాదిమందిని చంపడం గురించి చరిత్రలో అనేక సంఘటనలు జరిగాయి. వాటిలో ముఖ్యమైన మూడు సంఘటనలను ఖుర్‌ఆన్ 85వ అధ్యాయం (ఆకాశ బురుజులు)కు రాసిన పాదసూచకలో పేర్కొనబడ్డాయి చూడండి.

4. అదృశ్య గూఢచారులు:– పిల్లి కళ్ళు మూసుకొని పాలు తాగుతూ తనను ఎవరూ చూడటంలేదని అనుకుంటుందట. పిల్లి సంగతెందుకు? మనుషులు మాత్రం తక్కువ తిన్నారా? నేర ప్రవృత్తి గలవారు మనలో ఎంతమంది లేరూ? తమను పట్టుకునే పోలీసులు ఎవరూ లేరన్న ధీమాతో, అసలు తమను నిలదీసేవారే ఎవరూ ఉండరన్న దుస్సాహసంతో అనేక మంది నేరాల మీద నేరాలు చేస్తుంటారు. కాని అదృశ్య గూఢచారులుగా పరలోక పోలీసులు అనుక్షణం మానవుల్ని వెన్నంటి ఉంటూ, వారు చేసే ప్రతి పనినీ, పలికే ప్రతి పలుకునూ ఎప్పటికప్పుడు రికార్డు చేస్తున్నారని ఇస్లాం చెబుతోంది. వారినే దివ్యఖుర్‌ఆన్ “కిరామన్ కాతిబీన్” అని పేర్కొన్నది. (82:10–12 సూక్తులు చూడండి.)

5. అన్సార్ (నసారా):– అంటే ‘సహాయకులు’ అని శాబ్దికభావం. ఈసా ప్రవక్త (అలై) తన అనుచరుల్ని ఉద్దేశించి ‘మన్ అన్సారీ ఇలల్లాహ్’ (దైవమార్గంలో నాకు సహాయపడేవారు మీలో ఎవరైనా వున్నారా?) అని అడిగినప్పుడు ‘నహ్‌ను అన్సారుల్లాహ్’ (మేము దేవుని మార్గంలో మీకు సహాయకులం) అని హవారీలు సమాధానమిచ్చారు (3:52,5:14). ఇది ఈసా (అలై) స్వస్థలం అయిన ‘నాసిరా’ అనే పదం నుండి పుట్టిందని నేటి క్రైస్తవులంటారు. ఖుర్‌ఆన్ దీన్ని ఖండిస్తోంది. ఈసాప్రవక్త (అలై) కూడా గత ప్రవక్తలు బోధించిన ఇస్లాం ధర్మాన్నే బోధించారు. ఆయన తన అనుచరులకు ముస్లిమ్‌లనే పేరు పెట్టారు. మసీహి, ఈసాయీ, నస్రానీ వగైరా పేర్లను యూదులు ఆ తర్వాతి కాలంలో ఆ మతవర్గం వారిని అపహాస్యం చేయడానికి ప్రయోగించేవారు. చివరికి అదే వారికి శాశ్వత పేర్లయ్యాయి. అదేవిధంగా క్రైస్తవులు అనే పదం కూడా క్రీస్తు నుండి తీసి పెట్టుకున్నారు.

6. ఆదం (అలై):– మొట్టమొదటి మానవుడు. ఈయన సంతతి నుండే మానవాళి ప్రపంచమంతటా విస్తరించింది. మానవుడు అనేక రకాలుగా పరిణామం చెందుతూ వానర సంతతి నుండి ప్రస్తుతరూపం సంతరించుకున్నాడన్న డార్విన్ జీవపరిణామ సిద్ధాంతం ఖుర్‌ఆన్‌కు విరుద్ధమైనది. (చూడండి–2:30–39). దేవుడు ఆదం(అలై)ని సృష్టించిన తర్వాత ఆయనకు తోడుగా హవ్వా (అలై)ని కూడా సృష్టించాడు. వీరిద్దరి నుండి మానవ సంతతి ఉద్భవించింది. ఆదం (అలై) మొట్టమొదటి దైవప్రవక్త కూడా.

7. ఆద్ జాతి:– ఇది అరేబియాకు చెందిన అతిపురాతన జాతి. నూహ్ ప్రవక్త (అలైహి), ఆయన అనుచరుల సంతతుల నుండి ఆవిర్భవించింది. క్రీస్తుపూర్వం 1800–2000 మధ్య కాలంలో ఈ జాతి మహా వైభవంగా మనుగడ సాగించినట్లు తెలుస్తోంది. దేవుడు ఈ జాతిప్రజలకు అన్నివిధాల భోగభాగ్యాలు ప్రసాదించాడు. అయితే వీరు నూహ్ (అలైహి) బోధనలను విస్మరించి క్రమంగా విగ్రహారాధనకు లోనయ్యారు. అందువల్ల దేవుడు వారి మార్గదర్శనం కోసం హూద్ ప్రవక్త (అలైహి)ను ప్రభవింపజేశాడు. కాని వారాయన్ని తిరస్కరించి నాశనమయ్యారు. కొందరు మాత్రమే విశ్వసించారు. దక్షిణ అరేబియాలోని యమన్, యమామల మధ్య వున్న ‘అహ్‌ఖాఫ్’ ప్రాంతం వీరి జన్మస్థలం.

క్రీ.శ.1837లో జేమ్స్. ఆర్. వేల్సటడ్ అనే ఆంగ్లేయ నౌకాధికారికి ‘హిసిన్ గురాద్’ కనుమలో ఓ పురాతన శిలాశాసనం దొరికింది. ఇది క్రీ.పూ.1800 నాటిదని తెలుస్తోంది. పురావస్తుశాస్త్ర నిపుణులు ఈ శిలాశాసనంలోని వ్రాతకు ఈ విధంగా అర్థం చెప్పారు: “మేమీ కోటలో ఓ సుదీర్ఘ కాలం ఎలాంటి దుస్థితి, ఇబ్బందులు లేకుండా ఎంతో సుఖంగా జీవించాము. మా కాల్వలు ఎల్లప్పుడూ నదీ జలాలతో నిండి వుండేవి......మా పాలకులు ఎలాంటి చెడు తలంపులకు తావిచ్చేవారు కాదు. చెడులు, కల్లోలాల పట్ల కఠినంగా వ్యవహరించేవారు. వారు మమ్మల్ని హూద్ ప్రవక్త తెచ్చిన ధర్మశాస్త్రం ప్రకారం ధర్మయుక్తంగా పరిపాలిస్తుండేవారు. మంచి తీర్పులు ఒక పుస్తకంలో నమోదు అవుతుండేవి. మేము దేవుని మహిమల్ని, మరణానంతరం తిరిగి బ్రతికించబడే విషయాన్ని నమ్మేవాళ్ళం” (తఫ్‌హీముల్ ఖుర్‌ఆన్ రెండవభాగం నుండి సేకరణ)

8. ఆయాత్:– ఇది ‘ఆయత్’కు బహువచనం. ఖుర్‌ఆన్‌లోని ప్రతి అధ్యాయం (సూరా) లో వుండే సూక్తులను ఆయాత్ అంటారు. ఖుర్‌ఆన్ సూక్తులేగాక విశ్వవ్యవస్థలో, ప్రకృతిలో, సృష్టి వైచిత్రిలో దేవుని అస్తిత్వాన్ని, ఆయన ఏకత్వాన్ని, శక్తిసామర్థ్యాలను మౌనంగా చాటి చెప్పే అనేక సూచనలు, మహిమలు, నిదర్శనాలను కూడా ఆయాత్ అంటారు. ఖుర్‌ఆన్‌లో

కొన్ని చోట్ల ఆయాత్ అనే పదాన్ని సూక్తులు. దైవవచనాలు అనే భావంలో ప్రయోగించబడితే; మరికొన్ని చోట్ల సూచనలు, మహిమలు, నిదర్శనాలు అనే అర్థంలో కూడా ప్రయోగించ బడింది. ఇంకా కొన్నిచోట్ల ఈ రెండు అర్థాలు స్ఫురించేలా కూడా ఈ పదం ప్రయోగించ బడింది. సందర్భానుసారం దీన్ని అర్థం చేసుకోవలసి వుంటుంది.

9. ఇద్రీస్ (అలైహి):- కొందరు ధర్మవేత్తల అభిప్రాయం ప్రకారం ఈయన నూహ్‌ప్రవక్త (అలై)కు పూర్వం వచ్చిన దైవప్రవక్త అని తెలుస్తోంది. బైబిల్ పాత నిబంధనం, ఆదికాండం 21-24 సూక్తులలో 'హనోక్' పేరుతో ప్రస్తావించబడిన వ్యక్తి ఇద్రీస్ ప్రవక్తేనని ముస్లిం పండితుల అభిప్రాయం. "హనోకు మూడువందల యేండ్లు దేవునితో నడిచెనని....తరువాత దేవుడతనిని తీసికొని పోయెను గనుక అతడు లేకపోయెన"ని బైబిల్ చెబుతోంది

యూదుల మతగ్రంథం "తల్మూద్"లో హనోక్ ప్రజలకు దూరంగా నిష్ఠాగరిష్ఠుడయి ఏకాంతజీవితం గడుపుతుంటే, ఒక దైవప్రవక్త వచ్చి ఏకాంత కుహురం నుండి బయటికొచ్చి ప్రజలకు సన్మార్గం చూపమని ఉపదేశించాడని, దాంతో ఆయన ప్రజలను అనేక చోట్ల సమీకరించి సద్బోధ చేశాడని, ప్రజలు ఆయనకు విధేయులై పోయారని వుంది. ఆయన మానవ సంతతిని 353 ఏండ్లు పాలించాడని, ఎంతో న్యాయవంతంగా పాలన చేశాడని, ఆయన పాలనలో దేవుడు ధరణిపై తన కారుణ్యానుగ్రహాలు కురిపించాడని కూడా తల్మూద్ వివరించింది. అయితే ఆయన చివరికి తీవ్రమైన ఓ సుడిగాలి ద్వారా అగ్నిరథమెక్కి, గుర్రాలతో సహా ఆకాశంలోకి అధిరోహించాడని ఓ కట్టుకథ కూడా ప్రచారంలో ఉంది.

10. ఇన్జీల్:- ఇది ఈసాప్రవక్త (అలైహి)పై అవతరించిన దైవగ్రంథం. ఈ గ్రంథం రెండువేల సంవత్సరాల క్రితం ఆనాడు పాలస్తీనా ప్రజలు మాట్లాడుకునే 'సిరియక్' భాషలో అవతరించి వుండవచ్చని తెలుస్తోంది. హెబ్రూభాష దానికి రెండు మూడు వందల యేండ్లకు పూర్వమే అంతరించిపోయింది. ఈనాటి బైబిల్ ఈసా (అలైహి), ఆయన అనుచరుల నిష్క్రమణ తరువాత క్రీ.శ. 80-120 మధ్యకాలంలో వ్రాయబడింది. అప్పుడు ఈసాప్రవక్త బోధనలను సేకరించడానికి వెళ్ళిన క్రైస్తవ పండితులు, వాటిని సిరియక్ భాష మాట్లాడే క్రైస్తవ ప్రజల నోట విని గ్రీకుభాషలో వ్రాసుకున్నారు.

అయితే ఆనాడు గ్రీకుభాషలో వ్రాయబడిన బైబిల్ అసలు ప్రతి కూడా ఈనాడు లేకుండా పోయింది. దాని అనువాదాలు, ఆ అనువాదాల అనువాదాలు మాత్రమే ఇప్పుడున్నాయి. అవి కూడా ఎన్నో మార్పులకు, చేర్పులకు గురయిపోయాయి. పైగా ప్రస్తుత బైబిల్‌లో ఈసా (అలై) నిష్క్రమణ తర్వాత జరిగినసంఘటనలు, ఆయన అనుచరులని చెప్పబడేవారి మాటలు కూడా చోటు చేసుకున్నాయి. ఇన్జీల్ అనువాదం సైతం ఇంతగా మార్పులకు, చేర్పులకు గురికావడం వల్లనే దేవుడు తన వాణిని తిరిగి ఖుర్‌ఆన్ రూపంలో అవతరింపజేశాడు.

11. ఇబ్రాహీం సంతతి:- యూదులు, క్రైస్తవులు, ముస్లింలకు మూలపురుషుడు ఇబ్రాహీం ప్రవక్తే (అలై). బైబిల్ ప్రకారం ఆయనకు 86 ఏండ్ల వయస్సులో రెండవభార్య హాజిరా (రజి) ద్వారా ఇస్మాయీల్ ప్రవక్త (అలై), 100 ఏండ్ల వయస్సులో మొదటిభార్య సారా (రజి) ద్వారా ఇస్‌హాఖ్ ప్రవక్త (అలై) పుట్టారు. ఇస్మాయీల్ ప్రవక్త (అలై) సంతతి నుండి అరబ్బు తెగలు ఆవిర్భవించాయి. ఈ తెగలప్రజలు అంతిమ దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సల్లం) కాలంలో ఇస్లాం స్వీకరించి ముస్లిములయి పోయారు.

రెండవ కుమారుడు ఇస్‌హాఖ్ సంతతి నుండి యూదులు, క్రైస్తవులు జన్మించారు.

ఇస్‌హాఖ్ (అలై) సంతతిలో యాఖూబ్ (అలై), యూసుఫ్ (అలై), మూసా (అలై), దావూద్ (అలై), సులైమాన్ (అలై), యహ్యా (అలై), ఈసా (అలై) వగైరా అనేకమంది ప్రవక్తలు ఉద్భవించారు. ఇబ్రాహీం ప్రవక్త (అలై), ఆయన సంతతికి చెందిన ఇతర ప్రవక్తలందరూ ఇస్లాం ధర్మం గురించే ప్రజలకు బోధించారు. అయితే అరబ్ బహుదైవారాధకులు తమ తాత ముత్తాతల దురాచారాలను వదలి అంతిమ దైవగ్రంథమైన ఖుర్‌ఆన్‌ని విశ్వసించి ఇస్లాం స్వీకరిస్తే, యూదులు, క్రైస్తవులు మాత్రం తమ ప్రవక్తలు బోధించిన దైవాజ్ఞలను తారుమారు చేసుకొని, ప్రక్షిప్తాలకు నిక్షిప్తాలకు గురైన గతగ్రంథాలనే పట్టుకు వ్రేలాడుతున్నారు.

12. ఇమ్రాన్:- ఈయన మూసా, హారూన్ ప్రవక్తల తండ్రి. ఈసాప్రవక్త తల్లి అయిన హజ్రత్ మర్యం (అలై) తండ్రి పేరు కూడా ఇమ్రానే. బహుశా మొదట ప్రస్తావించబడిన ఇమ్రాన్ సంతతిలోనే ఈ రెండవ ఇమ్రాన్ కూడా పుట్టి వుండవచ్చని కొందరు ఖుర్‌ఆన్ వ్యాఖ్యానకర్తలు అభిప్రాయపడ్డారు. ఖుర్‌ఆన్ (3:35 సూక్తి)లో మర్యం (అలై)కు జన్మనిచ్చిన స్త్రీని "ఇమ్రాన్ స్త్రీ" అని పేర్కొనడం జరిగింది. ఇమ్రాన్ స్త్రీ అంటే ఇమ్రాన్ భార్య కావచ్చు లేదా ఇమ్రాన్ వంశపు స్త్రీ కూడా కావచ్చు.

13. ఇల్యాస్:- ఈయన యూదులకు సన్మార్గం చూపడానికి ప్రభవించిన దైవప్రవక్త. ఖుర్‌ఆన్‌లో రెండు చోట్ల (6:85,37:123) మాత్రమే ఈయన ప్రస్తావన వచ్చింది. కాని వివరాలు లేవు. చరిత్రకారుల పరిశోధన ప్రకారం ఈయన క్రీ.పూ. 875-850 మధ్య కాలంలో జీవించి ఉన్నట్లు తెలుస్తోంది. బైబిల్‌లో ఈయన పేరు ఏలియా అని వుంది.

బైబిల్ కథనం ప్రకారం సులైమాన్ ప్రవక్త (అలై) చనిపోయిన తరువాత ఆయన కొడుకు రహుబామ్ అయోగ్యత వల్ల యూదుల సామ్రాజ్యం రెండు ముక్కలయింది. బైతిల్ మఖ్దిస్ (జెరూసలేం)తో పాటు దక్షిణ పాలస్తీనా భూభాగం ఒక రాజ్యంగా ఏర్పడితే, ఉత్తర పాలస్తీనా భూభాగం ఇస్రాయీల్ పేరుతో మరో రాజ్యంగా ఏర్పడింది. ఈ రెండు రాజ్యాలు నైతికంగా, ధార్మికంగా క్రమేణా దిగజారిపోయాయి. ముఖ్యంగా ఇస్రాయీల్‌రాజు బహుదైవారాధకురాలయిన సైదా (లెబనాన్ రాజు కుమార్తె)ను వివాహమాడిన తరువాత అతని రాజ్యం మరింత దిగజారిపోయింది. విగ్రహారాధన ఎక్కువైపోయింది. ప్రజలు 'బాల్' విగ్రహాన్ని ఆరాధించడం, దాని పేరుతో జంతుబలులు ఇవ్వడం ప్రారంభించారు.

ఆ కాలంలోనే హజ్రత్ ఇల్యాస్ (అలై) దైవప్రవక్తగా ప్రభవించి విగ్రహారాధనకు, ఇతర చెడులకు వ్యతిరేకంగా ప్రచారం ప్రారంభించారు. ఇస్రాయీల్ రాజును తీవ్రంగా హెచ్చరిస్తూ "నీ పాపాల మూలంగా ఇప్పుడు ఇస్రాయీల్ దేశంలో వర్షం కురవదు. కనీసం మంచు కూడా కురవదు" అని శపించారు ఆయన. ఈ శాపం ఫలితంగా మూడున్నర సంవత్సరాల దాకా వర్షం కురవలేదు. అప్పుడు ఇస్రాయీల్ రాజు దిగివచ్చి ఈ దుస్థితి నుండి కాపాడమని ఇల్యాస్ ప్రవక్త (అలై)ను ప్రాధేయపడ్డాడు.

అయితే హజ్రత్ ఇల్యాస్ (అలైహి) బాల్ దేవత, విశ్వప్రభువయిన యెహోవాలలో ఎవరు నిజదేవుడో నిరూపించడానికి బహిరంగ జనసమూహాన్ని ఏర్పాటు చేయించారు. ఈ ప్రదర్శనలో 850 మంది బాల్ దేవత పూజారులు పాల్గొన్నారు. బాల్ దేవత పేరుతో దాని పూజారులు, విశ్వప్రభువు పేరుతో ఇల్యాస్ ప్రవక్త (అలైహి) జంతుబలి ఇవ్వాలని, ఈ రెండు బలులలో ఆకాశం నుండి దైవాగ్ని వచ్చి ఎవరి బలిదానాన్ని భస్మీపటలం చేసి స్వీకరిస్తుందో వారు గెలిచినట్లని నిర్ణయమయింది.

చివరికి ఈ పోటీలో బాల్ పూజారులు ఓడిపోయారు. ఆకాశం నుండి వచ్చిన దైవాగ్ని ఇల్యాస్ (అలై) సమర్పించిన పశువునే కాల్చివేసింది. ఇలా విశ్వప్రభువయిన యెహోవాయే నిజదేవుడని, ఆరాధ్యనీయుడని ఇస్రాయీల్ ప్రజలందరి ముందు రుజువయింది. నిర్ణీత షరతుల్లో ఓడిపోయిన వారిని హతమార్చాలని కూడా ఉంది. దాని ప్రకారం బాల్‌దేవత పూజారులందర్నీ హతమార్చడం జరిగింది. ఆ తర్వాత ఇల్యాస్ (అలై) వర్షం కోసం దైవాన్ని ప్రార్థించారు. దాంతో ఇస్రాయీల్ రాజ్యమంతటా విస్తారంగా వర్షం కురిసింది.

కాని ఇంతటి గొప్ప మహత్యం చూసినప్పటికీ ఇస్రాయీల్‌రాజు బహుదైవారాధకురాలైన తన భార్య వల నుండి బయటపడలేక పోయాడు. పైగా అతని భార్య ఈ మహిమ చూసిన తర్వాత ఇల్యాస్ (అలై)కు బద్ధశత్రువయి పోయింది. బాల్ పూజారులు ఎలా చంపబడ్డారో ఇల్యాస్‌ని కూడా అలా చంపడం జరుగుతుందని ఆమె ప్రమాణం చేసి మరీ ప్రకటించింది. దాంతో ఇల్యాస్ (అలై) ఇక ఇస్రాయీల్ రాజ్యంలో ఉండటం వల్ల ప్రయోజనం లేదని భావించి, అక్కడ్నుంచి వేరే చోటికి తరలిపోయారు.

ఆ కాలంలోనే యూదసామ్రాజ్యం రాజు ఇస్రాయీల్ రాజు కుమార్తెను వివాహమాడాడు. ఆమె ద్వారా యూదరాజ్యంలో కూడా బహుదైవారాధన వ్యాపించింది. అందువల్ల ఇల్యాస్ (అలై) అక్కడ కూడా ధర్మప్రచారం చేసి ప్రజలను ఏకేశ్వరోపాసన వైపు మరలించడానికి కృషి చేశారు. ఆయన యూద రాజుక్కూడా హితోపదేశం చేశారు. కాని యూద రాజుకు ప్రవక్త హితవులు చెవికెక్క లేదు. చివరికి ఇల్యాస్ (అలై) అతడ్ని తీవ్రంగా శపించారు. ఈ శాపం ఫలితంగా మొదట యూదరాజ్యంపై శత్రుసైన్యాలు దాడులు చేసి సర్వనాశనం చేశాయి. వారతని భార్యల్ని కూడా బంధించి తీసికెళ్ళారు. ఆ తరువాత యూదరాజు భయంకరమయిన అజీర్ణ వ్యాధితో చనిపోతాడు.

ఈ సంఘటన జరిగిన కొన్నేళ్ళ తరువాత ఇల్యాస్ (అలై) మళ్ళీ ఇస్రాయీల్ రాజ్యానికి వెళ్ళి ధర్మప్రచారం చేస్తారు. ఆ తరువాత వచ్చిన ఇస్రాయీల్ రాజుక్కూడా హితోపదేశం చేస్తారు. కాని ఆ రాజవంశంలో పేరుకుపోయిన చెడులు ఏమాత్రం తొలగిపోలేదు. దాంతో ఆ వంశాన్ని కూడా శపించడం, అది సర్వనాశనమయి పోవడం జరిగాయి. ఆ తరువాత దేవుడు ఆయన్ని తన దగ్గరికి పిలుచుకున్నాడు.

యూదులు హజ్రత్ ఇల్యాస్ (అలై)ని ఆయన జీవించి ఉన్నప్పుడు ఎంతగా వేధించారో, ఆ తరువాత ఆయన్ని అంతగా అభిమానించడం మొదలెట్టారు. వారు ఇల్యాస్ (అలై)ని మూసా (అలై) కంటే గొప్పప్రవక్తగా భావించారు. అంతేకాదు, దేవుడు ఆయన్ని ఓ సుడిగాలి ద్వారా సజీవంగా, సశరీరంగా ఆకాశంలోకి ఎత్తుకున్నాడని, తరువాత ఆయన మళ్ళీ భూలోకానికి తిరిగివస్తారని కూడా వారు నమ్ముతున్నారు.

(తఫ్హీముల్ ఖుర్ఆన్ ఆధారంగా. మరికొన్ని వివరాల కోసం 37:130 సూక్తికి రాసిన పాదసూచిక చూడండి.)

14. ఇస్రాయీల్:- ఇది యాఖూబ్ ప్రవక్త (అలైహి)కు దేవుడు ప్రసాదించిన బిరుదు. హజ్రత్ యాఖూబ్ (అలై) ఇస్హాఖ్ ప్రవక్త (అలై) కుమారుడు, ఇబ్రాహీం ప్రవక్త (అలై) మనుమడు. యాఖూబ్ సంతతినే బనీఇస్రాయీల్ (ఇస్రాయీల్ సంతతి) అని అంటారు. ఇస్రాయీల్ సంతతి ప్రజలను యూదులని కూడా అంటారు.

ఇస్రాయీల్ అంటే అసలు "అబ్దుల్లా" (దైవదాసుడు) అని అర్థం. అయితే యూదులు

తమ స్వయంకృత మతవిశ్వాసాలకు అనుగుణంగా దీని భావాన్ని కూడా మార్చివేశారు. యూదుల మత విశ్వాసం ప్రకారం వారి మూలపురుషుడైన హజ్రత్ యాఖూబ్ (అలైహి) ఓరోజు రాత్రంతా దేవునితో కుస్తీపట్లు మల్లయుద్ధం చేశారు. దేవుడు హజ్రత్ యాఖూబ్‌తో తెల్లవారేదాకా తలపడినప్పటికీ ఆయన్ని ఓడించలేక పోయాడట! చివరికి దేవుడు "ఇక నన్ను వెళ్ళిపోనివ్వు" అని అంటే, "నీవు నాకు శుభం ప్రసాదించనంత వరకు నేను నిన్ను వదలి పెట్టను" అని యాఖూబ్ (అలైహి) అన్నారు. అప్పుడు దేవుడు "నీ పేరేమిటి?" అని అడిగితే, "నా పేరు యాఖూబ్" అని ఆయన అన్నారు. "అయితే ఇకముందు నీ పేరు యాఖూబ్ కాదు, ఇస్రాయీల్ అవుతుంది. ఎందుకంటే నీవు దేవునితో, ప్రజలతో తలపడి విజయం సాధించావు" అని దేవుడు చెప్పాడట!!

'జీవిష్ పబ్లికేషన్ సొసైటీ ఆఫ్ అమెరికా'చే 1954లో ప్రచురించబడిన "ది హోలి స్క్రిప్చర్" అనే గ్రంథంలో ఈ వివరాలు చూడవచ్చు. బైబిల్‌లో కూడా ఈ కథ ఉంది. యూదుల మతగ్రంథం అథఃసూచికలో ఇస్రాయీల్ అంటే "దేవునితో తలపడేవాడు" అని అర్థం ఉంది. 'సైక్లోపీడియా ఆఫ్ బిబ్లికల్ లిటరేచర్' అనే గ్రంథంలో క్రైస్తవ పండితులు ఇస్రాయీల్ అంటే "దేవునితో మల్లయుద్ధం చేసేవాడు" అని నిర్వచించారు.

ఇలాంటి మతవిశ్వాసాలు కలిగివుండటం వల్లనే యూదులు తమ మనోవాంఛలకు వ్యతిరేకమైన బోధనలు తెచ్చిన ప్రవక్తల్ని తిరస్కరించడమే గాక వారిలో కొందరిని సంహరించారు కూడా (ఖుర్ఆన్-2:87). పైగా తాము చేసిన ఈ నిర్వాకాన్ని కప్పిపుచ్చుకుండా కాలర్ ఎగరేసి మరీ "మేము దైవప్రవక్త, మర్యం కుమారుడయిన ఈసా మసీహ్‌ని హతమార్చాం" అని కూడా చెప్పుకున్నారు గర్వంగా (ఖుర్ఆన్-4:158). ఇలాంటి స్వభావంగల జాతిప్రజలు అంతిమ దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (స)ను, పైగా తమ జాతిలో గాకుండా తాము నిరక్షర కుక్షులని తెగిడే అరబ్బులలో ప్రభవించిన దైవప్రవక్తను ఎలా విశ్వసిస్తారు?

15. ఈమాన్ (విశ్వాసం):-ఏ మతానికైనా పునాది విశ్వాసమే. ముస్లిమేతర మతస్థులు తమ తమ మతప్రవక్తలను, మతగ్రంథాలను మాత్రమే విశ్వసిస్తారు. ముస్లింలు తమ మత విశ్వాసం ప్రకారం యావత్తు మత ప్రవక్తలను, యావత్తు మతగ్రంథాలను విశ్వసిస్తారు. దేవుడ్ని, పరలోకాన్ని, ఆయన దూతలను, ప్రవక్తలను విశ్వసించడంతో పాటు గత ప్రవక్తలను, గత దైవగ్రంథాలను కూడా విశ్వసించినవారే మోక్షానికి అర్హులని ఖుర్ఆన్ చెబుతోంది. అయితే గతప్రవక్తలలో ఆదం, నూహ్, ఇబ్రాహీం, యాఖూబ్, మూసా, ఈసా తదితర కొంతమంది దైవప్రవక్తల (అలైహి)ను మాత్రమే ఖుర్ఆన్ ప్రస్తావించింది. అలాగే తౌరాత్, జబ్బూర్, ఇన్జీల్ వంటి కొన్ని దైవగ్రంథాల పేర్లనే పేర్కొన్నది.

అందువల్ల ఆయా దైవప్రవక్తలను, ఆయా దైవగ్రంథాలను మాత్రమే నూరు శాతం దైవప్రోక్త గ్రంథాలని ముస్లింలు విశ్వసిస్తారు. ఖుర్ఆన్‌లో ప్రస్తావించబడని దైవప్రవక్తలు, దివ్యగ్రంథాల విషయంలో వారు మౌనం పాటిస్తారు. అంటే రాముడు, కృష్ణుడు, బుద్ధుడు వంటి మహాపురుషుల్ని; గీతా, వేదాలు, జందవిస్తాలాంటి మతగ్రంథాలను ముస్లింలు విశ్వసించనూ లేరు, తిరస్కరించనూ లేరన్నమాట. పోతే తౌరాత్, జబ్బూర్, ఇన్జీల్ గ్రంథాలు ఈనాడు ఎన్నో ప్రక్షిప్తాలకు, నిక్షిప్తాలకు గురయి వాటి అసలు రూపాల్లో లేనందున వాటి బోధనల్ని ముస్లింలు యథాతథంగా విశ్వసించడానికి, ఆచరించడానికి వీలులేకుండా పోయాయి. ఇవీ గత దైవగ్రంథాల పట్ల ముస్లింల విశ్వాసాలు.

16. ఈలా:- ఎవరైనా ఒకవ్యక్తి తన భార్యతో "నేను నీతో (ఎన్నటికీ లేదా ఆరేడు నెలల దాకా) సంభోగించను" అని ప్రమాణం చేయడాన్ని లేక నిర్ణయించుకోవడాన్ని షరీఅత్ పరి భాషలో 'ఈలా' అంటారు. అలాంటి వ్యక్తికి నాలుగు నెలల గడువు ఉంటుంది. ఈ గడువులోగా అతను తన భార్యతో తిరిగి లైంగిక సంబంధం పెట్టుకోవలసి ఉంటుంది. దీనికి ముందు అతను పాపపరిహారం కూడా చెల్లించవలసి ఉంటుంది. పాపపరిహారంగా పదిమంది పేదలకు అన్నదానం చేయాలి లేదా బట్టలు ఇవ్వాలి లేదా మూడు రోజులు ఉపవాసం పాటించాలి. (5:89)

ఈ గడువు దాటినా అతను తనభార్యను కలుసుకోకపోతే ఆ చర్య విడాకులకు దారి తీస్తుంది. అంటే ఇద్దరిమధ్య వివాహబంధం తెగిపోతుంది. అతను పశ్చాత్తాపంచెంది తిరిగి ఆమెతో సంసారం చేయాలంటే కొత్తగా ఆమెను వివాహమాడవలసి ఉంటుంది. (2:226)

పోతే భార్యను వదిలించుకోవడానికి ఆనాటి అరబ్బులు "నీవు నాకు తల్లి వంటి దానవు" అంటారు. దీనిని **"జిహార్"** అంటారు. జిహార్ గురించి వివరాల కోసం 58వ అధ్యాయం (ముజాదల), 1-4 సూక్తులు, వాటి పాదసూచిక చూడండి.)

17. ఈసా మసీహ్:- ఈయన ఇస్రాయీల్‌సంతతి ప్రజల మార్గదర్శనం కోసం వచ్చిన దైవప్రవక్త (అలై). హజ్రత్ మర్యం (అలై) కుమారుడు. ఈయనపై ఇన్జీల్ గ్రంథం అవతరిం చింది. యూదులు ముగ్గురు దైవప్రవక్తల కోసం ఎదురుచూస్తున్న కాలంలో యహ్యా ప్రవక్త (అలై) వారి ముందుకొచ్చారు. వారప్పుడు "నీవు మసీహ్ (క్రీస్తు)వా? ఏలియా (ఇల్యాస్)వా? లేక ఆ ప్రవక్త (ముహమ్మద్)వా?"అని అడిగి "ఆ ముగ్గురిలో నీవు ఎవరూ కానప్పుడు బాప్తిజం ఎందుకు చేయిస్తున్నావు?" అనడిగారు (బైబిల్ కొత్తనిబంధన, యోహాన్ సువార్త. 1:19-26 చూడండి). అయితే తాము ఎదురుచూస్తున్న ముగ్గురిలో ఒకరైన ఈసా(మసీహ్) రకరకాల మహిమలు చూపుతూ దైవసందేశం అందజేయడానికి వస్తే, వారాయన్ని మాంత్రి కుడని తిరస్కరించారు (ఖుర్‌ఆన్.3:48-51 సూక్తులు చూడండి). బలహీనవర్గాలకు చెందిన కొందరు యూదేతరులు (పండితుల అభిప్రాయం ప్రకారం- రజకులు) ఈసా ప్రవక్త (అలై) ను విశ్వసించి ముస్లిములై పోయారు. (ఖుర్‌ఆన్ /3:52-53 సూక్తులు చూడండి).

దైవప్రవక్తలు విగ్రహారాధన, బహుదైవారాధనలకు వ్యతిరేకంగా ప్రజల్ని ఏకేశ్వరోపాసన వైపు పిలువడమే గాకుండా వారిలో చోటుచేసుకున్న నైతిక, సామాజిక రుగ్మతలను కూడా ఎండగట్టే వారు. ఈసాప్రవక్త (అలై) కూడా ఈపనే చేశారు. నైతిక, సామాజిక రుగ్మతలలో పీకలదాకా కూరుకుపోయిన యూదులు ఇలాంటి బోధనలను సహించకపోవడమే గాకుండా ఆయనకు బద్ధ శత్రువులైపోయారు. ఈసా(అలై) దేవుని మహత్తుతో అసాధారణ రీతిలో మర్యం (అలై)కు జన్మించిన వైనం పట్ల దాదాపు ముప్పైయేండ్ల వరుకు పల్లెత్తు మాట కూడా అనని యూదులు, దైవాజ్ఞతో హితోపదేశాలు అవతరించ నారంభించగానే ఆయనపై, ఆయన మాతృమూర్తిపై ఘోరమైన అపనిందలు మోపారు. (ఖుర్‌ఆన్/4:156 సూక్తి చూడండి.)

ఆ తరువాత ఆ మహనీయుడ్ని చంపడానికి రకరకాల కుట్రలు పన్నారు. ఆనాడు సిరియా రాజ్యపరిధిలో ఒక భూభాగంగా వుండిన పాలస్తీనా రోమ్‌చక్రవర్తి పాలనలో వుండేది. రోమ్‌చక్రవర్తి, ఆయన జాతీయులంతా ఆనాడు బహుదైవారాధకులుగా వుండే వారు. అయితే యూదులు తమ జాతికి చెందిన ఈసాప్రవక్త (అలై)ను తమ మార్గం నుండి తొలగించుకోవడానికి రోమ్ చక్రవర్తికి లేనిపోని మాటలు కల్పించి చెప్పారు. పిలాతిస్

న్యాయస్థానం నుండి అబద్ధపు సాక్షుల్ని తీసుకొచ్చి ఈ వ్యవహారాన్ని అతని ముందుంచారు. పుణ్యపురుషుడైన ఈసా (అలై)కు మరణశిక్ష విధించడం రోమ్ చక్రవర్తికి ఏమాత్రం ఇష్టం లేదు. అందువల్ల అతను మొదట దీన్ని వ్యతిరేకించాడు. కాని నక్కజిత్తుల యూదులు తమ నిర్ణయాన్ని అమలుజరపకపోతే దేశంలో అంతర్యుద్ధం జరుగుతుందని బెదరించారు. అందువల్ల రోమ్ చక్రవర్తి వారి వత్తిడికి లొంగిపోయాడు.

రోమ్ న్యాయాధిపతి యూదుల్ని సంబోధిస్తూ "మేము మీ కోరికపై ఈసా (అలై)కు మరణశిక్ష విధిస్తున్నాం కాని, ఏ పాపం ఎరగని ఈ మానవోత్తముడి హత్యాబాధ్యత మాపై ఎంతమాత్రం లేదు" అని అన్నాడు. ఆ తరువాత అతను నిండుసభలో నీళ్ళు తెప్పించి చేతులు కడుక్కొని ఈసా (అలై) వధకు సంబంధించిన అనుమతి పత్రం యూదులకు ఇచ్చి వేశాడు. వెంటనే యూదులు కొందరు రోమ్ సైనికుల్ని వెంటబెట్టుకొని హజ్రత్ ఈసా (అలై) విడిది చేసిన తాత్కాలిక ఆశ్రమంలోకి జొరబడ్డారు.

అయితే వారు లోపల జొరబడక ముందే ఈసా (అలై) దేవుడ్ని ప్రార్థించడం, దేవుడు ఆయన్ని సశరీరంగా పైకి ఎత్తుకోవడం జరిగిపోయాయి. తర్వాత ఆ ఆశ్రమంలో జొరబడిన వారిలో సైమన్ అనే ఒక వ్యక్తికి దేవుడు ఈసా (అలై) రూపం కల్పించాడు. యూదులు, రోమ్‌సైనికులు అతనే ఈసా మసీహ్ అనుకొని పట్టుకెళ్ళి సిలువ వేశారు. ఈ విధంగా ఆ వ్యక్తిని చంపి, సిగ్గు ఎగ్గూ లేకుండా "మేము దైవప్రవక్త మసీహ్ ఇబ్నెమర్యంని సంహ రించాం" అని చెప్పుకున్నారు మహాగర్వంగా. (ఖుర్‌ఆన్/4:156 సూక్తి చూడండి.)

ఈ సంఘటన జరిగిన అనేక సంవత్సరాలకు ఈసా (అలై)ను విశ్వసించి క్రైస్తవులైన వారు దీన్ని గురించి ఎన్నో భేదాభిప్రాయాలకు గురయ్యారు. యూదులు, రోమ్ సైనికులు కలసి సిలువవేసిన వ్యక్తి మసీహ్ కాదని, మసీహ్ రూపంలో వున్న వేరొక వ్యక్తి అని, మసీహ్ వారి తెలివిమాలినతనం పట్ల నవ్వుతూ అక్కడే ఓ చోట నిల్చున్నాడని కొందరు అభిప్రాయ పడ్డారు. సిలువపై ఎక్కించబడినవాడు మసీహ్‌యే కాని, ఆయన సిలువ మీద మరణించ లేదని, సిలువ నుండి దించిన తర్వాత ఆయన బ్రతికే వున్నాడని మరికొందరు భావించారు. కాదు ఆయన సిలువపైనే చనిపోయాడని, ఆ తర్వాత ఆయన బ్రతికి దాదాపు పదిమంది శిష్యుల్ని కలుసుకొని మాట్లాడాడని ఇంకొందరి కథనం. ఆయన చనిపోయిన తరువాత తిరిగి బ్రతికాడని, అప్పుడు సశరీరంగా పైకి ఎత్తుకోబడ్డాడని మరికొందరి నమ్మకం.

మసీహ్ (అలై) సజీవంగా, సశరీరంగా పైకి ఎత్తుకోబడ్డారన్న ఈ నమ్మకమే ఆయనకు దైవత్వాన్ని ఆపాదించింది. దేవుడు దివ్యసందేశాన్ని ప్రవక్తలకు చేరవేసే దైవదూతను "పరిశుద్ధాత్మ" అని ఖుర్‌ఆన్‌లో ప్రస్తావిస్తే, క్రైస్తవులు 'అది దేవుని పరిశుద్ధాత్మ అని, ఆ పరిశుద్ధాత్మ మసీహ్‌లో అంతర్లీనమై పోయిందని' భావించారు. యూదమతంలో మానవుల్ని దేవుని కుమారులుగా పిలిచే సంప్రదాయం వుంది. ఆ సంప్రదాయానికి ప్రభావితులైన క్రైస్తవులు మసీహ్ (అలై)ని దేవుని ఏకైక కుమారునిగా చేశారు.

ఇలా వారు దేవుడు ఒక్కడేనని నమ్ముతూనే ముగ్గురు దేవుళ్ళను సృష్టించుకున్నారు. దేవకుమారునిగా కల్పించబడిన ఈసా మసీహ్ మానవుల పాపాలకు ప్రాయశ్చిత్తంగా సిలువపై బలయిపోయారని, అందువల్ల మానవులు ఎలాంటి ఎన్ని పాపాలు చేసినా ఏసు ప్రభువుని విశ్వసిస్తే చాలు, మోక్షం లభిస్తుందని ఓ గొప్ప మతసిద్ధాంతాన్ని ఉనికిలోకి తెచ్చారు. ఈ సిద్ధాంతాన్ని కనిపెట్టి ప్రచారం చేసిన ఘనత సెయింట్ పాల్ (పౌలస్)కు

దక్కుతుంది. ఈ సిద్ధాంతానికి ప్రారంభంలో కొన్ని సమస్యలు, అభ్యంతరాలు ఎదురైనా ఆ తరువాత క్రమేణా ఇది క్రైస్తవజగత్తులో బాగా ప్రాచుర్యం పొందింది.

18. ఉమ్మత్ (సముదాయం):- ఉమ్మత్ అంటే జాతి, జనావళి, సముదాయం అని నానార్థాలు వున్నాయి. ధర్మశాస్త్ర పరిభాషలో ఉమ్మత్ అంటే, ఒక దైవప్రవక్త ప్రభవించిన తర్వాత ఆయన బోధనలు లోకంలో ప్రక్షిప్తాలకు, నిక్షిప్తాలకు గురికాకుండా యథాతథంగా ఉన్నంతవరకు ఆ ప్రవక్తను విశ్వసించేవారని అర్థం. ఇలా ఒక ప్రవక్త నుండి మరో ప్రవక్త ప్రభవించే వరకుండే విశ్వాసుల సముదాయం ఉమ్మత్ అనబడుతుంది. ఇప్పుడు అంతిమ దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సల్లం) కాలం నుండి ఇప్పటివరకు ఆయన్ని, అయన బోధనల్ని విశ్వసించినవారు, ఇకముందు ప్రళయం వరకూ విశ్వసించే వారంతా 'ముహమ్ముద్ ఉమ్మత్ లేదా ముస్లిం ఉమ్మత్' (ముస్లిం సముదాయం) అనబడతారు. (10:47)

19. ఉమ్మతె వసత్ (మధ్యస్థ సమాజం లేక మధ్యస్థ సముదాయం):- అతిశయానికి, అతివాదాలకు పోకుండా మధ్యేమార్గాన్ని అవంబించి న్యాయంగా, నిష్పక్షపాతంగా, ధర్మ యుక్తంగా వ్యవహరించే సమాజాన్ని ఉమ్మతె వసత్ అంటారు. దేవుడు ఖుర్‌ఆన్‌లో ముస్లిం సముదాయానికి ఈ పేరు ప్రతిపాదించి దాని కర్తవ్యాన్ని తెలియజేశాడు. (2:143 సూక్తి, దాని పాదసూచిక చూడండి.) ముస్లిం సముదాయాన్ని "ఉమ్మతె ఖైర్" (శ్రేష్ఠ సమాజం) అని కూడా అంటారు. శ్రేష్ఠసమాజం గుణగణాలు వర్ణిస్తూ ముస్లింలు మంచి పనులు చేయమని ప్రజలను ఆదేశిస్తారు; చెడుపనుల నుండి వారిస్తారు; దేవుడ్ని ప్రగాఢంగా విశ్వసిస్తారని దివ్య ఖుర్‌ఆన్ చెబుతోంది. (3:110 సూక్తి, దాని పాదసూచిక చూడండి.)

20. ఉమ్మి (నిరక్షరాశ్యుడు) :- చదవడం, వ్రాయడం రాని వ్యక్తిని ఉమ్మి అంటారు. ముహమ్మద్ ప్రవక్త (సల్లం)ను కూడా ఈ అర్థంలోనే 'ఉమ్మీ' అన్నది ఖుర్‌ఆన్. యూదులు యావత్తు మానవుల్లో తామే శ్రేష్ఠులమని చెప్పుకోవడమే గాకుండా, తమ జాతికి చెందని ఇతర జాతులవారిని అజ్ఞానులు, అనాగరికులు, నిరక్షరకుక్షులు అనే అర్థాల్లో ఉమ్మి (Gentiles) అనంటారు. అలాంటి ఉమ్మీ జాతిలో పుట్టి నిరక్షరాస్యుడయిన ముహమ్మద్ ప్రవక్త (స)ను విశ్వసించినప్పుడే మీపై దైవకారుణ్యం వర్షిస్తుందని ఖుర్‌ఆన్ యూదులకు చెబుతోంది. (7:157 సూక్తి చూడండి).

21. ఉర్ :- ఇది ఇబ్రాహీం ప్రవక్త (అలై) పుట్టిపెరిగిన పట్టణం. ఇది ఆనాటి నమ్రూద్ రాజు పాలించిన (ప్రస్తుత ఇరాఖ్) రాజ్యానికి రాజధానిగా ఉండేది. సర్ లియోనార్డ్ వూలి రాసిన "అబ్రహాం"(లండన్) అనే గ్రంథం ప్రకారం ఈ పట్టణంలోని ఓ ఎత్తయిన కొండపై నన్నార్ అనే దేవతా విగ్రహం ఉండేది. ఇది మొత్తం దేశంలో కెల్లా పెద్ద దేవాలయం. ఇక్కడ అనేకమంది పూజారులు, దేవదాసీలు ఉండేవారు. కాని ఈ దేవాలయంలో దేవుని పేరుతో, మతం పేరుతో విచ్చలవిడిగా పచ్చి వ్యభిచారం సాగుతుండేది.

22. ఉలుల్ అమ్ర్ :- నాయకుడు, అధికారి లేక ఆజ్ఞాపించేవాడని అర్థం. (వివరాల కోసం 4:59 సూక్తి, దాని పాదసూచిక చూడండి.)

23. ఊయల :- ఖుర్‌ఆన్‌లో కొన్ని చోట్ల భూమిని ఊయలతో పోల్చడం జరిగింది. (43:10 సూక్తి, దాని పాదసూచిక చూడండి.)

24. ఊర్ధ్వలోక సదస్సు:- ఇది ఆదం (మానవుడి) సృష్టి విషయమై ఆకాశంలో జరిగిన దైవదూతల సమావేశం. అందులో జిన్ (భూతం) జాతికి చెందిన ఇబ్లీస్ (షైతాన్) కూడా

ఉన్నాడు. మానవసృష్టి జరిగిన తర్వాత మానవునికి తలవంచమని దేవుడు ఆదేశించినప్పుడు అందరూ తలవంచుతారు. కాని ఇబ్లీస్ తిరస్కరిస్తాడు. (38:69-85 సూక్తులు చూడండి).

25. ఎజ్రా (ఉజైర్):- యూదులు ఈయన్ని తమ మతాన్ని సంస్కరించిన గొప్ప సంస్కర్తగా చెప్పుకుంటారు. హజ్రత్ ఉజైర్ (అలై) కాలం దాదాపు క్రీ.పూ. 450 అని పరిశోధకులు నిర్ధారించారు. యూదుల మతఉల్లేఖనాల ప్రకారం సులైమాన్ ప్రవక్త (అలై) చనిపోయిన తర్వాత యూదులు శత్రుదాడులతో కకావికలమైపోయారు. తౌరాత్ ప్రపంచం నుండే కనుమరుగై పోయింది. చివరికి వారి మాతృభాష హెబ్రూ కూడా వారికి అపరిచితమై పోయింది. అలాంటి గడ్డుకాలంలో ఉజైర్ (అలై) తౌరాత్ బోధనలను ఏరి కూర్చి, వారి ధర్మశాస్త్రాన్ని సంస్కరించారు. ఈ కారణంగా యూదులు ఆయన్ని అమితంగా గౌరవిస్తారు. అయితే కొంతకాలానికి ఈ గౌరవప్రపత్తులు హద్దు మీరిపోయి యూదుల్లో ఒక వర్గం ఆయన్ని దేవుని కుమారుడని పలికే వరకు పోయింది. (9:30 సూక్తి చూడండి.)

26. ఎడమ పక్షంవాళ్ళు :- ఎడమపక్షం లేక వామపక్షం వాళ్ళనగానే సాధారణంగా మనకు కమ్యూనిష్టులు గుర్తుకొస్తారు. కాని ఖుర్‌ఆన్ దృష్టిలో ఎడమపక్షం వాళ్ళంటే దేవుడ్ని, ఆయన ప్రవక్తలను తిరస్కరించినవారని అర్థం. పరలోక తీర్పుదినాన విశ్వాసులు కుడిపక్షం వాళ్ళుగా, అవిశ్వాసులు ఎడమపక్షం వాళ్ళుగా పరిగణించబడతారు. (వివరాల కోసం 56:41-56 సూక్తులు చూడండి.)

27. ఎతికాఫ్ :- రమజాన్ నెల చివరి దశకంలో రేయింబవళ్ళు మసీదులోనే వుండి ప్రత్యేక నిష్ఠతో గడపడాన్ని ఎతికాఫ్ అంటారు. (2:187 సూక్తి చూడండి.)

28. ఏనుగు :- దేవుని ఆజ్ఞతో శత్రుపక్షంలోని ఒక ఏనుగు దైవశత్రువుల బారినుండి కాబా గృహాన్ని కాపాడటంలో ప్రముఖ పాత్ర వహించింది. వివరాల కోసం 105వ సూరా (ఫీల్)కు రాసిన ఉపోద్ఘాతం చూడండి.

29. ఐకా ప్రజలు :- ఐకా అనేది షుఐబ్ ప్రవక్త (అలై)జాతి నివసించిన ప్రాంతం. ఇది మదీనా నుండి సిరియాకు పోయే దారిలో ఉంది. దీన్నే ముహమ్మద్ ప్రవక్త (స) కాలంలో తబూక్ అన్నారు. ఐకావారు కూడా దైవప్రవక్తల్ని తిరస్కరించి నాశనమయ్యారు. (15:78, 50:12 సూక్తులు)

30. ఐకమత్యం :- ముస్లింలు మనో వాక్కాయాలతో ఇస్లాం ధర్మంలో స్థిరంగా ఉన్నప్పుడే వారిలో ఐకమత్యం ఉంటుందని ఖుర్‌ఆన్ అధ్యయనం ద్వారా తెలుస్తోంది. (వివరాల కోసం 3:103, 8:46 సూక్తులు, వాటి పాదసూచికలు చూడండి.)

31. ఒప్పందం :- ముహమ్మద్ (స) కాలంలో ముస్లింలకు, మక్కా బహుదైవారాధకుల మధ్య ఒక నిర్యుద్ధ ఒడంబడిక జరిగింది. ఈ ఒప్పందలో బహుదైవారాధకులు పెట్టిన షరతులు అన్యాయంగా ఉన్నాయని భావించి ముస్లింలు ఆందోళనచెందారు. అయితే ఈ ఒప్పందం స్పష్టమైన విజయమంటూ దేవుడు 48వ అధ్యాయంలో తెలియజేసి ముస్లింలను శాంతపరిచాడు. (వివరాలకు ఆ అధ్యాయాన్ని దాని ఉపోద్ఘాతంతో పాటు చదవండి.)

32. ఒయాసిస్సు:- ఎటు చూసినా పెద్దపెద్ద ఇసుకతిన్నెలతో కన్పించే ఎడారి ప్రాంతాల్లోనూ అక్కడక్కడ కొన్ని జలాశయాలు, వాటి చుట్టూ చెట్లు చామలు కన్పిస్తాయి. వీటినే ఒయాసిస్సులంటారు. ఎండమావులు కూడా ఇలాగే కన్పిస్తాయి. సత్యతిరస్కారులకు

మృత్యుముఖంలోకి ప్రవేశించినప్పుడే దైవం, ధర్మం అనేవి గుర్తుకొస్తాయి. కాని ఒయాసిస్సు లాంటి ఆ సత్యాన్ని స్వీకరించబోతే వారికి అక్కడ కన్పించేది ఎండమావులే. (24:39 సూక్తి చూడండి.) కనుక మృత్యువు దాపురించకముందే మేల్కొని రుజుమార్గం అవలంబించడం బుద్ధిమంతుల లక్షణం. బుద్ధిమంతుల్ని గురించి ఖుర్‌ఆన్‌లో అనేక చోట్ల ప్రస్తావన ఉంది.

33. ఓడ :- తుఫానులు, ఉప్పెనలు వచ్చినప్పుడు మనిషిని ఓడ కూడా కాపాడలేదు. అసలు తుఫానులు, ఉప్పెనలు ఏమీ రాకపోయినా సరే ఓడ అదుపు తప్పి ఏ పర్వతానికో ఢీకొంటే కూడా మనిషికి ముప్పు తప్పదని, ఇటీవల కాలంలో సముద్రంలో మునిగిన “టైటానిక్” ఓడ నిరూపించింది.

అయితే ఎవరినైనా దేవుడు కాపాడ దలచుకుంటే ఉప్పెనలు వచ్చినా కాపాడుతాడు. చంపదలచుకుంటే ఓడ బయట కొండక్కి కూర్చున్నా సరే అతనికి చావు తప్పదు. నూహ్ ప్రవక్త (అలై) దైవాజ్ఞతో నడిచే ఓడలో కూర్చొని, సముద్ర కెరటాలతో కుస్తీ పడుతున్న కొడుకుని పిలుస్తూ, ఓడలోకి వచ్చేయి బాబూ! అని ఎంత బతిమాలినా లాభం లేకపోయింది. పైగా ఆ దుష్టపుత్రుడు మరింత నీల్గుతూ ‘నేనీ కొండెక్కి కాపాడుకుంటా’ నంటూ వెళ్ళిపోయాడు. అంతలో ఓ పెద్ద కెరటం వచ్చి అతడ్ని ముంచివేసింది. (వివరాలకు 11:42-43, 17:66-69 సూక్తులు చూడండి.)

34. ఓరిమి :- ఖుర్‌ఆన్‌లో “సబ్ర్” అనే పదానికి సహనం, స్థయిర్యం, స్థిరత్వం అనే అర్థాలున్నాయి. సాధారణంగా మానవుడు ప్రతి వ్యవహారంలోనూ లాభనష్టాలనే బేరీజు వేసు కుంటూ వుంటాడు. లాభం చేకూరే పనేదయినా కన్పిస్తే చాలు అటువైపు పరుగెత్తుతాడు. నష్టం వాటిల్లే సూచనలుంటే దాని నుండి పారిపోతాడు. అతని దృష్టి ప్రాపంచిక ఫలితాలు దాటి ఒక్క అడుగు కూడా ముందుకు పోదు. కాని పరలోకం దృష్ట్యా మానవులంతా ఘోరంగా నష్టపోతారని ఖుర్‌ఆన్ చెబుతోంది. ఆ నష్టం నుండి బయటపడేందుకు నాలుగు షరతులు విధించింది. ఒకటి, దేవుని మీద, ఆయన ప్రవక్త (స) మీద దృఢమైన విశ్వాసం. రెండు, సత్కర్మలు. మూడు, సత్యధర్మ ప్రచారం. నాలుగు, సహనోపదేశం. వివరాలకు 103వ అధ్యాయం (అస్ సూరా), దాని పాదసూచిక చూడండి.

35. ఔదార్యం : - దేవుడు ఎంతో ఉదార స్వభావుడు. ఆయన తన భక్తులను కూడా ఉదార బుద్ధితో వ్యవహరించాలని ఉపదేశిస్తున్నాడు.

36. ఔషధం :- ప్రతివ్యాధికి మందు ఉందన్నారు మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (స). రోగులకు ప్రయోజనం చేకూర్చే మూడు చికిత్సాపద్ధతుల్ని గురించి మరోహదీసు (బుఖారీ)లో ఉంది. ఒకటి, శస్త్రచికిత్స ద్వారా చెడురక్తం తొలగించడం. రెండు, తేనెను సేవించడం. మూడు, వాతలు పెట్టడం. అయితే వాతలప్రక్రియ అంటే తనకు ఇష్టం లేదన్నారు ఆయన.

తేనె చికిత్స గురించి ఖుర్‌ఆన్ కూడా సిఫారసు చేస్తూ, యోచించే వారికి ఇందులో గొప్ప సూచన ఉందని చెబుతోంది. ఇలాంటి తేనె పలుకుల్ని గురించి మరిన్ని వివరాలు తెలుసుకో దలచుకుంటే 16వ అధ్యాయంలోని 68,69 సూక్తులు చదవండి.

37. కపట విశ్వాసులు :- కపటవిశ్వాసులు ప్రతి యుగంలో, ప్రతి మతంలో, ప్రతి సంఘంలో, ప్రతి సంస్థలోనూ ఉన్నారు. వారిని ఒక హదీసులో దైవప్రవక్త (స) తెలిపినట్లు ఈ క్రింది నాలుగు లక్షణాలను బట్టి గుర్తించవచ్చు:

ఒకటి, భద్రపరచమని (బాధ్యత వహించమని) వస్తువు (లేక పని) అప్పగిస్తే వారు నమ్మక ద్రోహానికి పాల్పడతారు. రెండు, నోరువిప్పితే అబద్ధమే పలుకుతారు. మూడు, వాగ్దానం చేస్తే దాన్ని భంగపరుస్తారు. నాలుగు, ఎవరితోనైనా జగడం పెట్టుకుంటే దుర్భాషకు దిగుతారు. (వివరాలకు 63వ అధ్యాయం దాని ఉపోద్ఘాతంతో పాటు చూడండి).

38. కాఫిర్-కుఫ్ర్ :- కుఫ్ర్ నుండే కాఫిర్ అనే పదం ఉద్భవించింది. కుఫ్ర్ అంటే దాచడం, కప్పిపుచ్చడం, కప్పిపెట్టడం అని అర్థం. ఇందులో నుంచే తిరస్కార భావం పుట్టింది. షరీఅత్ పరిభాషలో కుఫ్ర్ అంటే సత్యాన్ని కప్పిపుచ్చడం అని అర్థం. ఇలా వాస్తవం తెలిసి కూడా సత్యాన్ని కప్పిపుచ్చేవాడ్ని ‘కాఫిర్’ అంటారు. కాఫిర్ అంటే సత్య తిరస్కారి, అవిశ్వాసి అని అర్థం. అంటే అతను ఒక విషయం సత్యం అని గ్రహించినపటికీ దాన్ని విశ్వసించకుండా నిరాకరిస్తాడు. మరోమాటలో చెప్పాలంటే అతను తన అంతరాత్మ ప్రబోధనను నొక్కి పట్టాడన్నమాట. (అంతరాత్మ ప్రబోధన గురించి 89వ అధ్యాయం (ప్రాతః కాలం)లో 27వ సూక్తికి రాసిన పాదసూచిక చూడండి.)

కప్పిపెట్టడం అనే అర్థంలో రైతును కూడా కాఫిర్ అంటారు. రైతు విత్తనాల్ని భూమిలో కప్పిపెడ్తాడు. అంచేత అతడ్ని కాఫిర్ అంటారు. దాని బహువచనం కుఫ్ఫార్. (57:20 సూక్తితో పాటు, 2:161 సూక్తికి రాసిన పాదసూచిక కూడా చూడండి.)

39. కుక్కతోక :- ఈత రానివాడు కుక్కతోక పట్టి గోదావరి ఈదితే అది అతడ్ని ఒడ్డుకు చేర్చుతుందో లేదోగాని, ఆ తోకకు తాడుకట్టి సరిచేయడానికి ఎంత ప్రయత్నించినా అది మళ్ళీ వంకరగానే అయిపోతుంది. అరబీభాషా సంప్రదాయం ప్రకారం ఖుర్‌ఆన్‌లో కుక్క తోకకు బదులు కుక్క నాలుక ప్రస్తావన వచ్చింది. కుక్కను కొట్టినా కొట్టకపోయినా అది తన నాలుక జాపే వుంచుతుంది. అది దాని నైజం. ఈ నైజం కొందరు మనుషుల్లో కూడా వుంటుంది. ప్రాపంచికవ్యామోహంలో పడి మనోవాంఛలకు బానిసైనవాడు దైవబోధ నలు విని అందులోని వాస్తవికతను గ్రహించి కూడా తన శునకపు నైజాన్ని మార్చుకోలేదు. (7:175-176 సూక్తులు చూడు.)

40. ఖలీఫా:- ఖలీఫా అంటే దైవప్రతినిధి. జీవితంలోని ప్రతిరంగంలోనూ దేవుని ఆదే శానుసారం నడుచుకునేవాడని అర్థం. (2:30, 6:165 సూక్తులు, పాదసూచికలు చూడు.)

41. ఖారూన్ :- ‘ధనమూలమిదం జగత్తు’ అనుకున్నాడు ఖారూన్ అనే వాడొకడు మూసాప్రవక్త (అలై) కాలంలో. అందుకే అతను మంచి-చెడు, ధర్మం-అధర్మం, సక్రమం-అక్రమం అనే విచక్షణ ఎంతమాత్రం చేయకుండా పెద్ద యెత్తున వెండి-బంగారాలు, వజ్ర-వైఢూర్యాలు, ఇతర అనేక విలువైన వస్తువుల్ని పోగుచేసి వేలాది ఇనుప పెట్టెలలో దాచి, ఇక ప్రపంచంలో ఫిరౌన్‌రాజు తరువాత తన కంటే గొప్పవాడు లేడని మీసం మెలేశాడు. బహుశా అతను నేటి మైక్రోసాఫ్ట్ కంపెనీ అధిపతి బిల్‌గేట్స్ కంటే కూడా పెద్ద ధనికుడయి వుండవచ్చు. అసలతను సిరిసంపదలు దాచిన పెట్టెలు, బీరువాలకు సంబంధించి తాళపు చెవులే ఎన్నో ఉన్నాయట! ఆ తాళపుచెవుల గుచ్చను మోయడానికే సుమారు పది పన్నెండు మంది మనుషులు కావలసి వుండేదట!!

కాని అంతటి ధనం కూడా ఈ దౌర్భాగ్యుడ్ని కాపాడలేక పోయింది. అతను ఓ రోజు హఠాత్తుగా తన సిరిసంపదలతో సహా నేలలోకి శాశ్వతంగా దిగబడి పోయాడు. (వివరాలకు 28:76-82 సూక్తులు చూడండి). అయితే ఈనాడు కొందరు ఈ చారిత్రక సంఘటన

నుండి గుణపాఠం నేర్చుకోవడానికి బదులు, పురావస్తు పరిశోధన పేరుతో భూమిలో లోతుగా దిగబడిపోయిన ఆ ధనరాసుల్ని వెలికితీయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారట!

42. ఖిజర్ (అలై) :- ఒక వ్యక్తి ఎవరినయినా హత్యచేస్తే లోకం ఆ హత్యా నేరాన్ని ఆ మనిషిపై మోపుతుంది. అదే ఏదయినా రోగం వచ్చి చనిపోతే ఎవరి మీదా నింద రాదు. కాని జీవన్మరణాలు, కష్టసుఖాలు, లాభనష్టాలు అన్నీ దేవుని చేతిలోనే ఉన్నాయి. ఆయన ఆజ్ఞ లేనిదే చెట్టు నుండి ఆకైనా రాలదు. అలాగే ఆ వ్యక్తి చనిపోవడం వల్ల భవిష్యత్తులో సమాజానికి ఏదైనా ప్రయోజనం చేకూరవచ్చు; ఇంకా బ్రతికివుంటే నష్టం కలగవచ్చు. ఈ వాస్తవం దేవునికి మాత్రమే తెలుసు. ప్రజలు జరిగిన సంఘటనల ద్వారా ఉత్పన్నమయ్యే ఫలితాలను గురించి తప్పుడు అంచనాలు వేస్తారు. అలాగే దోపిడీ దౌర్జన్యాలతో తాత్కాలిక ప్రయోజనాలు పొందినవారు కూడా భవిష్యత్తును గురించి బంగారు కలలు కంటారు. బహుశా ఈ యదార్థం తెలియజేయడానికే దేవుడు మూసాప్రవక్త (అలై) కాలంలో ఖిజర్ (అలై)ని రంగంలోకి దించాడు.

హజ్రత్ ఖిజర్ (అలై) మూసా (అలై) సమక్షంలో ఒక పడవకు రంధ్రం వేసి నష్టం కలిగించడం; తమకు ఆతిథ్యమివ్వడానికి నిరాకరించిన ఊళ్ళో ఒక పడిపోయిన గోడను రిపేర్ చేయడం; ఏ పాపమెరగని ఒక బాలుడ్ని హతమార్చడం జరిగాయి. కాని మూసా (అలై)కు ఇవన్నీ అర్థంగాక ప్రతిసారీ అసహనాన్ని వెలిబుచ్చుతారు. చివరికి ఇవన్నీ తాను దైవాజ్ఞతోనే చేశానని ఖిజర్ (అలై) చెబుతారు. దీన్నిబట్టి ఖిజర్ (అలై) మానవమాత్రుడు కాదని, మానవరూపంలో వచ్చిన దైవదూతయి ఉంటారని కొందరు ధర్మవేత్తలు అభిప్రాయ పడ్డారు. ఆయన వృత్తాంతం వివరంగా 18:60-82 సూక్తుల్లో వుంది, చూడండి.

43. ఖిబ్లా :- ఖిబ్లా అంటే ఆరాధనా కేంద్రం లేక దిశ మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (స), ఆయన అనుచరులు మొదట్లో దాదాపు 17 నెలల దాకా బైతిల్ మఖ్దిస్ మసీదునే ఖిబ్లాగా చేసుకొని నమాజుచేశారు. ఆతర్వాత దైవాజ్ఞతో కాబాను ఖిబ్లాగా చేసుకొని నమాజు చేయడం ప్రారంభించారు. (2:142-150, 2:177 సూక్తులు చూడండి.)

44. ఖుర్‌ఆన్:- ఖుర్‌ఆన్ అంటే పాఠ్యగ్రంథం, పారాయణగ్రంథం అని అర్థం. ఈఅర్థం దృష్ట్యా విద్యార్థులు తమ పాఠ్యపుస్తకం చదివేలా దీన్ని నిత్యం పఠిస్తూఉండాలి. ఈ భావం లోనే దేవుడు ఖుర్‌ఆన్‌లో ఓచోట గత దైవగ్రంథాల్ని కూడా ఖుర్‌ఆన్ అని ప్రస్తావించాడు. అంటే ఆయాకాలాల్లో అవి పాఠ్యగ్రంథాలన్న మాట. నేటికాలంలో ప్రళయందాకా ఖుర్‌ఆన్ మాత్రమే నిత్యం పఠిస్తూ ఆచరించవలసిన ఏకైక దైవగ్రంథం. (15:91 సూక్తి చూడండి.)

45. ఖుర్బానీ (త్యాగం) :-ఖుర్బానీ అనగానే బక్రీదు పండుగనాడు పశువుని జిబహ్‌చేసి తాము తినడం, ఇరుగుపొరుగుకు పంచడమే కదా అనుకుంటారు చాలామంది ముస్లింలు. కాని దీని వెనుక ఓ చారిత్రక గాధ ఉంది. ఇబ్రాహీం ప్రవక్త (అ) కలలో గాంచిన సూచనను ఆచరణలో పెట్టేందుకు తనకు అత్యంత ప్రేమపాత్రుడైన ఏకైక కుమారుడ్ని జిబహ్ చేయడానికి సిద్ధమౌతారు అప్పుడు దేవుడు దీనిపట్ల ప్రసన్నుడై ఆయన పుత్రుని స్థానంలో ఓ పశువుని పంపి జిబహ్ చేసుకోమని చెబుతాడు. ఈ త్యాగానికి సంకేతంగా స్థోమతగల ముస్లింలంతా ప్రతియేడూ ఖుర్బానీ (బలి) ఇస్తున్నారు. ఈ బలిదానం ద్వారా తాము దైవ ప్రసన్నతకోసం అవసరమైతే ఎలాంటి త్యాగానికైనా సిద్ధపడతామని వారు ప్రతిజ్ఞ చేస్తున్నారు. త్యాగభావంలేని పశుబలి నిరర్థకం.(37:99-110, 22:36-37 సూక్తులు చూడండి)

46. గగన పర్యటన (మేరాజ్) :- మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) దేవుని మహిమతో కొన్ని క్షణాలలోనే సప్తాకాశాలు పర్యటించి, కొందరు దైవప్రవక్తలను కలసి, స్వర్గనరకాలు చూసి, సృష్టికర్తతో ప్రత్యక్ష సంభాషణ జరిపి తిరిగొచ్చారు. దీన్నే మేరాజ్ అంటారు. (17:1 సూక్తి, దాని పాదసూచిక చూడండి.)

47. గుహవాసులు :- క్రీ.శ. 249-251 మధ్యకాలంలో రోమ్‌చక్రవర్తి సీజర్ డేసియస్ తమ పూర్వీకుల (బహుదైవారాధనా) మతాన్ని విడనాడి నిజధర్మం (ఇస్లాం) అవలంబించిన ఈసాప్రవక్త (అలై) అనుచరుల్ని వేధించసాగాడు. అప్పుడు కొందరు యువకులు తాము అవలంబించిన నిజధర్మాన్ని కాపాడుకోవడానికి పారిపోయి సుదూర ప్రాంతంలోని ఓ కొండగుహలో దాక్కుంటారు. క్రైస్తవ పండితుడు జేమ్స్ సరూజి, ప్రముఖ చరిత్రకారుడు గిబ్బన్ చేసిన పరిశోధనల ప్రకారం వారక్కడ దాదాపు 196 సంవత్సరాలు నిద్రావస్థలో గడిపారు. తరువాత ఆ యువకులు క్రీ.శ. 445-446 మధ్య కాలంలో మేల్కొన్నారు. అప్పటికే ఆనాటి రోమ్ పాలకుడైన సీజర్ థియోడోసిస్, అతని ప్రజలు క్రైస్తవులుగా మారి వున్నారు. ఈ విచిత్ర సంఘటన చూసి ప్రజలు ఎంతో ప్రభావితులయ్యారు. ఆ యువకులు తిరిగి గుహలోకి ప్రవేశించడం, వారి ఆత్మలు అనంతవాయువుల్లో కలసిపోవడం జరిగింది. (18:9-26 సూక్తులు, వాటి పాదసూచికలు చూడండి.)

48. గోయజ్ఞం:- ఈజిప్టు, పాలస్తీనా బహుదైవారాధకులు పూజించే విభిన్న విగ్రహాలలో ఆవు, ఎద్దు విగ్రహాలు కూడా ఉండేవి. వీటి ప్రభావానికి యూదులు కూడా గురయ్యారు. ముఖ్యంగా గోభక్తి వారి హృదయాల్లో బాగా తిష్ఠ వేసుకుంది.

యూదులు ఈజిప్టులో మూసాప్రవక్త (అలై) ద్వారా ఎన్నో దైవమహిమల్ని కళ్ళారా చూశారు. దేవుని మహిమతోనే సముద్రం చీలిపోయి దారి ఏర్పడి, ఆ దారి గుండా తాము క్షేమంగా తీరానికి చేరుకోవడం, తమ కళ్ళముందే సముద్రం తిరిగి కలసిపోయి అందులో ఫిరౌన్‌రాజు, అతని సైనికులు మునిగి నాశనమైపోవడం కూడా వారు చూశారు. అయినప్పటికీ వారికి కన్పించని దేవుని మీద పూర్తిగా నమ్మకం కుదరలేదు. అందుకే యూదులు సముద్రం దాటి సినాయి ప్రాంతంలో ప్రయాణం చేస్తున్నప్పుడు ఒక ఊళ్ళో బహుదైవారాధకులు పూజిస్తున్న విగ్రహాలను చూసి తమకు కూడా అలాంటి ఒక దేవతను తయారు చేయించి ఇవ్వమని మూసా (అలై)ని అడిగారు. (7:138-140 సూక్తులు చూడండి.)

ఆ తరువాత మరికొన్నాళ్ళకు సినాయి ద్వీపకల్పంలో నివసిస్తున్నప్పుడు వారు మరోసారి విగ్రహారాధనకు పాల్పడ్డారు. మూసా ప్రవక్త (అలై) దైవాజ్ఞ ప్రకారం తూర్‌కొండకు వెళ్ళినప్పుడు సామిరి అనేవాడు యూదుల దగ్గరున్న బంగారు నగలను కరగబెడ్తూ అందులో నుంచి ఒక ఆవుదూడ విగ్రహం తయారుచేశాడు. పైగా ఆ విగ్రహంలో నుంచి దూడఅరుపులాంటి ధ్వని విన్పించేలా చేసి “ఇదే మీ ఆరాధ్యదైవం, మూసా ఆరాధ్యదైవం కూడా ఇదే; దీన్ని ఆయన మరచిపోయాడు” అన్నాడు. అతని మాయమాటలు విని అనేకమంది ఆ విగ్రహాన్ని పూజించడం మొదలెట్టారు. హారూన్ ప్రవక్త (అలై) ఎంత నచ్చజెప్పినా వినలేదు. పైగా మూసా తిరిగొచ్చేదాకా తాము దీన్నే పూజిస్తూ వుంటామని చెప్పారు. మూసాప్రవక్త (అలై) తిరిగొచ్చి యూదుల నిర్వాకం పట్ల తీవ్రఆగ్రహం వెలిబుచ్చారు. సామిరీని “నీవు అంటరాని వాడవుతావ”ని శపించారు. ఆ తర్వాత విగ్రహాన్ని కాల్చి మసిచేసి పారేశారు. (20:85-97, 7:148 సూక్తులు చూడండి.)

మూసాప్రవక్త (అలై) మందలింపు, హితోపదేశాల తరువాత యూదులు తమ నిర్వాకం పట్ల పశ్చాత్తాపంచెందారు (7:149). అయితే ఈ పాపానికి నిష్కృతిగా గోపూజకు పాల్పడినవారిని గోపూజ జోలికిపోనివారు వధించాలని మూసా(అలై) ఆదేశించారు (2:54). దాని ప్రకారం గోభక్తులందర్నీ వధించడం జరిగింది. ఇలా డెబ్బైవేల మంది గోభక్తులు హతమైనట్లు తెలుస్తోంది. (ఇబ్నెకసీర్, ఫతహుల్ ఖదీర్).

బహుదైవారాధకుల నుండి యూదులకు సంక్రమించిన ఈ గోభక్తి జాడ్యం ఓ పట్టాన వారిని వదల్లేదు. వారి హృదయాలలో ఇంకా తిష్ఠవేసే వుంది. అందువల్ల దేవుడు వారి చేతులతోనే గోవుని వధింపజేయాలని భావించాడు కాబోలు, ఆ సందర్భం వచ్చింది. యూదుల్లో వారసులులేని ఒక ధనికుడు ఉండేవాడు. అతని సోదరుని కుమారుడు అతని ధనాన్ని కాజేసే ఉద్దేశ్యంతో ఓ రోజురాత్రి అతడ్ని చంపి, శవాన్ని ఇతరుల ఇంటి ముందు పడవేశాడు. అంచేత యూదులు హంతకుడు ఎవరో నిర్ధారించుకోలేక పరస్పరం ఆరోపణలు చేసుకోసాగారు. చివరికి ఈ వ్యవహారం మూసా (అలై) దృష్టికి వచ్చింది. ఆయన, 'ఒక ఆవుని చంపి దాని మాంసపు ముక్కనొక దానితో హతుని దేహమ్మీద చరిస్తే అతను బ్రతికి తనను హత్యచేసిన వారెవడో చెబుతాడ'ని అన్నారు. యూదులు అలా చేయగానే హతుడు బ్రతికిలేచి తనను చంపిన వాడెవడో చెప్పి తిరిగి చనిపోయాడు (ఫతహుల్ ఖదీర్)...గోవు ఎంపిక, దాని వధ గురించిన వివరాల కోసం 2:67-73 సూక్తులు చూడండి.

49. గ్రంథప్రజలు :- గ్రంథ ప్రజలంటే అంతిమ దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సల్లం)కు పూర్వం ప్రభవించిన దైవప్రవక్తల అనుచరులని అర్థం. ఖుర్‌ఆన్ పరిభాషలో యూదుల్ని, క్రైస్తవుల్ని గ్రంథప్రజలు (అహ్లెకితాబ్) అంటారు.

50. ఘటన :- జరిగిపోయిన విషయాన్ని మాత్రమే ఘటన (సంఘటన) అంటాం మనం. కాని ఖుర్‌ఆన్‌లో దేవుడు ప్రళయం ఇంకా సంభవించక పోయినా సంభవించినట్లు దాన్ని జరగబోయే సంఘటనగా పేర్కొన్నాడు. సంఘటన అనగానే అది ఓ యదార్థం, వాస్తవం అనే భావాలు మన మనసులో మెదలుతాయి. ఈ భావంలోనే దేవుడు జరగబోయే ప్రళయాన్ని సంఘటన అన్నాడు. అంటే అది తప్పక సంభవించి తీరుతుందని, అందులో ఏమాత్రం సందేహం లేదని అర్థం. (56:1-6, 69:1-5 సూక్తులు చూడండి.)

51. ఘోరం :- మద్యం ఎక్కడ సేవించినా ఘోరపాపమే. కాని మసీదులో సేవిస్తే అది అంతకన్నా ఘోరమైన పాపం అవుతుంది. అలాగే వ్యభిచారం ఎవరితో చేసినా నేరమే. కాని సొంతసోదరితో, కన్నకూతురితో వ్యభిచరిస్తే అది అంతకంటే ఘోరమైన నేరం అవుతుంది. అదేవిధంగా హింసా పీడనలు హత్యారక్తపాతాల కన్నా చాలా ఘోరమైన దుష్కార్యాలని ఖుర్‌ఆన్ చెబుతోంది. (రెండవ అధ్యాయంలో 2:217 సూక్తి చూడండి.)

52. చంద్రఖండన :- దైవప్రవక్త (స) కాలంలో ప్రళయం అతిత్వరలో సంభవిస్తుందనడానికి సూచనగా ఓ పౌర్ణమినాడు చంద్రుడు రెండు ఖండాలుగా చీలిపోయి తిరిగి వెంటనే కలసిపోయాడు. (వివరాలకు 54:1 సూక్తి, దాని పాదసూచిక చూడండి.)

53. చదువు :- "మానవుడ్ని సృష్టించిన నీ ప్రభువు పేరుతో చదువు....అతనికి కలం ద్వారా జ్ఞానం నేర్పిన శక్తిస్వరూపుని పేరుతో చదువు" అని తొలి దివ్యావిష్కృతి సందర్భంగా దైవదూత జిబ్రీల్ (అలై) ముహమ్మద్ మహనీయుని (స) ముందు ప్రత్యక్షమై అంటారు. కాని తనకు చదువు రాదంటారు ఆయన. దైవవాణిని ఈ మనిషి తన కవితాపటిమతో

కల్పించి చెబుతున్నాడని సత్యతిరస్కారులు ఆరోపించే ప్రమాదం ఉండటంతో దేవుడు సత్యమంతుడు, నిజాయితీపరుడయిన ముహమ్మద్ (సల్లం) వంటి నిరక్షరాస్యుడ్నే ప్రవక్తగా నియమిస్తాడు. (96:1-5 సూక్తులు, వాటి ఉపోద్ఘాతం చూడండి.)

అయితే ఆ తరువాత దైవప్రవక్త (సల్లం) చదువుకు ఎంతో ప్రాముఖ్యమిస్తూ "ముస్లిం అయిన ప్రతి స్త్రీ పురుషుడు విధిగా చదువు నేర్చుకోవాల"ని అనుచరులకు బోధించారు. బద్ర్ యుద్ధంలో పట్టుబడిన ఖైదీలను నష్టపరిహారంగా ధనం స్వీకరించి విడుదల చేస్తున్నప్పుడు, ఆయన చదువు వచ్చిన పేదఖైదీలు చదువురాని తన అనుచరులకు చదువు నేర్పాలన్న షరతుపై వారిని విడిచిపెట్టారు. మతవిశ్వాసాన్ని దృఢతరం చేసే సాధనం చదువే. చదువుకున్నవారే దేవునికి ఎక్కువగా భయపడతారని ఖుర్‌ఆన్ (35:28) కూడా చెబుతోంది. కాని ధనికులు లక్షలు ఖర్చు పెట్టి చదువు'కొంటున్న' ఈరోజుల్లో పేదవాళ్ళు చదువు 'కొనలేక'పోతున్నారు. ముఖ్యంగా వారికి పై చదువులు గగన కుసుమాలై పోయాయి.

54. చర్మ చక్షువులు :- ఒక వస్తువుని నిజంగా చూశానని చెప్పడానికి ఉర్దులో "నా రెండు కళ్ళతో చూశాన"ని, తెలుగులో "నా కళ్ళారా చూశాన"ని లేదా నా చర్మ చక్షువులతో వీక్షించాన"ని అంటారు. అయితే కొందరు రెండు కళ్ళు కాదు, పదహారు కళ్ళున్నా ఆ చర్మ చక్షువులతో సత్యాన్ని చూడలేరు. దాని కోసం హృదయ చక్షువులు కావాలి. హృదయ చక్షువులు లేనివారికి సత్యం ఎన్నటికీ గోచరించదని, వారు కళ్ళున్న గుడ్డివాళ్ళు, చెవులున్న చెవిటివాళ్ళని ఖుర్‌ఆన్ బోధనలు తెలుపుతున్నాయి. (47:23-24, 22:45-46 సూక్తులు, 7:179 సూక్తి, దాని పాదసూచిక చూడండి.)

55. ఛత్రదిన శిక్ష :- అయికాజాతి ప్రజలు తమ ప్రవక్త షుఐబ్ (అలై)ను తిరస్కరించడంతో దేవుడు వారిని గొడుగుఆకారం మేఘం పంపి శిక్షించాడు. (26:189 సూక్తి, దాని పాదసూచిక చూడండి)

56. ఛీత్కారం :- సత్యం స్పష్టంగా ముందుకు వచ్చినప్పటికీ దాన్ని తిరస్కరించి అవిశ్వాసులై పోయినవారిని దేవుడు, ఆయన దూతలు, ప్రవక్తలు శపించారు. ముఖ్యంగా యూదులపై దేవుని ఛీత్కారం పడింది. (3:87-89, 5:60,78,79 సూక్తులు చూడండి.)

57. జకరియ్యా(అలైహి) :- ఈయన ఈసా, యహ్యా ప్రవక్తలకు పూర్వం వుండిన దైవప్రవక్త. హారూన్ ప్రవక్త (అలై) సంతతికి చెందిన ఇరవయి నాలుగు కుటుంబాలు 'బైతిల్ మఖ్దిస్'కు వంతులవారిగా సేవ చేసేవారు. ఆ కుటుంబాలలో అబ్యా కుటుంబానికి నాయకుడయిన జకరియ్యా తన వంతు వచ్చినప్పుడల్లా ఈ సేవలో నిమగ్నులయ్యేవారు. ఈసాప్రవక్త (అలై) మాతృమూర్తి హజ్రత్ మర్యం (అలై) ఈయన సంరక్షణలోనే ఇవ్వబడ్డారు. (3:37-41, 19:2-9 సూక్తులు చూడండి.)

అయితే నైతిక, సామాజిక సంస్కరణల కోసం హజ్రత్ జకరియ్యా (అలై) చేసిన హితోపదేశాల్ని యూదులు సహించలేక ఆయన్ని అన్యాయంగా చంపివేశారు. స్వయంగా యూదుల మతగ్రంథం తల్మూద్ ప్రకారం బఖ్త్ నస్సర్ అనే రాజు బైతిల్ మఖ్దిస్ (జెరూసలేం)పై విజయం సాధించిన తర్వాత యూదుల ఆరాధనాలయం (అఖ్సా)లో ప్రవేశించి పరిశీలిస్తుంటే వధ్యశిల సమీపంలో ఒకచోట గోడమీద అతనికి బాణం తగిలిన గుర్తు కన్పించింది. ఇదేమిటని అడిగితే "ఇక్కడ మేము జకరియ్యా ప్రవక్తను సంహరించాము. ఆయన మాలో వున్న చెడుగుల్ని చూసి మమ్మల్ని విమర్శిస్తూ వుండేవారు. చివరికి మేము ఈ విమర్శల్ని,

నిందల్ని సహించలేక ఆయన్ని చంపివేశాం” అని అన్నారు యూదులు.

58. జకాత్ :- ఇది ధనికుల నుండి వసూలు చేసి పేదలకు ఇవ్వబడే ఆర్థిక హక్కు. ఇస్లాంలో నమాజు తరువాత దీనికే అత్యధిక ప్రాధాన్యం ఉంది. నిర్ణీత సంపద కలిగిన ప్రతి ముస్లిం తన సంపద నుంచి సంవత్సరానికి ఒకసారి రెండున్నర శాతం చొప్పున ధనం తీసి నిరుపేదలు, ధర్మసంస్థాపనా కార్యకలాపాల కోసం విధిగా వినియోగించాలి. (2:43 సూక్తి, దాని పాదసూచిక చూడండి.)

59. జఖ్కూమ్ :- ఇది నరకానికి పోయిన వాళ్ళకు లభించే ఆతిథ్యం. అమిత వేడిగా, వాడిగా, వగరుగా, పరమచేదుగా, దుర్గంధభూయిష్టంగా, రాకాసి తలల్లా భయంకరంగా వుండే ఈ వృక్షఫలాలను నరకవాసులు ఆవురావురుమంటూ తిని యమయాతనలకు గురవుతారు. (56:56, 44:43-46, 37:64-66 సూక్తులు చూడండి.)

60. జిహాద్ (పోరాటం) :- జిహాద్ అనగానే ఖడ్గమో, తుపాకో తీసుకొని రణరంగంలో దూకడమే అనుకుంటారు చాలామంది. ఇది సరైన అభిప్రాయం కాదు. జిహాద్ అంటే “ఆశయ సాధన కోసం శక్తివంచన లేకుండా నిర్విరామంగా కృషిచేయడం, పోరాడటం” అని అర్థం. దీన్ని కొంతవరకు struggle అనే ఇంగ్లీషు పదంతో పోల్చవచ్చు. జిహాద్ ఇంత కంటే కూడా విస్తృతభావంతో కూడిన మాట. నిరంతరం ఆశయాన్నే దృష్టిలో పెట్టుకొని దానికోసం పథకాలు రూపొందించడం, వాక్కు, వ్రాతల ద్వారా ప్రచారం చేయడం, అందు బాటులో వుండే ఒనరులన్నిటిని వినియోగించుకోవడం, అనివార్యమైతే ఆయుధం చేబట్టి పోరాడటం, అవసరమైతే ఆ మార్గంలో ప్రాణాలు సైతం ధారబోయడం- ఇవన్నీ జిహాద్ క్రిందికే వస్తాయి. దైవప్రసన్నత పొందే సంకల్పంతో ధర్మపరిరక్షణ కోసం, హింసాదౌర్జన్యా లను అరికట్టేందుకు చేసే ఇలాంటి పోరాటాన్ని ‘జిహాద్ ఫీ సబీలిల్లాహ్’ (దైవమార్గంలో పోరాటం) అంటారు. (2:218, 4:95 సూక్తులు, వాటి పాదసూచికలు చూడండి.)

61. జుల్ఖర్‌నైన్ :- ఈయన దైవప్రవక్తో కాదో ఖుర్‌ఆన్, హదీసుల్లో ఎలాంటి ఆధారాల్లేవు. అయితే ఈయన ప్రముఖ వ్యక్తి, గొప్పరాజు అయివుంటాడని చెప్పవచ్చు. (18:83-98 సూక్తులు)

62. జూదీ పర్వతం :- ఇది పెనుతుఫాను వచ్చినప్పుడు నూహ్‌ప్రవక్త (అలైహి) ఓడ నిలిచిన పర్వతం పేరు. (11:44 సూక్తి, దాని పాదసూచిక చూడండి.)

63. ఝరులు :- అంటే నదులు లేక సెలయేరులు. స్వర్గంలో అందమైన మేడలు, ఆకాశ హర్మ్యాల మధ్య చల్లటి సెలయేరులు ప్రవహిస్తుంటాయని ఖుర్‌ఆన్ చెబుతోంది. ఇవి మంచినీటి సెలయేరులు. ఇవేగాకుండా పాల నదులు, మద్యం ఏరులు, తేనె ఝరులు కూడా స్వర్గంలో నిత్యం ప్రవహిస్తుంటాయని తెలుస్తోంది. (47:15 సూక్తి చూడండి.)

64. డంబాలు (ప్రగల్భాలు) :- ముస్లింలు ప్రతి సత్కార్యమూ దైవప్రసన్నత కోసమే చేయాలి. లోకులమెప్పు కోసం ప్రదర్శనా బుద్ధితో చేసే సత్కార్యాలకు పుణ్యం దక్కకపోగా పాపం మటుకు వారి ఖాతాలో తప్పకుండా పడిపోతుంది. ఇక చేయని పనులను గురించి చెప్పుకోవడం, అంటే డంబాలు కొట్టుకోవడం, ప్రగల్భాలు పలకడం మరింత పాపమవు తుంది. (61:2-3, 3:188, 4:60 సూక్తులు, వాటి పాదసూచికలు చూడండి.)

65. డొల్ల (బోలు):- లోతట్టు కోసుకుపోయి డొల్ల ఏర్పడిన నదీతీరంపై ఇల్లు కట్టు కుంటే అది ఎంతోకాలం నిలవదు. బోలుకర్రలు గట్టిగా లేకపోయినా గాలి వీచినప్పుడల్లా

రొదచేస్తూ తమ ఉనికిని చాటుకోవడానికి నానా తంటాలు పడతాయి. ఏమీ వడ్డించని విస్తరి ఎగిరెగిరి పడుతుంది. కపటవిశ్వాసుల స్థితి కూడా అచ్చం ఇలాగే వుంటుందని ఖుర్‌ఆన్ అంటోంది. (9:109, 63:4 సూక్తులు, వాటి పాదసూచికలు చూడండి.)

66. తల్లిదండ్రులు :- ఇస్లాంలో దేవుని హక్కులు, దాసుల హక్కులని రెండు రకాల హక్కులున్నాయి. దాసుల హక్కులలో ప్రప్రథమ హక్కు తల్లిదండ్రులదే. దైవారాధన తరువాత తల్లిదండ్రుల సేవకు ఖుర్‌ఆన్ ఎంతో ప్రాముఖ్యం ఇస్తుంది. దయలేని పుత్రుడ్ని దేవుడు ఎన్నటికీ కనికరించడు.(17:23-24, 31:14-15 సూక్తులు చూడండి.)

67. తాగూత్ :- తాగూత్ అంటే హద్దు మీరేవాడని అర్థం. షరీఅత్ పరిభాషలో, దేవుని దాసుడిగా ఉండవలసినవాడు హద్దుమీరిపోయి దేవుడయి దైవదాసుల చేత దాస్యం చేయించుకునేవాడని భావం. (2:256-257,4:60 సూక్తులు, పాదసూచికలు చూడండి.)

68. తాలూత్, జాలూత్ :- సుమారు మూడువేల సంవత్సరాల క్రితం యూదుల రాజ్యంపై శత్రు దాడులు అధికమైనప్పుడు వాటిని సమర్థవంతంగా ఎదుర్కోగల నాయకుని అన్వేషణ మొదలైంది. ఆ రోజుల్లో సమూయేల్ ప్రవక్త (అలై) వారికి నాయకునిగా ఉండే వారు. కాని అప్పటికి ఆయన బాగా వృద్ధుడయిపోయారు. అంచేత యూద పెద్దలు తమకొక రాజుని నియమిస్తే అతని నాయకత్వాన తాము దైవమార్గంలో యుద్ధం చేస్తామని అంటారు. అయితే దైవప్రవక్త (అలై) వారికోసం తాలూత్ అనే ఓ ఆజానుబాహుడ్ని నాయకునిగా నియమించి పంపుతారు. చివరికి యుద్ధంలో శత్రుపక్షం రాజయిన జాలూత్‌ని ఓ నూనూగు మీసాల నవయుకుడు సంహరిస్తాడు. ఆ నవయువకుడు మరెవరో కాదు, భావి దైవప్రవక్త హజ్రత్ దావూదే (అలై). (వివరాలకు 2:246-251 సూక్తులు చూడండి.)

69. తువాలోయ :- ఇది సీనాయి ద్వీపకల్పం దక్షిణ ప్రాంతంలోని ఒక లోయ పేరు. ఈ లోయలోనే దేవుడు మూసాప్రవక్త (అలైహి)తో ప్రత్యక్షంగా సంభాషించి ఆయన్ని తన ప్రవక్తగా నియమించాడు. (20:9-24, 27:7-12 సూక్తులు చూడండి.)

70. తౌరాత్ :- తౌరాత్ అంటే ఆజ్ఞలు అని అర్థం. దీన్ని క్రైస్తవులు పాత నిబంధన అని అంటారు. తూర్ పర్వతంపై మూసాప్రవక్త (అలై)కు దేవుడు రాతిపలకలపై ఇచ్చిన పది ఆజ్ఞలతో పాటు, ఆనాటి ధర్మశాస్త్రంతో కూడిన దివ్యగ్రంథాన్ని తౌరాత్ అంటారు. ప్రస్తుతం ఇది దాని నిజరూపంలో లేదు. అసలుగ్రంథం ఏనాడో యుద్ధాలలో కనుమరుగై పోయింది. నేడు పాతనిబంధన పేరుతో బైబిల్‌లోని బోధనలన్నిటిని తౌరాత్ బోధనలుగా పరిగణించలేము. ఇవి అనేక ప్రక్షిప్తాలకు, నిక్షిప్తాలకు గురైన విషయాలు మాత్రమే.

71. త్రాసు :- ఖుర్‌ఆన్‌లో మీజాన్ అనే పదం వచ్చింది. ఇది న్యాయానికి సూచన. ప్రళయదినాన దేవుని న్యాయస్థానంలో మానవుల కర్మలను తూచడానికి కూడా త్రాసు ఉపయోగించబడుతుంది. (101:1-11 సూక్తులు, వాటి పాదసూచికలు చూడండి.) తూనికలో ఇది ప్రముఖపాత్ర వహిస్తుంది. (83:4 సూక్తి, దాని పాదసూచిక చూడండి.)

72. దత్త పుత్రుడు :- సంతానంలేని శ్రీమంతులు తమ తదనంతరం తమ ఆస్తులు ఇతరులకు దక్కనివ్వకుండా, తమ కుటుంబంలోనే శాశ్వతంగా ఉంచుకోవడానికి పెంపుడు కొడుకును తెచ్చుకొని ఆ ఆస్తులు అతని పేర రాస్తారు. ఇస్లాం ఈ పెట్టుబడిదారీ వైఖరిని నిరసిస్తూ ధన వికేంద్రీకరణ విధానాన్ని కోరుతుంది. అంచేత ఇస్లాం దత్తస్వీకార విధానాన్ని నిషేధించింది. వారసత్వంరీత్యా, వివాహ సంబంధంరీత్యా దత్తపుత్రుడు ఎన్నటికీ సొంత

కొడుకు కాలేదని చెబుతోంది. (వివరాలకు 33:4,5,37 సూక్తులతోపాటు 24వ అధ్యాయం ఉపోద్ఘాతంలోని 5, 6 పేరాలు కూడా చూడండి.)

73. దివ్యావిష్కృతి :- అరబీ భాషలోని "వహీ" అనే పదానికి సూచించడం, సంకేతం పంపడం, హృదయంలో ఏదైనా విషయం జనింపజేయడం, రహస్యంగా ఏదైనా మాట చెప్పడం, సందేశం పంపడం అనే అర్థాలున్నాయి. ప్రత్యేకంగా దేవుడు తన దూత ద్వారా తన ప్రవక్తలకు దివ్య సందేశం చేరవేసే 'వహీ' పద్ధతిని తెలుగులో నేనిక్కడ 'దివ్యావిష్కృతి' అని అనువదించాను. కొందరు సత్యసందర్శనం అని అనువదించారు.

దివ్యావిష్కృతిని ప్రవక్తలకు అందజేసే దైవదూత పేరు జిబ్రీల్ (అలై). మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (స)కు జిబ్రీల్ దూత (అ) ఒక్కోసారి మానవరూపంలో, మరొక్కోసారి తన నిజ రూపంలో వచ్చి దివ్యావిష్కృతిని అందజేస్తారు. అంతేకాదు. దివ్యావిష్కృతి ఒక్కోసారి కర్ణ కఠోరంగా విన్పించే గంటమోతలా వచ్చి దైవప్రవక్త (స) హృదయంలో ప్రవేశిస్తుంది. మరొక్కోసారి అది అవతరిస్తున్నప్పుడు ఎముకలు కొరికే చలి వున్నప్పుడు కూడా దైవప్రవక్త (సల్లం) నుదుటిపై ముచ్చెమటలు కమ్ముతాయి.

74. దీన్ :- దీన్ అంటే జీవితవిధానం, జీవితసంవిధానం, జీవనవ్యవస్థ అని అర్థాలు ఉన్నాయి. ఇస్లాం మానవాళికి దేవుడు నిర్దేశించిన జీవిత సంవిధానం, సంపూర్ణ జీవిత విధానం, సమగ్ర జీవనవ్యవస్థ. దీన్ని 'దీనుల్లాహ్' అని కూడా అంటారు. అంటే "దైవ నిర్దేశిత జీవనవ్యవస్థ" అని అర్థం. దేవుణ్ణి, అంతిమ దైవప్రవక్త (స)ను విశ్వసించి ముస్లింలైన వారంతా జీవితంలోని సమస్తరంగాల్లో ఈ జీవనవ్యవస్థనే అనుసరించవలసి ఉంటుంది.

75. దుష్టబుద్ధి :- దుష్టబుద్ధి మనిషిని దుష్కార్యాల వైపుకే పురిగొల్పుతుంది. దీన్ని ఖుర్ఆన్ పరిభాషలో "నఫ్సుల్ అమ్మారా"అంటారు. (వివరాలు 89:27 సూక్తి, దాని పాదసూచికలో చూడండి.)

76. నడక :- మానవుడు తన నడకలో కూడా నమ్రత, అణుకువ చూపాలని చెబుతోంది దివ్యఖుర్ఆన్. గర్వపోతులా నిక్కుతూ, నీల్గుతూ నడిచేవాడ్ని దేవుడు ఎన్నటికీ ప్రేమించడు. (31:18-19 సూక్తులు చూడండి.)

77. నమ్రూద్ :- ఇతను ఇబ్రాహీం ప్రవక్త (అలై) పుట్టిపెరిగిన (ఇరాఖ్) దేశానికి చక్రవర్తి. అతను, అతని ప్రజలు విగ్రహారాధనతో పాటు వివిధ సామాజిక, నైతిక రుగ్మత లకు గురైఉన్నప్పుడు హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అలై) అతనికి దైవసందేశం అందజేయడానికి వచ్చారు. కాని అతను దైవసందేశాన్ని తిరస్కరించడమే గాకుండా, దైవప్రవక్త (అలై)ను అగ్ని గుండంలోకి విసరి చంపడానిక్కూడా ప్రయత్నించాడు. కాని ఆ అగ్ని వెంటనే దేవుని ఆజ్ఞ శిరసావహించి దైవప్రవక్త కోసం చల్లబడి పోయింది. హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అలై) క్షేమంగా అగ్నిగుండం నుంచి బయటికి వచ్చారు. కాని ఇంత గొప్ప మహిమ చూసి కూడా ఆ దౌర్భాగ్యుడు సత్యాన్ని విశ్వసించలేదు. (2:258, 21:68-70 సూక్తులు చూడండి.)

78. నూర్ (జ్యోతి) :- దేవుడు యావత్తు భూమ్యాకాశాలకు జ్యోతి లాంటివాడు. ఆయన తానుకోరిన వారికి తన కాంతి వైపు (అంటే రుజుమార్గం వైపు) దారి చూపుతాడు. (24:34-35 సూక్తులు చూడండి.) రుజుమార్గం చూపే గ్రంథం కాబట్టే ఖుర్ఆన్ని కూడా జ్యోతితో పోల్చడం జరిగింది. (4:174 సూక్తి) ఇలా దైవజ్యోతి పొందిన భక్తులు పరలోకం లో దాని వెలుగు సాయంతోనే స్వర్గానికి చేరుకుంటారు. (66:8 సూక్తి చూడండి.)

79. పరిశుద్ధాత్మ :- ఖుర్ఆన్లో దీన్ని "రూహుల్ఖుద్స్" అంటారు. ఇది దైవప్రవక్తలకు దివ్యావిష్కృతి చేరవేసే దైవదూత జిబ్రీల్ (అలై)కు పర్యాయనామం. క్రైస్తవులు తమ కోసం ముగ్గురు దేవుళ్ళను చేసుకొని, ఆ ముగ్గురిలో పరిశుద్ధాత్మను కూడా చేర్చుకున్నారు. ఇది దేవుని పవిత్రాత్మ అని, ఆ ఆత్మ ఏసుక్రీస్తులో అంతర్లీనమై ఉందని వారి నమ్మకం. (వివరాలకు 4:171 సూక్తి, దాని పాదసూచిక చూడండి.)

80. పరీక్ష :- ఇహలోకం మానవులకు ఒక పరీక్షా వేదిక. ఇక్కడ జీవితాంతం 'విశ్వాసం'తో సత్కర్మలు చేసి ఈ పరీక్షలో కృతార్థులైనవారే పరలోకంలో మోక్షం పొంద గలుగుతారు. (2:155 సూక్తి, దాని పాదసూచిక చూడండి.)

81. పాఠ్యగ్రంథం :- అంటే విద్యార్థులు తమ పాఠ్యపుస్తకాన్ని పఠిస్తున్నట్లు నిత్యం పఠించవలసిన గ్రంథం అన్న మాట. ఖుర్ఆన్ అంటే కూడా అర్థం ఇదే. ఖుర్ఆన్ ప్రతిరోజూ పారాయణం చేయవలసిన పఠనగ్రంథం. ఇదే కలియుగ మానవులకు పారాయణం చేయడానికి, తదనుగుణంగా ఆచరించడానికి దేవుడు నిర్దేశించిన పరణవేదం, కలియుగ వేదం. (39:41, 14:52 సూక్తులు చూడండి.)

82. ఫలము :- అంటే, ఇక్కడ పుణ్యఫలం లేక పాపఫలం అని అర్థం. ఇహలోకంలో ఎవరు ఏ మేరకు కర్మలు ఆచరిస్తారో వారికి పరలోకంలో ఆ మేరకే వాటి ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. వారికి అక్కడ అణుమాత్రం కూడా అన్యాయం జరగదు. (99:6-8 సూక్తులు, వాటి పాదసూచికలు చూడండి)

83. ఫిరౌన్ :- పూర్వపు ఈజిప్టు చక్రవర్తుల్ని ఫిరౌన్ (ఫారావా)లు అంటారు. (వివరాల కోసం 10:92 సూక్తికి రాసిన పాదసూచిక చూడండి.)

84. ఫీసబీలిల్లాహ్ :- అంటే దైవమార్గంలో. మరోమాటలో చెప్పాలంటే దేవుని ప్రసన్నత కోసం ధర్మాభ్యున్నతి కోసం అని అర్థం. "జిహాద్ ఫీ సబీలిల్లాహ్" అంటే దైవప్రసన్నత కోసం, ధర్మాభ్యున్నతి కోసం దైవమార్గంలో చేసే నిరంతర కృషి, పోరాటం అని భావం. (9:60 సూక్తి, దాని పాదసూచిక చూడండి.)

85. ఫుర్ఖాన్ :- ఫుర్ఖాన్ అంటే సత్యాసత్యాలను, ధర్మాధర్మాలను, మంచిచెడుల్ని వేరు చేసేదని అర్థం. స్వర్ణకారుడు కల్తీబంగారమో, మేలిమిబంగారమో తెలుసుకోవడానికి ఉప యోగించే గీటురాయి వంటిది అన్నమాట. ఇది దైవప్రవక్తలకు, ఇతర సత్పురుషులకు ప్రసాదించబడిన విచక్షణా జ్ఞానం కావచ్చు లేక దివ్యగ్రంథాలు కూడా కావచ్చు. (2:53, 8:29 సూక్తులు.) ఖుర్ఆన్కు మరోపేరు ఫుర్ఖాన్ అనికూడా ఉంది. (2:185 సూక్తి.)

86. బలగం :- బలగం అంటే ఆయుధ బలగం కావచ్చు; సైనిక బలగం కావచ్చు; సంతాన బలగం కావచ్చు; సేవకుల బలగం కావచ్చు; బంధుమిత్రుల బలగం కావచ్చు. మొత్తానికి అత్యధిక బలగం, మందీ మార్బలం గల మనిషిలో సాధారణంగా ఒకింత గర్వం తొంగిచూస్తుంది. అయితే అది ముదిరితే మాత్రం ప్రమాదం ముంచుకొచ్చినట్లే. (18:32-44 సూక్తులు చూడండి.)

87. బాల్ విగ్రహం :- క్రీ.పూ. తొమ్మిదోశతాబ్దంలో మధ్యప్రాచ్యం ప్రజలు బాల్దేవతా విగ్రహాన్ని పూజిస్తుండేవారు. 'బాల్' అంటే యజమాని, నాయకుడని అర్థం. భర్త అర్థంలో కూడా ఖుర్ఆన్లో ఈ పదప్రయోగం జరిగింది. (4:127, 11:72 సూక్తులు) అయితే ఆనాడు మధ్యప్రాచ్యం ప్రజలు ఈ పదాన్ని దేవుని కోసం ప్రయోగించేవారు. బాల్ దేవుడంటే

సూర్యదేవుడని కొందరి అభిప్రాయం. అంటే వారు సూర్యారాధన చేసేవారన్నమాట. ఇల్యాస్ ప్రవక్త (అలై) కాలంలో ఈ విగ్రహారాధన పరాకాష్ఠకు చేరింది. (వివరాల కోసం 37:123-128 సూక్తులతో పాటు ఇదే శీర్షికలో నెం.12 (ఇల్యాస్) చూడండి).

88. బిన్యామీన్ (బెంజ్‌మన్) :- ఇది యూసుఫ్ (జోసెఫ్) ప్రవక్త సొంత తమ్ముడి పేరు; యాఖూబ్(జాకబ్) ప్రవక్త రెండవభార్య కుమారుడు. ఇతను పుట్టినప్పుడే తల్లి చని పోవడంవల్ల యాఖూబ్ (అలై) ఇతడ్ని ఎంతోప్రేమగా చూసుకునేవారు. సవతిసోదరుల కుట్రలో యూసుఫ్ (అలై) తర్వాత ఇతనూ చిక్కుకున్నాడు.(12వ అధ్యాయం చూడండి)

89. భయభక్తులు :- సాధారణంగా మనిషి ఏదయినా పనిచేయాలంటే, చేస్తే లాభం ఉంటుందన్న ఆశ, చేయకపోతే నష్టం వాటిల్లుతుందన్న భయం ఉన్నప్పుడే అతనా పని చేయడానికి సిద్ధమవుతాడు. లాభం మీది ఆశ కంటే నష్టం పట్ల భయమే మనిషిని ఆచరణ వైపుఎక్కువగా ప్రేరేపిస్తుంది. ఈ భయాశలు ఇహలోకం కంటే పరలోకం గురించే ఎక్కువగా ఉండాలి. ఈ భయభక్తులు లేక దైవభీతి పరాయణతను ఖుర్‌ఆన్ పరిభాషలో "తఖ్వా" అంటారు. "మీ అందరిలో కెల్లా ఎక్కువ దైవభీతికలవాడే దేవుని దృష్టిలో ఎక్కువ గౌరవ నీయుడు" అని ఖుర్‌ఆన్ చెబుతోంది. (49:13 సూక్తి చూడండి.)

90. భవితవ్యం :- దీని పర్యాయపదాలే విధి, జాతకం, అదృష్టం. దేవుడు మొదట కలాన్ని సృష్టించి దాని చేత ఇతర యావత్తు సృష్టిరాసుల అదృష్టాన్ని, జరగబోయే విషయా లన్నిటిని వ్రాయించాడని పండితుల అభిప్రాయం. ఇవన్నీ దేవుని దగ్గర ఓ గ్రంథంలో రాయ బడిఉన్నాయి. వాటికి వ్యతిరేకంగా ఈ ప్రపంచంలో ఏదీ సంభవించదు. (6:59, 57:22-23, 34:3, 17:13 సూక్తులు చూడండి.) దీన్ని "తఖ్దీర్" అని కూడా అంటారు. ఇస్లాం స్వీకరించిన వ్యక్తి తఖ్దీర్‌ని కూడా విశ్వసించవలసి ఉంటుంది.

91. భాగస్వామ్యం (షిర్క్) :- మానవులు, జంతువులు, వృక్షాలు, చివరికి ప్రతివస్తువు, అందులోని ప్రతిఅణువూ ఒకదానిపై మరొకటి ఆధారపడివుండే సృష్టిరాసులు. ఈ విశ్వంలో ఏ ఒక్కటీ ఇతరులపై ఆధారపడకుండా మనుగడ సాగించలేదు. ఒక్కదేవుడు మాత్రమే నిరాధారుడు, నిరపేక్షాపరుడు, ఎవరి అవసరమూ లేనివాడు. యావత్తు సృష్టికి ఆయనే యజమాని, పాలకుడు, పోషకుడు, ప్రభువు. ఆయన ప్రతి పనీ చేయగల సమర్థుడు, సర్వ శక్తిమంతుడు. ఆయనకు అసాధ్యమంటూ ఏదీ లేదు. ఆయన ఏదైనా చేయదలచుకుంటే 'అయిపో' అంటే చాలు, అది తృటిలో జరిగి ఉనికిలోకి వస్తుంది. ఆయన దైవత్వం సమగ్ర మైనది, సంపూర్ణమైనది. అందులో ఎవరూ భాగస్వాములు లేరు. ఆయన మాత్రమే ఆరాధ్య నీయుడు. కనుక ఆయన తన దైవత్వంలో, తన గుణగణాలలో, తన శక్తిసామర్థ్యాలలో సృష్టి రాసులకు సాటి కల్పించడాన్ని ఏ మాత్రం సహించదు. అలా సాటి కల్పించడాన్ని "షిర్క్" అంటారు. షిర్క్ ఘోరమైన పాపం. షిర్క్ తప్ప మరే పాపాన్నయినా దేవుడు తలచుకుంటే క్షమిస్తాడు. (4:116 సూక్తి చూడండి.)

92. మత్స్యబాధితుడు :- ఖుర్‌ఆన్‌లో "జిన్నూన్"అనే పదానికి చేపలవాడని అర్థం. (విశేషార్థం మత్స్యబాధితుడు.) ఈయన యూనుస్ ప్రవక్త (అలై). ఈయన్ని ఒక చేప మింగి ఆ తర్వాత తీసి తీరం మీద పడేసింది. (21:87-88, 37:139-146 సూక్తులు.)

93. మద్యన్‌జాతి :- మద్యన్ అనేది పూర్వం అరేబియాలో ఒక ప్రాంతం పేరు. ఈ ప్రాంతంలో నివసించిన జాతినే మద్యన్‌జాతి అంటారు. ఇబ్రాహీం ప్రవక్త (అలైహి)కు

ఆయన మూడవభార్య ఖతూరా ద్వారా పుట్టిన 'మిద్యాన్' అనే కుమారుని సంతతే మద్యన్ జాతి ప్రజలుగా ప్రసిద్ధిచెందారు. అయితే వారు అయిదారు వందల యేండ్లలో క్రమంగా బహుదైవారాధనా జాతులతో ప్రభావితులైనందున వారిలోకూడా బహుదైవారాధన వ్యాపిం చింది. దాంతో దగా, మోసం, దోపిడి, దొంగతనాలు వంటి నైతిక రుగ్మతలు వారిలో చోటుచేసుకున్నాయి. అంచేత వారిని సంస్కరించడానికి దేవుడు 'షుఐబ్' (అలైహి)ను ప్రవక్తగా నియమించి పంపాడు. కాని ఆజాతి ఆయన్ని తిరస్కరించి నాశనమయింది. (7:85-95, 11:87-95, 26:185-190 సూక్తులు చూడండి.)

94. మహిమలు, మహత్యాలు :- దైవప్రవక్తలు తమ దౌత్యనిరూపణ కోసం ప్రదర్శించే అసాధారణ విషయాలను మౌజిజాత్ (మహత్యాలు) అంటారు. దైవప్రవక్తలుకాని మహ నీయులు తమ హితవచనాల వైపు ప్రజలను ఆకట్టుకోవడానికి ప్రదర్శించే అసాధారణ విషయాలను కరామాత్ (మహిమలు) అంటారు. వీరుభయులు కానివారు ప్రదర్శించే అసాధారణ విషయాలను మంత్ర తంత్రాలు, మహేంద్రజాలాలు, గారడీలు, బాణామతులు, చేతబడులు, మేజిక్కులు, హిప్నాటిజంలు అంటారు.

95. ముస్లిం :- అంటే విధేయుడు, వినయుడు, వినమ్రుడు, ఆజ్ఞాబద్ధుడు అని అర్థాలు ఉన్నాయి. ఇస్లాం పరిభాషలో దైవవిధేయుడు, దైవాజ్ఞాబద్ధుడు అని అర్థం. ఈ భావంలోనే ఖుర్‌ఆన్ గత దైవప్రవక్తల అనుచరుల్ని కూడా ముస్లింలు అనే పేర్కొన్నది. (2:132, 28:53 సూక్తులు, వాటి పాదసూచికలు)

96. మూసా ప్రవక్త (అలైహి) :- ఈయన క్రీ.పూ. 13వ శతాబ్దం ప్రారంభకాలంలో ఇస్రాయీల్ సంతతి ప్రజల్ని సంస్కరించడానికి ప్రభవించిన దైవప్రవక్త. ఈయన బైబిల్ కథనం ప్రకారం యాఖూబ్ ప్రవక్త (అలైహి) కుమారుడు లావీ సంతతికి చెందినవారు. తండ్రి పేరు ఇమ్రామ్ అని బైబిల్‌లో ఉంది. ఖుర్‌ఆన్ దీన్ని ఇమ్రాన్ అని పేర్కొన్నది. ఇస్రాయీల్ సంతతిలో ఒకతను పుట్టి, ఫిరౌన్ చక్రవర్తిని, అతని రాజ్యాన్ని అంతమొందిస్తాడని జ్యోతిష్కులు చెప్పడంతో ఫిరౌన్ చక్రవర్తి ఇస్రాయీల్ ప్రజల్లో పుట్టే ఆడపిల్లల్ని వదిలేసి, వారి మగపిల్లల్ని సంహరింపజేయ నారంభించాడు.

అందువల్ల మూసా (అలైహి) పుట్టిన కొన్నాళ్ళకే ఆమె తల్లి ఆయన్ని ఓ గంపలో పెట్టి నదిలో వదలి పెట్టింది. ఫిరౌన్ భార్య ఆ గంపలోని ముద్దులొలికే పసిబిడ్డను చూసి ముచ్చట పడింది. భర్తను ఒప్పించి ఆ పిల్లవాడ్ని నీటిలో నుంచి తీసి పెంచుకోసాగింది. ఆ పిల్లవాడికి మూసా అని పేరు పెట్టారు. మూసా అంటే నీళ్ళలో నుంచి తీయబడిన లేక కాపాడబడిన వాడని అర్థం. మూసా (అలై)కు ముందు హారూన్ (అలై), ఆయనకు ముందు ఒక బాలిక పుట్టారు. మూసాప్రవక్త (అలైహి) గాథ వివిధ అధ్యాయాల్లో ఎంతో వివరంగా ఉంది. ముఖ్యంగా 20, 28 అధ్యాయాలలో విపులంగా ఉంది.

97. మృత సముద్రం :- లూత్‌ప్రవక్త (అలైహి) హితోపదేశాల్ని ఆయన జాతి ప్రజలు పెడచెవిన పెట్టి దేవుని ఆగ్రహానికి గురయ్యారు. దాంతో భయంకరమయిన విపత్తు వచ్చి వారు సర్వనాశనమయ్యారు. వారి శిధిలాలు, అవశేషాల ప్రతిరూపమే మృతసముద్రం. (15:74 సూక్తి, దాని పాదసూచిక చూడండి)

98. యహ్యా (యూహన్నా) :- ఈయన జకరియ్యా ప్రవక్త (అలైహి) కుమారుడు. ఈయన కూడా యూదుల కోసం దైవప్రవక్తగా నియమించబడ్డారు. యహ్యా (అలైహి), ఈసా

(అలైహి)లు ఒకే కాలంలో ప్రభవించిన దైవప్రవక్తలు. యూదులు ఎంతో కాలం నుంచి నిరీక్షిస్తూ వుండిన ముగ్గురు ప్రవక్తలలో యహ్యా (అలైహి) లేనందున ఆయన్ని వారు తిరస్కరించారు. (37:130 సూక్తి పాదసూచిక చూడండి.)

హజ్రత్ యహ్యా (అలైహి)ను బైబిల్‌లో యూహన్న అని, "జాన్ ది బాప్టిస్ట్" అని పేర్కొన్నారు. బైబిల్ ప్రకారం ఆయన యూదరాజు హేరోద్ రాజ్యంలో ధర్మప్రచారం ప్రారంభించిన రోజుల్లో హేరోద్ రాజు, అతని ప్రజలు (యూదులు) రోమ్ నాగరికతకు ప్రభావితులయి అశ్లీలకూపంలో కూరుకుపోయారు. స్వయంగా రాజు తన సోదరుడు ఫిలిప్ భార్యను తన ఇంట ఉంచుకున్నాడు. అది ధర్మసమ్మతం కాదని విమర్శించినందుకు హజ్రత్ యహ్యా (అలైహి)ని బంధించి చెరసాలలో వేయించాడు. అతనాయన్ని చంపాలనుకున్నా ప్రజల్లో ఆయనకున్న గౌరవాభిమానాలు చూసి ఏమీ చేయలేక పోయాడు.

అయితే అతని ఉంపుడుగత్తె (ఫిలిప్ భార్య) యహ్యా (అలైహి) మీద కక్ష కట్టింది. అశ్లీలానికి వ్యతిరేకంగా ఆయన ప్రారంభించిన ప్రచారోద్యమం వల్ల తాను ప్రజల దృష్టిలో అవమానంపాలు కావలసివస్తుందని తలచి ఆమె అవకాశంకోసం ఎదురుచూడసాగింది.

చివరికి హేరోద్‌రాజు జన్మదినోత్సవం సందర్భంలో ఆమె కూతురు బాగా నాట్యమాడి అతడ్ని మెప్పించింది. రాజు సంతోషించి నీకేం కావాలో కోరుకో అన్నాడు. ఆమె తన తల్లి నడిగి చెబుతానన్నది. ఆమె తల్లి దీన్ని సువర్ణవకాశంగా భావించి, యూహన్న శిరస్సును పళ్లెంలో పెట్టివ్వమని అడుగు అన్నది. హేరోద్ ఈమాట విని కాస్త బాధపడినా ప్రేయసి కుమార్తె కోరికను కాదనలేక పోయాడు. అతను వెంటనే చెరసాల నుండి యహ్యా (అలై) శిరస్సును ఖండించి తెప్పించాడు. దాన్ని ఓ పళ్ళెంలో పెట్టి ఆ నాట్యగత్తెకు ఇచ్చాడు.

(మత్తయి సువార్త 14వ అధ్యాయం, లూకా సువార్త 3వ అధ్యాయం, మార్కు సువార్త 6వ అధ్యాయం చూడండి.)

99. యాజూజ్, మాజూజ్ :- మధ్యాసియాలోని ఆటవిక జాతులు. ప్రళయకాల సమీపంలో ఈ జాతులు పెద్దయెత్తున విధ్వంసం సృష్టించి, చివరికి దైవాగ్రహంతో పురుగులు పడి చస్తాయి. (18:99 సూక్తి, దాని పాదసూచిక చూడండి.)

100. యూదులు :- యాఖూబ్ ప్రవక్త (అలై) నాల్గవ కుమారుడు యహూదా సంతతినే యూదులు అంటారు. ఖుర్ఆన్ వీరిని యాఖూబ్ (అలై) బిరుదయిన ఇస్రాయీల్ పేరుతో "ఇస్రాయీల్ సంతతి ప్రజలారా!" అని సంబోధించింది. కాని వీరు యహూదా సంతతికి చెందిన వారయినందున తమనుతాము యూదులని పేరు పెట్టుకున్నారు.

పూర్వం యూదుల్లో గొప్ప దైవభక్తులు, సజ్జనులు, మహాపురుషులు ఉద్భవించినప్పటికీ వారిలో అత్యధికులు దుర్మార్గులు, కలహకారులు, హంతకులు, సత్యావరోధకులు, జాత్యహంకారులు, అక్రమార్జనాపరులు, అబద్ధీకులుగానే చరిత్రకెక్కారు.

క్రీస్తు శకానికి దాదాపు 2000 సంవత్సరాల పూర్వం సిరియా, పాలస్తీనాలకు చెందిన కొందరు అరబ్బు జాతీయులు అంతర్గత కలహాలకు గురయివున్న ఈజిప్టు ప్రజలను సులభంగా ఓడించి ఈజిప్టును ఆక్రమించుకొని అక్కడ రాజ్యమేలడం ప్రారంభించారు. వీరిని "హిక్సాస్" రాజులు అంటారు. క్రీ.పూ.19వ శతాబ్దాంతంలో యూసుఫ్ ప్రవక్త (అలైహి) తన దైవిక శక్తిసామర్థ్యాలతో ఈజిప్టు సింహాసనం అధిరోహించిన తర్వాత ఆయన పాలస్తీనా నుండి తన తల్లిదండ్రులు, అన్నదమ్ములతో సహా మొత్తం కుటుంబ సభ్యుల్ని ఈజిప్టుకు

పిలిపించుకున్నారు. ఈవిధంగా యూదులు ఈజిప్టులో ప్రవేశించారు. ఈజిప్టులోని విదేశీ పాలకవర్గం ప్రజలు కూడా యూదుల్ని విదేశీయులుగా పరిగణించకుండా సంతోషంగా తమలో కలుపుకున్నారు. ఆ తర్వాత అనతి కాలంలోనే యూదులు తమ ఉనికిని పటిష్ఠపరచుకొని పాలకవర్గంలో కలసిపోయారు. పాలకవర్గంతో కలసి దాదాపు నాలుగువందల సంవత్సరాలపాటు వారు ఈజిప్టును పాలించి ఎంతో ప్రగతి సాధించారు. (5:20, 2:47)

అయితే ఆ తరువాత ఈజిప్టులో ఓ గొప్ప జాతీయ ఉద్యమం ప్రారంభమయి హిక్సాస్ రాజు అధికార పీఠాన్ని పడగొట్టింది. హిక్సాస్ వర్గానికి చెందిన రెండున్నర లక్షల మంది ప్రజల్ని దేశం నుండి వెళ్ళగొట్టడం జరిగింది. జాత్యహంకారంగల ఖబత్ సంతతికి చెందిన వంశం ఆధికారంలోకి వచ్చి హిక్సాస్ రాజుల సంస్కృతిని, వారి స్మారక చిహ్నాలన్నిటిని సర్వనాశనం చేసింది. తరువాత ఖబత్ రాజులు హింసాదౌర్జన్యాలతో యూదుల్ని క్రమంగా కట్టు బానిసలుగా మార్చి వారిచేత వెట్టిచాకిరి చేయించుకోవడం ప్రారంభించారు. చివరికి మూసా ప్రవక్త (అలై) ప్రభవించడం, వారిని ఆ బానిసత్వం వెట్టిచాకిరీల నుండి విముక్తి కలిగించి పాలస్తీనాకు తీసికెళ్ళడం జరిగాయి. (2:49, 7:104-133, 20:77-81)

దేవుడు ఇంతగొప్ప సహాయం చేసినా యూదులు తమ అకృత్యాలు మానుకోలేదు. వీరి అకృత్యాల్ని గురించి రాయాలంటే ఓపెద్ద గ్రంథమే తయారవుతుంది. ఖుర్ఆన్‌లో అక్కడక్కడ వీటిని గురించి సంక్షిప్తంగా పేర్కొనడం జరిగింది. ఈ క్రింది సూక్తులు చూడండి:

1. ప్రవక్త ముందే అసహనం, నిరాశలను వెళ్ళబోసుకోవడం...7:128-129
2. మూసాప్రవక్త (అలై) సమక్షంలోనే విగ్రహారాధనకై వెంపర్లాడటం...7:138-140.
3. గోభక్తి...7:148, 20:86-91, 2:52-54.
4. దేవుడ్ని ప్రత్యక్షంగా చూడందే నమ్మమని మొండికేయడం...2:55, 4:153.
5. గోవధ కోసం అనవసరమైన వివరాలు అడగడం...2:67-71.
6. హత్యానేరాన్ని ఇతరుల మీదికి నెట్టివేయడం...2:72-74.
7. శ్రమపడకుండా లభిస్తున్న ఆహారం పట్ల అసంతృప్తి...2:61.
8. దైవాజ్ఞల పదాలను తారుమారు చేసి పెడర్థాలు తీయడం...2:75, 3:71,78,
9. తౌరాత్ ఆజ్ఞలను పాటించడానికి నిరాకరించడం...2:63-64.
10. శనివారం నియమాన్ని ఉల్లంఘించడం...2:65-66, 16:124, 7:163-166.
11. పాలస్తీనా విముక్తి కోసం యుద్ధంచేయ నిరాకరించిన పిరికిపందలు...5:20-26.
12. పాషాణ హృదయులు...2:74, 22:46.
13. దైవగ్రంథాల్లో మార్పులకు-చేర్పులకు పాల్పడటం: 2:75,79,174; 5:41.
14. ఊసరవెల్లి వైఖరి...2:76-77, 3:72.
15. ఆశల పల్లకిలో ఊరేగే అజ్ఞానులు...2:78.
16. ఊహా స్వర్గంలో జాత్యహంకారులు...2:80-82, 2:111-112.
17. ప్రమాణోల్లంఘన (దైవాజ్ఞల పాటింపులో)...2:83, 2:93.

18. ప్రవక్తలను తిరస్కరించడం, చంపడం...2:87,61,91-92; 3:112, 4:157.
19. సజ్జనులు, శీలవతులపై అపనిందలు...4:156.
20. దైవగ్రంథమని తెలిసి కూడా దాన్ని నిరాకరించడం...2:89-90.
21. దీర్ఘాయువు కాంక్షతో చావంటే భయం...2:94-96.
22. దైవదూతల పట్ల కూడా విరోధ భావమే...2:97-98.
23. దైవగ్రంథాలు, దైవాజ్ఞల పాటింపు పట్ల నిర్లక్ష్య వైఖరి...2:100-101.
24. పనికిమాలిన ప్రశ్నలు...2:108, 5:101-102.
25. ఇతర మతస్థుల ఆరాధనాలయాలను నాశనంచేసే మతోన్మాదం...2:114.
26. పిసినారితనం, అసూయ, అసత్యం, అక్రమార్జనల్లో ప్రవీణులు...3:75, 4:53, 4:160-161, 5:42, 5:62-63.
27. అవాకులు, చవాకులు...3:181-182, 5:64, 9:30.
28. తాము చెడిందిగాక ఇతరుల్ని కూడా చెడగొట్ట జూసేవారు...4:44, 5:41.
29. ద్వంద్వార్థ పదప్రయోగాలతో, నాలుకలు మెలితిప్పి మాట్లాడేవారు...4:46.
30. మూఢనమ్మకాలు, మిధ్యాదైవాలను అభిమానించిన శాపగ్రస్తులు...4:51, 5:60.
31. అర్థ విశ్వాసంతో పూర్తి తిరస్కారులైనవారు...4:150-151.
32. మిత్రభేదం – విశ్వాసఘాతుకం...5:51.
33. పండితులు, ధర్మవేత్తల దుష్టవైఖరి...5:62-63.
34. అవిధేయత, అవిశ్వాసాలతో శాపగ్రస్తులైన వారు...5:78-79.
35. ఇస్లాం, ముస్లింల పట్ల బద్ధవిరోధులు...5:82, 2:137.
36. కలహకారులు, దురహంకారులు...5:64, 17:167.
37. క్రూరపాలకుల చేతుల్లో అవమానం, దౌర్జన్యాలతో విలవిల...7:4-7.
38. ముక్కలు ముక్కలుగా విచ్ఛిన్నమైన జాతి...7:168.

101. యూనుస్ జాతి :- వీరసలు ప్రస్తుత ఇరాఖ్‌కు చెందిన అసీరియా జాతి ప్రజలు. అయితే ఇస్రాయీల్ సంతతికి చెందిన యూనుస్ ప్రవక్త (అలైహి)ను దేవుడు అసీరియా ప్రజలకు సన్మార్గం చూపేందుకు పంపినందున వారు యూనుస్ జాతి ప్రజలుగా ఖుర్‌ఆన్‌లో ప్రసిద్ధి చెందారు. ఈ జాతి క్రీ.పూ. 860-784 మధ్య కాలంలో ఉండేదని తెలుస్తోంది. (37:139-148 సూక్తులు, పాదసూచికలు.)

102. రస్ ప్రజలు :- ఖుర్‌ఆన్‌లో అస్‌హాబుర్రస్ (రస్ ప్రజల)ను గురించి ఎలాంటి వివరాలు లేవు. వారు తమకు సన్మార్గం చూపడానికి వచ్చిన దైవప్రవక్తను తిరస్కరించినట్లు మాత్రమే ఉంది. ప్రాచీన అరబ్ చరిత్రలో "రస్" పేరుతో రెండు ప్రాంతాల ప్రస్తావన వచ్చింది. ఒకటి నజద్‌లో, రెండోది హజాజ్ (మదీనా)లో. రస్ ప్రజలు ఈ రెండిటిలో ఒక ప్రాంతానికి చెందినవారయి ఉంటారని తెలుస్తోంది. అలాగే వీరు తమకు హితోపదేశం

చేయడానికి వచ్చిన దైవప్రవక్తను తిరస్కరించడమే గాకుండా, ఆయన్ని ఓ పాడుబడ్డ బావిలో పడేసి చంపినట్లు కూడా తెలుస్తోంది. రస్ అంటే పాడుబడ్డ బావి అని కూడా అర్థం వుంది. (25:38, 50:12 సూక్తులు చూడండి.)

103. రెంటికి చెడ్డ రేవళ్ళు :- ఆశయసాధనలో అవ్వా కావాలి, బువ్వా కావాలి అంటే కుదరదు. అందులో ఒకటి మాత్రమే లభిస్తుంది. కొందరు సత్యాసత్యాల మధ్య, (ఇస్లాం పట్ల) విశ్వాసం అవిశ్వాసాల మధ్య గోడమీది పిల్లిలా నిల్చొని దైవారాధన చేస్తారు. ఇస్లాంలో ఏదయినా ప్రాపంచిక ప్రయోజనాలు కన్పిస్తే తృప్తిచెందుతారు. దానికి బదులు ఏదైనా ఆపద వచ్చిపడితే వెనక్కి మరలిపోతారు. ఆ తర్వాత ఎలాంటి లాభనష్టాలు చేకూర్చ లేని సృష్టిరాసుల్ని (అంటే మిధ్యాదైవాలను) ఆరాధించడం మొదలెడతారు. ఈ విధంగా వారు ఇటు ఇహలోకంలోనూ, అటు పరలోకంలోనూ ఘోరంగా నష్టపోయి రెంటికి చెడ్డ రేవళ్ళయి పోతారు. (22:11-12, 4:142-143 సూక్తులు చూడండి.)

104. లజ్జ :- అంటే సిగ్గు, ఎగ్గు, బిడియం. ఇందులో శారీరక బిడియం, నైతిక బిడియం అని రెండు రకాలున్నాయి. ఆచ్ఛాదనం ఉండవలసిన శరీర అవయవాలపై నుండి ఆచ్ఛాదన తొలగిపోతే అది సిగ్గుచేటవుంది. స్త్రీల విషయంలోనైతే ఇది మరింత సిగ్గుచేటైన విషయం అవుతుంది. అలాగే నీతి రాహిత్యమైన కొన్ని చేష్టలకు పాల్పడేవారిని కూడా మనం సిగ్గులేని వారంటాము. నీతిని గోతిలో పూడ్చిన నేటి కాలంలో శారీరక బిడియం కూడా రోజురోజుకు కృశించిపోతూ బిక్క చచ్చి పోతోంది. అశ్లీలం సర్వత్రా శరవేగంతో వ్యాపిస్తూ విలువల వలువలు విడిచి మరీ వికటాట్టహాసం చేస్తోంది. అశ్లీలం రొంపిలో పీకలదాకా కూరుకుపోయిన అతివలకు ఇది ఎంతమాత్రం సిగ్గుచేటని అన్పించడం లేదు. పైగా ఇది ఈనాడు అందం, ఫ్యాషన్లకు ప్రతి రూపమైపోయింది. మానవుల ఆది తల్లిదండ్రులైన ఆదం, హవ్వా (అలై)లను మభ్యపెట్టి, మోసగించి, వారి వలువలను ఊడదీయించిన షైతాన్ సైతం ఈనాటి పడతుల ఫాషన్ పాట్లు చూసి సిగ్గుతో తల దించుకుంటున్నాడు మరి!

ఆదం, హవ్వాలను దేవుడు ఏ వృక్షఫలం తినవద్దని వారించాడో షైతాన్ ఆ వృక్ష ఫలాన్నే తినిపించి వారిని దివినుండి భువికి దిగజార్చాడు. (7:11-25 సూక్తులు చూడండి). ఆనాటి నుండే షైతాన్ తన సిగ్గులేని వికృత చేష్టలతో మానవ జాతిని అనేక పేర్లతో, వివిధ సాకులతో అశ్లీలపు రొంపిలోకి దించి పబ్బం గడుపుకుంటున్నాడు. చివరికి దైవభక్తి పేరుతో నగ్న ప్రదక్షిణలకు, మర్మావయవాల ఆరాధనకు కూడా ప్రేరేపిస్తున్నాడు. పూర్వం అరబ్బు బహుదైవారాధకులు కాబాలయం చుట్టు నగ్నప్రదక్షిణ చేసేవారు. ఖుర్‌ఆన్ ద్వారా దేవుడు ఈ అశ్లీలాన్ని నిషేధించాడు. "మేము మీ కోసమే దుస్తుల్ని సృష్టించాం. ఇవి మీ మర్మావయవాలకు ఆచ్ఛాదనంగా మాత్రమే గాకుండా, అలంకరణగా కూడా ఉపయోగపడతాయ"ని ఆయన తెలియజేశాడు. (7:26 సూక్తి చూడండి.)

అంచేత ఇస్లాం పూర్తిఆచ్ఛాదనతో కూడిన దుస్తులకు ఎంతో ప్రాముఖ్యమిచ్చింది. పరదా (బురఖా) కూడా అందులోని భాగమే. పోకిరి పురుషుల బారినుండి కాపాడుకోవడానికి పడతులకు పరదాయే సరైన రక్షణ కవచం. అయితే మనసులో దైవభీతి లేకపోతే దుస్తులు కేవలం అలంకార ప్రాయంగానే మిగిలిపోతాయి. అందుకే భౌతిక దుస్తులకన్నా భయభక్తుల దుస్తులు ఎంతో శ్రేష్ఠమైనవని ఖుర్‌ఆన్ చెబుతోంది. (7:26 సూక్తి చూడండి)

ఇస్లాంలో విశ్వాసానికి సంబంధించిన అనేక విషయాలున్నాయి. వాటిలో బిడియం కూడా ఒకటుంది. పైగా బిడియానికి ఎంతో ప్రాధాన్యం ఉంది. అందుకే మహాప్రవక్త

ముహమ్మద్ (స) "బిడియం అర్థవిశ్వాసంతో సమానం" అన్నారు. ఏదియేమైనా సిగ్గులేని స్త్రీకి అర్ధనగ్నవతారం సింగారాన్ని ఇస్తుందని సిగ్గున్న ఏ పురుషుడూ నమ్మలేడు.

105. లుఖ్మాన్ :- ఈయన అరబ్‌జగత్తులో అత్యంత వివేకవంతుడైన వ్యక్తిగా ప్రసిద్ధి చెందారు. ఈయన మాతృభూమి, జాతీయతలను గురించి పండితులలో భిన్నాభిప్రాయాలు ఉన్నాయి. కొందరు ఈయన నీగ్రో జాతీయుడని, మరికొందరు సూడాన్ దేశస్థుడని అంటారు. ఏమైనప్పటికి ఈయన అరేబియాలో తన నీతినడవడికలు, వివేకవంతమైన మాటలతో ఎంతో వినుతికెక్కారు. (ఈయన్ని గురించి 31వ అధ్యాయం చూడండి.)

హజ్రత్ లుఖ్మాన్ (అలై)ని కొందరు "మీకీ విజ్ఞతా వివేచనాలు, భావ చైతన్యాలు ఎలా లభించాయి?" అని అడిగితే "నీతినిజాయితీలు అవలంబించడం, పనికిమాలిన మాటలు మానేసి మౌనం పాటించడం వల్ల లభించాయి" అని ఆయన సమాధానమిచ్చారు.

ఆయన బుద్ధికుశలత గురించి ఓ సంఘటన ప్రచారంలో వుంది. హజ్రత్ లుఖ్మాన్ (అలైహి) బానిసగా ఉన్నరోజుల్లో ఓసారి ఆయన్ని ఆయన యజమాని పిలిచి "ఒక మేకను కోసి అందులో నుంచి అతిశ్రేష్ఠమైన రెండు అవయవాలు నా దగ్గరకు తీసుకురా" అనంటే, ఆయన మేకమాంసం నుండి హృదయం, నాలుక తెచ్చిస్తారు. మరోసందర్భంలో యజమాని "ఓ మేకను కోసి అందులో నుంచి అతినీచమైన రెండు అవయవాలు తీసుకురా" అనంటే, హజ్రత్ లుఖ్మాన్ (అలై) మళ్ళీ హృదయాన్ని, నాలుకనే తెచ్చిస్తారు. యజమాని ఆశ్చర్యపోయి "అతి శ్రేష్ఠమైనవి, అతి నీచమైనవి కూడా ఈ రెండేనా!" అనడిగాడు. దానికి లుఖ్మాన్ (అలై) సమాధానమిస్తూ "హృదయం, నాలుక సవ్యంగా, సక్రమంగా వుంటే ఇవి అన్నిటికంటే శ్రేష్ఠమైనవి. ఒకవేళ అవి చెడిపోతే వాటికి మించిన క్షుద్ర వస్తువులు మరేమీ వుండవు" అని చెప్పారు. (మౌలానా సలాహుద్దీన్ యూసుఫ్ గారి ఖుర్‌ఆన్ వ్యాఖ్యానం నుండి.)

106. లోహయుగం :- లోహయుగం క్రీ.పూ.1200-1000 సంవత్సరాల మధ్య కాలంలో ప్రారంభమైనట్లు చరిత్రకారులు నిర్ధారించారు. అదే దావూద్ (అలై) దైవప్రవక్తగా ప్రభవించిన కాలం. ఖుర్‌ఆన్‌లోని 21:79, 34:10-11 సూక్తులలో వచ్చిన విషయాలను బట్టి దేవుడు ఆయనకు ఇనుప ఖనిజం నుండి వ్యచ్ఛమైన ఇనుము, ఉక్కు తీసే విధానాన్ని నేర్పాడని తెలుస్తోంది. సిరియా, ఆసియా మైనర్లలోని హిట్‌జాతి క్రీ.పూ.1200-1000 మధ్యకాలంలో ఉచ్ఛస్థితిలో ఉండటానికి కారణం ఆ జాతి ప్రజలు ఇనుమును కరగబెట్టి ఆయుధాలు తయారుచేసే ఓ అతిక్లిష్టమైన పద్ధతి కనుగొనడమే. అయితే ఇలా తయారయ్యే ఆయుధాలు ఎంతో ఖరీదైనవిగా ఉండేవి. అంచేత ఇవి జనసామాన్యానికి అందుబాటులో ఉండేవికావు. పైగా ఆ జాతివాళ్ళు ఈ పద్ధతిని అతి రహస్యంగా ఉంచేవారు.

అయినా కొంతకాలానికి ఈ రహస్యాన్ని పాలస్తీనా, తూర్పు జోర్డాన్ ప్రజలు తెలుసుకున్నారు. ఆ తర్వాత ముడి ఖనిజం నుండి ఇనుమును తీసే సులువైన పద్ధతులు కనుగొనబడ్డాయి. దక్షిణ పాలస్తీనాలోని అదూమ్ అనే చోట అపారమైన ఇనుప ఖనిజ నిక్షేపాలు బయల్పడ్డాయి. పురావస్తు పరిశోధనవారి త్రవ్వకాలలో కొన్ని చోట్ల పూర్వకాలంనాటి ఇనుప బట్టీల అవశేషాలు కూడా బయటపడ్డాయి. వీటిని పరిశీలించిన తరువాత దావూద్, సులైమాన్ ప్రవక్తల కాలంలోనే ఈనాటి బ్లాస్ట్ ఫర్నెస్ విధానం అమలులో ఉండేదని తెలిసింది. (తఫీముల్ ఖుర్‌ఆన్ నుండి.)

107. వడ్డీ :- వడ్డీ అనేది పేదల నడ్డి విరగ్గొట్టే ఒక ఆర్థిక ఇనుప కడ్డీ అని చెప్పవచ్చు.

దీన్ని దాదాపు అన్ని మతాలు నిషేధించాయి. (2:275-281 సూక్తులు, వాటి పాద సూచికలు చూడండి. వాటితో పాటు 30:39 సూక్తి కూడా చూడండి.)

108. వారుణీ వాహిని :- మద్యం మనుషులకు ఎంతో ప్రియమైన పదార్థం. అయితే తాత్కాలిక ఉపశాంతి నిచ్చేదైనప్పటికీ ఇది వారిలో ఉండే విచక్షణా జ్ఞానాన్ని నశింపజేస్తుంది. అందువల్ల ఇస్లాం దీన్ని పూర్తిగా నిషేధించింది. కాని ఇహలోకంలో మద్యం, మత్తు పదార్థాలకు దూరంగా వుండే విశ్వాసులకు దేవుడు పరలోకంలో స్వర్గ మధువు ప్రసాదిస్తాడని ఇస్లాం చెబుతోంది. ఆ మద్యం మత్తు కలిగించదు; విచక్షణా జ్ఞానాన్ని కూడా నశింప జేయదు. (వివరాలకు 2:219, 4:43, 5:90-91 సూక్తులు, వాటి పాదసూచికలు చూడండి. ఆ తరువాత 56:17-19 సూక్తులు కూడా చూడండి.)

109. విశ్వాసి :- ఖుర్‌ఆన్ పరిభాషలో దేవుణ్ని, ఆయన అంతిమప్రవక్త (సల్లం)ను విశ్వసించి, తదనుగుణంగా ఆచరించే వ్యక్తిని "మోమిన్"(విశ్వాసి) అంటారు. కేవలం దేవుణ్ని, ఆయన ప్రవక్త (స)ను విశ్వసించి తదనుగుణమైన ఆచరణకు దూరంగా ఉంటే లేదా తనకు ఇష్టమైనవి ఆచరించి, ఇష్టంకానివి, కష్టమైనవి వదలిపెట్టే వ్యక్తి నిజమైన విశ్వాసి కాలేడు. అలాంటివారిని ఖుర్‌ఆన్ "విశ్వాసులారా! విశ్వసించండ"ని చెబుతోంది. అంటే మీరు నిజమైన విశ్వాసులయితే ఆ విశ్వాసానికి అనుగుణంగా దేవుని ఆజ్ఞలను, ఆయన ప్రవక్త (సల్లం) ప్రవచనాలను పూర్తిగా పాటించండని అర్థం. (4:136 సూక్తి చూడండి.)

110. శనివారం నియమం :- యూదులకు శనివారం పవిత్రదినంగా నిర్ణయించడం జరిగింది. ఆరోజు వారు వేటాడకూడదు. కాని యూదులు ఈ నియమాన్ని ఉల్లంఘించడంతో దేవుడు వారిని కోతులుగా మారుగాక అని శపించాడు. (2:65,7:165-166 సూక్తులు, వాటి పాదసూచికలు చూడండి.)

111. శాంతి :- మనిషి తననుతాను దేవునికి, ఆయన ప్రవక్త (స)కు పూర్తిగా సమర్పించుకొని వారి ఆదేశాలను పూర్తిగా పాటించినప్పుడే అతనికి శాంతి లభిస్తుంది. ఇస్లాం పేరులోనే శాంతి, సమర్పణ భావాలు ఉన్నాయి. కనుక నిజమైన మనశ్శాంతి కోరుకునే వారికి ఇస్లాం తప్ప మరో మార్గం లేదు. (2:132 సూక్తి పాదసూచిక చూడండి.)

112. శాసనకర్త: - ఈ సృష్టి అంతా దేవునిదే. దాన్ని శాసించే అధికారం కూడా ఆయనకే ఉంది. (30:26, 23:88, 42:10, 5:49, 33:36 సూక్తులు చూడండి.)

113. షఆయిరుల్లా (దైవచిహ్నాలు) :- ప్రతి మతాన్ని, సంస్కృతిని, జీవన వ్యవస్థను, జాతీయతను సూచించే కొన్ని చిహ్నాలుంటాయి. అలాగే ఇస్లాంలో కూడా దేవుని ఏకత్వాన్ని, ఆయన ధర్మాన్ని సూచించే చిహ్నాలున్నాయి. వాటినే షఆయిరుల్లా అంటారు. వాటిని ప్రతి ముస్లిం గౌరవించాలి. ఉదాహరణకు: మసీదు, హజ్‌యాత్ర, దీక్ష మొదలైనవి. (5:2 సూక్తి.)

114. షైతాన్ (ఇబ్లీస్) :-ఇతను మానవుణ్ని మోసగించి దివినుండి భువికి దిగజార్చిన పరమ దుర్మార్గుడు. మానవుల హృదయాలలో లేనిపోని ఆశలు రేకెత్తించి, భయప్రలోభాలు కలిగించి, భ్రమలు కల్పించి రుజుమార్గం నుండి తప్పించే దుష్టశక్తి. షైతాన్ జిన్(భూతం) జాతికి చెందినవాడు. వీడి అసలు పేరు ఇబ్లీస్. ఇబ్లీస్ అంటే అత్యంత నిరాశా నిస్పృహలకు గురైనవాడని అర్థం. ఆదం ముందు తలవంచమని దేవుడిచ్చిన ఆజ్ఞను ధిక్కరించి ఆయన ఆగ్రహానికి, శాపానికి గురైపోతాడు. దాంతో అతడు ఆదం (మానవుని)కి ఆగర్భశత్రువై పోతాడు. (2:30-39, 7:11 సూక్తులు, వాటి పాదసూచికలు చూడండి.)

115. సంఖ్యా శాస్త్రం:- ఖుర్‌ఆన్ గురించి గత1400 సంవత్సరాల నుంచి ధర్మవేత్తలు పరిశోధనలు చేసి ఎన్నో భావాలు, మరెన్నో మర్మాలు కనుగొన్నారు. ఇప్పుడు ఖుర్‌ఆన్‌లోని మరో విశేషం కంప్యూటర్ పరిశోధన ద్వారా వెలుగులోకి వచ్చింది. దివ్య ఖుర్‌ఆన్ యొక్క వివిధ కోణాలలో అంతర్లీనమైఉన్న "19" సంఖ్యే కంప్యూటర్‌లో బయల్పడిన కొత్త విశేషం. ఇది సంఖ్యారాసిలో లఘుతమ, గురుతమ సంఖ్యల మిశ్రమం.

ముందుగా ఖుర్‌ఆన్ ప్రారంభ వాక్యమైన 'బిస్మిల్లా హిర్రహ్మా నిర్రహీం'ను పరిశీలిద్దాం. ఇందులో మొత్తం 19 అక్షరాలున్నాయి. ఈ వాక్యంలో ఉన్న నాలుగు పదాలు ఖుర్‌ఆన్‌లో ఎన్నిసార్లు వచ్చాయో ఆ సంఖ్యలన్నీ 19చే నిశ్శేషంగా భాగించబడేటటువంటి సంఖ్యే. ఖుర్‌ఆన్‌లో మొత్తం 114 సూరాలు (అధ్యాయాలు) ఉన్నాయి. ఈ సంఖ్య 114 కూడా 19చే నిశ్శేషంగా భాగించబడుతుంది.

ఖుర్‌ఆన్‌లో 29 సూరాలు, 14 అక్షరాలతో ఏర్పడే వివిధ పదసముదాయాలతో ప్రారంభమవుతాయి. ఉదా:- అలిఫ్ లాం మీమ్, యా సీన్, సాద్, ఖాఫ్, నూన్, హా మీమ్, అలిఫ్ లాం రా మొదలైనవి. ఈ అక్షరాల సంఖ్య 14, సూరాల సంఖ్య 29 కలిపితే వచ్చే సంఖ్య 57 కూడా 19చే నిశ్శేషంగా భాగించబడుతుంది. అదీగాక ఈ 14 అక్షరాలలోని ప్రతి అక్షరం ఏ సూరాలో వచ్చినా ఆ సూరాలో ఆ అక్షరసంఖ్య 19చే నిశ్శేషంగా భాగించ బడుతుంది. ఉదా:- ఖాఫ్ సూరాలోని మొదటి అక్షరమైన 'ఖాఫ్' ఆ సూరాలో 57 సార్లు వచ్చింది. సూరా ప్రారంభంలో బీజాక్షర సముదాయంలోని "ఖాఫ్' అనే అక్షరం 57 సార్లు వచ్చింది. ఇది 19చే నిశ్శేషంగా భాగించబడే సంఖ్య. ఖలమ్ సూరా మొదటి అక్షరమైన 'నూన్' 133 సార్లు వచ్చింది. ఇది కూడా 19చే నిశ్శేషంగా భాగించబడే సంఖ్యే. ఆరాఫ్, మర్యం, సాద్ సూరాల్లో మొదటి అక్షరం 'సాద్' ఒక్కొక్క సూరాలో 152 సార్లు వచ్చింది. 152 కూడా 19చే నిశ్శేషంగా భాగించబడే సంఖ్యే.

ఖుర్‌ఆన్‌లోని కొన్ని సూరాలు రెండు మూడు బీజాక్షరాలతో కూడా ప్రారంభమవుతాయి. తాహా సూరాలో మొదటి అక్షరజంట 'తా,హా'లో 'తా' 28 సార్లు, 'హా' 314 సార్లు వచ్చాయి. ఈ రెండు సంఖ్యలు (28+314) కలపగా వచ్చే సంఖ్య 342 కూడా 19చే నిశ్శేషంగా భాగించబడుతుంది. యాసీన్ సూరాలో మొదటి అక్షరజంట 'యా, సీన్'లో 'యా' 237 సార్లు, 'సీన్' 48 సార్లు వచ్చాయి. ఈ రెండు సంఖ్యలు (237+48) కలపగా వచ్చే సంఖ్య 285 కూడా 19చే నిశ్శేషంగా భాగించబడుతుంది.

ఖుర్‌ఆన్‌లో ఏడు సూరాలు 'మీమ్, అయిన్' అనే అక్షరజంటతో ప్రారంభమవుతాయి. ఆ ఏడు సూరాలలో 'మీమ్' అనే అక్షరం 304 సార్లు, 'అయిన్' అనే అక్షరం 1862 సార్లు వచ్చాయి. ఈ రెండు సంఖ్యలు (304+1862) కూడగా వచ్చే సంఖ్య 2166 కూడా 19చే నిశ్శేషంగా భాగించబడుతుంది. మూడు బీజాక్షరాల సముదాయంతో ప్రారంభమయ్యే సూరాలు కూడా కొన్ని ఉన్నాయి. ఉదా:- 'అలిఫ్, లాం, మీమ్' లతో ప్రారంభమయ్యే 8 సూరాలున్నాయి. ఈ సూరాలలోని అలిఫ్, లాం, మీమ్ అనే అక్షరాలు మొత్తం 26,676 సార్లు వచ్చాయి. ఈ సంఖ్య కూడా 19చే నిశ్శేషంగా భాగించబడుతుంది.

19 సంఖ్యకు లభించిన ఈ ప్రత్యేకత యాదృచ్ఛికంకాదు. యాదృచ్ఛికమైతే రెండుమూడు లేదా అయిదారు సార్లు వచ్చి వుండేది. అనేకసార్లు వచ్చిందంటే ఖుర్‌ఆన్ నిస్సందేహంగా దైవవాణేనని, మానవమేధా జనితం ఎంతమాత్రం కాదని తెలుస్తుంది. (దావత్ పత్రిక)

ఖుర్‌ఆన్‌లో ఒకచోట ప్రత్యేకంగా 19సంఖ్య గురించిన ప్రస్తావన ఉంది. నరక పాలకులుగా 19మంది దైవదూతలను నియమించడం జరిగిందని ఇక్కడ ఖుర్‌ఆన్ పేర్కొన్నది. ఈ 19 సంఖ్యను దేవుడు అవిశ్వాసులకు పరీక్షగా చేశాడు. (74:31 సూక్తి చూడండి.) ఏమైనప్పటికి ఈ 19సంఖ్య సత్యాన్వేషకుల మేధను పదునుపెట్టే విషయమే.

116. సఫా, మర్వా కొండలు :- కాబాగృహం సమీపంలో ఉండే ఈ రెండు కొండల మధ్య హజ్‌యాత్రికులు సంప్రదాయబద్ధంగా 'సయి' (నడక) చేస్తారు. ఇది హజ్‌నియమాల్లో ఒక నియమం. (2:158 సూక్తి చూడండి.)

117. సమూద్ జాతి :- ఇది ప్రాచీన అరబ్బు జాతులలోని జాతి. ఈ జాతి ప్రజలకు సన్మార్గం చూపి సంస్కరించడానికి దేవుడు సాలిహ్ ప్రవక్త (అలై)ను ప్రభవింపజేశాడు. కాని వారు ఆయన్ని తిరస్కరించి దైవశిక్షకు గురైపోయారు. (వివరాలకు 7:73-79, 11:61-66, 26:141-159, 27:45-53, 54:23-32 సూక్తులు చూడండి.)

118. సామిరి :- మూసా ప్రవక్త (అలై) దైవాజ్ఞలను (రాతిపలకల్లో) తీసుకురావడానికి తూర్ పర్వతానికి వెళ్ళినప్పుడు, ఇస్రాయీల్ సంతతి వారిని (అంటే యూదులను) పెడమార్గం పట్టించినవాడు ఇతను. ఆవుదూడ విగ్రహం తయారుచేసి అందులో నుంచి దూడ అరుపులాంటి శబ్దం వచ్చేలా చేసి, ఇదే మీ దేవుడంటూ అతను వారి చేత గోపూజ చేయించాడు. తత్ఫలితంగా అతను మూసాప్రవక్త (అలై) శాపంవల్ల "మీరు నన్ను తాకకండి" అంటూ తిరుగుతూ శాశ్వతంగా అంటరానివాడైపోతాడు. (20:85-98 సూక్తులు చూడండి.) సామిరి అనేది అతని అసలుపేరు కాదు. ఇది అతని తెగ లేదా సంతతి లేదా స్వస్థలానికి సంబంధించిన పేరయి ఉంటుంది. బైబిల్ ప్రకారం ఈ వ్యక్తి అసలుపేరు హారూన్. మూసా ప్రవక్త (అలై) సోదరుని పేరు కూడా హారూనే అయినందున యూదులు సామిరి చేసిన నిర్వాకాన్ని పొరపాటునో లేక కావాలనో హారూన్ ప్రవక్త (అలై)కు అంటగట్టారు.

119. సిద్రతుల్ మున్తహా :- ఇది సప్తమ ఆకాశంలోని అత్యున్నత స్వర్గసీమకు చిట్టచివరి సరిహద్దులో వున్న ఓ విశిష్ట వృక్షరాజం. ఈ వృక్షం ఆవల ఏముందో, ఎలా వుందో సృష్టికర్తకు తప్ప ఎవరికీ తెలియదు. మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) తన గగన పర్యటన (మేరాజ్) సందర్భంగా ఈ చెట్టు దగ్గరే దైవసందేశం (దివ్యావిష్కృతి) అందజేసే దైవదూత హజ్రత్ జిబ్రీల్ (అలై)ని అసలు రూపంలో రెండవసారి చూశారు. జిబ్రీల్ (అలై)కు ఆరొందల రెక్కలు ఉన్నాయని, ఒక్కొక్క రెక్క తూర్పు నుండి పడమర వరకు దూరం ఉండేంత పొడవుగా ఉందని మహాప్రవక్త (సల్లం) తెలియజేశారు.

120. సిబ్గతుల్లా (దేవుని రంగు) :- యూదులు ఇతరుల్ని తమ మతంలోకి తీసుకోవడానికి ముందు వారికి ఒక విధమైన ఎరుపురంగు నీటితో స్నానం చేయిస్తారు. దాంతో ఆ వ్యక్తుల పాపాలు తుడిచి పెట్టుకుపోయి వారు పవిత్రులయి పోతారని, ఓ నూతన జీవితపు రంగు అవలంబించినట్లు అవుతుందని యూదుల విశ్వాసం. దీన్ని వారు తమ మత పరిభాషలో "బాప్తిమిజం" అంటారు. ఈ ఆచారాన్ని ఆ తరువాత క్రైస్తవులు కూడా స్వీకరించారు. (2:138 సూక్తి చూడండి.)

121. హనీఫ్ :- అంటే ఏకోన్ముఖుడు, ఒకే వైపు దృష్టి కేంద్రీకరించినవాడు అని అర్థం. ఖుర్‌ఆన్ పరిభాషలో యావత్తు మిధ్యాదైవాలను వదలి ఒక్క దేవుడ్ని మాత్రమే ఆరాధించేవాడని అర్థం. (3:67 సూక్తి చూడండి.)

122. హజ్రె అస్వద్ (నల్లరాయి) :- కాబాలయం తూర్పు దిక్కున మూలలో, కాబా ద్వారం సమీపాన గోడలో అమర్చబడిన నల్లరాయిని హజ్రె అస్వద్ అంటారు. ఇది స్వర్గం నుండి తీసుకురాబడిన పవిత్రపాషాణం. పాలకన్నా ఎంతో తెల్లగా నిగనిగలాడుతూ ఉండేది. యాత్రికుల 'ఇస్తిలాం' (తాకడం) వల్ల వారి పాపాలను సంగ్రహించి చివరికి ఇలా నల్లబడి పోయింది. ప్రళయదినాన ఈ రాయి కూడా జీవం పోసుకొని లేస్తుంది. దేవుడు దానికి నోరు, దృష్టి ప్రసాదిస్తాడు. కాబాప్రదక్షిణ సమయంలో తనకు 'ఇస్తిలాం' చేసినవారి కర్మలను గురించి ఇది దేవుని ముందు సాక్ష్యం ఇస్తుంది. (తిర్మిజీ హదీసు ఆధారంగా)

ఒకసారి దైవప్రవక్త (సల్లం) కాబా ప్రదక్షిణ చేస్తూ దాన్ని సంబోధించి ఇలా అన్నారు: "నువ్వెంత మంచిదానవు! నీ పరిమళం ఎంత శ్రేష్ఠమైనది!! నీ గౌరవ పవిత్రతలు ఎంత ఉన్నతమైనవి!!! కాని ఎవరి అధీనంలో ముహమ్మద్ ప్రాణం ఉందో ఆ శక్తిస్వరూపుని సాక్షి! దేవుని దృష్టిలో నీ గౌరవ పవిత్రతల కంటే ఒక ముస్లిం ధనప్రాణాలే ఎంతో గౌరవప్రద మైనవి, పవిత్రమైనవి."

123. హవారీలు :- అంటే సహాయం చేసేవారు (అన్సార్) అని అర్థం. వీరు ఈసా ప్రవక్త (అలై) ప్రత్యక్ష సహచరులు. (3:52-53 సూక్తులు చూడండి.)

124. హారూత్, మారూత్ :- యూదులు నైతికా పతనావస్థలో కూరుకుపోయిన కాలంలో దేవుడు వారిని పరీక్షించడానికి హారూత్, మారూత్ అనే దైవదూతల్ని మానవ రూపాల్లో వారి దగ్గరకు పంపుతాడు. తాము పరీక్ష నిమిత్తం పంపబడిన వారమని చెప్పి నప్పటికీ వారు నేర్పే క్షుద్రవిద్య (చేతబడి)నే నేర్చుకోవడానికి యూదులు ఉబలాట పడేవారు. (2:102 సూక్తి, దాని పాదసూచిక చూడండి.)

125. హిజ్రత్ (వలస) :- ఇస్లాంలో హిజ్రత్‌కు ఎంతో ప్రాముఖ్యం వుంది. ఎవరైనా ఒక ప్రాంతంలో హింసా దౌర్జన్యాలకు గురవుతూ ఇస్లాం ధర్మానికి అనుగుణమైన జీవితం గడపలేని పక్షంలో అతను ఆ ప్రాంతం వదలి ఇస్లామీయ జీవితం గడిపేందుకు వీలున్న మరో ప్రాంతానికి వలస పోవలసి వుంటుంది. ముఖ్యంగా ఇస్లామీయ రాజ్యం (దారుల్ ఇస్లాం) ఏర్పడినప్పుడు అక్కడికి తప్పకుండా వలస పోవాలి. లేనిపక్షంలో అతను దైవాగ్రహానికి గురవుతాడు. (వివరాల కోసం 4:88-91, 4:97-100 సూక్తులు, వాటి పాద సూచికలు చూడండి.)

హదీస్ హితోక్తులు

సంక్షిప్తంలో సమగ్ర స్వరూపం

వివిధ ఉర్దూగ్రంథాల నుండి ఎంపిక చేసి అత్యాధునిక విషయ సూచికతో వెలువడిన గ్రంథం ఇది. లోగడ తెలుగులో వెలువడిన గ్రంథాలలోని దాదాపు హదీసులన్నీ ఇందులో చూడవచ్చు. అంటే విషయ పరిజ్ఞానం రీత్యా సంక్షిప్తంలో సమగ్రం అన్నట్లు వేలాది పేజీల లోని సమాచారమంతా దాదాపు 2125 హదీసులతో కేవలం 624 పేజీలలో, కాంప్యాక్ట్‌డిస్క్‌లా ఈ గ్రంథంలో ఇమిడిపోయిందన్న మాట.

రచన : అబుల్ ఇర్ఫాన్, పేజీలు : 624, వెల : రూ. 200/-

ఇస్లామిక్ రిసోర్స్ సెంటర్, లక్కడ్‌కోట్, ఛత్తాబజార్ హైదరాబాద్-50002, ✆ 66710795, 9441515414

1. విషయదర్శిని (మొదటి భాగం)

1. దేవుని అస్తిత్వం (Existance of God):- 86:4-5, 70:39-41, 88:17-20.

1. భూమ్యాకాశాల నిర్మాణం:-30:8, 35:41, 14:19-20, 51:47-48, 78:6-7, 67:3-5, 79:27-33, 2:29, 2:117-117, 6:96-97, 17:12, 15:19-21, 36:37-40, 44:38-39, 45:21-22.
2. బుద్ధిమంతులకు సూచనలు:-2:164, 13:2-4, 30:21-24, 39:21, 16:12/13,45:1-6.
3. పదార్థపూజారులు :- 23:33-38, 6:29-30, 45:25-26, 52:35-37, 56:83-84, 2:28, 6:5-6, 3:137, 10:101-102, 29:20-23, 30:9-10, 40:34-37.
4. వర్షం, వృక్షజాతులు:- 6:99, 16:10-11, 6:95, 13:17, 26:7-8, 16:65, 24:43-44, 35:27-28, 25:48-52, 14:24-26, 57:20.
5. పశుపక్ష్యాదులు:- 16:66-67, 67:19, 16:5-8, 16:68-69, 16:79-81, 16:81.
6. మానవ పుట్టుక :- 86:5-7, 30:20-21, 51:20-21, 16:78, 77:20-23, 39:6, 16:4, 3:5-6, 4:1.
7. మానవునికి దైవోపకారాలు:- 31:20, 67:15, 30:22-23, 2:21-22, 57:25, 78:6-16, 96:3-8, 16:18, 27:73, 14:34.
8. సర్వజ్ఞాని, సర్వశక్తిమంతుడు:- 2:117, 15:23-25, 6:59-60, 7:54, 10:55-56, 32:5, 34:1-2, 31:27, 18:109, 31:27.
9. హెచ్చరికలు :- 56:61-73, 90:4-10, 36:59-62, 36:66-68, 10:31-32, 35:15-23, 40:58-59, 67:16-18, 67:20-24, 10:108, 20:135.

2. దేవుని ఏకత్వం (Oneness of God) :

1. సాటిలేని ఆరాధ్యుడు:-2:163-165, 3:61-63, 4:36, 4:48, 18:110, 21:25, 28:88.
2. అణువణువు ఆయన్నే ఆరాధిస్తోంది:- 22:18, 64:1, 62:1, 61:1, 59:1, 57:1, 55:6, 17:44, 13:12-13, 13:15.
3. దైవోపకారాలు:- 32:7-9, 67:15, 25:47, 28:71-73, 17:70, 55:1-4, 55:10-13, 16:18, 40:64-65.
4. కష్టాల్లో వేడుకోలు-సుఖాల్లో షిర్క్:- 30:33-37, 7:189-190, 17:66-69, 6:40-41, 6:63-65, 29:65-66, 10:22-23, 31:31-32, 11:9-11, 39:8-9.
5. ఈ పనులన్నీ చేసేదెవరు?:- 23:84-89, 43:87-89, 39:38, 27:60-62, 27:63-64.
6. దేవుని గుణగణాలు-శక్తి సామర్థ్యాలు :- 2:255, 59:22-24, 112:1-4, 39:62-63, 57:3-5, 53:43-44, 41:47, 13:8-10, 67:13-14, 58:7, 10:31, 23:84-89, 43:87, 39:38, 30:26, 32:5, 57:5, 25:2, 36:83, 85:16, 21:3.
7. జీవిత పరమార్థం :- 44:38-39, 21:16-18, 16:36, 51:56-58.
8. దేవుడా-దైవేతరులా :- 13:15-16, 30:40, 10:34-35, 27:65, 35:40.
9. దైవేతరుల పూజ:- 35:13-14, 21:43, 43:86, 17:56-57, 13:14, 17:46, 39:45.

10. విగ్రహాలు:- 22:73-74, 7:191-198, 36:74-76, 53:19-25, 2:24, 21:98-100.
11. మిథ్యాదైవాలు-సిఫారసు :- 10:18, 39:3, 43:86.
12. యజమాని-బానిస దృష్టాంతం :- 16:71, 16:74-76, 30:28, 39:29, 24:39-40.
13. బహుదైవాలుంటే ఏమౌద్దీ?:- 17:22, 17:42-43, 21:22, 23:91-92.
14. మనోవాంఛల దాస్యం:-25:43-44, 45:23, 7:175-176, 23:71, 91:9-10.
15. అంధానుకరణ :- 31:20-21, 11:109, 16:35, 7:28, 5:103-104.
16. బహుదైవారాధన:- 22:31, 4:116, 39:65-66, 29:25, 18:102-106, 24:39.
17. అసత్యవాదులు :- 6:140, 6:144, 16:104-105, 16:116-117, 10:59-60, 22:30, 2:42, 6:20-21.
18. ప్రవక్తల అల్టిమేటం :- 10:104, 6:14, 6:19, 25:77, 6:46, 39:30-32, 35:16-17, 109:1-6, 11:121, 11:2
19. దైవదర్శనం :- 6:102-103, 7:143, 53:13.
20. ఆత్మ (మనసు):- 17:85,21:91,4:171,89:27-30,13:28,6:125,6:60, 39:41-42.

3. గ్రంథప్రజల విశ్వాసాలు :

1. అతిశయోక్తి-అంధవిశ్వాసాలు:- 4:171, 5:75-79, 10:68-70, 5:73-74, 5:17-19, 2:111-113, 2:135-136.
2. దేవుడు-సంతానం:- 2:116-117, 6:101-102, 19:35, 19:88-93, 9:30-31.
3. ఈసాప్రవక్త-ఆయన బోధనలు:- 4:172, 43:63-65, 5:72, 3:50-51.

4. ప్రాపంచిక వ్యామోహం :

1. ఐహిక జీవితం-పైపై మెరుగులు:- 29:64, 28:60, 57:20, 3:14-15, 10:24-25, 18:45-46, 6:32, 10:25.
2. ఇహలోక వ్యామోహపరులు:- 3:145, 4:134, 11:15-16, 31:24, 33:28-29, 14:1-3, 16:107-109, 87:14-17.
3. ప్రపంచ సంపద-పరలోక సంపద :- 28:60, 42:36, 43:33-35, 4:77, 4:77, 102:1-8, 13:26, 3:196-197.
4. ఏమరుపాటు-తిరస్కార తిమిరం :- 10:7-8, 10:11, 2:212, 3:10, 30:7-8.
5. పరలోక ప్రియులకు హితబోధ :- 3:196-198, 9:55, 20:131-132.

5. ఖుర్ఆన్-ఆధునిక పాశ్యగ్రంథం :

1. మానవ విరచితం కాదు :- 56:75-82, 10:37, 4:174-175, 26:210-212, 16:102-103, 69:39-47, 11:13,14.
2. గ్రంథ విశిష్ఠత:- 43:2-4, 80:13-16, 85;19-22, 38:88, 15:87, 26:193-195, 6:155, 10:57-58, 2:185.
3. దైవవాణి-నిదర్శనాలు:-4:82, 52:33-34, 11:13-14, 10:38-39, 17:88,2:23-24.
4. అవతరణకు కారణాలు :- 14:1, 57:9, 14:52, 6:92, 32:3, 6:156, 27:76-77, 4:105, 5:15-16, 36:69-70, 57:25, 10:57-58

5. విశ్వాస సుగుణం తీరు :- 2:2-4, 5:83, 39:23, 17:107-109.
6. అవిశ్వాస ప్రవృత్తి:- 6:7-9, 26:197-203, 31:32, 54:4-5, 47:23-25, 43:5-8.
7. విశ్వజనీన వాణి:- 9:32-33, 12:104, 2:185, 4:174-175, 14:52, 38:88.
8. భాష, రచన, శైలి:- 41:2-4, 12:1-2, 54:17, 18:32, 39:23, 14:4, 42:7, 3:7, 10:1, 6:115, 39:27-28.
9. సాక్ష్యం :- 4:165-166, 11:17, 46:10.
10. తిరస్కార పర్యవసానం:- 18:29, 6:155-157, 20:133-135.
11. గ్రంథ పరిరక్షణ :- 15:9, 75:16-19, 41:41,42.
12. హృదయ రుగ్మతల నివారిణి :- 10:57-58, 17:82, 59:21.
13. పాశ్యగ్రంథం పట్ల విశ్వాసులు:- 15:90-93, 42:13-14, 5:44, 28:52-53, 72:1-2.
14. ఇతరత్రా :-43:44, 16:98-100, 7:204.

6. ముహమ్మద్ (సల్లం) దౌత్యం :

1. దేవుని పిలుపు, ప్రవక్త జీవితం :- 4:170, 5:92,..... 33:32-33, 68:4.
2. ప్రవక్త కార్యకలాపాలు :- 65:11, 62:2, 2:151, 3:164, 7:157.
3. ఆశయాలు :- 57:25, 57:9, 3:79-80, 7:157.
4. ప్రవక్త స్థానం, బాధ్యతలు :- 33:45-46, 4:79-80, 2:119, 6:106-107, 34:28, 46:9, 72:21-23, 13:40, 33:40, 17:79.
5. ప్రవక్తకు దేవుని హెచ్చరికలు :- 17:86-87, 2:120, 6:17, 11:12, 6:35-36, 11:12, 17:73-77, 69:43-47, 39:64-66.
6. కవియా-కల్పితమా:-11:35, 36:69-70, 52:29-34, 8:31, 25:4-6,21:5,38:6-8.
7. మాంత్రికుడా-పిచ్చివాడా:- 37:35-36, 38:4-5, 10:2, 21:3, 51:52, 53:1-4, 7:184, 23:68-70, 34:46, 68:1-9,.... 54:1-3.
8. మానవుడు ప్రవక్త కాలేడా :- 25:7-10, 21:34, 23:24-25, 23:33-34, 25:20, 6:8-9, 17:94-95, 21:7-8, 41:6, 14:10-11, 12:108.
9. ప్రవక్త ప్రత్యేకతలు:- 17:1, 17:60, 94:1-8, 33:40, 33:50-52, 17:78-79, 33:56,
10. దివ్యావిష్కృతి :- 42:51-53, 53:4-18, 3:44, 12:3, 12:102.
11. గ్రంథప్రజలు:- 5:15-16, 5:19, 2:120-121, 6:159, 2:145-146, 3:20, 3:183.
12. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఛాలెంజ్ :- 3:61, 3:64.
13. దైవప్రవక్త (స)కు దేవుని హితోక్తులు:- 33:1-3, 28:86-88, 32:23, 10:94-95, 7:2, 10:65, 10:109, 18:6, 18:27-28, 25:51-52, 16:123, 15:97-99, 6:17, 16:127-128, 30:60.
14. అరబ్బుల్లోనే ప్రవక్త ఎందుకు?:- 36:5-6, 34:44, 3:164, 9:128, 13:30.
15. తిరస్కారానికి కారణం దుర్లక్షణాలు:- 2:99-100, 27:80-81, 10:42-43, 28:57, 56:80-82, 43:31-32, 28:49-50, 8:32-33, 2:89.
16. బలాత్కారం లేదు :- 28:56, 16:36-37, 10:99-100, 26:3-4.
17. అవిశ్వాసల కుట్రలు, దుష్టయత్నాలు :- 4:113, 8:30.

18. సాక్ష్యం :- 4:79, 13:42-43, 4:41-42, 16:89.
19. అగోచర జ్ఞానం :- 27:65, 6:50, 7:188, 38:69-70, 10:20.
20. అవిశ్వాసులకు హెచ్చరిక:-34:24-25, 10:41, 34:49-50, 39:64-66, 42:15.
21. అవిశ్వాసులకు ప్రవక్త బోధ :-21:108-111, 6:161-163, 39:11-15, 67:28-30.
22. ప్రవక్త నిస్వార్థ సేవ :- 6:90, 52:40, 42:23, 12:104
23. ప్రవక్తకు దేవుని ఓదార్పు:- 39:36, 93:3-11, 94:1-8, 20:2-3, 39:30-31, 13:40, 25:30-31, 5:67.
24. మహిమలు (మోజిజాత్) :- 6:104, 51:20-21, 10:20, 6:109-111, 6:158, 54:1-2, 52:44, 15:14-15, 17:59, 27:82.
25. ప్రవక్త పట్ల విధేయత :- 4:80, 8:20, 33:36, 59:7, 4:59, 4:61, 4:65, 49:1-2, 58:11, 24:47-52.
26. యావత్మానవాళికే మార్గదర్శి :- 21:107, 4:79, 34:27-28.

7. ఇస్లాం - సనాతన ధర్మం :

1. మొదట్లో మానవులందరి ధర్మం ఒక్కటే :- 10:19, 42:13, 28:53,
2. ధర్మంలో చీలికలు, ఏమరుపాటు :- 21:92-93, 23:53-54, 5:48, 45:16-17.
3. విభిన్న మతాలకు కారణాలు :- 5:48, 16:93, 17:84, 5:68.
4. ధర్మంలో బలాత్కారం లేదు:- 2:256, 10:99-101, 6:125, 50:45, 2:208-209.
5. ఇబ్రాహీం ధర్మం:- 2:131-132, 2:135-136, 3:83-84, 4:125, 3:67/95, 2:130.
6. ప్రకృతి ధర్మం :- 3:83, 30:30-32.
7. ఇస్లాం తప్ప మార్గం లేదు:- 9:32-33, 3:19, 3:85, 5:3, 3:102.
8. ఇస్లాం మౌలిక దృక్పథం:- 4:116, 5:69, 2:62, 2:135, 2:111-112, 3:64.

8. మరణానంతర జీవితం :

1. మృత్యు కుహరం:- 3:145, 3:156-158, 4:78, 6:60, 39:42, 6:61-62, 8:50-51, 4:97, 41:30-32, 75:26-30, 50:19.
2. పితృలోకం (ఆలమె బర్జఖ్) :- 40:45-46, 23:99-100, 7:40, 22:30-31.
3. ప్రళయ సూచనలు:-17:58, 18:97-99, 21:95/96, 27:82, 6:158, 44:11, 11:117.

9. ప్రళయ దినం :

1. ప్రళయం ఎప్పుడొస్తుంది?:- 7:187, 31:33, 42:17-18, 75:5-15.
2. మృతులు బ్రతుకుతారా?:- 7:57, 30:50, 19:66-67, 22:5-7, 36:77-79/81-82, 31:28, 75:1-4, 17:49-51, 23:81-83, 44:34-36, 50:3-4, 17:99, 46:33, 75:36-40, 16:38-39.
3. ప్రకృతి వైపరీత్యాలు-దైవశిక్షలు:- 69:1-10, 28:81, 69:11-12, 54:11-23, 54:30-35, 54:38-40, 23:63-67, 11:100-103.
4. ప్రళయ బీభత్సం:-69:13-16, 27:87, 20:105-107, 18:47, 21:104, 36:48-50, 81:1-6, 39:68, 75:7-11, 82:1-3, 56:1-6, 14:42-43.
5. పునరుత్థానం :- 84:1-6, 99:1-4, 36:51-53, 81:7-14, 70:43-44, 20:102,

54:6-8, 39:68, 73:17-18, 80:38-42, 30:43, 30:14-16.

6. అవిశ్వాసుల పశ్చాత్తాపం:- 21:97, 14:44, 4:41-42, 3:30, 25:27-29, 89:24, 39:56-59.
7. దైవ న్యాయస్థానం :- 39:69-70, 69:13-18, 18:47-48, 11:105, 20:111-112, 96:7-8, 78:37-38, 40:16-17, 40:18-20.
8. కర్మపత్రాలు-విచారణ, తీర్పు:- 22:17, 51:10-14, 64:9-10, 16:111, 45:28-29, 17:13-14, 18:49, 21:47, 7:8-9, 84:7-12, 17:71-72.
9. గ్రంథప్రజల విచారణ:- 5:109-110, 5:116-118,
10. బహుదైవారాధకుల విచారణ:- 10:28-30, 6:22-24, 18:52-53, 25:17-19, 34:40-42, 28:61-64, 28:74-75, 16:86-87.
11. సాక్ష్యం:- 7:6, 16:84, 16:89, 4:41-42, 41:19-23, 28:74-75, 36:65.
12. పుణ్యాత్ముల పర్యవసానం:-80:39-40, 45:30, 5:119, 69:19-24, 83:34-36, 41:30-32, 43:68-70.
13. పాపాత్ముల పర్యవసానం:-80:41-42, 6:31, 17:97, 25:34, 69:25-38, 68:42-43, 14:49-50, 18:105-106, 77:29-34, 55:41, 8:36-37.
14. సిఫారసు, సహాయం, పాపపరిహారం:- 31:33, 40:18, 2:48, 26:89-90, 39:47, 5:36, 70:10-15, 34:23, 19:85-87, 60:3, 20:108-110, 21:28, 43:86, 36:65, 39:43-44.
15. షైతాన్, వాడి అనుచరగణం:- 36:60-64, 50:23-29, 6:130, 6:128, 14:22.
16. గర్విష్ఠి నాయకులు-అంధానుచరులు:-37:22-34, 34:31-33, 14:21, 41:29, 2:166-167, 40:47-48, 11:96-99.
17. మూడు వర్గాలుగా చీలడం:- 30:14-16, 90:11-20, 56:7-14, 56:88-94.
18. పరలోకం ముందు ఐహికజీవితం:- 20:102-104, 23:112-115, 30:55, 79:46.

10. స్వర్గ సీమ :

1. ఆనంద నిలయం:-3:133, 21:101-103, 15:45-48, 17:21, 39:20, 88:13-16, 52:17-19, 25:16, 11:108, 22:59, 32:17, 55:46, 55:48, 55:50, 55:62, 55:64, 55:66.
2. స్వాగతం, స్వర్గ ప్రవేశం :- 15:45, 39:73-74, 13:23-24.
3. ఆహార పదార్థాలు:- 37:40-43, 19:62, 52:22, 56:20-21, 2:25, 56:27-33, 43:71-73, 55:52, 55:68.
4. పానీయాలు :- 47:15, 76:5-6, 76:15-18, 37:45-47, 83:25-28.
5. దుస్తులు, నగలు, పరుపులు :- 18:31, 56:15-16, 55:54, 35:33.
6. సుందరాంగులు :- 44:54, 56:22-24, 56:35-38, 37:48-49, 55:58, 55:70-75.
7. సేవకులు :- 52:24, 56:17-18, 56:20, 76:19.
8. దైవప్రసన్నత-దైవదర్శనం :- 33:44, 9:72, 75:22-23, 89:27-30.
9. పరస్పర సంభాషణ :- 52:25-28, 37:50-59, 7:43.

10. నిష్కల్మషులు, కృతజ్ఞతలు:- 15:47, 7:42-43, 56:25-26, 35:34-35, 10:10.

11. నరక కూపం :

1. నరకం అంటే :- 74:27-29, 70:15-17, 78:21-22, 101:9-11, 11:106-107, 25:12,67:7-8, 15:44, 19:71-72, 50:30.
2. నరకశిక్ష-కారణాలు :- 35:36-37, 70:17-18, 104:1-9, 25:13-14, 46:20, 74:40-48, 7:179.
3. పాపాత్ముల పశ్చాత్తాపం :- 68:42-43, 33;66, 23:105-110, 26:94-102, 40:10-12, 25:28-29, 67:10-11, 6:31, 32:12, 69:25-29.
4. నరక పాలకులు:- 74:30-31, 66:6, 67:5-9, 43:77-78, 46:34, 52:13-16, 40:49-50.
5. నరక యాతనలు:- 25:12-14. 14:15-17, 39:16, 32:20, 56:41-46, 44:43-50, 22:19-22, 40:71-72, 7:41, 23:102-104, 19:68-69, 55:41, 55:43-44.
6. ఆహార పానీయాలు:- 44:43-46, 37:64-68, 56:51-56, 88:6-7, 14:16,17.
7. పరస్పరారోపణలు:- 38:59-64, 7:38-39, 26:96-102, 41:29, 40:47-48.

12. ఆరోహణా సోపానాలు :

1. ఆరాఫ్ వాసులు :- 7:46-49.
2. స్వర్గ-నరకవాసుల సంభాషణ:- 7:44-45, 7:50-51, 74:38-48.
3. కారుచీకటిలో కాంతి రేఖలు :- 2:257, 66:8, 57:12-15.

13. జీవిత పరమార్థం :

1. విశ్వనిర్మాణ లక్ష్యం :- 21:16-18, 44:38-39, 45:22, 30:7-8.
2. ఆదం-షైతాన్ :- 18:50, 17:61-65, 2:30-39, 7:11-25, 4:118-120, 20:113-126, 38:71-85.
3. మానవులచేత ప్రమాణం :- 7:172-173, 3:81-82, 33:7-8, 51:56, 42:13, 3:187, 2:83, 7:169, 5:14, 5:7, 51:56, 42:13.
4. మానవుని పుట్టుక-ప్రవృత్తి :- 15:26-27, 76:1-3, 4:28, 90:3-5, 17:70, 42:48, 17:83, 70:19-21, 41:49, 17:11.
5. అంతరాత్మ ఘోష : 91:7-10, 75:1-4, 12:53, 23:71, 13:28-29, 89:27-30, 3:145.

14. దైవదూతలు :

1. గుణగణాలు-రూపురేఖలు :- 7:206, 21:27-28, 37:164-166, 35:1.
2. విధులు-బాధ్యతలు :- 50:17-18, 13:11, 42:5, 17:78, 40:7-9.
3. మృత్యు దూతలు :- 6:61, 6:93, 8:50-51, 16:28-29, 16:32.
4. దైవ సందేశహరుడు :- 81:19-21, 72:27-28, 70:4, 2:96-98.
5. నరక దూతలు :- 74:30-31 (చూడు: అధ్యాయం-11, అంశం-4)

15. దైవప్రవక్తలు-దివ్యగ్రంథాలు :

1. దైవప్రవక్తలు :- 4:165, 10:47, 23:44, 13:38, 40:78, 3:33, 22:75.

2. దైవగ్రంథాలు :- 3:3, 3:93, 5:44-47, 6:91, 4:163, 21:105-106, 9:111, 7:157, 61:6.
3. ప్రతిజాతిలో దైవప్రవక్తల ప్రాభవం :- 35:24-26, 26:208, 13:7, 16:36.

16. కర్మలు (ఆచరణ) :

1. మౌలిక విశ్వాసం, సదాచరణ :- 2:62, 2:111-112, 4:123-126.
2. సత్కార్యాలు :- 2:177, 2:115, 2:148, 2:189, 49:13, 22:37, 26:89, 41:33, 31:22, 31:17, 90:12-18, 103:1-3.
3. దుష్కార్యాలు (అధర్మకార్యాలు) :- 6:151-153, 16:106.

17. విధి నిర్ణయం (జాతకం) :

1. పుట్టక ముందే భావిచరిత్ర :- 57:22-23, 27:75, 34:3, 6:59, 25:2, 36:12, 17:13.
2. నిర్ణీత సమయానికే సంభవం :- 3:145, 6:2, 6:67, 7:34.

18. పాప పుణ్యాలు :

1. ఎవరి కర్మలు వారివే :- 2:284, 17:7, 17:15, 99:6-8, 18:30, 4:40, 6:164, 29:12-13, 41:46, 2:286, 4:110-112, 30:44, 35:18, 4:85.
2. వృక్ష దృష్టాంతం-కర్మలచిట్టా:-14:24-27, 83:7-9, 83:18-22, 4:85, 6:160, 5:100.
3. పాపాలు మానండి, నిరాశ చెందకండి :- 6:120, 4:30-31, 27:11, 39:54-58, 6:53-55.
4. అవిశ్వాసుల పట్ల దేవుని ఉపేక్ష :- 27:4-5, 9:115, 68:44-45, 16:61, 30:41, 21:109-111.
5. ఘోరపాపాలు :- 4:48, 4:116, 4:31, 53:31-32, 25:67-70.

19. కష్ట సుఖాలు :

1. సర్వాధికుడు-సర్వశక్తిమంతుడు :- 2:117, 3:109, 32:5-6, 41:47, 64:11, 53:43-54, 39:41-42, 39:43-44, 42:27, 42:49-50.
2. స్వయం కృతాపరాధం :- 4:78-79, 10:44, 42:30-35.
3. కష్టాల్లోనే దేవుడు గుర్తుకొస్తాడా?:- 10:12, 16:82-83, 42:48, 6:63-65, 29:65-66, 10:22-23, 31:31-32, 11:9-11, 39:8.
4. దౌర్జన్య జాతులకు దైవదండన :- 46:27-28, 30:9-10, 22:45-46, 22:48, 50:36-37, 11:100-102. 3:137, 11:116-117, 6:131-132, 9:55, 8:53, 17:16, 21:11-15, 25:38-40, 20:127-128.

20. దైవ పరీక్షలు :

1. పరీక్షా ప్రపంచం :- 18:7-8, 20:131, 67:2, 6:165, 4:115.
2. కృతజ్ఞతా పరీక్ష :- 39:49-52, 41:49-51, 4:147, 7:10.
3. పరీక్షను గుర్తించనివారు :- 89:15-20, 6:42-45, 7:94-100, 23:55-56, 9:126, 32:21-22.
4. కష్టసుఖాల పరీక్ష :- 39:52, 21:35, 21:34, 67:2, 21:110-111, 39:52, 94:5-8, 42:30.

5. విశ్వాస పరీక్ష :- 2:155-157, 29:2-4, 2:214, 3:186, 8:27-28.

21. మిథ్యా దైవాలు :

1. షైతాన్ (ఇబ్లీస్) :- 7:11-17, 4:117-120, 34:20-21.
   - ✦ వాడి ప్రతిజ్ఞ :- 6:142, 36:60-62, 19:44-45, 14:22, 25:27-29, 24:21.
   - ✦ వాడిపట్ల అప్రమత్తంగా ఉండాలి :- 35:5-6, 7:27-28, 2:168-169, 2:208-209, 6:121, 43:36-39, 35:8, 17:53.
   - ✦ వాడి దుష్ప్రేరణ నుండి రక్షణ :- 7:200-202, 113:1-5, 114:1-6, 6:68-69, 16:98-100, 41:36.
   - ✦ వాడి ప్రాబల్యం ఎవరి మీద?:- 26:221-223, 22:3-4, 19:83-84, 43:36-37, 59:16-17, 5:90.
2. మూఢ నమ్మకాలు, దురాచారాలు :- 5:3, 5:103-104, 6:138-140, 6:143-144, 16:56, 10:59-60, 2:189, 6:100-101, 43:15-19, 53:19-20, 53:27-28, 8:35, 43:20-22.
3. విగ్రహారాధన:- 22:73-74, 22:30-31, 7:197-198, 21:98-99, 2:24, 36:74-75, 29:25, 2:51-52, 6:108.
4. తాతముత్తాతల (అంధా)అనుకరణ :- 31:21, 2:170-171, 5:103-104, 11:109, 7:70, 11:87, 43:23-25, 37:69-74, 7:28, 6:148, 16:35.
5. దైవప్రియుల ఆరాధన :- 5:116-118, 3:79-80, 18:21, 16:20-21, 45:10, 25:17-19.
6. దైవదూతల ఆరాధన :- 43:19, 17:40, 37:149-166, 34:40-42.
7. జిన్నుల (భూతాల) ఆరాధన :- 6:100-101, 72:6, 41:29.
8. మనోవాంఛల దాస్యం :- 45:23, 25:43-44, 7:175, 23:71.
9. నాయకులపట్ల విధేయత :- 14:21, 2:166-167, 34:31-33, 37:22-32.
10. బంధుమిత్రుల ఆరాధన :- 29:8, 8:27-28, 63:9, 9:23, 25:27-29, 43:38-39.
11. మతగురువుల ఆరాధన :- 16:25, 9:31, 9:34-35.
12. చేతబడి :- 2:102-103, 113+114 అధ్యాయాలు, వాటి ఉపోద్ఘాతాలు.

22. ఆరాధనలు :

1. ఆరాధనా భావం :- 51:56-58, 22:18, 7:205-206, 7:55-56, 2:152, 40:60, 40:14, 2:43-44, 6:71-72, 7:170, 22:77.
2. శుచి శుభ్రతలు :- 74:4-5, 4:43, 5:6, 2:222.
3. ఖిబ్లా :- 2:148-149, 2:115, 2:142-145, 2:150, 7:29, 3:96, 2:177.
4. ఫరజ్ నమాజులు :- 20:132, 17:78, 20:130, 2:238, 33:41-42, 4:103, 2:45-46, 2:153, 11:114, 17:110, 107:4-7.
5. ఖసర్, ఖౌఫ్, నఫిల్, సామూహిక నమాజులు :- 2:239, 4:101-102, 73:2-6, 73:20, 62:9-11, 9:84, 9:113-114, 29:45.
6. జిక్ర్ (ధ్యానం) :- 4:103, 7:180, 13:28, 52:48-49, 2:152, 57:16.

7. దుఆ (వేడుకోలు) :- 2:186, 2:200-202,... 40:60,... 1:1-7, 2:286, 3:8-9, 3:16, 3:26-27, 3:53, 3:191-194, 5:83, 7:126, 18:10, 23:109, 25:65-66, 25:74, 59:10, 60: 4-5, 20:25-28, 21:87, 20:114, 21:89, 3:38, 23: 97-98, 26:83-85, 27:19, 46:15, 71:28, 43:13-14.
8. ధర్మ ప్రచారం :- 5:67, 2:159, 2:44, 8:25, 3:104, 7:181, 7:199-200, 26:214, 6:69-70, 88:21-22, 6:51-52, 29:46, 16:125,....80:1-12, 9:122.
9. నాయకానుచరుల సంబంధాలు :- 3:159, 26:214.

23. దానధర్మాలు (జకాత్, ఉష్ర్ వగైరా) :

1. అవకాశం చేజారక ముందే దానం చేయాలి :- 2:254, 34:39, 64:16, 2:270.
2. పిసినారితనం వహించకండి :- 2:245, 2:268-269, 47:36-38, 34:39, 59:9, 57:10-11, 2:195, 57:23-24, 4:37-38, 3:180, 9:75-77, 17:100, 104:1-4, 9:34-35.
3. దానశీలురు :- 2:261, 2:265, 2:266.
4. దానోద్దేశ్యం :- 2:272, 2:262-265, 30:39, 92:17-21.
5. ఏం ఖర్చు, ఎంత ఖర్చుపెట్టాలి?:- 2:219/267, 3:92, 6:141, 17:29, 9:79.
6. దానస్వీకార యోగ్యులు :- 9:60, 2:273, 2:215, 90:9-11.
7. కపటులు :- 9:75-77, 17:100, 9:53-55, 4:38.
8. దానఫలం :- 92:5-11, 92:14-21, 104:2-7, 9:34-35.
9. పాప పరిహారం :- 5:89, 58:3-4, 2:196, 5:95, 2:184.

24. ఉపవాస వ్రతాలు :- 2:183-185, 2:187, 97:1-5.

25. హజ్ యాత్ర :

1. కాబా గృహం :- 3:96-97, 22:25, 105:1-5, 2:125.
2. హజ్, ఉమ్రాలు :- 2:196, 2:158, 2:197-200, 2:203, 22:26-30, 22:33.
3. ఇహ్రాంలో నిషేధితాలు :- 2:196, 5:1-2, 5:94-95.

26. మాంసాహారం :

1. ధర్మసమ్మతమైనవి :- 2:168, 5:87-88, 5:5, 5:1, 5:4, 5:96.
2. అధర్మమైనవి (నిషేధితాలు) :- 2:172-173, 6:121, 6:146, 5:3, 5:100.
3. ఖుర్బానీ (బలిదానం) :- 22:34, 22:36-37.

27. నైతిక విధానం (నీతిశాస్త్రం) :

1. సాధారణ నీతి :- 91:7-10, 45:23, 20:82, 29:7, 23:57-61, 28:84, 5:2, 2:237, 16:90.
2. అహంకారం :- 38:73-77, 40:35, 53:32, 17:37, 31:18.
3. అసత్యం :- 16:104-105, 22:30, 45:7, 61:2-3, 2:42, 7:33.
4. వాగ్దానం, ఒప్పందం, ప్రతిజ్ఞ, ప్రమాణాలు :- 17:34, 6:152, 16:95, 16:91, 23:8, 16:92, 2:224-225, 5:89, 5:7, 57:8.
5. న్యాయం, సాక్ష్యం, నిజాయితీ :- 5:42, 5:8, 4:135, 4:58, 4:2, 4:105.

6. అపనింద, చాడీలు :- 4:148-149, 49:12, 104:1, 4:112, 24:19, 24:16-17.
7. పనికిమాలిన మాటలు, దుబారా ఖర్చు:- 2:108, 5:101-102,....6:141, 17:26-27.
8. మద్యం, జూదం :- 2:219, 4:43, 5:90-92, 5:100.
9. అశ్లీలం, వ్యభిచారం :- 24:31, 17:32, 23:5-7, 24:3, 24:2, 24:5-9, 7:80-81.
10. అసూయా ద్వేషాలు :- 4:53.
11. అనుమానాలు, వదంతులు, గుసగుసలు :- 49:12, 17:36,.49:6, 4:83,.58:8-10, 4:108.
12. హింస, హత్య, ప్రతీకారం :- 4:29-30, 17:33, 5:32, 4:92-93, 2:178-179.
13. రక్త పరిహారం :- 49:11,.... 2:231,.... 4:140.
14. సలాం :- 4:86, 4:94, 24:61, 24:27-28.
15. క్షమాపణ, పశ్చాత్తాపం, క్షమావర్తనం:-24:31, 2:222, 47:19, 3:89-90, 4:17-18, 4:48,.... 24:22, 4:149, 42:37, 42:40, 42:43.
16. సేవా దృక్పథం :- 2:83, 30:38, 5:2, 2:237, 2:215, 2:273, 2:262.
17. దైవభీతి :- 3:102, 2:197, 2:194, 2:235, 8:29, 65:1-3, 4:130-131.
18. సహనం, స్థిరత్వం, దైవంపై భారం :- 41:30-31, 46:13-14, 2:153, 3:186, 73:10, 16:96, 29:69, 12:87, 18:23-24, 16:126, 46:35, 3:200.
19. మంచిని పెంచు, చెడును త్రుంచు:- 7:157, 9:71, 9:112, 22:41, 16:125, 41:33-35.
20. ముస్లిమేతరులతో ప్రవర్తన :-6:108, 4:105, 41:34, 60:8, 31:14-15, 4:86, 4:94.
21. సమానత్వం :- 49:10, 49:13.

28. సామాజిక జీవితం :

1. మౌలిక విషయాలు :- 4:1, 16:90-91, 2:83.
2. వివాహ బంధం :- 42:11, 51:49, 30:21, 4:23, 4:22, 4:24,....4:25, 4:20-21, 4:3, 4:127, 24:32-33, 5:5, 24:3, 24:26, 60:10/11, 33:37, 2:221.
3. దాంపత్య జీవితం :- 4:32, 4:34, 2:228, 4:128-130, 4:35, 4:19, 2:222-223, 64:14, 66:6.
4. కుటుంబ నియంత్రణ :- 42:49-50, 6:140, 6:151, 17:31, 41:10, 81:1-14, 43:18, 16:58-59.
5. పరదా వ్యవస్థ :- 24:30-31, 33:54-55, 33:32-33, 33:59, 33:53.
6. సభ్యతా సంస్కృతులు:- 7:26, 7:31-32, 24:28-29, 24:61, 49:4-5, 24:58-59, 58:11, 51:9,... 4:86, 24:61.
7. విడాకులు (తలాఖ్):- 2:226-235, 2:240-242, 2:236-237, 33:49, 65:1-6, 58:3-4.
8. తల్లిదండ్రులు-బంధువులు:- 31:14-15, 46:15-17, 17:23-24, 4:36, 8:75, 33:6.
9. స్త్రీల హక్కులు-బాధ్యతలు :- 4:4, 4:19-21, 4:7, 4:15-17, 4:32-33, 4:127, 9:71, 33:35.

10. దైవప్రవక్త (స) కుటుంబ జీవితం:-33:6, 33:28-34, 33:37, 33:50-52, 66:1-5.
11. ముస్లింల పరస్పర సంబంధాలు :- 49:13, 3:102,-103, 3:105, 8:73, 2:213, 49:11-13.

29. ఆర్థిక విధానం :

1. ఉపాధి పంపిణీ :- 42:12, 42:19-20, 42:27.
2. జకాత్, ఉష్ర్ :- 2:254, 14:31, 2:277, 2:219, 98:5, 2:110, 9:18, 9:71, 9:60, 2:272-273, 2:245, 2:267, 6:141.
3. ఆస్తి పంపకం-వీలునామా :- 4:5,... 4:7-8, 4:11-14, 2:180-182 (రద్దు).
4. మహర్ (స్త్రీ ధనం) :- 4:4, 4:24, 4:19-20, 2:240-241, 60:10-11.
5. అనాథల సొమ్ము :- 4:2, 4:6, 4:9-10, 4:127.
6. అక్రమ సంపాదన:- 4:29, 2:188, 83:1-5, 31:6, 5:38, 24:33, 5:90, 2:275.
7. వడ్డీ, అప్పు :- 2:275-276, 2:278-281, 30:39, 2:282-283.
8. వ్యాపారం :- 4:29-30, 2:188, 55:7-9, 83:1-7, 7:85, 26:181-182, 17:35,... 9:28, 11:6,... 42:27, 11:87.
9. సమరసొత్తు (అన్ఫాల్, ఫై) :- 8:69, 8:41,.... 59:6-10.
10. ధన వికేంద్రీకరణ:- 3:180, 9:34-45, 104:1-9, 2:219, 6:141, 8:41, 59:7, 4:7-8.
11. ఆర్థిక వనరుల వినియోగం :-23:51, 17:26-27, 25:67, 17:29, 4:5, 11:87, 2:267-269.
12. దానధర్మాలు :- (23వ అధ్యాయం చూడండి)

30. రాజకీయ విధానం :

1. దేవుని సార్వభౌమత్వం :-30:26, 32:5, 25:2, 36:83, 21:23, 13:41, 23:88-89, 35:13, 17:111, 40:12, 18:26, 7:54, 5:44-48, 3:26, 45:27, 43:84-85, 4:65, 4:105, 5:49-50, 12:40, 33:36, 3:154, 42:10.
2. పరిపాలన :- 4:58, 3:159, 42:38, 4:59.
3. సంస్కరణలు, రాజ్యలక్ష్యం :- 22:41, 3:110, 9:71.
4. మానవ (ప్రాథమిక) హక్కులు :- 5:32, 17:33, 2:188, 4:29, 49:11-12, 24:27, 10:99, 2:256, 49:6, 4:148, 2:190, 4:58.

5. న్యాయ వ్యవస్థ (నేరం-శిక్ష):

✦ న్యాయ దృక్పథం :- 4:105-112, 4:65, 4:135, 38:22-24.
✦ సాక్ష్యం :- 5:8, 5:106-108, 24:4-9, 2:282.
✦ దౌర్జన్యం :- 42:40-43, 22:60.
✦ హత్య :- 5:32, 17:33, 2:178-179, 4:92-93.
✦ తిరుగుబాటు-అరాచకాలు :- 5:33-34, 2:217, 8:39-40, 9:32-33,
✦ వ్యభిచారం :- 17:32, 24:2, 4:25, (4:15-16 రద్దు)

✦ దొంగతనం :- 5:38. (+) అపనింద:- 24:4-9.

7. మానవుని స్థాయి (దైవప్రతినిధి):- 17:70, 22:65, 2:29, 16:5-16, 2:30, 7:129, 38:26, 6:57, 3:26, 6:165, 33:72, 24:55.
8. తిరుగులేని చట్టాలు :- 7:54, 33:36, 5:44-47, 42:10, 5:49-50.
9. పాలకులు, అధికారులు :- 2:124, 49:13, 12:55-56, 4:59, 24:62.
10. సలహామండలి :- 3:159.....(ప్రజాస్వామ్యం) 6:116,117.
11. విదేశాంగ నీతి :- 16:91-92, 9:7-9, 9:3-4, 8:72, 8:58-59, 4:90, 8:61-62, 60:8-9, 2:194.
12. జిహాద్ (ధర్మ పోరాటం) :- అధ్యాయం-31 (జిహాద్) చూడండి.
13. ముస్లిం సముదాయ ధ్యేయం :- 2:142, 3:104, 3:110.
14. అధిక సంఖ్యాకులు, అల్పసంఖ్యాకులు :- 6:116-117.

31. జిహాద్ (ధర్మయుద్ధం) :

1. ఆశయాలు-కారణాలు:-2:216, 4:75, 2:190-191, 2:194, 22:40-41, 8:56-57, 2:217, 8:39, 4:91, 9:13-15.
2. ప్రేరణ-ప్రోత్సాహం:- 61:10-11, 4:74, 2:218, 3:157, 3:160, 4:76, 4:95-96, 4:77-78, 3:142-143, 3:111, 9:38-40, 47:33-35, 9:24, 9:19-20, 2:154.
3. యుద్ధ సన్నాహాలు :- 9:41, 9:123, 8:47, 33:22, 4:71, 8:60, 3:200.
4. సత్యనిరాకరణకు దైవశిక్ష :- 8:30-37, 47:32, 47:34, 8:19, 48:25.
5. రణరంగంలో:- 8:15-16, 47:4-5, 61:4, 2:250, 8:65-66, 4:102-103, 33:9-11, 3:139-141, 4:104, 3:144-149, 3:155, 3:165-166, 3:169-171.
6. కపటవిశ్వాసులు:- 9:86-87, 9:44-45, 48:11-12, 33:13-16, 33:18-20, 9:46-48, 9:81-83, 3:167-168, 3:154, 8:49, 47:20-22, 4:141, 48:15-16.
7. చిత్తశుద్ధిగల విశ్వాసులు :- 8:74-75, 9:120-121, 9:91-92, 9:111, ...48:10, 9:100, 9:102-103, 48:18-21.
8. గుణపాఠం :- 8:36-37, 3:13.
9. దైవ సహాయం:-3:122-27, 3:160, 8:11-13, 8:17, 8:43-44, 9:25-26, 33:25.
10. విశ్వాస పరీక్ష :- 47:31, 8:5-7, 3:152, 3:165-166, 3:172-175, 8:48, 33:23-24, 9:16.
11. హిజ్రత్ (వలస) :- 8:74, 4:100, 9:20, 4:97-99.
12. ఒప్పందం ఉల్లంఘన :- 8:56-59, 8:61-62, 9:1-6, 4:90-91, 9:7-12.
13. నిషిద్ధమాసాల ఉల్లంఘన :- 9:36-37, 2:194.
14. యూదులు, కపటుల దుశ్చర్యలు :- 59:11-14, 59:2-3, 9:107-108.
15. పుకార్లు, వదంతులు:- 4:83, 49:6.
16. యుద్ధ ఖైదీలు-సమర సొత్తు :- 8:67-70, 9:6,....8:41, 59:6-10.
17. స్నేహ సంబంధాలు :- 41:34-35, 60:9, 5:55-56, 8:71.

17. శత్రువుని శత్రువుగానే చూడాలి :- 5:51, 3:118, 60:13, 3:28, 9:23, 5:57-58, 18:28, 5:82, 3:118-120.
18. ఐకమత్యం :- 3:103-105, 2:213, 49:9-10, 8:45-46, 8:73.

32. విశ్వాసి గుణగణాలు :

1. బుద్ధిమంతులు:- 39:17-18, 2:163-164, 13:19-22, 3:7, 28:60.
2. సజ్జనులు, దుర్జనులు ఒకటికాదు:- 38:28, 59:18-20, 32:18-19, 39:9, 39:22,.. 98:6-8, 28:61, 40:58, 47:14, 59:19-20.
3. ఏమరుపాటుకు గురికానివారు :- 57:16, 63:9-11, 24:36-37.
4. పరలోక వ్యాపారం :- 9:111-112, 35:29-30.
5. నిజమైన విశ్వాసులు (సజ్జనులు):- 49:15, 8:2-4, 22:41, 28:52-55, 31:1-4, 70:19-35, 32:15-17, 42:37-39.
6. దైవభీతిపరులు :- 3:15-17, 3:134-136, 23:57-61, 51:15-19, 50:31-34, 39:23.
7. దైవానుగ్రహం పొందేవారు :- 9:71, 9:99, 24:56.
8. రహ్మాన్ భక్తులు :- 25:63-68, 25:72-74.
9. సాఫల్యం పొందేవారు :- 2:3-5, 23:1-11, 33:35, 79:40-41, 22:77-78.
10. జ్ఞానకాంతి పొందేవారు :- 24:35-38, 39:22.
11. మృదుత్వం-కాఠిన్యం :- 5:54, 48:29.
12. సహనశీలురు :- 22:34-35, 42:43, 103:1-3.
13. ముస్లింల పరస్పర సంబంధాలు :- 3:103-105, 4:59, 49:9-10.

33. అవిశ్వాసి లక్షణాలు :

1. సత్యతిరస్కారులు:- 2:161-162, 3:91, 2:6-7, 8:31-33, 17:45-46, 6:25, 25:21-23, 34:34-36.
2. బహుదైవారాధకులు:- 24:39, 39:45, 39:67, 2:170-171, 6:148, 23:75-77, 34:43, 22:11-12, 28:57.
3. గ్రంథప్రజలు (యూదులు) :- 3:21-22, 2:174-175, 2:84-86, 4:150-151, 3:78, 4:49-54, 3:181-182, 42:14, 45:16-17, 98:4-5, 3:75, 3:113-114, 3:199.
4. గ్రంథప్రజలు (క్రైస్తవులు) :- 4:171, 5:17-18, 5:72-73, 5:82-84, 3:52-53, 19:88-92, 57:26-27.
4. కపటులు:- 2:8-20, 9:124-125,...4:72-73, 4:141, 47:20-26, 9:42, 9:50-51, 9:56-59, 9:67, 4:65, 24:47-50, 58:8, 9:97-98, 49:14, 49:17, 63:7-8, 4:61-62, 4:142-143, 63:1-4, 107:1-7.
5. మనోవాంఛా దాసులు :- 23:71, 7:175-176, 25:43, 28:49-50.
6. బుద్ధిహీనులు :- 8:22-23, 7:179.
7. దుర్మార్గులు (కలహకారులు) :- 2:204-206, 25:60, 41:26.
8. కర్కోటకులు, తుచ్ఛులు :- 74:11-26, 68:10-16, 6:93.
9. జాతుల ఉత్థానపతనాలు :- 7:69, 26:128-129, 26:132-134, 26:146-149,

8:53, 13:11, 10:96-98, 11:116-117, 17:16-17, 32:26, 20:128, 35:44-45, 40:82, 50:36-37.

34. యూదుల ఆగడాలు :

1. దైవోపకారాలు, దైవహితవులు :- 2:40-41, 2:47, 2:49-50, 2:55-57, 4:47.
2. ప్రమాణ భంగాలు :- 2:83-85, 2:93, 3:187, 4:153-155, 2:65-66, 7:169, 5:12-13.
3. జాత్యహంకారం (సత్యనిరాకరణ) :- 2:89-91, 2:94-95, 5:18, 3:70-71.
4. గ్రంథాల్లో మార్పులు, ప్రవక్తల సంహారం :- 2:61, 2:87, 4:156-158, 3:78, 5:44-47, 2:75, 3:183.
5. దైవప్రవక్త పట్ల వైఖరి :- 3:72-73, 4:46, 5:41-43, 2:78-79.
6. దేవుని ఆంక్షలు :- 4:160-161.
7. ఇబ్రాహీం గురించి జగడం :- 2:135, 2:130, 2:139, 3:65-68.
8. శాపగ్రస్తులు :- 5:60, 5:64, 5:78-79, 7:165-166, 7:168, 3:112, 2:161, 3:87-88.
9. వారి మతగురువులు :- 5:61-63, 9:34.
10. దైవదూతల పట్ల వైఖరి :- 2:96-98.
11. సజ్జనులు :- 3:199, 3:113-114, 4:162.
12. కలహకారులు :- 17:4-7, 5:62, 5:64.

35. విజ్ఞానశాస్త్రం (సైన్సు) :

1. సూక్ష్మజీవులు-పశుపక్ష్యాదులు :- 2:26, 16:66, 16:80, 23:21-22, 16:67-69, 67:19, 16:5-8.
2. జంటలు :- 4:1, 43:12, 36:36, 51:49.
3. మానవ దేహనిర్మాణం :- 30:20, 15:26, 86:5-7, 16:4, 77:20-24, 3:6, 16:78, 39:6, 3:6, 23:12-14, 22:5, 40:67, 10:31, 6:46, 29:14, 51:20-21.
4. విశ్వనిర్మాణం :- 10:3, 11:7, 22:47, 21:30, 41:11-12.
5. భూమి :- 43:10, 81:6, 41:9,10.
6. సూర్యచంద్రులు :- 21:33, 31:29-30, 16:12, 41:37, 2:189, 10:5,...54:1.
7. ఆకాశం (గ్రహాలు-నక్షత్రాలు) :- 67:1, 67:3-4, 36:39-40, 50:6.
8. ఆధునిక పరికరాలు :- 57:25, 30:41.
9. గ్రహాంతర వాసులు :- 16:49, 65:12, 42:29, 15:26-27.

ఫుర్ఖాన్ భావామృతం

శ్రమ నాది, ప్రతిఫలం మీది

ఎవరైనా ఫుర్ఖాన్ భావామృతంతో పాటు ఖుర్ఆన్ భావామృతం కూడా దగ్గర పెట్టుకుంటే వారు ఖుర్ఆన్ జ్ఞానార్జన కోసం తోటకు వెళ్ళి, చెట్టెక్కి, పండు కోసి, తోలుతీసి తినవలసినంత శ్రమ పడవలసిన అవసరముండదు; తోలువలచిన పండు చేతిలో ఉన్నట్లే భావిస్తారు. ఆ శ్రమంతా రచయితే నెత్తిమీద వేసుకొని పాఠకులకు 'రెడీమేడ్' జ్ఞానం అందజేయడానికి శాయా శక్తులా కృషిచేశాడు. (కూర్పు: అబుల్ ఇర్ఫాన్, పేజీలు:400)

ఇస్లామిక్ రిసోర్స్ సెంటర్, ఛత్తాబజార్, హైదరాబాద్-2, ✆ 944 1515 414

2. విషయదర్శిని (రెండవ భాగం)

1. ఆదం (అలైహి)-ఆదిమానవుడు :

1. మానవసృష్టి మహోత్కృష్టజీవిగా:-2:30-34, 38:75-76, 7:13-15, 15:39, 7:18, 38:84-85, 15:40-43.
2. దివి నుండి భువికి:- 2:135, 20:117-121, 2:36-39, 7:19-25.
3. సంతానంలో అంతఃకలహం:- 5:27-31.

2. ఇద్రీస్ (అలైహి) : 19:56-57, 21:86.

3. నూహ్ (అలైహి) :

1. సందేశప్రచారం, జాతివైముఖ్యం:- 71:1-4, 26:107-110, 7:60-63, 26:111-116, 10:71-72, 23:24-25.
2. దేవుని సన్నిధిలో ప్రవక్త ఫిర్యాదు:- 71:5-24, 71:26-28.
3. దేవుని ఆజ్ఞ, తుఫానులో ఓడ:- 11:36-37, 23:27-29, 11:38-43, 11:45-48.

4. ఇబ్రాహీం, ఇస్మాయీల్ (అలైహి) :

1. సందేశప్రచారం, జాతివైముఖ్యం:- 16:120-122, 6:74-79, 29:16-18, 6:80-82, 26:70-89, 37:84-87.
2. అగ్ని పరీక్ష:- 21:51-57, 37:88-93, 21:58-68, 37:97, 21:69-70.
3. రాజుతో భేటి:- 2:258.
4. తండ్రితో వైరం:- 19:42-48, 9:113-114.
5. విశ్వనాయకత్వం, పునర్జీవన పరీక్ష:- 2:124, 2:260.
6. దైవదూతలు, సంతాన శుభవార్త:- 11:69-70, 15:52-56, 51:29-30, 11:71-73, 15:57-60, 11:74-76, 37:99-101, 19:49.
7. బలిదానం, కాబానిర్మాణం:- 14:35, 14:35-41, 2:126, 37:102-110, 2:127-129.
8. ఇస్మాయీల్ దైవప్రవక్తగా:- 19:54-55.

5. లూత్ (అలైహి) :

1. ప్రచారం, జాతివైముఖ్యం:-26:160-164, 7:80-81, 29:29, 26:167-169, 7:82
2. దైవదూతలరాక, దైవశిక్ష:- 11:77, 15:62-69, 11:78, 15:70-71, 11:79-81, 15:72-74, 11:83, 15:75.

6. ఇస్హాఖ్ (అలైహి) : 11:71, 15:53, 12:38, 12:6.

7. యాఖూబ్ (అలైహి) : 12:6, 12:18, 12:94-98.

8. యూసుఫ్ (అలైహి) :

1. స్వప్నం, సవతి సోదరుల కుట్ర :- 12:4-18.
2. ఈజిప్టులో అజీజ్ మంత్రి ఇంట :- 12:19-34.
3. కారాగారంలో ధర్మప్రచారం :- 12:35-534.

ఈజిప్టు రాజ్యాధినేతగా:- 12:54-101

9. హూద్ (అలైహి) :

1. సందేశప్రచారం, జాతివైముఖ్యం:- 7:65-70, 11:52-57.
2. ప్రవక్త శాపం, దైవశిక్ష:- 7:71, 41:15, 46:21-25, 7:72.

10. షుఐబ్ (అలైహి) :

1. సందేశప్రచారం, జాతి బెదిరింపులు:-7:85-87, 11:87-93, 26:185-188, 7:88-90.
2. దైవాగ్రహం, ప్రకృతి ప్రకోపం :- 11:94-95, 26:189-190, 7:92-93.

11. సాలిహ్ (అలైహి) :

1. ప్రవక్తబోధ, జాతితిరస్కారం:11:61-63, 7:74, 26:143-154, 27:46-47,7:75-76, 54:24-26.
2. ఉష్ట్ర పరీక్ష, దైవశిక్ష:- 27:48-50, 54:27-29, 7:77-79.

12. మూసా, హారూన్ (అలైహి) :

1. పుట్టుక, పోషణ, నేరారోపణ:- 28:4-21.
2. మద్యన్‌లో పెళ్ళి, తొలి దివ్యావిష్కృతి:- 28:22-29, 20:10, 28:30, 27:8, 20:12-20, 28:31,27:10-11, 28:31, 20:21, 28:32-33, 20:25-44, 28:35.
3. సందేశప్రచారం, ఫిరౌన్‌తో భేటి:- 20:46, 79:18-19, 20:47-48, 7:104-105, 20:49-52, 26:15-29.
4. మంత్రజాలం, మాంత్రికుల విశ్వాసప్రకటన:- 26:30-37, 20:57-59,10:76-77, 79: 23-24, 20:60, 26:38-42, 20:60-69, 10:81-82, 7:117-122, 7:123, 26:49, 20:71, 26:50-51, 20:72-73, 7:125-126, 7:127-129.
5. అనుచరులు, ప్రకృతి విపత్తులు:- 10:84-89, 7:130-135.
6. ఖారూన్ ధనగర్వం:- 28:76-82.
7. ఒక విశ్వాసి ఉపదేశం:-40:25-45, 66:11 (ఆసియా).
8. ఫిరౌన్ పర్యవసానం:- 43:51-54, 44:17-22, 20:77, 26:53-66, 10:90-92, 44:25-31, 20:79.
9. ఇస్రాయీలీలకు హితబోధ:- 7:137-140, 14:6-8.
10. ఇస్రాయీలీలపై దేవుని అనుగ్రహాలు:- 7:159-160, 2:61, 7:161-162.
11. తూర్‌కొండపై తౌరాత్ స్వీకరణ:- 7:142, 20:83-84, 7:143-147.
12. హారూన్ పర్యవేక్షణలో ఇస్రాయీలీలు:- 20:85, 7:148, 20:86-91, 7:150, 20:92-94, 7:150-151, 20:95-98, 7:154.
13. యూదుల తలబిరుసుతనం:- 7:155, 2:55-56, 7:155-156.
14. గోయజ్ఞం, సబ్బత్ నియమం:- 2:67-74, 2:63-64,....7:163, 2:65-66.
15. యుద్ధనిరాకరణ:- 5:20-26, 2:243.
16. జ్ఞానార్జన పయనం, ఖిజర్ మహిమలు:- 18:6082.

13. దావూద్ (అలైహి) :

1. తాలూత్ నియామకం, దావూద్ చేతిలో జాలూత్ వధ:- 2:246-251.
2. దేవుని వరాలు, న్యాయమైన తీర్పు:-38:17-25, 18:26, 21:79-80.

14. సులైమాన్ (అలైహి) :

1. దేవుని వరాలు, భూతాలపై అదుపు : 27:16, 34:12, 38:34-40, 38:31-33, 27:17-19.
2. వడ్రంగిపిట్ట సందేశం, సబారాణితో భేటి:- 27:20-44, 34:14.

15. ఇల్యాస్ (అలైహి) :- 37:123-132,

16. అల్ యసాఅ (అలైహి) :- 38:48, 6:86.

17. అయ్యూబ్ (అలైహి) :- 21:83-84, 38:41-44, 6:84, 4:163.

18. యూనుస్ (అలైహి) :- 21:87, 37:139-142, 21:87-88, 37:143-148.

19. జుల్‌కిఫ్ల్ (అలైహి) :- 21:85, 38:48.

20. జకరియ్య(అలైహి):-19:2-3, 3:36-39, 19:4-7, 3:40, 19:9, 3:41.

21. మర్యం (అలైహి) :- 3:35-37, 3:42-43, 19:16-33.

22. యహ్యా (అలైహి) :- 19:4-11, 3:38-41, 19:12-15.

23. ఈసా మసీహ్ (అలైహి):- 19:16-21, 3:42-43, 3:45-49, 19:22-35, 3:49-51, 43:63-64, 3:52-53, 5:111-115, 3:54-55.

24. ఖిజర్ (అలైహి) :- 18:60-82.

25. లుఖ్మాన్ (అలైహి) :- 31:12-13, 31:16-19.

26. జుల్‌ఖర్‌నైన్ (అలైహి) :- 18:83-98.

27. ఉజైర్ (అలైహి) :- 2:259.

28. ముగ్గురు ప్రవక్తలు, ఒక విశ్వాసి :- 36:12-30.

29. గుహ వాసులు :- 18:9-26.

30. తోట యజమానులు :- 68:17-35, 18:32-44.

31. అగడ్త బాధితులు :- 85:1-9.

32. సబా జాతి ప్రజలు :- 34:15-19.

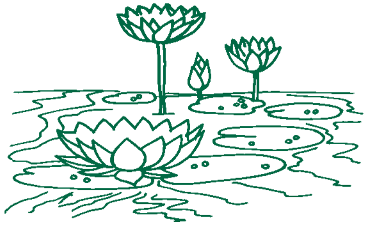

ఫుట్ నోట్ ఇండెక్స్

సూరా-ఫుట్‌నోట్....విషయం.....సూక్తి

1-(1) ఏకేశ్వరభావం, అల్లా నిర్వచనం-4,
2-(1) బీజాక్షరాలు-1
(2) అగోచరాలు, అతీంద్రియాలు-3
(3) గతగ్రంథాలపై విశ్వాసం-4(2:136,285)
(4) పరలోక విషయాలపై విశ్వాసం-4
(9) అజ్వాజుమ్ముతహ్హారా-25
(10) దోమల్లాంటి అల్పజీవుల ఉదా-26
(11) ఖలిఫాగా మానవుడు-30
(13) సజ్దా-దైవేతరులకు-34 (12:100)
(14) ఇబ్లీస్ ధిక్కారం-34, (7:11,12)
(16) జకాత్ భావం, దానిప్రాముఖ్యం-43 (9:60, 2:267)
(19) సబ్బత్‌దినం-65 (4:154,7:163)
(20) సఫియ నాన్న, బాబాయిల మాట-89
(21) చేతబడి షైతాన్ చేష్టలు-102
(24) ప్రవక్తల పట్ల అతిశయోక్తులు-136 (2:285, 3:83,84)
(25) ఉమ్మత్‌బాధ్యత-143(3:104,110)
(28) విశ్వాస పరీక్ష-155 (47:31, 29:2, 2:214, 3:136)
(29) కుఫ్ర్ శాబ్దిక భావం-161
(30) అంధానుకరణ-170 (5:104)
(32) ఆస్తివాట నిర్ణయాధికారం-180
(36) దౌర్జ-అవిశ్వాసులతో జిహాద్-190
(40) జిహాద్ నిర్వచనం-218
(42) భార్యాభర్తలు-వ్యవసాయక్షేత్రం-223
(44) 3తలాఖులు-ఇద్దత్-228,9(65:1)
(45) స్త్రీపురుషుల సమానత్వం-228
(46) ఇద్దత్‌లో అలంకరణలు-234(65:4)
(50) పైశాచిక శక్తులు (అనేకమంది)-257
(51) దైవత్వ విభజన, (రాజకీయం)-258
(52) జకాత్, ఉష్ర్ శాతం-267 (2:43)
(53) వడ్డీ-275, (54)ఇతరమతాల్లో-278
(55) అప్పు దస్తావీజు-282
3-(1) బద్ర్ యుద్ధంలో ఒనరులు-13
(3) రుజుమార్గం- ఒకేదైవం,ఒకేదారి-19
(5) ముతవప్ఫీ అర్థం (Recall)-55
(11) పరస్పర సంబంధాలు-103(49:10)
(12) జీవితలక్ష్యం (ధర్మవ్యాప్తి)-104)
(13) సమాజ సంస్కరణ బాధ్యతలు-110
(14) ఉహుద్ యుద్ధంలో కపటులు-121
(15) ఉహుద్‌లో దైవదూతలు-125
(17) కోపోద్రేకాలు-134
4-(1) బహుభార్యత్వం-3 (3:129,130)
(3) స్త్రీకి పురుషుని ఆస్తివాటాలో సగం-11
(11) తలాఖ్‌లో తొందరపాటు తగదు-19
(12) వివాహనిషిద్ధ స్త్రీలు-23
(14) స్త్రీలను గురించిన దురాచారాలు-28
(16) ఘోరపాపాలు (అబద్ధం)-31(25:68)
(17) మానవుల కృత్రిమసమానత్వం-32
(18) స్త్రీపై పురుషుని ఆధిక్యత-34(2:228)
(19) మద్యం-43 (2:219,5:90-91)
(21) అధికారుల పట్ల విధేయత-59
(22) తాగూత్, దైవేతర చట్టాలు-60
(26) పీడితుల రక్షణకు జిహాద్-75
(30) జిహాద్, షహాదత్ ప్రాముఖ్యం-95
(32) ఖస్ర్ నమాజ్-101
(33) ముస్లిమేతరులకు సరైనతీర్పు-106
(35) ఇతరులకన్నా తామే పవిత్రులా-123
(36) భార్యల మధ్య న్యాయం-129
(38) నోటి దురుసు-148
(40) క్రీస్తు సిలువపైనా?-158 (3:55)
(41) రూహుమ్మినుల్లా, అతిశయోక్తి-171
5-(2) తయమ్ముమ్ పూర్వపరాలు-6
(4) నసారా భావం-14
(5) ప్రభుత్వంపై తిరుగుబాటుకు శిక్ష-34
(6) హస్తఖండన శిక్ష-38
(7) వ్యభిచారానికి తౌరాత్‌లో శిక్ష-42
(8) దైవచట్టం ప్రకారం పరిష్కారం-47
(9) విరోధులతో కలసిన గ్రంథప్రజ-51,82
(13) వైరాగ్య ఖండన, ప్రవక్త బోధ-87
(14) మద్యం,జూదం,జోశ్యం: శిక్షలు-90
(17) చెడుల ఆత్మావలోకనం, నిరోధం-105
(18) మర్యం ఆరాధన-116
6-(1) ఖురైషీల తిరస్కారం, కారణం-33

(3) మృత్యువు ముంగిట్లో ఏకదైవారాధన-41
(4) జిన్నుల ఉనికి సైన్స్ వెలుగులో-128
(7) మరణశిక్షకు కారణాలు-151
(9) కాళరాత్రి, క్షమాద్వారం బంద్-158
7-(1) ప్రవక్తసందేశం చేరినవారి విచారణ-6
(2) ఆదం-సజ్దా: ప్రాతినిధ్యబాధ్యతలు-11
(3) మానవులకు ముందే జన్నుల ఉనికి-12
(4) షైతాన్ మోసం-23 (20:121,121)
(6) మరణదూతలు:సమాధిశిక్ష-40(22:31)
(7) ఒక దినమంటే వేయి/ఏభైవేల ఏండ్లు-54
(9) అసహజమైథునం: ఐహికశిక్ష-81
(10) ప్రకృతివైపరీత్యాల్లో అవి:పలుకులు-95
(11) దైవదర్శనం: మూసా, భగవద్గీతలో-143
(12) ఆవుదూడ, పాయసం నెలవంక-148
(13) గతగ్రంథాల్లో "ము"-157 (61:6)
(17) 'ఆకా'లో ఏకేశ్వరుడు, ప్రమాణం-172
(19) సంతానం కోసం వలీలారాధన-190
(21) నమాజ్‌లో ఫాతిహాసూరా(ఫిఖ్హ్)-204
8-(5) సామూహిక ఉపద్రవాల్లో బాధ్యత-25
(10) మరణదూతలు-బర్జఖ్ స్థితి-50,51
9-(2) జిజ్యా, యర్మూక్ యుద్ధంలో-29
(3) పండితుల-సాధువుల ఆరాధన-31
(5) మాసమార్పిడి పద్ధతి-37
(6) సౌర్‌గుహలో ప్రవక్త పలుకులు-40
(12) ఉబై జనాజానమాజ్‌పై 'ఉమ' అభ్య-84
(13) తబూక్‌కు వెళ్ళని ఏడుగురు-102
(14) కపటులు, దొంగమసీదు-108
(15) తబూక్‌లో పాల్గొనలేని ముగ్గురు-118
10-(1) సూర్యచంద్రులు:మూఢాచారాలు-5
(3) దైవేతరుల ఆరాధన, గీత ఉవాచ-29
(5) రిజ్ఖ్: సంపద, పశువులు వగైరా-59
(6) ఉద్యమంలో యువకుల పాత్ర-83
(7) ఫిరౌన్‌శవం: పరిశోధన మమ్మీలు-92
11-(1) నూహ్‌ప్రవక్త, దళితముస్లింలు-27
(2) జూదీ పర్వతంపై నూహ్ ఓడ-44
(7) ముస్లింల దుర్లక్షణాల భవిష్యవాణి-117
12-(3) సజ్దా దైవేతరులకు నిషిద్ధం-100
13-(1) సకలసృష్టితాల సజ్దా-15 (22:18)
(2) కఠినంగా/తేలికగా కర్మవిచారణ-18
(3) మంచితో చెడు నిర్మూలన-22
14-(1) ఇస్లాం సమగ్రభావన, తొలిఅను వాదంపై జనాగ్రహం, నెహ్రూవిమర్శ-1
15-(2) లూత్‌జాతిపై, డెడ్సీ-74 (53:54)
(3) ఖురాన్‌పాఠ్యగ్రంథం, గతగ్రంథాలూ-92
16-(4) గ్రహాంతర జీవులు-49, (65:12)
(7) చిల్లర దేవుళ్ళు, తప్పుడు ఉదా:-74
(9) సందేశచేరవేత 'ప్ర.ల.'సాక్ష్యం-84,89
(10) షిర్క్: మిథ్యాదైవాలఖండన-86(10:28)
(12) విశ్వాసస్థితిలో వత్తిడి వల్ల అవిశ్వాసపు పలుకులు తప్పుకాదు-106
(13) షిర్క్ ప్రదేశాల్లో హలాల్‌పశువుల జిబా -115 (2:173, 5:3, 6:145)
17-(1) మేరాజ్ పర్యటన విశేషాలు-1
(2) సత్యం చేరనివారి సంగతి-15 (7:6)
(3) ప్రకృతివైపరీత్యాలు-16(26:208,209)
(5)అధికోత్పత్తి దుర్వినియోగం-31(41:10) (పోషణకర్త శిశుహత్య-6:140,17:31)
(13) ఆత్మ అంటే ఏమిటి?-85
18-(2) మేల్కొన్న యువకులు ఏం.చే-20
(3) సమాధులు ఆరాధనాలయాలా-21
(4) పేదల్ని,దళితుల్ని తీసేస్తే నీ మాటవింటా ము-28 (11:27, 26:111)
(5) మూసాకంటే గొప్పపండితుడు-60
(8) యాజూజ్,మాజూజ్‌లు-99 (21:95)
19-(1) పశ్చాత్తాప (ప్రళయ)దినం-39
(2) షైతాన్ ఆరాధన అంటే-44
(3) నబి, రసూల్: తేడా, నిర్వచనం-51
(4) పుల్‌సిరాత్ దాటే పరిస్థితులు-72
20-(7)షైతాన్ ఇద్దర్నీ మోసగించాడా-121 (2:36,7:20/21,20:120/121)
21-(2) తుఫైల్‌దౌసీ ఇస్లాంస్వీకరణ-5
(3) విశ్వనిర్మాణ ప్రారంభదశ-30(41:12)
(6) న్యాయాధికారికి రెండు సూచనలు-79
(8) 'మా ఆత్మ' అంటే-91 (32:9)
(9) ప్రళయసూచనలు-95(18:99,44:11)
22-(2)పరీక్షకోసం మతస్వేచ్ఛ-18(13:15)
(3) నల్లరాయి శివలింగమట!-29
(4) షిర్క్ అసత్యం, అసత్యసాక్ష్యం-30

(6) హిజ్రత్, సుహైబ్, అబూసల్మాలు-40
23-(1) మర్మాంగాల్ని కాపాడుకోవడం-6
బానిసల స్వేచ్ఛ-6 (70:29, 24:33)
(2) హస్త ప్రయోగం, ఫిఖ్హా విభేదాలు-7
(3) దేహం, హ్యూమన్ జినోమ్‌ప్రాజెక్ట్-14
(4) అక్రమసంపాదనతో దుఆ చేస్తే-51
(5) ఇందులో మీ ప్రస్తావనే ఉంది-71
24-(1) వ్యభిచారానికి శిక్ష, హద్దులు-2
(4) ఆయిషా కంఠహారం, అపనింద-11
(5) నిందితుడికి సహాయ నిలుపుదల-22
(8) పరస్త్రీని చూడటంలో మినహాయిం-30
(9) సొంతింట్లో స్త్రీ పరదా పరిమితులు-31
(10) బానిస విమోచనోద్యం-33
25-(5)మనోవాంఛను దైవంగా-43 (45:23)
(6) ఘోరపాపాలు-68(4:30)కాలుజారిన స్త్రీ
26-(7) కుటుంబీలకు ప్రవక్త బోధ-214
(8) పిశాచాల ఊర్ధ్వలోక మాటలు-223
(9) రెండురకాల కవులు, ప్రవక్త-225
27-(1) మూసా పిడిగుద్దు, క్షమాపణ-11
(2) మానవులంతా తిరస్కరించినా-40
(3) భూమి నివాసయోగ్యంగా చేయడం-61
(4) ప్రవక్తకు అగోచరాలు తెలుసా-65
(2:255,6:59,31:34,72:26-28)
(5) ప్రళయసూచనల్లో వింతజంతువు-82
28-(1)దౌర్జన్య పాలకులతో సహకారం-17
(2) కృశ్చన్‌నోట ఫిరౌన్‌వాగుడు-38(40:36)
(3)అబ్సీనియాక్రైస్తవుల ఇస్లాం-55(26:197)
(4) సనాతన ధర్మం ఇస్లామే-53 (10:72,
51:36,12:101,10:84,27:44,5:111)
(5) దుష్ట నాయకుల అనుచరుల గోల-63
29-(1) విశ్వాస పరీక్ష-3 (2:155-157)
(2:214, 3:142)-(హదీసు)
(2) నూహ్ వయసు, ధీర్ఘాయుష్కులు-14
(3) నమాజీ చెడులకు పాల్పడితే-45
30-(2) ప్రకృతిధర్మం ఇస్లామే-30
(4) రోమ్-ఈరాన్ 'యు' ఆధునిక 'ఆ'-41
31-(1) దుష్ప్రచారం, లహూల్‌హదీస్-6
(2) మాతృగర్భంలో పెరుగుతున్నదేమిటి-34
32-(2) నువ్వు చెప్పేశిక్ష ఇంకా రాలేదే-5
(3) దేహంలో ఆత్మను ఊదడం-9 (21:91)
33-(1) స్త్రీ కార్యపరిధి, జమల్‌యుద్ధం-32
(2) అజ్ఞానమంటే-32 (3:154, 5:50)
(4) చివరిప్రవక్త (హదీసులు, ఈసా.పు-40
(5) ప్రవక్త ప్రత్యేకతలు, ఆరోపణలు-50
(7) స్త్రీలకు మాత్రమే బురఖా ఎందుకు-59
34-(1) చిత్రలేఖనం, బొమ్మలు, ఫొటో-13
(2) సబా రాజ్యం నైసర్గిక స్వరూపం-19
35-(1) 'ప'లో విశ్వాసులు 3వర్గాలుగా-32
36-(2) సమస్తం ఒక్కొక్క కక్ష్యలో-40
(3) ఇస్రాఫీల్ శంఖారావం మూడుసార్లు-49
(4) షైతాన్ ఆరాధన అంటే-60 (19:44)
37-(1) ఆ ప్రవక్త (బైబిల్ కొటేషన్లు)-130
(3) జిన్ శాబ్దిక భావం-158
39-(1) ఆరాధన సమగ్ర భావం-2
(2) విగ్రహారాధనకు సాకులు-3
(4) నిద్రావస్థలో ఆత్మ పర్యటన-42
(5) ఏకేశ్వరుడంటే గిట్టదు, వలీలేముద్దు-45
(6)దేవునిచేతిలోభూమ్యాకాశాలు-67(25:26
40-(2) పితృలోకం-46 (7:40)
(3) మధ్యవర్తులువద్దు, దుఆ షరతులు-60
41-(1) ఆహార కొరత-10 (17:31,6:140)
(2) భూమ్యాకాశాల సృష్టి (2+2+4)-12
(4) కోపోద్రేకాలు, షైతాన్‌ప్రేరణ-36
42-(1) గ్రహాంతరజీవులు-29 (65:12)
(2) కష్టాలు, పాపప్రక్షాళనం, స్వయం-30
(3) షూరా, విమర్శనాస్వేచ్ఛ-38 (3:159)
43-(1) భూమి ఊయలగా (సైన్స్)-10
(4) మూసా, ఏడు దైవనిదర్శనాలు-47
44-(2) పొగపై భిన్నాభిప్రాయాలు-11
(3) కరువుపై ప్రవక్తదుఆ, ఖురై.మొర-16
(4) మృతిపట్ల భూమ్యాకాశాల ఏడ్పు-29
(5) ప్రశాంతనిలయం, స్వర్గం-51
45-(1) అబద్ధం(హదీసులు)-7 (22:30)
(3) నాస్తికులు, కాలంతెచ్చేమార్పులు-24
46-(1) బిడ్డను కనీసం ఆర్నెల్లు-15
(2) తాయెఫ్ తిరుగు 'ప్ర'లో జిన్నులు-29
47-(1) జకాత్‌కోసం పోయి ఉత్తచేతుల-6
(2) ముస్లిం సంబంధాలు-10 (3:103)

(3) రంధ్రాన్వేషణ, ఉమర్‌తొందరపాటు-12
(4) పరోక్ష నిందలో మినహాయింపులు-12
(5) దైవభీతిపరుడే గౌరవనీయుడు-13
50-(1) సౌరవ్యవస్థ,గెలాక్సీలు,క్వాజర్లు-6
(2) మృత్యుదూత-అంధవిశ్వాసాలు-19
51-(1) అవయవాల విలువ, రోబో-21
(3) మృతసముద్రం-37 (15:73,74)
(4) జంటలు (ప్రోటాన్లు,ఎలక్ట్రాన్లు)-49
(5) మానవపుట్టుక లక్ష్యం-ఏకదైవా-56
53-(1)జిబ్రీల్ అసలురూపం,తొలివహీ-11
(3) ప్రవక్త దైవాన్నిదర్శించారా-13(7:143)
(4) కూతురిపుట్టుక, ఏడ్పుగొట్టుముఖం-22
(16:59, 43:18, 81:8)
54-(1) చంద్రఖండన,మల్బార్‌సాక్ష్యం-1
(2) స్వజాతిసంపర్గులు, కళ్లుపోతాయి-38
55-(2)జిన్నులఉనికి,లక్షణాలు-9(6:128)
(3) దేవుని మేళ్ళు, సైన్స్‌సౌలభ్యాలు-25
56-(1) అర్ష్‌కు కుడిఎడమలుండేవారు-7
(3) ఇక్కడి భార్యాభర్తలు అక్కడ-36(2:25)
(6) పవిత్రులే ఖుర్‌ఆన్ తాకవచ్చు-79
(7) సత్యనిరాకరణ, బ్రతుకుతెరువు-82
57-(1) ధనవ్యామోహం, వారసులదే-7
(2) రుణదానం, అబూదహ్దా వృత్తాంతం-11
(3) సత్యసంధులు, ధర్మసాక్షులు-18
(4) క్రైస్తవుల వైరాగ్యావలంబన-27
58-(1) ఖౌలా ఫిర్యాదు ఆకాశంలో-1
(2) యూదుల తప్పుడు సలాం-8
(3) సభా మర్యాదలు-11
59-(1) ధనవికేంద్రీకరణ-7
(2) అన్సారీ (రజి) అతిథిమర్యాద-9
(3) మలిక్, ముల్క్-23
60-(1) యుద్ధరహస్యం శత్రువులకు-1
(2) హుదైబియా ఒప్పందంలో స్త్రీలు-10
61-(1) కపటవిశ్వాసి లక్షణాలు నాల్గు-2
(2) బైబిల్లో రాబోయేప్రవక్త పేరు-6
62-(1) యహూదాసంతతి యూదులు-6
(2) శుక్రవారం పర్వదినంగా-9
64-(1) విశ్వాసికి దైవనిర్ణయం ఏదైనా-11
(2) సంతానం, సిరిసంపదలే శత్రువులు-15
65-(1) తలాఖ్ మూడువిడతల్లో-1(2:228)
(2) గర్భవతి గడువుకాలం-4
(3) భూమినిపోలిన భూములు-12(16:49)
66-(2) భార్యాభర్తల విషయాల ఆరా-3
(3) ప్రతివాడూ తనవారికి సంరక్షకుడు-6
(5) నూహ్‌భార్య, లూత్‌భార్య అవిశ్వాం-10
67-(1) దేవుడు, పరమాణు నిర్మాణం-1
71-(1) ప్రతిసమస్యకు పరిష్కారం-10
74-(2) నరకంపై 19 దైవదూతలు-31
76-(1) ప్రతిజ్ఞలు, మొక్కుబడులు నెర-7
79-(1) మనిషిని అంటివుండే దూతలు-5
(2) పరలోకం ముందు ప్రపంచం-46
81-(2) స్త్రీ శిశుహత్య, ఆడపిల్లలు-8
83-(2) వ్యాపారంలో మోసం-4 (17:35,
(4:29/30,55:8/9,26:181-184)
84-(2) కుడిచేతి కర్మపత్రం, తేలికలెక్క-9
85-(1)తాంత్రికవిద్య నేర్చుకున్నబాలుడు-7
87-(1) పాపికి మొదట నరక శిక్ష-13
89-(3) మానవ అంతరంగం 3రకాలు-27
(12:53, 75:1-4, 89:27-30)
90-(1) కనికరిస్తే కనికరించబడతావు-18
91-(1) మంచిచెడుల విచక్షణాజ్ఞానం-10
(90:10, 75:2/14/15,76:3)
92-(1) మంచిచెడుల ఎంపికస్వేచ్ఛ-10
95-(1) సజ్జనులు, దుర్జనులు ఒకటి-8
(68:35/36, 45:21)
96-(1) ప్రవక్త, అబుజహల్ మధ్యఅగ్ని-10
97-(1) షబేఖద్ర్-3 (2:185, 44:3)
99-(1) ప్రతిఫలం ప్రసా.లో 4 రకాలు-8
101-(1) కర్మలవిలువ చిత్తశుద్ధిపై ఉంది-
త్రాసుపళ్ళెం-9 (7:9, 21:47)
103-(1) కాలం చెప్పే గుణపాఠం-1
107-(1) అనాథ ఆస్తి, అబుజహల్-2
(2)కపటుల నమాజ్‌స్థితి-6 (4:142,9:54)
108-(1) కౌసర్‌కు దూరమయ్యేవారు-1
112-(1) ఏకేశ్వరభావన, గీత-వేదాలు-4
(4:171,37:152,23:91,6:101)

بسم الله الرحمن الرحيم

Mohammed Al-Omeri Abu Abdullah
M.A., M. Phil (Hadeeth) - Imam Mohammed Ibne Saud
Islamic University Riyadh, K.S.A.
President : DARUL IMAM IBNE HAJR

محمد العمري ابو عبد الله
الليسانس و أصول الدين . الماجستير في السنة و علومها
كلية أصول الدين جامعة الامام محمد بن سعود الاسلاميه بالرياض المملكة العربية السعودية
مدير: مركز الامام ابن حجر

Plot No. 2, Road No. 14, Banjara Hills,
Hyderabad - 34. A.P. India. Phone :

حيدرآباد . الدكن (جنوب الهند)

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين وعلى آله وصحبه أجمعين، ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين.

أما بعد! فإن الدعوة الإسلامية عمل نبيل من وظائف الأنبياء والمرسلين، ووظائفهم السعيدة، توارثه بعدهم علماء الإسلام بإذن الله؛ ليظهره على الدين كله في مشارق الأرض ومغاربها على اختلاف ألوان الناس، وألسنتهم.

ومن ضمن المجهودات الدعوية، ونتائجها: ترجمة معاني القرآن الكريم إلى لغة التلغو (TELUGU) التي هي لغة رسمية لولاية آندهرا براديش (في جنوب الهند) البالغ عدد سكانها أكثر من ثمان مائة مليونا. قام بالترجمة الأخ / أبو العرفان. وعلق عليها بمعلومات مفيدة، وقد راجعت ما تيسر من مواضع متفرقة من كل المترجم عشيته الله فلم أجد فيه ما يشين العمل ويعكر صفاءه.

والأخ له خدمات أخرى، وأحسب فيه خيرا والله حسيبه، ولا أزكي على الله أحدا، فشكر الله له سعيه، ومثابرته في العمل. وأدعو الله لي وله ولسائر المسلمين الفوز والنجاة في الدارين آمين.

وصلى الله على نبينا محمد وآله وصحبه وسلم تسليما كثيرا.

كتبه الراجي الغفور
محمد العمري أبو عبد الله
في يوم السبت: ٢١/٦/١٤٢٤ھ

మౌలానా ముహమ్మద్ అల్ ఉమ్రీ సందేశం

కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడయిన అల్లాహ్ పేరుతో ప్రారంభం

సకల లోకాల ప్రభువయిన అల్లాయే సమస్త ప్రశంసలకు అర్హుడు. ఆయన ప్రియప్రవక్త (స)కు శాంతీ శుభాలు కల్గుగాక. ధర్మప్రచారం ఎంతో శ్రేష్ఠమైన పని. ఇది దైవసందేశహరులు నిర్వహించిన గొప్ప పుణ్యకార్యం. వారి పిదప ఈ మహాకార్యం దైవాజ్ఞతో ధర్మవేత్తలకు వారసత్వంలో లభించింది. జాతి, భాషా, వర్ణం, వర్గం వగైరా ఎలాంటి వివక్ష లేకుండా దీన్ని వారు మానవులందరికీ అందజేసి, అన్ని ధర్మాలపై ఆధిక్యత కలిగివుండేలా నెలకొల్పాలన్నదే దైవోద్దేశ్యం.

ఇలాంటి ధర్మప్రచార ప్రయత్నాలలో "ఖుర్‌ఆన్ భావామృతం" పేరుతో మీముందున్న ఈ తెలుగు అనువాదం కూడా ఒకటి. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని 8 కోట్ల జనాభాకు అధికార భాషయిన తెలుగులో దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌ని అనువదించి అబుల్ ఇర్ఫాన్ గారు ఓ మహత్తర కార్యం సాధించారు. ఇందులో ఆయన విలువైన సమాచారం అందజేశారు. నేనీ గ్రంథాన్ని క్షుణ్ణంగా పరిశీలించాను.

సోదరులు అబుల్ ఇర్ఫాన్ గారు తెలుగులో అనేక పుస్తకాలు అనువదించి అనువాద ప్రక్రియలో ఎంతో అనుభవం గడించారు. ఆయనలో నేను శ్రేయోభిలాష, మంచితనాలను కూడా చూశాను. ఏమైనప్పటికీ దేవుడే పరమ పవిత్రుడు, సమస్తం ఎరిగినవాడు. దేవుడు ఆయన సేవలను స్వీకరించి, ఆయన శ్రమకు తగిన పరలోక ప్రతిఫలం ప్రసాదించుగాక! దేవుడు నాకు, అబుల్ ఇర్ఫాన్ గారికి, ఇతర యావన్మంది ముస్లింలకు శ్రేయోశుభాలు కల్గించాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

(సం)- ముహమ్మద్ అల్ ఉమరి అబూఅబ్దుల్లా

بسم الله الرحمن الرحيم

المعهد العالی الاسلامی حیدرآباد
AL MAHADUL AALI AL ISLAMI HYDERABAD

قرآن مجید اللہ تعالیٰ کی آخری کتاب گویا کتاب ہدایت سب سے آخری اور مکمل ایڈیشن ہے۔ اپنے اولین مخاطب کی رعایت کرتے ہوئے' یہ کتاب عربی زبان میں نازل ہوئی' مگر یہ پوری انسانیت کے لئے ذریعہ ہدایت ہے۔ یہ کسی ایک قوم' ایک نسل' ایک گروہ اور ایک زبان بولنے والے لوگوں کے لئے مخصوص نہیں ہے۔ بلکہ پوری انسانیت اس کی مخاطب ہے اور امت مسلمہ کا فریضہ ہے کہ اللہ کے جن بندوں تک اللہ کا پیغام نہیں پہونچا' وہ ان تک اس پیغام کو پہونچانے کی کوشش کریں۔

اس کوشش کا سب سے اہم تقاضہ یہ ہے کہ قرآن مجید کا ترجمہ یا ترجمانی اور تشریح مختلف زبانوں میں ہو' اور زبان کے مروج اور عام فہم اسلوب میں ہو' ہندوستان ایک کثیر لسانی ملک ہے اور جو زبانیں یہاں بولی جاتی ہیں ان میں ایک اہم ترین تلگو زبان ہے' تلگو بولنے والے آندھرا پردیش کے علاوہ بیرونی ریاستوں میں بھی موجود ہیں اور بیرون ملک میں بھی پھیلے ہوئے ہیں۔ افسوس کہ اس زبان میں اسلامی علوم پر جس درجہ کی خدمت ہونی چاہیئے تھی وہ نہیں ہوسکی ہے پھر بھی جو لوگ اس سلسلہ میں کام کر رہے ہیں وہ پوری امت کی طرف سے شکریہ کے مستحق ہیں۔

اسی سلسلہ کی ایک اہم کاوش محترم جناب ابو العرفان صاحب کی ہے جو ایک طرف دینی ذہن کے حامل اور اسلامی کاز کے مخلص سپاہی ہیں اور دوسری طرف جیسا کہ مجھے معلوم ہوا خوبصورت اور عام فہم تلگو لکھتے ہیں۔ انہوں نے قرآن مجید کو تلگو عوام تک پہونچانے کی سعی مشکور کی ہے اور حضور ﷺ کی سیرت بھی۔ جیسا کہ میں نے جستہ جستہ پڑھوا کر سنا۔ دلچسپ انداز میں مرتب کی ہے اور از راہ احتیاط ترجمۂ قرآن کے بجائے ترجمانی قرآن کا عنوان دیا ہے جو بہت ہی مناسب بات ہے' میں اس اہم خدمت پر تہہ دل سے انہیں مبارکباد دیتا ہوں' اہل ذوق سے خواہش کرتا ہوں کہ ان کی اس خدمت کی قدر دانی کریں' اور دعا کرتا ہوں کہ اللہ تعالیٰ اس کوشش کو لوگوں کی ہدایت کا ذریعہ بنائے اور اپنی قبولیت سے نوازے۔ ربنا تقبل منا انک انت السمیع العلیم

۱۱ محرم الحرام ۱۴۲۵ھ

خالد سیف اللہ رحمانی
ناظم المعہد العالی الاسلامی حیدرآباد

మౌలానా ఖాలిద్ సైఫుల్లా రహ్మానీ గారి సందేశం

దివ్యఖుర్‌ఆన్ అంతిమ దైవగ్రంథం, సమగ్ర గ్రంథం. ఇది తన ప్రప్రథమ సంబోధితులు మాట్లాడే అరబీ భాషలో అవతరించినా యావత్తు మానవాళికి మార్గదర్శనం చేస్తుంది. అంచేత దీని సందేశాన్ని ప్రజలందరికీ వారి భాషల్లో అనువదించి అందజేయాల్సిన బాధ్యత ముస్లింలపై ఉంది. మన దేశంలోని అనేక భాషల్లో తెలుగు ఒక ముఖ్యమైన భాష. ఈభాష మాట్లాడేవారు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోనే గాకుండా దేశంలోని ఇతర రాష్ట్రాలలో, విదేశాలలో కూడా ఎందరో ఉన్నారు. కాని ఇలాంటి భాషలో ఇస్లామీయ సాహిత్యం తగినంత లేకపోవడం శోచనీయం. ఏమైనా ఈ రంగంలో పనిచేస్తున్నవారు యావత్తు ముస్లిం తరఫున అభినందనీయులు.

ఈ విషయంలో అబుల్ ఇర్ఫాన్ గారి కృషి ఎంతో ముఖ్యమైనది. ఆయన మంచి ధార్మిక మనస్తత్వం కలిగిఉండటంతో పాటు, ఇస్లామీయ ఆశయ సాధనకోసం పోరాడుతున్న గొప్ప సమర యోధులు. పైగా ఆయన సరళమైన చక్కటి తెలుగు రాస్తారని కూడా నాకు తెలిసింది. ఆయన ఖుర్‌ఆన్‌ని, మహనీయ ముహమ్మద్ (సల్లం) జీవితచరిత్రను అనువదించి తెలుగు ప్రజలకు అందజేయడానికి చేసిన కృషి ఎంతో ప్రశంసనీయమైనది. నేను వీటిని ఇతరులచేత చదివించి విన్నాను. ఎంతో ఆసక్తిదాయకమైన తీరులో రచనలు సాగాయి... ఇలాంటి మహత్తర సేవ చేసినందుకు నేను అబుల్ ఇర్ఫాన్ గారిని అభినందిస్తున్నాను. ఆసక్తిపరులు ఆయన సేవను ఆదరిస్తారని, ఆయన కృషి తెలుగువారి హృదయాలను చూరగొంటుందని ఆశిస్తున్నాను.

(సం)..... (అధ్యక్షులు),అల్ మహదుల్ ఆలి అల్ ఇస్లామి, హైదరాబాద్-5

మొదలు పెడితే ముగించేదాకా వదలిపెట్టలేని
ధారావాహిక నవలా స్రవంతి

అరాచక వ్యవస్థను మార్చివేసిన

ముహమ్మద్ ప్రవక్త

తెగల మధ్య పోరాటాలతో, యుద్ధాలతో బహుదేవతారాధన, జంతుబలులు, మూఢ నమ్మకాలతో అరాచకంగా తయారైన అరబ్ ప్రపంచాన్ని ఉద్ధరించడానికి అవతరించిన దైవదూత ముహమ్మద్ ప్రవక్త. విశృంఖల జీవితానికి అలవాటుపడ్డ అరబ్ ప్రజలలో చిన్ననాటి నుండే సత్యసంధత, పరోపకారం, దయాగుణం వంటి సత్ప్రవర్తనలతో తనకంటూ ఒక ప్రతేకతతో ముహమ్మద్ ప్రవక్త అందరినీ ఆకర్షించ గలిగాడు. బాల్యంనుంచే పైగంబర్ ముహమ్మద్ చుట్టుపక్కల దేశాలకు వెళ్ళడం, వారి జీవనపరిస్థితుల్ని పరిశీలించడం, రకరకాల ధార్మిక ఆచారాలను గమనించడం జరిగింది. రాచరిక దోపిడీ విధానాన్ని, బానిసవిధానం మీద ఆధారపడ్డ వ్యవస్థను మార్చవలసిన అవసరాన్ని గుర్తించాడు. మక్కాలో పురోహితుల ప్రాబల్యాన్ని ధిక్కరించి, వారి మతాన్ని కాదని ఓ కొత్త మతాన్ని, మతవ్యవస్థను ప్రవేశపెట్టడానికి ప్రయత్నించాడు. ఆ మతమే నేడు ప్రపంచవ్యాప్తంగా విస్తరించిన 'ఇస్లాం' అని ప్రత్యేకంగా చెప్పనవసరం లేదు.

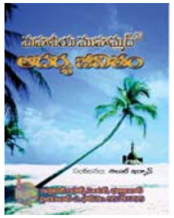

మహనీయ ముహమ్మద్
ఆదర్శ జీవితం
సంకలనం: అబుల్ ఇర్ఫాన్
ప్రతులకు: ఇస్లామిక్ రిసోర్స్ సెంటర్
ఛత్తాబజార్, హైదరాబాద్-2
వెల: రూ. 175/- లు

ముహమ్మద్ ప్రవక్త మతబోధకుడే కాక సంఘసంస్కర్త కూడా. సద్వర్తనుడిగా, వర్తకుడిగా, యోధుడిగా, ప్రవక్తగా పైగంబర్ ముహమ్మద్ జీవితాన్ని గొప్పదనాన్ని తెలియజేసే గ్రంథమిది. ఏడవ శతాబ్దానికి పూర్వం అరబ్ ప్రపంచపు ఆర్థిక, రాజకీయ, సామాజిక, సాంస్కృతిక చరిత్రను ఈ పుస్తకం తెలియజేస్తుంది. ముస్లింలే కాకుండా ముస్లిమేతరులు కూడా ముహమ్మద్ ప్రవక్త గురించి తెలుసుకోవడానికి ఈ పుస్తకం ప్రామాణికగ్రంథంగా ఉపయోగపడుతుంది. ఈ పుస్తకాన్ని కావ్యరీతిలో, సులభ సుందరశైలిలో తీర్చిదిద్దిన తీరు ప్రశంసనీయం. చరిత్ర, సంస్కృతి, మతాల గురించి ఆసక్తి ఉన్నవారు అధ్యయనం చేయాల్సిన పుస్తకం.

-కె.పి. అశోక్ కుమార్ ('వార్త' దినపత్రిక-10.7.2005)

మా ప్రచురణలు

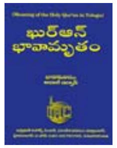

1. ఖుర్‌ఆన్ భావామృతం..........(పే: 912, వెల: రూ.300/-)
(ప్రతి సూరాకు, సూక్తులకు పూర్వపరాలు, హదీసు-సైన్సుతో కూడిన వ్యాఖ్యానం, 36 పేజీల ప్రత్యేకసమాచారం, 20 పేజీల టాపికల్ఇండెక్స్)

2. ముహమ్మద్(స) ఆదర్శజీవితం...(పే: 528, వెల: రూ.240/-)
అడుగడుగునా ఆసక్తి రేకెత్తించే, కళ్ళను చెమర్చే, కనువిప్పు కలిగించే రాతిగుండెల్ని కరిగించే ఘట్టాలతో కూడిన ధారావాహిక నవలా స్రవంతి)

3. పరలోక ప్రస్థానం................(పే: 240, వెల: రూ.120/-)
ఆత్మకు చావు ఉందో లేదో, దాని ప్రయాణ మజిలీలు ఏమిటో తెలుసుకోవాలంటే ఈపుస్తకం చదవండి. ఇందులో మరణావస్థ, ప్రళయం, పిత్రులోకం, కర్మవిచారణ, స్వర్గనరకాలు, దైవదర్శనం వగైరా విశేషాలున్నాయి.

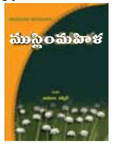

4. ముస్లిం మహిళ....................(పే: 256, వెల: రూ.120/-)
కొడ్తే ఏడుస్తుంది! కొట్టకపోతే ఎగబడ్తుంది!! మరేం చేయాలి? దీని పరిష్కారానికి ఈపుస్తకం చదవండి. ఇందులో వివాహం, భార్యాభర్తల బాధ్యతలు, పరదా, విడాకులు, ఆర్థికహక్కులు, స్త్రీల అంతరంగిక విషయాలు వగైరా.

5. ధన వికేంద్రీకరణ................(పే: 224, వెల: రూ.100/-)
డబ్బుంటే ఎవరికి చేదండీ? కాని అక్రమంగా సంపాదిస్తూ విచ్చలవిడిగా ఖర్చుచేసేవారి పర్యవసానం? ఈ పుస్తకంలో ధనవ్యామోహం, గ్లోబలైజేషన్, వడ్డీ, దళారీవ్యవస్థ, షేర్‌మార్కెట్, జకాత్, ఆస్తిపంపిణీ వగైరా ఉన్నాయి.

6. రమజాన్ ఆశయాలు.............(పే: 224, వెల: రూ.100/-)
ఖుర్‌ఆన్ ఔన్నత్యం, ఐకమత్యం, నమాజ్, ఉజూ, గుసుల్, దుఆలు, దైవభీతి, రోజాలు, దానాలు, తరావీనమాజ్, లైలతుల్‌ఖద్ర్, ఫిత్రా వగైరా.

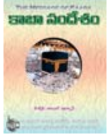

7. కాబా సందేశం....................(పే: 224, వెల: రూ.100-)
ఏక దైవారాధన, అంధానుకరణ, ఇబ్రాహీం (అలై) మిషన్, త్యాగం, బలిదానం, జమ్‌జమ్ పుట్టుపూర్వోత్తరాలు, ధర్మప్రచారం, హజ్ సన్నాహాలు, శుభసమాధి దర్శనం, హజ్-ఉమ్రా విశేషాలు, హజ్ అనుభవాలు వగైరా.

8. శాంతి-సమరం-న్యాయం...(పే: 224, వెల: రూ.100/-)
ఇస్లాం అంటేనే శాంతి. నిజమైనశాంతి కోసం ఇస్లామీయ జీవితానుసరణే శరణ్యం. శాంతి+సమరం+న్యాయం=ఇస్లాం. శాంతీ-న్యాయాలకై పోరాడే ఇస్లాంను ఖడ్గం ద్వారా విస్తరించిందనే మాట పచ్చి దుష్ప్రచారం మాత్రమే.

9. ఫుర్‌ఖాన్ భావామృతం...(పే: 400, వెల: రూ.150/-)
ఖుర్‌ఆన్‌లో ఏ విషయం ఏఏ సూక్తుల్లో, ఏఏ సూరాలలో ఉందో వాటన్నిటిని పండువలచి చేతిలోపెట్టినట్లు సేకరించి రాయబడిన ఏకైకగ్రంథం.

10. హదీస్ హితోక్తులు.....(పే: 624, వెల: రూ.200-)
ఇస్లాంలో రెండవ అత్యధిక ప్రాముఖ్యమున్న హదీస్ గ్రంథాల నుంచి దైనందిన జీవితానికి అవసరమైన హదీసుల్ని ఎంపికచేసి కూర్చబడిన గ్రంథం.

ఇస్లామిక్ రిసోర్స్ సెంటర్, పత్తర్‌గట్టి, హైదరాబాద్-2, ✆ 9441515414